รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้”

Tour Repackaging for Thailand The Case Study of 14 Provinces of the South of Thailand

โดย นันทรัตน์ นามบุรี และคณะ

เมษายน 2550

สัญญาเลขที่ RDG 4950140

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ “การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้”

Tour Repackaging for Thailand The Case Study of 14 Provinces of the South of Thailand

คณะผู้วิจัย	สังกัด
นันทรัตน์ นามบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ศิริชัย นามบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
กันต์กนิษฐ์ พงศ์กระพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ชุดโครงการการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวที่ให้ข้อเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ทัวร์ทูเดย์ยะลา ปรินดาทัวร์ และทัวร์อื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือสำหรับการสัมภาษณ์ข้อมูล ตลอดจนชุมชน ซึ่งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวและขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เสนอแนะข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้อง อีกทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ พนาวาส ผู้ตรวจสอบความถูกต้องภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

บทสรุปผู้บริหาร

การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้

Tour Repackaging for Thailand The Case Study of 14 Provinces of the South of Thailand

นันทรัตน์ นามบุรี (nantharat namburi)*

สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ ปริมาณนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงด้วยปัจจัยภัยธรรมชาติ ภัยจากการก่อการร้ายในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งโปรแกรมการนำเที่ยวมักเป็นโปรแกรมที่ซ้ำเหมือนๆเดิมทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกน้อยจึงได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้อีกทั้งเพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปตลอดจนสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์จำนวน 350 คน นักท่องเที่ยวอิสระจำนวน 350 คน นอกจากนี้สอบถามชุมชนจำนวน 140 คน และบุคคลในองค์กรของรัฐจำนวน 70 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภาคใต้ จากนั้นนำผลวิจัยที่ได้จากการสอบถามดังกล่าวเป็นข้อมูลประกอบการปรับโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการปรับโปรแกรมสำเร็จรูป เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการระดมความเห็นแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวจำนวน 4 คน กลุ่มธุรกิจจัดทัวร์ 5 คน บุคลากรด้านการท่องเที่ยว 3 คน และชุมชนจำนวน 3 คน

ผลการวิจัย จากการสำรวจนักท่องเที่ยวประเภทอิสระ ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.30 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.70 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.90 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 81.70 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 86.30 ส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มโสด คิดเป็นร้อยละ 76.30 ความถี่ในการท่องเที่ยวภาคใต้อยู่ในระหว่าง 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.40 รูปแบบของการท่องเที่ยวชอบการท่องเที่ยวแบบอิสระ คิดเป็นร้อยละ 64.30 เมื่อสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของการท่องเที่ยว พบว่าชอบท่องเที่ยวประเภทเชิงธรรมชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.60 และความรู้ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.90 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว โดยการบอกต่อจากบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 41.10 ความประทับใจของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตภาคใต้นั้น ส่วนใหญ่ประทับใจแหล่ง

ท่องเที่ยวในเขตจังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 36.20 เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายการท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและชื่นชมธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 41.60 และประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวอิสระ คาดว่าจะได้รับจากการท่องเที่ยว คือ บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 27.60 นอกจากนี้ แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยว คือ ความสวยงามของธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 32.40 และบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว ได้แก่ บุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 47.70 นอกจากนี้ ระดับของค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวต่อครั้ง โดยส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากที่สุด ได้แก่ เรื่องของความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 31.40 เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวอิสระเกี่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวครั้งต่อไป ส่วนใหญ่ของท่องเที่ยวอิสระ คิดเป็นร้อยละ 71.70

สำหรับผลการสำรวจนักท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.60 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.90 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.90 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 63.70 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.40 ส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มโสด คิดเป็นร้อยละ 70.90 ความถี่ในการท่องเที่ยวภาคใต้อยู่ในระหว่าง 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.90 รูปแบบของการท่องเที่ยวชอบการท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 40.60 เมื่อสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของการท่องเที่ยว พบว่าชอบท่องเที่ยวประเภทเชิงธรรมชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.30 และความรู้ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.30 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว โดยการบอกต่อจากบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 46.30 ความประทับใจของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตภาคใต้นั้น ส่วนใหญ่ประทับใจแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 26.40 เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายการท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและชื่นชมธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 38.60 และประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวอิสระ คาดว่าจะได้รับจากการท่องเที่ยว คือ บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 22.20 นอกจากนี้ แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยว คือ ความสวยงามของธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 29.70 และบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว ได้แก่ บุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 38 นอกจากนี้ ระดับของค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวต่อครั้ง โดยส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.30 สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากที่สุด ได้แก่ เรื่องของความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 22.30 เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวอิสระเกี่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวครั้งต่อไป ส่วนใหญ่ของท่องเที่ยวอิสระ คิดเป็นร้อยละ 76.60

ผลการสอบถามกลุ่มจัดทัวร์เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวภาคใต้ ปรากฏว่าลักษณะของโปรแกรมการท่องเที่ยวที่จำหน่ายได้มากที่สุด ได้แก่ การท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวประเภทผสมผสาน คิดเป็นร้อยละ 17.65 และประเภทการท่องเที่ยวที่จำหน่ายได้น้อยที่สุด ได้แก่ การท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.76 สำหรับระยะเวลาในการจัดนำเที่ยวจัดโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ระยะเวลามากกว่า 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และระยะเวลาที่จัดน้อยที่สุด คือ ระยะเวลา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 11.36 นอกจากนี้ เมื่อสอบถามถึงปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในการจัดโปรแกรมนำเที่ยว พบว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงมากที่สุด ได้แก่ สิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 29.78 รองลงมาได้แก่ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 23.40 และสิ่งอำนวยความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 21.28

สำหรับผลการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ โดยสอบถามชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐ ผลปรากฏว่า จุดแข็งหรือจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ได้แก่ ความประทับใจแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย ทะเลและเกาะ คิดเป็นร้อยละ 36.95 เมื่อวิเคราะห์จุดอ่อน พบว่าแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ โดยสามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล คิดเป็นร้อยละ 38.21 แต่อย่างไรก็ตาม โอกาสของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ได้แก่ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวท้าทายและสร้างความตื่นเต้นให้กับนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 35.89 เมื่อวิเคราะห์ถึงอุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ได้แก่ อุปสรรคจากปัญหากับภัยธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 34.23 และรองลงมา ได้แก่ อุปสรรคจากปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ต่อการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ คิดเป็นร้อยละ 33.34

ผลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 สามารถนำไปปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ โปรแกรมดังกล่าว จัดท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทการท่องเที่ยว กล่าวคือ ประเภทท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และท่องเที่ยวผสมผสาน ทั้งสามประเภทจัดโปรแกรมสำหรับระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทาง 2 วัน 3 เส้นทาง และ 3 วัน 3 เส้นทาง เมื่อนำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่พัฒนาดังกล่าวสอบถามนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละเส้นทาง โดยขั้นตอนนี้สอบถามนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ จำนวน 500 ราย ผลการประเมินความพึงพอใจ ดังกล่าวปรากฏว่า

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมวัฒนธรรมโบราณคดีสมบัติโลกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.40 สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย มีทั้งถ้ำ วัด สำนักสงฆ์ วัตถุโบราณและโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์พระพุทธรูปต่าง ๆ และที่สำคัญมีพระพุทธรูปที่มีความงดงามและยังมีพระปรมาภิไธยย่อของพระเจ้าแผ่นดินและยังได้ชมฝูงลิงจำนวนมากที่ลงมารับอาหารจากนักท่องเที่ยว

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรมตำนานอันเล่าขานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.40 สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้เงื่อนไขที่สถานการณ์ปลอดภัย และมีพระนอนที่วัดหาดใหญ่ในซึ่งเชื่อกันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศนิยมไปนมัสการนอกจากนี้ มัสยิดกรือเซะ ซึ่งมีตำนานเล่าสืบต่อกันมาพร้อมกับตำนานเจ้าแม่ลิ้มก่อเหนี่ยว สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 2 แห่งนี้มีความเก่าแก่มาก อีกทั้งได้ชมเมืองโบราณยะรัง อันเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ของประเทศไทย นอกจากนี้ได้ไปนมัสการหลวงพ่อทวดที่วัดช้างไห้ อันเป็นที่รู้จักกันดีของชาวพุทธทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ความเคารพนับถือหลวงพ่อทวด เพื่อการบนบานอธิษฐานซึ่งได้ผลตามประสงค์ ความศักดิ์สิทธิ์จึง เลื่องลือไปไกล สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยว พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 อดีตอันเล่าลือสถาปัตยกรรมมากที่สุดสาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่ได้เที่ยวชมวัด ที่มีความเก่าแก่มานาน คือวัดเขียนบางแก้ว มีอายุกว่า 1,000 ปี สร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย และได้ศึกษาความสำคัญด้านศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษาเล่าเรียน และการพัฒนาจิตใจ ภายในวัดถ้ำคูหาสวรรค์ ต่อจากนั้นได้ชมความงามวิจิตรตระการตาตามธรรมชาติมีหินงอกหินย้อย และยังเป็นสถานที่วิปัสสนาปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชนในกลุ่มของผู้แสวงหาธรรมอีกด้วย คือวัดถ้ำสุมะโน และวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ สร้างมากว่า 1,500 ปี มีพระวิหารหลวง ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา

สำหรับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ปรากฏว่านักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมตำนานแผ่นดินไชยามากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่ได้ครบทุกอรรถรส ไม่ว่าจะเป็นถ้ำสิงขร ซึ่งมีปติมากรรมทางพระพุทธประวัติ ได้แก่ องค์พระพุทธรูปเป็นภาพเทพชุมชน ในบรรดาภาพเหล่านั้นมีพระพรหมเทพกุมภ์ภัณฑ์ ท้าวเวสสุวัณ(ยักษ์) และเทพรูปสัตว์ในเทพนิยาย สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรม อนุสรณ์แห่งวีรกรรม มากที่สุด สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น วัดราษฎร์อุปถัมภ์เป็นวัดที่มีภูเขาล้อมรอบสมบูรณ์ด้วยต้นไม้ใหญ่ในวัดมีถาววัตถุทางธรรมที่สำคัญ คือ พระธาตุเจดีย์มีเทพนิมิต และได้ชมอนุสาวรีย์วีรสตรีท้าวเทพกษัตรี และท้าวศรีสุนทร และได้ชมแหล่งประวัติเมืองกลางที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะเคยเป็นค่ายสู้รบกับพม่าที่วัดพระนางสร้าง และได้ชมสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่วัดพระทอง หรือ วัดพระผุดเป็นพระพุทธรูปผุดขึ้นมาจากพื้นดินเพียงครึ่งองค์ นอกจากนี้ โปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรมประตูสู่แหล่งศิลาจารึก มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางเชิงวัฒนธรรมที่หาชมความงามจากจิตรกรรมฝาผนังที่เล่าเรื่องราวพุทธประวัติทศชาติชาดก และพุทธประวัติของเจ้าชายสิทธัตถะ และ ชมพระนอนที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลกที่วัดหาดใหญ่ใน ได้ชมภาพเขียนสีอายุพันปีที่ถ้าผีหัวโตและถ้ำลอด ได้ชมโบราณวัตถุ จากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ ซึ่งหาชมได้ยากจากพิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ผลปรากฏว่า นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมศูนย์รวบรวมธรรมชาติ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่รวบรวมธรรมชาติอย่างงดงามเข้าด้วยกัน ได้ชมน้ำตกร้อนที่มีควันลอยกรุ่นดูแล้ว มีความแปลกตา ชมธรรมชาติร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ ถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ พักผ่อนบริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็ก ๆ ประดับด้วยทิวสนเรียงรายไปตามชายทะเลยาวเหยียดที่หาดนพรัตน์ธารา สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรม สายน้ำลำธารอันดามัน มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่มีธรรมชาติหลากหลายได้ท่องเที่ยวดูน้ำตกร้อน ซึ่งเกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดิน และที่น่าตื่นตาตื่นใจกับความสวยงามของน้ำสีเขียวมรกตของสระมรกต นอกจากนี้ ไปดำน้ำดูปะการังที่สวยงามใต้ท้องทะเลที่เกาะพีพีดอน นอกจากนี้ โปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรมพรรณไม้หลากหลายพืชพันธุ์ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็น

เส้นทางที่ได้พบกับความงามยามพลบค่ำตอนพระอาทิตย์ตกดินที่แหลมพรหมเทพ และชมพรรณไม้ที่หายาก คือ “ปาล์มหลังขาว” ที่เขาพระแทว พบกับความตื่นเต้นในการลอดถ้ำเลเขากอบ โดยนอนราบไปกับเรือเพื่อชมความงามของหินงอกหินย้อยเปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร

สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์มีความพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมอลังการธรรมชาติใต้สุดสยามเมืองงามชายแดน มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่จะได้พบกับความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ ซึ่งเกิดบ่อน้ำพุร้อน และอาบน้ำแร่แช่น้ำร้อนเป็นสปาธรรมชาติที่บ่อน้ำพุร้อน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ชมความงดงามของดอกไม้เมืองหนาว อีกทั้งชิมรสชาติของต้นตำรับส้มโชกุน การเลือกเส้นทางนี้ภายใต้เงื่อนไขที่สถานการณ์ภายใต้สงบสุขเหมือนเช่นอดีตที่ผ่านมา สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรมร่มรื่นสมบูรณ์พรรณไม้นานาชนิด มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากพบกับความงดงามของหินงอกหินย้อยบนผนังถ้ำเป็นรูปปั้นลักษณะต่าง ๆ และมีน้ำหยดตามเพดานถ้ำที่ถ้ำแก้วสุรกานต์ ได้ชมและเล่นน้ำตกที่สวยงาม ประกอบด้วย พรรณไม้นานาชนิด และน้ำตกที่สวยงามประมาณ 50 ชั้น อีกทั้งน้ำตกพรหมโลกพบกับความงดงามของชั้นน้ำตกไหลลดหลั่นกันประมาณ 100 ชั้น ไหลลงมาจากหน้าผาสูงลดระดับตามความลาดเอียงของภูเขาที่น้ำตกอ้ายเขียว อันเงียบสงบ มีเสน่ห์น่าค้นหา สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรมเป็นสุข สนุกที่อ่าวไทย มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากได้ชมพรรณไม้ป่าดิบชื้น อีกทั้ง น้ำตก 7 ชั้น ที่สวยงามซ่อนตัวอยู่กลางป่า เตรียมพร้อมกับการเดินป่าชมธรรมชาติความเขียวขจี และได้ชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตกกรุงชิง ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ชมทะเลหมอกและบรรยากาศอันร่มรื่น แวะพักผ่อนหย่อนใจกับการชมวิว อีกทั้งเล่นน้ำที่หาดแสนสุขลำปำ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวอิสระที่มีความพึงพอใจท่องเที่ยวผสมผสานประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมตระการตาทิวทัศน์ธรรมชาติมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่นักท่องเที่ยวจะได้รับการสัมผัสถึงธรรมชาติความงามของน้ำตกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ นักท่องเที่ยวสามารถลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ซึ่งเชื่อกันว่าจะดีต่อสุขภาพ ประหนึ่งเหมือนสปาธรรมชาติ นอกจากนี้ แวะชมและสักการะขอพรจาก “เจ้าแม่กวนอิม” อีกทั้งสามารถแวะกราบไหว้ “พระพุทธรูปหยกขาว” และ “พระพุทธบาทจำลอง” ได้อีกด้วยพร้อมนำอาหารให้ฝูงลิงที่มาอาศัยอยู่ภายในบริเวณวัดถ้ำเสือ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวแบบผสมผสานกับโปรแกรมมหัศจรรย์ทุ่งหญ้ากลางทะเล มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากชมเกาะขนาดใหญ่ที่สุดในทะเลตรัง

อีกทั้งเกาะลิบงเป็นเกาะที่เต็มไปด้วยหญ้าทะเลและปลาพะยูน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมฝูงใหญ่ของประเทศไทย และเป็นแหล่งรวมของนกหลายชนิดทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ สามารถชมได้โดยการนั่งเรือและมองเห็นหญ้าทะเลขึ้นเขียวขจีเหมือนกับทุ่งหญ้ากลางทะเล ซึ่งเป็นอีกธรรมชาติหนึ่ง นอกจากนี้ มีทิวทัศน์งดงามที่อุทยานนกน้ำคูขุดพร้อมกับบรรยากาศสงบร่มรื่นจากร่มไม้และความเย็นสบายจากสายน้ำตกเหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแห่งพรรณไม้ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่ได้พบกับ ปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ มีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัยที่วัดพระธาตุวรมหาวิหาร และมีพระบรมธาตุเจดีย์ตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อีกทั้งชมทิวทัศน์ธรรมชาติสวยงามพรรณไม้ตระกูลต่าง ๆ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งอีกแหล่งหนึ่ง สำหรับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ที่มีความพึงพอใจแบบผสมผสาน ผลปรากฏว่า นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์มีความพึงพอใจท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมนิทานเล่าขานตายาย มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากได้ท่องเที่ยวทะเลอ่าวไทยกันที่เกาะสมุย เกาะแตน ร่มรื่นไปด้วยต้นมะพร้าว ป่าชายหาดและป่าชายเลนสีเขียวขจี เหมาะสำหรับผู้รักธรรมชาติหรือสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอันบริสุทธิ์ อีกทั้งยังมีชายหาดที่สวยงามให้เลือกเล่นน้ำได้ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์พึงพอใจท่องเที่ยวกับโปรแกรมรวบรวมอนุรักษ์ฟื้นฟูสัตว์น้ำมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีความตื่นเต้นในการเดินทางลอดถ้ำมรกต สามารถเข้าออกได้เฉพาะช่วงน้ำลงเท่านั้น ปากถ้ำเป็นโพลงเล็ก ๆ สูงพ้นน้ำโดยเรือสามารถลอดได้ การเข้าออกจะต้องลอยคอในน้ำ ลอดถ้ำอันมืดมิดผ่านเส้นทางคดโค้งเมื่อพ้นปากถ้ำจะเป็นหาดทรายขาวสะอาดทั้งเกาะและภายในถ้ำมองเห็นเป็นสีเขียวมรกตงดงามตระการตา จากนั้นได้ชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำซึ่งรวบรวมพันธุ์สัตว์น้ำที่หาดูยากไว้จำนวนมาก ที่พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคลตรัง และไปพบกับความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทยที่ถ้ำเลเขากอบ มีถ้ำลอด ที่ต้องนอนราบไปกับเรือเพื่อลอดถ้ำ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรม ปรากฏการณ์ธรรมชาติน่าค้นหามากที่สุด สาเหตุเนื่องจากพบกับความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติได้สร้างขึ้นคือ บ่อน้ำร้อนควนแดง เป็นบ่อน้ำร้อนที่มี 3 บ่อ แต่ละบ่อมีอุณหภูมิของน้ำแตกต่างกันไป คือ 70 องศา 40 องศา และ 20 องศา ค้นพบกับพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่คลองสองน้ำมีลักษณะพิเศษ คือ มีน้ำเค็มและน้ำจืดไหลมาบรรจบกับทะเลคลองสองน้ำ อีกทั้งน้ำใสราวกระจก มองดูเป็นสีเขียวมรกต เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมีปลาน้ำจืดปลาน้ำเค็มที่สลับกันมาว่ายเวียนหาอาหารเป็นที่งดงามและหาดูได้ยาก

อภิปรายผล จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยว อภิปรายผลได้ดังนี้ สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการแข่งขันทางการตลาดเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางภาคใต้มีลักษณะเด่น คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และหลายจังหวัดมักจะส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน กล่าวคือ มีบริเวณที่นั่งพักมีร้านจำหน่ายอาหาร ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ แต่สิ่งที่ขาดไป และมักไม่ให้ความสำคัญ ได้แก่การ ดูแล รักษาความสะอาดเพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว เกิดการเที่ยวซ้ำ ฝ่ายดูแลแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งชุมชนควรจัดระบบบริหารจัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภาคใต้ควรมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ หลายช่องทาง นักท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง บางครั้งยังไม่ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวใกล้บ้านมีอะไรบ้างที่น่าสนใจ และควรอนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์อะไร

แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยการตลาดที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ได้แก่ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ มีกิจกรรมเสริมให้เหมาะสมกับลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มชมรมของท้องถิ่นควรเรียนรู้ การใช้ทักษะภาษาให้ถูกต้อง และควรมีความรู้ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี สำหรับธุรกิจจัดทัวร์ควรหนุนเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งการจัดโปรแกรมนำเที่ยวควรแทรกแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ บ้างเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ประเด็นปัญหาที่พบจากสภาพแวดล้อมภายนอกแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ ปัญหาฤดูกาลของการท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นทะเล ดังนั้นฤดูกาลที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวพึงระมัดระวังสำหรับปัญหาของสภาพแวดล้อมภายในได้แก่การไม่รวมกลุ่มของชุมชนในบางพื้นที่ ทำให้การพัฒนาไม่เกิดความยั่งยืนชุมชนเคยชินกับการหนุนเสริมจากหน่วยงานราชการไม่เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองส่งผลให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่องและยั่งยืน

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG 4950140

ชื่อโครงการ : การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้

ชื่อนักวิจัย : นันทรัตน์ นามบุรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

E-mail Address: nantharat.nbr@gmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 กันยายน 2549 ถึง 30 เมษายน 2550

สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ ปริมาณนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงด้วยปัจจัยภัยธรรมชาติ ภัยจากการก่อการร้ายในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งโปรแกรมการนำเที่ยวมักเป็นโปรแกรมที่ซ้ำเหมือนๆเดิมทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกน้อยจึงได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้อีกทั้งเพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปตลอดจนสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์จำนวน 350 คน นักท่องเที่ยวอิสระจำนวน 350 คน นอกจากนี้สอบถามชุมชนจำนวน 140 คน และบุคคลในองค์กรของรัฐจำนวน 70 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภาคใต้ จากนั้นนำผลวิจัยที่ได้จากการสอบถามดังกล่าวเป็นข้อมูลประกอบการปรับโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการปรับโปรแกรมสำเร็จรูป เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการระดมความเห็นแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวจำนวน 4 คน กลุ่มธุรกิจจัดทัวร์ 5 คน บุคลากรด้านการท่องเที่ยว 3 คน และชุมชนจำนวน 3 คน

ผลการศึกษาปรากฏว่าแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้นักท่องเที่ยวประทับใจท่องเที่ยวธรรมชาติ ประเภททะเล และเกาะ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.95 สำหรับจุดอ่อนนั้นพบว่าไม่สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล คิดเป็นร้อยละ 38.21 ทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้มีนักท่องเที่ยวลดลง อีกทั้งสืบเนื่องจากภัยการก่อการร้ายของภาคใต้ตอนล่าง ทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศลดลง สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมท่องเที่ยว พบว่าทั้งนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ ส่วนใหญ่ชอบโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน โดยมีเป้าหมายเพื่อพักผ่อนและชื่นชมธรรมชาติ อีกทั้งชอบบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดและนักท่องเที่ยวคิดว่า แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยวแต่ละครั้งได้แก่ ความสวยงามของธรรมชาติ

เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการท่องเที่ยว พบว่ากระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่น การลักลอบพันธุ์พืช พรรณไม้ที่แปลกใหม่ ต้นไม้บางส่วนถูกทำลาย สำหรับผลกระทบต่อชุมชนและสังคมได้แก่ การแต่งกายไม่เหมาะสมต่อประเพณีของไทยทำให้เยาวชนรุ่นใหม่แต่งกายลอกเลียนแบบ สำหรับการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงธรรมชาติและแบบผสมผสานโดยจัดโปรแกรมให้นักท่องเที่ยวอิสระ และนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลาในจัดโปรแกรม 1 วัน 2 วันและ 3 วัน การจัดโปรแกรมดังกล่าวจัดได้ทั้งหมด 54 เส้นทาง เมื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางทั้งหมด ปรากฏว่าเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจต่อเส้นทางสำหรับระยะเวลา 1 วัน 2 วันและ 3 วัน มากที่สุดตามลำดับได้แก่เส้นทางโบราณคดีสมบัติโลก เส้นทางตำนานอันเล่าขาน และเส้นทางอดีตอันเล่าลือสถาปัตยากรรม สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พบว่าพึงพอใจต่อเส้นทางเชิงวัฒนธรรมกับเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน มากที่สุดตามลำดับได้แก่ ตำนานแผ่นดินไชยา อนุสรณ์แห่งวีรกรรมและประตูสู่แหล่งศิลาจารึก เมื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติพบว่านักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจเส้นทางดังกล่าวกับระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วันมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ เส้นทางศูนย์รวมธรรมชาติ เส้นทางสายน้ำลำธารอันล่ำลือ และเส้นทางพรรณไม้หลากหลายพืชพันธุ์ สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ พบว่าพึงพอใจต่อเส้นทางเชิงธรรมชาติ สำหรับระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน ตามลำดับได้แก่ เส้นทางอลังการธรรมชาติใต้สุดสยามเมืองงามชายแดน เส้นทางร่มรื่นสมบูรณ์พรรณไม้นานาชนิดและเส้นทางเป็นสุขสนุกที่อ่าวไทย นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางผสมผสานพบว่า นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจต่อเส้นทางดังกล่าวสำ หรับระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วันมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ เส้นทางตระการตาทิวทัศน์ธรรมชาติ เส้นทางมหัศจรรย์ทุ่งหญ้ากลางทะเล และเส้นทางชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแหล่งพันธุ์ไม้ ดังนั้นเส้นทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของภาคใต้สามารถเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวท่องเที่ยวภาคใต้มาก

Abstract

Project Code : RDG

Project Title : Tour Repackaging for Thailand The Case Study of 14 Provinces of the South of Thailand

Investigators : nantharat namburi

Faculty of Management Science Yala Rajabhat University

E-mail Address : nantharat.nbr@gmail.com

Project Duration : 1 September 2006 – 30 August 2007

Tourists were tending to fall in the South because of natural disaster and terrorism. Besides, tour programs were the same that made the tourists had no more choice. Thus, the purposes of this research were to study tourism situations in the South for developing tour program and creating tour network. The samples used for the research were 1) 350 tourists from the tour group, 2) 350 independent tourists, 3) 140 persons in community and 4) 70 government officials. The data analyzed by SPSS for Windows and used the findings and the opinions of 4 tourists, 5 tour agents, 3 tour officials and 3 persons from community for improving the tour program.

The findings indicated that the Southern tourist attractions where the tourists appreciated most were natural attractions such as sea and islands (36.95%). The weakness was they could not tour for every season (38.21%) and because of natural disaster and terrorism that caused number of tourists was reduced. About tour program it was found that both independent tourist and tour group favored 3 days tour program best. Their purpose was to relax and see the nature and their loved the atmosphere of tourist attractions best. Their motivation was the beauty of the nature. The findings also revealed that some plants were stolen and damaged. The effect to the community was the youngsters got a bad model of dress from the tourists. For the tour rout of cultural and natural tour it was found that the tourists liked 1 – 3 days tour program best. Thus, the tour routs that were appropriate for the south could be the choice for the tourists as their motivation to travel to the south.

สารบัญ

		หน้า
กิตติกรรมประกาศ		ก
บทคัดย่อภาษาไทย		ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		ง
สารบัญ		จ
สารบัญตาราง		ช
สารบัญภาพ		ฌ
บทที่ 1	**บทนำ**	1
	หลักการและเหตุผล	1
	วัตถุประสงค์ของโครงการ	6
	คำถามการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ	8
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	9
	แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	9
บทที่ 2	**วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	10
	การทบทวนวรรณกรรม	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
	สรุป	46
บทที่ 3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	48
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล	52
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	52

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 4	**ผลการศึกษา**	54
	สรุป	260
บทที่ 5	**บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	261
	บทสรุป	261
	อธิปรายผล	274
	ข้อเสนอแนะ	275
	บรรณานุกรม	276
	ภาคผนวก	278
	ภาคผนวก ก - บทความการวิจัย	278
	ภาคผนวก ข - กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์	296
	ภาคผนวก ค - ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้ที่ได้รับตลอดโครงการ	298
	ภาคผนวก ง - ตัวอย่างแบบสอบถาม / แบบสัมภาษณ์	300
	ภาคผนวก จ - รูปภาพกิจกรรม	325
	ภาคผนวก ฉ - สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวภาคใต้	339
	ภาคผนวก ช - ประวัติผู้วิจัยและคณะ	393

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว.....	31
2	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ.....	55
3	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ.....	55
4	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
5	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามศาสนา.....	56
6	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ.....	57
7	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามระดับรายได้.....	57
8	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามวัฏจักรชีวิตครอบครัว.....	58
9	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้.....	59
10	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามความชอบที่มีต่อรูปแบบของการท่องเที่ยว.....	59
11	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะการท่องเที่ยว.....	60
12	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางภาคใต้	60
13	การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	61
14	ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามระยะเวลาการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว.....	61
15	จังหวัดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติเขตภาคใต้ที่นักท่องเที่ยวประทับใจ	62
16	จังหวัดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตภาคใต้ที่นักท่องเที่ยวประทับใจ	63
17	เป้าหมายการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	64
18	ประโยชน์ที่ได้รับจากแหล่งท่องเที่ยว.....	64
19	แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว.....	65
20	บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว.....	66
21	ระดับของค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวต่อครั้ง.....	66
22	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ.....	67
23	รูปแบบการท่องเที่ยวครั้งต่อไป.....	68
24	ลักษณะของโปรแกรมแหล่งท่องเที่ยวที่จำหน่ายได้ดี.....	68
25	ระยะเวลาการนำเที่ยว.....	69
26	ปัจจัยที่คำนึงถึงการจัดโปรแกรม.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
27	แบบสอบถามสำหรับชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐ……..	70
28	การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว.....	70
29	การส่งเสริมและชักนำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว....	71
30	ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งหรือจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้.....	72
31	ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้.....	72
32	ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้.....	73
33	อุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต.....	2
2	ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดกระบี่.....	3
3	ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดพังงา.....	3
4	ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช.....	4
5	ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา.....	4
6	ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดปัตตานี.....	5
7	ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดนราธิวาส.....	5
8	ประเภทการท่องเที่ยว.....	8
9	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	53
10	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	76
11	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	78
12	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	83
13	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	85
14	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	89
15	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	92
16	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	97
17	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	100
18	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	103

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
19	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	108
20	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	110
21	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	116
22	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน	119
23	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน	125
24	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน	128
25	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน	131
26	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน	136
27	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน	139
28	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	142
29	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	145
30	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	147
31	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	149

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
32	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	152
33	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	154
34	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	158
35	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	161
36	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	164
37	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	167
38	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	170
39	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	171
40	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน.....	173
41	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน.....	175
42	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน.....	179
43	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน.....	183
44	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน.....	186

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
45	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน.....	190
46	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	193
47	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	196
48	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 1 วัน.....	200
49	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	203
50	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	206
51	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 2 วัน.....	211
52	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	215
53	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	219
54	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอิสระ ระยะเวลา 3 วัน.....	222
55	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	226
56	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	228
57	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน.....	230

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
58	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน.....	233
59	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน.....	236
60	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน.....	239
61	เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน.....	242
62	เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน.....	245
63	เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน.....	248

บทที่ 1
บทนำ

การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยกรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้ สำหรับเนื้อหาของบทนำนี้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลในการทำวิจัย เพื่ออธิบายถึงขอบเขตของปัญหา อีกทั้งกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย คำถามการวิจัย นอกจากนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ตลอดจนผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ซึ่งมีข้อมูลดังนี้

หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่นำรายได้เข้าประเทศด้วยเม็ดเงินจำนวนมหาศาลในแต่ละปีผนวกกับรัฐบาลได้ประกาศยุทธศาสตร์ให้ประเทศไทยเป็นมหานคร การท่องเที่ยวแห่งเอเชีย ดังนั้น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยว โดยมุ่งส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นเครื่องมือทางนโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญในการเพิ่มพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและได้ยกระดับความสำคัญ ให้เป็นวาระแห่งชาติ จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่าปี 2548 ที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศมากกว่า 10 ล้านคน ดังนั้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย จึงมีการเติบโตอย่างรวดเร็วจนสามารถสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัด การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้ก่อกำเนิดขึ้นมาอย่างมากมายในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (tour packages) ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่เป็นแม่เหล็กสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไร้ซึ่งความหลากหลาย และยังไม่มีการพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดความแปลกใหม่มากเท่าที่ควร ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการเดินทางในเส้นทางท่องเที่ยวซ้ำ ๆ กัน ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายกับแหล่งท่องเที่ยวเดิม อีกทั้งก่อให้เกิดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวจนเกินศักยภาพของการรองรับ (carrying capacity) จนส่งผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ไม่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547 – 2551 มีเป้าหมายเพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสาขาหลักที่เติบโตอย่างยั่งยืน เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งเอเชียที่สามารถกระจายรายได้และโอกาสการพัฒนาแก่ชุมชนอย่างทั่วถึง สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน แต่อุปสรรคประการหนึ่งที่มีผลต่อการกระจายรายได้เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ คือ โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปของภาคธุรกิจส่วนใหญ่ในปัจจุบัน มักจัดทำโดยมุ่งเน้นผลประโยชน์ด้านธุรกิจ ทำให้โปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่สิ้นเปลืองเวลาไปกับการเลือกซื้อสินค้า ถึงแม้ว่าการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในปัจจุบันทำให้ง่ายกว่าเดิม ผนวกกับการสนับสนุนของรัฐบาลที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยว unseen in Thailand แต่แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่เหล่านี้ยังให้ผลตอบแทนน้อยกว่า ทำให้การบรรจุลงในโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปยังไม่แพร่หลายมากนัก ด้วยเหตุนี้นักท่องเที่ยวจึงมีแนวโน้มในการบริการการท่องเที่ยวจากภาคธุรกิจท่องเที่ยวน้อยลงและหันมาเดินทางในลักษณะของการเป็นนักท่องเที่ยวอิสระ (free independent traveller : FITs) เพิ่มมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อรสนิยม (taste) ในการท่องเที่ยวของตนเองได้อย่างสูงสุดซึ่งพฤติกรรมการท่องเที่ยว(consumer behavior) ในปัจจุบันมีความหลากหลายและแปลกใหม่ไปกว่าเดิม นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มในการเดินทางด้วยความถี่มากขึ้น ทำให้จำนวนการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น แต่จะใช้ระยะเวลาในแต่ละสถานที่ท่องเที่ยวน้อยลง

สำหรับสถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้ในปัจจุบันประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติที่เกิดจากสึนามิ ตั้งแต่ปี 2547 ทำให้หลายจังหวัดตั้งแต่ภูเก็ต กระบี่ พังงา ได้รับผลกระทบนั่นคือ ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลงอย่างเห็นได้ชัด ดังภาพที่ 1.1 ภาพที่ 1.2 และภาพที่ 1.3

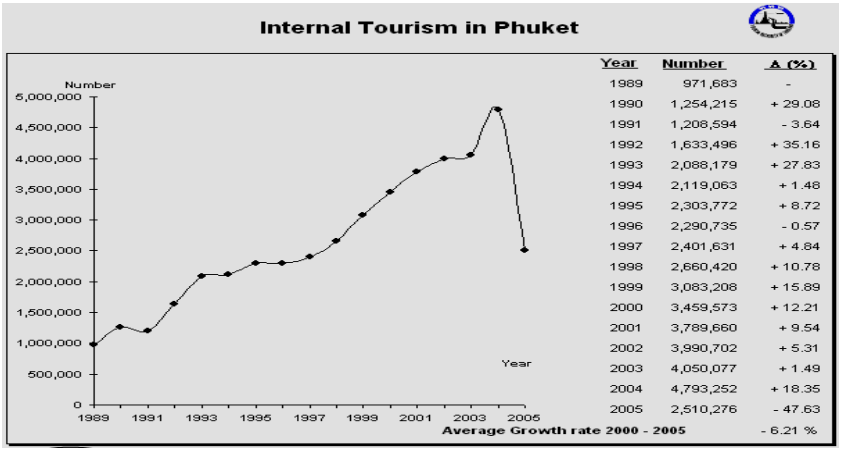

Year	Number	Δ (%)
1989	971,683	-
1990	1,254,215	+ 29.08
1991	1,208,594	- 3.64
1992	1,633,496	+ 35.16
1993	2,088,179	+ 27.83
1994	2,119,063	+ 1.48
1995	2,303,772	+ 8.72
1996	2,290,735	- 0.57
1997	2,401,631	+ 4.84
1998	2,660,420	+ 10.78
1999	3,083,208	+ 15.89
2000	3,459,573	+ 12.21
2001	3,789,660	+ 9.54
2002	3,990,702	+ 5.31
2003	4,050,077	+ 1.49
2004	4,793,252	+ 18.35
2005	2,510,276	- 47.63
Average Growth rate 2000 - 2005		- 6.21 %

ภาพที่ 1.1 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

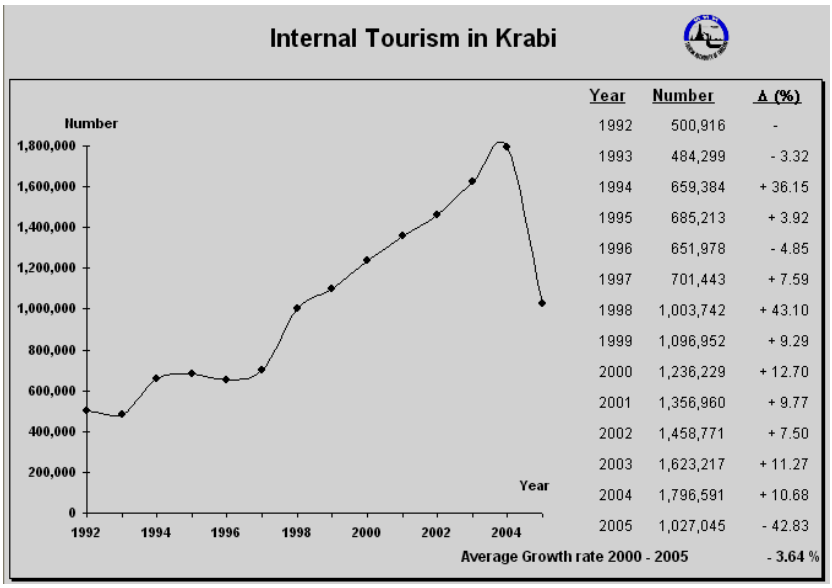

ภาพที่ 1.2 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดกระบี่

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

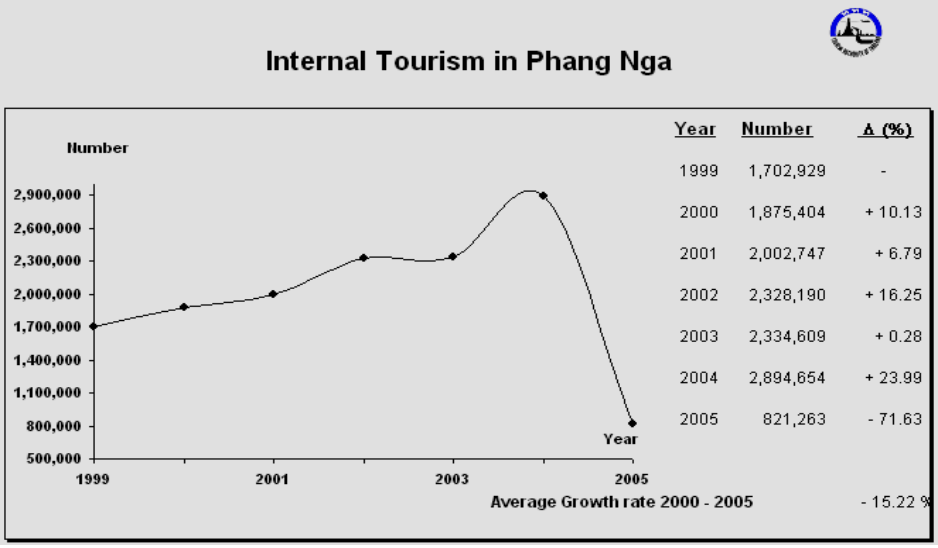

ภาพที่ 1.3 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดพังงา

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

ในขณะเดียวกันจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี หลายจังหวัดก็ได้รับผลกระทบต่อเนื่อง จึงทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเริ่มลดลง ดังภาพที่ 1.4

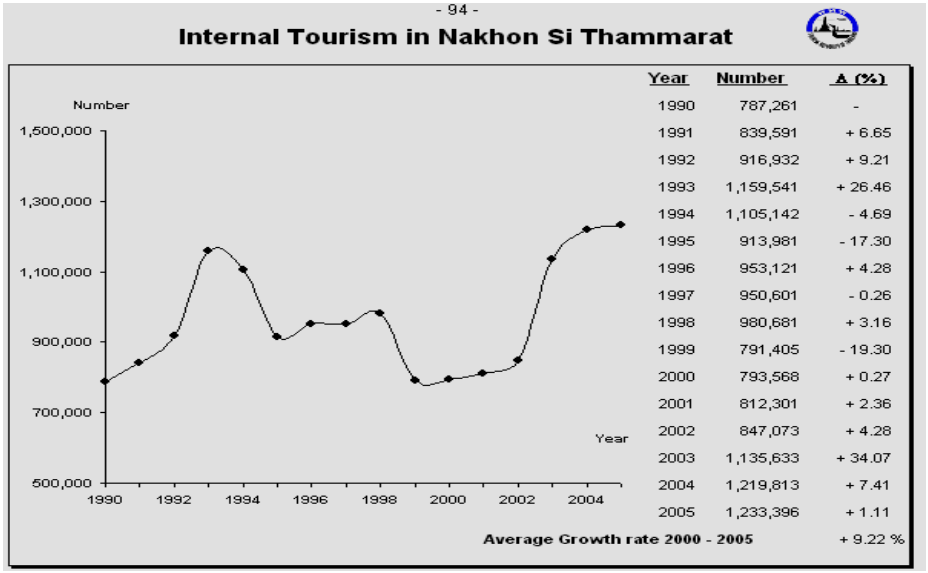

ภาพที่ 1.4 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

นอกจากนี้ในเขตภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ก่อการร้าย ทำให้นักท่องเที่ยวลดลงจนแทบจะไม่มีนักท่องเที่ยว ดังภาพที่ 1.5 ภาพที่ 1.6 และ ภาพที่ 1.7

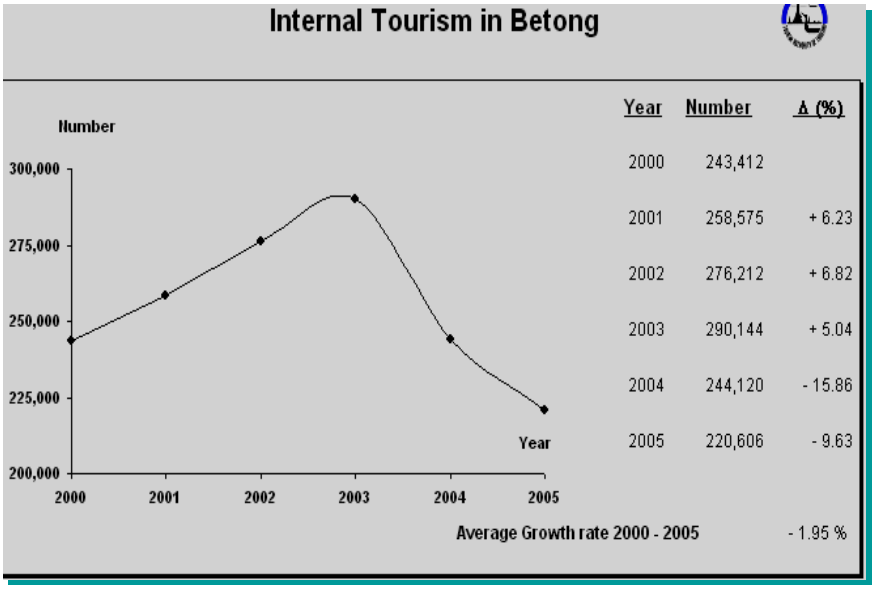

ภาพที่ 1.5 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

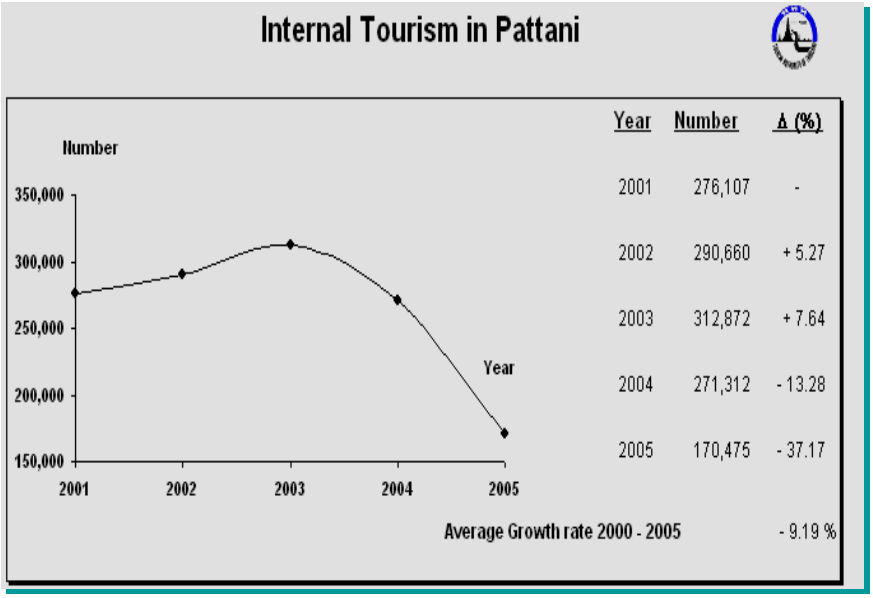

ภาพที่ 1.6 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดปัตตานี

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

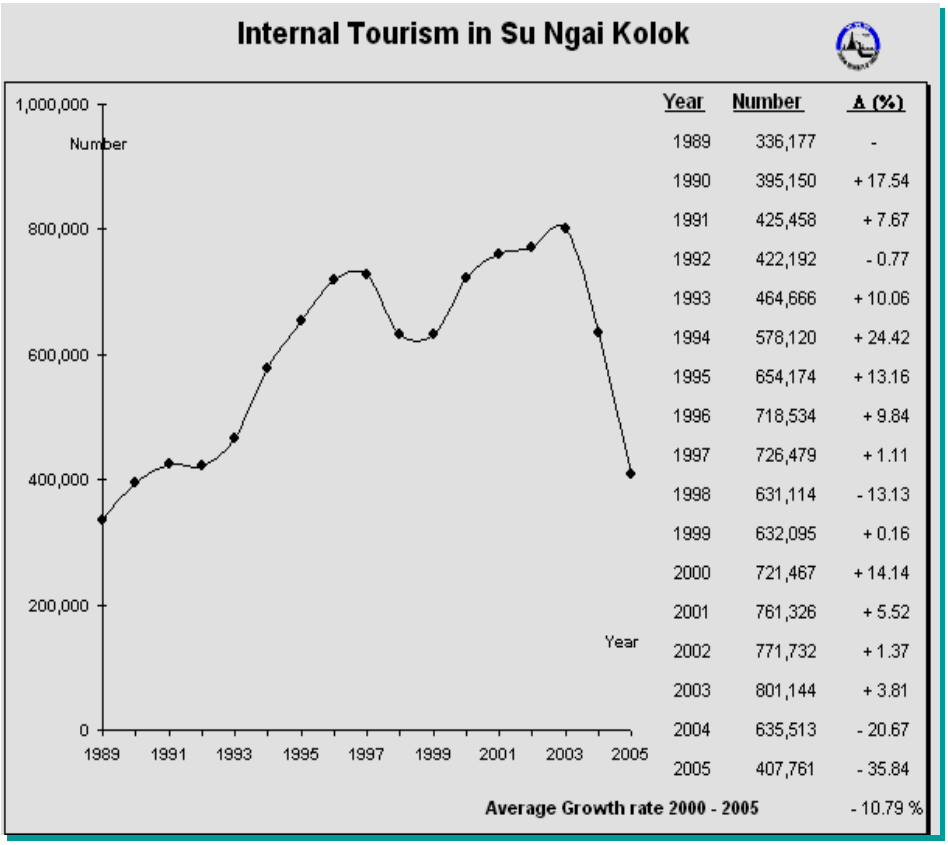

ภาพที่ 1.7 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดนราธิวาส

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

ปัญหาการลดลงของนักท่องเที่ยวในเขตภาคใต้นั้น ส่งผลให้รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวลดลงเช่นกัน ดังนั้น การแก้ปัญหาโดยการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ให้สอดคล้องและเข้ากับสถานการณ์ของภาคใต้ในปัจจุบัน จะทำให้เกิดแรงจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยวได้ ดังนั้น จึงดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวตามรูปแบบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ของโครงการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรม นักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปให้เป็นทางเลือกใหม่ในการตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

2. เพื่อสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวไทยกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

3. เพื่อพัฒนาข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

4. เพื่อสร้างธนาคารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

คำถามการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทยเป็นอย่างไร

2. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย ควรเป็นอย่างไร

3. การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศ ควรดำเนินการในลักษณะใด มีอุปสรรคและปัญหาอย่างไรบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. **ขอบเขตของกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประกอบด้วย

1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ 2 กลุ่ม คือ

1.1.1 นักท่องเที่ยวอิสระที่ท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ โดยเดินทางท่องเที่ยวอย่างอิสระ ไม่ผ่านบริษัทนำเที่ยวสุ่มตัวอย่าง 384 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2548)

1.1.2 นักท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยวที่ท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ โดยท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว สุ่มตัวอย่าง 384 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547)

1.2 บุคคลจากองค์กรของรัฐ ที่ดูแลการท่องเที่ยวของจังหวัดต่าง ๆ ในเขตภาคใต้ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 14 จังหวัด ๆ ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 70 คน

1.3 ชุมชน ผู้ดูแลการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ 14 จังหวัด ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 140 คน

1.4 บริษัทหรือกลุ่มธุรกิจที่จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 20 กลุ่ม

2. **ขอบเขตของพื้นที่**

พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวแบบผสมผสมในเขตภาคใต้

3. **ขอบเขตของระยะเวลา**

ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ 8 เดือน เริ่มตั้งแต่ 1 กันยายน 2549 ถึง 30 เมษายน 2550

4. **ขอบเขตของเนื้อหา**

เนื้อหาในการวิจัยเป็นการพัฒนาหรือปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวของเขตภาคใต้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งมีการสร้างเครือข่ายหรือกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว นอกจากนี้เป็นการเก็บข้อมูลหรือสร้างธนาคารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของภาคใต้

ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ ประกอบด้วย

1. ผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (Tourism SWOT Analysis) ใน 14 จังหวัดภาคใต้ (กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล สุราษฎร์ธานี)

2. แนวทางการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐและเอกชน

3. แนวทางการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับ 14 จังหวัดภาคใต้ ของประเทศไทย ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (best tour packages) สำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทย (domestic tourists) จำนวน 27 โปรแกรม และเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ (FITs) จำนวน 27 เส้นทาง แยกตามประเภทการท่องเที่ยวแบบผสม (mixed-tourism) การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Nature-Based Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (culture-based tourism) ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1, 2 และ 3 วัน ดังภาพที่ 1.8

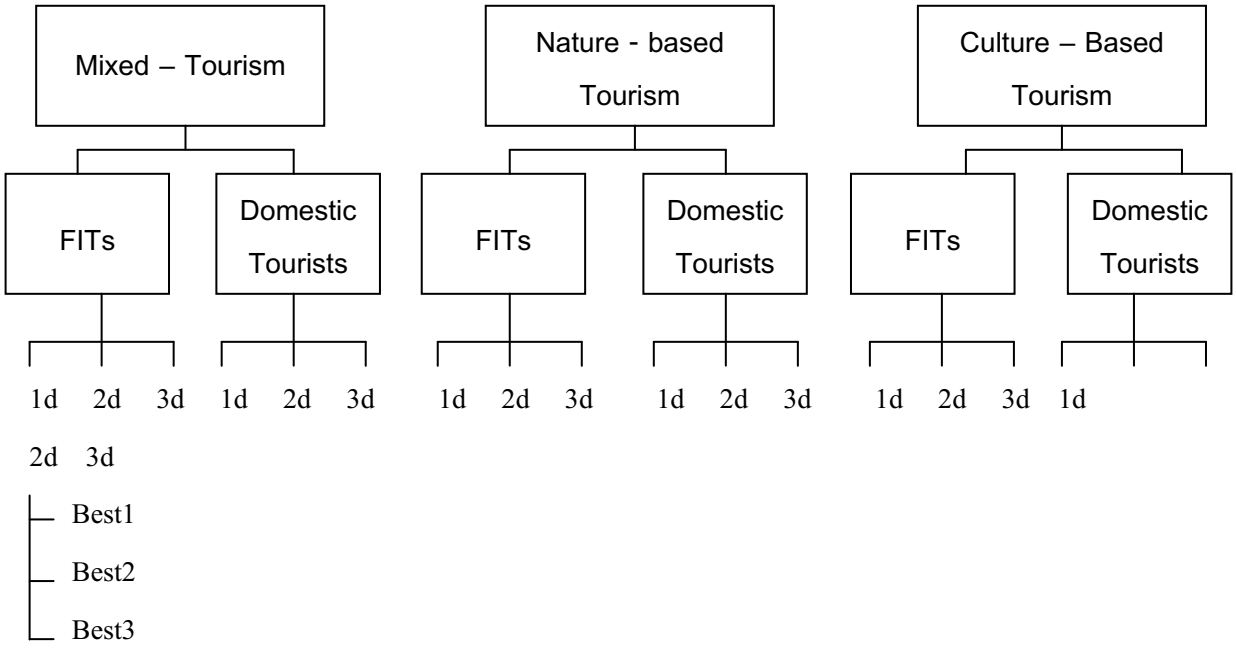

ภาพที่ 1.8 ประเภทการท่องเที่ยว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อโครงการวิจัยดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการวิจัยดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมดังนี้

1. ประเทศชาติ รายได้เพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทั้งนักท่องเที่ยวจากภายในประเทศและต่างประเทศ

2. ชุมชน จะมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

3. ชุมชน มีการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ตามโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เป็นทางเลือกใหม่ให้แก่นักท่องเที่ยว

แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัดทุกจังหวัดนำผลการวิจัยไปจัดทำแผนกลยุทธ์ของจังหวัด เพื่อแก้ไขและส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อแก้ไขและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำหรับผลการจัดโปรแกรมใหม่กลุ่มจัดทัวร์ สามารถนำไปประชาสัมพันธ์จำหน่ายโปรแกรมให้กับทัวร์ได้อีก ทั้งนักท่องเที่ยวอิสระสามารถดูข้อมูลเพื่อตัดสินใจท่องเที่ยวได้ตามความเหมาะสม

บทที่ 2
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ประกอบด้วยรายละเอียดที่นำไปประกอบการดำเนินการวิจัย โดยนำวรรณกรรมทั้งหมดนี้ใช้ในการสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม อีกทั้งนำไปประกอบการปรับโปรแกรมท่องเที่ยว ตลอดจนการอภิปรายผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การทบทวนวรรณกรรม

วรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. **การวางแผนจัดรายการนำเที่ยว** เมื่อผู้จัดรายการได้เส้นทางและรูปแบบการเดินทางที่แน่ชัดจากการสำรวจเส้นทาง เพื่อการนำเที่ยวแล้ว ขั้นต่อไปก็ต้องติดต่อกลุ่มผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ การจัดรายการนำเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยวท้องถิ่น รถเช่า แหล่งเข้าชม ฯลฯ จากนั้นก็จัดรายการนำเที่ยวในรูปแบบของเอกสารนำเที่ยว (brochure) หรือรายการที่นำเสนอ เพื่อเสนอให้แผนกขายและการตลาดได้จัดเผยแพร่ โฆษณาส่งเสริมการขายแก่ผู้ที่สนใจ ต่อจากนั้นแผนกปฏิบัติการก็ต้องจัดอุปกรณ์ เอกสาร จัดการเดินทางตามรายการที่กำหนดไว้ และจัดหามัคคุเทศก์เพื่อมอบหมายงาน

การวางแผนก่อนการนำเที่ยว และการจัดทำรายการนำเที่ยว (itinerary) เป็นการผลิตสินค้าออกมาเป็นรายการนำเที่ยว โดยก่อนที่จะจัดทำรายการนำเที่ยว ผู้จัดต้องมีข้อมูลการเตรียมการต่าง ๆ ที่รัดกุม และตัดสินใจในการเลือกสถานประกอบการที่ดีที่สุดที่เกี่ยวข้องในการจัดการนำเที่ยว เช่น การวางแผนเลือกโรงแรมที่ดี เลือกแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เลือกร้านอาหารที่อร่อย เลือกยานพาหนะพร้อม เลือกแหล่งซื้อของที่มีคุณภาพ ฯลฯ โดยการเลือกจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในเรื่องของราคา ทำเลที่ตั้ง การเข้าถึงได้สะดวก ความพึงพอใจของลูกค้าหรือนักท่องเที่ยว ความเป็นไปได้ในเรื่องของการบริหารเวลา มีการสำรวจตลาด หาข้อมูลต่าง ๆ ในทุก ๆ ด้าน เพื่อการป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ แต่อย่างไรก็ตาม การวางแผนรายการนำเที่ยวจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ (นิศา ธัชกุล, 2548)

1. ประเภทการจัดนำเที่ยว บริษัทนำเที่ยวต้องมีนโยบายในการจัดนำเที่ยว ว่าจะจัดนำเที่ยวประเภทใดบ้าง เช่น ประเภทรับนักท่องเที่ยวที่มาจากต่างประเทศโดยเน้นเที่ยวแบบ one day หรือ city tour หรือประเภทจัดนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวไทยเที่ยวภายในประเทศหรือเที่ยวต่างประเทศ เป็นต้น

2. ภูมิภาค/จุดหมายปลายทาง บริษัทนำเที่ยวมุ่งเน้นการจัดนำเที่ยวสู่ภูมิภาคยุโรป เอเชีย หรือ อเมริกา เป็นต้น โดยเน้นหนักประเทศใดบ้าง ถ้าเป็นภายในประเทศมุ่งเน้นภาคหรือจังหวัดใดบ้าง

3. วัตถุประสงค์ ในการจัดนำเที่ยวแต่ละครั้งควรวางวัตถุประสงค์ของการจัดแต่ละครั้งว่า มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักท่องเที่ยวได้อะไรมาบ้าง เช่น เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จักสถานที่ต่าง ๆ หรือให้ทราบถึง สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถานที่สวยงามตามธรรมชาติ หรือเน้นให้มีโอกาสได้ซื้อของหรือ เพื่อให้ได้มีโอกาสได้ลองรับประทานอาหารประจำท้องถิ่นนั้น ๆ หรืออาจเน้นให้มีโอกาสได้ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่น เน้นเพื่อให้มีโอกาสเล่นกีฬา หรือชมกีฬา เป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบเชิงอนุรักษ์หรือเชิงประชุมสัมมนาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเน้นหลาย ๆ อย่าง เป็นต้น อนึ่งถ้าวางวัตถุประสงค์ในการจัดนำเที่ยวไว้แล้ว บริษัทนำเที่ยวก็ต้องจัดการตอบสนองวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ได้ ก็จะช่วยทำให้บริษัทมีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง นักท่องเที่ยวจะคิดถึงเราก่อนเสมอ ถ้าจะไปเที่ยวในลักษณะที่เขาคิดว่าเราสามารถจัดได้ตรงกับความต้องการของเขา

4. ช่วงเวลาของการจัด จำนวนวัน และระยะทางในการจัดนำเที่ยว บริษัทนำเที่ยวจะจัดนำเที่ยวเวลาในช่วงใดบ้าง ต้องใช้ระยะเวลากี่วัน ต้องพิจารณาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมของสถานที่ที่จะไปประกอบกับเวลาว่างของนักท่องเที่ยว เช่น สมมติว่านักท่องเที่ยวมีช่วงเวลาหยุดยาวหน้าเทศกาล 4 วัน ก็ควรจัดรายการให้สอดคล้องกับเวลาที่มี ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวยุโรปนิยมเที่ยวในประเทศไทยช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคม เพราะต้องการหนีอากาศที่หนาวเย็นและเป็นช่วงที่แระเทศไทยอากาศไม่ร้อนมาก แต่ถ้าจะจัดให้นักท่องเที่ยวไทยชม ดอกทิวลิปบานที่เนเธอร์แลนด์ ก็ต้องจัดในช่วงเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤษภาคม เพราะระยะนั้นเป็นช่วงที่ดอกทิวลิปบานและเป็นช่วงที่โรงเรียนไทยปิดภาคฤดูร้อน ผู้ปกครองอาจมีเวลาพาบุตรหลานเที่ยวและเป็นช่วงฤดูร้อนที่คนไทยอยากหลบลมร้อนไปเที่ยวเมืองหนาว และช่วงนั้นยุโรปเป็นช่วงฤดูใบไม้ผลิ นักท่องเที่ยวยังไม่มีมากพอเท่ากับเหมือนช่วงฤดูร้อน ความสะดวกในด้านบริการของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ยังมีมากกว่าฤดูร้อน ถ้าเป็นการเที่ยวในประเทศไทยหน้าหนาวก็ควรเที่ยวภาคเหนือ หน้าร้อนควรเที่ยวภาคใต้ เป็นต้น

5. ความคาดหวังจากลูกค้าเป้าหมาย บริษัทต้องพิจารณาถึงบุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นลูกค้าว่ามีกำลังทรัพย์ที่สามารถท่องเที่ยวได้มากน้อยแค่ไหนเป็นสำคัญ ซึ่งโดยมากบริษัทมักได้รับข้อมูลของลูกค้าจากลูกค้าที่เคยใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวมาแล้ว นอกจากนั้นก็เป็นลูกค้าใหม่ที่บริษัทหามาได้จากการทำการตลาดใหม่ และเพื่อให้ทราบความต้องการด้านการท่องเที่ยวจากลูกค้าว่าชอบอะไรบ้าง เช่น ต้องการสัมผัสธรรมชาติ อาบแดด สิ่งบันเทิงเริงรมย์ เยี่ยมชมสถานที่ได้เห็นสิ่งแปลกใหม่ ๆ หรือซื้อของ ถ้าเป็นลูกค้าอายุมาก ควรจัดการท่องเที่ยวระยะสั้นเผื่อเวลาให้มาก ไม่ควรให้นั่งรถนานทั้งวัน หรือไม่ควรให้เดินชมนาน ๆ ควรคำนึงถึงอาหารที่เหมาะกับวัย ดังนั้น การจัดรายการต้องมีความยืดหยุ่นเพราะคนชรามักทำอะไรเชื่องช้าเหนื่อยง่ายและชอบทานอาหารอ่อน ๆ แต่ถ้าเป็นการจัดรายการของกรุ๊ปเหมาหรือเป็นทัวร์ให้รางวัลแก่พนักงาน ก็ควรจัดนำเที่ยวให้มี Party กิจกรรมนันทนาการไว้ด้วย เป็นต้น นอกจากนี้ ที่ลืมไม่ได้ต้องมีการบริการที่ดีต่อลูกค้า การให้เขาได้พักผ่อนเต็มที่ การได้กินอาหารอร่อย ๆ การได้ซื้อของถูกใจ ได้เห็นสิ่งแปลกใหม่ที่เขาต้องการ ได้รับความรู้สนุกสนานตามความคาดหวังของเขาในครั้งนั้น ๆ เขาก็จะมีความสุข บริษัทก็จะได้รับชื่อเสียงตามมา บริษัทต้องตั้งเป้าการทำงานไว้ว่า “ต้องพยายามทำให้การบริการนำเที่ยวเป็นที่ประทับใจเกินความคาดหวังที่ลูกค้ามีให้” ทุกครั้ง

6. กิจกรรม ความต้องการที่แตกต่างกันของลูกค้า ทำให้บริษัทนำเที่ยวต้องมีวิธีการสร้างกิจกรรมที่หลากหลาย บริษัทนำเที่ยวต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะกับวัยของลูกค้า ถ้าจัดไปตรงกับช่วงเทศกาลก็ควรให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในเทศกาลนั้น เช่น ขบวนพิธีเสด็จทอดกฐินทางชลมารค เทศกาลลอยกระทง หรือเทศกาลคริสต์มาสในต่างประเทศ ถ้าไม่ตรงกับเทศกาลหรือเหตุการณ์พิเศษก็ควรจัดหากิจกรรมบันเทิงให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเข้าชม เช่น เข้าชมละคร โขน ที่โรงละครแห่งชาติ รายการมวยที่เวทีราชดำเนินของไทย ชมคาบาเร่ต์ อัลคาซ่าร์ การแสดงพื้นบ้าน หรือจัดเรือล่องแม่น้ำพร้อมรับประทานอาหารค่ำ โดยอาจจัดเป็นแบบเสริมพิเศษให้เลือก (option tour) ก็ได้ ซึ่งการจัดให้มีกิจกรรม ก็จะเป็นการเพิ่มความประทับใจให้นักท่องเที่ยวได้มากขึ้น การปล่อยให้นักท่องเที่ยวได้ซื้อของฝากตามสมควรก็เป็นทางเลือกหนึ่ง อย่างน้อยก็เพื่อเป็นการฆ่าเวลาโดยที่บริษัทนำเที่ยวไม่ต้องลงทุนอะไรเลย ยิ่งไปกว่านั้นก็เป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับมัคคุเทศก์และบริษัทนำเที่ยวอีกด้วย

7. แหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดนำเที่ยว ผู้จัดต้องให้ความสำคัญในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก ผู้จัดคงไม่อยากได้ยินนักท่องเที่ยวบ่นว่าอาหารอร่อย ที่พักดี แต่แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้เรื่อง ผู้จัดต้องจัดรายการให้มีแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่บนความสนใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด ควรจัดให้แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ไม่ควรคำนึงถึงแค่เดินทางไปถึงสะดวกหรือคิดเพียงแค่จะเข้าชมในสถานที่ที่ไม่ต้องเสียค่าเข้าชมเท่านั้น

8. งบประมาณ ในการจัดนำเที่ยวจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่ายของลูกค้าเป็นสำคัญ โดยมากลูกค้าจะเรียกร้องความสะดวกสบายมากน้อยเพียงใดนั้น บริษัทนำเที่ยวมักสามารถจัดหาบริการมาให้ได้เสมอสำคัญที่ว่าลูกค้ามีความสามารถในการจ่ายเท่าไหร่ ถ้าลูกค้าให้งบประมาณมาเพียงน้อยนิด แต่เรียกร้องการบริการที่ดีชั้นเลอเลิศ อาหารจากภัตตาคารดัง โรงแรม 5 ดาว รายการนำเที่ยวอย่างหรู บริษัทนำเที่ยวก็ไม่สามารถจัดให้ได้ แต่ถ้าลูกค้ามีกำลังจ่ายมากบริษัทจะทำงานได้ง่ายขึ้น การวางแผนระยะสั้นเกี่ยวกับงบประมาณ ก็จะเน้นหนักไปในการลงโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ ต้องกันงบส่วนหนึ่งไว้สำหรับเป็นการจองสถานประกอบการโดยเฉพาะช่วงเทศกาลสำคัญ ๆ

ปัจจัยที่ควรพิจารณาประกอบการวางแผน มีดังต่อไปนี้

1. **ที่พัก** บริษัทนำเที่ยวควรศึกษาข้อมูลต่อไปนี้

1.1 ทำเลที่ตั้งของโรงแรม ต้องคำนึงถึงทำเลที่ตั้ง ถ้าโรงแรมตั้งอยู่ในเมืองใหญ่หรืออยู่ใจกลางย่านธุรกิจการค้า ราคาของโรงแรมก็จะสูงกว่าโรงแรมที่อยู่นอกเมือง แต่นักท่องเที่ยวจะชอบมากกว่าเพราะได้มีโอกาสเดินชมเมือง ได้เห็นสิ่งที่เจริญที่สุดในเมืองนั้น ๆ แต่ส่วนมากถ้าไม่มีจุดประสงค์ในเรื่องการให้นักท่องเที่ยวได้ซื้อของสะดวกหรือได้เปิดหูเปิดตาในตัวเมืองแล้ว บริษัทนำเที่ยวมักจะจัดโรงแรมที่พักให้อยู่นอกเมือง เพื่อความสะดวกในการเดินทาง หลีกเลี่ยงการจราจรหนาแน่น ที่สำคัญคือได้ราคาประหยัด ไม่วุ่นวาย และสามารถต่อรองเรื่องราคาและเงื่อนไขต่าง ๆ ได้มากกว่า

1.2 ระดับของโรงแรม จะมีผลต่อการกำหนดราคา ต้องคำนวณดูว่าชนิดของโรงแรมควรเป็นระดับใด ส่วนมากบริษัทนำเที่ยวจะเลือกระดับของโรงแรมระหว่าง 3 ดาวถึง 4 ดาว

1.3 ควรเลือกชื่อโรงแรมที่มีภาพลักษณ์ดีหรือมีชื่อเสียง เช่น โรงแรมในเครือข่ายข้ามชาติ เพราะเป็นที่รู้จักดี สามารถวางใจได้ในด้านคุณภาพและบริการ มีความสะดวกในการจองเพราะสามารถจองจากสาขาใดก็ได้ แต่อาจมีปัญหาเรื่องของราคาที่อาจสูงเกินไป

1.4 ชนิดของห้อง ส่วนใหญ่การจัดนำเที่ยวบริษัทมักจัดให้นักท่องเที่ยวได้พักห้องคู่ ซึ่งจะมีเตียงเดี่ยว (single bed) 2 เตียง เรียกว่าห้อง twin room ยกเว้นลูกค้าแสดงความต้องการว่าต้องการห้องเป็นอย่างอื่น ดังนั้น โรงแรมที่เน้นการจัดห้องเป็นอย่างอื่น จึงไม่ค่อยได้รองรับกรุ๊ปทัวร์ในเรื่องที่เกี่ยวกับขนาดของเตียงนั้น นักท่องเที่ยวไม่ค่อยมีปัญหาหรือเรียกร้องเตียงขนาดใหญ่ โดยเฉพาะคนไทยมีขนาดรูปร่างไม่ใหญ่โต จนทำให้เกิดปัญหากับเตียง ผิดกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ทั้งนี้ทั้งนั้นการเลือกประเภทของห้องให้กับนักท่องเที่ยวของตนนั้น ต้องคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าด้วย เช่น ถ้าลูกค้าเป็นกลุ่มฮันนีมูนหรือกลุ่มครอบครัวเขาอาจต้องการห้อง suite ลูกค้าเป็นนักธุรกิจก็ต้องเลือกโรงแรมในย่านตัวเมืองที่เน้นการจัดห้องสำหรับนักธุรกิจที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายครบครัน เป็นต้น

1.5 การมีบริการเสริม เช่น มีป้ายผ้าต้อนรับ มีการบริการขนส่งกระเป๋าไปยังห้องพัก มีการบริการที่เหมาะสมกับราคาที่ต้องจ่าย มีการเปลี่ยนหรือเสริมเตียงให้ฟรีโดยไม่คิดค่าบริการเพิ่ม มี welcome drink โดยการมีบริการด้วยน้ำใจเล็กน้อยเหล่านี้ จะทำให้ลูกค้ารู้สึกเหมือนเป็นคนสำคัญของโรงแรม

1.6 ที่จอดรถภายในบริเวณของโรงแรม ต้องกว้างพอสำหรับจอดรถโค้ช ทำให้ลูกค้าไม่ต้องขึ้นลงจากรถและเดินไกล

1.7 ควรเลือกโรงแรมที่มีอภินันทนาการห้องฟรีรวมค่าอาหาร สำหรับคนขับรถหรือผู้นำเที่ยวด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ทางโรงแรมจะให้ห้องพักฟรี 1 ห้อง ต่อการจอง 15 - 20 ห้อง หรือ 1 ห้องต่อรถ 1 คัน หรือแล้วแต่จะตกลงกัน

1.8 ควรเลือกโรงแรมที่บริษัทนำเที่ยวหรือผู้จัดมี contract อยู่ เพราะจะได้ราคาที่ต่ำกว่าเป็นราคาสำหรับตัวแทนจำหน่าย บางครั้งผู้จัดหรือบริษัทก็อาจได้สิทธิ์ในการค้างชำระได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ด้วย

1.9 ควรคำนึงถึงจุดที่จะเดินทางไปต่อจากโรงแรมด้วย ไม่ใช่ว่าเลือกที่พัก อีกเมืองแต่วันรุ่งขึ้นต้องเดินทางไกลข้ามไปอีกเมืองหนึ่ง

1.10 ควรเลือกใช้บริการจากโรงแรมที่ยินดี และมีความพร้อมในการรองรับกรุ๊ปทัวร์ เนื่องจากมีประสบการณ์และรู้ปัญหา เพราะบางครั้งแขกที่เป็นกรุ๊ปทัวร์มักมากันคราวละมาก ๆ อาจสร้างความวุ่นวายให้กับโรงแรมได้ การเลือกโรงแรมที่มีความพร้อมในการรองรับกรุ๊ปทัวร์มาแล้ว จึงสามารถทำให้บริษัทนำเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย เวลาเช็คอิน - เช็คเอาท์ หรือบริการอื่น ๆ มากขึ้น

1.11 การคำนึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีในโรงแรมให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยวของตน เช่น มีคาราโอเกะ สนุกเกอร์คลับ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้อาจสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวได้เช่นกัน

1.12 หลักอย่างหนึ่งในการจองที่พักจองไว้ให้เผื่อเหลือมากกว่าขาด โดยเฉพาะช่วงหน้าเทศกาล เนื่องจากบางครั้งผู้จัดนำเที่ยวไม่สามารถทราบได้ว่าจะมีลูกค้ามากหรือน้อยเพียงใด แต่โดยมากแล้วการจองไว้คราวละมาก ๆ แต่พอจริง ๆ ให้ใช้ไม่ครบเหลือบ้างเล็กน้อย โรงแรมก็สามารถให้คืนห้องได้ ถ้าเป็นเทศกาลถ้าบริษัทจองไว้แล้วห้องเหลือบริษัทก็สามารถขายต่อบริษัทอื่นที่ต้องการได้

1.13 บริษัทควรเลือกโรงแรมที่พักที่มีการบริการอาหารเช้าด้วย เพราะจะเป็นการช่วยประหยัดเวลา ไม่ต้องรีบตื่นเพื่อไปหาร้านอาหารที่อื่นรับประทานอีก

ผู้จัดควรคำนึงเสมอว่านักท่องเที่ยวโดยธรรมชาตินั้น ต้องการที่จะพักในโรงแรมที่ดีที่สุด แต่ผู้จัดก็ต้องคำนึงถึงต้นทุนในการจัดนำเที่ยวแต่ละครั้งด้วย และพึงระลึกไว้เสมอว่าการเลือกโรงแรมที่ดีที่สุดในย่านนั้น ๆ จะเป็นการตัดปัญหาความไม่พอใจทั้งหลายทั้งปวงในเรื่องที่พักจากลูกค้าได้เป็นอย่างดี

2. ร้านอาหาร ข้อมูลที่บริษัทนำเที่ยวควรศึกษาก่อนที่จะกำหนดร้านอาหารไว้ให้อยู่ในรายการจัดนำเที่ยวของตน คือ

2.1 ควรเป็นร้านที่มีคุณภาพ มีความสะอาด และรสชาติของอาหารดี มีการบริการและพนักงานที่เพียงพอ

2.2 ราคาค่าอาหารต้องต่อรองได้ตามความเหมาะสม

2.3 รูปแบบของการบริการ ซึ่งอาจจะเป็นการนั่งโต๊ะ แบบเซ็ทเมนู แบบบุฟเฟต์ โดยมากจะเน้นการทานอาหารอย่างรวดเร็ว ไม่เน้นการนั่งนานดื่มด่ำเยิ่นเย้อ ยกเว้นการรับประทานอาหารพร้อมชมการแสดง ทางร้านควรมีที่นั่งกว้างขวางเพียงพอ มีความสามารถในการรองรับกรุ๊ปทัวร์ได้เป็นอย่างดี

2.4 บางครั้งอาจจัดให้มีการรับประทานอาหารพร้อมชมการแสดงด้วยก็ได้ เพื่อให้ลูกค้าได้รับความสุข สนุก เพลิดเพลิน

2.5 ที่จอดรถกว้างขวาง เพียงพอสำหรับรถโค้ช

2.6 มีอภินันทนาการจัดอาหารให้สำหรับผู้นำเที่ยว พนักงานขับรถและผู้ติดตาม

2.7 ควรเป็นร้านที่เป็นเส้นทางผ่านไปยังสถานที่ต่อไปได้อย่างสะดวกไม่วกไปวนมา

2.8 รายการของอาหารควรคำนึงถึงอาหารท้องถิ่นด้วย เช่น ไปทะเล ก็ควรมีอาหารทะเล เพื่อให้เข้ากับบรรยากาศในการท่องเที่ยว

2.9 รายการอาหารแต่ละมื้อควรมีความหลากหลาย ไม่สั่งอาหารที่ซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ มื้อ เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวเบื่อได้ รสชาติอาหารก็ไม่ควรเน้นไปในแนวทางเดียวกันหมด ควรมีทั้งจืด เผ็ด ผัด ทอด ของหวาน ผลไม้ในมื้อเดียวกัน ฯลฯ

2.10 กรณีที่มีมื้ออาหารให้นักท่องเที่ยวได้รับประทานเองตามอัธยาศัย ก็ควรจอดรถที่ร้านอาหารจัดให้มากพอสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อนักท่องเที่ยวจะได้กระจายกันออกไปรับประทานได้ พร้อมกันนี้ผู้นำเที่ยวแนะนำนักท่องเที่ยวด้วยการบอกอาหารที่มีชื่อของท้องถิ่นหรือของร้าน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ลองรับประทานแล้วนัดเวลาขึ้นรถที่ชัดเจน

2.11 ต้องพิจารณาร้านที่มีประสิทธิภาพในการจัดอาหารได้อย่างรวดเร็ว กรณีที่เป็นอาหารมื้อเที่ยงและมื้อเช้า เนื่องจากต้องใช้เวลาท่องเที่ยวต่อ

2.12 เป็นร้านที่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพอที่จะรับกลุ่มใหญ่ก็ได้ ควรคำนึงถึงสถานที่ที่จะจอดรถ และพึงระลึกเสมอว่าอาหารอร่อยเพียงอย่างเดียว ไม่ใช่สิ่งที่จะนำมาตัดสินใจในการเลือกร้านอาหารสำหรับรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยว แต่ผู้จัดต้องคำนึงถึงความสะดวกด้านอื่น ๆ ด้วย

2.13 เป็นร้านที่มีอาหารให้เลือกหลากหลายและราคาเหมาะสม

2.14 บริษัทนำเที่ยว ควรจัดนำเที่ยวโดยคิดบริการรวมอาหาร 3 มื้อ จะทำให้นักท่องเที่ยวไม่ต้องไปหาทานเอง

2.15 พึงคำนึงเสมอว่ามื้ออาหารที่ต้องทานแบบบุฟเฟต์ อาจต้องใช้เวลาในการทานนาน แต่ถ้าเป็นแบบเซ็ทเมนู อาจใช้เวลาไม่มากนัก เพราะทุกคนต้องทานแข่งกัน โดยทั่วไปแล้วการจัดนำเที่ยวควรให้เวลาในการทานอาหารแต่ละมื้ออยู่ในช่วงหนึ่งถึงหนึ่งชั่วโมงครึ่ง

3. **ยานพาหนะ** ถ้าเป็นเครื่องบิน รถไฟหรือเรือ ต้องทราบตารางเวลาและราคาที่ชัดเจน ควรเลือกที่นั่งให้แขกกลุ่มของตนได้นั่งใกล้ ๆ กันโดยเน้นริมหน้าต่าง ต้องให้นักท่องเที่ยวของเราได้ไปในเที่ยวบินเดียวกัน เลือกเวลาเดินทางที่นักท่องเที่ยวสะดวกและง่ายต่อการตัดสินใจเดินทาง สำหรับรถโค้ชควรเน้นการบริการที่ปลอดภัยมีเบาะปรับเอนได้มาก พนักงานขับรถมีความชำนาญไว้ใจได้ มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีห้องน้ำ เครื่องเล่นซีดี วีดีโอ เครื่องเสียงและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ควร

3.1 คำนึงถึงขนาดที่นั่งต้องเพียงพอกับจำนวนลูกค้า ไม่แน่นเกินไป เพราะลูกค้าจะอึดอัดและไม่ควรหลวมเกินไป เพราะจะทำให้บริษัทเสียค่าใช้จ่ายเยอะ

3.2 ควรเลือกพนักงานขับรถที่ไว้ใจได้ ขับรถดี มีมนุษย์สัมพันธ์ รู้เส้นทาง

3.3 เลือกรถที่มีอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมมีประกันภัยทางรถยนต์

3.4 ควรเลือกรถในสภาพดี ถูกสุขลักษณะตามพระราชบัญญัติการขนส่ง

3.5 บริษัทควรทำประกันชีวิตระหว่างการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยวของตนด้วย

4. **จุดแวะพัก** ในต่างประเทศจะมีการจำกัดเวลาในการขับรถให้อยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง เมื่อถึงกำหนดแล้วจะต้องหยุดรถเพื่อพัก เช่น ในมาเลเซีย เกาหลีใต้ แม้กระทั่งในประเทศไทย (ตามปั๊มต่าง ๆ) หรือตามเทศกาลก็จะมีตำรวจตั้งด่านตรวจ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้คนขับเหนื่อยล้าจนเกินไป ฉะนั้น คนขับรถจะรู้ว่าควรหยุดพักเมื่อใดและจุดใด ส่วนมากแล้วสถานที่ใช้หยุดพักนั้นมักจะเป็นปั๊มเติมน้ำมันหรือร้านอาหาร เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสพักผ่อน เข้าห้องน้ำ หรือรับประทานของว่างและเครื่องดื่ม สำหรับการจัดนำเที่ยวในประเทศไทย ส่วนใหญ่การหยุดพักจะขึ้นอยู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยว และอาจเป็นการหยุดเพื่อให้พนักงานขับรถได้พักคลายความเมื่อยล้าและได้เติมน้ำมัน แต่ส่วนใหญ่แล้วทุก 2 – 4 ชั่วโมง ควรจะได้มีการหยุดพักเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เปลี่ยนอิริยาบถหรือเข้าห้องน้ำ ถึงแม้บนรถจะมีห้องน้ำแล้วก็ตาม เนื่องจากลูกค้าบางคนไม่ยินดีที่จะเข้าบนรถเนื่องจากคับแคบ และไม่สะดวกรถจะกระเทือนสั่นไหวตลอดเวลาขณะวิ่ง

5. **ร้านขายของที่ระลึก** เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ผู้วางแผนจัดนำเที่ยว ต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มที่นิยมชื่นชอบการได้ซื้อของฝากกลับบ้าน โดย ปกติแล้วการแวะซื้อของฝาก ควรแวะตามรายการที่ระบุไว้ในรายการนำเที่ยว โดยมากจะเป็นร้านที่อยู่บนทางผ่านที่จะไปในจุดต่อไป ควรเป็นร้านที่มีสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่ควรแวะร้านค้าที่มีสินค้าที่สามารถหาซื้อที่ไหนก็ได้ เพราะเป็นการเสียเวลาเปล่า ถ้าอุตส่าห์ไปเที่ยวซะแสนไกลแต่กลับได้ของฝากที่สามารถหาซื้อได้ใกล้บ้านตน ซึ่งโดยมากการวางแผนบรรจุรายชื่อร้านที่จะแวะ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

5.1 ควรแวะร้านขายของที่ระลึกที่รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ ให้การรับรองว่าสินค้ามีคุณภาพ ราคายุติธรรม นักท่องเที่ยวจะได้เกิดความเชื่อถือ เชื่อมั่น

5.2 การแวะซื้อสินค้าในแต่ละที่ควรเป็นร้านคนละประเภทกัน ควรให้มีสินค้าที่แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น

5.3 ร้านค้าที่ระลึกทั้งหลาย ควรเป็นร้านที่อยู่ในทางผ่านหรือละแวกใกล้เคียงที่จะเดินทางต่อไป ไม่ควรเป็นร้านที่ต้องขับรถอ้อมไปไกล ๆ

5.4 ถ้าเป็นไปได้ควรเป็นร้านที่มีการสาธิตให้ชมถึงกระบวนการผลิต ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้และเห็นถึงคุณค่าของสินค้านั้น ๆ จริง

5.5 ทางผู้วางแผนจัดนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ ไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์จากทางร้านค้าที่มาเสนอให้เข้าร้านเพื่อแลกกับค่าตอบแทน จนลืมถึงคุณภาพและผลกระทบที่จะตามมากับลูกค้าของตน

6. **แหล่งท่องเที่ยว** สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ควรเลือกเส้นทางที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ โดยมีจุดเด่นหรือสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว หรือจุดที่ควรค่าแก่การเยี่ยมชม ซึ่งอาจเป็นสถานที่ที่ต้องเสียเงินเข้าชม หรือไม่ต้องเสียค่าเข้าชมก็ได้ โดยควรมีโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวควรได้รับ เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ระบบสื่อสารโทรคมนาคม การเดินทางสะดวก มีถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในสภาพดี สามารถเข้าถึงได้หลายทาง ในแหล่งท่องเที่ยวควรมีร้านอาหารที่สะอาดถูกสุขอนามัย มีอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวในราคาประหยัด มีร้านจำนวนพอเพียงกับนักท่องเที่ยวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยตลอดตามเส้นทางเดินทางท่องเที่ยว มีความปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ไม่มีอันตราย ไม่มีความล่อแหลมที่จะทำให้พลาดพลั้งถึงกับเสียชีวิต ที่สำคัญถ้าชาวเมืองท้องถิ่นมีอัธยาศัยทัศนคติที่ดีต่อนักท่องเที่ยว ยิ้มแย้มให้การต้อนรับนักท่องเที่ยว ทักทายและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจมากยิ่งขึ้น และถ้าเป็นไปได้การจัดนำเที่ยวในช่วงที่ตรงกับงานเทศกาลงานของท้องถิ่น เช่น งานช้างที่จังหวัดสุรินทร์ หรือการจัดลอยกระทงที่จังหวัดสุโขทัย งานเทศกาลดื่มเบียร์ที่ประเทศเยอรมัน หรืองานคาร์นิวัลที่ประเทศบราซิล ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวได้ประโยชน์จากการเข้ามาเที่ยวในท้องถิ่นนั้นเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ผู้จัดนำเที่ยวควรให้ความสำคัญถึงแหล่งเข้าชมในประเด็นต่อไปนี้ด้วย

6.1 แหล่งท่องเที่ยวนั้นอยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวหรือไม่

6.2 แหล่งท่องเที่ยวให้เข้าชมเป็นกลุ่มพิเศษโดยเฉพาะหรือไม่

6.3 เวลาการเข้าชมสถานที่มีการเปิด - ปิด เป็นอย่างไร ช่วงเวลาที่เข้ามาเที่ยวแล้วสวยงามคือช่วงไหน

6.4 เสียค่าเข้าชมมากน้อยเพียงใด มีฟรีสำหรับทีมงานนำเที่ยวหรือไม่

6.5 มีร้านบริการอาหารหรือไม่ และถ้ามีต้องศึกษาอีกว่าเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวหรือไม่ (กรณีต้องทานอาหารในแหล่งท่องเที่ยว) ปัจจุบันมีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่เน้นกิจกรรมการแสดงพร้อมการได้รับประทานอาหารด้วย เช่น ขันโตกดินเนอร์ เป็นต้น

6.6 มีบริการมัคคุเทศก์สำหรับการบรรยายหรือนำชมสถานที่หรือไม่

6.7 เป็นที่ที่มีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด เข้าถึงยากหรือง่าย ต้องมีการเปลี่ยนยานพาหนะไหม

6.8 แหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่ควรมีลักษณะการเดินทางต่อเนื่อง เป็นวงรอบไม่ย้อนไปมา และมีความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว

7. **บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์** บริษัทควรมีหลักในการเลือกผู้นำเที่ยว ดังนี้

7.1 เป็นผู้ที่สามารถนำเที่ยวได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย (มีบัตรมัคคุเทศก์)

7.2 มีประสบการณ์เดินทางไปในโปรแกรมนั้น ๆ มาแล้ว

7.3 มีจิตวิทยาในการนำเที่ยว รู้ซึ้งถึงความต้องการของลูกค้า รักในงานบริการ

7.4 สามารถสร้างความครื้นเคลง สนุกสนานให้เกิดขึ้นกับคณะทัวร์ได้ โดยไม่ฝืนธรรมชาติของตนเองและผู้อื่น

7.5 เป็นผู้มีความซื่อตรงนำเที่ยวโดยไม่หวังผลประโยชน์แก่ตนเองจนน่าเกลียด

7.6 สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดี มีความเด็ดขาดในการทำงาน

การวางแผนจึงเป็นหัวใจสำคัญในความสำเร็จของธุรกิจการจัดนำเที่ยว วิธีที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการจัดนำเที่ยว คือ ต้องมีการวางแผนที่ดี การวางแผนเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ต้องใช้ผู้มีความรู้ความสามารถมาดำเนินการ เพราะนั่นหมายถึงงานอื่น ๆ ที่จะตามมาจากการวางแผน เช่น การจัดโปรแกรม การเขียนรายการนำเที่ยว การส่งเสริมการขายให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ นอกจากนี้ สามารถอธิบายถึงขั้นตอนการวางแผน ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ ในการวางแผนธุรกิจ การวิเคราะห์สถานการณ์ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ นักวางแผนจะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับลูกค้า ประวัติความเป็นมาของบริษัท การดำเนินงานและนโยบายของบริษัทว่าอยู่ตรงจุดใด เมื่อทราบข้อมูลเหล่านี้แล้ว จึงวิเคราะห์สถานการณ์การจัดนำเที่ยวที่ผ่านมาที่บริษัทนำเสนอขายต่อลูกค้า ตลอดจนวิเคราะห์ถึงความสำเร็จ ความล้มเหลว ข้อดี ข้อเสีย โดยปัจจัยอื่นที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ได้แก่ การพิจารณาสภาพพื้นฐานของลูกค้า ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์ โดยสำรวจว่ารายการใดที่ลูกค้าให้ความสนใจมาก ปานกลาง น้อย แล้วนำมาวิเคราะห์ถึงเหตุผลเพื่อการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์บริษัทคู่แข่ง การยึดหลักความสำเร็จทางธุรกิจที่ว่า “รู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง” ยังเป็นสิ่งจำเป็นเสมอ ต้องรู้ว่าบริษัทเราอยู่ในระดับใดเมื่อเทียบกับคู่แข่ง และมีการแข่งขันในด้านใด ระดับการแข่งขันมากน้อยแค่ไหน ต้องวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งในการดำเนินงานของเรา วิเคราะห์ในส่วนที่คล้ายคลึงกับบริษัทอื่น เช่น จุดหมายปลายทางของการเดินทาง ช่วงเวลาของการจัด การแนะนำจุดหมายปลายทางใหม่ เทคนิคการจัดนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย หรือการกำหนดราคาค่าบริการท่องเที่ยว การบริการจากพนักงานขาย ทีมงานนำเที่ยว การบริการหลังการขาย การติดตามงานหลังเสร็จสิ้นภารกิจ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาเพิ่มการขาย โดยนำข้อมูลที่เป็นข้อเด่นและข้อบกพร่องที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้ง 2 ขั้นตอนแรกมาพิจารณาเพื่อปรับปรุงยอดการขายในแง่ของรายการนำเที่ยว จำนวนลูกค้าและเทคนิคการขาย โดยประการแรกต้องคำนึงถึงฤดูกาลท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงฤดูกาลกับจุดหมายปลายทางว่าจะทำอย่างไร ที่จะคิดหาวิธีที่เพิ่มการผลิตในช่วงนอกฤดูกาล เพราะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ยอดการขายจะสูง ทำให้มีรายได้มากอยู่แล้ว วิธีที่ดีที่สุดในการทำงานตลาดช่วงนอกฤดูกาล คือ การจัดการท่องเที่ยวในราคาที่ถูกเพื่อให้พนักงาน ผู้นำเที่ยว และคนขับรถ มีงานทำและบริษัทมีรายได้ตลอดปี ถึงแม้ว่ารายได้จะน้อยกว่าในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว แต่ก็ยังดีกว่าไม่มีรายได้เลย การจัดนำเที่ยวช่วงนอกฤดูกาลจะช่วยให้มีเวลาในการวางแผนเรื่องทรัพยากรบุคคล และมีการวางแผนด้านการเงินให้มากขึ้น มีการบริการลูกค้าได้อย่างเต็มที่ การที่บริษัทจะมีกำไรมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการ และความนิยมของลูกค้าที่มีต่อบริษัท บริษัทจึงต้องพิจารณาถึงลูกค้าเป้าหมายว่าเป็นใคร มีความต้องการอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการจัดการกำหนดราคาและการปรับปรุงรายการให้เป็นที่ต้องการของลูกค้าเป้าหมาย โดยอาจจะยกเลิกรายการที่ไม่เป็นที่นิยมและทำกำไรน้อยออก และเพิ่มรายการที่กำลังเป็นที่นิยมเข้าไปแทน

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาหาตลาดเป้าหมาย โดยพิจารณาหาตลาดที่มีความต้องการสินค้าชนิดที่บริษัทสามารถจัดทำขึ้นเองได้ พยายามขายสินค้ารายการนำเที่ยวตามความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องติดตามกลุ่มตลาดที่เคยเป็นลูกค้าเก่าของเรา ตลอดจนศึกษาความเคลื่อนไหวของกระแสนิยมของนักเดินทางในปัจจุบันด้วยว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางใด

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนาแนวทางการติดต่อสื่อสาร

ต้องพิจารณาถึงแนวทางในการพัฒนาการติดต่อสื่อสาร ที่จะให้ถึงตลาดเป้าหมายทั้งเก่าและใหม่ให้ได้อย่างโดนใจและรวดเร็ว เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการขายสินค้า โดยวิธีการสามารถทำได้หลายแนวทาง ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์อันดีกับสาธารณชน
2. เผยแพร่ เป็นการบอกเล่าผลผลิตของบริษัทโดยการพิมพ์เผยแพร่
3. โฆษณา โดยการโฆษณาทางสื่อต่าง ๆ รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมหรือนิทรรศการทางการท่องเที่ยว
4. ทางไปรษณีย์ เป็นการติดต่อโดยตรงกับลูกค้าทางไปรษณีย์
5. ขายโดยตรง เป็นการขายหน้าร้านหรือขายทางโทรศัพท์

ขั้นตอนที่ 6 ติดตามและประเมินผล บริษัทนำเที่ยวควรมีการติดตามผลของการจัดนำเที่ยวแต่ละครั้ง รวมถึงมีการประเมินผลแต่ละปีในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- เขตภูมิภาค และจุดหมายปลายทางใดที่บริษัทจัดนำเที่ยวแล้วประสบผลสำเร็จ
- เขตภูมิภาค และจุดหมายปลายทางใดที่บริษัทอื่น ๆ หรือบริษัทคู่แข่งประสบผลสำเร็จ
- รายการไหนที่ได้รับความนิยมและได้ทำกำไรมากหรือน้อยแค่ไหน
- ตลาดไหนที่ควรจะเจาะลึกหรือให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
- จุดหมายปลายทางใดที่ควรจะพัฒนาใน 2-3 ปี ข้างหน้า โดยอาจมีข้อเสนอแนะให้สามารถจัดจุดหมายปลายทางใหม่ จัดกิจกรรมใหม่ให้เข้ากับลูกค้าใหม่ได้

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดรายการนำเที่ยว สำหรับการจัดรายการนำเที่ยว จำเป็นต้องมีการพิจารณาข้อมูลหลายด้าน เพื่อประกอบการกำหนดแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากข้อมูล เหล่านี้ (นพรัตน์ มุณีรัตน์, 2541)

1. วัตถุประสงค์ การจัดรายการนำเที่ยวต้องจัดให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนไว้ เช่น จัดไปฮ่องกงเพื่อเน้นการซื้อของ รายการนำเที่ยวก็ควรให้เวลาอิสระมาก ๆ เพื่อให้โอกาสลูกค้าได้ซื้อของตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หรือจัดไประนองเพื่ออาบน้ำแร่ ให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวได้มีโอกาสอาบน้ำแร่หรือจัดไปภาคเหนือของประเทศไทย เพื่อศึกษาความเป็นอยู่ของชาวเขาชนกลุ่มน้อย ก็ควรให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสชีวิตของชนกลุ่มน้อยให้มากที่สุดเท่าที่เวลาจะอำนวย เป็นต้น

2. เส้นทางและระยะทางในการเดินทาง ถ้าการเดินทางเป็นระยะสั้นก็อาจจะจัดแวะเที่ยวระหว่างทางได้ไม่มาก ถ้าการเดินทางระยะยาว จะต้องคำนวณเพิ่มเวลาการอยู่บนรถด้วย อาจต้องลดจำนวนการแวะเที่ยวระหว่างทางลง โดยให้การเที่ยวอยู่ในเส้นทางมากขึ้น สำหรับกรณีที่ต้องเดินทางกลางคืน วันรุ่นขึ้นไม่ควรจัดกิจกรรมตลอดทั้งวันจนถึงกลางคืน ควรงดกิจกรรมกลางคืน เพื่อให้ลูกค้าได้มีเวลาสำหรับพักผ่อน ที่สำคัญพนักงานขับรถก็จะได้พักผ่อนด้วย

3. ลูกค้าเป้าหมาย ผู้จัดนำเที่ยวต้องทราบว่าต้องจัดการท่องเที่ยวให้กับใคร ลูกค้าเป้าหมาย คือ ใคร มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและสถานภาพเศรษฐกิจอย่างไร เพื่อจะได้จัดรายการได้ถูกต้อง

4. ราคาบริการท่องเที่ยว ก่อนเลือกเดินทางท่องเที่ยวลูกค้าส่วนใหญ่จะดูที่ราคาบริการท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก ดังนั้น การคิดราคาจึงต้องคำนึงถึงลูกค้าว่าสามารถซื้อบริการได้หรือไม่ ถ้าราคาแพงก็ต้องจัดรายการให้ดี ให้คุ้มค่ากับการที่ลูกค้าต้องจ่ายเงิน ผู้จัดจะต้องศึกษาข้อมูลของบริษัทนำเที่ยวอื่น ๆ และเปรียบเทียบกับข้อมูลของตนเอง ถ้าโปรแกรมเที่ยวและที่พักจัดคล้ายคลึงกัน แต่ของบริษัทอื่นถูกกว่าก็อาจจะทำให้บริษัทของตนขายไม่ได้ เป็นต้น

5. ความต้องการของตลาดเป้าหมาย ควรจัดรายการให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มตลาดเป้าหมายของบริษัท โดยจัดลำดับความสนใจของตลาดหรือนักท่องเที่ยว แล้วทำเป็นรายการให้น่าสนใจตามความต้องการของกลุ่มตลาดนั้น ๆ

6. การท่องเที่ยวโดยรถโค้ชหรือความพร้อมของยานพาหนะ ถ้าเป็นการเดินทางโดยรถโค้ชจะต้องเผื่อเวลาสำหรับหยุดพักระหว่างทาง เพื่อเข้าห้องน้ำ ให้นักท่องเที่ยวได้ยืดเส้นยืดสาย รับประทานของว่างและเปลี่ยนอิริยาบถ ถ้าเป็นไปได้เส้นทางที่รถผ่าน ควรเลือกเส้นทางที่มีทิวทัศน์สวยงามสองข้างทาง และในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงการจราจรที่สะดวกสบายด้วย

7. อาหาร ทำเลที่ตั้งร้านอาหาร มีความสำคัญพอ ๆ กับอาหาร ควรรับประทานอาหารในโรงแรมสำหรับมื้อเช้าเพื่อหลีกเลี่ยงการไปหาที่อื่นทานเป็นการเสียเวลา และให้ลูกค้าได้พักผ่อนเร็วขึ้น หลังอาหารเช้าควรให้เวลาลูกค้าได้กลับห้องพักเพื่อทำธุระส่วนตัว หรือเตรียมตัวเดินทางสำหรับอาหารมื้ออื่นๆนั้น ไม่ควรจัดที่โรงแรมทุกมื้อ ควรเปลี่ยนสถานที่บ้าง ที่สำคัญอาหารควรมีความหลากหลาย และให้โอกาสนักท่องเที่ยวได้ลองอาหารท้องถิ่นด้วยก็จะดียิ่ง

8. ระยะเวลา ถ้าเดินทางกลางวันควรมีจุดแวะเที่ยวตลอดทางแต่ถ้าเดินทางกลางคืนโดยธรรมชาติแล้วมักไม่มีการแวะเที่ยว เพราะคงไม่มีที่ไหนเปิดให้เข้าชมตอนกลางคืน การเดินทางท่องเที่ยวแต่ละที่ไม่ควรเดินทางนานเพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวเบื่อ และเมื่อยล้าควรให้ความสำคัญเรื่องเวลามากหรือน้อยในแต่ละจุดแตกต่างกันอย่างเหมาะสม และให้เวลานักท่องเที่ยวได้มีอิสระซื้อของบ้างพอสมควร

9. แหล่งท่องเที่ยว นอกจากจะเลือกสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญๆ ที่เป็นจุดเด่นทางการท่องเที่ยวแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น สถานที่จอดรถขนาดใหญ่ มีห้องน้ำ ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายของที่ระลึก และไม่ควรลืมเด็ดขาดว่าแหล่งท่องเที่ยวคือเป้าหมายอันดับแรกของลูกค้าในการท่องเที่ยว อุปสรรคปัญหาต่างๆจะคลี่คลายลงถ้าเขาเจอสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามน่าประทับใจ

10. การตั้งชื่อ การตั้งชื่อต้องให้สัมพันธ์กับรายการนำเที่ยวที่ต้องไป ต้องตั้งให้จำง่าย ชื่อสามารถดึงดูดความสนใจได้ดี เช่น ไปเมืองจีน อาจตั้งชื่อ ”ท่องแดนมังกร” ไปญี่ปุ่นตั้งชื่อว่า “คลี่กิโมโน” หรือ “ซากุระบานที่โตเกี่ยว” ส่วนไปยุโรปอาจใช้ชื่อว่า “ยุโรปรำลึก” ไปเที่ยวอีสาน อาจตั้งชื่อว่า “ฟังเสียงแคนแดนอีสาน” เป็นต้น ควรตั้งแล้วสามารถให้ผู้อ่าน อ่านแล้วเกิดจินตนาการขึ้นในจิตใจจนเกิดความสนใจ อยากทราบรายละเอียด กรณีที่บริษัทจัดโปรแกรมเป็นจำนวนมากในแต่ละปี อาจตั้งชื่อโดยใช้หมายเลขประกอบ เพื่อความสะดวกในการจดจำ และสะดวกในการทำบัญชีการเงิน เช่น ทัวร์ 078 หรือ tour 2665 เป็นต้น

11. ความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่ผู้เดินทางและผู้จัดนำเที่ยวจะต้องคำนึงถึง สถานที่ท่องเที่ยวใดอยู่ในภาวะเสี่ยงก็ไม่ควรจัดไปนำเที่ยว เพราะนอกจากจะเสี่ยงจากความไม่ปลอดภัยแล้ว ยังจะเสี่ยงต่อการขาดทุนอันเนื่องมาจากการไม่เลือกเดินทางของนักท่อง

เที่ยวนั้นเอง ยกตัวอย่าง เหตุการณ์ระเบิดในเกาะบาลี อินโดนีเซีย หรือเหตุการณ์ระบาดของโรคซาส (SARs) ในจีน หรือในหลาย ๆ ประเทศ เมื่อปี พ.ศ.2546 ความปลอดภัยในที่นี้ยังหมายรวมถึง การที่บริษัทนำเที่ยวจะต้องให้ความมั่นใจในการเดินทางกับนักท่องเที่ยวได้ โดยการทำประกันภัยต่าง ๆ โดยมากแล้วก็ยังจะเป็นการประกันชีวิต การประกันอุบัติเหตุจากการเดินทาง

12. ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การวางแผนจัดนำเที่ยวต้องคำนึงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติในแต่ละท่องถิ่นด้วย โดยเฉพาะการจัดนำเที่ยวไปในสถานที่ที่เราไม่คุ้นเคยด้วย ยิ่งจำเป็นที่เราจะต้องศึกษาให้เข้าใจถ่องแท้ถึงวัฒนธรรมความเป็นมา เพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวของเราทำตัวไม่ขัดกับสิ่งที่คนท้องถิ่นเขาปฏิบัติ ในแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งนั้นอาจไม่มีพิธีรีตองอะไรมากมาย เนื่องจากคนในแหล่งท่องเที่ยวนั้นสามารถปรับตัว และคุ้นเคยกับการให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวหรือคนแปลกหน้าอยู่เป็นประจำอะไรที่จะอะลุ่มอะล่วยได้เขาก็ไม่ถือสา แต่ในแหล่งท่องเที่ยวอีกหลายแห่งที่ยังรับไม่ได้กับการกระทำที่ขัดต่อแนวปฏิบัติของเขาอันนี้ผู้จัดนำเที่ยวต้องยิ่งระวัง และต้องให้ข้อมูลความรู้ต่อนักท่องเที่ยวก่อนเข้าไปนำเที่ยวทุกครั้ง

13. ไม่ผิดกฎหมายหรือความมั่นคงของประเทศชาติ ข้อนี้สำคัญมากโดยเฉพาะการจัดนำเที่ยวไปต่างประเทศ เพราะในแต่ละประเทศก็มีกฎระเบียบ บทลงโทษที่ไม่เหมือนกันมีระเบียบพิธีด้านการตรวจคนเขาเมือง ข้อจำกัดด้านศุลกากรที่ต่างกัน บางประเทศเข้าออกง่าย บางประเทศเข้าออกยากมาก บริษัทนำเที่ยวจึงต้องจัดหามัคคุเทศก์หรือหัวหน้าทัวร์ที่มีความรู้ความเข้าใจในการเดินทางไปต่างประเทศนั้น ๆ มาอย่างดีด้วย เพื่อป้องกันการผิดพลาดจากการไม่รู้ไม่เข้าใจของนักท่องเที่ยวของเรา

14. ข้อมูลจากบุคคลที่มีประสบการณ์นำเที่ยว หรือจากผู้ที่มีประสบการณ์ด้านวางแผนจัดนำเที่ยวนั่นเอง ผู้วางแผนหลายคนจัดนำเที่ยวโดยอาศัยแผนที่หรือข้อมูลจากหนังสือเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะทำให้เกิดความผิดพลาดได้ ผู้วางแผนจัดนำเที่ยวที่ดีจึงต้องมีประสบการณ์ตรงในการเดินทางมาแล้ว เพราะจะสามารถมองรายการนำเที่ยวออกว่าควรจะไปที่ไหนก่อนหลัง กินร้านอาหารอะไร พักโรงแรมไหน ช็อปปิ้งแถวไหน การวางแผนจัดนำเที่ยวจึงต้องอาศัยข้อมูลจากผู้ที่มีประสบการณ์มามีส่วนช่วยให้การวางแผนนั้น ๆ จึงจะประสบความสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลประกอบสำหรับการจัดรายการนำเที่ยว มีรายละเอียด ดังนี้

1. ต้องดูลูกค้าเป็นใคร ต้องการอะไร เวลาไหน เวลาที่จัด และสถานที่เยี่ยมชม เป็นสิ่งสำคัญ คงไม่มีใครชอบตื่นตี 4 เพื่อขึ้นเครื่องบิน หรือใช้เวลาเพียง 30 นาที ชมพิพิธภัณฑ์ที่อังกฤษ (British Museum) ซึ่งไม่เพียงพอ

2. ต้องพิจารณาว่าเวลาไหนของปีที่เหมาะสำหรับการจัดนำเที่ยว ซึ่งต้องพิจารณาจากเวลาว่างของลูกค้า ปฏิทินวันหยุดของแต่ละเทศกาล และจุดหมายปลายทางที่เหมาะสมสำหรับการเยี่ยมชม เช่น ยุโรป ถ้าเป็นหน้าหนาวก็ไม่ควรจัด ยกเว้นเพื่อเล่นสกี

3. พิจารณาวันที่ออกเดินทาง เช่น วันเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับคนทำงานทั่วไป ควรเป็นการเดินทางวันศุกร์ กลับวันอาทิตย์ถัดไป จะได้เวลาท่องเที่ยวประมาณ 8 - 9 วัน โดยลูกค้าจะลางานเพียง 5 วัน แต่ถ้าเดินทางไปต่างประเทศ ก็จำเป็นต้องนึกถึงเที่ยวบิน เพราะสายการบินบางสายมีเพียง 2 เที่ยวบินต่อ 1 สัปดาห์ บริษัทนำเที่ยวก็ต้องจัดให้เหมาะสมกับเที่ยวบินของสายการบินนั้น

4. พิจารณาถึงจำนวนวันที่จะจัดการท่องเที่ยว โดยดูจากจุดหมายปลายทางที่จะไป โดยดูว่าจะขายอะไรสำหรับจุดหมายปลายทางนั้น สถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งซื้อของ ถ้าเดินทางไปหลายประเทศ ควรมีโอกาสได้อยู่ในประเทศหรือเมืองนั้น ๆ กี่วัน ถ้าแวะเพียง 1 วัน แล้วเดินทางต่อไปอีกประเทศจะเหมาะหรือไม่ ต้องพิจารณาว่าถ้าประเทศหรือเมืองไหนมีสถานที่ท่องเที่ยวมากก็ควรจะอยู่หลายวัน และให้ความคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวด้วยว่าต้องการให้ผ่านการเดินทางท่องเที่ยวหลายประเทศหรือไม่อย่างไร

5. เลือกผู้ประกอบธุรกิจผลิตสินค้าบริการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องที่น่าเชื่อถือ มีฐานะทางการเงินดี เช่น สายการบิน โรงแรม และบริษัทตัวแทนนำเที่ยว บริษัทผู้ผลิตเหล่านี้ต้องไว้ใจได้ เพราะจะมีส่วนอย่างมากที่จะทำให้การจัดนำเที่ยวมีความราบรื่น

6. ในวันแรกและวันสุดท้ายของรายการนำเที่ยว ไม่ควรจัดรายการให้มีการท่องเที่ยวเยอะเกินไปเนื่องจากนักท่องเที่ยวจะอ่อนเพลีย ควรเน้นให้เป็นการท่องเที่ยวใกล้ๆ หรือ ช็อปปิ้งในตัวเมืองแล้วเข้าที่พักหรือรอขึ้นเครื่องกลับ

7. พิจารณาเที่ยวบิน ว่าเป็นเที่ยวบินตรงหรือต้องเปลี่ยนเครื่องกี่ครั้ง ทางที่ดีควรเลือกเครื่องที่บินตรง เพราะยิ่งเป็นระยะทางไกลจะใช้เวลาการเดินทางนาน ถ้าต้องเปลี่ยนเครื่องจะทำให้เสียเวลาเพิ่มอีก และทำให้ลูกค้าอ่อนเพลีย และถ้ามีความจำเป็นต้องเสียเวลาเปลี่ยนเครื่อง การจัดรายการนำเที่ยวในวันแรกก็ไม่ควรมีรายการท่องเที่ยวแน่นเกินไป และควรให้ลูกค้าได้พักผ่อนเร็วขึ้น

8. พยายามจัดให้เปลี่ยนโรงแรมน้อยที่สุด เพราะทำให้ลูกค้าไม่ต้องจัดกระเป๋าทุกวัน ถ้าเป็นไปได้ควรจัดให้พักโรงแรมในเมืองที่สามารถเดินทางไปชมเมืองที่อยู่ใกล้เคียงแบบเช้าไปเย็นกลับ แต่ถ้าต้องใช้เวลาเดินทางไป-กลับ อย่างน้อย 4-5 ชั่วโมง ก็ไม่ควรทำลักษณะนี้เพราะจะเป็นการเสียเวลามาก

9. ควรจัด city tour ให้ในวันแรกของการไปถึง เพื่อให้ลูกค้าได้มีโอกาสเห็นเมืองโดยทั่วไป ถนนหนทาง ตัวอาคาร ย่านราชการ และแหล่งซื้อของ เป็นการสำรวจตัวเมืองก่อนที่จะได้มีโอกาสและชมสถานที่ท่องเที่ยวของเมืองนั้นในวันถัดไป แต่ถ้ามีเวลาพักเมืองนั้นเพียง 1 คืน ก็จะเป็นการเยี่ยมชมทั่วเมืองนั้นในเวลาอันรวดเร็วและผิวเผิน

10. อย่าจัดรายการแน่นจนเกินไป ผู้เขียนรายการนำเที่ยวบางคนคิดว่าลูกค้าเสียเงินแล้วก็คงจะต้องการเที่ยวให้คุ้ม จึงจัดรายการต่างๆ แน่นมาก ตั้งแต่เช้าตรู่จนถึงดึก ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะลูกค้าจะเหนื่อยเกินไป และต้องเที่ยวแบบเร่งรีบ เป็นการเสี่ยงเกินไปถ้าไม่สามารถไปเที่ยวได้ครบตามที่ระบุ

11. ไม่ควรจัดให้นั่งรถโค้ชนานเกินไปในแต่ละวัน และในระหว่างการเดินทางควรให้เวลาพักเข้าห้องน้ำ รับประทานของว่าง หรือแวะเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวบางอย่างน้อยทุกๆ 2-3 ชั่วโมง ถ้านั่งนานเกินไปจะเมื่อยล้า จุดที่ต้องนั่งรถไปไกลๆ แต่มีความน่าสนใจน้อยก็ไม่ควรไปเพราะจะเป็นการเสียเวลาและไม่เกิดความประทับใจ

12. ควรจัดรายการให้หลากหลายเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน เพราะลูกค้าส่วนใหญ่ต้องการมาเที่ยวพักผ่อน ควรจัดให้มีโอกาสได้สัมผัสกับสถานที่ท่องเที่ยว และมีกิจกรรมหลายอย่าง เช่น มีทั้งธรรมชาติทางทะเล มีทิวทัศน์ป่าเขา น้ำตก มีโบราณสถาน โบราณวัตถุ เทศกาลงานประเพณี ฯลฯ

13. การเขียนรายการนำเที่ยว ยึดหลัก kiss “keep it simple stupid” คือ เขียนให้ง่าย ธรรมดา ไม่ต้องให้เป็นวิชาการมากเพราะจะทำให้คนอ่านเบื่อ และขาดความน่าสนใจ

3. **หลักการเขียนรายการนำเที่ยว** หลังจากที่ได้ตารางระยะทางแล้ว ก่อนเขียนรายการนำเที่ยว ยังจะต้องศึกษาสถานที่หรือเมืองที่จะจัดนำเที่ยวอย่างละเอียด ต้องรู้เส้นทาง ตารางการบินของสายการบินต่าง ๆ ทั่วโลกรวมไปถึงตารางรถไฟ เรือโดยสาร ต้องพิจารณาสถานที่พักในแต่ละคืน ต้องรู้วันเวลาเทศกาลวันหยุดต่าง ๆ ของต่างประเทศและในประเทศ ต้องทราบวันเวลาเปิด – ปิดของสถานที่สำคัญ ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ ปราสาท ตลอดจนร้านค้าต่าง ๆ การแวะให้เยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งต้องกำหนดเวลาให้เหมาะสมว่าจะให้เวลามากน้อยแค่ไหน ต้องจัดเวลาให้เหมาะสมกับความสำคัญของแต่ละสถานที่ด้วย (นิศา ธัชกุล, 2548)

โดยหลักการเขียนรายการนำเที่ยว ควรกำหนดจุดหมายปลายทาง (เมือง / จังหวัด / ประเทศ) ที่จะไปเสียก่อน โดยพิจารณาจากกิจกรรมพิเศษตามกระแสนิยมหรือตามความต้องการของลูกค้า ภูมิอากาศ แล้วจึงกำหนดวัน ระยะเวลา สถานที่ท่องเที่ยว แล้วเลือกจองโรงแรม สายการบิน ภัตตาคาร ร้านอาหาร จากนั้นลองเขียนรายการในแต่ละวันโดยการเขียนอาจใช้ตารางระยะทางประกอบ เป็นการร่างไว้ก่อนด้วยดินสอ เพื่อสะดวกในการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย การเขียนรายการนำเที่ยวจะต้องอยู่ในที่สงบเงียบ ไม่มีคนขัดจังหวะเพราะต้องการสมาธิ มีแผนที่ประกอบ มีการคำนวณระยะทางจากสภาพถนนและการจำกัดความเร็วในแต่ละที่ เพื่อจะได้คิดเวลาว่าต้องใช้เวลาเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเป็นเวลาเท่าไร และจะให้แวะระหว่างทางที่ไหนบ้าง จากนั้นเมื่อติดต่อผู้ประกอบธุรกิจผลิตสินค้าบริการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องได้ครบ แล้วก็เขียนรายการนำเที่ยวฉบับจริง โดยต้องมีข้อมูลด้านที่กิน ที่เที่ยว ที่นอน ที่ซื้อของครบถ้วนถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการจัดนำเที่ยวในครั้งนั้น

ถ้าผู้เขียนได้มีโอกาสไปสำรวจเส้นทางก่อนเขียนรายการ ก็จะทำให้สามารถเขียนรายการได้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งจะดีกว่าการเขียนโดยศึกษาจากเอกสารหรือสอบถามจากผู้อื่น ดังนั้น ในการจัดนำเที่ยวจึงนิยมที่จะให้มีการสำรวจเส้นทางก่อนลงมือเขียนรายการนำเที่ยวเสมอโดยเฉพาะผู้จัดนำเที่ยวมือใหม่ หลังจากที่ได้ข้อมูลมาจากการสำรวจเส้นทาง แล้วนำมาเขียนเป็นตารางระยะทาง จากนั้นก็เริ่มเขียนรายการนำเที่ยวเป็นกำหนดการเดินทางที่ระบุเวลาและกิจกรรมท่องเที่ยวในแต่ละวันที่ชัดเจน ตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้ายตามจำนวนวันที่จัด

การเขียนรายการนำเที่ยวจัดว่าเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง จะมีบางคนเท่านั้นที่มีความสามารถในการเขียนได้เป็นอย่างดี เพราะการเขียนนี้จะต้องเขียนเหมือนตัวเอง “เดิน” ผ่านมาแล้วด้วย ซึ่งความหมายว่า ผู้เขียนจะต้องมองเห็นภาพกิจกรรมการเดินทางในแต่ละวันตั้งแต่เช้าจรดเย็น

4. **ขั้นตอนการจัดทำรายการนำเที่ยว** การเตรียมการจัดทำรายการนำเที่ยว คือ การเตรียมความพร้อมในเรื่องเส้นทางและการประสานการจองกับผู้ประกอบการต่าง ๆ จนถึงการเตรียมการเพื่อเสนอรายการนำเที่ยว เพื่อขายแก่ลูกค้า โดยจะมีขั้นตอน 4 ขั้น (นิศา ธัชกุล, 2548) คือ

ขั้นเตรียมเส้นทาง ขั้นเตรียมรายการ ขั้นทำกำหนดการ และขั้นเสนอรายการนำเที่ยวแก่ลูกค้า ซึ่งแต่ละขั้นตอนประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. **ขั้นเตรียมเส้นทาง** คือ การกำหนดเส้นทางที่จะจัดนำเที่ยว ต้องมีการสำรวจเส้นทางและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ระยะเวลาในการเดินทาง ความยากง่ายของการเดินทางเข้าถึง สภาพของเส้นทาง จุดท่องเที่ยว จุดแวะพัก จุดพักรับประทานอาหาร จุดพักแรม สภาพของร้านอาหาร และที่พักแรม มาตรฐานการบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ณ จุดต่าง ๆ สิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยว จุดที่ตั้งของสถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลทางวิชาการของท่องเที่ยวที่แวะชม ตลอดจนเรื่องพาหนะที่จำเป็นต้องใช้ในการเดินทาง คือองค์ประกอบที่จำเป็นในการจัดนำเที่ยวที่ผู้จัดนำเที่ยวต้องเตรียมการให้พร้อม

2. **ขั้นเตรียมรายการ** ในการเตรียมรายการนำเที่ยวจะต้องนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการเตรียมเส้นทางมาศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดสิ่งต่อไปนี้

2.1 วางแผนในเรื่องบุคลากร เป็นการวางแผนแนวทางการจัดรายการนำเที่ยว และเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดนำเที่ยวจัดกำลังคนว่าจะมีบุคลากรในฝ่ายใดบ้างที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายขาย ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายจัดการท่องเที่ยว ฝ่ายยานพาหนะ ฝ่ายการเงิน

2.2 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวตามเส้นทาง ซึ่งอาจเป็นครึ่งวัน เต็มวัน มากกว่า 1 วัน จนถึงหนึ่งสัปดาห์หรือมากกว่านั้น การกำหนดระยะเวลานี้จะสัมพันธ์กับการคิดราคาค่าที่พักแรม ค่าอาหาร และค่าอื่น ๆ อีกมาก จึงต้องกำหนดให้ละเอียดโดยระบุเป็นวัน เช่น 5 วัน 3 คืน

2.3 กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น จะชมแหล่งท่องเที่ยว ซื้อสินค้า ชมการแสดงหรือพักผ่อนตามอัธยาศัย ที่ตรงจุดไหนบ้าง

2.4 กำหนดสถานที่รับประทานอาหาร สถานที่พักแรม ตลอดจนสถานบริการต่าง ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว

2.5 กำหนดพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละชุด เช่น จะเป็นเครื่องบิน –โค้ช, รถโค้ช - เรือ, รถไฟ - รถโค้ช, รถโค้ช - แพ หรือต้องใช้ทั้งเครื่องบิน - รถโค้ช - รถตู้ - แพ เป็นต้น

2.6 ระบุราคาค่าใช้จ่ายตลอดรายการ ซึ่งประกอบด้วย ค่าพาหนะ ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าบริการนำเที่ยว ค่ามัคคุเทศก์ ค่าเข้าชมจากแหล่งท่องเที่ยว เช่น ค่าผ่านประตู ค่าเข้าชมการแสดง ฯลฯ เมื่อได้ราคาทุนแล้วให้บวกด้วยผลกำไรที่ต้องการและรวมภาษี ก็จะได้เป็นราคาที่จะเสนอขายแก่นักท่องเที่ยว

2.7 ระบุเงื่อนไขของค่าใช้จ่ายตามรายการ โดยทั่วไปทัวร์เหมาจ่ายมักไม่รวมค่าอาหารบางมื้อที่ไม่ปรากฏอยู่ในกำหนดการ ไม่รวมค่าภาษีเดินทาง ไม่รวมค่าบริการซักรีด ค่าโทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าอาหารและเครื่องดื่มที่นักท่องเที่ยวสั่งพิเศษนอกรายการ เงื่อนไขเหล่านี้ควรกำหนดไว้ในกำหนดการเป็นหมายเหตุให้นักท่องเที่ยวได้ทราบด้วย

3. **ขั้นทำกำหนดการ** กำหนดการเดินทางที่บริษัทนำเที่ยวจัดขึ้นให้กับลูกค้าก็คือรายการนำเที่ยวนั่นเอง ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของการเดินทาง การท่องเที่ยว การเข้าที่พัก และอื่น ๆ

3.1 รายการนำเที่ยวอย่างย่อ (summary or graphic itinerary) เป็นรายการนำเที่ยวที่เขียนเฉพาะจุดสำคัญ ๆ เน้นเส้นทางการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเท่านั้น จะไม่ระบุรายละเอียดอื่น การเขียนรายการนำเที่ยวชนิดนี้ใช้ในจุดประสงค์เพื่อการตลาด เพื่อการโฆษณา โดยมากมักเป็นแผ่นพับ โบรชัวร์ ที่ต้องการแนะนำบอกกล่าวและชักชวนให้ซื้อสินค้า และอาจใช้เป็นเอกสารทำความตกลง ระหว่างบริษัทนำเที่ยวกับลูกค้าหรือระหว่างบริษัทนำเที่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจผลิตสินค้าบริการท่องเที่ยว (suppliers) อื่น ๆ เช่น สายการบินหรือบริษัทรถเช่า เป็นต้น

3.2 รายการนำเที่ยวสำหรับลูกค้า (detailed itinerary) หรืออาจเรียกว่า a detailed passenger itinerary หรือ passenger itinerary เป็นรายการนำเที่ยวที่เขียนข้อมูลอย่างละเอียด เพียงพอที่จะให้ลูกค้าทราบได้ว่าจะต้องมีกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง

ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบสิ้นสุดการเดินทางในแต่ละวัน เพื่อให้ลูกค้าได้วางแผนเตรียมตัวสำหรับการเดินทางได้ถูกต้อง เช่น ขึ้นเขา เล่นสกี หรือเล่นน้ำทะเล ล่องแก่ง พักแรมด้วยเต็นท์ เป็นต้น

3.3 รายการนำเที่ยวสำหรับผู้ปฏิบัติงาน (operating itinerary) อาจเรียกว่า operating working itinerary เป็นรายการนำเที่ยวที่เขียนเพื่อใช้เป็นคู่มือสำหรับนำเที่ยวหรือคนขับรถ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างละเอียด ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับระยะทาง เวลา และการติดต่อกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานที่ท่องเที่ยวที่จะไปเยี่ยมชม ภัตตาคาร ร้านอาหาร โรงแรม ซึ่งจะมีชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่จะติดต่อด้วย นอกจากนี้ อาจเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ให้ผู้นำเที่ยวเป็นแนวทางในการประกอบการอธิบายแก่ลูกค้าด้วย

4. การเสนอรายการนำเที่ยวแก่ลูกค้า หลังจากรายการนำเที่ยวได้ผ่านการกำหนดเวลา กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยว ก็ต้องนำมาออกแบบจัดทำเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ให้น่าสนใจ เช่น จัดทำเป็นแผ่นพับโบรชัวร์ที่มีสีสันของรูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวให้น่าสนใจแก่ผู้ที่ต้องการข้อมูล ที่พักแรมรายการนำเที่ยวอ่านแล้วดึงดูดใจน่าไปเที่ยว หลังจากนั้นก็จัดส่งไปยังตัวแทนจำหน่ายการท่องเที่ยวเพื่อเสนอขายนักท่องเที่ยวต่อไป

5. พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว การศึกษาพฤติกรรรมผู้บริโภค หมายถึง การศึกษาเพื่อทราบถึงความต้องการความจำเป็นของผู้บริโภคที่เป็นตลาดเป้าหมาย เพื่อวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้ตอบสนองความต้องการบริโภคนั้น ๆ และเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความพอใจสูงสุด นักท่องเที่ยวเป็นผู้บริโภคที่ต้องการสินค้าและบริการที่แตกต่างจากการบริโภค สินค้าจำเป็นและสินค้าอุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไป ผู้ประกอบธุรกิจจำเป็นต้องค้นหาหรือวิจัยพฤติกรรม การบริโภคของนักท่องเที่ยวว่ามีพฤติกรรมการซื้อก่อนและหลังการใช้บริการอย่างไร เพื่อช่วยให้ฝ่ายการตลาดสามารถจัดกลยุทธ์ และกิจกรรมทางการตลาดให้ตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

คำถาม 7 คำถามที่นิยมใช้ค้นหาพฤติกรรมการบริโภค ประกอบด้วย 6 Ws และ 1 H 6 Ws คือ Who, Who, What, Why, When, Where, 1 H คือ How คำตอบ 7 คำตอบที่ต้องการทราบเพื่อรู้จักพฤติกรรมการบริโภค ประกอบด้วย 7 Os

7 Os คือ Occupants, Objects, Objectives, Organizations, Occasions, Outlets และ Operations (บุญหลิบ พานิชชาติ, 2544)

ตารางที่ 2.1 พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว

คำถาม	คำตอบ	กลยุทธ์ในแผนงานตลาด
1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (who is in the target market?)	- ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย (occupants) - ประชากรศาสตร์ - ภูมิศาสตร์ - จิตวิทยา - พฤติกรรมการบริโภค	- กลยุทธ์ 4 Ps หรือมากกว่า product, price, place, promotion ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
2. ผู้บริโภคซื้ออะไร (what does the consumer buy?)	- สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ (objects) ได้แก่ สินค้าและบริการ คุณสมบัติและองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (product components)	- กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (product strategies) - ความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ การบริการ บุคลากร ราคา ภาพลักษณ์
3. ทำไมผู้บริโภค จึงซื้อ (why does the consumer buy?)	- วัตถุประสงค์ในการซื้อ (objectives) - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ ได้แก่ ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกและปัจจัยเฉพาะบุคคล	- กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (promotion strategies) ศึกษาเหตุจูงใจในการซื้อ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการเดินทางท่องเที่ยวกำหนดแนวความคิดและจุดขายในการโฆษณา
4. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (who participates in the buying?)	- บทบาทของกลุ่มต่าง ๆ (organizations) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย ผู้ริเริ่ม ผู้มีอิทธิพล ผู้ตัดสินใจซื้อ ผู้ซื้อและผู้ใช้	- กลยุทธ์การโฆษณาและการส่งเสริมการตลาด (Advertising and Promotion Strategies) โดยใช้กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มเป้าหมายเป็นแนวทางสร้างสรรค์การโฆษณาและเลือกใช้สื่อโฆษณาให้เหมาะสมกับกลุ่ม (นักท่องเที่ยว)

ตารางที่ 2.1 พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ	กลยุทธ์ในแผนงานตลาด
5. ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (when does the consumer buy?)	- โอกาสในการซื้อ (occasions) ช่วงฤดูกาลของปี ฤดูกาลท่องเที่ยว เทศกาล โอกาสพิเศษ วันหยุด เวลาว่าง	- กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (promotion strategies) เช่น ส่งเสริมการตลาดนอกฤดูกาลท่องเที่ยว การส่งเสริมการขาย ความร่วมมือระหว่างธุรกิจ (partnership)
6. ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (where does the consumer buy?)	- แหล่งหรือสถานที่จำหน่าย (outlets) เช่น สำนักงานตัวแทนจำหน่าย ฯลฯ	- กลยุทธ์ช่องทางการจัดจำหน่าย (channel of distribution) โดยผ่านสถาบันการค้าส่ง สถาบันการค้าปลีกและช่องทางพิเศษอื่น ๆ
7. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (how does the consumer buy?)	- ขั้นตอน (operations) ในการตัดสินใจซื้อ - การรับรู้ปัญหาหรือความต้องการ - การค้นหาข้อมูล - การประเมินผลพฤติกรรม - การตัดสินใจซื้อ - ความรู้สึกหลังการซื้อ	- กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (promotion strategies) และราคาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจซื้อ

ปัจจัยต่อไปนี้มีอิทธิผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสินค้าการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ทำให้พฤติกรรมการเดินทาง ตลอดจนการเลือกซื้อรูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างกัน ปัจจัยเหล่านี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ (Morrison, 1989:63) คือ

1. ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อประกอบด้วย (ศรีสุภา สหชัยศรี, 2544)

1.1 ความจำเป็น ความต้องการ และการจูงใจ (needs want and motivation) ได้แสดงความสำพันระหว่าง ความจำเป็น ความต้องการ การจูงใจ และวัตถุประสงค์ในการซื้อดังนี้

ความจำเป็น (needs) ของลูกค้าเป็นรากฐานของงานตลาดซื้อต้องสร้างความพอใจเพื่อความสำเร็จอันยาวนานของธุรกิจ ความต้องการจำเป็นเกิดจากสภาพทางร่างกายและจิตใจของลูกค้าแต่ละคน เกิดจากช่องว่างระหว่างสิ่งที่ลูกค้ามีอยู่แล้วและอยากจะมี และมักจะไม่รู้ว่าตัวเองมีความจำเป็นอะไรบ้าง หน้าที่สำคัญของงานการตลาด คือ ต้องทำให้ลูกค้ารู้จัก ความจำเป็นอันนี้ และเกิดความต้องการพร้อมทั้งเหตุผลต่างๆ ที่สามารถไปกระตุ้นให้เกิดการซื้อสินค้าและบริการตามวัตถุประสงค์ของตนและจะตอบสนอง สร้างความพึงพอใจให้แก่ความจำเป็นนั้น ๆ ได้

การจูงใจ (motivation) หมายถึง การกระตุ้นให้กระทำหรือดำเนินการให้ได้มาซึ่งเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ (Holloway,1998: 97) นับว่าเป็นปัจจัยภายในตัวแรกที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการกระตุ้น

แรงจูงใจ (motives) หมายถึง ความต้องการที่ได้รับการกระตุ้นของบุคคลหนึ่งที่ต้องการแสวงหาความพอใจด้วยพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย และแรงกระตุ้น (drive) เป็นตัวที่ทำให้เกิดการกระตุ้นอย่างรุนแรงเพื่อจะได้เกิดการตอบสนองที่พอใจ

ความต้องการต่าง ๆ ของบุคคลเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมต่างกัน สำหรับนักการตลาดลำดับความต้องการ (hierachy of needs) จากทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (maslow's theory of motivation) เป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกันออกมา

ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ มีลำดับขั้นความต้องทางทฤษฎีความจูงใจของมาสโลว์ มี 5 ขั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านกายภาพ (physiological needs) ได้แก่ ความต้องการในสิ่งที่จำเป็นต่อร่างกาย การดำรงชีวิต เช่น น้ำดื่ม อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ ฯลฯ ซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในการดำรงชีวิต ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองชีวิตก็จะดำรงอยู่ไม่ได้

2. ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) ได้แก่ ความปลอดภัยต่อร่างกาย ชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อาชญากรรม อันตรายต่าง ๆ จากการบริโภค และการเดินทางท่องเที่ยว ความมั่นคงการทำงาน และปรารถนาจะอยู่ในสังคมที่เป็นระเบียบและสามารถคาดหมายได้ แต่ละบุคคลรู้ถึงข้อจำกัด หรือขอบเขตของพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม

3. ความต้องการได้รับการยอมรับในสังคม (belonging / social needs) ได้แก่ความต้องการที่จะเข้าร่วม การให้และได้รับความรัก ความเป็นมิตร ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน หมู่คณะและสังคม ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และให้บุคคลอื่นยอมรับในความสำคัญของตน

4. ความต้องการการยกย่องนับถือ (esteem need) ได้แก่ ความต้องการมีชื่อเสียง มีความรู้ความสามารถ ความสำเร็จ มีศักดิ์ศรี มีฐานะดี มีความเป็นอิสระและเสรีภาพ อยู่ในความหรูหรา เป็นที่รู้จักและได้รับความยกย่อง ยอมรับนับถือจากบุคคลทั้งหลายในสังคม

5. ความต้องการได้รับความสำเร็จสูงสุดในชีวิต (self-actualization needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิดหรือสิ่งที่ตั้งความปรารถนาสูงสุดเอาไว้ โดยใช้ความสามารถทุก ๆ อย่างที่มีอยู่ เช่น การเป็นผู้บริหารในระดับสูงสุด เป็นผู้นำของประเทศ ซึ่งเป็นความต้องการพิเศษขั้นสูงสุด นึกอยากได้หรือนึกอยากเป็น แต่ในความเป็นจริงไม่อาจเสาะแสวงหามาได้ ทั้งนี้ แต่ละคนย่อมมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไป

1.2 การรับรู้ (perception) กระบวนการรับรู้และความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อโลกที่อาศัยอยู่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเชื่อ ประสบการณ์ อารมณ์ ฯลฯ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สิ่งกระตุ้นที่มากระทบกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การได้กลิ่น การได้ยิน การได้เห็น การได้รู้สึก การได้รสชาติ ฉะนั้นการโฆษณาในธุรกิจท่องเที่ยวโรงแรมจึงต้องพยายามสร้างให้เกิดความรับรู้ทางด้านอารมณ์ และความน่าเชื่อถือ เช่น ภาพโฆษณาความสะดวกสบายในการนั่งเครื่องบินชั้นหนึ่ง

กระบวนการรับรู้ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. การเปิดรับข้อมูลที่ได้เลือกสรร (selective exposure) ในแต่ละวันลูกค้าจะเปิดรับข้อมูลจากการโฆษณาเข้ามาสู่ตัวเอง ตั้งแต่เช้าจนค่ำไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ หรืออื่นๆ แต่จะมีโฆษณาใดบางที่ลูกค้าเปิดรับข้อมูลอย่างเลือกสรร นักการตลาดต้องใช้ความสามารถทั้งหมดเพื่อให้สินค้าและบริการของตนอยู่ในรายการเลือกสรรนั้น

2. การตั้งใจรับข้อมูลที่ได้เลือกสรร (selective attention) หมายถึง ผู้บริโภคได้รับสิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งเมื่อเลือกสรรการเปิดรับข้อมูลและความให้สนใจมาแล้ว

3. ความเข้าใจในข้อมูลที่ได้เลือกสรร (selective comprehension) คือ ความเข้าใจตีความหมายของข้อมูลที่ได้รับมาให้ตรงกับความหมาย แต่บางครั้งลูกค้าอาจแย่งข้อมูล มีความลำเอียงในการรับรู้ (perceptual biases) อันเนื่องมาจากความเชื่อถือ ทัศนคติ และประสบการณ์ซึ่งเป็นความต้องการภายในของตน

4. การเก็บรักษาข้อมูลที่ได้เลือกสรร (selective retention) จะเกิดความทรงจำข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดความต้องการและตัดสินใจซื้อในโอกาสต่อไป นักการตลาดควรใช้โอกาสในช่วงนี้เสริมข้อมูลเข้าไปอีก เพื่อให้ลูกค้าได้ข้อมูลเต็มที่สูงสุด เปิดรับข้อมูล (closure) จากคู่แข่งรายอื่น เช่น บัตรเครดิต american express ใช้คำพูดว่า “ don’t leave home without it” สายการบินอยู่ united airlines ใช้คำพูดเน้นชื่อบริษัทว่า “ fly the friendly sky of united” ซึ่งนับเป็นกระตุ้นสิ่งหนึ่งนอกเหนือจากสีสัน และรูปแบบของการโฆษณา

1.3 การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ / หรือความเข้าใจอันเป็นผลจากประสบการณ์ที่ผ่านมา การเรียนรู้ของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อได้รับสิ่งกระตุ้น (stimulus) ผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิดและความตอบสนอง (response) ตามทฤษฎีสิ่งกระตุ้น-ตอบสนอง (stimulus-response theory) กลยุทธ์การโฆษณาซ้ำแล้วซ้ำอีกจึงได้นำมาใช้ในการส่งเสริมการตลาดไปยังกลุ่มเป้าหมาย

ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวคนหนึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารของบริษัทต้องการท่องเที่ยวพักผ่อนให้คลายเครียดจากการทำงานหนักในแต่ละวัน ได้ดูโฆษณาของ club med ในโทรทัศน์ ว่าเป็นหมู่บ้านแห่งการพักผ่อนหย่อนใจ โฆษณานี้เป็นแรงจูงใจ (การพักผ่อนหย่อนใจ) ที่จะตอบสนองความต้องการพักผ่อน (ร่างกาย) แต่เขาไม่มีเวลาจะติดต่อ travel agent ได้ 2-3 สัปดาห์ต่อมาเขาได้รับข้อมูลเพิ่มเติมว่าจะเดินทางไปที่ไหน อย่างไร เมื่อใด และการประชุมทางธุรกิจ เขาก็ได้พบกับผู้บริหารคนอื่นๆ ซึ่งพูดถึงวันหยุดพักผ่อนด้วย และเคยไปหมู่บ้าน club med มาแล้ว และชอบมาก เขาจึงตัดสินใจไป travel agent ทันทีพร้อมต้องไปจองหมู่บ้าน club med

เป็นเวลา1สัปดาห์ ที่ภูเก็ต (ตอบสนองข้อมูล) และได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ การหยุดพักผ่อนปีต่อไป เขาก็เลือกไปหมู่บ้าน club med ที่อื่นๆ เช่น ที่ มัลดีฟ หรือคาริบเบียน และถ้าได้รับความพอใจมากขึ้นก็จะเป็นการเพิ่มกำลังสนับสนุน (reinforce) ให้เกิดการเรียนรู้และซื้อสินค้าและบริการท่องเที่ยวต่อไป

1.4 บุคลิกภาพ (personality) บุคลิกภาพเป็นลักษณะเด่นของแต่ละบุคคลเกิดจากความรู้สึกนึกคิด ความรับผิดชอบ ความต้องการภายใน การจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ของบุคคล และ แสดงออกมาเป็นบุคลิกภาพเฉพาะตนตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง ทฤษฎีของฟรอยด์ (freud theory) หรือทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psychoanalytic theory) เป็นทฤษฎีวิเคราะห์บุคลิกภาพซึ่งเน้นเรื่องความจำเป็น แรงจูงใจและสิ่งกระตุ้นอันเป็นจิตไร้สำนึกจะเป็นการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคล

ลักษณะที่แตกต่างกันของบุคลิกภาพ มีดังนี้

1. id เป็นบุคลิกภาพที่เกิดจากสิ่งกระตุ้นอย่างหยาบ และความรู้สึกที่ถูกกระตุ้นทำให้บุคคลพยายามตอบสนองความพึงพอใจของเขา เช่น ความต้องการทางเพศ การโฆษณาง่าย ๆ หยาบ ๆ ก็สามารถกระตุ้น id ได้

2. ego เป็นบุคลิกภาพที่เกิดจากการควบคุมจิตใต้สำนึกของบุคคลจะควบคุมความต้องการภายในที่เกิดจาก id ได้ โดยบุคลิกภาพจะมีลักษณะสอดคล้องกับค่านิยมในสังคมและวัฒนธรรม

3. super ego เป็นบุคลิกภาพที่สะท้อนถึงจริยธรรมและศีลธรรมของสังคม มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการเป็นพลเมืองดี การโฆษณาและการส่งเสริมการตลาด จึงควรชี้ลักษณะบุคลิกภาพที่เหมาะสมนี้เพื่อให้สอดคล้องกับจริยธรรมและคุณธรรมที่ดีของสังคม

นักท่องเที่ยวมีบุคลิกภาพแตกต่างกันตามเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และสังคม ดังนั้น การเรียนรู้และเข้าใจบุคลิกภาพของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความเข้าใจพฤติกรรมการเดินทางและการบริโภค เช่น นักท่องเที่ยวชาวอเมริกันชอบความสะดวกสบายทันสมัยและถูกต้อง รอบคอบ (มีการประกันทุกอย่าง) นักท่องเที่ยวญี่ปุ่นรักความสะอาดและความเป็นระเบียบ

1.5 รูปแบบการดำรงชีวิต (life style) ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ชั้นของสังคม และกลุ่มอาชีพของแต่ละบุคคล การเลือกบริโภค หรือ เลือกซื้อสินค้าและบริการ ขึ้นอยู่กับรูปแบบการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล เช่น คนสมถะจะบริโภคสินค้าจำเป็น อ่าหนังสือ แต่คนชอบเที่ยวกลางคืนจะชอบการพักผ่อนหย่อนใจ เที่ยวเตร่ รับประทานอาหารนอกบ้าน ดูภาพยนตร์ รูปแบบการดำรงชีวิตขึ้นอยู่กับความสนใจ ทัศนคติ และความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ซึ่งนักการตลาดเชื่อว่าจะสามารถชี้บอกพฤติกรรมการซื้อได้ โดยเป็นปัจจัยหนึ่งในการแบ่งส่วนตลาด รูปแบบ

การดำรงชีวิตจะควบคู่กันไปกับค่านิยม (values) ตัวอย่างเช่น กลุ่มผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพจะนิยมเดินทางโดยเครื่องบิน พักในโรงแรม เช่ายานพาหนะ และเมื่ออยู่ระหว่างติดต่อธุรกิจก็จะใช้บริการของ travel agent คนกลุ่มนี้จะเป็นตลาดเป้าหมายที่ดีที่สุดของสายการบิน โรงแรมและ travel agent และเป็นกลุ่มสำคัญที่กำหนดรูปแบบ และสื่อโฆษณา เช่น โฆษณาในวารสารธุรกิจ ส่วนผู้ที่มีรูปแบบการดำรงชีวิตแบบอยู่กับบ้านไม่โลดโผนจะชอบดูโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่

1.6 แนวความคิดเกี่ยวกับตัวเอง (Self-concept) หมายถึง ความคิดหรือความเข้าใจที่เกิดขึ้นภายในของบุคคลพร้อม ๆ กับการรับรู้ (perception) ประกอบด้วย

1.6.1 แนวคิดของตนเองที่แท้จริง (real self) มีความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงว่ามีนิสัย ความชอบอย่างไรเช่น ชอบเดินทางท่องเที่ยวเพราะคิดว่าได้พักผ่อน ได้รับความรู้คลายเครียด

1.6.2 แนวคิดของตนเองในอุดมคติ (ideal self concept) เป็นความนึกคิดที่บุคคลใฝ่ฝันอยากให้ตนเป็นเช่นนั้น หรือมีผู้เข้าใจว่าตนเองเป็นเช่นนั้น และแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแนวคิดของตนเองในอุดมคติ เช่น การไปท่องเที่ยวต่างประเทศทุกปีเพราะคิดว่าเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.6.3 แนวคิดของตนเองที่คิดว่าบุคคลอื่นมองตนเองที่แท้จริง (reference-group self concept) เป็นภาพที่บุคคลเห็นว่าบุคคลอื่นมองตนเองที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร เช่น คิดว่าคนอื่นมองตนเดินทางท่องเที่ยวเพราะต้องการพักผ่อน

1.6.4 แนวคิดของตนเองที่ต้องการให้บุคคลอื่นคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self – image concept) เป็นภาพที่บุคคลต้องการให้คนอื่นคิดถึงเขาในแง่ใดแง่หนึ่ง เช่น ต้องการให้คนอื่นมองว่าการเดินทางท่องเที่ยวทำให้บุคคลเป็นที่ยอมรับในสังคม

จากแนวความคิดต่างๆ เหล่านี้ เป็นผลต่อการตัดสินใจซื้อบริการท่องเที่ยว และต้องการสร้างความประทับใจให้แก่บุคคลใกล้ชิดด้วย เช่น การเดินทางด้วยเรือสำราญ (cruise) ที่หรูหรา หรือ การเดินทางโดยขบวนรถไฟ orient express ทำให้เพื่อนนักธุรกิจนิยมชมชอบได้

1.7 ทัศนคติ (Attitudes) หมายถึง ความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นไปในทิศทางที่สม่ำเสมอ หรือความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีทัศนคติเป็นพลังที่สำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการรับรู้ และพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว โดยพยายามกลั่นกรองสิ่งที่ตนเองคิดว่าไม่ขัดแย้งกับทัศนคติที่มีอยู่ ทัศนคติสามารถบิดเบือนข่าวสารข้อมูลที่เป็นความจริงได้ในลักษณะโต้แย้ง ทัศนคติเกิดจากประสบการณ์ที่ตนได้รับ เช่น โดยสารสายการบินหนึ่งแล้วไม่ประทับใจการบริการก็ไม่คิดจะใช้บริการของสายการบินนั้นอีก อาจบอกว่า

เครื่องบินสกปรก อาหารไม่อร่อย นอกจากนี้อาจเกิดจากกลุ่มอ้างอิงอื่นๆ เช่น ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน กลุ่มสังคม ฯลฯ การเปลี่ยนทัศนคติต้องใช้เวลา เครื่องมือการสื่อสารมาก และต้องที่จะมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

2. ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมของคนทั้งชาติซึ่งสืบทอดและยึดถือต่อๆกันมา ได้แก่

2.1 วัฒนธรรมและวัฒนธรรมย่อย (Culture and subcultures) วัฒนธรรมเป็นเครื่องผูกพันบุคคลในสังคมเดียวกันไว้ด้วยกัน วัฒนธรรมแสดงออกมาในรูปของความเชื่อถือ (beliefs) ค่านิยม (values) ทัศนคติ (attitudes) อุปนิสัย (habits) ประเพณี (traditions) และพฤติกรรมของบุคคล วัฒนธรรมแบ่งออกเป็น

2.1.1 วัฒนธรรมพื้นฐาน (Culture) เป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมการบริโภคของบุคคลเพราะวัฒนธรรมเป็นตัวหล่อหลอมลักษณะนิสัย และความคิดของคน เช่น คนไทยรักความอิสระ รักพวกพ้อง มีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบความโอ่อ่า ลักษณะเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการบริโภคด้วย เช่น การแต่งกายงดงาม การซื้อรถยนต์ยี่ห้อดีราคาแพง การเดินทางโดยเครื่องบินแทนการเดินทางโดยรถไฟ หรือรถทัวร์ การรับประทานอาหารในภัตตาคาร การซื้อของในห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ ฯลฯ และวัฒนธรรมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากแบบแผนเก่าไปสู่แบบใหม่อยู่เสมอ เช่น วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ต้องการวันหยุดพักผ่อน ความสะดวกสบาย การซื้อโดยไม่ตั้งใจ ฯลฯ

2.1.2 วัฒนธรรมกลุ่มย่อย หรือขนบธรรมเนียมประเพณี (subculture) วัฒนธรรมกลุ่มย่อยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นฐาน เป็นวัฒนธรรมของกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม และอยู่ภายในสังคมขนาดใหญ่ที่มีความสับซ้อนมาก มีรากฐานมาจากเชื่อชาติ ศาสนา ถิ่นที่อยู่ทางภูมิศาสตร์ที่ต่างกัน แม้จะอยู่ในประเทศเดียวกัน เช่น วัฒนธรรมคนจีน วัฒนธรรมล้านนา แต่ละกลุ่มจะมีพฤติกรรมการบริโภคต่างกัน และในกลุ่มเดียวกันจะมีพฤติกรรมการซื้อสิ้นค้าและบริการคล้ายคลึงกัน เช่น การซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร การแต่งกาย การบันเทิง ดังนั้น นักท่องเที่ยวที่มาจากกลุ่มวัฒนธรรมย่อยเดียวกันย่อมมีความต้องการ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวคล้าย ๆ กัน การให้บริการควรสอดคล้องกับวัฒนธรรมของกลุ่มนั้น ๆ และไม่ขัดต่อวัฒนธรรมพื้นฐาน วัฒนธรรมกลุ่มย่อยแบ่งออกเป็น

2.1.2.1 กลุ่มเชื้อชาติ (nationality groups) ได้แก่ กลุ่มเชื้อชาติไทย จีน อเมริกัน อังกฤษ ฯลฯ แต่ละเชื้อชาติจะมีรสนิยม ความชอบ และการบริโภคการท่องเที่ยวต่างกัน คนไทยชอบซื้อของจากแหล่งท่องเที่ยว แต่คนอเมริกันชอบสถานที่ท่องเที่ยวแปลกใหม่

2.1.2.2 กลุ่มศาสนา (religious groups) ได้แก่ กลุ่มชาวคริสต์ ชาวพุทธ มีความนับถือข้อห้าม ความเชื่อและความชอบแตกต่างกัน เช่น ศาสนาอิสลามห้ามรับประทานหมูและของมึนเมา การให้บริการควรระมัดระวังเป็นพิเศษ

2.1.2.3 กลุ่มสีผิว (racial groups) เช่น ผิวดำ ผิวขาว ผิวเหลือง ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีรูปแบบวัฒนธรรม และทัศนคติที่แตกต่างกันมาก

2.1.2.4 พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ (geographical areas) ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทำให้ลักษณะการดำรงชีวิตต่างกัน เช่น ชาวญี่ปุ่นสู้และตรากตรำทำงานหนัก แต่คนไทยนิยมการพักผ่อนหย่อนใจมากกว่า

2.2 ชั้นของสังคม (social classes) เป็นการจัดลำดับบุคคลในสังคมออกเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จากระดับสูงไประดับต่ำ สิ่งที่นำมาใช้ในการแบ่งชั้นของสังคมคือ อาชีพ ฐานะ รายได้ ชาติกำเนิด สถานที่พำนัก ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และบุคลิกลักษณะของบุคคล ชั้นของสังคมแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ และ 6 กลุ่มย่อย ดังนี้

2.2.1 ระดับสูง (upper class) แบ่งออกเป็น

2.2.1.1 ระดับสูงอย่างสูง (upper-upper class) ได้แก่ ผู้ดีเก่า ชนชั้นสูง มีความมั่งคั่งเนื่องจากได้รับมรดกเป็นจำนวนมาก สถานะมั่นคง บุตรหลานเรียนในโรงเรียนที่ดีที่สุด อาศัยอยู่ในคฤหาสน์ใหญ่โต รู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม จะมีอำนาจการซื้ออย่างพอเพียง ซื้อสินค้าและบริการฟุ่มเฟือย มีราคา เช่น บ้าน รถยนต์ราคาแพง ใช้บริการโรงแรมที่หรูหราชั้นหนึ่ง ไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของโลก

2.2.1.2 ระดับสูง อย่างต่ำ (lower- upper class) ได้แก่ เศรษฐีใหม่ ผู้บริหารระดับสูงที่ประสบความสำเร็จด้วยความสามารถของตนเอง เป็นเจ้าของกิจการขนาดใหญ่ จบการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย หาสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับบุตรหลาน อยู่ในวงการธุรกิจ สังคม จะต้องการสินค้าและบริการคล้ายคลึงกับกลุ่มแรก

2.2.2 ระดับกลาง (middle class) แบ่งออกเป็น

2.2.2.1 ระดับกลางอย่างสูง (upper- middle class) ได้แก่ ผู้ได้รับความสำเร็จจากอาชีพและหน้าที่การงานพอสมควร เห็นความสำคัญของการศึกษา ระมัดระวังในการใช้จ่าย มีสินค้าและบริการที่จำเป็นต้องใช้คือ เสื้อผ้าที่ดี บ้าน และของใช้ในครัวเรือน สินค้าจำเป็นแก่ฐานะ เช่น รถยนต์

2.2.2.2 ระดับกลางอย่างต่ำ (lower-middle class) ได้แก่ พนักงาน ข้าราชการระดับการปฏิบัติงาน ต้องการใช้สินค้าและบริการราคาปานกลางที่จำเป็นแก่ชีวิตประจำวัน แสวงหาที่อยู่ของตนเอง สมถะมีความอ่อนไหวในเรื่องราคา

2.2.3 ระดับต่ำ (lower class) แบ่งออกเป็น

2.2.3.1 ระดับต่ำอย่างสูง (upper- lower class) ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้แรงงานมีทักษะพอสมควร แสวงหาสิ่งที่มั่นคง ไม่เข้าสังคมมากนัก ต้องใช้สินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพและราคาประหยัด จงรักภักดีต่อยี่ห้อสินค้า

2.2.3.2 ระดับต่ำอย่างต่ำ (lower- lower class) ได้แก่ กรรมกรที่มีรายได้ต่ำ เป็นหนี้ มีการศึกษาต่ำ อยู่สลัม ต้องการสินค้าจำเป็นพื้นฐานแก่การครองชีพ และราคาประหยัด

ชั้นของสังคมมีความสำคัญต่อการซื้อสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเนื่องจากมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมเวลาว่างของแต่ละระดับ และแตกต่างกันในด้านอุปนิสัย และสื่อที่ใช้ในการติดต่อซึ่งกันและกัน

2.3 กลุ่มอ้างอิง (reference groups) เป็นกลุ่มที่เข้าไปมีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ทัศนคติความชอบ / ไม่ชอบ และค่านิยมของบุคคลในกลุ่มอ้างอิง กลุ่มอ้างอิงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

2.3.1 กลุ่มปฐมภูมิ (primary groups) ได้แก่ เพื่อนสนิท ครอบครัว

2.3.2 กลุ่มทุติยภูมิ (secondary groups) ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ร่วมวิชาชีพ ร่วมสถาบัน ร่วมองค์กร และบุคคลกลุ่มต่างๆ ในสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การวิจัย เรื่อง "สภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล" จากการวิจัยปรากฏผลสรุปได้ว่า

1.1 สภาพการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล จากการศึกษาพบว่า สภาพการท่องเที่ยวมีส่วนที่น่าสนใจศึกษาอยู่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนักท่องเที่ยว ด้านสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว และด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 ด้านนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล มีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มาจากทุกจังหวัดแต่ส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมาจากประเทศมาเลเซียเป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวเหล่านี้จะกระจายไปตามอาณาบริเวณแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติตะรุเตาและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย จะเข้ามาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การประชุมการปฏิบัติราชการ เป็นต้น ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้น จะเข้ามาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจอย่างเดียว ส่วนฤดูกาลท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน – เดือนพฤษภาคม ของทุกปี เนื่องจากเป็นช่วงเปิดเทศกาลการท่องเที่ยวทางทะเล นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล ส่วนใหญ่จะมีความพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวและสินค้าท่องเที่ยวว่ามีความสวยงาม มีจำนวนหลายแห่งและมีการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม สามารถรองรับและบริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ

1.1.2 ด้านสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดสตูลมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติตะรุเตาและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา อุทยานแห่งชาติตะรุเตามีเกาะต่าง ๆ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวอันสวยงาม ได้แก่ เกาะตะรุเตา หมู่เกาะกลาง หมู่เกาะอาดัง เกาะหลีเป๊ะ เกาะหินงาม เกาะราวี และเกาะดง โดยเฉพาะเกาะตะรุเตานอกจากจะมีความสวยงามแล้วยังมีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ส่วนอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรานั้น มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามทั้งบนบกและตามเกาะต่าง ๆ ได้แก่ อ่าวนุ่น หาดปากบารา เกาะลิดี เกาะเขาใหญ่ หมู่เกาะบูโหลน หาดราไว และเกาะเภตรา ซึ่งบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามและมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป

1.1.3 ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูลในด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย การคมนาคมขนส่ง การบริการด้านที่พัก การบริการด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม การบริการนำเที่ยวและบริการอื่น ๆ ในด้านการคมนาคมขนส่งนั้น มีรูปแบบการเดินทางหลายรูปแบบ ซึ่งทางจังหวัดสตูลได้จัดบริการพาหนะในการเดินทางไว้เพียงพอ ทั้งการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวและภายในแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการบริการด้านที่พักและด้านร้านอาหารและเครื่องดื่มนั้น ได้จัดบริการไว้ทั้งที่อุทยานแห่งชาติตะรุเตาและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ซึ่งผู้ดำเนินการจัดบริการ ได้แก่ รัฐบาลและเอกชน นอกจากนี้ยังมีที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ภายนอกบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยวอีกจำนวนมาก ในด้านการบริการนำเที่ยวนั้นจังหวัดสตูลมีบริษัทนำเที่ยวของเอกชนจำนวนทั้งสิ้น 12 บริษัท ที่ได้จัดบริการนำเที่ยวอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนด้านการบริการอื่น ๆ ได้แก่ งานบริการด้านข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ งานบริการด้านร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง งานบริการด้านความปลอดภัย งานบริการด้านสถานที่จอดรถ และงานบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งงานบริการเหล่านี้ได้จัดไว้เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยมีความพร้อมและมีจำนวนเพียงพอต่อการบริการและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

1.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของจังหวัดสตูล จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลมีส่วนที่น่าสนใจศึกษาอยู่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทั่ว ๆ ไป ด้านสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

1.2.1 ด้านทั่ว ๆ ไป แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านทั่ว ๆ ไป มีแนวทางต่าง ๆ หลายแนวทาง เช่น ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรมีการวางแผนและดำเนินการอย่างรอบคอบ ควรมีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ เอกชนและประชาชนในท้องถิ่นในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาต่าง ๆ ควรส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ และควรเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น พักอยู่นานวัน และใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

1.2.2 ด้านสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาด้านสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว มีแนวทางต่าง ๆ หลายแนวทาง เช่น ในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวนั้น ควรกระทำควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟู ไม่ควรแปลงสภาพแหล่งท่องเที่ยวจากที่มีอยู่เดิมจนหมดสิ้น ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน และประชาชน ในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา บริหารจัดการในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีคุณค่าดึงดูด

ความสนใจนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และ / หรือกฎหมายเพื่อให้การท่องเที่ยวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวและสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ให้แก่นักท่องเที่ยว การเรียนรู้เกี่ยวกับทะเลและแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในทะเล เพื่อที่จะสามารถร่วมมือปฏิบัติตนในการดูแลรักษาสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลได้

1.2.3 ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการพัฒนา

การท่องเที่ยวด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก มีแนวทางต่าง ๆ หลายแนวทางดังนี้ ด้านคมนาคมขนส่ง ควรมีการปรับปรุงและตรวจสอบสภาพเส้นทางหรือพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ให้พร้อมและมีความปลอดภัยอยู่เสมอ ด้านที่พัก ควรจัดบริการด้านที่พักให้พร้อม มีสาธารณูปโภคที่จำเป็นให้เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม ควรมีจำนวนร้านให้เพียงพอกับนักท่องเที่ยว มีมาตรฐานด้านคุณภาพ ราคาและความสะอาด ด้านบริการนำเที่ยว บริษัทนำเที่ยวควรมีใบอนุญาตการประกอบกิจการอย่างถูกต้อง มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่ผ่านการอบรม มัคคุเทศก์เฉพาะทางทะเลชายฝั่ง มีโปรแกรมหรือรายการนำเที่ยวและอัตราค่าบริการที่ชัดเจน ควรมีประกันภัย (พระราชบัญญัติ) คุ้มครองนักท่องเที่ยวและควรมีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย ตลอดการเดินทาง และด้านการบริการอื่น ๆ ควรมีป้ายรณรงค์และป้ายเตือนอุบัติเหตุในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ควรแต่งเครื่องแบบหรือติดป้ายชื่อเพื่อนักท่องเที่ยวจะได้ทราบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่พยาบาล (ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, 2549)

2. การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวเพื่อต้องการพักผ่อน เป็นเหตุผลสำคัญที่สุด และเห็นว่าประเทศไทยมีจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย โดยมีโทรทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในลำดับมาก คือ งบประมาณ ค่าครองชีพ ระยะเวลา การเตรียมความพร้อม ระยะทาง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความพร้อมในการรองรับด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสอดแทรกที่สำคัญที่มีอิทธิพลในลำดับมากต่อการเบี่ยงเบนการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ให้หันมาเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ คือ อัตรา

แลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ และการขอความร่วมมือปลูกจิตสำนึกให้ไทยเที่ยวไทยจากภาครัฐบาลและภาคเอกชน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา)

3. การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผลการวิจัยพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อหัวของนักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อนักท่องเที่ยวจีน จากสมมติฐานพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น 1,250 คน หากรายได้ของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 1 ดอลลาร์สหรัฐ อัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบมากที่สุดกับนักท่องเที่ยวเกาหลีและญี่ปุ่น โดยจำนวนนักท่องเที่ยวเกาหลีจะเพิ่มขึ้น 18,485 คน ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น 8,432 คน เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น 1 วอน และ 1 เยน ตามลำดับ ส่วนปัจจัยค่าใช้จ่ายในการเดนิทางมีนัยสำคัญมากที่สุดต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวเยอรมันนี โดยเมื่อค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 1 ดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 7,628 คน นอกจากนี้แล้วการศึกษาผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ พบว่าวิกฤติเศรษฐกิจเอเชีย มีผลกระทบทางด้านบวกต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีความได้เปรียบทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนกับประเทศไทยมากที่สุด เนื่องจากค่าเงินบาทอ่อนค่า โดยจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นเดินทางมาประเทศไทยเพิ่มขึ้น 383,663 คน จำนวนนักท่องเที่ยวเยอรมันนีเดินทางมาประเทศไทยเพิ่มขึ้น 275,996 คน และจำนวนนักท่องเที่ยวสหราชอาณาจักรเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น 115,579 คน ในทางตรงกันข้ามผลกระทบทางด้านลบ จะเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวเอเชียเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวมาเลเซีย เกาหลี ไต้หวัน และสิงคโปร์ตามลำดับ ส่วนผลกระทบจากสงครามอ่าวเปอร์เซียนั้น จะสงผลทางด้านลบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวมาเลเซีย ซึ่งจะลดลงถึง 251,086 คน (ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, 2549)

4. การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวไทย จากการวิจัยพบว่า ดัชนีค่าเงินที่แท้จริงมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับค่าใช้จ่ายต่อวันต่อคน คือ เมื่อดัชนีค่าเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ทำให้ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันเพิ่มขึ้น 64.65 บาท แต่ดัชนีค่าเงินบาทมีทิศทางตรงข้ามกับจำนวนนักท่องเที่ยวไทย ค่าใช้จ่ายต่อปีต่อคน และจำนวนวันพักเฉลี่ย คือ เมื่อดัชนีค่าเงินบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง 797,064 คน ค่าใช้จ่ายต่อปีต่อคนลดลง 2,647.20 บาท และจำนวนวันพักเฉลี่ยลดลง 0.79 วัน อัตราเงินเฟ้อจะมีทิศทางเดียวกันกับจำนวนนักท่องเที่ยวไทย แต่จะมีทิศทางตรงข้ามกับค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อปีและจำนวนวันพักเฉลี่ย คือ เมื่ออัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ทำให้ค่าใช้จ่ายต่อวันต่อคนลดลง 48.21 บาท ค่าใช้จ่ายต่อปีต่อคนลดลง 279.38 บาท และจำนวน

วันพักเฉลี่ยลดลง 0.43 วัน อัตราการว่างงานมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงข้ามกับค่าใช้จ่ายต่อคนต่อปี และจำนวนวันพักเฉลี่ย ส่วนปริมาณเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำจะมีทิศทางพักเฉลี่ย คือ เมื่อปริมาณเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวไทยเพิ่มขึ้น 56,804 คน ค่าใช้จ่ายต่อวันต่อคนเพิ่มขึ้น 2.11 บาท ค่าใช้จ่ายต่อปีต่อคนเพิ่มขึ้น 309.37 บาท และจำนวนวันพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.07 วัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546)

5. การวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่

ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับ การศึกษา รายได้ และอาชีพ มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ความคิดเห็นต่อสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวไทยประทับใจในจังหวัดกระบี่ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ธรรมชาติที่สวยงาม อากาศดี และกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ปีนเขา ดำน้ำ พายเรือคายัก และอื่น ๆ ตามลำดับ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ค่าครองชีพราคาแพง การคมนาคมและขนส่งภายในจังหวัด และข้อมูลการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ตามลำดับ และพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ความคิดเห็นต่อสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจในจังหวัดกระบี่ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ธรรมชาติที่สวยงาม ความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น และอากาศดี ตามลำดับ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านสาธารณูปโภค ปัญหาด้านภาษา และปัญหาการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ตามลำดับ (กรนพิชย์ สุมา, 2544)

6. การวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

6.1 สภาพการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา มี 3 ด้านดังนี้ ด้านนักท่องเที่ยว คือลักษณะของนักท่องเที่ยว การขยายตัวของนักท่องเที่ยว กิจกรรมของนักท่องเที่ยว การกระจายตัวของนักท่องเที่ยว และทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรและสินค้า ท่องเที่ยว คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง เขารักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา และแหลมสมิหลา และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนา คือ สถานทักษิณคดีศึกษา พิพิธ

ภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มัชฌิมาวาส วัดพะโคะ วัดคงคาเลียบ วัดมหัตตมังคลาราม สำนักปฏิบัติธรรมโคกสัก (วัดขวด) สุสานตระกูล ณ สงขลา และชุมชนโบราณสทิงพระ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม คือ ประเพณีลากพระและตักบาตรเทโว และสวนสัตว์สงขลา ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก คือ การคมนาคมขนส่ง การบริการด้านที่พัก การบริการด้านร้านอาหารและเครื่องดื่ม การบริการด้านการนำเที่ยว และการบริการด้านอื่น ๆ เช่น พิธีการเข้าเมือง ร้านขายของที่ระลึก ความปลอดภัย

6.2 แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา มี 3 ด้าน

คือ ด้านทั่ว ๆ ไป มีหลายแนวทาง เช่น เน้นการท่องเที่ยวด้านธรรมชาติผสมผสานกับด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา และขยายกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้มากขึ้น สำหรับด้านทรัพยากรและสินค้าท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เสนอขายสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีความงดงามทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีบทบาทในการพัฒนา และบริหารจัดการสินค้าท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ด้านบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การปรับปรุงเส้นทางการคมนาคมในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ปรับปรุงด้านคุณภาพและมาตรฐานของบุคลากรด้านบริการนำเที่ยว ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณูปการให้เพียงพอและมีมาตรฐาน (เนตรชนก นันที, 2544)

สรุป

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการจัดรายการนำเที่ยว ทฤษฎีนี้เป็นการบอกให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมเที่ยวนั้น ควรทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัด ความคาดหวังของลูกค้าเป้าหมาย ความเหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรม อีกทั้งลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนงบประมาณในการใช้เพื่อท่องเที่ยว และนอกจากนี้ ควรคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวใช้บริการได้ นอกจากนี้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมบริโภคของนักท่องเที่ยว ผู้จัดรายการนำเที่ยวควรพิจารณาถึงคำถามที่นิยมใช้ค้นหาพฤติกรรมผู้บริโภคด้วยหลัก 6WS และ 1H ซึ่งได้แก่ ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย ผู้บริโภคซื้ออะไร ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด ผู้บริโภคซื้อที่ไหน และผู้บริโภคซื้ออย่างไร เมื่อศึกษาถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวทางทางทะเลของจังหวัดสตูลนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจและการประชุมการปฏิบัติ

ราชการ แต่นักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ พบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ งบประมาณสำหรับการท่องเที่ยวและเหตุผลที่ท่องเที่ยว เพื่อต้องการพักผ่อนมากที่สุด สำหรับการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่นั้น นักท่องเที่ยวประทับใจเรื่องของธรรมชาติที่สวยงาม อากาศดี อีกทั้งการจัดกิจกรรมที่สนุกสนาน และเมื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา ปรากฏว่าแนวทางในการพัฒนามีหลายด้านผสมผสาน พร้อม ๆ กัน ได้แก่ เป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติผสมผสานกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมและการพัฒนาดังกล่าวได้สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาหรือปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งมีกระบวนการในการดำเนินการวิจัย โดยจัดเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแต่วัตถุประสงค์มีข้อมูลประกอบด้วย กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจน การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 ข้อ 3 และข้อ 4

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปให้เป็นทางเลือกใหม่ในการตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศ มีการกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. นักท่องเที่ยว ซึ่งแยกเป็นนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับบริษัท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 นักท่องเที่ยวอิสระ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ มากกว่า 100,000 คน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร็ซซี่และมอร์แกน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 384 คน (ธวัชชัย ปทุมล่องทอง, 2544)

1.2 นักท่องเที่ยวกับบริษัทนำเที่ยว ซึ่งมีประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวทั้งสิ้นในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ มากกว่า 100,000 คน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร็ซซี่และมอร์แกน จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 384 คน (ธวัชชัย ปทุมล่องทอง, 2544)

2. บุคคลจากองค์กรของรัฐ ซึ่งดูแลการท่องเที่ยวของจังหวัดต่าง ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดละ 5 คน 14 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 70 คน

3. ประชาชนผู้ดูแลการท่องเที่ยวโดยตรง จังหวัดละ 10 คน 14 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 140 คน

4. บริษัทหรือกลุ่มธุรกิจ ซึ่งจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 20 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 รูปแบบ ประกอบด้วย รายละเอียดดังนี้

1. **แบบสอบถาม** การสร้างแบบสอบถามในการวิจัย เพื่อนำข้อมูลมาปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ในเขตภาคใต้นั้น ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1.1 **แบบสอบถาม ชุดที่** 1 สำหรับสอบถามนักท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเภท เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ สำหรับรายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว จำนวน 17 ข้อ

1.2 **แบบสอบถาม ชุดที่** 2 สำหรับสอบถามชุมชนและบุคคลในองค์กรของรัฐที่ดูแลการท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ในแต่ละจังหวัด อีกทั้งแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ตลอดจนจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ แล้วนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวของเขตภาคใต้ต่อไป รายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมทัวร์ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้และแนวโน้มการพัฒนา จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 สำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จัก จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว แสดงความคิดเห็น

1.3 **แบบสอบถาม ชุดที่** 3 สำหรับสอบถามกลุ่มบริษัทหรือกลุ่มธุรกิจผู้จัดทัวร์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่กลุ่มธุรกิจจัดโปรแกรมอยู่ในปัจจุบันว่าจัดโปรแกรมในลักษณะใด ใครคือกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์อีกทั้งแนวโน้มของการท่องเที่ยว ตลอดจนการวิเคราะห์ตลาดการท่องเที่ยวในมุมมองของกลุ่มธุรกิจจัดทัวร์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวของภาคใต้ต่อไป สำหรับรายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (SWOT) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จัก สำหรับการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว แสดงความคิดเห็น

1.4 **แบบสอบถาม ชุดที่** 4 สำหรับสอบถามนักท่องเที่ยว เมื่อมีการปรับหรือพัฒนาโปรแกรมใหม่แล้ว เพื่อคัดเลือกโปรแกรมการท่องเที่ยวตามลักษณะประเภทของแหล่งท่องเที่ยวและคัดเลือกโปรแกรมตามลักษณะของระยะเวลา โดยการสอบถามโปรแกรมที่เหมาะสมที่สุด สำหรับรายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวของภาคใต้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดโปรแกรมใหม่

2. **แบบบันทึกข้อมูล** เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับบันทึกข้อมูลจากการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว ตลอดจนแนวทางในการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว

3. **บัตรคำ** เป็นเครื่องมือสำหรับให้ผู้เข้าร่วมประชุม ได้ร่วมแสดงความเห็นโดยเขียนข้อความในบัตรคำ เพื่อป้องกันข้อมูลที่อาจเป็นความลับหรือกระทบกระทั่งต่อบุคคลอื่น หรือบางครั้งผู้เข้าประชุมไม่กล้าแสดงความเห็น ดังนั้น การเขียนข้อความด้วยตนเอง สามารถทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและมีความน่าเชื่อถือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยและคณะผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและสอบถามทางโทรศัพท์ตามแผนการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. กรณีเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว เพื่อสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยว แบ่งเขตการท่องเที่ยวของภาคใต้ เป็น 5 เขต ตามความรับผิดชอบของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่กำลังท่องเที่ยวในเขตนั้น ๆ ยกเว้น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งขณะนี้ไม่มีนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยว จึงสอบถามผู้ที่เคยท่องเที่ยวในเขต 3 จังหวัดดังกล่าว

สำหรับการแบ่งเขตการท่องเที่ยว 5 เขต ประกอบด้วย

เขตที่ 1 ประกอบด้วย จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล

เขตที่ 2 ประกอบด้วย จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดตรังและจังหวัดสตูล

เขตที่ 3 ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลาและจังหวัดปัตตานี

เขตที่ 4 ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงาและจังหวัดกระบี่

เขตที่ 5 ประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดชุมพรและจังหวัดระนอง

จำนวนของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยนักท่องเที่ยวอิสระ เขตละ 77 คน และนักท่องเที่ยวกับกลุ่มบริษัททัวร์ เขตละ 77 คน รวมนักท่องเที่ยวประเภทละ 384 คน รวมทั้งสิ้น 2 ประเภท จำนวน 768 คน

2. กรณีเก็บข้อมูลจากชุมชนและบุคคลในองค์กรของรัฐ ผู้วิจัยและคณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามด้วยตนเองตามจังหวัดต่าง ๆ สอบถามชุมชนจังหวัดละ 10 คน 14 จังหวัด รวม 140 คน สำหรับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มอบหมายให้ผู้ช่วยผู้วิจัยในท้องถิ่นเป็นผู้สอบถามชุมชนในท้องถิ่น จังหวัดละ 10 คน รวม 30 คน สำหรับการสอบถามบุคคลในองค์กรของรัฐ ส่วนใหญ่ ได้แก่ สมาชิกในองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับความเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นตนเองมากที่สุด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ จังหวัดละ 5 คน 14 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 70 คน

3. กรณีเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว เพื่อคัดเลือกโปรแกรมการท่องเที่ยว เก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างสอบถามนักท่องเที่ยว จาก 5 เขต เขตละ 100 คน รวมทั้งสิ้น 500 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมในเชิงปริมาณ ทั้งหมดวิเคราะห์โดยคำนวณค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

วัตถุประสงค์ ข้อ 2

เพื่อสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวไทยกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ ที่กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย กลุ่มนักวิจัยและกลุ่มภาคธุรกิจจัดทัวร์ท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ โดยคัดเลือกตัวอย่างนักวิจัย 5 คน กลุ่มนักธุรกิจ 24 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

จากการกำหนดกลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถแสดงเป็นขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังภาพที่ 9 ดังนี้

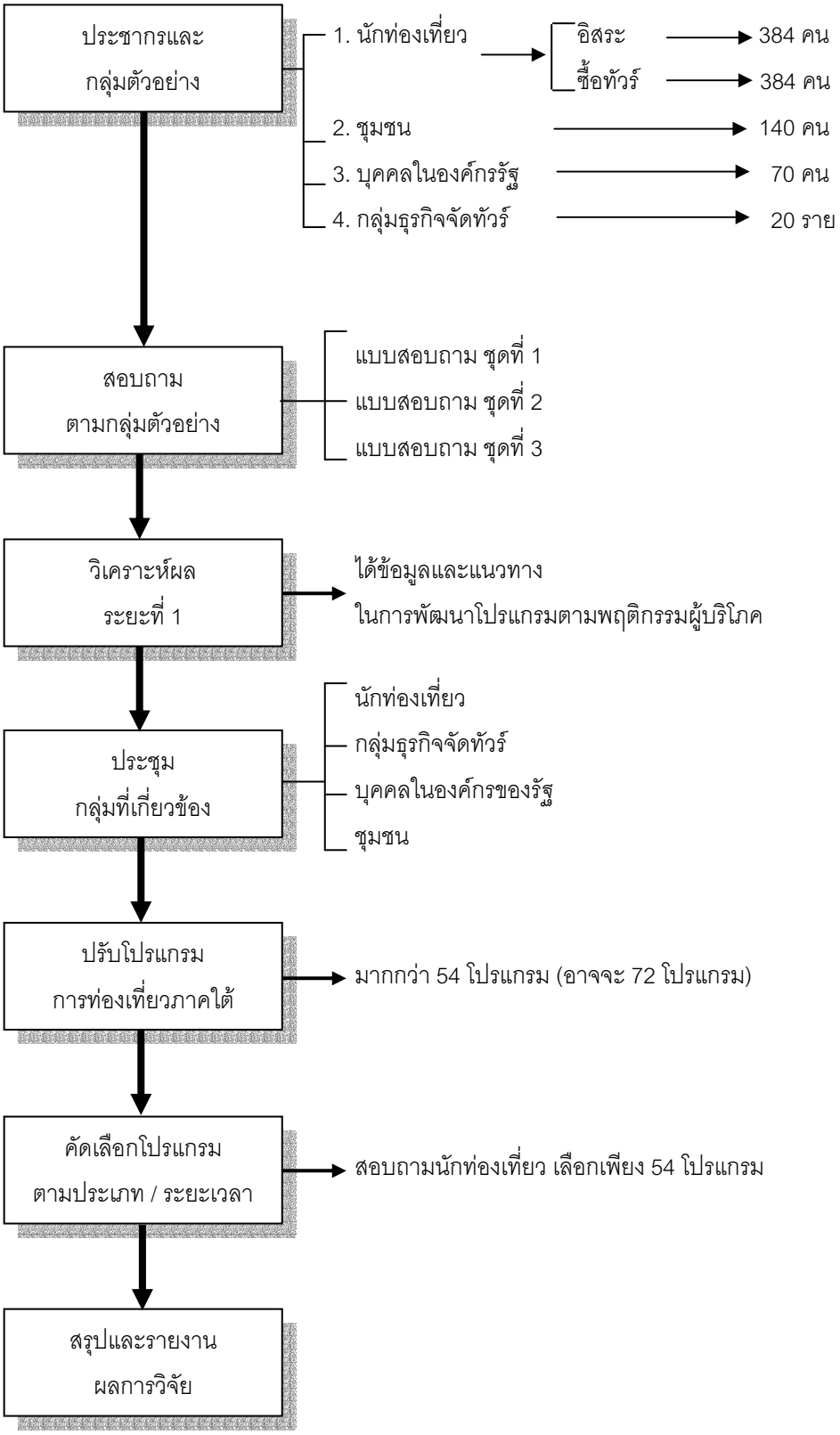

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4
ผลการศึกษา

ผลการวิจัยในบทนี้ นำเสนอตามคำถามการวิจัยโดยคำถามการวิจัย ข้อ 1 ปัจจุบันสถานการณ์นี้การท่องเที่ยว 14 จังหวัดภาคใต้เป็นอย่างไร ข้อ 2 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร และ ข้อ 3 การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ ควรดำเนินการในลักษณะใด มีอุปสรรคและปัญหาอย่างไรบ้าง ตามคำถามการวิจัยดังนี้

คำถามการวิจัยข้อ 1 ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทยเป็นอย่างไร เมื่อสอบถามถึงสภาพทั่วไปของการท่องเที่ยวภาคใต้ พบว่า จำนวนของนักท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับอดีตลดลง เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความหวาดกลัวกับภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นซ้ำ อีกทั้งปัญหาความไม่ปลอดภัยจากเหตุการณ์ความไม่สงบ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้รายได้ของบริษัททัวร์ที่จัดท่องเที่ยวภาคใต้ลดลง นอกจากนี้ ระดับการแข่งขันกับทัวร์อื่นน้อย เนื่องจากทัวร์แต่ละกลุ่มมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน สำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ ตามทฤษฎีการวิเคราะห์ SWOT พบว่า จุดเด่นหรือจุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ คือ มีความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและกิจกรรมที่จัดให้นักท่องเที่ยว สำหรับจุดอ่อนนั้น พบว่า สามารถจัดท่องเที่ยวได้ตามฤดูกาลที่เหมาะสมเท่านั้น เนื่องจากภาคใต้ส่วนใหญ่แหล่งท่องเที่ยวเป็นเกาะอยู่กลางทะเล ดังนั้น ถ้าพบกับพายุหรือฝนตก ทำให้ไม่สามารถจัดโปรแกรม นำเที่ยวได้ แต่อย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้ ก็ยังมีโอกาสที่ดีสำหรับการท่องเที่ยว กล่าวคือ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลายทั้งแบบธรรมชาติ โดยเฉพาะหาดทรายชายทะเล อีกความหลากหลายทางวัฒนธรรม แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงอุปสรรคทางการท่องเที่ยว ในปัจจุบันพบว่า ปัญหาภัยก่อการร้ายของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว เป็นอย่างมาก

เมื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์ ตลอดจนชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต้องใช้หรือสนับสนุนการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวภาคใต้ ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอจัดเรียงตามลำดับดังนี้

1. **ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มนักท่องเที่ยว** การเก็บรวบรวมข้อมูลนักท่องเที่ยว แบ่งนักท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ นักท่องเที่ยวอิสระจำนวน 350 ราย และนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์จำนวน 350 ราย แสดงผลการวิจัยโดยจำแนกตามประเภทของนักท่องเที่ยวมีรายละเอียดดังนี้

1.1 **ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว** และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว แสดงรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ

อายุ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15-20 ปี	153	43.7	80	22.9
21-30 ปี	123	35.1	150	42.9
31-40 ปี	38	10.9	34	9.7
41-50 ปี	34	9.7	49	14.0
51 ปี ขึ้นไป	2	.6	37	10.6
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ มีอายุระหว่าง 15-20 ปี มากที่สุด รองลงมาอายุระหว่าง 21-30 ปี และมีอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีอายุระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด รองลงมา อายุระหว่าง 15-20 ปี และมีอายุระหว่าง 31-40 ปี น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ

เพศ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	211	60.3	191	54.6
ชาย	139	39.7	159	45.4
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.30 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์เป็นเพศหญิงเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 54.60

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	67	19.1	67	19.1
ปริญญาตรี	276	78.9	255	72.9
สูงกว่าปริญญาตรี	7	2.0	28	8.0
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 19.1 ปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 78.9 และสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 2.0 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 19.1 เช่นเดียวกัน ปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 72.9 และสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 8.0

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามศาสนา

ศาสนา	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	256	81.70	223	63.7
คริสต์	-	-	8	2.3
อิสลาม	64	19.3	119	34.0
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.7 รองลงมาคือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 19.3 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีการนับถือศาสนาพุทธมากที่สุดเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 63.7 รองลงมาคือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 34.0 และน้อยที่สุดคือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 2.3

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษา	223	63.7	190	54.3
พนักงานเอกชน	13	3.7	10	2.9
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	45	12.9	102	29.1
ข้าราชการเกษียณอายุ	19	5.4	3	0.9
นักธุรกิจ	35	10.0	23	6.6
นักวิชาการ/นักวิชาชีพเฉพาะด้าน	1	0.3	4	1.1
อื่น ๆ	14	4.0	18	5.1
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ กำลังนักศึกษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.7 รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.9 และน้อยที่สุดคืออาชีพนักวิชาการ/นักวิชาชีพเฉพาะด้าน คิดเป็นร้อยละ 0.3 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ากำลังศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.3 มากที่สุดเช่นเดียวกัน รองลงมาคืออาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 29.1 และน้อยที่สุดคือข้าราชการเกษียณอายุ คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามระดับรายได้

รายได้	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	302	86.3	194	55.4
10,001-20,000 บาท	6	1.7	60	17.1
20,001-30,000 บาท	38	10.9	60	17.1
30,000 บาท ขึ้นไป	4	1.1	36	10.3
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.3 รองลงมาคือ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ10.9 และน้อยที่สุดคือ 30,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีรายได้

ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.4 มากที่สุดเช่นเดียวกัน รองลงมา 10,001 - 20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.1 และน้อยที่สุดมีรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.3

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามวัฏจักรชีวิตครอบครัว

วัฏจักรชีวิตครอบครัว	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัยหนุ่มสาวโสด	267	76.3	248	70.9
คู่สมรสใหม่ ไม่มีบุตร	66	18.9	8	2.3
ครอบครัวที่มีบุตรแล้ว บุตรคนเล็กอายุต่ำกว่า 6 ขวบ	6	1.7	26	7.4
ครอบครัวที่มีบุตรโตแล้ว บุตรคนเล็กอายุมากกว่า 6 ขวบ	6	1.7	31	8.9
ครอบครัวมีบุตรโตแล้ว แต่ยังศึกษาและอาศัยอยู่กับบิดามารดา	4	1.1	16	4.6
ครอบครัวที่มีบุตรแยกครอบครัวออกไปแล้ว และยังทำงานอยู่			12	3.4
ครอบครัวที่มีบุตรแยกครอบครัวออกไปแล้ว และเกษียณอายุหรือผู้สูงอายุอยู่คนเดียว (อีกคนหนึ่งตายหรือหย่าขาด) และยังทำงานอยู่	1	0.3	2	0.6
อยู่คนเดียว (อีกคนหนึ่งตายหรือหย่าขาด) และเกษียณอายุหรือผู้สูงอายุ			5	1.4
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ มีวัฏจักรชีวิตครอบครัววัยหนุ่มสาวโสดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ76.3 รองลงมาคือ คู่สมรสใหม่ ไม่มีบุตรคิดเป็นร้อยละ 18.9 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น มีวัฏจักรชีวิตครอบครัววัยหนุ่มสาว โสด มากที่สุด เช่นเดียวกัน

คิดเป็นร้อยละ 70.9 รองลงมาคือครอบครัวที่มีบุตรแล้ว บุตรคนเล็กอายุมากกว่า 6 ขวบ คิดเป็นร้อยละ 8.9

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้

จำนวนครั้ง	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-2 ครั้ง	91	26.0	88	25.1
3-4 ครั้ง	117	33.4	73	20.9
5-6 ครั้ง	55	15.7	37	10.6
มากกว่า 6 ครั้ง	87	24.9	152	43.4
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ มีจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ 3-4 ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.4 รองลงมาคือ 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.0 และน้อยที่สุดคือ 5-6 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 15.7สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้มากกว่า 6 ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาคือจำนวน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.1 และน้อยที่สุดคือจำนวน 5-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ10.6

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามความชอบที่มีต่อรูปแบบของการท่องเที่ยว

รูปแบบ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ท่องเที่ยวอิสระ	225	64.3	208	59.8
ท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์	125	35.7	142	40.6
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ ส่วนใหญ่มีความชอบที่จะท่องเที่ยวแบบท่องเที่ยวอิสระมากกว่าเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 64.3 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีความชอบที่จะท่องเที่ยวอิสระมากกว่าเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ เช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 59.8

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะการท่องเที่ยว

ลักษณะ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เชิงธรรมชาติ (ทะเล หาดทราย)	268	76.6	211	60.3
เชิงวัฒนธรรม (โบราณสถาน-วัตถุ)	7	2.0	31	8.9
แบบผสมผสาน (การท่องเที่ยวหลายรูปแบบ)	75	21.4	108	30.9
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ ชอบท่องเที่ยวลักษณะเชิงธรรมชาติ (ทะเล หาดทราย) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.6 รองลงมาคือ แบบผสมผสาน (การท่องเที่ยวหลายรูปแบบ) คิดเป็นร้อยละ 21.4 และน้อยที่สุดคือ เชิงวัฒนธรรม (โบราณสถาน-วัตถุ) คิดเป็นร้อยละ 2.0 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่าชอบท่องเที่ยวลักษณะเชิงธรรมชาติ (ทะเล หาดทราย) คิดเป็นร้อยละ 60.3 มากที่สุด เช่นเดียวกัน รองลงมาคือแบบผสมผสาน (การท่องเที่ยวหลายรูปแบบ) คิดเป็นร้อยละ 30.9 และน้อยที่สุดคือ เชิงวัฒนธรรม (โบราณสถาน-วัตถุ)คิดเป็นร้อยละ 8.9

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางภาคใต้

ระดับ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	65	19.6	63	18.0
ปานกลาง	276	78.9	225	64.3
มาก	9	2.6	62	17.7
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.11 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ ได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวภาคใต้อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.9 รองลงมาคือ ได้รับความรู้ระดับน้อย คิดเป็น

ร้อยละ 19.6 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่าได้รับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมาคือ ได้รับความรู้ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 18.0

ตารางที่ 4.12 การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ระดับ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทางอินเตอร์เน็ต	81	23.1	102	29.1
ตัวแทนจำหน่าย	6	1.7	25	7.1
กลุ่มบริษัทจัดทัวร์	110	31.4	57	16.3
การบอกต่อจากบุคคลอื่น	144	41.1	162	46.3
อื่น ๆ	9	2.6	4	1.1
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.12 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว การบอกต่อจากบุคคลอื่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ กลุ่มบริษัทจัดทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 31.4 และน้อยที่สุดคือ ตัวแทนจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 1.7 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่าได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวการบอกต่อจากบุคคลอื่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.3 เช่นเดียวกัน รองลงมาคือ ทางอินเตอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 29.1 และน้อยที่สุดคือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลนักท่องเที่ยวจำแนกตามระยะเวลาการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว

ระยะเวลา	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 วัน ไป – กลับ	2	6	9	2.6
2 วัน	6	1.7	31	8.9
3 วัน	207	59.1	186	53.1
อื่น ๆ	135	38.6	124	35.4
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ คิดว่าระยะเวลาที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับการท่องเที่ยว ควรใช้เวลา 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมาคือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 38.6 และน้อยที่สุดคือ 2 วัน คิดเป็นร้อยละ 1.7 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่าระยะเวลาที่เหมาะสมมากที่สุด สำหรับการท่องเที่ยว ควรใช้เวลา 3 วัน เช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 53.1 รองลงมาคือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 35.4 และน้อยที่สุดคือ 1 วัน ไป-กลับ คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตารางที่ 4.14 จังหวัดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติเขตภาคใต้ที่นักท่องเที่ยวประทับใจ

แหล่งท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชุมพร	37	4.6	18	2.2
สุราษฎร์ธานี	42	5.3	69	8.4
นครศรีธรรมราช	12	1.5	35	4.3
ภูเก็ต	289	36.2	216	26.4
พังงา	108	13.5	87	10.6
กระบี่	144	18	156	19.0
ระนอง	36	4	21	2.6
พัทลุง	1	0.1	25	3.1
สตูล	19	2.4	49	6.0
ตรัง	74	9.3	70	8.5
สงขลา	13	1.6	44	5.4
ยะลา	10	1.3	21	2.6
ปัตตานี	6	0.8	8	1.0
นราธิวาส	7	0.9	0	0
รวม	350	100	350	100

ตารางที่ 4.14 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ มีความประทับใจต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตจังหวัดภูเก็ต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 18.0 และน้อยที่สุดคือ จังหวัดพัทลุง คิดเป็นร้อยละ 0.1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีความประทับใจต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตจังหวัดภูเก็ต มากที่สุดคิดเป็น

ร้อยละ 26.4 รองลงมาคือ จังหวัดกระบี่ คิดเป็นร้อยละ 19.0 และประทับใจน้อยที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งไม่มีนักท่องเที่ยวมีความประทับใจเลย

ตารางที่ 4.15 จังหวัดที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตภาคใต้ที่นักท่องเที่ยวประทับใจ

แหล่งท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชุมพร	23	2.9	50	6.9
สุราษฎร์ธานี	89	11.2	81	11.1
นครศรีธรรมราช	121	15.2	459	21.9
ภูเก็ต	177	22.2	87	12.0
พังงา	47	5.9	30	4.1
กระบี่	109	13.7	53	7.3
ระนอง	3	0.4	16	2.2
พัทลุง	44	5.5	70	9.6
สตูล	24	3.0	39	5.4
ตรัง	8	1.0	30	4.1
สงขลา	7	0.9	29	4.0
ยะลา	43	5.4	24	3.3
ปัตตานี	52	6.5	31	4.3
นราธิวาส	49	6.2	28	3.9
รวม	796	100	727	100

จากตารางที่ 4.15 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ มีความประทับใจต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตจังหวัดภูเก็ต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.2 รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 15.2 และน้อยที่สุดคือ จังหวัดระนอง คิดเป็นร้อยละ 0.4 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีความประทับใจต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.9 รองลงมาคือ จังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 12.0 และประทับใจน้อยที่สุด คือ จังหวัดระนอง คิดเป็นร้อยละ 2.2

ตารางที่ 4.16 เป้าหมายการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

เป้าหมายการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พักผ่อน ชื่นชมธรรมชาติ	306	41.6	259	38.6
จัดประชุมสัมมนา	41	5.6	89	13.3
ศึกษาหาความรู้	231	31.4	216	32.2
เยี่ยมเพื่อน / ญาติ	157	21.4	107	15.9
รวม	735	100	671	100

จากตารางที่ 4.16 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ เพื่อพักผ่อน ชื่นชมธรรมชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาคือ เพื่อศึกษาหาความรู้ คิดเป็นร้อยละ 31.4 และน้อยที่สุดคือ การจัดประชุมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 5.6 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีเป้าหมายที่จะท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ชื่นชมธรรมชาติ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.6 เช่นเดียวกัน รองลงมาคือ เพื่อศึกษาหาความรู้ คิดเป็นร้อยละ 32.2 และน้อยที่สุดคือ เพื่อจัดประชุมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 13.3

ตารางที่ 4.17 ประโยชน์ที่ได้รับจากแหล่งท่องเที่ยว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป	49	6.15	101	12.4
ได้รับความรู้	177	22.0	138	17.0
ความหลากหลายของกิจกรรม	112	13.9	138	17.0
ความเป็นมิตรไมตรีจากคนในท้องถิ่น	86	10.7	117	14.4
บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว	222	27.6	181	22.2
สภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	157	19.6	139	14.1
รวม	803	100	814	100

จากตารางที่ 4.17 พบว่าประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวอิสระ ที่ได้รับมากที่สุด คือ บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 27.6 รองลงมาคือ ได้รับความรู้ คิดเป็นร้อยละ 22.0

และน้อยที่สุด คือ คุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป คิดเป็นร้อยละ 6.15 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่าประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด คือ บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 22.2 เช่นเดียวกัน รองลงมาคือ ความหลากหลายของกิจกรรมและได้รับความรู้ คิดเป็นร้อยละ 17.0 และน้อยที่สุด คือ ความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป คิดเป็นร้อยละ 12.4

ตารางที่ 4.18 แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัฒนธรรมน่าสนใจ	80	9.7	105	12.1
ความสวยงามของธรรมชาติ	268	32.4	257	29.7
อาหารที่หลากหลายและถูกหลักอนามัย	18	2.2	77	8.9
คุณภาพของโรงแรมและรีสอร์ทที่มีคุณภาพสูง	39	4.7	62	7.2
ผู้คนมีจิตใจให้บริการที่ดี	98	11.9	41	4.7
บรรยากาศดี	195	23.6	122	14.1
ความคุ้มค่าของเงิน	9	1.1	41	4.7
ความปลอดภัย	74	8.9	100	11.6
กิจกรรมที่มีความตื่นเต้นและท้าทาย	46	5.6	60	6.9
รวม	827	100	865	100

จากตารางที่ 4.18 พบว่า แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวอิสระชอบการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ความสวยงามของธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาคือ บรรยากาศดี คิดเป็นร้อยละ 23.6 และน้อยที่สุดคือ ความคุ้มค่าของเงิน คือเป็นร้อยละ 1.1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่า แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ความสวยงามของธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมา คือ บรรยากาศดี คิดเป็นร้อยละ 14.1 และน้อยที่สุดคือ ความคุ้มค่าของเงิน คิดเป็นร้อยละ 4.7

ตารางที่ 4.19 บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว

บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ระบุ	31	8.9	60	17.1
บุคคลในครอบครัว	167	47.7	133	38.0
เพื่อน	99	28.3	79	22.6
บุคคลในองค์กรทำงาน	7	2.0	24	6.9
ญาติพี่น้อง	35	10.0	6	1.7
คนรัก	11	3.1	48	13.7
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.19 พบว่าบุคคลที่ร่วมตัดสินใจมากที่สุด สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ คือ บุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมาคือ เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 28.3 และน้อยที่สุดคือ บุคคลในองค์กรทำงาน คิดเป็นร้อยละ 2.0 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุดคือ บุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาคือ เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 22.6 และน้อยที่สุดคือ ญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตารางที่ 4.20 ระดับของค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวต่อครั้ง

ระดับค่าใช้จ่ายต่อครั้ง	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ระบุ	35	10.0	-	-
ต่ำกว่า 3,000 บาท	140	40.0	92	26.3
3,000-6,000 บาท	85	24.3	102	29.1
6,001-10,000 บาท	69	19.7	36	10.3
10,001-20,000 บาท	18	5.1	43	12.3
มากกว่า 20,000 บาท	3	.9	17	4.9
รวม	350	100.0	350	100.0

จากตารางที่ 4.20 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระ คิดว่าการใช้จ่ายที่เหมาะสมมากที่สุดต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ 3,000-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.3 และน้อยที่สุด คือ มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่า ระดับการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เหมาะสมมากที่สุด คือ 3,000-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.1 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 3,000บาท คิดเป็นร้อยละ 26.3 และน้อยที่สุดคือ มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.9

ตารางที่ 4.21 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต้นทุนค่าใช้จ่ายสำหรับท่องเที่ยว	147	18.6	166	19.3
ความปลอดภัย	248	31.4	191	22.3
ช่างเวลาที่เหมาะสม	59	7.5	170	19.8
ระยะทาง	65	8.2	62	7.2
ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	127	16.1	131	15.3
อาหารที่พัก	129	16.3	80	9.3
สมาชิกร่วมเดินทาง	14	1.8	58	6.8
รวม	789	100	858	100

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เพื่อการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาคือ ต้นทุนค่าใช้จ่ายสำหรับท่งเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 18.6 และน้อยที่สุดคือ สมาชิกร่วมเดินทางคิดเป็นร้อยละ 1.8 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์นั้น พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากที่สุด คือ ความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 22.3 รองลงมา คือ ช่วงเวลาที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 19.8 และน้อยที่สุด คือ สมาชิกร่วมเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 6.8 เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวอิสระ

ตารางที่ 4.22 รูปแบบการท่องเที่ยวครั้งต่อไป

ตัดสินใจ	นักท่องเที่ยวอิสระ		นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ท่องเที่ยวอิสระ	251	71.7	286	76.6
ท่องเที่ยวกับบริษัทจัดทัวร์	99	28.3	82	23.4
รวม	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.22 การตัดสินใจเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวครั้งต่อไปของนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวอิสระมากกว่าการท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 71.70 และ 76.60 ตามลำดับ

1.2 **ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มจัดทัวร์** จากการสอบถามกลุ่มจัดทัวร์เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวภาคใต้ แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 4.23 ลักษณะของโปรแกรมแหล่งท่องเที่ยวที่จำหน่ายได้ดี

ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เชิงธรรมชาติ	24	70.59
เชิงวัฒนธรรม	4	11.76
ท่องเที่ยวแบบผสมผสาน	6	17.65
รวม	34	100

จากตารางที่ 4.23 พบว่ากลุ่มจัดทัวร์สามารถจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวแบบผสมผสาน คิดเป็นร้อยละ 17.65 และน้อยที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.76

ตารางที่ 4.24 ระยะเวลาการนำเที่ยว

ระยะเวลานำเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1 วัน	5	11.36
2 วัน	8	18.18
3 วัน	16	36.36
มากกว่า 3 วัน	15	34.10
รวม	44	100

จากตารางที่ 4.24 พบว่ากลุ่มจัดทัวร์จัดระยะเวลาการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ใช้เวลา 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ มากกว่า 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และน้อยที่สุดคือ 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 11.36

ตารางที่ 4.25 ปัจจัยที่คำนึงถึงการจัดโปรแกรม

ปัจจัยที่คำนึงถึงถึงการจัดโปรแกรม	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย	11	23.40
สิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	14	29.78
สิ่งอำนวยความสะดวก (อาหารและที่พัก)	10	21.28
ความปลอดภัย	4	8.50
ความสัมพันธ์ในการเดินทาง	1	2.13
ราคา	2	4.26
ได้เที่ยวครบโปรแกรมที่จัดไว้	1	2.13
การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว	2	4.26
ความต้องการของลูกค้า	2	4.26
รวม	47	100.00

จากตารางที่ 4.25 พบว่ากลุ่มจัดทัวร์คำนึงถึง สิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.78 รองลงมา คือ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายและสิ่งอำนวยความสะดวก ตามลำดับ

1.3 **ข้อมูลทั่วไปสำหรับชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐ** จากการสอบถามข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวภาคใต้ โดยสอบถามชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบต่อแหล่งพื้นที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 4.26 แบบสอบถามสำหรับชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ	70	33.33
สมาชิกในชุมชน	140	66.67
รวม	210	100

จากตารางที่ 4.26 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นสมาชิกในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และ บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.27 การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. สอดส่องดูแลและป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวทำลายสิ่งแวดล้อม	112	15.71
2. รณรงค์ให้เยาวชนรุ่นใหม่มีความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรท่องเที่ยว	98	13.74
3. จัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและปลูกฝังให้ชุมชนคนอื่น ๆ รู้สึกเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว	86	12.06
4. เข้าร่วมประชุมกับ อบจ. อบต. เพื่อรับฟังนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	62	8.70
5. ร่วมกันจัดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนคำนึงถึงคุณภาพและราคาไม่แพง	64	8.98
6. ช่วยดูแลเรื่องความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว	112	15.71
7. รักษาความสะอาดและการจัดการขยะมูลฝอย	105	14.72
8. จัดทำป้ายบอกทางบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	75	10.38
รวม	713	100

จากตารางที่ 4.27 พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดคือ สอดส่องดูแลและป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนช่วยดูแลเรื่องความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 15.71 รองลงมา คือ รักษาความสะอาดและการจัดการขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 14.72 และน้อยที่สุด คือ เข้าร่วมประชุมกับ อบจ. อบต. เพื่อรับฟังนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไทย คิดเป็นร้อยละ 8.70

ตารางที่ 4.28 การส่งเสริมและชักนำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1.จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	70	15.45
2.จักอบรมอาสาสมัครนำเที่ยวให้กับชุมชน	32	7.06
3.จัดอบรมผู้นำชุมชนด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว	44	9.71
4.สนับสนุนการวิจัยด้านการท่องเที่ยว	30	6.62
5.ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว	45	9.94
6.พัฒนาเส้นทางคมนาคมที่นำสู่แหล่งท่องเที่ยว	48	10.60
7.จัดกิจกรรมรณรงค์การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	64	14.13
8.จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม	38	8.39
9.มีการสร้างฐานข้อมูลที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	26	5.74
10.ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อต่าง ๆ	56	12
รวม	453	100

จากตารางที่ 4.28 เมื่อสอบถามบุคคลของรัฐ เรื่องการส่งเสริมและชักนำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พบว่า การช่วยจัดทำแผนพัฒนาท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 15.45 รองลงมาคือ จัดกิจกรรมรณรงค์การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 14.13 และน้อยที่สุดคือ มีการสร้างฐานข้อมูลที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 5.74

ตารางที่ 4.29 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งหรือจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้

จุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ความประทับใจแหล่งเที่ยวของนักท่องเที่ยว ประเภทธรรมชาติ – ทะเล - เกาะ	160	36.95
2. การคมนาคมสามารถเดินทางได้สะดวก	145	33.49
3. ทำกิจกรรมได้หลากหลาย	128	29.56
รวม	433	100

จากตารางที่ 4.29 พบว่าจุดแข็งหรือจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ชุมชน และบุคลากรของรัฐ เห็นว่าความประทับใจแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ทะเล และเกาะเด่นที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.95 รองลงมาคือ การคมนาคมสามารถเดินทางได้สะดวก คิดเป็นร้อยละ 33.49 และน้อยที่สุดคือ ทำกิจกรรมได้หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 29.56

ตารางที่ 4.30 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้

จุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล	167	38.21
2. ใช้เวลาในการเดินทางมาก	149	34.10
3. ขาดการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	121	27.69
รวม	437	100

จากตารางที่ 4.30 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดอ่อน คือ ไม่สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล คิดเป็นร้อยละ 38.21 รองลงมาคือ ใช้เวลาในการเดินทางมาก คิดเป็นร้อยละ 34.10 และน้อยที่สุดคือ ขาดการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 27.69

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้

โอกาสของการพัฒนา	จำนวน	ร้อยละ
1. สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล	120	29.70
2. มีแหล่งท่องเที่ยวมาก	139	34.41
3. ลักษณะแหล่งท่องเที่ยวท้าทายและสร้างความตื่นเต้น	145	35.89
รวม	404	100

จากตารางที่ 32 พบว่า โอกาสของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้นั้น ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวมีความท้าทายและสร้างความตื่นเต้น คิดเป็นร้อยละ 35.89 รองลงมา คือ มีแหล่งท่องเที่ยวมากและลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวท้าทายและสร้างความตื่นเต้น ตามลำดับ

ตารางที่ 33 อุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้

อุปสรรคต่อการพัฒนา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาภัยธรรมชาติ	152	34.23
2. ปัญหาผลกระทบจากสถานการณ์ก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดน	148	33.34
3. งบประมาณไม่เพียงพอ	144	32.43
รวม	444	100.00

ตารางที่ 33 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการพัฒนาคือ ปัญหาภัยธรรมชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.23 รองลงมาคือ ปัญหาผลกระทบจากสถานการณ์ก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ คิดเป็นร้อยละ 33.34 และน้อยที่สุดคือ งบประมาณไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 32.43

เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการท่องเที่ยว พบว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการลักลอบพรรณไม้และพันธุ์พืชจากแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพันธุ์พืชที่มีลักษณะแปลกใหม่ ยังมีการลักลอบยิงสัตว์ป่า ตลอดจน ต้นไม้บางส่วนถูกทำลายและทำให้แหล่งน้ำสกปรก เนื่องจาก การไม่มีจิตสำนึกของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีผลกระทบต่อสังคมหรือชุมชน กล่าวคือ บางแห่งนักท่องเที่ยวแต่งกายตามธรรมชาตินิยมแต่ไม่เหมาะสมกับประเพณีของไทยทำให้เกิดการลอกเลียนแบบที่ผิด และบางครั้งมีปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว พบว่าชุมชนร่วมกันจัดเวรยามบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

เพื่อดูแลความปลอดภัย การลักลอบต่าง ๆ และร่วมกันจัดทำป้ายบอกขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆจากข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ ตลอดจนข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์ กลุ่มชุมชนและบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปพิจารณาเพื่อปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวของภาคใต้และการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว ดังกล่าวแสดงผลการวิจัยในระยะที่ 2

ชุมชนและบุคลากรในหน่วยงานของรัฐได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวในครั้งนี้ ดังนี้

1. สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการท่องเที่ยว ควรทดลองจัดเส้นทางการท่องเที่ยวตามแหล่งที่ไม่เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวใหม่

2. ผู้ให้บริการจัดทัวร์ท่องเที่ยว ควรกระจายแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายมากขึ้น

คำถามการวิจัยข้อ 2 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว 14 จังหวัดภาคใต้ ของประเทศไทย ควรเป็นอย่างไร สำหรับการจัดการท่องเที่ยวของภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน ทั้งสามกรณี ดังกล่าวได้จัดเป็นเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์มีข้อมูลดังต่อไปนี้

1. **เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม** การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้จัดเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและกับกลุ่มจัดทัวร์ โดยจัดเส้นทางเป็นระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน ดังนี้

1.1 นักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทาง มีรายละเอียดดังนี้

เส้นทางที่ 1 วัฒนธรรมโบราณคดีสมบัติโลก

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดพังงา
- ถ้ำฤาษีสรรค์และถ้ำลูกเสือ
- วัดราษฎร์อุปถัมภ์
- วัดนารายณิการาม
- วัดสุวรรณคูหา
- สำนักสงฆ์ถ้ำตาปาน

17.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดพังงา

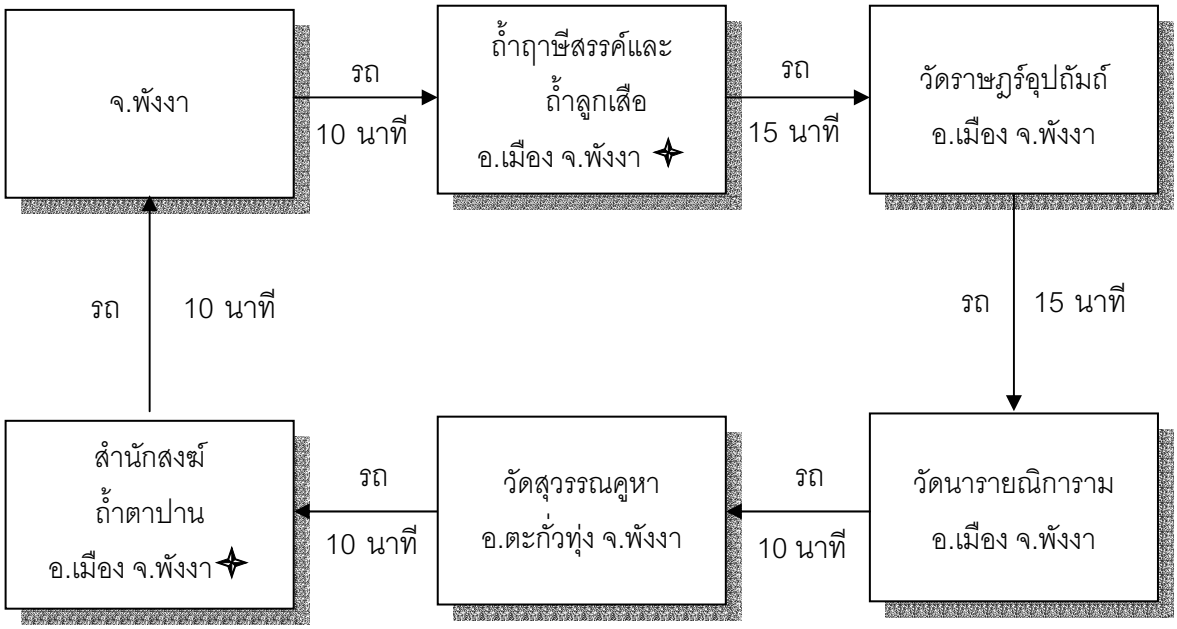

ภาพที่ 4.1 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ถ้ำฤาษีสรรค์ และถ้ำลูกเสือ อยู่ในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ถนนเขาช้าง ริมถนนเพชรเกษม เยื้องกับศาลากลางจังหวัด ถ้ำฤาษีสรรค์และถ้ำลูกเสือเป็นถ้ำที่สามารถทะลุถึงกันได้ ถ้ำฤาษีสรรค์อยู่ด้านหน้าถ้ำลูกเสือ ภายในถ้ำทั้งสองเย็นสบาย มีธารน้ำใสและมีหินงอกหินย้อย ด้านหน้าถ้ำริมถนนเพชรเกษม ทางสำนักงานเทศบาลจัดเป็นสวนสาธารณะ

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ อยู่ที่หมู่ 2 ตำบลกระโสม ตามทางหลวงหมายเลข 4 (พังงา-ภูเก็ต) ห่างจากตัวเมืองพังงาประมาณ 9 กิโลเมตร บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 30 จะมีถนนลาดยาง แยกเข้าขวามือไปอีก 1 กิโลเมตร วัดสุวรรณคูหานี้ชาวบ้านทั่วไป เรียกว่า “วัดถ้ำ” เป็นวัดสำคัญของจังหวัดพังงา เนื่องจากเป็นโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และทางโบราณคดี บริเวณที่ตั้งวัดมีภูเขา ซึ่งมีถ้ำใหญ่น้อย ถ้ำที่สำคัญ ได้แก่ ถ้ำใหญ่ ถ้ำแจ้ง ถ้ำมืด และถ้ำแก้วโดยถ้ำใหญ่อยู่ตอนล่างสุด ตลอดความยาวของถ้ำประดับตกแต่งด้วยกระเบื้อง ถ้วย จานเชิงลายคราม และเบญจรงค์ ถ้ำใหญ่นี้ใช้เป็นวิหารมีพระพุทธรูปต่าง ๆ ประดิษฐานอยู่หลายองค์ ที่สำคัญ คือ พระพุทธไสยาสน์มีความงดงามมาก นอกจากนั้นยังมีพระปรมาภิไธยย่อของพระเจ้าแผ่นดินและพระราชวงศ์หลายพระองค์ เช่น จปร. ปปร. ภปร. รพ.เป็นต้น นอกจากนั้นบริเวณหน้าถ้ำยังเป็นที่อยู่อาศัยของฝูงลิงจำนวนมากที่ลงมาหาอาหาร เก็บค่าเข้าชมเฉพาะชาวต่างชาติ คนละ 10 บาท

วัดนารายณิการาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลเหล ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 14 กิโลเมตร หรือตามทางหลวงหมายเลข 401 (ตะกั่วป่า-สุราษฎร์ธานี) จะมีทางแยกขวาเข้าไป 2 กิโลเมตร เป็นที่ประดิษฐานเทวรูปพระนารายณ์ เทวรูปพระลักษณ์ องค์จำลอง ซึ่งองค์จริงอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต และเทวรูปพระแม่นางสีดา (นางสีดา) ซึ่งเป็นองค์จริง นอกจากนี้ยังพบศิลาจารึกอายุ 1,300-1,400 ปี ที่ขุดได้บริเวณยอดเขาเลียง อยู่ภายในวัด รูปสลักเหล่านี้มีความสำคัญเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมือง "**ตะโกลา**" (ชื่อเดิมของเมืองตะกั่วป่า) และการเผยแพร่เข้ามาของวัฒนธรรมอินเดียในภูมิภาคแถบนี้

. **วัดสุวรรณคูหา** หมู่ที่ 2 ตำบลกระโสม อำเภอตะกั่วทุ่งการเดินทาง ใช้เส้นทางสายพังงา-โคกกลอย(ทางหลวงหมายเลข 4) ไป 7 กิโลเมตรถึงหลักกิโลเมตรที่ 31 อำเภอตะกั่วทุ่งจะมีถนนลาดยางแยกเข้าขวามือไปอีก 1 กิโลเมตร วัดสุวรรณคูหานี้ ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า "วัดถ้ำ" เป็นวัดที่น่าสนใจและมีความสำคัญที่สุดของจังหวัดพังงา เนื่องจากเป็นโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ในบริเวณที่ตั้งวัดมีภูเขาลูกหนึ่งซึ่งเขาลูกนี้ มีถ้ำใหญ่น้อยหลายแห่งทั้งที่ต่ำและที่สูง ถ้ำที่สำคัญมี ถ้ำใหญ่ ถ้ำแจ้งถ้ำมืด และถ้ำแก้ว ถ้ำใหญ่อยู่ตอนล่างสุด เวลาเข้าถ้ำจะต้องผ่านก่อนเสมอ มีขนาดใหญ่กว่าถ้ำอื่น กว้างประมาณ 20 เมตรเศษ ยาวประมาณ 40 เมตรเศษ พื้นถ้ำเรียบ เพดานโค้งครึ่งวงกลมเหมือนประทุนเรือ ตลอดความยาวของ ถ้ำประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องถ้วยจานเชิงลายครามและเบญจรงค์ขนาดต่างๆ ถ้ำใหญ่ใช้เป็นวิหารมีพระพุทธรูปปูนปั้นต่าง ๆ ประดิษฐานอยู่จำนวนหลายองค์ที่สำคัญคือ พระพุทธไสยาสน์ ขนาดยาว 7 วา 2 ศอก องค์หนึ่งสวยงามมาก นอกจากนั้นยังมีพระปรมาภิไธยย่อของพระเจ้าแผ่นดินและพระราชวงศ์หลายพระองค์

สำนักสงฆ์ถ้ำตาปาน สำนักสงฆ์ถ้ำตาปาน อยู่ตำบลท้ายช้าง ในตัวเมืองพังงาหากเดินทางจากภูเก็ตเข้าตัวเมืองพังงา ผ่านศาลากลางจังหวัดพังงาประมาณ 600 เมตร ด้านซ้ายมือเลี้ยวเข้าไปประมาณ 400 เมตร จะถึงสำนักสงฆ์ ภายในมีสะพานชื่อว่า "สะพานมังกรข้ามนรก" ข้ามสะพานไปเป็นถ้ำ ภายในถ้ำมีน้ำตก ธารน้ำไหล ลานธรรมเพชร เจดีย์สามยอด ปราสาทหินย้อย เตาหินพันปี เป็นต้น

เส้นทางที่ 2 ตระการตาประติมากรรม

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- สวนโมกขพลาราม
- พิพิธภัณฑ์แห่งชาติไชยา
- วัดพระบรมธาตุไชยา
- วัดเวียง

- วัดแก้ว
- ถ้ำใหญ่เขาประสงค์

17.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดสุราษฎร์ธานี

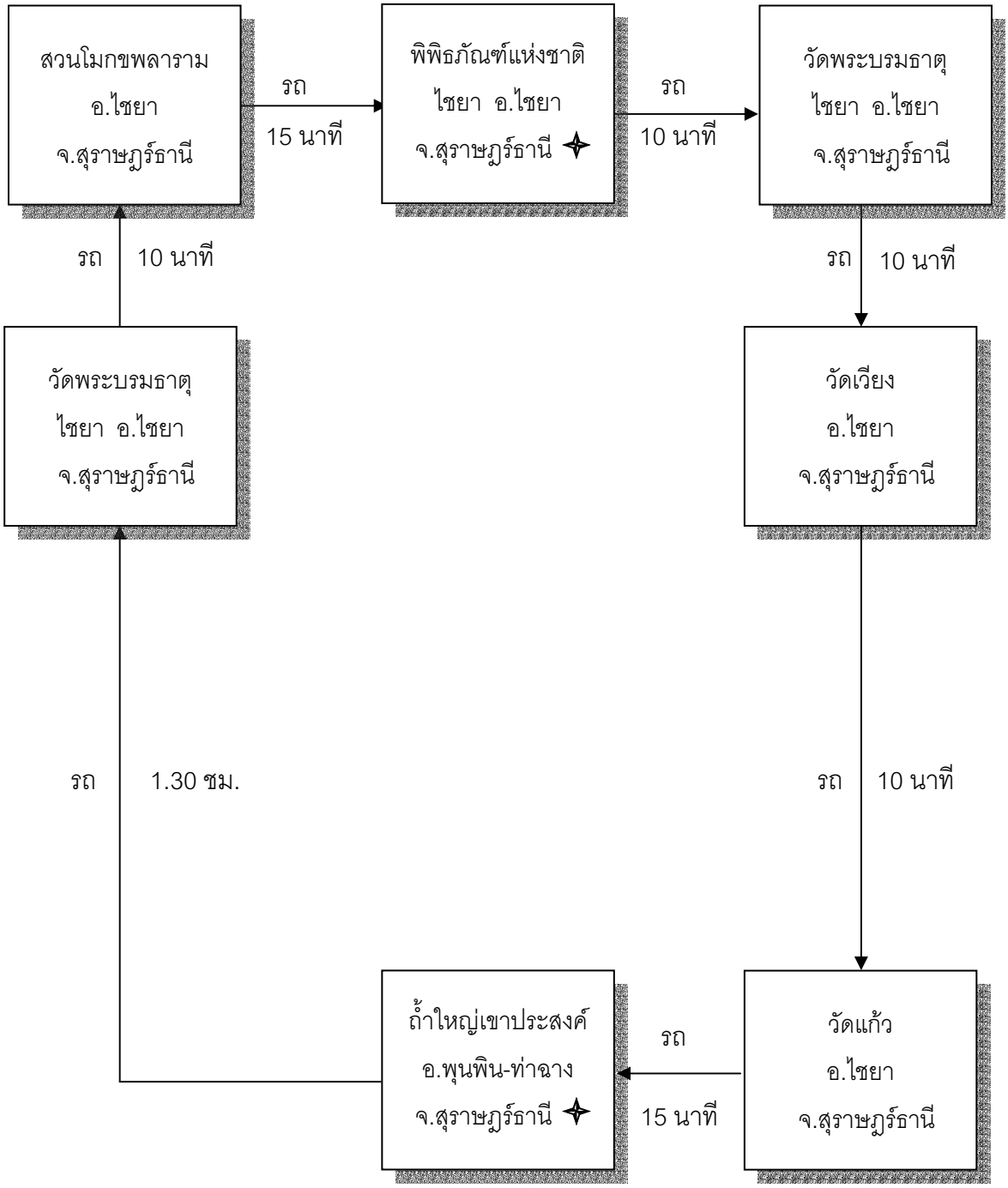

ภาพที่ 4.2 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

สวนโมกขพลาราม สวนโมกขลาราม หรือวัดธารน้ำไหล อยู่บริเวณเชิงเขาพุทธทอง แยกจากทางหลวงหมายเลข 41ก่อนถึงตลาดไชยาเล็กน้อย ตรงหลักกิโลเมตร ที่134 เดิมชื่อวัดธารน้ำไหล มีท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้ริเริ่มสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2502 เพื่อเป็นสถานที่แสวงหาความสงบและศึกษาธรรมะ เป็นสำนักสงฆ์ ที่ตั้งอยู่ในอุทายที่สวยงามตามธรรมชาติ และสงบร่มรื่นเหมาะแก่การวิปัสสนาธรรม มีศาลา โรงธรรม ประมวลภาพบทกวี และคติธรรมไว้จำนวนมากซึ่งเรียกว่า โรงมหรสพแห่งวิญญาณ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา ตั้งอยู่ที่วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ตำบลเวียง อำเภอไชยา เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประเภทประวัติศาสตร์และโบราณคดี อาคารหลังแรกด้านหน้าจัดแสดงประติมากรรมศิลาและสำริดที่ค้นพบในเมืองไชยาเก่า ได้แก่ เทวรูปพระนารายณ์ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ส่วนอาคารที่สอง เป็นที่จัดแสดงหลักฐาน สมัยก่อนประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรี สุโขทัย อยุธยา นอกจากนี้ยังจัดแสดง งานประณีตศิลป์ต่าง ๆ อีกมากมาย การเดินทาง จากตัวเมืองสุราษฎร์ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลขที่ 41 ประมาณ 50 กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายบริเวณ ก.ม. ที่ 134 จะถึงสวนโมกขพลาราม ส่วนวัด พระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ตั้งอยู่ห่างจากสวนโมกขพลาราม 3 กิโลเมตร สำหรับรถโดยสารประจำทางที่ผ่าน แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวได้แก่ รถโดยสารสายสุราษฎร์ธานี-ระนอง และสุราษฎร์ธานี-ชุมพร นอกจากนี้ยังมีรถแท็กซี่บริการในเส้นทางสุราษฎร์ธานี-ไชยา อีกด้วย

วัดพระบรมธาตุไชยา อยู่ตำบลเวียง ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ประมาณ 54 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 41 และแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 4011 เลี้ยวซ้ายบริเวณกิโลเมตรที่ 137 องค์พระเจดีย์เป็นโบราณสถาน ที่สร้างขึ้นตามแบบลัทธิมหายาน ตั้งแต่ครั้งอาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรือง รอบองค์พระธาตุมีเจดีย์เล็กๆ 4 ทิศ ล้อมรอบด้วยวิหารคด ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปเก่าแก่ขนาดต่างๆ โดยรอบทั้ง 4 ด้าน พระธาตุไชยานับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี พระบรมธาตุไชยา เป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นับเป็นปูชนียสถานสำคัญคู่บ้านคู่เมือง ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นหนึ่งในสามของ โบราณสถานอันศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชาของภาคใต้ ได้แก่ เจดีย์ พระมหาธาตุจังหวัดนครศรีธรรมราช และพระพุทธไสยาสน์ถ้ำคูหาภิมุข จังหวัดยะลา พระบรมธาตุไชยาอยู่ในวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก และเป็นวัดโบราณของจังหวัด ตั้งอยู่เลขที่ 50 หมู่ที่ 3 ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากที่ว่าการอำเภอ

ประมาณ 2 กิโลเมตร ห่างจากสถานีรถไฟทางตะวันตกประมาณ 1 กิโลเมตรมีถนนรักษ์นรกิจตัดผ่านหน้าวัด จากคำบอกเล่าของชาวเมืองไชยาได้มีตำนานที่เล่าขานเกี่ยวกับเจดีย์พระบรมธาตุไชยาว่า ครั้งหนึ่งมีพี่น้องชาวอินเดียสองคนชื่อ ปะหมอ กับปะหมัน ทั้งสองเดินทางโดยเรือใบเข้ามาถึงเมืองไชยา ได้พาบริวารขึ้นบกที่บ้านนาค่ายตรงวัดหน้าเมือง ในตำบลเลเม็ด เจ้าเมืองมอบให้ปะหมอ ซึ่งเป็นนายช่างมีความเชี่ยวชาญการก่อสร้าง สร้างเจดีย์พระบรมธาตุไชยา ครั้นเสร็จก็ตัดมือตัดเท้า เสีย เพื่อมิให้ปะหมอไปสร้างเจดีย์ที่งดงามเช่นนี้ ให้ผู้ใดทนบาดพิษบาดแผลไม่ได้ถึงแก่ความตาย เจ้าเมืองได้หล่อรูปพระโพธิสัตว์ อวโลกิเตศวรไว้ เป็นเครื่องหมายแทนตัวหมอ ส่วนน้องชายที่ชื่อปะหมันได้ไปครองเกาะพัดหมัน และตึงรากอยู่ที่นั้นจนกระทั่งสิ้นชีวิต สถานที่ตั้งบ้านเรือนของปะหมันนั้นเป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง มีนาล้อมเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่เศษ สมัยโบราณที่นี่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านมาก คณะมโนราห์ที่เดินทางผ่านจะต้องหยุดไหว้รำร้องถวายมือ คณะใดไม่เคารพคนในคณะจะชัก หรือเกิดเหตุขัดข้องต่างๆ ถ้าใครไปตั้งคอกเลี้ยงหมูในบริเวณดังกล่าวหมูจะตายหมดทั้งคอก เจดีย์พระบรมธาตุไชยาเป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยองค์เดียวที่ยังอยู่ในสภาพที่ดีที่สุด สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นประมาณพุทธศตวรรษที่ 13-14 ไม่ปรากฏประวัติการสร้างและผู้สร้าง เข้าใจว่าสร้างในขณะที่เมืองไชยาสมัยศรีวิชัยกำลังเจริญรุ่งเรืองสูงสุด หลักฐานที่ยืนยันถึงอาณาจักรศรีวิชัยอายุ ไม่ต่ำกว่า 1200 ปี จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ใช้ภาพของเจดีย์พระบรมธาตุนี้เป็นสัญลักษณ์ ในดวงตราประจำจังหวัดและเป็นสัญลักษณ์ในธงประจำกอง และผ้าพันคอลูกเสือด้วย ซึ่งถือกันว่าถ้าใครไปเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี หากไม่ได้ไปนมัสการ พระบรมธาตุไชยาแล้วก็เหมือนกับยังไปไม่ถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนทางด้านสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมนั้น มีลักษณะเป็นเจดีย์องค์เดียว ในปัจจุบันที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ที่สุด โดยองค์เจดีย์พระบรมธาตุมีความสูงจากฐานใต้ดินถึงยอด 24 เมตร ตั้งอยู่บนฐาน สี่เหลี่ยมสูงย่อเก็จ ขนาดฐานวัดจากทิศตะวันตกยาว 13 เมตร ฐานนี้สร้างก่อนสมัยที่พระชยาภิวัฒน์ (หนู ติสโส) จะบูรณะ ตั้งอยู่บนผิวดินซึ่งมีระดับต่ำกว่าพื้นดินปัจจุบันทางวัดได้ขุด บริเวณโดยรอบฐานเป็นเสมือนสระกว้างประมาณ 50 เซนติเมตร ลึกประมาณ60-70 เซนติเมตร เพื่อให้ฐานเดิม ปัจจุบันมีน้ำขังอยู่รอบฐานตลอดปี บางปีในหน้าแล้งรอบๆ ฐานเจดีย์พระบรมธาตุ จะแห้ง มีตาน้ำพุ ขึ้นมา ซึ่งชาวบ้านถือว่าเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์สามารถแก้โรคภัยต่างๆ ได้ ต่อมาทางวัด ได้ใช้ปูนซีเมนต์ ปิดตาน้ำเสีย โดยองค์เจดีย์พระบรมธาตุเป็นทรงสี่เหลี่ยมจตุรมุขย่อมุขด้านหน้าหรือมุขด้านตะวันออก เปิดมีบันไดขึ้นสำหรับให้ประชาชนเข้าไปนมัสการพระพุทธรูปภายในเจดีย์ เมื่อเข้าไปภายในจะเห็นองค์พระเจดีย์หลวง เห็นผนังก่ออิฐแบบไม่สอปูนลดหลั่นกันขึ้นไปถึงยอดมุข อีกสามด้านทึบทั้งหมด ที่มุมฐานทักษิณมีเจดีย์ทิศหรือเจดีย์บริวารตั้งซ้อนอยู่ด้วย หลังคาทำเป็น 3 ชั้นลดหลั่น กันขึ้นไปแต่ละชั้นประดับรูปวง

โค้งขนาดเล็กและสถูปจำลองรวม 24 องค์ เหนือขึ้นไปเป็นส่วนยอด ซึ่งได้รับการซ่อมแซมครั้งใหญ่ในรัชกาลที่ 5 เป็นการบูรณะปฏิสังขรณ์ยอดเจดีย์ที่เดิมหักลงมาถึงคอ ระฆัง ทำให้เห็นลวดลายละเอียดเสียหายมาก รวมทั้งฐานเจดีย์ที่จมอยู่ใต้ดินได้ขุดดินโดยรอบฐาน พระเจดีย์ และทำลายรากไม้ในบริเวณนั้นแล้ว ก่ออิฐถือปูนตลอดเพื่อให้เห็นฐานเดิมของเจดีย์ อีกทั้งลวดลายประดับเจดีย์ ได้มีการสร้างเพิ่มเติมใหม่ด้วยปูนปั้นเกือบทั้งหมด เป็นลายปั้นใหม่ ตามความคิดของผู้บูรณะ มิได้อาศัยหลักทางโบราณคดี รวมถึงลานระหว่างเจดีย์และพระระเบียง เปลี่ยนจากอิฐหน้าวัวเป็นกระเบื้องซีเมนต์ จนถึงในรัชกาลปัจจุบัน พ.ศ.2521-2522 ได้รับการ บูรณะปฏิสังขรณ์ใหญ่อีกครั้ง โดยการบูรณะ ในครั้งนี้เป็นการซ่อมแซมของเก่าที่มีอยู่เดิมให้คง สภาพดี เพื่อไว้เป็นปูชนียสถานที่สำคัญของชาติสืบต่อไป

วัดเวียง วัดเวียง ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านเวียง ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำวังในเขตตำบลอ้อมแรด อำเภอไชยา เป็นวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์คู่กับเมืองไชยา ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านในด้านสถาปัตยกรรม ถือว่าเป็นวัดที่มีฝีมือสกุลช่างที่ยอดเยี่ยม มีความสำคัญคล้ายคลึงกับวัดปงยางคุก และวัดไหล่หิน ตามพงศาวดารเมืองเถินกล่าวว่า วัดเวียงสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2192 โดยขุนด่านสุดตาได้เป็นอุบาสกอยู่ในวัดพระธาตุลำปางหลวง มีลูกสามคนได้ร่วมกันสร้างวัดเวียงเถินและได้มีการบูรณะซ่อมแซมตลอดมา มีศิลปกรรมที่น่าสนใจคือ

- ซุ้มประตูโขง มีลักษณะที่ได้รับอิทธิพลรูปแบบจากวัดพระธาตุลำปางหลวง แต่ฝีมือการสร้างเป็นงานช่างฝีมือพื้นบ้าน

- วิหาร เป็นวิหารโล่ง ยอดจั่วซ้อนกันภายในวิหารมีซุ้มพระพุทธรูป รูปลักษณะ เหมือนซุ้มประตูโขง ประดิษฐานพระประธาน เหมือนวิหารหลวงวัดพระธาตุลำปางหลวงวิหาร วัดเวียงเป็นตัวอย่างของวิหารล้านนาดั้งเดิม ที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคต่อมา

- หอพระธรรม เป็นอาคารเครื่องไม้ชั้นเดียว หลังคาปั้นหยาซ้อนกันสองชั้น อาคาร เป็นแบบปิดล้อมมีช่องหน้าต่าง ลักษณะเป็นเรือนของเมืองเถิน ปัจจุบันใช้เป็นที่เก็บรวบรวมวัตถุโบราณของวัด เป็นอาคารที่มีค่าทางสถาปัตยกรรมอีกแห่ง

วัดแก้ว วัดรัตนารามหรือวัดแก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านวัดแก้ว เลขที่ 124 หมู่ที่ 2 อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 12 ไร่เศษ วัดรัตนารามหรือวัดแก้วเป็นวัดเก่าแก่ ไม่ทราบแน่ชัดว่าสร้างในสมัยใด แต่สันนิษฐานว่าสร้างร่วมสมัยเดียวกับพระบรมธาตุไชยา คือ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 14 - 15 วัดนี้ได้บูรณะขึ้นมาใหม่หลายยุคสมัย ปัจจุบันยังเป็นวัดที่ยังคงสภาพเก่าแก่อยู่มากมิได้มีสิ่งก่อสร้างใหม่ๆ เพิ่มเติมขึ้นแต่อย่างใด วัดนี้มีเจดีย์วัดแก้วซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัย สร้างในราวพุทธศตวรรษที่ 14-15 ลักษณะขององค์เจดีย์เป็นแบบก่ออิฐแต่ไม่ถือปูน ฐาน

ด้านล่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัส มีมุข 4 ด้าน ระหว่างมุขทำเป็นย่อมุมไม้สิบสอง ซุ้มทางทิศตะวันออกมีทางเดินไปห้องกลางขององค์เจดีย์ ภายในซุ้มมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยประดิษฐานอยู่ทุกซุ้ม กองโบราณคดีกรมศิลปากร ได้ขุดแต่งบูรณะในปี พ.ศ. 2519

ถ้ำใหญ่เขาประสงค์ ตั้งตระหง่านสูงยาวที่ ถนนสายในริมทะเล อ.พุนพิน-ท่าฉาง ก่อนถึง อ.ท่าชนะ จะเห็นป้ายทางเข้าวัดถ้ำใหญ่ หมู่ 5 ต.วัง อ.ท่าชนะ จ.สุราษฎร์ธานี พื้นที่รอบ ๆ เขาประสงค์รายล้อมด้วยนาข้าวและต้นตาล สำหรับบันไดขึ้นถ้ำใหญ่เรียงขั้นไปตามมุมผาที่ลาดเอียงสวยงามทัศนียภาพระหว่างทางขึ้นลงไปสู่ปากถ้ำใหญ่ ถึงปากถ้ำก็เห็นพระพุทธรูปเพิ่งได้รับการอาบน้ำทองใหม่สวยงาม

เส้นทางที่ 3 ย้อนรอยวัฒนธรรม

07.00 น. - เดินทางออกจากจุดนัดหมาย
- สุสานเจ้าเมืองระนอง
- วัดสุวรรณคีรีหาร
- ถ้ำพระขยางค์
- วัดหาดส้มแป้น

18.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดระนอง

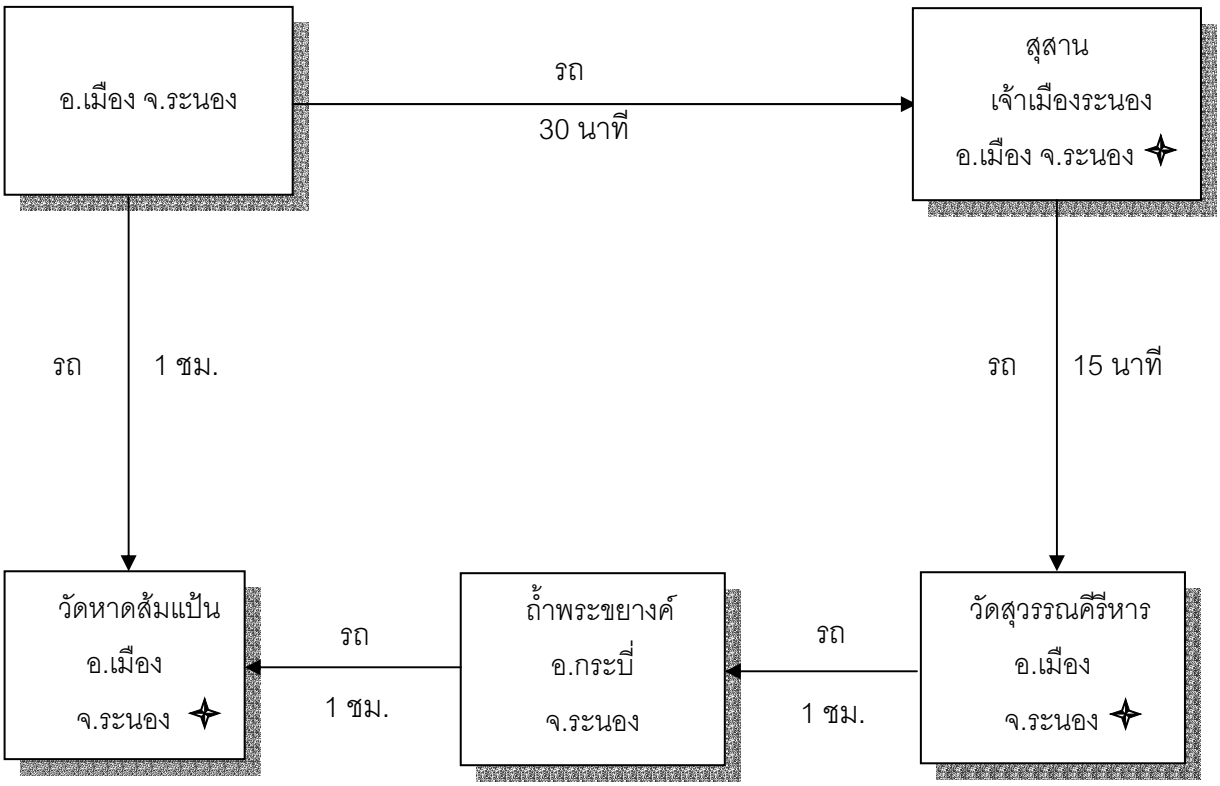

ภาพที่ 4.3 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

สุสานเจ้าเมืองระนอง ตั้งอยู่ด้านขวามือของทางหลวงหมายเลข 4004 (ระนอง-ปากน้ำ) ห่างจากเขตเทศบาลเมืองประมาณ 1 กิโลเมตร สุสานเจ้าเมืองระนองเป็นที่ฝังศพของ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง) เจ้าเมือง ระนองคนแรก บริเวณ สุสานซึ่งเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 ตั้งอยู่บนเนินเขาขนาดเล็ก หันหน้าไปทางทิศใต้ บริเวณลานกว้างหน้าสุสานปุศิลาขึ้นไปจนถึงสุสานด้านข้างทั้งสองเป็นที่ตั้งตุ๊กตาหินโบราณ ซึ่งนำมาจากประเทศจีนในสมัยที่เจ้าเมืองระนองยังมีชีวิตอยู่ ถัดมาเป็นเสาหินแกรนิต 2 เสา ด้านหน้าสุสาน บริเวณริมถนนมีป้ายหินแกรนิตจารึกประวัติความเป็นมา และคำสรรเสริญเกียรติคุณของพระยาดำรงสุจริต มหิศรภักดี (คอซู้เจียง) อยู่ด้วย

วัดสุวรรณคีรีหาร ตั้งอยู่ที่ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง สร้างขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2433 ในสมัยรัชกาลที่ 5 ครั้งเสด็จประพาสหัวเมืองฝ่ายตะวันตกชาวบ้านนิยมเรียกว่า"วัดหน้าเมือง"ภายในอุโบสถมีพระพุทธรูปหินอ่อน 5 องค์ เจดีย์ทรงพม่าและธรรมาสน์ ที่รัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานให้อีกด้วย

ถ้ำพระขยางค์ ถ้ำพระขยางค์ เดิมชื่อถ้ำขาหยั่ง อยู่ในเทือกเขาเขตตำบลลำเลียง ห่างจากที่ว่าการอำเภอกระบุรีไปทางใต้ 18 กิโลเมตร โดยมีทางแยกซ้ายจากถนนเพชรเกษม (ระนอง-ชุมพร) ที่ กม. 563-564 เข้าไป 1 กิโลเมตร ถ้ำพระขยางค์เป็นถ้ำขนาดเล็ก ซึ่งมีตำนานเก่าแก่ที่เกี่ยวกับการสร้างเมืองกระบุรี จากปากถ้ำเข้าไปประมาณ 40 เมตร มีบันไดขึ้นสู่ด้านบนสามารถทะลุออกภายนอกซึ่งเป็นบริเวณที่เชื่อกันว่า มีการนำเอาสมุนไพรที่หายากมาปลูกไว้ การเที่ยวชมควรเตรียมเทียนไข หรือไฟฉายพกติดตัวไปด้วย บรรยากาศภายในถ้ำค่อนข้างอับชื้น ส่วนหนึ่งอาจมีผลมาจากมูลของค้างคาว ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก อนึ่ง ในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปีจะจัดเทศกาลงานปิดทองพระบริเวณถ้ำพระขยางค์ เป็นเวลา 3-7 วันเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และเข้าชมความสวยงามของถ้ำตลอดจนสมุนไพรต่างๆ ที่อยู่บนเขา

วัดหาดส้มแป้น ตั้งอยู่หมู่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น ห่างจากเทศบาลเมืองระนองไปตามทางหลวงหมายเลข 4005 (ถนนชลระอุ) ระยะทาง 7 กิโลเมตรห่างจากสวนสาธารณะรักษะวาริน 6 กิโลเมตร สิ่งน่าสนใจภายในวัดคือ ปลาพลวง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากอาศัยอยู่ในคลองหาดส้มแป้น ไม่มีผู้ใดจับปลาดังกล่าวเพราะถือว่าเป็นปลาศักดิ์สิทธิ์ ในบริเวณวัดมีศาลาริมน้ำสำหรับให้นักท่องเที่ยวให้อาหารปลา และวัดหาดส้มแป้นยังเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อคล้าย ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนในภาคใต้ให้ความ เคารพ นับถือมาก และมรณภาพที่วัดนี้

1.2 นักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทาง ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

เส้นทางที่ 1 ลือชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่
- อ่าวนาง
- วัดถ้ำเสือ
- ถ้ำเขาพระ
- ถ้ำผีหัวโต,ถ้ำลอด

17.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง

- ศาลาเทวดาน้ำร้อน
- พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม

17.30 น. - ถึงที่พักอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

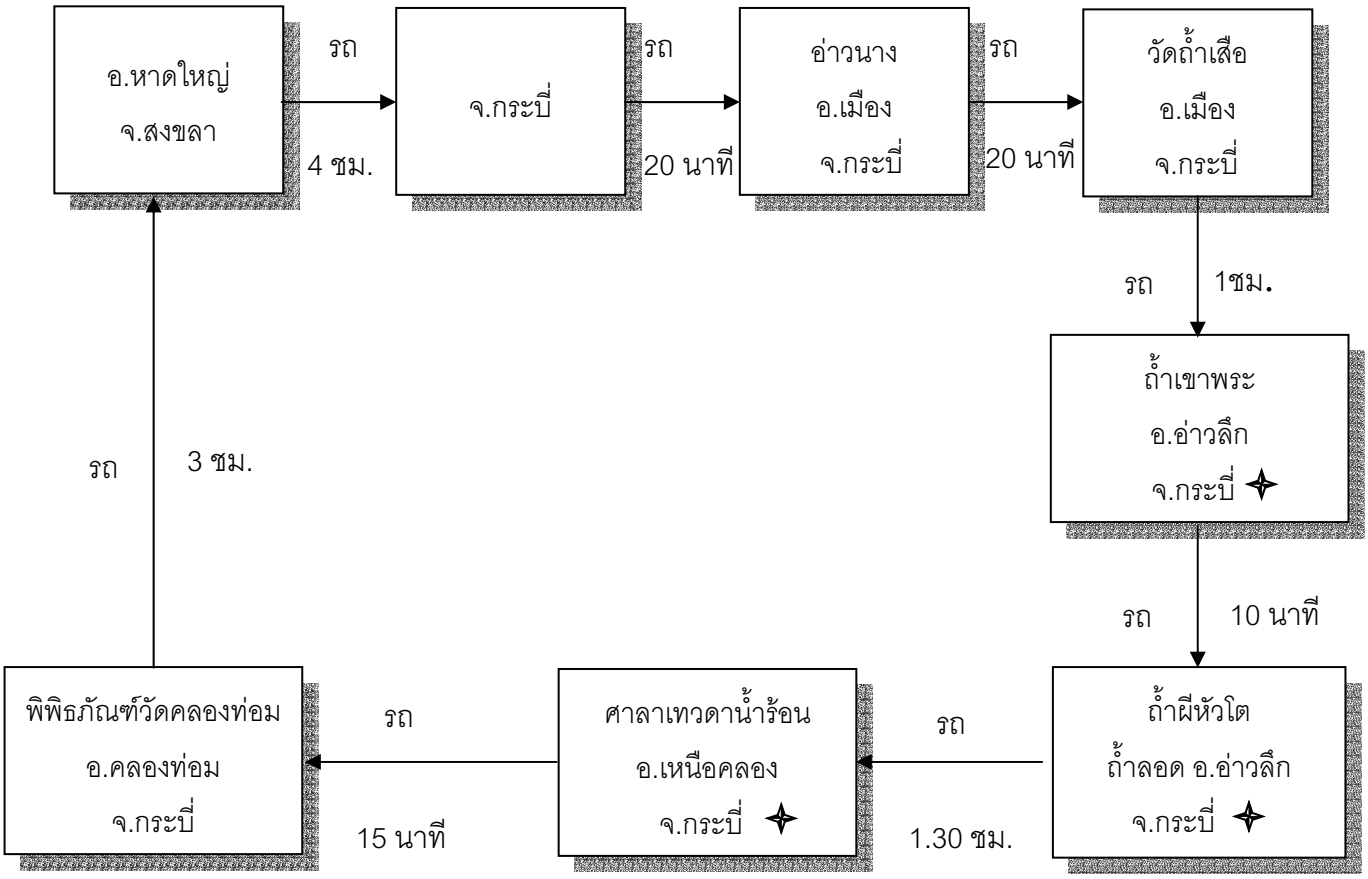

ภาพที่ 4.4 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

อ่าวนาง มีทิวทัศน์โดยรอบสวยงามด้วยภูเขาหินปูนและหาดทรายที่สวยงาม ได้แก่ หาดไร่เล หาดถ้ำพระนาง หาดน้ำเมา นอกจากนี้บริเวณหน้าอ่าว มีเกาะน้อยใหญ่รูปร่างต่างกันไป อาทิ เกาะไก่ เกาะทัพ เกาะหม้อและเกาะปอดะ ซึ่งมีหาดทรายขาวสะอาด น้ำใส มีฝูงปลาการ์ตูนเป็นจำนวนมาก เหมาะสำหรับเล่นน้ำและชมหาดทรายที่สวยงาม ได้แก่ หาดไร่เล หาดถ้ำพระนาง หาดน้ำเมา

วัดถ้ำเสือ อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่มาไม่ไกลนักราวๆ 5-6 กิโลเมตร ชื่อวัดนั้นมีข้อสันนิษฐานว่าเนื่องจากในอดีตเคยมีเสืออาศัยอยู่ และภายในถ้ำยังปรากฏหินธรรมชาติเป็นรูปแบบของอุ้งเท้าเสือ ส่วนที่มาของวัดนี้น่าจะมาจากพระธุดงค์ที่เดินทางจาริกไปเพื่อหาสถานที่วิเวกในการปฏิบัติธรรมมาอาศัยอยู่ตามถ้ำ และมีชาวบ้านที่ศรัทธาตามมากราบไหว้เป็นจำนวนมากจนกลายเป็นวัดในเวลาต่อมาวัดแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งความโดดเด่นของวัดและชื่อเสียงของ"หลวงพ่อจำเนียร" เจ้าอาวาสวัดถ้ำเสือที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธามาช้านาน สภาพโดยทั่วไปของวัดถ้ำเสือมีลักษณะ เป็นสวนป่า เป็นโพรงถ้ำ มีเพิงผาและแหล่งถ้ำธรรมชาติ เช่น ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำลอด ถ้ำช้างแก้ว ถ้ำลูกธนู ถ้ำพระ เป็นต้น ถ้ำบางแห่งที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณวัดยังสามารถใช้เป็นศูนย์กลางการนั่งฌานของพระภิกษุและเหล่าอุบาสก อุบาสิกาได้อีกด้วยในขณะที่ทัศนียภาพก็ร่มรื่น แวดล้อมด้วยต้นไม้ใหญ่ อายุนับร้อยนับพันปีเนื่องจากมีเขาล้อมอยู่ทุกด้าน บริเวณนี้นอกจากเป็นสถานที่วิปัสสนาแล้ว ยังเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญถึงสองสมัยคือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์มีการขุดพบวัตถุโบราณหลายอย่าง เช่น เครื่องมือหินเศษภาชนะดินเผา พระพิมพ์ดิบ สิ่งสำคัญใน"วัดถ้ำเสือ"นั้นที่ดูเหมือนจะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดและเป็นที่นิยมชื่นชอบ ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก็คือการที่ได้มาแวะสักการะขอพรจาก"เจ้าแม่กวนอิม"ซึ่งมีความสูงใหญ่กว่า 5 เมตร ที่ตั้งประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกเหนือจากแวะสักการะเจ้าแม่กวนอิมแล้วยังสามารถแวะกราบไหว้ "พระพุทธรูปหยกขาว"ศิลปะพม่าอายุนับร้อยปีและ"พระพุทธบาทจำลอง"ได้อีกด้วย ที่นี่มีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวที่มาสามารถแวะทักทายและนำอาหารให้ฝูงลิงเหล่านี้ได้ใครที่มาเที่ยว วัดถ้ำเสือแล้วยังไม่ได้ขึ้นเขาพิชิตบันได 1,277 ขั้น ถือว่ายังมาไม่ถึงวัด เมื่อขึ้นบันไดมาแล้วทุก 100 ขั้นของบันไดจะเขียนตัวเลขบอกไว้ให้เรานับว่าเหลืออีกกี่ขั้นจึงจะถึงบนยอดเขา สาเหตุที่ต้องตะเกียกตะกายขึ้นบันไดกว่า1,200 ขั้นนั่นก็เพื่อขึ้นไปสักการะ"พระธาตุเจดีย์ระฆังใหญ่"ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขานั่นเอง ซึ่งจากข้างบนนี้ จะสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองกระบี่ได้รอบทิศทีเดียว วัดถ้ำเสือจึงเป็นอีกแห่งหนึ่ง ที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาเยือนยังจังหวัดกระบี่ไม่ควรพลาด การเดินทางก็หาไม่ยากออกจาก

ตัวเมืองมาตามถนนเส้นทางสาย กระบี่ – ตรังประมาณ 5-6 กิโลเมตรก็ถึงแล้วหากหลงทางก็สามารถสอบถามจากชาวบ้านได้เชื่อแน่ว่ารู้จักกันทุกคน

ศาลาเทวดาน้ำร้อน ชมบ่อน้ำร้อนเค็มเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวบ้านเหนือคลอง แม้จะเป็นบ่อน้ำร้อนเล็ก ๆ แต่ก็มีความน่าสนใจควรชม เพราะน้ำในบ่อมีลักษณะพิเศษคือทั้งร้อนและมีรสเค็ม ต่างจากบ่อน้ำร้อนทั่วไป ที่ตั้งการเดินทางรถยนต์ส่วนตัว อยู่ทางซ้ายของ ถ. เพชรเกษม ตรงหัวสะพานข้ามคลองบ่อน้ำร้อน ก่อนถึงที่ว่าการ อ.เหนือคลองเล็กน้อย รถสองแถวนั่งรถสายกระบี่หัวหินหรือกระบี่เหนือคลอง ค่ารถ 15 บาทเดิมมีบ่อน้ำร้อนสองบ่อเรียกว่า“บ่อโผ้-บ่อเหมีย”เมื่อ ถ.เพชรเกษมตัดผ่านได้ถมทับไปบ่อหนึ่งเล่ากันว่าสมัยที่บริเวณนี้ยังเป็นป่า มีงูจงอางใหญ่มีหงอนสองตัวอยู่เฝ้าบ่อน้ำร้อน ชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นงูบ่อเจ้าที่หรืองูเทวดา เทวดาน้ำร้อนหรือทวดน้ำร้อน ปัจจุบันบ่อน้ำร้อน อยู่ในศาลาจัตุรมุขมีน้ำพุร้อนที่รสเค็มผุดขึ้นมาจากใต้ดิน แล้วไหลลงคลองข้าง ๆ ชาวบ้านนิยมมากราบไหว้บนบานตั้งแต่ครั้งอดีตบ้างก็เชื่อว่าบ่อในน้ำมีสรรพคุณในการรักษาโรคผิวหนัง

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ. เพชรเกษม ต. คลองท่อมใต้ อ. คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม.ประวัติในปีพ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมาย จึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์ เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับอีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุเหล่านี้ ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจเจ้าอาวาส วัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือประมาณปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์

ถ้ำเขาพระ ถ้ำเขาพระ ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 4 บ้านเขาพระ ต.อ่าวลึกใต้ อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่ ประมาณ 48 กม. เป็นที่ตั้งของสำนักสงฆ์เขาพระสุญญาตาราม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภออ่าวลึก 2 กม. ภายในถ้ำเขาพระ มีพระพุทธรูปเก่าแก่อยู่องค์หนึ่ง ซึ่งภายหลังได้มีผู้สร้างพระพุทธรูปขนาดเท่ากัน ขนาบข้างไว้อีก 2 องค์ และพระพุทธรูปไม้แกะสลักองค์เล็ก ๆ รายรอบฐาน

ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด ตั้งอยู่ในเขตอำเภออ่าวลึกในเทือกเขาผีหัวโต ซึ่งมีลักษณะเป็นเขาหินปูนล้อมรอบด้วยบึงและป่าโกงกาง นั่งเรือจากท่าเรือบ่อท่อไปประมาณ 10 นาทีเลยทางแยกไปถ้ำลอดใต้เล็กน้อย จากปากถ้ำมองเข้าไปจะเห็นทางแยกเป็น 2 ทาง ทางซ้ายมือ จะตัดตรงไปยังด้านหลังของถ้ำที่เป็นโพรงใหญ่ มีแสงสว่างส่องเข้ามาถึงได้ ส่วนด้านขวามือ เป็นทางที่จะตรงเข้าไปยังห้องโถงของตัวถ้ำ แต่เดิมภายในถ้ำเคยพบหัวกะโหลกมนุษย์ซึ่งมีขนาดโตกว่าปกติจึงมีชื่อว่า “ถ้ำผีหัวโต” นอกจากนี้บนผนังถ้ำยังปรากฏภาพเขียนสีก่อนสมัยประวัติศาสตร์จำนวนมาก อาทิ รูปคน รูปสัตว์ ตลอดจนรูปอวัยวะต่างๆ และบนพื้นถ้ำมีเปลือกหอยทับถมกันอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ตามเพิงผาและผนังถ้ำบนเกาะน้อยใหญ่ในเขตป่าชายเลนตอนกลางอุทยานแห่งชาติยังเป็นแหล่งภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ เช่น ถ้ำชาวเล แหลมท้ายแรด เกาะกาโรส แหลมไฟไหม้ ระยะทางแหลมสัก-แหลมไฟไหม้ 5 กิโลเมตร แหลมสัก-ถ้ำชาวเล 2 กิโลเมตร แหลมสัก-เขากาโรส หรือเกาะกาโรส 7 กิโลเมตร การเดินทางเช่าเหมาเรือหางยาวที่ท่าเรือแหลมสักตามระยะใกล้-ไกล และควรเดินทางช่วงน้ำขึ้นจะได้ขึ้นฝั่งสะดวก

เส้นทางที่ 2 ประวัติศาสตร์อันลื่อชื่อ

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดกระบี่
- วัดราษฎร์อุปถัมภ์
- อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์
- อนุสาวรีย์หลัก 60 ปี

17.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดภูเก็ต

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- อนุสาวรีย์วีรสตรี
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกลาง
- วัดพระนางสร้าง
- วัดพระทอง

18.00 น. - ถึงจังหวัดกระบี่

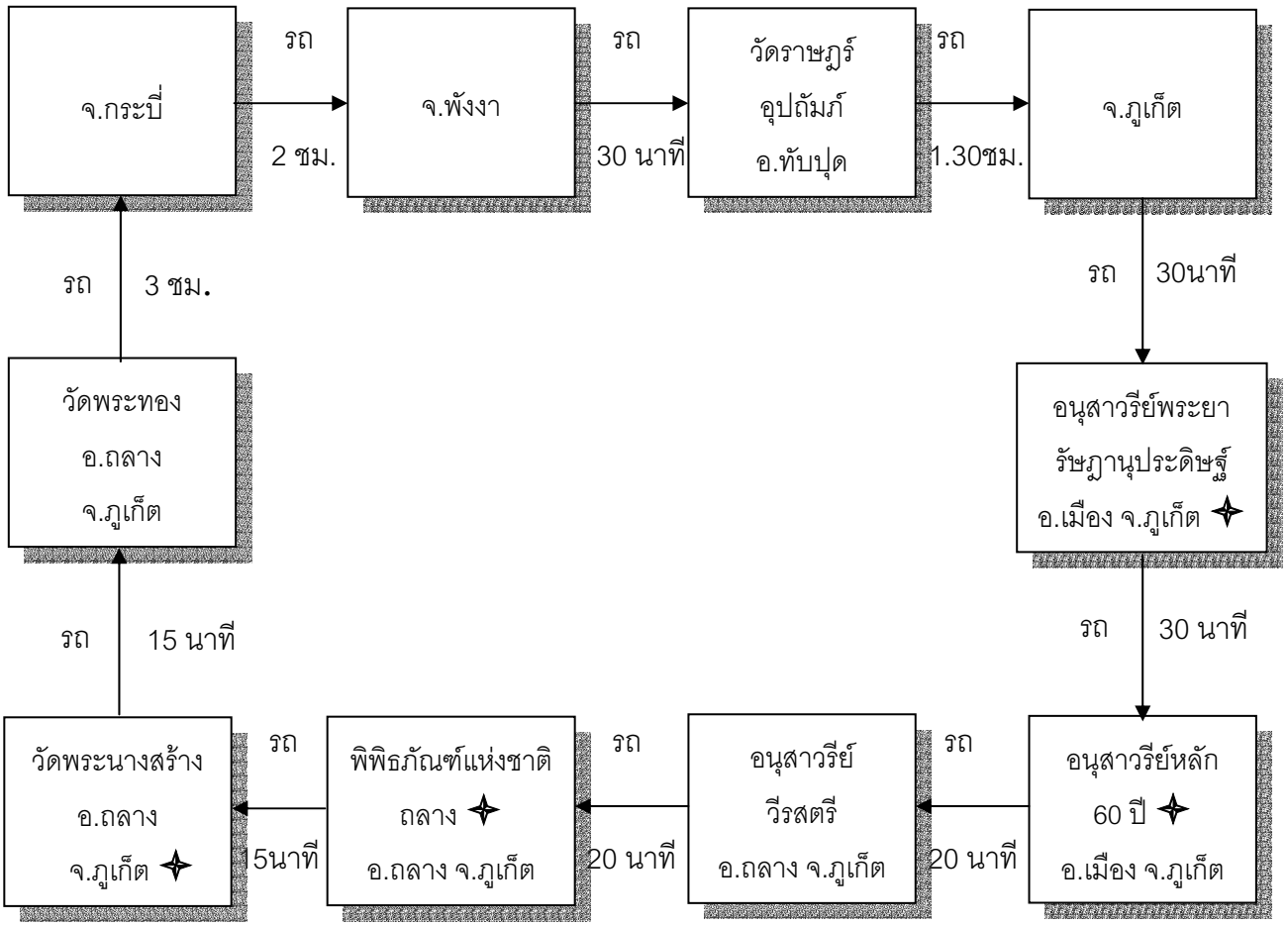

ภาพที่ 4.5 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ วัดสุวรรณคูหา ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลกระโสม ตามทางหลวงหมายเลข 4 (พังงา-ภูเก็ต) ห่างจากตัวเมืองพังงาประมาณ 9 กิโลเมตร บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 30 จะมีถนนลาดยาง แยกเข้าขวามือไปอีก 1 กิโลเมตร วัดสุวรรณคูหานี้ชาวบ้านทั่วไป เรียกว่า “วัดถ้ำ” เป็นวัดสำคัญของจังหวัดพังงา เนื่องจากเป็นโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และทางโบราณคดี บริเวณที่ตั้งวัดมีภูเขา ซึ่งมีถ้ำใหญ่น้อย ถ้ำที่สำคัญ ได้แก่ ถ้ำใหญ่ ถ้ำแจ้ง ถ้ำมืด และถ้ำแก้ว โดยถ้ำใหญ่อยู่ตอนล่างสุด ตลอดความยาวของถ้ำประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องถ้วย จานเชิงลายคราม และเบญจรงค์ ถ้ำใหญ่นี้ใช้เป็นวิหารมีพระพุทธรูปต่าง ๆ ประดิษฐานอยู่หลายองค์ ที่สำคัญคือ พระพุทธไสยาสน์ มีความงดงามมาก นอกจากนั้นยังมีพระปรมาภิไธย

ย่อของพระเจ้าแผ่นดิน และพระราชวงศ์หลายพระองค์ เช่น จปร. ปปร. ภปร. รพ. เป็นต้น นอกจากนั้นบริเวณหน้าถ้ำยังเป็นที่อยู่อาศัยของฝูงลิงจำนวนมากที่ลงมาหาอาหาร เก็บค่าเข้าชม เฉพาะ ชาวต่างชาติ คนละ 10 บาท

อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ เป็นสมุหเทศาภิบาลและเป็นผู้สำเร็จราชการมณฑลภูเก็ตในปี พ.ศ.2444 มีลักษณะเป็นรูปเหมือนโลหะในท่ายืนที่ฐานมีจารึกประวัติของท่าน

อนุสาวรีย์หลัก 60 ปี อยู่ที่สะพานหินสุด ถนนภูเก็ต สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2512 เพื่อเป็นที่ระลึกแก่กัปตันเอ็ดเวิร์ด โธมัสไมล์ ชาวออสเตรเลีย ผู้นำเรือขุดแร่มาใช้ขุดแร่ในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2452

อนุสาวรีย์วีรสตรี ตั้งอยู่ที่สี่แยกท่าเรือก่อนถึงตัวเมืองภูเก็ต 12 กิโลเมตร สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งวีรกรรมของ ท้าวเทพกษัตรีย์และท้าวศรีสุนทร

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกลาง ตั้งอยู่ห่างจากอนุสาวรีย์วีรสตรีประมาณ 50 เมตร ตัวอาคารได้รับการออกแบบให้มีรูปทรงเป็นบ้านท้องถิ่นของชาวภูเก็ต มี 2 หลัง อาคารหลังแรกจัดแสดงเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ชายฝั่งทะเลตะวันตก สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์เมื่ออารยธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามาประวัติและวิธีการทำเหมืองแร่ดีบุก และสวนยางพารา ศิลปะพื้นบ้านและชาติพันธุ์วิทยาของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณคาบสมุทรมลายู สำหรับอาคารหลังที่สองจัดแสดงฉากและเรื่องราวของศึกถลางชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีที่น่าสนใจของชาวจีนในภูเก็ตและเรื่องราวความเป็นมาและถิ่นอาศัยของชาวเลในภูเก็ต เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์ วันอังคารและวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น.ค่าเข้าชมคนไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 30 บาท

วัดพระนางสร้าง วัดพระนางสร้าง อยู่ห่างจากตัวเมือง 20 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางถนนเทพกษัตรี ถึงสี่แยกอำเภอถลาง ตั้งอยู่ทางด้านซ้ายเป็นวัดที่เก่าแก่ และเป็นแหล่งประวัติศาสตร์เมืองถลางที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะเคยเป็นค่ายสู้รบกับพม่า เมื่อปี พ.ศ. 2328 นอกจากนี้ภายในอุโบสถเก่ายังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปดีบุกที่เก่าแก่ 3 องค์ เรียกว่า“พระในพุง” หรือ “พระสามกษัตริย์” ซึ่งอยู่ในพระอุทรของพระพุทธรูปหล่อองค์ใหญ่อีกชั้นหนึ่ง

วัดพระทอง (วัดพระผุด) อยู่ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตประมาณ 20 กิโลเมตร จากตัวเมืองภูเก็ต เลยที่ว่าการอำเภอถลาง ไปเล็กน้อยจะมีทางแยกขวามือเข้าวัดพระทองวัดนี้มีพระพุทธรูปผุดขึ้นจากพื้นดินเพียงครึ่งองค์ เมื่อคราวศึกพระเจ้าปะดุง ยกพลมาตีเมืองถลาง พ.ศ.2328 ทหารพม่าพยายามขุด พระผุดเพื่อนำกลับไปพม่า แต่ขุดลงไปคราวใด ก็มีฝูงแตน ไล่ต่อย จนต้องละความพยายาม ต่อมาชาวบ้านได้นำทองหุ้มพระพุทธรูป ที่ผุดจากพื้นดินเพียงครึ่งองค์ ดังปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน พระผุด คือ พระทอง พระครูวิตถารสมณวัตร์ (ฝรั่ง) ท่านเป็นเจ้าอาวาสรูปที่ 15 เมื่อท่าน

แก้ปริศนาได้ ท่านก็บูรณปฏิสังขรณ์วัด ท่านได้ขุดดินหลังพระผุดซึ่งเป็นดินทราย เกรงว่า จะทรุด จึงได้เอาเหล็กแหลมตอกเข้าไปใต้ฐานพระพุทธรูป ที่อยู่ในดิน สกัดเนื้อพระพุทธรูป ไปพิสูจน์ช่างทองรับว่าเป็นทองคำจริงอยู่ด้านใน คำกล่าวเล่าลือว่า พระผุดคือพระทองคำ ก็มีผู้ยอมรับมากขึ้น วัดพระทองจึงเป็นชื่อวัดอีกชื่อหนึ่งเหตุเพราะพระพุทธรูปด้านในเป็นทองคำ

เส้นทางที่ 3 **ตำนานอันเล่าขาน**

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร
- วัดหาดใหญ่ใน
- มัสยิดกรือเซะ
- เมืองโบราณยะรัง

18.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดปัตตานี

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- วัดคูหาภิมุข
- วัดช้างไห้

18.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดสงขลา

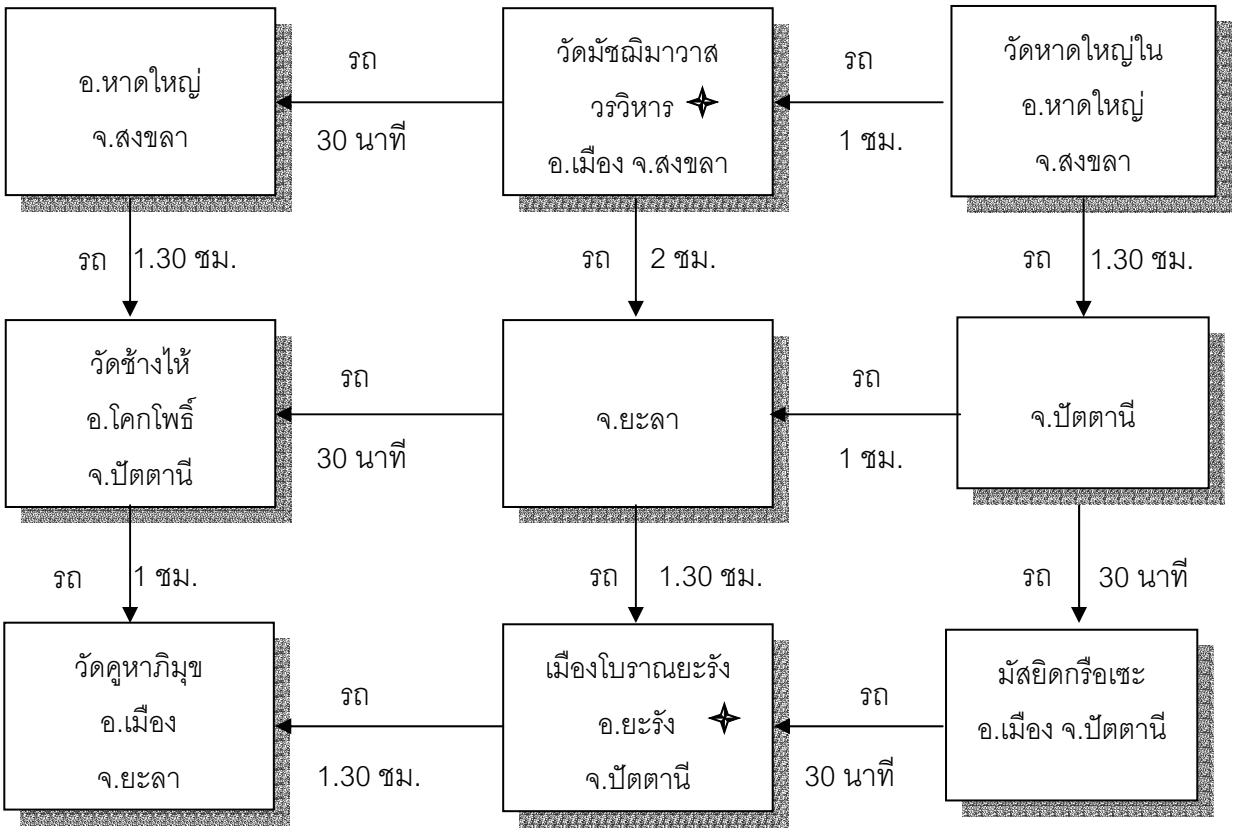

ภาพที่ 4.6 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร วัดมัชฌิมาวาสวรวิหารเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีตั้งอยู่ในเขตตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย เดิมชื่อวัดยายศรีจันทร์ภายหลังมีผู้สร้างวัดเลียบขึ้นทางเหนือ และวัดโพธิ์ขึ้นทางใต้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า“วัดกลาง”ต่อมาในปี พ.ศ.2431 สมเด็จพระมหาสมณะเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้เสด็จมาเมืองสงขลาทรงเปลี่ยนชื่อเป็น วัดมัชฌิมาวาส ในปี พ.ศ.2460 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้า ฯ ยกขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจอมเกลาเจ้าอยู่หัวเจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา ได้บูรณะและสร้างพระอุโบสถหลังปัจจุบันพร้อมด้วยศาลาการเปรียญ หอไตร ศาลาฤาษี และกำแพงวัด

วัดหาดใหญ่ใน วัดหาดใหญ่ใน ตั้งอยู่ถนนเพชรเกษมใกล้สะพานคลองอู่ตะเภา เป็นที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ยาว 35 เมตร สูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตร ชื่อ “พระพุทธหัตถมงคล” ที่ว่ากันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมไปนมัสการ

มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่บ้านกรือเซะ หมู่ที่ 2 ตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร อยู่ติดกับถนนสายปัตตานี-นราธิวาส มัสยิดกรือเซะมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มัสยิดปิตูกรือบัน ชื่อนี้เรียกตามรูปทรงของประตูมัสยิด ซึ่งมีลักษณะเป็นวงโค้งแหลมแบบกอธิคของชาวยุโรป และแบบสถาปัตยกรรมของชาวตะวันออกกลาง (คำว่า ปิตู แปลว่า ประตู กรือบัน แปลว่า ช่องประตูที่มีรูปโค้ง) มัสยิดกรือเซะเป็นอาคาร ก่ออิฐถือปูน ขนาดกว้าง 15.10 เมตร ยาว 29.60 เมตร สูง 6.50 เมตร เสาทรงกลม เลียนรูปลักษณะแบบเสากอธิคของยุโรป ช่องประตูหน้าต่างมีทั้งแบบโค้งแหลมและโค้งมนแบบกอธิคโดมและหลังคามีรูปทรงโค้งมน อิฐที่ใช้ก่อมีลักษณะเป็นอิฐสมัยอยุธยา ตรงฐานมัสยิดมีอิฐรูปแบบคล้ายอิฐสมัยทวารวดีปะปนอยู่บ้าง สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529:55-56) ได้รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับการสร้างมัสยิดกรือเซะไว้หลายกระแส หนังสือสยาเราะห์ปัตตานีของหะยีหวันหะซัน กล่าวว่าสุลต่านลองยุนุสเป็นผู้สร้างประมาณปีฮิจเราะฆ์ 1142 ตรงกับพุทธศักราช 2265 สมัยอยุธยาตอนปลาย และว่าเหตุที่ก่อสร้างไม่สำเร็จเนื่องจากเกิดสงครามแย่งชิงราชสมบัติระหว่างสุลต่านลองยุนุกับระตูปะกาลันซึ่งเป็นพระอนุชาของพระองค์ หลังจากสุลต่านลองยุนุสสิ้นพระชนม์แล้ว ระตูปูยุดได้รับตำแหน่งสุลต่านเมืองปัตตานีคนต่อมา ได้ย้ายศูนย์การปกครองเมืองปัตตานีไปตั้งอยู่ ณ บ้านปูยุด (ปัจจุบันอยู่ในเขตท้องที่ตำบลปูยุด อำเภอเมืองปัตตานีบริเวณที่ตั้งวังของระตูปูยุดยังคงปรากฏร่องรอยกำแพงอยู่จนบัดนี้) จึงไม่มีใครคิดสร้างมัสยิดกรือเซะต่อเติม ทิ้งไว้รกร้างจนเกิดเป็นตำนานเล่าสืบต่อกันมา ส่วนประวัติการสร้างมัสยิดอีกกระแสหนึ่ง มาจากความเชื่อเรื่องตำนานเจ้าแม่ลิ้มก่อเหนี่ยวว่า ลิ้มโต๊ะเคี่ยมพี่ชายซึ่งมาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามที่ปัตตานี ต่อมาในสมัยรายาบีรู (พ.ศ. 2159-2167) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง แต่กลับสร้างไม่สำเร็จ สร้างถึงยอดโดมคราวใดก็พังทลายลงมาทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยนั้นช่างยังขาดความรู้ในการก่อสร้างหลังคารูปโดม การก่อสร้างจึงยังคงค้างคาและทิ้งร้างมาเป็นเวลานาน ในปี พ.ศ.2525 กรมศิลปากรได้ทำการบูรณะในวาระแห่งปีเฉลิมฉลองกรุงเทพมหานครมีอายุครบ 200 ปี และในปี พ.ศ. 2542 กรมศิลปากรมีโครงการปรับปรุงบูรณะภายในให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้ ส่วนภายนอกยังคงรักษาสภาพโบราณสถานเอาไว้เช่นเดิม

เมืองโบราณยะรัง เมืองโบราณยะรัง เป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทยและเชื่อว่าเป็นที่ตั้งอาณาจักรโบราณที่มีชื่อว่า “ลังกาสุกะ”หรือ “ลังยาเสียว” ตามที่มีหลักฐานปรากฏในเอกสารของจีน ชวา มลายู และอาหรับ ลักษณะของเมืองโบราณยะรัง สันนิษฐานว่า มีผังเมืองเป็นรูปวงรีขนาดใหญ่ในพื้นที่ประมาณ 9 ตารางกิโลเมตรเป็นเมืองที่มีการสร้างทับซ้อนกันถึง 3 เมือง ขยายตัวเชื่อมต่อกัน ประกอบไปด้วยเมืองโบราณบ้านวัดมีศูนย์กลางเป็นลานจัตุรัสกลางเมืองล้อมรอบด้วยคูน้ำและมีซากเนินดินโบราณสถานกระจายอยู่โดยรอบกว่า25 แห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางทิศตะวันตกและทางทิศเหนือในบริเวณพื้นที่บ้านจาเละ เมืองโบราณบ้านจาเละ มีศูนย์กลางอยู่ที่สระน้ำ โอบล้อมด้วยคูเมืองรูปสี่เหลี่ยมถัดจากกลุ่มโบราณสถานบ้านวัดขึ้นไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กิโลเมตร

เมืองโบราณบ้านปราแว เป็นเมืองคูน้ำ คันดินขนาดเล็กที่มีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่ามีป้อมดินทั้ง 4 มุมเมือง และมีคลองส่งน้ำต่อเชื่อมกับคูเมืองโบราณบ้านจาเละสี่มุมเมืองด้านทิศเหนือทั้ง 2 ด้าน นอกจากร่องรอยของคูน้ำ คันดินคูเมืองโบราณทั้ง 3 แห่งแล้วภายในกลุ่มเมืองโบราณนี้ยังปรากฏซากโบราณสถานเนินดินกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 แห่งการเดินทางไปสู่แหล่งเมืองโบราณสามารถใช้เส้นทางสิโรรส (ทางหลวงหมายเลข 410)จากจังหวัดปัตตานีลงไปทางจังหวัดยะลาประมาณ 15กิโลเมตร จะมีทางแยกซ้ายมือสายยะรัง-มายอ (ทางหลวงหมายเลข 4061) ประมาณ1.2กิโลเมตร เข้าสู่เขตเมืองโบราณและเลี้ยวซ้ายขึ้นไปทางทิศเหนือประมาณ 400 เมตร ถึงเขตโบราณสถานบ้านจาเละ

วัดคูหาภิมุข วัดคูหาภิมุข หรือ "วัดหน้าถ้ำ" เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งอยู่เลขที่ 136 หมู่ 1 บ้านหน้าถ้ำ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาพ.ศ. 2390 ผู้ใหญ่บ้านอาศัยอยู่ที่บ้านหน้าถ้ำ ได้สร้างวัดคูหาภิมุขเพื่อประกอบพิธีบำเพ็ญกุศลในหมู่บ้าน ภายในวัดคูหาภิมุขมีถ้ำใหญ่ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ขนาดใหญ่ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยและน้ำใสสะอาดไหลรินจากโขดหินวัดคูหาภิมุขเป็นวัดที่สำคัญของเมืองยะลามีพิพิธภัณฑ์ศรีวิชัย เก็บวัตถุโบราณที่ได้มาจาก วัดถ้ำ ภูเขากำปั่น พระพิมพ์ดินดิบ สถูปเม็ดพระศก อิฐฐาน พระพุทธรูป จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เปลี่ยนชื่อ "วัดหน้าถ้ำ" เป็น "วัดคูหาภิมุข" พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้พระยายะหริ่งมาสร้างเมืองยะลา ตั้งที่ว่าราชการ ณ บ้านท่าสาป ตำบลท่าสาป และสร้างวัดขึ้นที่ริมเขาหน้าถ้ำที่มีพระพุทธไสยาสน์ภายในถ้ำ พ.ศ. 2472 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ได้เสด็จมาประทับแรม ที่แห่งนี้ มีพระปรมาภิไธย ย่อ ป.ป.ร. ที่ผาหินภายในวัดคูหาภิมุข

วัดช้างไห้ หรือวัดราษฎร์บูรณะเป็นที่รู้จักกันดีของชาวพุทธทั้งในและต่างประเทศตั้งอยู่ริมทางรถไปสายหาดใหญ่-สุไหงโกลกหรือทางรถยนต์สายปัตตานี–หนองจิก-นาเกตุ-นาประดู่-ยะลา ห่างจากตลาดนาประดู่ประมาณ 4 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองปัตตานี 30 กิโลเมตร วัดช้างให้ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นมากว่า 300 ปีแล้ว ไม่ทราบชัดว่าใครเป็นผู้สร้าง แต่จากตำนานกล่าวว่าพระยาแก้มดำ เจ้าเมืองไทรบุรี ต้องการหาชัยภูมิสำหรับสร้างเมืองใหม่ให้กับน้องสาวจึงได้เสี่ยงอธิษฐานปล่อยช้างออกเดินป่าโดยมีเจ้าเมืองไพร่พลและบริวารออกเดินติดตาม เวลาล่วงเลยไปหลายวันจนกระทั่งวันหนึ่งช้างเสี่ยงทายได้หยุดอยู่ที่ป่า พร้อมทั้งเดินวนเวียนแล้วร้องขึ้น 3 ครั้ง พระยาแก้มดำ ถือเป็นนิมิตหมายอันดี จึงจะใช้บริเวณดังกล่าวสร้างเมืองแต่น้องสาวไม่ชอบจึงให้ช้างออกเดินทางหาทำเลใหม่ พระยาแก้มดำจึงสร้างวัดตรงบริเวณดังกล่าวแทนแล้วขนานนามว่า “วัดช้างไห้” หลังจากที่พระยาแก้มดำได้เดินทางกลับถึงเมืองไทรบุรีได้นิมนต์พระภิกษุองค์หนึ่งซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ท่านลังกา” หรือ “สมเด็จพะโคะ” หรือ “หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด” มาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านลังกาได้เดินทางธุดงค์ไปมาระหว่างเมืองไทรบุรีกับวัดช้างไห้และได้สั่งลูกศิษย์ว่าถ้าท่านมรณภาพขอให้นำศพไปทำการฌาปนกิจ ณ วัดช้างให้เมื่อท่านมรณภาพที่เมืองไทรบุรี ลูกศิษย์ได้หามศพเดินทางหยุดที่ใดก็จะปักไม้ไว้ (ปัจจุบันจึงมีสถูปตามที่ต่างๆ) เมื่อถึงวัดช้างให้ก็ทำการฌาปนกิจศพ ลูกศิษย์ก็นำอัฐิส่วนหนึ่งกลับไปเมืองไทรบุรีและส่วนหนึ่งฝังที่วัดช้างไห้โดยปักแก่นไม้เป็นเครื่องหมายไว้ (ขณะนี้ได้บูรณะสร้างเป็นสถูปอยู่ติดกับทางรถไฟ) มีผู้คนมากราบไหว้บนบานอธิษฐานได้ผลตามประสงค์ความศักดิ์สิทธิ์จึงเลื่องลือไปไกล หลังจากนั้นวัดช้างไห้ก็ร้างไปนา พ.ศ.2480 พระครูมนูญสมภารเจ้าอาวาสวัดพลานุภาพ เจ้าคณะตำบลทุ่งพลาให้พระช่วงมาเป็นเจ้าอาวาส พระช่วงได้ชักชวนบ้านมาแผ้วถางป่าสร้างกุฏิศาลาการเปรียญหลังคามุงจากพร้อมเสนาสนะอื่นๆ และได้ลากสิกขาเมื่อปี พ.ศ.2484 พระอาจารย์ทิม ธมมธโร (พระครูวิสัยโสภณ) เป็นเจ้าอาวาสตั้งชื่อตามหลักฐานกรมการศาสนาว่า “วัดราษฎร์บูรณะ” สร้างศาลาการเปรียญใหม่ กุฏิ 8 หลัง สร้างหอฉัน (โรงครัว) สร้างหอระฆัง สร้างพระเครื่องสมเด็จหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด พ.ศ.2497 สร้างอุโบสถ สร้างวิหารประดิษฐานรูปหล่อหลวงพ่อทวดสร้างสถูปบรรจุอัฐิหลวงพ่อทวด และพระอาจารย์ทิม ธมมธโร มรณภาพ ปี พ.ศ.2512 (เป็นเจ้าอาวาส 28 ปี) พ.ศ.2512 พระครูใบฎีกาขาวเป็นเจ้าอาวาสได้จัดงานพิธียกฉัตรทองยอดเจดีย์และปรับปรุงสถูปสมเด็จหลวงพ่อทวด จัดซื้อที่ดินและสร้างอาคารโรงเรียนราชมุนีรังสฤษฎ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา (เป็นเจ้าอาวาส 9 ปี) พ.ศ.2521 พระครูอนุกูลปริยัติกิจ (สวัสดิ์ อรุโณ) เป็นเจ้าอาวาสมาจนถึงปัจจุบันได้จัดตั้งมูลนิธิสมเด็จหลวงพ่อทวดและพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมมธโร) วัดช้างไห้ ให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร-นักเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมและโรงเรียนศูนย์

พุทธศาสนา วันอาทิตย์ สร้างกุฏิสร้างหอประชุมที่พักสงฆ์ สร้างโรงพยาบาลโคกโพธิ์ เห็นชอบให้เช่าที่ธรณีสงฆ์จำนวน 50 ไร่เศษ เป็นที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพวัดช้างให้สร้างสถานีรถไฟวัดช้างไห้บริจาคเครื่องมือแพทย์ให้โรงพยาบาลต่าง ๆ และบริจาคเงินสิ่งของอื่น ๆ แก่ทางราชการอีกมากมาย

1.3 นักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน 3 เส้นทาง มีรายละเอียดดังนี้

เส้นทางที่ 1 สามจังหวัดแห่งอารยธรรมตอนใต้

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดสงขลา
- วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร
- วัดหาดใหญ่ใน

16.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด
- ถ้ำเขาพระ
- พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม

17.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดตรัง

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- วัดตรังคภูมิพุทธาวาส

16.00 น. - ถึงจุดหมายปลายทาง

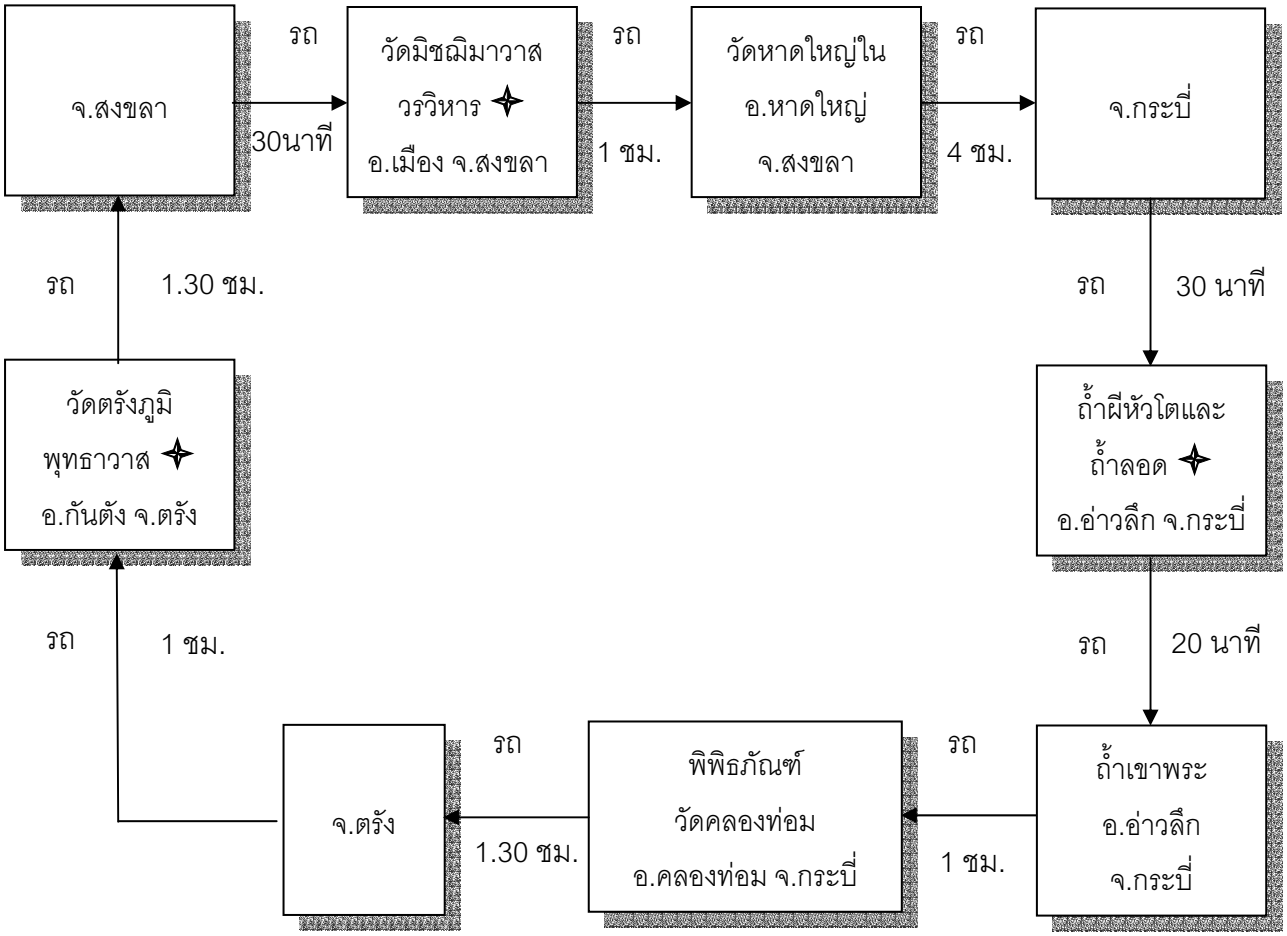

ภาพที่ 4.7 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร วัดมัชฌิมาวาสวรวิหารเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ตั้งอยู่ในเขตตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย เดิมชื่อวัดยายศรีจันทร์ภายหลังมีผู้สร้างวัดเลียบขึ้นทางเหนือ และวัดโพธิ์ขึ้นทางใต้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า วัดกลาง ต่อมาในปี พ.ศ.2431 สมเด็จพระมหาสมณะเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้เสด็จมาเมืองสงขลาทรงเปลี่ยนชื่อเป็น วัดมัชฌิมาวาส ในปี พ.ศ.2460 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้า ฯ ยกขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาได้บูรณะและสร้างโบสถ์หลังปัจจุบันพร้อมด้วยศาลาการเปรียญ หอไตร ศาลาฤาษี และกำแพงวัด

วัดหาดใหญ่ใน วัดหาดใหญ่ใน ตั้งอยู่ถนนเพชรเกษมใกล้สะพานคลองอู่ตะเภา เป็นที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ยาว 35 เมตร สูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตรชื่อ “พระพุทธหัตถมงคล” ที่ว่ากันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมไปนมัสการ

ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด ตั้งอยู่ในเขตอำเภออ่าวลึกในเทือกเขาผีหัวโต ซึ่งมีลักษณะเป็นเขาหินปูนล้อมรอบด้วยบึงและป่าโกงกาง นั่งเรือจากท่าเรือบ่อท่อไปประมาณ 10 นาที เลยทางแยกไปถ้ำลอดใต้เล็กน้อย จากปากถ้ำมองเข้าไปจะเห็นทางแยกเป็น 2 ทาง ทางซ้ายมือจะตัดตรงไปยังด้านหลังของถ้ำที่เป็นโพรงใหญ่ มีแสงสว่างส่องเข้ามาถึงได้ ส่วนด้านขวามือเป็นทางที่จะตรงเข้าไปยังห้องโถงของตัวถ้ำ แต่เดิมภายในถ้ำเคยพบหัวกะโหลกมนุษย์ซึ่งมีขนาดโตกว่าปกติจึงมีชื่อว่า “ถ้ำผีหัวโต” นอกจากนี้บนผนังถ้ำยังปรากฏภาพเขียนสีก่อนสมัยประวัติศาสตร์จำนวนมาก อาทิ รูปคน รูปสัตว์ ตลอดจนรูปอวัยวะต่างๆ และบนพื้นถ้ำมีเปลือกหอยทับถมกันอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ตามเพิงผาและผนังถ้ำบนเกาะน้อยใหญ่ในเขตป่าชายเลนตอนกลางอุทยานแห่งชาติยังเป็นแหล่งภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ เช่น ถ้ำชาวเล แหลมท้ายแรด เกาะกาโรส แหลมไฟไหม้ ระยะทางแหลมสัก-แหลมไฟไหม้ 5 กิโลเมตร แหลมสัก-ถ้ำชาวเล 2 กิโลเมตร แหลมสัก-เขากาโรส หรือเกาะกาโรส 7 กิโลเมตร การเดินทางเช่าเหมาเรือหางยาวที่ท่าเรือแหลมสักตามระยะใกล้-ไกล และควรเดินทางช่วงน้ำขึ้นจะได้ขึ้นฝั่งสะดวก

ถ้ำเขาพระ ถ้ำเขาพระ ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 4 บ้านเขาพระ ต.อ่าวลึกใต้ อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่ ประมาณ 48 กม. เป็นที่ตั้งของสำนักสงฆ์เขาพระสุญญาตาราม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภออ่าวลึก 2 กม. ภายในถ้ำเขาพระ มีพระพุทธรูปเก่าแก่อยู่องค์หนึ่ง ซึ่งภายหลังได้มีผู้สร้างพระพุทธรูปขนาดเท่ากัน ขนาบข้างไว้อีก 2 องค์ และพระพุทธรูปไม้แกะสลักองค์เล็ก ๆ รายรอบฐาน

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ. เพชรเกษม ต. คลองท่อมใต้ อ. คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม. ประวัติในปี พ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณรวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมาย จึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์ เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ อีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุเหล่านี้ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจ

เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือ ราวปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี

วัดตรังคภูมิพุทธาวาส เป็นวัดที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปหินอ่อนที่อัญเชิญมาจากพม่า ตั้งแต่เมื่อสร้างเมืองกันตัง เป็นพระพุทธรูปหินอ่อนที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดตรัง พระพุทธรูปเป็นพระประธานในโบสถ์หลังเก่า ปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร หน้าตักกว้าง 43 นิ้ว สูง 64 นิ้ว พระเกตุมาลารูปเปลวเพลิง ซึ่งแตกต่างจากพระพุทธรูปหินอ่อนจากพม่าทั่วไปที่เป็นรูปเมาลี

เส้นทางที่ 2 พิพิธภัณฑ์ดินแดนดึกดำบรรพ์

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดสงขลา
- นมัสการที่วัดราษฎร์อุปถัมภ์

17.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดพังงา

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดพังงา
- อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์
- อนุสาวรีย์หลัก 60 ปี
- อนุสาวรีย์วีรสตรี
- พิพิธภัณฑ์แห่งชาติกลาง

17.30 น. - ถึงที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดกระบี่
- อาคารนิทรรศการซากดึกดำบรรพ์
- พิพิธภัณฑ์คลองท่อม

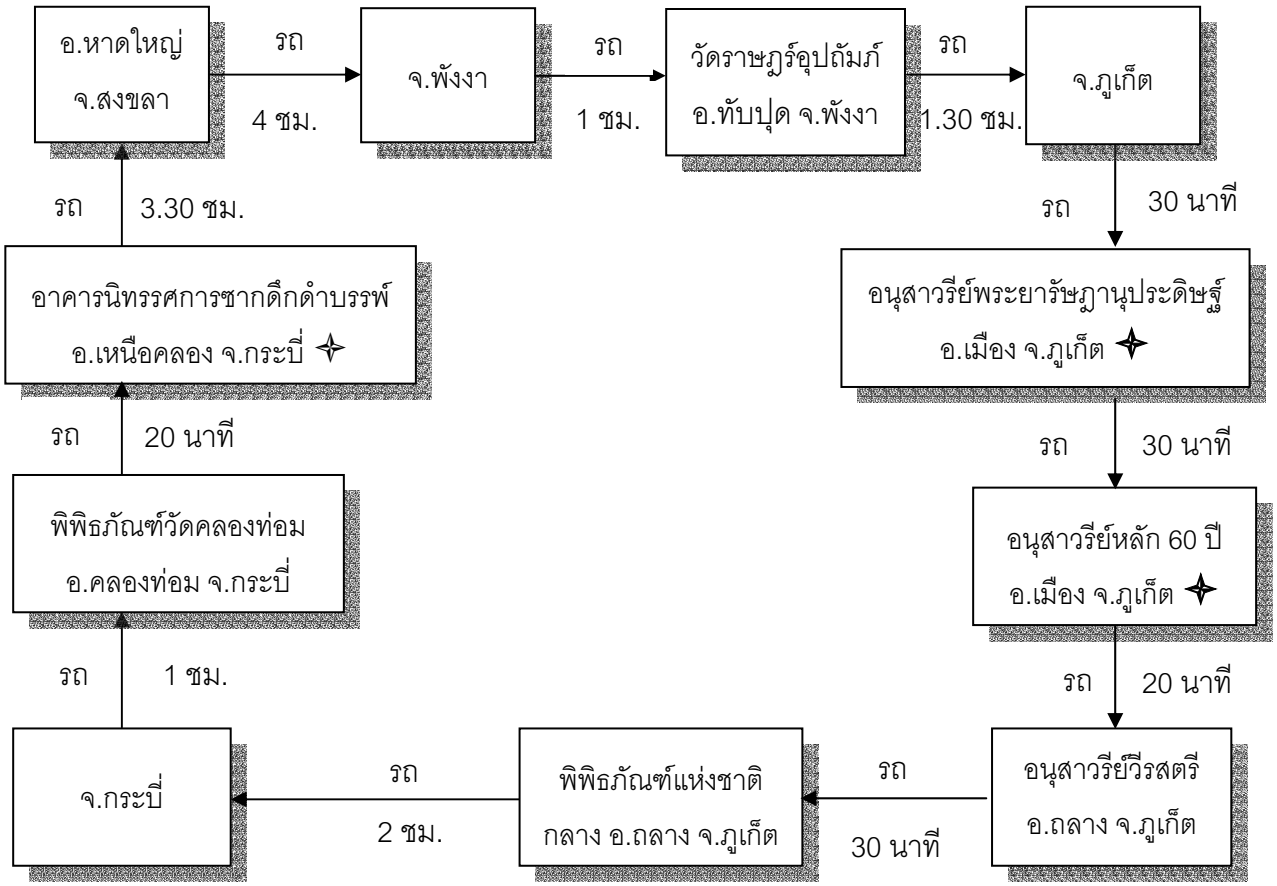

ภาพที่ 4.8 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ วัดราษฎร์อุปถัมภ์ หรือวัดบางเหรียง จากที่ว่าการอำเภอทับปุดไปบ้านบางเหรียง ตามทางหลวงหมายเลข 4118 ระยะทาง 11 กิโลเมตร วัดตั้งอยู่บนเขาล้านเจดีย์เป็นรูประฆังคว่ำ โดยมีพระพุทธรูปล้อมรอบฐานโดยรอบ เป็นวัดที่มีภูเขาล้อมรอบสมบูรณ์ด้วยต้นไม้ใหญ่ ในวัดมีถาวรวัตถุทางธรรมที่สำคัญ คือ พระธาตุเจดีย์เทพนิมิต ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานนามว่า “พระมหาธาตุ เจดีย์พุทธธรรมบันลือ” ในวัดยังมีเจ้าแม่กวนอิม และพระพุทธอัฐิมงคลชัยนาคปรก สร้างไว้เพื่อปกป้องชาวใต้ให้พ้นจากภัยอันตรายทางธรรมชาติ

อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ เป็นสมุหเทศาภิบาลและเป็นผู้สำเร็จราชการมณฑลภูเก็ตในปี พ.ศ.2444 มีลักษณะเป็นรูปเหมือนโลหะในท่ายืนที่ฐานมีจารึกประวัติของท่าน

อนุสาวรีย์หลัก 60 ปี อยู่ที่สะพานหินสุด ถนนภูเก็ต สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2512 เพื่อเป็นที่ระลึกแก่กัปตันเอ็ดเวิร์ด โธมัสไมล์ ชาวออสเตรเลีย ผู้นำเรือขุดแร่มาใช้ขุดแร่ในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2452

อนุสาวรีย์วีรสตรี อนุสาวรีย์วีรสตรี อนุสาวรีย์ท้าวเทพกษัตรีและท้าวศรีสุนทร ตั้งอยู่ที่สี่แยกท่าเรือ ห่างจากตัวเมืองภูเก็ต 12 กิโลเมตร เป็นอนุสาวรีย์ที่ชาวภูเก็ตร่วมกันสร้างขึ้น เมื่อปี 2509 เพื่อเชิดชูเกียรติวีรสตรีผู้กล้าหาญแห่งเมืองถลาง

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกลาง ตั้งอยู่ห่างจากอนุสาวรีย์วีรสตรีประมาณ 50 เมตร ตัวอาคารได้รับการออกแบบให้มีรูปทรงเป็นบ้านท้องถิ่นของชาวภูเก็ต มี 2 หลังอาคารหลังแรกจัดแสดงเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ชายฝั่งทะเลตะวันตก สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์เมืออารยธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามาประวัติและวิธีการทำเหมืองแร่ดีบุก และสวนยางพารา ศิลปะพื้นบ้าน และชาติพันธุ์วิทยาของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณคาบสมุทรมลายู สำหรับอาคารหลังที่สองจัดแสดงฉากและเรื่องราวของศึกถลาง ชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีที่น่าสนใจของชาวจีนในภูเก็ต และเรื่องราวความเป็นมาและถิ่นอาศัยของชาวเลในภูเก็ตเปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นจันทร์-อังคารและวันหยุด นักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. ค่าเข้าชมคนไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 30 บาท

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ. เพชรเกษม ต. คลองท่อมใต้ อ. คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม. ประวัติในปี พ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมาย จึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์ เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ อีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุเหล่านี้ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือ ราวปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี

อาคารนิทรรศการซากดึกดำบรรพ์ ที่นี่ได้รวบรวมซากสิ่งมีชีวิตหรือ "ฟอสซิล" ที่ประทับอยู่ในหิน มีทั้งรูปโครงกระดูก รอยตีนสัตว์ ใบไม้ ไม้กลายเป็นถ่านหินนำมาจัดแสดงให้นักท่องเที่ยวชมฟอสซิลเหล่านี้สำรวจพบระหว่างการขุดถ่านหินลิกไนต์ เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า บางชิ้นมีอายุหลายสิบล้านปี ที่ตั้งและการเดินทางอาคารนิทรรศการตั้งอยู่ในโรงไฟฟ้ากระบี่ใหม่ของ กฟผ. อ.เหนือคลองจาก อ.เหนือคลองใช้ ถ.เพชรเกษมถึงหลักกม. 92 จะป้ายทางเข้าอยู่ทางขวามือ เลี้ยวเข้าไปประมาณ 8 กิโลเมตรสิ่งน่าสนใจก็คือ นิทรรศการถาวรจัดแสดงในอาคารชั้นเดียวเปิดแสดงเมื่อปีพ.ศ.2542 ฟอสซิลต่างๆจัดแสดงในตู้กระจกพร้อมคำอธิบายประกอบมีฟอสซิลสัตว์มีกระดูกสันหลังโบราณหลายชนิดที่นักวิทยาศาสตร์สันนิฐานว่าเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ฟอสซิลชิ้นสำคัญ ได้แก่ กรามและฟันของลิงชนิดใหม่ของโลกอายุประมาณ 35-37 ล้านปี เขี้ยวของเสือเขี้ยวดาบซึ่งพบเป็นครั้งแรกในเมืองไทย

เส้นทางที่ 3 อดีตอันเล่าลือสถาปัตยกรรม

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดสงขลา
- วัดเขียนบางแก้ว
- วัดคูหาสวรรค์
- วัดถ้ำสุมะโน

17.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
- เมืองกำแพง เมืองโบราณ

17.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- วัดเขาขุนพนม
- วัดเจดีย์งาม

17.00 น. - ถึงจุดหมายปลายทางจังหวัดสงขลา

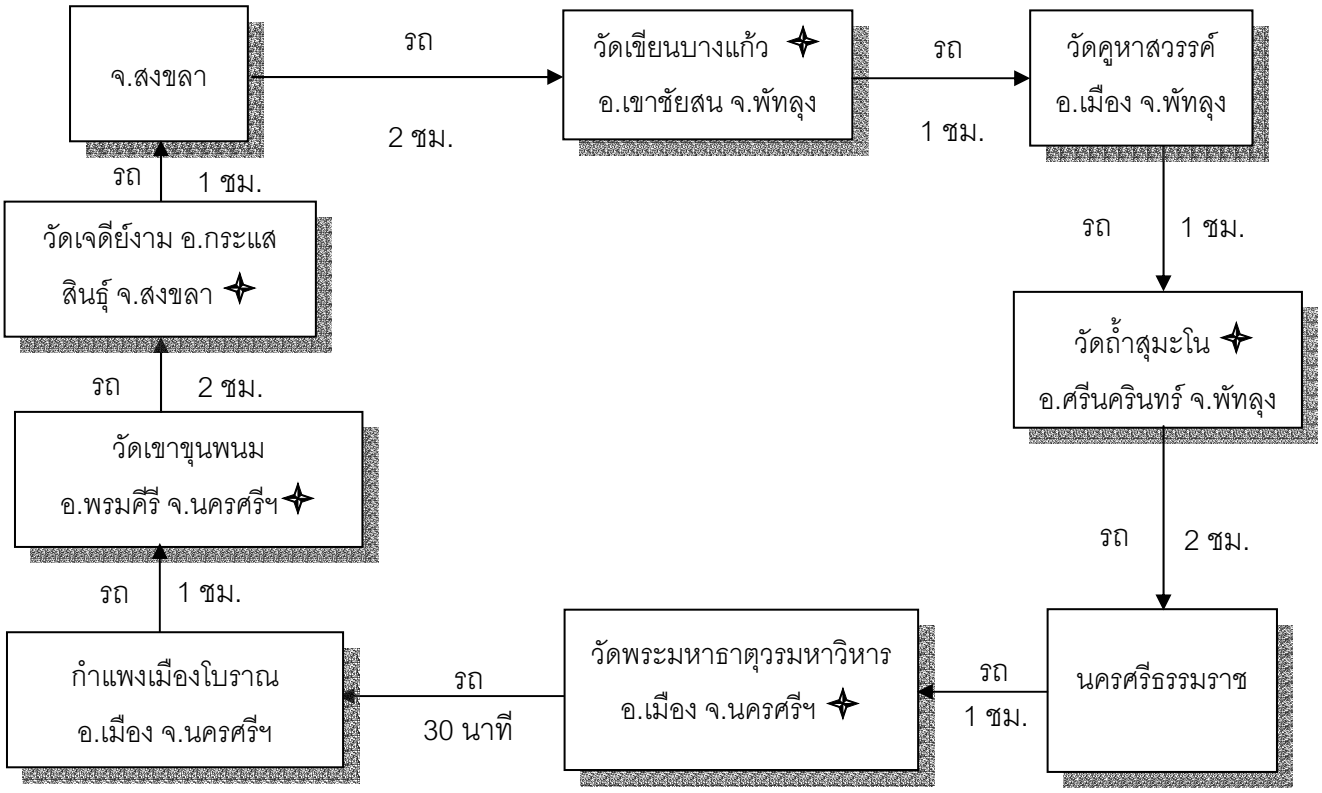

ภาพที่ 4.9 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดเขียนบางแก้ว วัดเขียนบางแก้ว ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ต.จองถนน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง เป็นวัดโบราณอายุกว่า 1,000 ปี โดยสร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย ตามตำนานกล่าวถึงวัดเขียนบางแก้วว่า นางเลือดขาวกับพระยากุมาร เป็นผู้สร้างวัดขึ้น มีกุฏิ วิหาร ศาลาการเปรียญ พระพุทธรูป พระมหาเจดีย์ เสร็จแล้วให้จารึกเรื่องราวการก่อสร้างลงบนแผ่นทองคำเรียกว่า "เพลาวัด" โดยสร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ.1492 ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.1493 เจ้าพระยากุมารกับนางเลือดขาว ได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ จากเกาะลังกามาบรรจุไว้ในพระมหาธาตุเจดีย์ อย่างไร ก็ตามตำนานการสร้างวัดเขียนบางแก้ว มีประวัติจารึกเรื่องราวไว้หลายตำนาน เช่น ประวัติเขียนบางแก้วของ พระครูสังฆรักษ์ (เพิ่ม) กล่าวว่าเจ้าพระยากรุงทอง เจ้าเมืองพัทลุงเป็นผู้สร้างวัดขึ้น เมื่อวันพฤหัสบดีเดือน 8 ขึ้น 5 ค่ำ ปีกุน พร้อมกับสร้าง พระมหาธาตุและก่อพระเชตุพนวิหาร ส่วนทำเนียบวัดในจังหวัดพัทลุงของพระครูอริยะสังวร (เอียด) อดีตเจ้าคณะจังหวัดพัทลุงกล่าวว่า วัดเขียนบางแก้ว

สร้างเมื่อ พ.ศ. 1482 จากหลักฐานทางเอกสารดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า วัดเขียนบางแก้วน่าจะเป็นวัดที่สร้างขึ้นราวพุทธศตวรรษ 15-18 แต่นักโบราณคดีกำหนดอายุจากรูปแบบสถาปัตยกรรมขององค์พระธาตุ เข้าใจว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยา และได้รับอธิพลจากพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช ภายในบริเวณจัดได้พบโบราณวัตถุสำคัญได้แก่ ศิวะลึงค์และฐานโยนิ แสดงว่าบริเวณท้องที่แห่งนี้มีการติดต่อรับอารยธรรมอินเดียมาตั้งแต่สมัยต้นประวัติศาสตร์ราวพุทธศตวรรษที่ 12-14 และคงเป็นที่ตั้งชุมชนโบราณที่นับถือศาสนาฮินดูลัทธิไศวนิกาย ในสมัยอยุธยาตอนต้น วัดเขียนบางแก้วเป็นวัดที่มีความเจริญมาก เป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา เป็นที่ตั้งของคณะป่าแก้ว ต่อมาในสมัยอยุธยาตอนกลาง เมืองพัทลุงเกิดสงครามกับพวกโจรสลัดมลายูเสมอๆ จนบางครั้งพวกโจรสลัดเข้ามาเผาผลาญบ้านเรือนราษฎร และวัดเสียหายเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้วัดเขียนบางแก้วจึงทรุดโทรมเป็นวัดร้างชั่วคราว จนเมื่อชาวพัทลุงสามารถรวมตัวกันได้จึงบูรณะวัดขึ้นอีก และเป็นเช่นนี้อยู่หลายครั้ง ดังปรากฏในหนังสือกัลปนาวัดหัวเมืองพัทลุงในสมัยอยุธยากล่าวถึงการบูรณะ วัดเขียนบางแก้วครั้งใหญ่ 2 ครั้ง คือครั้งแรก ราวสมัยอยุธยาตอนกลาง ระหว่าง พ.ศ.2109-2111 ตรงกับแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ผู้นำในการบูรณะคือ เจ้าอินบุตรปะขาวสนกับนางเป้า ชาวบ้านสะทัง ตำบลหานโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน และครั้งที่ 2 สมัยพระเพทราชา พ.ศ.2242 ผู้นำในการบูรณปฏิสังขรณ์คือ พระครูอินทรเมาลีศรีญาณสาครบวรนนทราชจุฬามุนีศรีอุปดิษเถร คณะป่าแก้วหัวเมืองพัทลุง เมื่อได้ทำการบูรณะแล้วจึงเดินทางเข้าไปยังกรุงศรีอยุธยา ขอให้สมเด็จพระวันรัตน์นำถวายพระ ขอพระบรมราชานุญาตให้ญาติโยมที่ร่วมทำการบูรณะ เว้นเสียส่วยสาอากรให้ทางราชการ ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ตามทูลขอทุกประการ เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าครั้งที่ 2 พ.ศ. 2310 วัดเขียนบางแก้วกลายเป็นวัดร้างจนเมื่อมีการบูรณะขึ้นใหม่ในสมัยปลายรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ จึงมีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่เรื่อยมาตราบจนปัจจุบันพระมหาธาตุเจดีย์บางแก้ว เป็นเจดีย์ก่ออิฐฐานแปดเหลี่ยม วัดโดยรอบยาว 16.50 เมตร สูงถึงยอด 22 เมตร รอบพระมหาธาตุบริเวณฐานซุ้มพระพุทธรูปโค้งมน 3 ซุ้ม กว้าง 1.28 เมตร สูง 2.63 เมตร ภายในซุ้มมีพระพุทธรูปปูนปั้นปางสมาธิ รอบพระเศียรมีประภารัศมีรูปโค้ง ขนาดหน้าตักกว้าง 0.94 เมตร สูง 1.25 เมตร ระหว่างซุ้มพระ มีเศียรช้างปูนปั้นโผล่ออกมา เหนือซุ้มพระมีเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยม อิทธิพลศิลปะจีน ด้านทิศตะวันออก มีบันไดสู่ฐานทักษิณ เหนือบันไดทำเป็นซุ้มยอดอย่างจีน มุมบันไดทั้ง 2 ข้าง มีซุ้มลักษณะโค้งแหลม ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นนูนสูง ปางสมาธิ ประทับขัดสมาธิเพชร ฐานทักษิณและฐานรองรับองค์ระฆังเป็นรูปแปดเหลี่ยม มีลวดลายปูนปั้นรูปดอกไม้ แต่เดิมเป็นรูปมารแบก เหนือฐานทักษิณมีเจดีย์ทิศตั้งอยู่ที่มุมทั้งสี่มุม องค์ระฆังเป็นแบบโอคว่ำถัดจากองค์ระฆัง เป็นบัลลังก์รูปสี่เหลี่ยม

จตุรัส ประดับด้วยถ้วยชาม ทั้งสี่มุมของบัลลังก์มีรูปกาปูนปั้นมุมละ 1 ตัว ซึ่งหมายถึงสมณศักดิ์ของคณะสงฆ์ทั้ง 4 (พระมหาพันธ์ ธมมนาโก สร้างไว้เมื่อ ปี 2515) ส่วนยอดสุดเป็นพานขนาดเล็ก 1 ใบ ภายในมีดอกบัวทองคำ จำนวน 5 ดอก 4 ใบ (ทองคำถูกขโมยไป เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2521) ลักษณะศิลปกรรมได้รับอิทธิพลจากพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช น่าจะสร้างขึ้นในสมัยอยุธยาตอนต้น วัดเขียนบางแก้ว กรมศิลปกรประกาศขึ้นทะเบียนในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 54 วันที่ 3 มกราคม 2480 และประกาศเขตโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 103 ตอนที่ 65 วันที่ 22 เมษายน 2529 เนื้อที่ประมาณ 22 ไร่ 2 งาน 97 ตารางวา (กรมศิลปากร : 431)

วัดคูหาสวรรค์ วัดคูหาสวรรค์ หรือที่ชาวบ้านนิยมเรียกว่า"วัดคูหาสูง"เนื่องจากบริเวณวัดตั้งอยู่เชิงเขาเป็นที่สูง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเชิงเขาหัวแตก ตำบลคูหาสวรรค์ ในเขตเทศบาลเมืองพัทลุง อยู่ห่างจากสถานีรถไฟไปทางทิศตะวันตกประมาณ 500 เมตร เป็นวัดโบราณที่ยังไม่มีหลักฐานยืนยันแน่นอนว่าสร้างขึ้นในสมัยใด ตามตำนานนางเลือดขาวระบุว่า เมื่อตายายคือตาสามโมกับยายเพชรถึงแก่กรรมแล้ว กุมารกับนางเลือดขาวได้นำอัฐิของท่านทั้ง 2 ไปเก็บไว้ในถ้ำคูหาสวรรค์ วัดคูหาสวรรค์เป็นวัดที่มีความสำคัญด้านศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษาเล่าเรียน และการพัฒนาจิตใจ ภายในวัดถ้ำคูหาสวรรค์ภายในมีพระพุทธรูปปางไสยยาสน์องค์ใหญ่ 1 องค์ และพระพุทธรูปประทับนั่งรอบถ้ำขนาดกลาง 35 องค์ พระมหากษัตริย์หลายพระองค์เคยเสด็จประพาสที่นี่ ดังพระปรมาภิไธยย่อที่จารึกไว้ว่า "จปร" ที่หน้าถ้ำเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2502 และพระปรมาภิไธยย่อ "ภปร" และ "สก"

วัดถ้ำสุมะโน วัดถ้ำสุมะโน ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านา กิ่ง.อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง อยู่ห่างจากตัวเมืองพัทลุง ไปตามถนนเพชรเกษม (พัทลุง - ตรัง) ระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของถ้ำสุมะโน ตัวถ้ำอยู่ห่างจากถนนประมาณ 500 เมตร เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยและห้องโถงกว้างขวางใหญ่โต และร่มเย็นสวยงามวิจิตรตระการตาตามธรรมชาติ มีลมพัดเย็นตลอดเวลา ถ้ำมีสองชั้น คือชั้นแรกเสมอกับพื้นราบ ส่วนอีกชั้นเป็นชั้นใต้ดิน ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หลายองค์ นอกจากนี้ ถ้ำสุมะโนยังเป็นสถานที่วิปัสนาปฏิบัติธรรม ของพุทธศาสนิกชนที่มีชื่อเสียงโด่งดังในกลุ่มของผู้ที่แสวงธรรมอีกด้วย ซึ่งสถานที่สร้างวัดถ้ำสุมะโนนี้ เดิมเป็นสถานที่ว่างเปล่าเป็นป่าปกคลุมมีดินกลบอยู่ จนไม่มีใครสงสัยว่าเป็นถ้ำ แต่เนื่องด้วยถูกค้นพบโดย พระอาจาร์เดช สุมโน ท่านเป็นพระที่มีภูมิลำเนาเดิม อยู่ทางภาคอีสาน อุปสมบทเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2516 เมื่อบวชแล้วออกธุดงค์อยู่ 5 พรรษา แล้วเข้ามาศึกษาปริยัติธรรมที่กรุงเทพมหานครและหลังจากออกพรรษาแล้วก็กลับไปเยี่ยมพระอาจารย์ ท่านหนึ่งทางแถบภาคอีสาน และเมื่อได้มีโอกาสกราบท่านแล้ว พระอาจารย์ท่านได้ปรารภขึ้นว่า "ท่านเดชเอ๋ย หลวงพ่ออยู่ในถ้ำ ร้อนก็ไม่ร้อน หนาวก็ไม่หนาว" คำพูด

สั้นๆประโยคนี้เป็นที่ประทับใจของอาจารย์เดชมาก ประมาณปี 2525 คิดจะออกจากการเรียนปริยัติธรรมที่กรุงเทพมหานครแล้วกลับไปสู่ป่าตามเดิม จึงนึกถึงคำพูดสั้นๆในวันนั้น ก็ได้ไปตั้งจิตอธิษฐานที่อุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว) ว่าขอให้พบถ้ำที่ถูกใจ และหลังจากอธิษฐานแล้ว ก็ได้แสวงหาถ้ำมาเรื่อยๆ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2529 ได้ธุดงค์ไปทางภาคเหนือ จึงจำพรรษาที่วัดถ้ำเชียงดาวและในพรรษานั้นเองก็รู้จุดที่ตัวเองต้องการว่าอยู่ทางภาคใต้ ระยะทางจาก จ.พัทลุงไปทาง จ.ตรัง มาตามถนนเพชรเกษมประมาณ 25 ก.ม. จนกระทั่งออกพรรษาก็ธุดงค์ลงมาทางภาคใต้ มาพักที่ จ.ภูเก็ต เพราะคุ้นเคยกับญาติธรรมชาว จ.ภูเก็ต เพราะเคยจำพรรษาที่นั่น แล้วก็เดินทางต่อมาพักที่ถ้ำน้ำใต้บ่อ วันที่ 27 เมษายน 2530 ได้ธุดงค์มาถึงจุดหมายที่กำหนดไว้ วันรุ่งขึ้นก็ค้นหาถ้ำที่ตนเองต้องการ จนพบภูเขาเล็กๆลูกหนึ่ง ซึ่งปกคลุมไปด้วยป่า จึงแหวกป่าเข้าไปในภูเขาก็เห็นถ้ำที่ตนถูกใจ จึงได้เข้าไปภายในถ้ำเปล่งวาจาตั้งสัจจะอธิษฐานในถ้ำแห่งนี้ว่า "ข้าพเจ้าจะพัฒนาถ้ำแห่งนี้ให้เป็นที่รวมญาติสายโลหิตแห่งธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" วันปฐมแห่งการพัฒนาถ้ำครั้งแรกเกิดขึ้นในวันที่ 28 เมษายน 2530 ตรงกับวันอังคาร ขึ้น 2 ค่ำ เดือน 6 ปีเถาะข่าวนี้ได้รู้ไปถึงญาติธรรมชาว จ.ภูเก็ต ก็ได้เดินทางมาช่วยพัฒนาถ้ำแห่งนี้เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2530 ถ้ำแห่งนี้ไม่มีชื่อมาก่อน คณะญาติธรรมจึงได้ตั้งชื่อว่า "ถ้ำสุมะโน" ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา โดยตั้งชื่อตามฉายาของผู้ค้นพบถ้ำเป็นคนแรก ต่อมาคุณบัญชา นำศรีรัตน์ ถวายที่ดินรอบภูเขา 8 ไร่ ที่มีเอกสาร น.ส.3ก ให้สร้างวัดมีนามว่า วัดถ้ำสุมะโน และมีผู้ศรัทธาซื้อที่ดินถวายเพิ่มเติมรอบภูเขาสองลูก 78 ไร่ รวมทั้งภูเขาด้วยประมาณ 500 ไร่

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตำบลในเมืองมีเนื้อที่ 25 ไร่ 2 งาน วัดพระมหาธาตุเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อ วัดพระบรมธาตุ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจดทะเบียนวัดพระมหาธาตุเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ ตามตำนานกล่าวว่า สร้างเมื่อปี พ.ศ.854 สร้างมามากกว่า 1,500 ปี มีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัย โดยเจ้าชายธนกุมารและพระนางเหมชาลาและบาคู (นักบวช) ชาวลังกา เป็นผู้นำเสด็จพระบรมธาตุมาประดิษฐาน ณ หาดทรายแก้วและสร้างเจดีย์องค์เล็ก ๆ เพื่อเป็นที่หมายไว้ ต่อมาปี พ.ศ. 1093 พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช (พระเจ้าจันทรภาณุ) ได้ทำการสร้างเมืองนครศรีธรรมราชขึ้น พร้อมการก่อสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่เป็นทรงศาญจิ และในปี พ.ศ. 1770 พระองค์จึงได้รับเอาพระภิกษุจากลังกามาตั้งคณะสงฆ์และบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นไปตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อันเป็นแบบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันคือ เป็นทรงระฆังคว่ำหรือโอคว่ำ มีปล้องไฉน 52 ปล้อง รอบพระมหาธาตุมีเจดีย์ 158 องค์ สูงจากฐานถึงยอด 37 วา 2 ศอก ยอดสุดของปล้องไฉนหุ้มทองคำเหลืองอร่าม สูง 6 วา 1 ศอก แผ่เป็นแผ่นหนาเท่าใบลาน

หุ้มไว้ น้ำหนัก 800 ชั่ง (หรือ 960 กิโลกรัม) ภายในวัดพระมหาธาตุฯ วิหารที่มีความสำคัญหลายองค์ประดิษฐานอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระวิหารหลวงซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา วิหารสามจอมมีพระพุทธรูป "พระจ้าศรีธรรมโศกราช" ทรงเครื่องอย่างกษัตริย์ วิหารพระมหาภิเนษกรม (พระทรงม้า) ทางขึ้นไปบนลานประทักษิณ วิหารทับเกษตร วิหารเขียน และวิหารโพธิ์ลังกาซึ่งเป็นที่จัดและแสดงโบราณวัตถุ

กำแพงเมืองโบราณ กล่าวกันว่าสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าศรีธรรมโศกราช เป็นกำแพงก่ออิฐที่ยังคงเหลือเป็นแนวค่อนข้างสมบูรณ์ ทอดตัวขนานไปกับคูเมืองตั้งแต่ป้อมประตูชัยศักดิ์ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 100 เมตร

วัดเขาขุนพนม อยู่ในเขตหมู่ที่ 3 ตำบลบ้านเกาะ จากตัวเมืองใช้ทางหลวงหมายเลข 4016 ถึง กิโลเมตรที่ 21 ผ่านตลาดพรหมโลก มีทางแยกขวาไปอีก 2.5 กิโลเมตร วัดเขาขุนพนมเป็นวัดที่มีความสำคัญ ทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี มีถ้ำที่มีกำแพงก่ออิฐถือปูน มีใบเสมาเช่นเดียวกับกำแพงเมือง ผนังด้านหน้า มีลายปูนปั้นประดับเครื่องลายครามจีน ในถ้ำมีพระพุทธรูปสำริดประมาณ 30 องค์ และพระพุทธบาทสำริด ถ้ำในวัดแห่งนี้มีหลายถ้ำทะลุถึงกัน สันนิฐานว่าเป็นที่ ประทับของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี แต่บางท่านก็ว่าเป็นที่พักผ่อนเจ้าหญิง เกศิณี ธิดาของเจ้านราสุริยวงศ์ เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ช่วง พ.ศ.2312 – 2319 จากคำบอกเล่าให้กับไทยทัวร์ของพระภิกษุที่วัดแห่งนี้ เชื่อกันว่าเป็นที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมาบำเพ็ญเพียรภาวนาพร้อมด้วย ผู้ติดตามจำนวนหนึ่ง หลังจากทรงสละราชสมบัติ พระองค์ได้สวรรคตในขณะเป็นภิกษุที่วัดแห่งนี้

วัดเจดีย์งาม ไหว้เจดีย์ทรงลังกาเป็นวัดขนาดเล็ก มีองค์พระเจดีย์ขนาดไม่ใหญ่นักแต่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ควรชม วัดเจดีย์งามสร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัยมีชื่อเดิมว่า วัดพระไจดีงาม ขึ้นกับเขียนบางแก้ว คณะป่าแก้ว เมืองพัทลุง การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวจาก อ.สทิงพระ ใช้ทางหลวงหมายเลข 408 ไปทาง อ. ระโนด ผ่านวัดดีหลวง วัดสีหยังไปประมาณ 2 กม. จะเห็นวัดเจดีย์งามอยู่ทางขวาบริเวณสี่แยก รถประจำทาง ขึ้นรถเมล์สีแดง-ขาวสายสงขลา-ระโนดที่สถานีขนส่งสงขลาสิ่งน่าสนใจของสถานที่นี้ก็คือ เจดีย์พระมหาธาตุ เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำลักษณะคล้ายเจดีย์พระธาตุ นครศรีธรรมราช สันนิฐานว่าได้รับอิทธิพลของศิลปะในพุทธศาสนาแบบลังกาวงศ์ที่เข้ามาเผยแพร่ แทนที่ศิลปะศรีวิชัยที่เป็นรูปแบบเดิมของเจดีย์องค์นี้ อย่างไรก็ตามยังสามารถเห็นศิลปะศรีวิชัยที่ยังปรากฏอยู่ในปัจจุบันคือ การสร้างเจดีย์บริวารล้อมรอบเจดีย์องค์ใหญ่ ซึ่งเป็นคติพุทธลัทธิมหายาน ในปี พ.ศ. 2512 มีการบูรณะใหม่โดยการฉาบปูนทับองค์เจดีย์ทั้งองค์ แต่เว้นช่องผนังด้านทิศใต้ไว้เพื่อให้เห็นการเรียงอิฐแบบเดิม

1.4 นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ 1 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ตำนานแผ่นดินไชยา

08.00 น. - เริ่มเดินทางออกตัวเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ถ้ำสิงขร
- ถ้ำแก้ว
- วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์
- เขาท่าเพชร

17.30 น. - เดินทางกลับเข้าตัวเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี

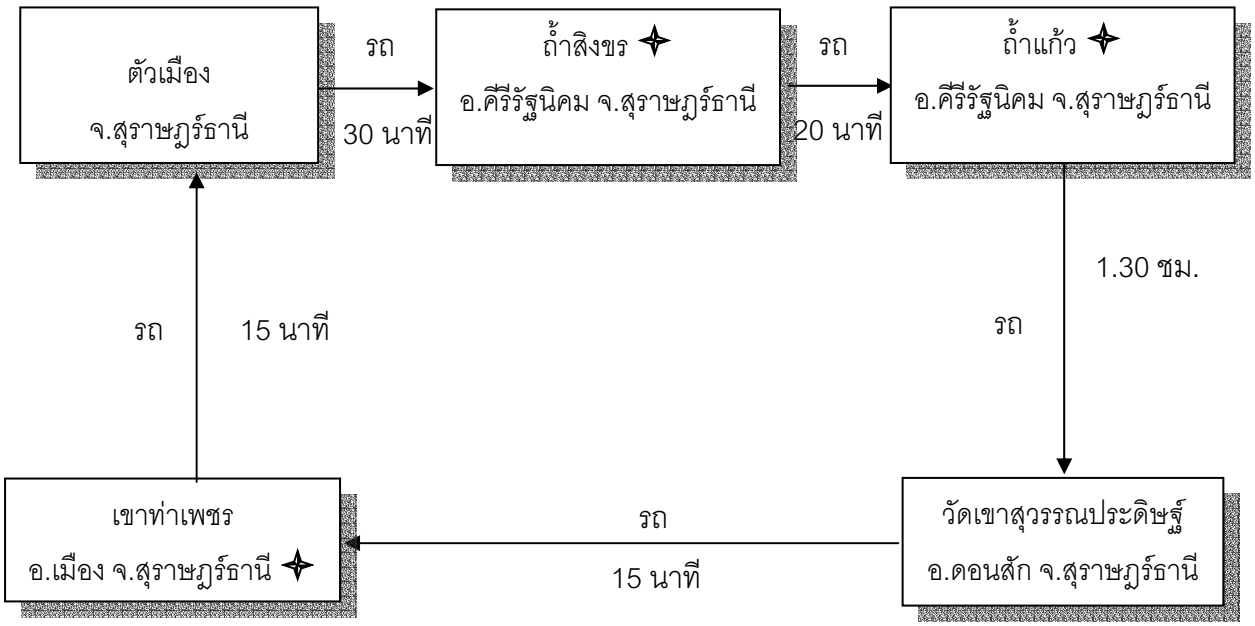

ภาพที่ 4.10 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดถ้ำสิงขร ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 บ้านถ้ำ ตำบลบ้านถ้ำสิงขร อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตำนานเล่าสืบต่อกันมาว่า ครั้งสมัยอยุธยาพระเจ้าแผ่นดินองค์หนึ่งได้สาวชาวบ้านแถบนี้เป็นชายา ต่อมาน้องชายของสาวผู้นั้นบวชเป็นพระภิกษุ เดินทางไปเมืองหลวงแล้วได้เข้าไปเทศน์ในวังที่พี่สาวอยู่และจำกันได้ เป็นที่ปลื้ม ปิติกันทั้งสองฝ่าย พระเจ้าแผ่นดินได้จัดขบวนมาส่งพระภิกษุที่เป็นน้องชายพระชายา ซึ่งต่อมา เรียกว่า ท่านเจ้าฟ้า และโปรดฯ ให้สร้างวัดขึ้นสามวัด คือ วัดถ้ำสิงขร วัดถ้ำรอบ และวัดเขาอานนท์ ท่านเจ้าฟ้าจำพรรษาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรกอยู่ที่วัดเขาอานนท์

ถ้ำแก้ว อยู่ห่างจากถ้ำพระประมาณ 2 กม.เป็นถ้ำขนาดใหญ่ อยู่บนเทือกเขาวัวแดง อีกด้านหนึ่ง มีหินงอกหินย้อยเป็นแก้วแววาวสวยงามมาก

วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ความเป็นมาคือ มีเกจิอาจารย์ชื่อดังแห่งภาคใต้ คือ พระครูสุวรรณประดิษฐ์การ (หลวงพ่อจ้อย) ที่มรณภาพไปแล้ว ปัจจุบันได้บรรจุร่างของท่านอยู่ในโลงแก้วภายในอุโบสถ การเดินทางโดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ (ทางหลวงหมายเลข 35) จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 4 โดยผ่านจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร แล้วเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 41 จนถึงสุราษฎร์ธานี รวมระยะทาง 685 กิโลเมตรรถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด เปิดบริการเดินรถระหว่าง กรุงเทพฯ-สุราษฎร์ธานี ทุกวัน ใช้เวลาเดินทาง 11 ชั่วโมง รถออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี นอกจากนี้ยังมีบริการรถโดยสารปรับอากาศ กรุงเทพฯ-เกาะสมุย

เขาท่าเพชร ความเป็นมาคือ ปี พ.ศ. 2508 ป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี ได้กำหนดให้บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาท่าเพชร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ประมาณ 2,906 ไร่ เป็นวนอุทยานเขาท่าเพชร เนื่องจากเห็นว่าพื้นที่นี้เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ในปี พ.ศ. 2519 กองอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจพื้นที่บริเวณดังกล่าวและพบว่า เหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติด้านป่าไม้และสัตว์ป่าแก่ประชาชนทั่วไป จึงได้ยกเลิก วนอุทยานเขาท่าเพชร และจัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาท่าเพชร เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2519 และเนื่องจากป่าเขาท่าเพชรมีสัตว์ป่าหลายชนิดอาศัยอยู่ประจำและอพยพย้ายถิ่นมาอยู่อาศัยอยู่จำนวนมากสถานที่ตั้งและขนาดของพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาท่าเพชร ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขาท่าเพชร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ประมาณ 2,893 ไร่เส้นทางคมนาคมโดยเครื่องบิน รถไฟ และรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ จากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วเดินทาง

ต่อไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4009 (บ้านดอน-นาสาร) ถึงหลักกิโลเมตรที่ 6 เลี้ยวซ้าย ไปอีกประมาณ 0.5 กิโลเมตร ถึงเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาท่าเพชร

เส้นทางที่ 2 ยึดเหนี่ยวสามวัฒนธรรม

07.00 น. - เดินทางออกจากจุดนัดหมายแล้วเดินทางเที่ยวจังหวัดยะลา

07.30. น. - แวะนมัสการที่วัดคูหาภิมุข (พระพุทธไสยาสน์)

08.00 น. - เดินทางต่อที่จังหวัดปัตตานี แวะนมัสการที่วัดช้างไห้

11.00 น. - แวะที่สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ต่อด้วยมัสยิดกรือเซะ พร้อมรับประทานอาหารกลางวันที่นั้น

13.30 น. - เดินทางต่อและแวะที่มัสยิดกลางปัตตานี

14.30 น. - เดินทางต่อที่เมืองโบราณ อำเภอยะรัง

15.00 น. - เดินทางกลับจังหวัดยะลา

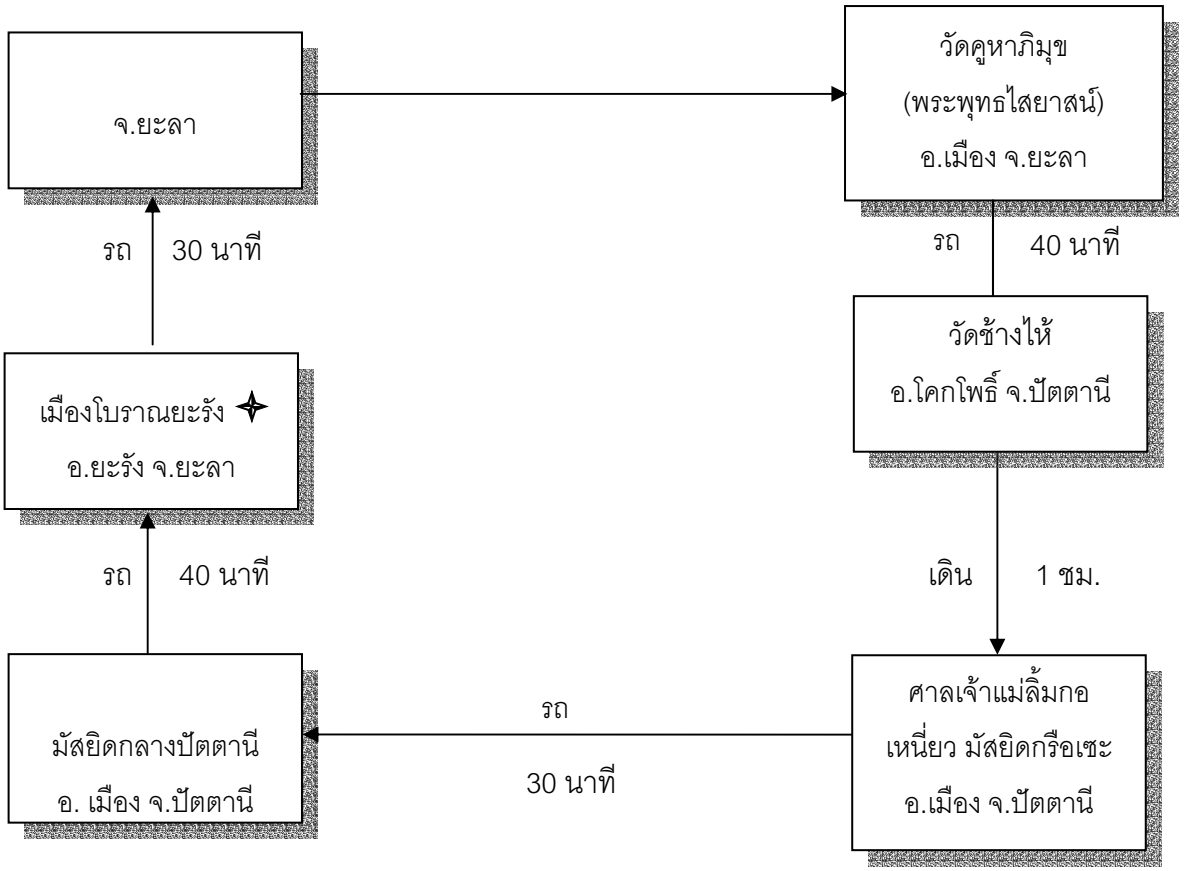

ภาพที่ 4.11 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดคูหาภิมุข วัดคูหาภิมุข หรือ "วัดหน้าถ้ำ" เป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งอยู่เลขที่ 136 หมู่ 1 บ้านหน้าถ้ำ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา พ.ศ. 2390 ผู้ใหญ่บ้านอาศัยอยู่ที่บ้านหน้าถ้ำ ได้สร้างวัดคูหาภิมุขเพื่อประกอบพิธีบำเพ็ญกุศลในหมู่บ้าน ภายในวัดคูหาภิมุขมีถ้ำใหญ่ ประดิษฐาน พระพุทธไสยาสน์ขนาดใหญ่ ภายในถ้ำ ยังมีหินงอกหินย้อย และน้ำใสสะอาดไหลริน จากโขดหิน วัดคูหาภิมุข เป็นวัดที่สำคัญของเมืองยะลามีพิพิธภัณฑ์ศรีวิชัย เก็บวัตถุโบราณที่ได้มาจาก วัดถ้ำ ภูเขากำปั่น พระพิมพ์ดินดิบ สถูปเม็ดพระศก อิฐฐาน พระพุทธรูป จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เปลี่ยนชื่อ "วัดหน้าถ้ำ" เป็น "วัดคูหาภิมุข" พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้พระยายะหริ่งมาสร้างเมืองยะลา ตั้งที่ว่าราชการ ณ บ้านท่าสาป ตำบลท่าสาป และสร้างวัดขึ้นที่ริมเขาหน้าถ้ำที่มีพระพุทธไสยาสน์ภายในถ้ำ พ.ศ. 2472 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ได้เสด็จมาประทับแรมที่วันแห่งนี้

วัดช้างให้ หรือวัดราษฎร์บูรณะ เป็นที่รู้จักกันดีของชาวพุทธทั้งในและต่างประเทศตั้งอยู่ริมทางรถไปสายหาดใหญ่-สุไหงโก-ลก หรือทางรถยนต์ สายปัตตานี –หนองจิก - นาเกตุ-นาประดู่-ยะลา ห่างจากตลาดนาประดู่ประมาณ 4 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองปัตตานี 30 กิโลเมตร วัดช้างให้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เป็นวัดเก่าแก่ สร้างขึ้นมากว่า 300 ปีแล้ว ไม่ทราบชัดว่าใครเป็นผู้สร้าง แต่จากตำนานความเชื่อกล่าวว่าพระยาแก้มดำ เจ้าเมืองไทรบุรี ต้องการหาชัยภูมิสำหรับสร้างเมืองใหม่ให้กับน้องสาวจึงได้เสี่ยงอธิษฐานปล่อยช้างออกเดินป่าโดยมีเจ้าเมืองไพร่พลและบริวารออกเดินติดตาม เวลาล่วงเลยไปหลายวันจนกระทั่งวันหนึ่งช้างเสี่ยงทายได้หยุดอยู่ที่ป่า พร้อมทั้งเดินวนเวียนแล้วร้องขึ้น 3 ครั้ง พระยาแก้มดำ ถือเป็นนิมิตหมายอันดีจึงจะใช้บริเวณดังกล่าวสร้างเมืองแต่น้องสาวไม่ชอบ จึงให้ช้างออกเดินทางหาทำเลใหม่ พระยาแก้มดำจึงสร้างวัดตรงบริเวณดังกล่าวแทนแล้วขนานนามว่า “วัดช้างไห้” หลังจากที่พระยาแก้มดำได้เดินทางกลับถึงเมืองไทรบุรี ได้นิมนต์พระภิกษุองค์หนึ่งซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ท่านลังกา” หรือ “สมเด็จพะโคะ” หรือ “หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด” มาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านลังกาได้เดินทางธุดงค์ไปมาระหว่างเมืองไทรบุรีกับวัดช้างให้และได้สั่งลูกศิษย์ว่าถ้าท่านมรณภาพขอให้นำศพไปทำการ

ฌาปนกิจ ณ วัดช้างไห้เมื่อท่านมรณภาพที่เมืองไทรบุรี ลูกศิษย์ได้หามศพเดินทางหยุดที่ใดก็จะปักไม้ไว้ (ปัจจุบันจึงมีสถูปตามที่ต่างๆ) เมื่อถึงวัดช้างไห้ก็ทำการฌาปนกิจศพ ลูกศิษย์ก็นำอัฐิส่วนหนึ่งกลับไปเมืองไทรบุรีและส่วนหนึ่งฝังที่วัดช้างไห้โดยปักแก่นไม้เป็นเครื่องหมายไว้ (ขณะนี้ได้บูรณะสร้างเป็นสถูปอยู่ติดกับทางรถไฟ) มีผู้คนมากราบไหว้บนบานอธิษฐานได้ผลตามประสงค์ ความศักดิ์สิทธิ์จึงเลื่องลือไปไกล หลังจากนั้นวัดช้างไห้ก็ร้างไปนา พ.ศ.2480 พระครูมนูญสมภาร เจ้าอาวาสวัดพลานุภาพ เจ้าคณะตำบลทุ่งพลาให้พระช่วงมาเป็นเจ้าอาวาส พระช่วงได้ชักชวนบ้านมาแผ้วถางป่าสร้างกุฏิศาลาการเปรียญหลังคามุงจากพร้อมเสนาสนะอื่น ๆ และได้ลาสิกขาเมื่อปี พ.ศ.2484 พระอาจารย์ทิม ธมมธโร (พระครูวิสัยโสภณ) เป็นเจ้าอาวาสตั้งชื่อตามหลักฐานกรมการศาสนาว่า “วัดราษฎร์บูรณะ” สร้างศาลาการเปรียญใหม่ กุฏิ 8 หลัง สร้างหอฉัน (โรงครัว) สร้างหอระฆัง สร้างพระเครื่องสมเด็จหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด พ.ศ.2497 สร้างอุโบสถ สร้างวิหารประดิษฐานรูปหล่อหลวงพ่อทวด สร้างสถูปบรรจุอัฐิหลวงพ่อทวด และพระอาจารย์ทิม ธมมธโร มรณภาพปี พ.ศ. 2512 (เป็นเจ้าอาวาส 28 ปี) พ.ศ.2512 พระครูใบฎีกาขาวเป็นเจ้าอาวาสได้จัดงานพิธียกฉัตรทองยอดเจดีย์และปรับปรุงสถูปสมเด็จหลวงพ่อทวด จัดซื้อที่ดินและสร้างอาคารโรงเรียนราชมุนีรังสฤษฎ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา (เป็นเจ้าอาวาส 9 ปี) พ.ศ.2521 พระครูอนุกูลปริยัติกิจ (สวัสดิ์ อรุโณ) เป็นเจ้าอาวาสมาจนถึงปัจจุบันได้จัดตั้งมูลนิธิสมเด็จหลวงพ่อทวดและพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธมมธโร) วัดช้างให้ ให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร-นักเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมและโรงเรียนศูนย์พุทธศาสนาวันอาทิตย์ สร้างกุฏิ สร้างหอประชุมที่พักสงฆ์ สร้างโรงพยาบาลโคกโพธิ์ เห็นชอบให้เช่าที่ธรณีสงฆ์จำนวน 50 ไร่เศษ เป็นที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพวัดช้างให้สร้างสถานีรถไฟวัดช้างให้ บริจาคเครื่องมือแพทย์ให้โรงพยาบาลต่าง ๆ และบริจาคเงินสิ่งของอื่น ๆ แก่ทางราชการอีกมากมาย

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลัก ของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว พระหมอ เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ถนนอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวจีนและชาวไทยโดยทั่วไปมาก ประวัติการสร้างหรือความเป็นมาของศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มีการเล่าสืบต่อๆ กันมาเป็นตำนานที่เกี่ยวกับประวัติเมืองปัตตานี จากการศึกษาจากบันทึกในสมัยราชวงศ์เหม็ง (พ.ศ. 2064-2109) เมื่อประมาณกว่า 400 ปีกล่าวว่า ลิ้มกอเหนี่ยวและพี่ชาย ชื่อลิ้มโต๊ะเคี่ยมเป็นชาวเมืองฮุยไล้ แขวงเมืองแต้จิ๋ว เดิมลิ้มโต๊ะเคี่ยม รับราชการอยู่ที่เมืองดังกล่าว ครั้งเมื่อสิ้นบุญบิดาแล้วจึงมารับราชการที่เมืองจั่วจิวในช่วงที่โจรสลัดญี่ปุ่นกำเริบหนักทางเมือหลวงได้แต่งตั้งขุนพล เซ็ก กี กวง เป็นแม่ทัพเรือปราบสลัดญี่ปุ่นจึงเป็นโอกาสดีของคู่อริที่จะใส่ความลิ้มโต๊ะเคี่ยม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงหนีไปยังเกาะกีลุ่ง (เกาะไต้หวัน) และหนีต่อไปยัง

เกาะลูวอน (ฟิลิปปินส์) แต่ต้องปะทะกับกองเรือของสเปนที่ยึดครองอยู่ หลังจากนั้นลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเดินทางมายังปัตตานี ได้ทำงานเป็นนายด่านเก็บภาษี จึงได้สร้างท่าเรือพาณิชย์แห่งหนึ่งชื่อ “โต๊ะเคี่ยม” ภายหลังลิ้มโต๊ะเคี่ยมได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามมีภรรยาเป็นเชื้อพระวงศ์ของเจ้าเมืองปัตตานีเป็นที่โปรดปรานของเจ้าเมืองปัตตานีจนได้รับบรรดาศักดิ์เป็นหัวหน้าด่านเก็บส่วยสาอากรต่าง ๆ ทางเมืองจีนมารดาและน้องสาว สืบเสาะข่าวก็ไม่ทราบ ลิ้มกอเหนี่ยวน้องสาวจึงขออนุญาตมารดาออกติดตามพี่ชายและนำกองเรือมาถึงเมืองปัตตานีได้พบพี่ชายและขอร้องให้พี่ชายเดินทางกลับเมืองจีน พี่ชายได้รับปากกับเจ้าเมืองปัตตานีไว้ว่าจะสร้างมัสยิดประจำเมืองให้แล้วเสร็จ ลิ้มกอเหนี่ยวไม่ละความพยายามจึงขอพักอยู่ที่เมืองปัตตานีต่อไป เพื่อหาโอกาสอันควรชักชวนให้พี่ชายกลับ ต่อมาเมืองปัตตานีเกิดการกบฏแย่งชิงกันเป็นใหญ่ ภายหลังเจ้าเมืองถึงแก่อนิจกรรม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเข้าร่วมต่อสู้กับกบฏ ลิ้มกอเหนี่ยวเข้าช่วยพี่ชายแต่พิจารณาเห็นว่าสู้ข้าศึกไม่ได้ จึงฆ่าตัวตายไม่ยอมตายด้วยอาวุธของศัตรู จากการกระทำอย่างอาจหาญและเด็ดเดี่ยวเยี่ยงชายชาตรีของลิ้มกอเหนี่ยว ได้ก่อให้ชาวจีนในปัตตานีมีความศรัทธาในตัวนางจึงแกะสลักรูปลิ้มกอเหนี่ยวประดิษฐานไว้ที่ศาลเจ้าใกล้มัสยิดกรือเซะที่ ลิ้มโต๊ะเคี่ยมสร้างไว้ไม่สำเร็จ ต่อมาภายหลังปรากฏว่ามีความศักดิ์สิทธิ์จนเป็นที่เลื่องลือทั่วไปอีกตำนานหนึ่งกล่าวว่า เมื่อลิ้มกอเหนี่ยวได้ฟังคำปฏิเสธของพี่ชายที่ไม่ยอมเดินทางกลับเมืองจีน จึงอธิษฐานขอให้การก่อสร้างมัสยิดกรือเซะไม่สำเร็จและผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ใกล้มัสยิดกรือเซะ ตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับมารดาก่อนจะออกเดินทางมาตามหาพี่ชาย เมื่อย้ายเมืองปัตตานีไปที่วังจะบังติกอ ชาวจีนในเมืองปัตตานีก็ย้ายชุมชนจากกรือเซะไปสร้างชุมชนชาวจีนที่ตำบลอาเนาะรู และสร้างศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวนำรูปแกะสลักเจ้าแม่มาประทับ ณ ศาลเจ้าแม่แห่งนี้เพื่อสักการะจนถึงปัจจุบันนี้ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีงานประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไปตามถนนสายต่างๆภายในตัวเมืองฯ ทำพิธีลุยไฟบริเวณหน้าศาลเจ้าเล่งจูเกียงว่ายน้ำข้ามแม่น้ำตานีบริเวณสะพานเดชานุชิต ในงานนี้มีผู้ที่เคารพศรัทธาเป็นมาร่วมงานเป็นจำนวนมากทุกปี

มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่บ้านกรือเซะ หมู่ที่ 2 ตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร อยู่ติดกับถนนสายปัตตานี - นราธิวาส มัสยิดกรือเซะ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มัสยิดปิตูกรือบัน ชื่อนี้เรียกตามรูปทรงของประตูมัสยิด ซึ่งมีลักษณะเป็นวงโค้งแหลมแบบกอธิคของชาวยุโรป และแบบสถาปัตยกรรมของชาวตะวันออกกลาง (คำว่า ปิตู แปลว่า ประตู กรือบัน แปลว่า ช่องประตูที่มีรูปโค้ง) มัสยิดกรือเซะเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ขนาดกว้าง 15.10 เมตร ยาว 29.60 เมตร สูง 6.50 เมตร เสาทรงกลมเลียนรูปลักษณะแบบเสากอธิคของยุโรป ช่องประตูหน้าต่างมีทั้งแบบโค้งแหลมและโค้งมนแบบ

กอธิค โดมและหลังคามีรูปทรงโค้งมน อิฐที่ใช้ก่อมีลักษณะเป็นอิฐสมัยอยุธยา ตรงฐานมัสยิดมีอิฐรูปแบบคล้ายอิฐสมัยทวารวดีปะปนอยู่บ้าง สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2549 : 55-56) ได้รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับการสร้างมัสยิดกรือเซะไว้หลายกระแส หนังสือสยาเราะห์ปัตตานีของหะยีหวันหะซัน กล่าวว่าสุลต่านลองยุนุสเป็นผู้สร้าง ประมาณปีฮิจเราะฮ์ 1142 ตรงกับพุทธศักราช 2265 สมัยอยุธยาตอนปลาย และว่าเหตุที่ก่อสร้างไม่สำเร็จเนื่องจากเกิดสงครามแย่งชิงราชสมบัติระหว่างสุลต่านลองยุนุกับระตูปะกาลันซึ่งเป็นพระอนุชาของพระองค์ หลังจากสุลต่านลองยุนุสสิ้นพระชนม์แล้ว ระตูปูยุดได้รับตำแหน่งสุลต่านเมืองปัตตานีคนต่อมา ได้ย้ายศูนย์การปกครองเมืองปัตตานีไปตั้งอยู่ ณ บ้านปูยุด (ปัจจุบันอยู่ในเขตท้องที่ตำบลปูยุด อำเภอเมืองปัตตานีบริเวณที่ตั้งวังของระตูปูยุดยังคงปรากฏร่องรอยกำแพงอยู่จนบัดนี้) จึงไม่มีใครคิดสร้างมัสยิด กรือเซะต่อเติม ทิ้งไว้รกร้างจนเกิดเป็นตำนานเล่าสืบต่อกันมา ส่วนประวัติการสร้างมัสยิดอีกกระแสหนึ่งมาจากความเชื่อเรื่องตำนานเจ้าแม่ลิ้มก่อเหนี่ยวว่า ลิ้มโต๊ะเคี่ยมพี่ชายซึ่งมาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามที่ปัตตานี ต่อมาในสมัยรายาบีรู (พ.ศ. 2159-2167) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง แต่กลับสร้างไม่สำเร็จ สร้างถึงยอดโดมคราวใดก็พังทลายลงมาทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยนั้นช่างยังขาดความรู้ในการก่อสร้างหลังคารูปโดม การก่อสร้างจึงยังคงค้างคาและทิ้งร้างมาเป็นเวลานาน ในปี พ.ศ.2525 กรมศิลปากรได้ทำการบูรณะในวาระแห่งปีเฉลิมฉลองกรุงเทพมหานครมีอายุครบ 200 ปี และในปี พ.ศ. 2542 กรมศิลปากรมีโครงการปรับปรุงบูรณะภายในให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้ ส่วนภายนอกยังคงรักษาสภาพโบราณสถานเอาไว้เช่นเดิม

มัสยิดกลางปัตตานี มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ถนนยะรัง ตำบลอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี เลขทะเบียนที่ 249 มีประวัติและความเป็นมาดังนี้ ในปีพุทธศักราช 2497 รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของศาสนาอิสลามว่าเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวปัตตานีส่วนใหญ่นับถืออย่างเคร่งครัดอันจะนำมาซึ่งสันติสุข ประกอบกับในพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม (มุสลิม) เป็นจำนวนมาก สมควรสร้างมัสยิดกลางที่มีขนาดใหญ่ และสวยงามขึ้นเพื่อเป็นศรีสง่าแก่ชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามทั่วประเทศตลอดจนเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ ของชาวไทยมุสลิม จึงได้พิจารณาพื้นที่บริเวณริมถนนหลวงสายปัตตานี-ยะลา ตำบลอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี เนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ 55 ตารางวา คณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติงบประมาณสำหรับการก่อสร้างมัสยิดกลางปัตตานีขึ้น โดย ฯพณฯ พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้นได้เดินทางมาวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2500 เวลา 10.00 น. มัสยิดกลางแห่งนี้ใช้เวลาในการก่อสร้างและตกแต่งอย่างวิจิตรพิสดารเป็นเวลา 9 ปีกว่าจะแล้วเสร็จต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2506 ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรี ใน

สมัยนั้นได้เดินทางมาประกอบพิธีเปิดอย่างเป็นทางการและมอบมัสยิดแห่งนี้ให้แก่ชาวไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี โดยให้ตั้งชื่อว่า “มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี” มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานีสร้างเป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้น รูปทรงคล้ายกับ “ทัชมาฮาล” ประเทศอินเดีย ตรงกลางเป็นอาคารมียอดโดมขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร 4 ทิศ มีหอคอยอยู่สองข้างสูงเด่นเป็นสง่า บริเวณด้านหน้ามัสยิดมีสระน้ำสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ภายในมัสยิดมีลักษณะเป็นห้องโถง มีระเบียงสองข้าง ภายในห้องโถงมีบัลลังก์ทรงสูงและแคบเป็นที่สำหรับ “คอฎีบ” ยืนอ่านคุฎบะฮ์ในการละหมาดวันศุกร์ หอคอยสองข้างนี้เดิมใช้เป็นหอกลางสำหรับตีกลอง เป็นสัญญาณเรียกให้มุสลิมมาร่วมปฏิบัติศาสนกิจ ต่อมาใช้เป็นที่ติดตั้งลำโพง เครื่องขยายเสียงแทนเสียงกลอง ปัจจุบันขยายด้านข้างออกไปทั้ง 2 ข้าง และสร้างหอบัง (อะซาน) พร้อมขยายสระน้ำและที่อาบน้ำละหมาดให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น ภายในมัสยิดประดับด้วยหินอ่อนอย่างสวยงาม

เมืองโบราณยะรัง เมืองโบราณยะรัง เป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทยและเชื่อว่าเป็นที่ตั้งอาณาจักรโบราณที่มีชื่อว่า “ลังกาสุกะ” หรือ “ลังยาเสียว” ตามที่มีหลักฐานปรากฏในเอกสารของจีน ชวา มลายู และอาหรับ ลักษณะของเมืองโบราณยะรัง สันนิษฐานว่า มีผังเมืองเป็นรูปวงรีขนาดใหญ่ในพื้นที่ประมาณ 9 ตารางกิโลเมตร เป็นเมืองที่มีการสร้างทับซ้อนกันถึง 3 เมือง ขยายตัวเชื่อมต่อกัน ประกอบไปด้วยเมืองโบราณบ้านวัด มีศูนย์กลางเป็นลานจัตุรัสกลางเมือง ล้อมรอบด้วยคูน้ำและมีซากเนินดินโบราณสถานกระจายอยู่โดยรอบกว่า25 แห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางทิศตะวันตกและทางทิศเหนือในบริเวณพื้นที่บ้านจาเละ เมืองโบราณบ้านจาเละ มีศูนย์กลางอยู่ที่สระน้ำ โอบล้อมด้วยคูเมืองรูปสี่เหลี่ยมถัดจากกลุ่มโบราณสถานบ้านวัดขึ้นไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กิโลเมตรเมืองโบราณบ้านปราแว เป็นเมืองคูน้ำคันดินขนาดเล็กที่มีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่ามีป้อมดินทั้ง 4 มุมเมือง และมีคลองส่งน้ำต่อเชื่อมกับคูเมืองโบราณบ้านจาเละสี่มุมเมืองด้านทิศเหนือทั้ง 2 ด้าน นอกจากร่องรอยของคูน้ำ คันดินคูเมืองโบราณทั้ง 3 แห่งแล้วภายในกลุ่มเมืองโบราณนี้ ยังปรากฏซากโบราณสถานเนินดินกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 แห่งการเดินทางไปสู่แหล่งเมืองโบราณสามารถใช้เส้นทางสิโรรส (ทางหลวงหมายเลข 410) จากจังหวัดปัตตานีลงไปทางจังหวัดยะลาประมาณ 15กิโลเมตร จะมีทางแยกซ้ายมือสายยะรัง-มายอ (ทางหลวงหมายเลข 4061) ประมาณ1.2กิโลเมตร เข้าสู่เขตเมืองโบราณและเลี้ยวซ้ายขึ้นไปทางทิศเหนือประมาณ 400 เมตร ถึงเขตโบราณสถานบ้านจาเละ

เส้นทางที่ 3 ถ้ำตะกั่วทุ่งอันล่ำลือ

08.30 น. - เดินทางออกจากตัวเมืองจังหวัดพังงา

09.30 น. - แวะนมัสการที่วัดราษฎร์อุปถัมภ์ (วัดบางเรียง) นมัสการพระมหาธาตุเจดีย์ พุทธธรรมบันลือ ต่อด้วยวัดสุวรรณคูหา (ถ้ำตามเสด็จสี่กษัตริย์)

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. – เดินทางที่วัดนารายณิการาม (สักการะเทวรูปพระนารายณ์จำลอง)
- เทวรูปพระนารายณ์จำลองและโบราณวัตถุ
- พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

17.00 น. – เดินทางถึงที่พักจังหวัดพังงา

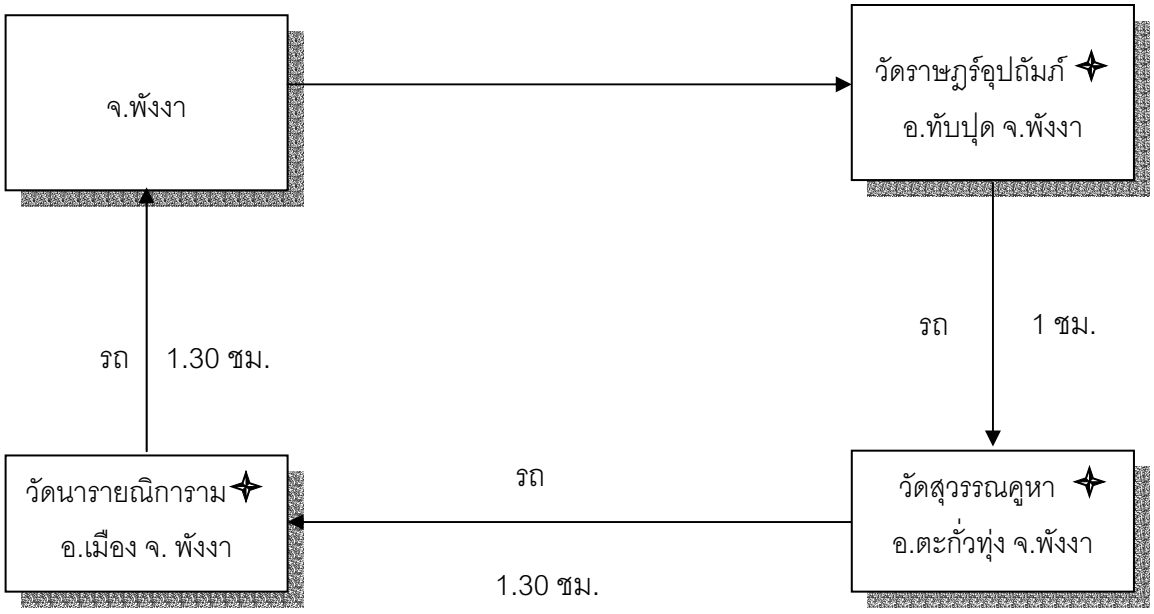

ภาพที่ 4.12 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ วัดราษฎร์อุปถัมภ์ หรือวัดบางเหรียง จากที่ว่าการอำเภอทับปุดไปบ้านบางเหรียง ตามทางหลวงหมายเลข 4118 ระยะทาง 11 กิโลเมตร วัดตั้งอยู่บนเขาล้าน เจดีย์เป็นรูประฆังคว่ำ โดยมีพระพุทธรูปล้อมรอบฐานโดยรอบ เป็นวัดที่มีภูเขาล้อมรอบสมบูรณ์ด้วยต้นไม้ใหญ่ ในวัดมีถาวรวัตถุทางธรรมที่สำคัญ คือ พระธาตุเจดีย์เทพนิมิต ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานนามว่า “พระมหาธาตุ เจดีย์พุทธธรรมบันลือ” ในวัดยังมีเจ้าแม่กวนอิม และพระพุทธอัฐิมงคลชัยนาคปรก สร้างไว้เพื่อปกป้องชาวใต้ให้พ้นจากภัยอันตรายทางธรรมชาติ

วัดสุวรรณคูหา หมู่ที่ 2 ตำบลกระโสม อำเภอตะกั่วทุ่งการเดินทาง ใช้เส้นทางสายพังงา-โคกกลอย(ทางหลวงหมายเลข 4) ไป 7 กิโลเมตรถึงหลักกิโลเมตรที่ 31 อำเภอตะกั่วทุ่งจะมีถนนลาดยางแยกเข้าขวามือไปอีก 1กิโลเมตร วัดสุวรรณคูหานี้ ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า "วัดถ้ำ" เป็นวัดที่น่าสนใจและมีความสำคัญที่สุดของจังหวัดพังงา เนื่องจากเป็นโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ในบริเวณที่ตั้งวัดมีภูเขาลูกหนึ่งซึ่งเขาลูกนี้ มีถ้ำใหญ่น้อยหลายแห่งทั้งที่ต่ำและที่สูง ถ้ำที่สำคัญมี ถ้ำใหญ่ ถ้ำแจ้งถ้ำมืด และถ้ำแก้ว ถ้ำใหญ่อยู่ตอนล่างสุด เวลาเข้าถ้ำจะต้องผ่านก่อนเสมอ มีขนาดใหญ่กว่าถ้ำอื่น กว้างประมาณ 20 เมตรเศษ ยาวประมาณ 40 เมตรเศษ พื้นถ้ำเรียบ เพดานโค้งครึ่งวงกลมเหมือนประทุนเรือ ตลอดความยาวของ ถ้ำประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องถ้วยจานเชิงลายคราม และเบญจรงค์ชนิดขนาดต่าง ๆ ถ้ำใหญ่ใช้เป็นวิหารมี พระพุทธรูปปูนปั้นต่าง ๆ ประดิษฐานอยู่จำนวนหลายองค์ที่สำคัญคือ พระพุทธไสยาสน์ ขนาดยาว 7 วา 2 ศอก องค์หนึ่งสวยงามมาก นอกจากนั้นยังมีพระปรมาภิไธยย่อของพระเจ้าแผ่นดินและพระราชวงศ์หลายพระองค์

วัดนารายณิการาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลเหล ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 14 กิโลเมตร หรือตามทางหลวงหมายเลข 401 (ตะกั่วป่า-สุราษฎร์ธานี) จะมีทางแยกขวาเข้าไป 2 กิโลเมตร เป็นที่ประดิษฐานเทวรูปพระนารายณ์ เทวรูปพระลักษณ์ องค์จำลอง ซึ่งองค์จริงอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต และเทวรูปพระแม่นางสีดา (นางสีดา) ซึ่งเป็นองค์จริง นอกจากนี้ยังพบศิลาจารึกอายุ 1,300-1,400 ปี ที่ขุดได้บริเวณยอดเขาเลียง อยู่ภายในวัด รูปสลักเหล่านี้มีความสำคัญเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเมือง “ตะโกลา” (ชื่อเดิมของเมืองตะกั่วป่า) และการเผยแพร่เข้ามาของวัฒนธรรมอินเดียในภูมิภาคแถบนี้นอกจากนั้นอำเภอกะปง

ยังมีน้ำตกอื่น ๆ ที่ชาวบ้านนิยมไปเที่ยวพักผ่อน คือ น้ำตกแสงทองเป็นน้ำตกเล็ก ๆ และน้ำตกหินลาดหรือน้ำตกแล่งหิน เป็นน้ำตกที่มีโขดหินและธารน้ำใส

1.5 นักท่องเที่ยวทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทาง มีรายละเอียดดังนี้

เส้นทางที่ 1 จิตรกรรมอันงดงาม

วันแรก

08.00 น. เดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

09.30 น. - เดินทางถึงวัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร ชมจิตรกรรมฝาผนังและโบราณวัตถุในวัด

11.00 น. - ต่อด้วยพิพิธภัณฑ์ธำมะรงค์ พร้อมรับประทานอาหารร่วมกัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางเข้าจังหวัดปัตตานี ชมมัสยิดกรือเซะ และศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนียว

16.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดปัตตานี พร้อมรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดปัตตานี เดินทางเข้าจังหวัดยะลา

13.30 น. - แวะนมัสการหลวงปู่ทวดที่วัดช้างไห้ราษฎร์บูรณาราม

14.30 น. - เดินทางถึง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

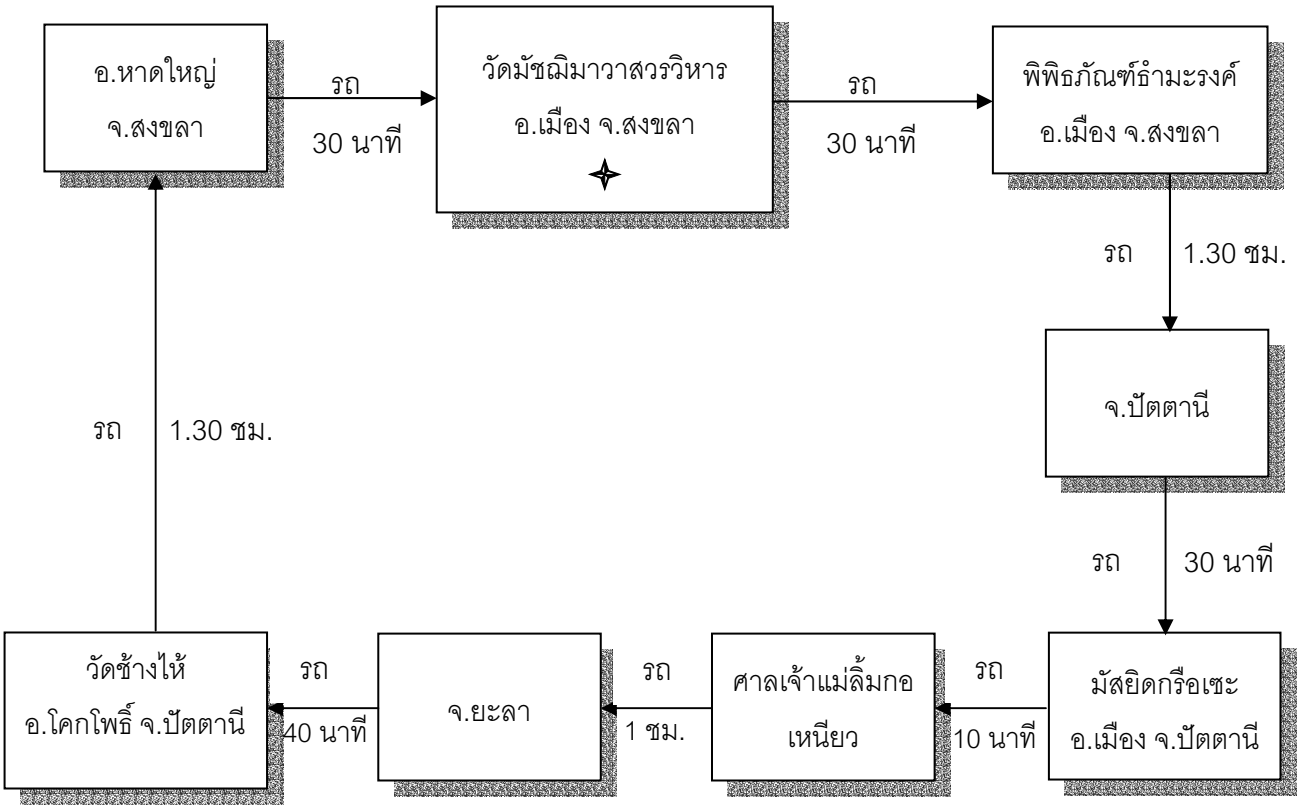

ภาพที่ 4.13 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร วัดมัชฌิมาวาสวรวิหารเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ตั้งอยู่ในเขตตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย เดิมชื่อวัดยายศรีจันทร์ภายหลังมีผู้สร้างวัดเลียบขึ้นทางเหนือ และวัดโพธิ์ขึ้นทางใต้ชาวบ้านจึงเรียกว่า วัดกลาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2431 สมเด็จพระมหาสมณะเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้เสด็จมาเมืองสงขลาทรงเปลี่ยนชื่อเป็น วัดมัชฌิมาวาส ในปี พ.ศ. 2460 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ยกขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลาได้บูรณะและสร้างพระอุโบสถหลังปัจจุบันพร้อมด้วยศาลาการเปรียญ หอไตร ศาลาฤาษี และกำแพง

วัด - พระอุโบสถเป็นอาคารทรงไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยย่อส่วน และปรับปรุงจากแบบพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นฝีมือช่างหลวงในกรมช่างสิบหมู่จากกรุงเทพ ร่วมกับช่างเมืองสงขลา ส่วนประกอบของช่อฟ้ามีแต่ตัวลำยองไม่มีนาคสะดุ้ง เสารองพระอุโบสถเป็นสี่เหลี่ยมไม่ย่อมุม ประตูและหน้าต่างเป็นซุ้มมงกุฎ หน้าบันทั้งภายนอกและภายในเป็นประติมากรรมปูนปั้นนูนสูงปิดทองและติดกระจก หน้าบันด้านทิศตะวันออก เป็นรูปปั้นพระพรหมสี่หน้าทรงหงส์ ล้อมด้วยกนกลายไทย ด้านทิศตะวันตกเป็นรูปปั้นพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ อยู่ในวงล้อมที่เป็น กนกลายไทย ที่หน้าบันด้านในทิศตะวันออก มีรูปปั้นราหูอมจันทร์หน้าตรง ที่หน้าบันด้านในทิศตะวันตกมีรูปปั้นราหูอมจันทร์หน้าเอียง พระประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปหินอ่อนปางสมาธิราบหน้าตักกว้าง 55 เซนติเมตร ประดิษฐานอยู่ในบุษบกพุทธลักษณะแบบไทยผสมจีน กล่าวคือฝีมือปั้นหุ่นเป็นฝีมือช่างท้องถิ่นแล้วนำไปแกะสลักหินอ่อนที่ประเทศจีนภายนอกพระอุโบสถ ระหว่างช่องเสาโดยรอบกำแพง มีภาพจำหลักหินเรื่องสามก๊ก เป็นฝีมือช่างจีน ที่เสาประตูกำแพงแก้วพระอุโบสถทั้งสี่ประตูมีศิลาจารึกอักษรจีน มีข้อความต่อเนื่องกัน ภายในพระอุโบสถ มีจิตรกรรมฝาผนังทั้งสี่ด้าน เป็นภาพเขียนสีฝุ่นบนผนังปูน เป็นงานฝีมือช่างหลวง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นเรื่องพุทธประวัติทศชาติชาดก และเทพชุมนุม ประกอบด้วยเทพในชั้นจตุมหาราชิก ยักษ์และครุฑ ต่ำลงมาเป็นภาพปฐมสมโพธิ แบ่งเรื่องโดยใช้เส้นสีเทา เส้นแบ่งภาพเป็นรูปหยักฟันปลา เพื่อแบ่งส่วนที่เป็นโลกสวรรค์ และโลกมนุษย์เริ่มจากเทพยดา ในหมื่นจักรวาลมาชุมนุมกันในสวรรค์ชั้นดุสิต เพื่ออัญเชิญพระบรมโพธิสัตว์ ให้มาปฏิสนธิในโลกมนุษย์ ภาพนี้เด่นกว่าภาพทั้งหลายเป็นภาพพระโพธิสัตว์ประทับในปราสาทมีกำแพงแก้วชั้นในล้อมอยู่ด้านนอก เทพยดาทั้งหลายนั่งพนมมือ เหนือขึ้นไปเป็นหมู่เมฆ มีปราสาทอยู่ไกล ๆ เหล่าเทพยดาเรียงรายกันอยู่ ถัดมาเป็นภาพพระเจ้าสุทโทธนะทรงประกอบพิธีแรกนาขวัญ ต่อมาเป็นภาพประสูติเจ้าชายสิทธัตถะ ทั้งหมดเป็นภาพพุทธประวัติที่ต่อเนื่องกันไป มีการสอดแทรกภาพชีวิตของชาวบ้านที่ถอดแบบจากคนในท้องถิ่นเอาไว้ด้วย ด้านหน้าของภาพปราสาทส่วนล่างเป็นริมฝั่งน้ำยาวเหยียดเป็นแม่น้ำอโนมา เจ้าชายสิทธัตถะทรงตัดพระเกศา ณ ริมฝั่งแม่น้ำนี้ พระอินทร์เอาผอบมารองรับพระเกศา แล้วนำไปประดิษฐานไว้ในพระจุฬามณีเจดีย์ ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ตามริมฝั่งแม่น้ำแสดงชุมชนชาวบ้าน ภาพเจ้าชายสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียรจนพระวรกายผ่ายผอม แล้วมีภาพพระอินทร์เสด็จมาดีดซอสามสาย จากนั้นเป็นภาพพระพุทธองค์ทรงบาตร ณ กรุงราชคฤห์ รับมธุปายาสแล้วทรงลอยถาดจนล่วงรู้ไปถึงพญานาคในเมืองบาดาล ตามผนังด้านหน้าพระอุโบสถเป็นภาพมารผจญ ด้านล่างที่ประทับมีแม่ธรณีบีบมวยผม ทำให้น้ำท่วมเหล่ามารทั้งหลายต่อไปเป็นภาพปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ ต่อมาทรงแสดงเทศนาโปรดพระเจ้าพิมพิสาร โปรดพระราชบิดา และพระนางพิมพา ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์

ทรงทรมานพญามหาชมพูแล้วเป็นภาพเสด็จขึ้นสวรรค์ชั้นดาวดึงส์โปรดพุทธมารดา แล้วเสด็จไปโปรดสัตว์นรก จากนั้นเป็นภาพกระทำภัตกิจในเรือนนายจุน แล้วเสด็จเข้าสู่ปรินิพพานที่กรุงกุสินารา ภาพสุดท้ายเป็นภาพโทณพราหมณ์แบ่งพระธาตุ และพระอินทร์อัญเชิญพระเขี้ยวแก้ว ด้านขวาไปไว้ในเจดีย์จุฬามณี ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ชั้นล่างสุดติดกับช่องหน้าต่าง แบ่งเป็นห้องๆรวม 18 ห้องเป็นเรื่องทศชาติตามลำดับคือพระเตมีย์ พระชนกพระสุวรรณสาม พระเนมิราช พระมโหสถพระภูริทัต พระจันทกุมาร พระนารถ พระวิทูร และ พระเวสสันดร

พิพิธภัณฑ์ธำมะรงค์ เคยเป็นบ้านพักของพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองค์มนตรีและรัฐบุรุษของประเทศไทย ภายในอาคารมีการจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ของตระกูลในอดีต พิพิธภัณฑ์ธำมะรงค์เคยเป็นบ้านพักของรองอำมาตย์โทขุนวินิจทัณฑกรรม (บิ้ง ติณสูลานนท์) พระธำมะรงพิเศษเมืองสงขลาบิดาของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ พลเอกเปรมเป็นบุตรคนที่ 6 และเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 16 ของประเทศ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งองคมนตรี เรือนจำกลางสงขลาได้ใช้บ้านหลังนี้แสดงข้าวของเครื่องใช้และประวัติวงศ์สกุลติณสูลานนท์ เปิดให้เข้าชมอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 ก.ย.2532 ปัจจุบันเรือนจำกลางสงขลาได้มอบให้เทศบาลเมืองสงขลาเป็นผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ตั้งอยู่ที่ ถ.จะนะ ต.บ่อยาง อ.เมืองสงขลาใกล้กับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา

มัสยิดกรือเซะ มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่บ้านกรือเซะ หมู่ที่ 2 ตำบลตันหยงลูโละอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร อยู่ติดกับถนนสายปัตตานี - นราธิวาส มัสยิดกรือเซะ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มัสยิดปิตูกรือบัน ชื่อนี้เรียกตามรูปทรงของประตูมัสยิด ซึ่งมีลักษณะเป็นวงโค้งแหลมแบบกอธิคของชาวยุโรป และแบบสถาปัตยกรรมของชาวตะวันออกกลาง (คำว่า ปิตู แปลว่า ประตู กรือบัน แปลว่าช่องประตูที่มีรูปโค้ง) มัสยิดกรือเซะเป็นอาคารก่ออิฐถือปูนขนาดกว้าง 15.10 เมตร ยาว 29.60 เมตร สูง 6.50 เมตร เสาทรงกลม เลียนรูปลักษณะแบบเสากอธิคของยุโรป ช่องประตูหน้าต่างมีทั้งแบบโค้งแหลมและโค้งมนแบบกอธิค โดมและหลังคามีรูปทรงโค้งมน อิฐที่ใช้ก่อมีลักษณะเป็นอิฐสมัยอยุธยา ตรงฐานมัสยิดมีอิฐรูปแบบคล้ายอิฐสมัยทวารวดีปะปนอยู่บ้าง สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529:55-56) ได้รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับการสร้างมัสยิดกรือเซะไว้หลายกระแส หนังสือสยาเราะห์ปัตตานีของหะยีหวันหะซัน กล่าวว่าสุลต่านลองยุนุสเป็นผู้สร้างประมาณปีฮิจเราะฮ์ 1142 ตรงกับพุทธศักราช 2265 สมัยอยุธยาตอนปลาย และว่าเหตุที่ก่อสร้างไม่สำเร็จเนื่องจากเกิดสงครามแย่งชิงราชสมบัติระหว่างสลุต่านลองยุนุกับระตูปะกาลันซึ่งเป็นพระอนุชาของพระองค์ หลังจากสุลต่านลองยุนุสสิ้นพระชนม์แล้ว ระตูปูยุดได้รับตำแหน่งสุลต่านเมืองปัตตานีคนต่อมา ได้ย้ายศูนย์การปกครองเมืองปัตตานีไปตั้งอยู่ ณ บ้านปูยุด (ปัจจุบันอยู่ในเขตท้องที่ตำบลปูยุด อำเภอเมืองปัตตานีบริเวณที่ตั้งวังของระตูปูยุดยังคงปรากฏร่องรอยกำแพงอยู่จน

บัดนี้) จึงไม่มีใครคิดสร้างมัสยิด กรือเซะต่อเติม ทิ้งไว้รกร้างจนเกิดเป็นตำนานเล่าสืบต่อกันมา ส่วนประวัติการสร้างมัสยิดอีกกระแสหนึ่ง มาจากความเชื่อเรื่องตำนานเจ้าแม่ลิ้มก่อเหนี่ยวว่า ลิ้มโต๊ะเคี่ยมพี่ชายซึ่งมาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามที่ปัตตานี ต่อมาในสมัยรายาบีรู (พ.ศ. 2159-2167) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ควบคุมการก่อสร้าง แต่กลับสร้างไม่สำเร็จ สร้างถึงยอดโดมคราวใดก็พังทลายลงมาทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากในสมัยนั้นช่างยังขาดความรู้ในการก่อสร้างหลังคารูปโดม การก่อสร้างจึงยังคงค้างคาและทิ้งร้างมาเป็นเวลานาน ในปี พ.ศ.2525กรมศิลปากรได้ทำการบูรณะในวาระแห่งปีเฉลิมฉลองกรุงเทพมหานครมีอายุครบ 200 ปีและในปี พ.ศ. 2542 กรมศิลปากรมีโครงการปรับปรุงบูรณะภายในให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้ส่วนภายนอกยังคงรักษาสภาพโบราณสถานเอาไว้เช่นเดิม

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลัก ของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว พระหมอ เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ถนนอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวจีนและชาวไทยโดยทั่วไปมาก ประวัติการสร้างหรือความเป็นมาของศาล เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มีการเล่าสืบต่อๆ กันมาเป็นตำนานที่เกี่ยวกับประวัติเมืองปัตตานี จากการศึกษาจากการบันทึกในสมัยราชวงศ์เหม็ง (พ.ศ. 2064-2109) เมื่อประมาณกว่า 400 ปี กล่าวว่า ลิ้มกอเหนี่ยวและพี่ชาย ชื่อลิ้มโต๊ะเคี่ยมเป็นชาวเมืองฮุยไล้ แขวงเมืองแต้จิ๋ว เดิมลิ้มโต๊ะเคี่ยมรับราชการอยู่ที่เมืองดังกล่าว ครั้งเมื่อสิ้นบุญบิดาแล้วจึงมารับราชการที่เมืองจั่วจิว ในช่วงที่โจรสลัดญี่ปุ่นกำเริบหนักทางเมืองหลวงได้แต่งตั้งขุนพล เซ็ก กี กวง เป็นแม่ทัพเรือปราบสลัดญี่ปุ่น จึงเป็นโอกาสดีของคู่อริที่จะใส่ความลิ้มโต๊ะเคี่ยม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงหนีไปยังเกาะกีลุ่ง (เกาะไต้หวัน) และหนีต่อไปยังเกาะลูวอน (ฟิลิปปินส์) แต่ต้องปะทะกับกองเรือของสเปนที่ยึดครองอยู่ หลังจากนั้นลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเดินทางมายังปัตตานี ได้ทำงานเป็นนายด่านเก็บภาษี ต่อมาจึงได้สร้างท่าเรือพาณิชย์แห่งหนึ่งชื่อ “โต๊ะเคี่ยม” ภายหลังลิ้มโต๊ะเคี่ยมได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามมีภรรยาเป็นเชื้อพระวงศ์ของเจ้าเมืองปัตตานีเป็นที่โปรดปรานของเจ้าเมืองปัตตานีจนได้รับบรรดาศักดิ์เป็นหัวหน้าด่านเก็บส่วยสาอากรต่าง ๆ ทางเมืองจีนมารดาและน้องสาวสืบเสาะข่าวก็ไม่ทราบลิ้มกอเหนี่ยวน้องสาวจึงขออนุญาตมารดาออกติดตามพี่ชายและนำกองเรือมาถึงเมืองปัตตานี ได้พบพี่ชายและขอร้องให้พี่ชายเดินทางกลับเมืองจีน พี่ชายได้รับปากกับเจ้าเมืองปัตตานีไว้ว่าจะสร้างมัสยิดประจำเมืองให้แล้วเสร็จ ลิ้มกอเหนี่ยวไม่ละความพยายามจึงขอพักอยู่ที่เมืองปัตตานีต่อไป เพื่อหาโอกาสอันควรชักชวนให้พี่ชายกลับ ต่อมาเมืองปัตตานีเกิดการกบฏแย่งชิงกันเป็นใหญ่ ภายหลังเจ้าเมืองถึงแก่อนิจกรรม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเข้าร่วมต่อสู้กับกบฏ ลิ้มกอเหนี่ยวเข้าช่วยพี่ชายแต่พิจารณาเห็นว่าสู้ข้าศึกไม่ได้ จึงฆ่าตัวตายไม่ยอมตายด้วยอาวุธของศัตรู จากการกระทำอย่างอาจหาญและเด็ดเดี่ยว

เยี่ยงชายชาตรีของลิ้มกอเหนี่ยว ได้ก่อให้ชาวจีนในปัตตานีมีความศรัทธา ในตัวนางจึงแกะสลักรูปลิ้มกอเหนี่ยวประดิษฐานไว้ที่ศาลเจ้าใกล้มัสยิดกรือเซะที่ลิ้มโต๊ะเคี่ยมสร้างไว้ไม่สำเร็จ ต่อมาภายหลังปรากฏว่ามีความศักดิ์สิทธิ์จนเป็นที่เลื่องลือทั่วไป อีกตำนานหนึ่งกล่าวว่า เมื่อลิ้มกอเหนี่ยวได้ฟังคำปฏิเสธของพี่ชายที่ไม่ยอมเดินทางกลับเมืองจีน จึงอธิษฐานขอให้การก่อสร้างมัสยิดกรือเซะไม่สำเร็จและผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ใกล้มัสยิดกรือเซะ ตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับมารดาก่อนจะออกเดินทางมาตามหาพี่ชาย เมื่อย้ายเมืองปัตตานีไปที่วังจะบังติกอ ชาวจีนในเมืองปัตตานีก็ย้ายชุมชนจากกรือเซะไปสร้างชุมชนชาวจีน ที่ตำบลอาเนาะรู และสร้างศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวนำรูปแกะสลักเจ้าแม่มาประทับ ณ ศาลเจ้าแม่แห่งนี้เพื่อสักการะจนถึงปัจจุบันนี้ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีงานประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไปตามถนนสายต่าง ๆ ภายในตัวเมืองฯ ทำพิธีลุยไฟบริเวณหน้าศาลเจ้าเล่งจูเกียง ว่ายน้ำข้ามแม่น้ำตานีบริเวณสะพานเดชานุชิต ในงานนี้มีผู้ที่เคารพศรัทธามาร่วมงานเป็นจำนวนมากทุกปี

วัดช้างไห้ วัดช้างให้ หรือวัดราษฎร์บูรณะ เป็นที่รู้จักกันดีของชาวพุทธทั้งในและต่างประเทศตั้งอยู่ริมทางรถไปสายหาดใหญ่-สุไหงโกลก หรือทางรถยนต์ สายปัตตานี – หนองจิก - นาเกตุ-นาประดู่-ยะลา ห่างจากตลาดนาประดู่ประมาณ 4 กิโลเมตร และห่างจากตัวเมืองปัตตานี 30 กิโลเมตร วัดช้างให้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เป็นวัดเก่าแก่สร้างขึ้นมากว่า 300 ปีแล้ว ไม่ทราบชัดว่าใครเป็นผู้สร้าง แต่จากตำนานความเชื่อกล่าวว่า พระยาแก้มดำ เจ้าเมืองไทรบุรี ต้องการหาชัยภูมิสำหรับสร้างเมืองใหม่ให้กับน้องสาว จึงได้เสี่ยงอธิษฐานปล่อยช้างออกเดินป่าโดยมีเจ้าเมืองไพร่พลและบริวารออกเดินติดตาม เวลาล่วงเลยไปหลายวัน จนกระทั่งวันหนึ่งช้างเสี่ยงทายได้หยุดอยู่ที่ป่า พร้อมทั้งเดินวนเวียนแล้วร้องขึ้น 3 ครั้ง พระยาแก้มดำ ถือเป็นนิมิตหมายอันดี จึงจะใช้บริเวณดังกล่าวสร้างเมืองแต่น้องสาวไม่ชอบ จึงให้ช้างออกเดินทางหาทำเลใหม่ พระยาแก้มดำจึงสร้างวัดตรงบริเวณดังกล่าวแทนแล้วขนานนามว่า “วัดช้างไห้” หลังจากที่พระยาแก้มดำได้เดินทางกลับถึงเมืองไทรบุรี ได้นิมนต์พระภิกษุองค์หนึ่งซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ท่านลังกา” หรือ “สมเด็จพะโคะ” หรือ “หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด” มาเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก ท่านลังกาได้เดินทางธุดงค์ไปมาระหว่างเมืองไทรบุรีกับวัดช้างไห้และได้สั่งลูกศิษย์ว่าถ้าท่านมรณภาพขอให้นำศพไปทำการฌาปนกิจ ณ วัดช้างให้เมื่อท่านมรณภาพที่เมืองไทรบุรี ลูกศิษย์ได้หามศพเดินทางหยุดที่ใดก็จะปักไม้ไว้ (ปัจจุบันจึงมีสถูปตามที่ต่างๆ) เมื่อถึงวัดช้างไห้ก็ทำการฌาปนกิจศพ ลูกศิษย์ก็นำอัฐิส่วนหนึ่งกลับไปเมืองไทรบุรีและส่วนหนึ่งฝังที่วัดช้างไห้โดยปักแก่นไม้เป็นเครื่องหมายไว้ (ขณะนี้ได้บูรณะสร้างเป็นสถูปอยู่ติดกับทางรถไฟ) มีผู้คนมากราบไหว้บนบานอธิษฐานได้ผลตามประสงค์ความศักดิ์สิทธิ์จึงเลื่องลือไปไกล หลังจากนั้น

วัดช้างให้ก็ร้างไปนา พ.ศ.2480 พระครูมนูญสมภารเจ้าอาวาสวัดพลานุภาพ เจ้าคณะตำบลทุ่งพลาให้พระช่วงมาเป็นเจ้าอาวาส พระช่วงได้ชักชวนบ้านมาแผ้วถางป่าสร้างกุฏิศาลาการเปรียญหลังคามุงจากพร้อมเสนาสนะอื่นๆ และได้ลากสิกขาเมื่อปี พ.ศ.2484 พระอาจารย์ทิม ธมมธโร (พระครูวิสัยโสภณ) เป็นเจ้าอาวาสตั้งชื่อตามหลักฐานกรมการศาสนาว่า “วัดราษฎร์บูรณะ” สร้างศาลาการเปรียญใหม่ กุฏิ 8 หลัง สร้างหอฉัน (โรงครัว) สร้างหอระฆัง สร้างพระเครื่องสมเด็จหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด พ.ศ.2497 สร้างอุโบสถ สร้างวิหารประดิษฐานรูปหล่อหลวงพ่อทวด สร้างสถูปบรรจุอัฐิหลวงพ่อทวดและพระอาจารย์ทิม ธรรมธโรมรณภาพปี พ.ศ. 2512 (เป็นเจ้าอาวาส 28 ปี) พ.ศ.2512 พระครูใบฎีกาขาวเป็นเจ้าอาวาสได้จัดงานพิธียกฉัตรทองยอดเจดีย์และปรับปรุงสถูปสมเด็จหลวงพ่อทวด จัดซื้อที่ดินและสร้างอาคารโรงเรียนราชมุนีรังสฤษฎ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา (เป็นเจ้าอาวาส 9 ปี) พ.ศ.2521 พระครูอนุกูลปริยัติกิจ (สวัสดิ์ อรุโณ) เป็นเจ้าอาวาสมาจนถึงปัจจุบัน

เส้นทางที่ 2 ความโดดเด่นของถ้ำ

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สู่จังหวัดกระบี่

12.00 น. - จังหวัดกระบี่พร้อมรับประทานอาหารกลางวันโดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางเข้าสู่วัดถ้ำเสือ

14.30 น. - เดินทางเข้าที่ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด

16.00 น. - เดินทางเข้าที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากตัวเมืองจังหวัดกระบี่

09.00 น. - แวะถ้ำเขาพระ และต่อด้วยพิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม

12.30 น. - รับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - ออกจากจังหวัดกระบี่ เดินทางกลับ

17.30 น. - เดินทางถึง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

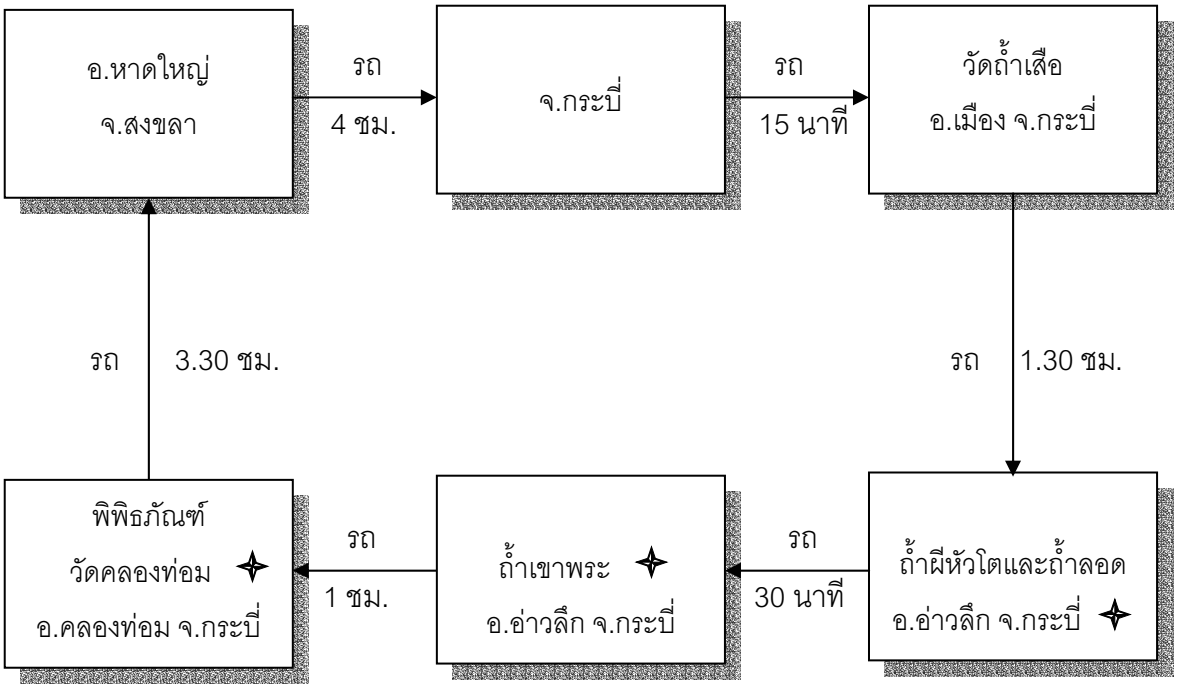

ภาพที่ 4.14 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดถ้ำเสือ ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่มาไม่ไกลนัก ประมาณ 5-6 กิโลเมตร ชื่อวัดนั้นมีข้อสันนิษฐานว่าเนื่องจากในอดีตเคยมีเสืออาศัยอยู่ และภายในถ้ำยังปรากฏหินธรรมชาติ เป็นรูปแบบของอุ้งเท้าเสือ ส่วนที่มาของวัดนี้น่าจะมาจากพระธุดงค์ที่เดินทางจาริก ไปเพื่อหาสถานที่วิเวกในการปฏิบัติธรรม มาอาศัยอยู่ตามถ้ำ และมีชาวบ้านที่ศรัทธาตามมากราบไหว้เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นวัดในเวลาต่อมา วัดแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งความโดดเด่นของวัดและชื่อเสียงของ"หลวงพ่อจำเนียร" เจ้าอาวาสวัดถ้ำเสือที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธามาช้านาน สภาพโดยทั่วไปของวัดถ้ำเสือมีลักษณะ เป็นสวนป่า เป็นโพรงถ้ำ มีเพิงผาและแหล่งถ้ำธรรมชาติ เช่น ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำลอด ถ้ำช้างแก้ว ถ้ำลูกธนู ถ้ำพระ เป็นต้น ถ้ำบางแห่งที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณวัดยังสามารถใช้เป็นศูนย์กลางการนั่งฌานของพระภิกษุและเหล่าอุบาสก

อุบาสิกาได้อีกด้วย ในขณะที่ทัศนียภาพก็รื่นรมย์แวดล้อมด้วยต้นไม้ใหญ่ อายุนับร้อยนับพันปี เนื่องจากมีเขาล้อมอยู่ทุกด้าน บริเวณนี้นอกจากเป็นสถานที่วิปัสสนาแล้ว ยังเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญถึงสองสมัยคือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ มีการขุดพบวัตถุโบราณหลายอย่าง เช่น เครื่องมือหิน เศษภาชนะดินเผา พระพิมพ์ดิบ สิ่งสำคัญใน"วัดถ้ำเสือ"นั้นที่ดูเหมือนจะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดและเป็นที่นิยมชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก็คือการที่ได้มาแวะสักการะขอพรจาก"เจ้าแม่กวนอิม"ซึ่งมีความสูงใหญ่กว่า 5 เมตร ที่ตั้งประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกเหนือจากแวะสักการะเจ้าแม่กวนอิมแล้วยังสามารถแวะกราบไหว้พระพุทธรูปหยกขาว"ศิลปะพม่าอายุนับร้อยปีและ "พระพุทธบาทจำลอง" ได้อีกด้วย ที่นี่มีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากนักท่องเที่ยวที่มาสามารถแวะทักทายและนำอาหารให้ฝูงลิงเหล่านี้ได้ ใครที่มาเที่ยววัดถ้ำเสือแล้วยังไม่ได้ขึ้นเขาพิชิตบันได 1,200 ขั้น ถือว่ายังมาไม่ถึงวัดเมื่อขึ้นบันไดมาแล้วทุก 100 ขั้นของบันไดจะเขียนตัวเลขบอกไว้ให้นับว่าเหลืออีกกี่ขั้นจึงจะถึงบนยอดเขาสาเหตุที่ต้องตะเกียดตะกายขึ้นบันไดกว่า1,200ขั้นนั่นก็เพื่อขึ้นไปสักการะ "พระธาตุเจดีย์ระฆังใหญ่" ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขานั่นเอง ซึ่งจากข้างบนนี้จะสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองกระบี่ได้รอบทิศทีเดียว วัดถ้ำเสือจึงเป็นอีกแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาเยือนยังจังหวัดกระบี่ไม่ควรพลาด การเดินทางก็หาไม่ยากออกจากตัวเมืองมาตามถนนเส้นทางสายกระบี่ – ตรังประมาณ 5-6 กิโลเมตรก็ถึงแล้ว หากหลงทางก็สามารถสอบถามจากชาวบ้านได้เชื่อแน่ว่ารู้จักกันทุกคน

ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด ตั้งอยู่ในเขตอำเภออ่าวลึกในเทือกเขาผีหัวโต ซึ่งมีลักษณะเป็นเขาหินปูนล้อมรอบด้วยบึงและป่าโกงกาง นั่งเรือจากท่าเรือบ่อท่อไปประมาณ 10 นาที เลยทางแยกไปถ้ำลอดใต้เล็กน้อย จากปากถ้ำมองเข้าไปจะเห็นทางแยกเป็น 2 ทาง ทางซ้ายมือจะตัดตรงไปยังด้านหลังของถ้ำที่เป็นโพรงใหญ่ มีแสงสว่างส่องเข้ามาถึงได้ ส่วนด้านขวามือเป็นทางที่จะตรงเข้าไปยังห้องโถงของตัวถ้ำ แต่เดิมภายในถ้ำเคยพบหัวกะโหลกมนุษย์ซึ่งมีขนาดโตกว่าปกติจึงมีชื่อว่า “ถ้ำผีหัวโต” นอกจากนี้บนผนังถ้ำยังปรากฏภาพเขียนสีก่อนสมัยประวัติศาสตร์จำนวนมาก อาทิ รูปคน รูปสัตว์ ตลอดจนรูปอวัยวะต่าง ๆ และบนพื้นถ้ำมีเปลือกหอยทับถมกันอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ตามเพิงผาและผนังถ้ำบนเกาะน้อยใหญ่ในเขตป่าชายเลนตอนกลางอุทยานแห่งชาติยังเป็นแหล่งภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ เช่น ถ้ำชาวเล แหลมท้ายแรด เกาะกาโรส แหลมไฟไหม้ ระยะทางแหลมสัก-แหลมไฟไหม้ 5 กิโลเมตร แหลมสัก-ถ้ำชาวเล 2 กิโลเมตร แหลมสัก-เขากาโรส หรือเกาะกาโรส 7 กิโลเมตร การเดินทางเช่าเหมาเรือหางยาวที่ท่าเรือแหลมสักตามระยะใกล้-ไกล และควรเดินทางช่วงน้ำขึ้นจะได้ขึ้นฝั่งสะดวก

ถ้ำเขาพระ ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 4 บ้านเขาพระ ต.อ่าวลึกใต้ อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่ ประมาณ 48 กม. เป็นที่ตั้งของสำนักสงฆ์เขาพระสุญญาตาราม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภออ่าวลึก 2 กม. ภายในถ้ำเขาพระมีพระพุทธรูปเก่าแก่อยู่องค์หนึ่ง ซึ่งภายหลังได้มีผู้สร้างพระพุทธรูปขนาดเท่ากัน ขนาบข้างไว้อีก 2 องค์ และพระพุทธรูปไม้แกะสลักองค์เล็กๆ รอบฐาน

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ. เพชรเกษม ต. คลองท่อมใต้ อ. คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม. ประวัติในปี พ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมาย จึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์ เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ อีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุเหล่านี้ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือ ราวปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์

เส้นทางที่ 3 อนุสรณ์แห่งวีรกรรม

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดกระบี่ สู่จังหวัดพังงา

10.00 น. - ถึงจังหวัดพังงาแวะนมัสการที่วัดราษฎร์อุปถัมภ์ (วัดบางเรียง)

12.30 น. - ทานอาหารกลางวันพร้อมกันที่จังหวัดภูเก็ตคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - อนุสาวรีย์หลัก 60 ปีต่อด้วยอนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์

16.30 น. - เดินทางเข้าที่พักจังหวัดภูเก็ต

วันที่สอง

08.00 น. - รับประทานอาหารเช้า คณะทัวร์บริการ

09.00 น. - แวะอนุสาวรีย์วีรสตรีและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกลาง

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - แวะที่วัดพระนางสร้าง ต่อด้วยวัดพระทอง

16.00 น. - เดินทางกลับจังหวัดกระบี่

18.00 น. - ถึงจังหวัดกระบี่

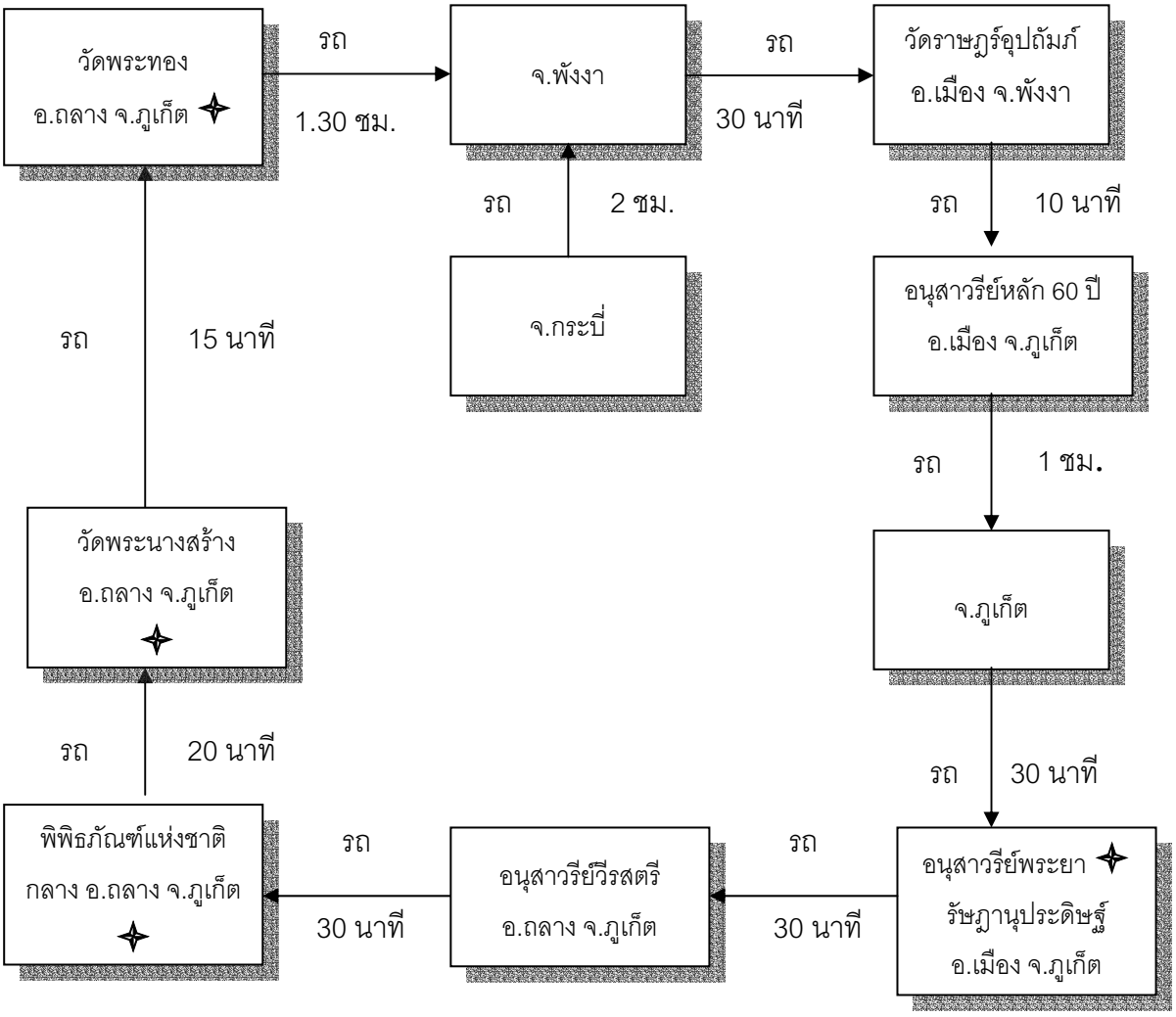

ภาพที่ 4.15 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ วัดราษฎร์อุปถัมภ์ หรือวัดบางเหรียง จากที่ว่าการอำเภอทับปุดไปบ้านบางเหรียง ตามทางหลวงหมายเลข 4118 ระยะทาง 11 กิโลเมตร วัดตั้งอยู่บนเขาล้าน เจดีย์เป็นรูประฆังคว่ำ โดยมีพระพุทธรูปล้อมรอบฐานโดยรอบ เป็นวัดที่มีภูเขาล้อมรอบสมบูรณ์ด้วยต้นไม้ใหญ่ ในวัดมีถาวรวัตถุทางธรรมที่สำคัญ คือพระธาตุเจดีย์เทพนิมิต ซึ่งพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานนามว่า “พระมหาธาตุ เจดีย์พุทธธรรมบันลือ” ในวัดยังมีเจ้าแม่กวนอิมและพระพุทธอัฐิมงคลชัยนาคปรกสร้างไว้เพื่อปกป้องชาวใต้ให้พ้นจากภัยอันตรายทางธรรมชาติ

อนุสาวรีย์หลัก 60 ปี อยู่ที่สะพานหินสุด ถนนภูเก็ต สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2512 เพื่อเป็นที่ระลึกแก่กัปตันเอ็ดเวิร์ด โธมัสไมล์ ชาวออสเตรเลีย ผู้นำเรือขุดแร่มาใช้ขุดแร่ในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2452

อนุสาวรีย์วีรสตรี ตั้งอยู่ที่สี่แยกท่าเรือก่อนถึงตัวเมืองภูเก็ต 12 กิโลเมตร สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งวีรกรรมของ ท้าวเทพกษัตรีย์และท้าวศรีสุนทร

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกลาง ตั้งอยู่ห่างจากอนุสาวรีย์วีรสตรีประมาณ 50 เมตร ตัวอาคารได้รับการออกแบบให้มีรูปทรงเป็นบ้านท้องถิ่นของชาวภูเก็ต มี 2 หลัง อาคารหลังแรกจัดแสดงเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ชายฝั่งทะเลตะวันตก สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์เมืออารยธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามาประวัติและวิธีการทำเหมืองแร่ดีบุก และสวนยางพารา ศิลปะพื้นบ้านและชาติพันธุ์วิทยาของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณคาบสมุทรมลายู สำหรับอาคารหลังที่สองจัดแสดงฉากและเรื่องราวของศึกถลาง ชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีที่น่าสนใจของชาวจีนในภูเก็ต และเรื่องราวความเป็นมาและถิ่นอาศัยของชาวเลในภูเก็ต

วัดพระนางสร้าง อยู่ห่างจากตัวเมือง 20 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางถนนเทพกษัตรีถึงสี่แยกอำเภอถลาง ตั้งอยู่ทางด้านซ้ายเป็นวัดที่เก่าแก่ และเป็นแหล่งประวัติศาสตร์เมืองถลางที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะเคยเป็นค่ายสู้รบกับพม่า เมื่อปี พ.ศ. 2328 นอกจากนี้ภายในอุโบสถเก่ายังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปดีบุกที่เก่าแก่ 3 องค์ เรียกว่า“พระในพุง” หรือ “พระสามกษัตริย์” ซึ่งอยู่ในพระอุทรของพระพุทธรูปหล่อองค์ใหญ่อีกชั้นหนึ่ง

อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ เป็นสมุหเทศาภิบาลและเป็นผู้สำเร็จราชการมณฑลภูเก็ตในปี พ.ศ.2444 มีลักษณะเป็นรูปเหมือนโลหะในท่ายืนที่ฐานมีจารึกประวัติของท่าน

วัดพระทอง (วัดพระผุด) อยู่ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตประมาณ 20 กิโลเมตร จากตัวเมืองภูเก็ต เลยที่ว่าการอำเภอถลาง ไปเล็กน้อยจะมีทางแยกขวามือเข้าวัดพระทองวัดนี้มีพระพุทธรูปผุด ขึ้นจากพื้นดินเพียงครึ่งองค์ เมื่อคราวศึกพระเจ้าปะดุงยกพลมาตีเมืองถลาง พ.ศ. 2328 ทหารพม่าพยายามขุด พระผุดเพื่อนำกลับไปพม่า แต่ขุดลงไปคราวใด ก็มีฝูงแตนไล่ต่อยจนต้องละความพยายาม ต่อมาชาวบ้าน ได้นำทองหุ้มพระพุทธรูป ที่ผุดจากพื้นดินเพียงครึ่งองค์ดังปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน

พระผุด หรือ พระทอง พระครูวิตถารสมณวัตร์ (ฝรั่ง) ท่านเป็นเจ้าอาวาสรูปที่ 15 เมื่อท่านแก้ปริศนาได้ ท่านก็บูรณปฏิสังขรณ์วัด ท่านได้ขุดดินหลัง พระผุดซึ่งเป็นดินทราย เกรงว่าจะทรุด จึงได้เอาเหล็กแหลมตอกเข้าไปใต้ฐานพระพุทธรูป ที่อยู่ในดิน สกัดเนื้อพระพุทธรูป ไปพิสูจน์ช่างทองรับว่าเป็นทองคำจริงอยู่ด้านใน คำกล่าวเล่าลือว่า พระผุดคือพระทองคำ ก็มีผู้ยอมรับมากขึ้น วัดพระทอง จึงเป็นชื่อวัดอีกชื่อหนึ่ง เหตุเพราะ พระพุทธรูปด้านในเป็นทองคำ

1.6 ท่องเที่ยวกับทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ประตูสู่แหล่งศิลาจารึก

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากตัวเมืองจังหวัดสงขลา

09.30 น. - เดินทางถึงวัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร ชมจิตกรรมฝาผนังและโบราณวัตถุในวัด และวัดหาดใหญ่ใน ภายในวัดเป็นที่ประดิษฐานพร้อมรับประทานอาหารกลางวัน คณะทัวร์บริการ

16.00 น. - ถึงจังหวัดกระบี่เข้าที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดกระบี่

09.30 น. - เข้าถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด ชมภาพเขียนสีอายุพันปีนับร้อย

12.00 น. - พร้อมรับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางต่อที่ถ้ำเขาพระและต่อด้วยพิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม

17.00 น. - เดินทางเข้าที่พักจังหวัดตรัง

วันที่สาม

08.00 น. - เดินทางจากที่พักจังหวัดตรัง

09.00 น. - เดินทางถึงอนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี

10.30 น. - ต่อด้วยวัดตรังคภูมิพุทธาวาส

12.00 น. - พร้อมรับประทานอาหารร่วมกัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - เดินทางกลับจังหวัดสงขลา

16.00 น. – ถึงที่พักจังหวัดสงขลา

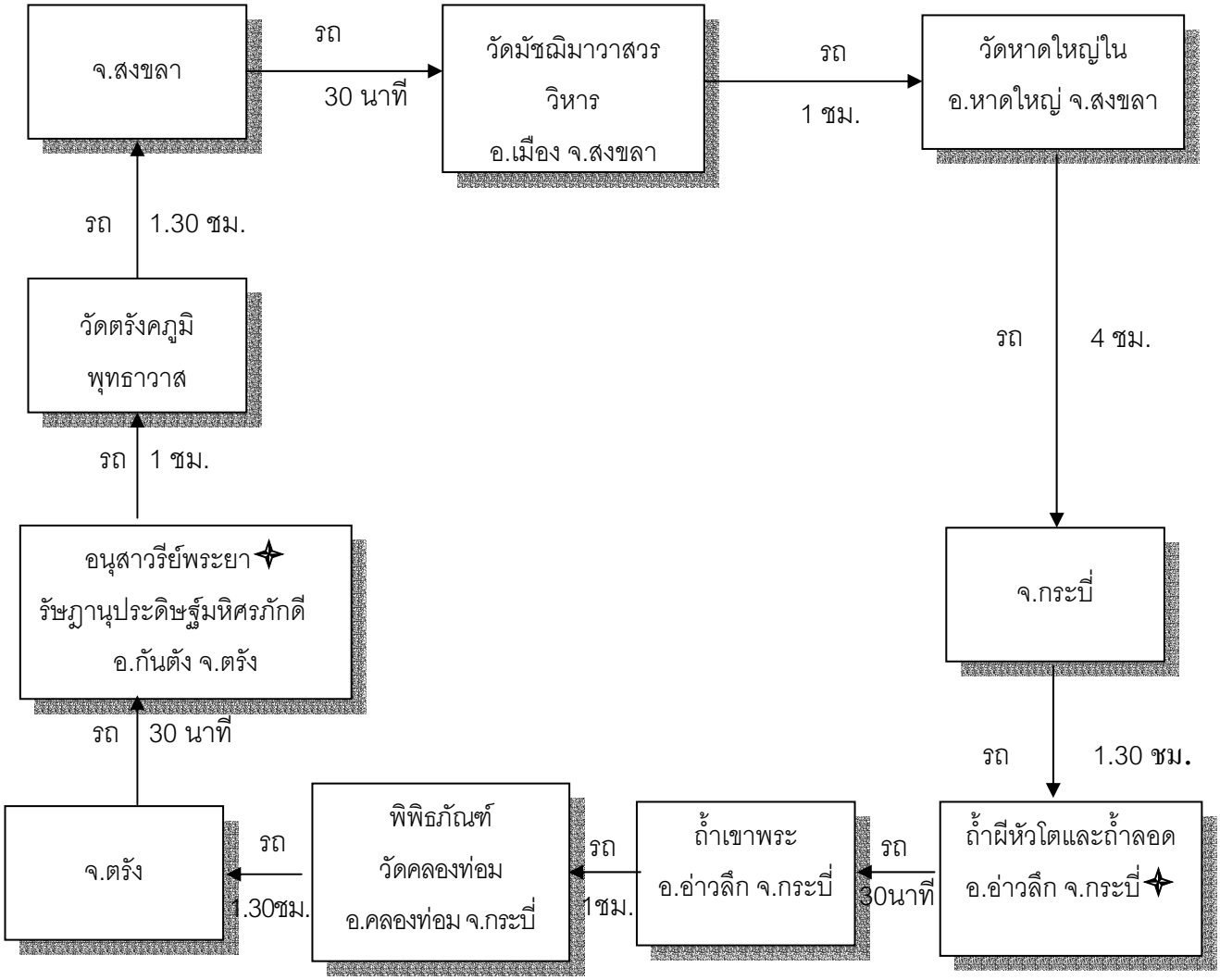

ภาพที่ 4.16 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร วัดมัชฌิมาวาสวรวิหารเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ตั้งอยู่ในเขตตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย เดิมชื่อวัดยายศรีจันทร์ ภายหลังมีผู้สร้างวัดเลียบขึ้นทางเหนือ และวัดโพธิ์ขึ้นทางใต้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า วัดกลาง ต่อมาในปี พ.ศ.2431 สมเด็จพระมหาสมณะเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้เสด็จมาเมืองสงขลาทรงเปลี่ยน

ชื่อเป็น วัดมัชฌิมาวาส ในปี พ.ศ.2560 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้า ฯ ยกขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระจอมเกลาเจ้าอยู่หัว เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (บุญสังข์) ผู้สำเร็จราชการเมืองสงขลา ได้บูรณะและสร้างพระอุโบสถหลังปัจจุบันพร้อมด้วยศาลาการเปรียญ หอไตร ศาลาฤาษี และกำแพงวัดพระอุโบสถ เป็นอาคารทรงไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยย่อส่วน และปรับปรุงจากแบบพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นฝีมือช่างหลวงในกรมช่างสิบหมู่จากกรุงเทพ ฯ ร่วมกับช่างเมืองสงขลา ส่วนประกอบของช่อฟ้ามีแต่ตัวลำยองไม่มีนาคสะดุ้ง เสารองพระอุโบสถเป็นสี่เหลี่ยมไม่ย่อมุม ประตูและหน้าต่างเป็นซุ้มมงกุฎ หน้าบันทั้งภายนอกและภายในเป็นประติมากรรมปูนปั้น นูนสูงปิดทองและติดกระจก หน้าบันด้านทิศตะวันออก เป็นรูปปั้นพระพรหมสี่หน้าทรงหงส์ ล้อมด้วยกนกลายไทย ด้านทิศตะวันตกเป็นรูปปั้นพระอินทร ทรงช้างเอราวัณอยู่ในวงล้อมที่เป็นกนกลายไทย ที่หน้าบันด้านในทิศตะวันออก มีรูปปั้นราหูอมจันทร์หน้าตรงที่หน้าบันด้านในทิศตะวันตกมีรูปปั้นราหูอมจันทร์หน้าเอียง พระประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปหินอ่อนปางสมาธิราบ หน้าตักกว้าง 55 เซนติเมตร ประดิษฐานอยู่ในบุษบกพุทธลักษณะแบบไทยผสมจีน กล่าวคือฝีมือปั้นหุ่นเป็นฝีมือช่างท้องถิ่นแล้วนำไปแกะสลักหินอ่อนที่ประเทศจีนภายนอกพระอุโบสถ ระหว่างช่องเสาโดยรอบกำแพง มีภาพจำหลักหินเรื่องสามก๊ก เป็นฝีมือช่างจีน ที่เสาประตูกำแพงแก้วพระอุโบสถทั้งสี่ประตู มีศิลาจารึกอักษรจีน มีข้อความต่อเนื่องกัน ภายในพระอุโบสถ มีจิตรกรรมฝาผนังทั้งสี่ด้าน เป็นภาพเขียนสีฝุ่นบนผนังปูน เป็นงานฝีมือช่างหลวงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นเรื่องพุทธประวัติ ทศชาติชาดก และเทพชุมนุม ประกอบด้วยเทพในชั้นจตุมหาราชิก ยักษ์และครุฑ ต่ำลงมาเป็นภาพปฐมสมโพธิ แบ่งเรื่องโดยใช้เส้นสีเทา เส้นแบ่งภาพเป็นรูปหยักฟันปลา เพื่อแบ่งส่วนที่เป็นโลกสวรรค์ และโลกมนุษย์เริ่มจากเทพยดา ในหมื่นจักรวาลมาชุมนุมกันในสวรรค์ชั้นดุสิต เพื่ออัญเชิญพระบรมโพธิสัตว์ ให้มาปฏิสนธิในโลกมนุษย์ ภาพนี้เด่นกว่าภาพทั้งหลาย เป็นภาพพระโพธิสัตว์ประทับในปราสาทมีกำแพงแก้วชั้นในล้อมอยู่ด้านนอก เทพยดาทั้งหลายนั่งพนมมือ เหนือขึ้นไปเป็นหมู่เมฆ มีปราสาทอยู่ไกล ๆ เหล่าเทพยดาเรียงรายกันอยู่ ถัดมาเป็นภาพพระเจ้าสุทโทธนะทรงประกอบพิธีแรกนาขวัญ ต่อมาเป็นภาพประสูติเจ้าชายสิทธัตถะ ทั้งหมดเป็นภาพพุทธประวัติที่ต่อเนื่องกันไป มีการสอดแทรกภาพชีวิตของชาวบ้านที่ถอดแบบจากคนในท้องถิ่นเอาไว้ด้วย ด้านหน้าของภาพปราสาทส่วนล่างเป็นริมฝั่งน้ำยาวเหยียดเป็นแม่น้ำอโนมา เจ้าชายสิทธิตถะทรงตัดพระเกศา ณ ริมฝั่งแม่น้ำนี้พระอินทร์ เอาผอบมารองรับพระเกศา แล้วนำไปประดิษฐานไว้ในพระจุฬามณีเจดีย์ ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ตามริมฝั่งแม่น้ำแสดงชุมชนชาวบ้าน ภาพเจ้าชายสิทธัตถะทรงบำเพ็ญเพียร

จนพระวรกายผ่ายผอม แล้วมีภาพพระอินทร์เสด็จมาดีด ซอสามสาย จากนั้นเป็นภาพพระพุทธองค์ทรงบาตร ณ กรุงราชคฤห์รับมธุปายาสแล้วทรงลอยถาดจนล่วงรู้ไปถึงพญานาคในเมืองบาดาล ตามผนังด้านหน้าพระอุโบสถเป็นภาพมารผจญ ด้านล่างที่ประทับมีแม่ธรณีบีบมวยผม ทำให้น้ำท่วมเหล่ามารทั้งหลาย ต่อไปเป็นภาพปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ ต่อมาทรงแสดงเทศนาโปรดพระเจ้าพิมพิสาร โปรดพระราชบิดา และพระนางพิมพา ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ ทรงทรมานพญามหาชมพู แล้วเป็นภาพเสด็จขึ้นสวรรค์ชั้นดาวดึงส์โปรดพุทธมารดา แล้วเสด็จไปโปรดสัตว์นรก จากนั้นเป็นภาพกระทำภัตกิจในเรือนนายจุน แล้วเสด็จเข้าสู่ปรินิพพานที่กรุงกุสินารา ภาพสุดท้ายเป็นภาพโทณพราหมณ์แบ่งพระธาตุ และพระอินทร์อัญเชิญพระเขี้ยวแก้ว ด้านขวาไปไว้ในเจดีย์จุฬามณี ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ชั้นล่างสุดติดกับช่องหน้าต่าง แบ่งเป็นห้อง ๆ รวม 18 ห้อง เป็นเรื่องทศชาติตามลำดับคือพระเตมีย์ พระชนกพระสุวรรณสาม พระเนมิราช พระมโหสถ พระภูริทัต พระจันทกุมาร พระนารถ พระวิทูร และพระเวสสันดร

วัดหาดใหญ่ใน วัดหาดใหญ่ใน ตั้งอยู่ถนนเพชรเกษมใกล้สะพานคลองอู่ตะเภาเป็นที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ยาว 35 เมตร สูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตร ชื่อ “พระพุทธหัตถมงคล” ที่ว่ากันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมไปนมัสการ

ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด ตั้งอยู่ในเขตอำเภออ่าวลึกในเทือกเขาผีหัวโต ซึ่งมีลักษณะเป็นเขาหินปูนล้อมรอบด้วยบึงและป่าโกงกาง นั่งเรือจากท่าเรือบ่อท่อไปประมาณ 10 นาที เลยทางแยกไปถ้ำลอดใต้เล็กน้อย จากปากถ้ำมองเข้าไปจะเห็นทางแยกเป็น 2 ทาง ทางซ้ายมือจะตัดตรงไปยังด้านหลังของถ้ำที่เป็นโพรงใหญ่ มีแสงสว่างส่องเข้ามาถึงได้ ส่วนด้านขวามือเป็นทางที่จะตรงเข้าไปยังห้องโถงของตัวถ้ำ แต่เดิมภายในถ้ำเคยพบหัวกะโหลกมนุษย์ซึ่งมีขนาดโตกว่าปกติจึงมีชื่อว่า “ถ้ำผีหัวโต” นอกจากนี้บนผนังถ้ำยังปรากฏภาพเขียนสีก่อนสมัยประวัติศาสตร์จำนวนมาก อาทิ รูปคน รูปสัตว์ ตลอดจนรูปอวัยวะต่าง ๆ และบนพื้นถ้ำมีเปลือกหอยทับถมกันอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ตามเพิงผาและผนังถ้ำบนเกาะน้อยใหญ่ในเขตป่าชายเลนตอนกลางอุทยานแห่งชาติยังเป็นแหล่งภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ เช่น ถ้ำชาวเล แหลมท้ายแรด เกาะกาโรส แหลมไฟไหม้ ระยะทางแหลมสัก-แหลมไฟไหม้ 5 กิโลเมตร แหลมสัก-ถ้ำชาวเล 2 กิโลเมตร แหลมสัก-เขากาโรสหรือเกาะกาโรส 7 กิโลเมตร การเดินทาง เช่าเหมาเรือหางยาวที่ท่าเรือแหลมสักตามระยะใกล้-ไกลและควรเดินทางช่วงน้ำขึ้นจะได้ขึ้นฝั่งสะดวก

ถ้ำเขาพระ ถ้ำเขาพระ ตั้งอยู่ในเขต หมู่ที่ 4 บ้านเขาพระ ต.อ่าวลึกใต้ อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่ ประมาณ 48 กม. เป็นที่ตั้งของสำนักสงฆ์เขาพระสุญญาตาราม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภออ่าวลึก 2 กม. ภายในถ้ำเขาพระ มีพระพุทธรูปเก่าแก่อยู่องค์หนึ่ง ซึ่งภายหลังได้มีผู้สร้าง พระพุทธรูปขนาดเท่ากัน ขนาบข้างไว้อีก 2 องค์ และพระพุทธรูปไม้แกะสลักองค์เล็ก ๆ รายรอบฐาน

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ. เพชรเกษม ต. คลองท่อมใต้ อ.คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม. ประวัติ ในปี พ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมาย จึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์ เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ อีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุเหล่านี้ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือ ราวปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี

อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและวางรากฐานสำคัญให้กับการเมืองตรังในหลายด้าน โดยเฉพาะการเป็นผู้นำต้นยางพาราเข้ามาปลูก และส่งเสริมจนเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ผู้มาเยือนเมืองตรังควรไปแสดงความสักการะต่ออนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี ที่ชาวตรังให้ความเคารพนับถือ อย่างมาก อนุสาวรีย์ตั้งอยู่ในสวนสาธารณะพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี ที่ตั้งอยู่บนเนินเตี้ยๆ กลางสาธารณะ เป็นรูปพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดีในเครื่องแบบสมุหเทศาภิบาล ถือกระบี่หล่อด้วยโลหะสูงประมาณ 2 เมตร ตั้งอยู่บนฐานคอนกรีตสูง 3 เมตร ทางขึ้นสู่แท่นสักการะประดับด้วยต้นปาล์มซึ่งเป็นปาล์มหายาก

วัดตรังคภูมิพุทธาวาส เป็นวัดที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปหินอ่อนที่อัญเชิญมาจากพม่า ตั้งแต่เมื่อสร้างเมืองกันตัง เป็นพระพุทธรูปหินอ่อนที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดตรัง พระพุทธรูปเป็นพระประธานในโบสถ์หลังเก่า ปางมารวิชัย ขัดสมาธิเพชร หน้าตักกว้าง 43 นิ้ว สูง 64 นิ้ว พระเกตุมาลารูปเปลวเพลิง ซึ่งแตกต่างจากพระพุทธรูปหินอ่อนจากพม่าทั่วไปที่เป็นรูปเมาลี

เส้นทางที่ 2 เล่าขานตำนานวัฒนธรรม

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดสงขลาพร้อมเดินทางไปจังหวัดพัทลุง

10.00 น. - ถึงจังหวัดพัทลุงแวะที่วัดเขียนบางแก้ว จากนั้นรับประทานอาหารกลางวัน คณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางต่อที่วัดคูหาสวรรค์ ต่อด้วยวัดถ้ำสุมะโน

17.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดพัทลุง

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดพัทลุง

10.00 น. - ถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช แวะนมัสการที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางชมกำแพงเมืองโบราณและต่อด้วยหอพระอิศวร

17.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดนครศรีธรรมราช

วันที่สาม

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดนครศรีธรรมราช เดินทางกลับ

12.30 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - เดินทางกลับเข้าจังหวัดสงขลา

16.30 น. - ถึงจุดหมายปลายทางที่จังหวัดสงขลา

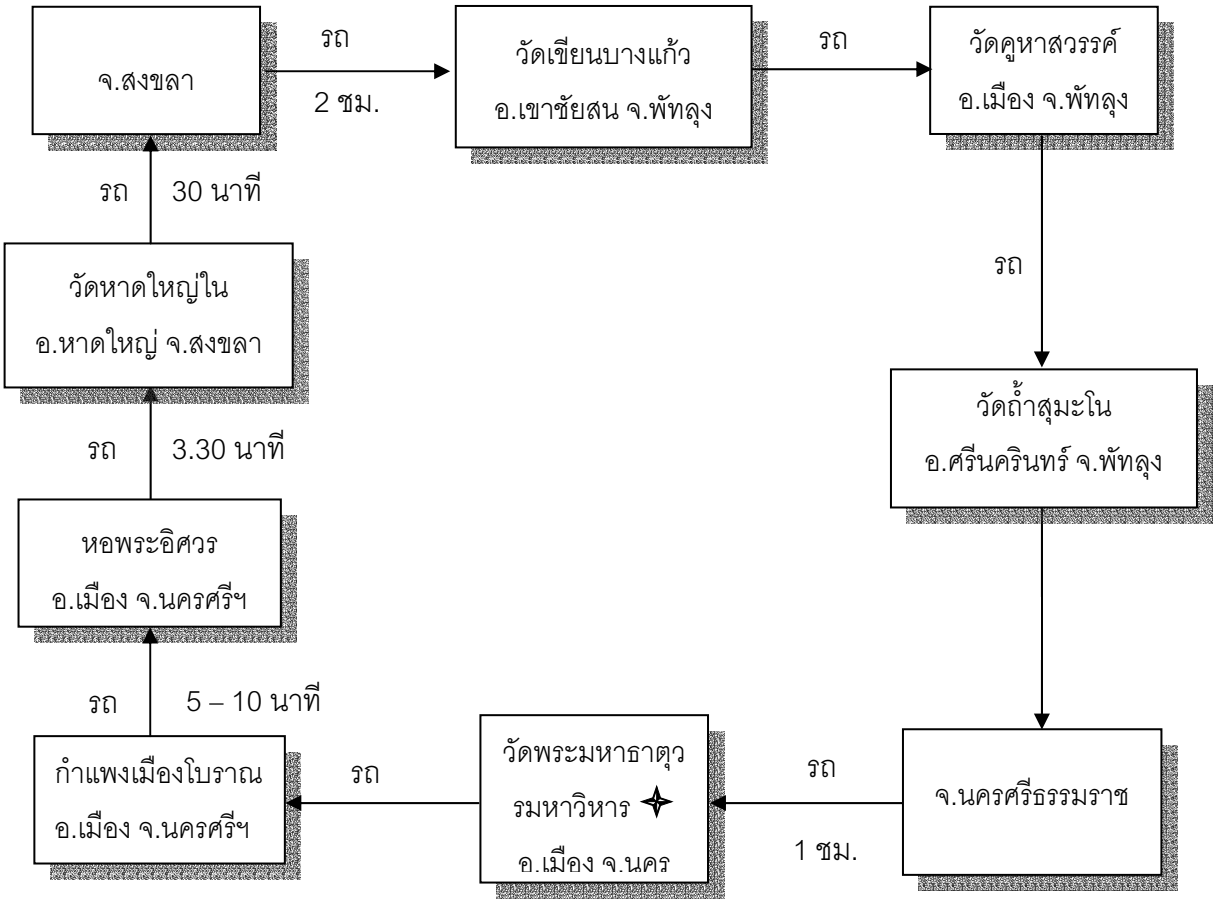

ภาพที่ 4.17 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดเขียนบางแก้ว วัดเขียนบางแก้ว ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ต.จองถนน อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง เป็นวัดโบราณอายุกว่า 1,000 ปี โดยสร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ 13-1 ตามตำนาน "เพลาวัด" กล่าวถึงวัดเขียนบางแก้วว่า นางเลือดขาวกับพระยากุมาร เป็นผู้สร้างวัดขึ้น มีกุฏิ วิหาร ศาลาการเปรียญ พระพุทธรูป พระมหาเจดีย์ เสร็จแล้วให้จารึกเรื่องราวการก่อสร้างลงบนแผ่นทองคำ

เรียกว่า "เพลาวัด" โดยสร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ.1492 ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.1493 เจ้าพระยากุมารกับนางเลือดขาว ได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุ จากเกาะลังกามาบรรจุไว้ในพระมหาธาตุเจดีย์

วัดคูหาสวรรค์ วัดคูหาสวรรค์ หรือที่ชาวบ้านนิยมเรียกว่า "วัดคูหาสูง" เนื่องจากบริเวณวัดตั้งอยู่เชิงเขาเป็นที่สูง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเชิงเขาหัวแตกตำบลคูหาสวรรค์ ในเขตเทศบาลเมืองพัทลุง อยู่ห่างจากสถานีรถไฟไปทางทิศตะวันตกประมาณ 500 เมตร เป็นวัดโบราณที่ยังไม่มีหลักฐานยืนยันแน่นอนว่าสร้างขึ้นในสมัยใด ตามตำนานนางเลือดขาวระบุว่าเมื่อ ตายายคือตาสามโมกับยายเพชรถึงแก่กรรมแล้ว กุมารกับนางเลือดขาวได้นำอัฐิของท่านทั้ง 2 ไปเก็บไว้ในถ้ำคูหาสวรรค์ วัดคูหาสวรรค์เป็นวัดที่มีความสำคัญด้านศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษาเล่าเรียน และการพัฒนาจิตใจ ภายในวัดถ้ำคูหาสวรรค์ภายในมีพระพุทธรูปปางไสยยาสน์องค์ใหญ่ 1 องค์ และพระพุทธรูปประทับนั่งรอบถ้ำขนาดกลาง 35 องค์ พระมหากษัตริย์หลายพระองค์เคยเสด็จประพาสที่นี่ ดังพระปรมาภิไธยย่อที่จารึกไว้ว่า "จปร" ที่หน้าถ้ำ เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2502 และพระปรมาภิไธยย่อ "ภปร" และ "สก"

วัดถ้ำสุมะโน วัดถ้ำสุมะโน ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านา กิ่ง.อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุงอยู่ห่างจากตัวเมืองพัทลุง ไปตามถนนเพชรเกษม (พัทลุง - ตรัง) ระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของถ้ำสุมะโน ตัวถ้ำอยู่ห่างจากถนนประมาณ 500 เมตร เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยและห้องโถงกว้างขวางใหญ่โต และร่มเย็นสวยงามวิจิตรตระการตาตามธรรมชาติ มีลมพัดเย็นตลอดเวลา ถ้ำมีสองชั้น คือชั้นแรกเสมอกับพื้นราบส่วนอีกชั้นเป็นชั้นใต้ดิน ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หลายองค์ นอกจากนี้ ถ้ำสุมะโนยังเป็นสถานที่วิปัสนาปฏิบัติธรรม ของพุทธศาสนิกชนที่มีชื่อเสียงโด่งดังในกลุ่มของผู้ที่แสวงธรรมอีกด้วย

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตำบลในเมืองมีเนื้อที่ 25 ไร่ 2 งาน วัดพระมหาธาตุเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อ วัดพระบรมธาตุ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจดทะเบียนวัดพระมหาธาตุเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ตามตำนานกล่าวว่า สร้างเมื่อปี พ.ศ. 854 สร้างมามากกว่า 1,500 ปีมีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัยโดยเจ้าชายธนกุมารและพระนางเหมชาลาและบาคู (นักบวช) ชาวลังกาเป็นผู้นำเสด็จพระบรมธาตุมาประดิษฐาน ณ หาดทรายแก้วและสร้างเจดีย์องค์เล็กๆ เพื่อเป็นที่หมายไว้ต่อมาปีพ.ศ.1093 พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช (พระเจ้าจันทรภาณุ) ได้ทำการสร้างเมืองนครศรีธรรมราชขึ้น พร้อมการก่อสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่เป็นทรงศาญจิ และในปี พ.ศ. 1770 พระองค์จึงได้รับเอาพระภิกษุจากลังกามาตั้งคณะสงฆ์และบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นไปตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อันเป็นแบบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันคือ เป็นทรงระฆังคว่ำรอบพระมหาธาตุ

มีเจดีย์ 158 องค์สูงจากฐานถึงยอด 37 วา 2 ศอก ยอดสุดของปล้องไฉนหุ้มทองคำเหลืองอร่ามสูง 6 วา 1 ศอก แผ่เป็นแผ่นหนาเท่าใบลานหุ้มไว้ น้ำหนัก 800 ชั่ง (หรือ 960 กิโลกรัม) ภายในวัดพระมหาธาตุฯ วิหารที่มีความสำคัญหลายองค์ประดิษฐานอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระวิหารหลวงซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา วิหารสามจอมมีพระพุทธรูป "พระจ้าศรีธรรมโศกราช" ทรงเครื่องอย่างกษัตริย์ วิหารพระมหาภิเนษกรม (พระทรงม้า) ทางขึ้นไปบนลานประทักษิณ วิหารทับเกษตร วิหารเขียน และวิหารโพธิ์ลังกาซึ่งเป็นที่จัดและแสดงโบราณวัตถุ

กำแพงเมืองโบราณ กล่าวกันว่าสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าศรีธรรมโศกราช เป็นกำแพงก่ออิฐที่ยังคงเหลือเป็นแนวค่อนข้างสมบูรณ์ ทอดตัวขนานไปกับคูเมืองตั้งแต่ป้อมประตูชัยศักดิ์ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 100 เมตร

หอพระอิศวร อยู่ในอำเภอเมือง ทางทิศใต้ของวัดเสมาเมือง อยู่ตรงกันข้ามกับหอพระนารายน์ บูรณะใหม่เมื่อ พ.ศ.2500เป็นที่ประดิษฐานเทวรูปพระอิศวร เป็นองค์เทพสูงสุดของศาสนาพรามณ์ ลัทธิไศวนิกาย ด้านทิศใต้ของหอพระอิศวร มีเสาชิงช้าสำหรับทำพิธีโล้ชิงช้าของพรามณ์เมืองนครศรีธรรมราช และได้ยกเลิกไป เมื่อ พ.ศ.2468 เมื่อก่อนใกล้กับเสาชิงช้ามีโบสถ์พรามณ์ แต่ได้ผุพังจนไม่เหลือซากแล้วภายในโบสถ์มีเทวรูปหล่อด้วยสำริด อายุระหว่าง พุทธศตวรรษที่18 - 25 อาทิ พระพิฆเนศวร พระศิวะนาฏราช พระอุมาและรูปหงส์ซึ่งย้ายเข้ามาไว้ในหอพระอิศวรแต่ทางพิพิธภัณฑสถานเกรงว่าจะสูญหาย จึงย้ายไปเก็บรักษาไว้ในห้องจัดแสดงของพิพิธภัณฑสถานนครศรีธรรมราช และได้หล่อรูปจำลองไว้แทนในหอพระอิศวร

วัดหาดใหญ่ใน วัดหาดใหญ่ใน ตั้งอยู่ถนนเพชรเกษมใกล้สะพานคลองอู่ตะเภาเป็นที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ยาว 35 เมตร สูง 15 เมตร กว้าง 10 เมตร ชื่อ “พระพุทธหัตถมงคล” ที่ว่ากันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก ที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมไปนมัสการ

เส้นทางที่ 3 ผสมผสานตำนานประวัติศาสตร์

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สู่จังหวัดพังงา

11.30 น. - เดินทางถึงจังหวัดพังงาพร้อมรับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางแวะนมัสการที่วัดราษฎร์อุปถัมภ์ (วัดบางเรียง)

15.00 น. - เดินทางเข้าจังหวัดภูเก็ต

17.00 น. - เดินทางถึงที่พักจังหวัดภูเก็ต

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางจากตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต

09.00 น. - แวะอนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ต่อด้วยอนุสาวรีย์หลัก 60 ปี

11.30 น. - รับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - แวะที่อนุสาวรีย์วีรสตรี และพิพิธภัณฑ์แห่งชาติกลาง

15.30 น. - เดินทางกลับเข้าที่พักจังหวัดกระบี่

17.30 น. - ถึงที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สาม

08.00 น. - เดินทางออกจากตัวเมืองจังหวัดกระบี่

09.00 น. - แวะที่วัดถ้ำเสือ

2.00 น. - รับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - เดินทางออกจากจังหวัดกระบี่

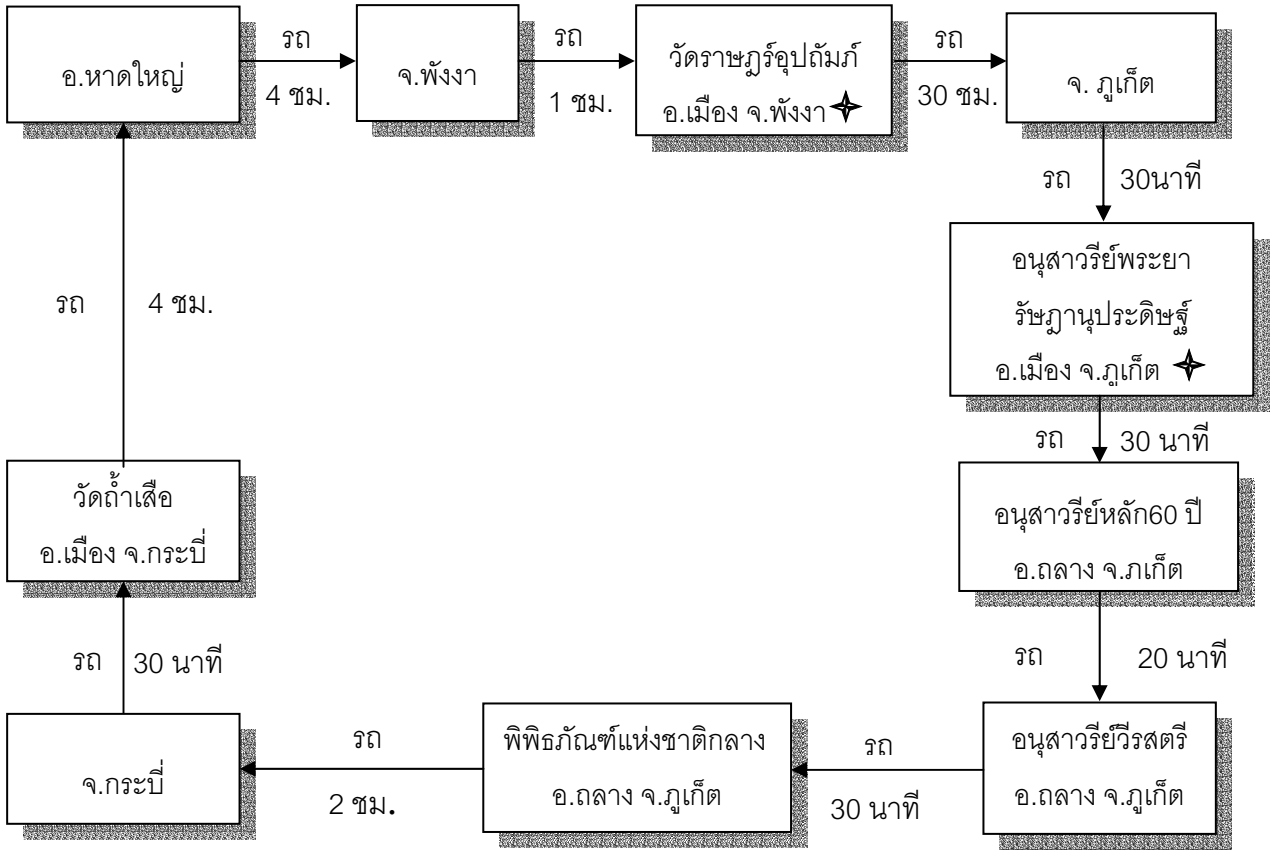

ภาพที่ 4.18 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

วัดราษฎร์อุปถัมภ์ วัดสุวรรณคูหา ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลกระโสม ตามทางหลวงหมายเลข 4 (พังงา-ภูเก็ต) ห่างจากตัวเมืองพังงาประมาณ 9กิโลเมตร บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 30 จะมีถนนลาดยาง แยกเข้าขวามือไปอีก 1 กิโลเมตร วัดสุวรรณคูหานี้ชาวบ้านทั่วไป เรียกว่า "วัดถ้ำ" เป็นวัดสำคัญของจังหวัดพังงา เนื่องจากเป็นโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และทางโบราณคดี บริเวณที่ตั้งวัดมีภูเขา ซึ่งมีถ้ำใหญ่น้อย ถ้ำที่สำคัญ ได้แก่ ถ้ำใหญ่ ถ้ำแจ้ง ถ้ำมืด และถ้ำแก้ว โดยถ้ำใหญ่อยู่ตอนล่างสุด ตลอดความยาวของถ้ำประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องถ้วยจานเชิงลายคราม และเบญจรงค์ ถ้ำใหญ่นี้ใช้เป็นวิหารมีพระพุทธรูปต่างๆประดิษฐานอยู่หลายองค์ ที่สำคัญคือ พระพุทธไสยาสน์ มีความงดงามมาก นอกจากนั้นยังมีพระปรมาภิไธยย่อของพระเจ้าแผ่นดิน และพระราชวงศ์หลายพระองค์ เช่น จปร. ปปร. ภปร. รพ. เป็นต้น นอกจากนั้นบริเวณหน้าถ้ำยังเป็นที่อยู่อาศัยของฝูงลิงจำนวนมากที่ลงมาหาอาหาร

อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ อยู่ในบริเวณสวนสาธารณะเขตเทศบาลนครตรัง ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 1 กม.มีบริเวณกว้างขวางเต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ดอกและไม้ใบต่าง ๆ พร้อมด้วยสนามเด็กเล่น นับเป็นสวนสาธารณะที่สวยงามซึ่งทางราชการได้ร่วมมือกับประชาชนชาวจังหวัดตรัง สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สำหรับพระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯผู้พัฒนาเมืองตรังให้เจริญรุ่งเรือง

อนุสาวรีย์หลัก 60 ปี อยู่ที่สะพานหินสุด ถนนภูเก็ต สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2512 เพื่อเป็นที่ระลึกแก่กัปตันเอ็ดเวิร์ด โธมัสไมล์ ชาวออสเตรเลีย ผู้นำเรือขุดแร่มาใช้ขุดแร่ในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2452

อนุสาวรีย์วีรสตรี ตั้งอยู่ที่สี่แยกท่าเรือก่อนถึงตัวเมืองภูเก็ต 12 กิโลเมตรสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งวีรกรรมของ ท้าวเทพกษัตรีย์และท้าวศรีสุนทร

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติกลาง ตั้งอยู่ห่างจากอนุสาวรีย์วีรสตรีประมาณ 50 เมตร ตัวอาคารได้รับการออกแบบให้มีรูปทรงเป็นบ้านท้องถิ่นของชาวภูเก็ตมี 2 หลังอาคารหลังแรกจัดแสดงเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ชายฝั่งทะเลตะวันตก สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์เมื่ออารยธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามาประวัติและวิธีการทำเหมืองแร่ดีบุกและสวนยางพารา ศิลปะพื้นบ้านและชาติพันธุ์วิทยาของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณคาบสมุทรมลายูสำหรับอาคารหลังที่สองจัดแสดงฉากและ

เรื่องราวของศึกถลาง ชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีที่น่าสนใจของชาวจีนในภูเก็ต และเรื่องราวความเป็นมาและถิ่นอาศัยของชาวเลในภูเก็ต

วัดถ้ำเสือ วัดถ้ำเสือ" ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่มาไม่ไกลนักราวๆ 5-6 กิโลเมตร ชื่อวัดนั้นมีข้อสันนิษฐานว่าเนื่องจากในอดีตเคยมีเสืออาศัยอยู่ และภายในถ้ำยังปรากฏหินธรรมชาติ เป็นรูปแบบของอุ้งเท้าเสือ ส่วนที่มาของวัดนี้น่าจะมาจากพระธุดงค์ที่เดินทางจาริกไปเพื่อหาสถานที่วิเวกในการปฏิบัติธรรม มาอาศัยอยู่ตามถ้ำ และมีชาวบ้านที่ศรัทธาตามมากราบไหว้เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นวัดในเวลาต่อมา วัดแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดกระบี่และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งความโดดเด่นของวัดและชื่อเสียงของ"หลวงพ่อจำเนียร" เจ้าอาวาสวัดถ้ำเสือที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธามาช้านาน สภาพโดยทั่วไปของวัดถ้ำเสือมีลักษณะเป็นสวนป่าเป็นโพรงถ้ำ มีเพิงผาและแหล่งถ้ำธรรมชาติ

2. **เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ** การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ได้จัดเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและกับกลุ่มจัดทัวร์ โดยจัดเส้นทางเป็นระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน ดังนี้

2.1 นักท่องเที่ยวจากอิสระ 1 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ศูนย์รวบรวมทางธรรมชาติ

07.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดกระบี่
- น้ำตกร้อน
- สระมรกต
- หาดนพรัตน์ธารา
- สุสานหอย

07.30 น. - กลับถึงที่พัก

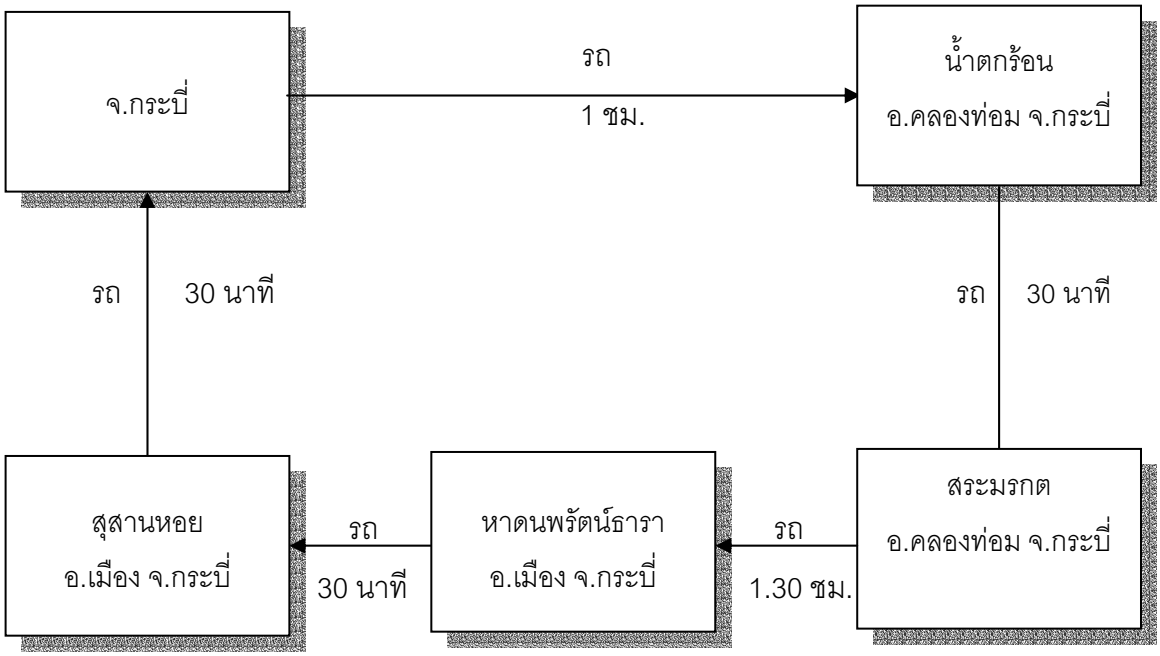

ภาพที่ 4.19 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระระยะเวลา 1 ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

น้ำตกร้อน หรือน้ำตกร้อนคลองท่อม ตั้งอยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อม เกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดินลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกันตามความลาดเอียงของพื้นที่ ซึ่งบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นและคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วก็สวยแปลกตาดีส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมจะมีลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็กๆมีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่ด้านบนมีแอ่งน้ำเล็กๆดูคล้ายอ่างอาบน้ำหลาย ๆ แอ่งให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ

สระมรกต ตั้งอยู่ที่จังหวัดกระบี่ อำเภอคลองท่อม สระมรกตนี้ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่าแต่จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกันซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตกไหลข้างๆตลอดทางพอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับตั้งอยู่ริมสระ ซึ่งเป็นพลับพลาที่เขาทำเอาไว้รองรับ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาแต่ก็ห้ามขึ้นจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกตเหตุก็เป็นเพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่างๆแตกต่างกันและนอกจากนั้นสายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอนจึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย ที่สำคัญ ถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ ถ้าเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงิน

หาดนพรัตน์ธารา เดิมมีชื่อว่า "หาดคลองแห้ง" ทั้งนี้เพราะเมื่อน้ำลง น้ำคลองที่ไหลมาจากภูเขาทางด้านเหนือจะแห้งขอดกลายเป็นหาดทรายยาวเหยียดทอดลงไปในทะเล บรรจบกับเกาะเขาปากคลอง บริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็กๆประดับด้วยทิวสนเรียงรายไปตามชายทะเลยาวเหยียด มองออกไปในพื้นน้ำ มีทิวทัศน์ของเกาะแก่งกระจัดกระจายน้อยใหญ่ เหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี มีระยะห่างจากตัวจังหวัดกระบี่ประมาณ 18 กิโลเมตร จากหาดนี้มีถนนเลียบชายฝั่งทะเลไปจนถึงอ่าวพระนางและบริเวณสุสานหอย 75 ล้านปี

สุสานหอย ตั้งอยู่บริเวณชายทะเลบ้านแหลมโพธิ์ ห่างจากตัวเมืองประมาณ 17 กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับทางไปหาดนพรัตน์ธารา เมื่อถึงบ้านไสไทย จะมีป้ายบอกทางไปสุสานหอย บริเวณที่เป็นสุสานหอยแห่งนี้ เดิมเป็นหนองน้ำจืดขนาดใหญ่ มีหอยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหอยขมมีขนาดราว 2 ซม. ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงบริเวณพื้นผิวโลกน้ำทะเลไหลเข้ามาท่วมบริเวณหนองน้ำจนหมด ทำให้ธาตุหินปูนในน้ำทะเลหล่อเปลือกหอยใต้น้ำ

จนเป็นเนื้อเดียวกัน กลายเป็นแผ่นหินแข็งที่เรียกว่า Shelly Limestone หนาประมาณ 40 เซนติเมตร เมื่อแผ่นดินบริเวณนี้ถูกยกตัวขึ้นสูง ซากฟอสซิลเหล่านี้จึงปรากฏให้เห็นเป็นลานหินกว้างใหญ่ยื่นลงไปในทะเล จากการคำนวณหาอายุทางธรณีวิทยาพบว่า ฟอสซิลนี้มีอายุราว 40 ล้านปี ซึ่งมีเพียง 3 แห่งในโลกเท่านั้น คือที่ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐชิคาโก) ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย

เส้นทางที่ 2 ชุ่มชื่นรื่นฤทัย

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดชุมพร
- ปากน้ำกะแดะ
- น้ำตกบางจำ
- น้ำตกวิภาวดี
- ปากแม่น้ำตาปี

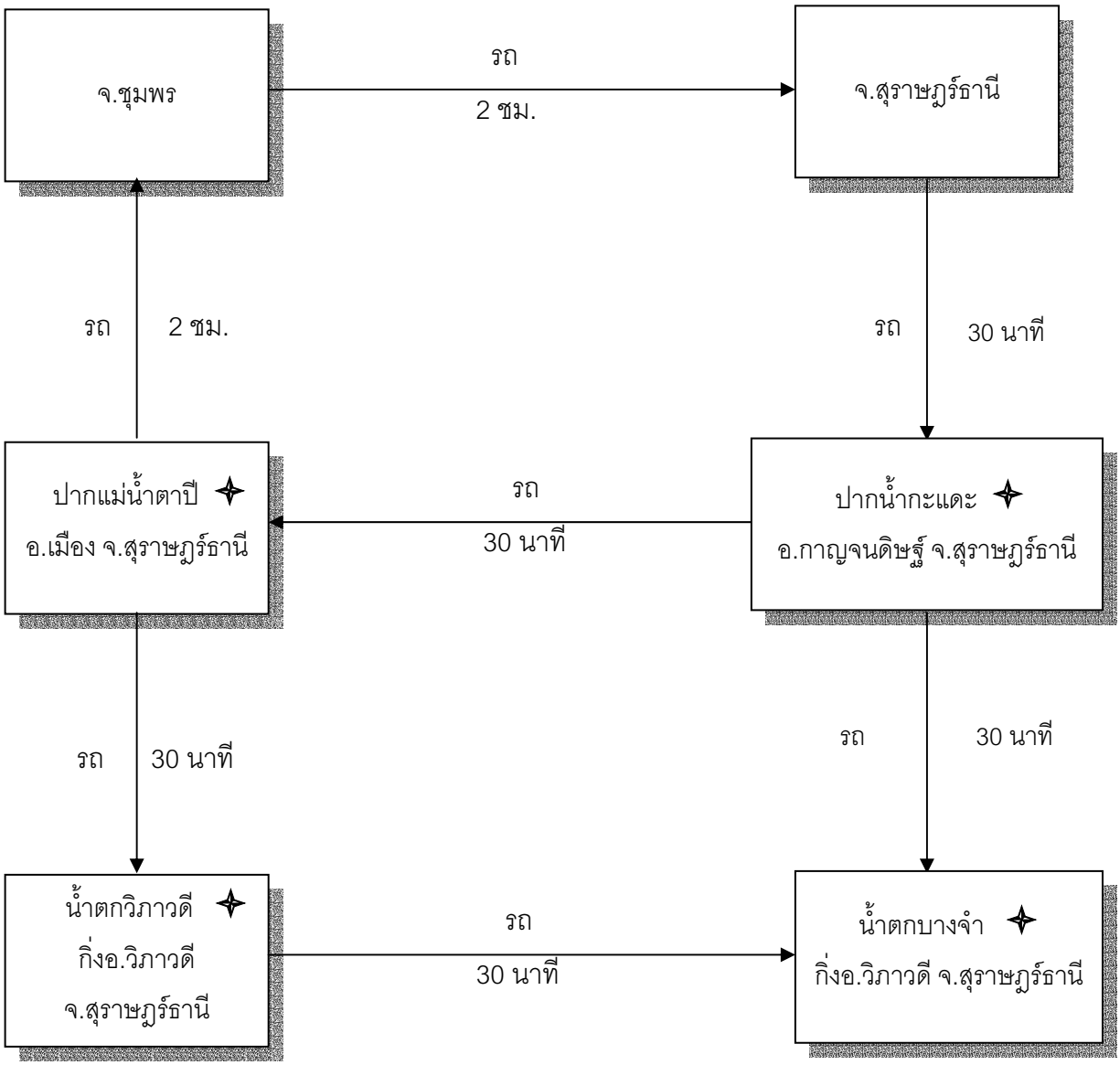

ภาพที่ 4.20 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ปากน้ำกะแดะ ตั้งอยู่ ต.กะแดะ อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี การเดินทางติดริมทะเลปากน้ำกะแดะ ที่จอดรถสะดวกสบาย มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด มีดนตรีในร้าน

น้ำตกบางจำ อยู่ในตำบลตะกุกเหนือ กิ่งอำเภอวิภาวดี เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีน้ำมากฤดูฝน

น้ำตกวิภาวดี น้ำตกวิภาวดี ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองยัน หมู่ที่ 8 ตำบลตะกุกได้ กิ่งอำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี การเดินทางจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานีไปตามทางหลวงหมายเลข 41 ประมาณ 45 กิโลเมตร จะมีป้ายชี้ทางก่อนเข้ากิ่งอำเภอวิภาวดี (ก่อนถึงสี่แยกบ้านควนรา-หนองน้ำจืด) เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 26 กิโลเมตร จะถึงที่ว่าการกิ่งอำเภอวิภาวดี และจากที่ทำการกิ่งอำเภอฯไปอีกประมาณ 10 กิโลเมตรแล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ตัวน้ำตก ตรงป้ายชี้ทางเข้าหน่วยรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองยันอีกประมาณ 8 กิโลเมตร

ปากแม่น้ำตาปี ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบางกุ้ง ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานีประมาณ 7 กิโลเมตร ตามเส้นทางสุราษฎร์ธานี-ปากน้ำ การเดินทางจากตัวเมืองมีคิวรถตุ๊กตุ๊กอยู่เยื้องกับห้างจุฬาสรรพสินค้า ถนนบ้านดอน ปากน้ำตาปีมีร้านจำหน่ายของทะเลร้านอาหารทะเลอยู่หลายร้าน สามารถรับประทานพร้อมชมทิวทัศน์บรรยากาศธรรมชาติของทะเลอ่าวบ้านดอนได้ด้วย

เส้นทางที่ 3 **พรรณไม้ พันธุ์พืชนานาพันธ์**

08.30 น. - เดินทางออกจากตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต
- จังหวัดพังงา
- เขาช้าง ถ้ำพุงช้าง
- อุทยานสระมโนราห์
- น้ำตกเต่าทอง
- ชมบัวผุด

18.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดภูเก็ต

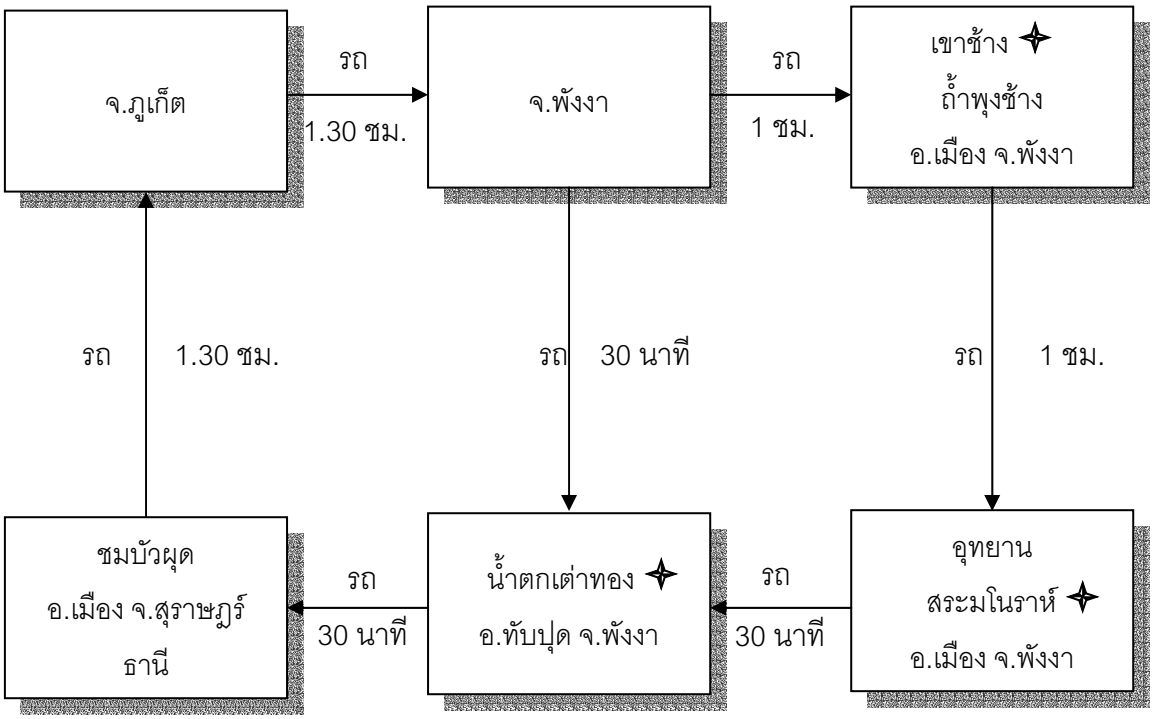

ภาพที่ 4.21 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

เขาช้าง ถ้ำพุงช้าง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองพังงา บริเวณวัดประพาสประจิมเขต เยื้องด้านหลังศาลากลางใหม่

อุทยานสระนางมโนราห์ อยู่ในเขตตำบลนบปริง อำเภอเมือง การเดินทางไปชมธารน้ำตกสระนางมโนห์รานี้ ใช้เส้นทางพังงา-กระบี่ ทางหลวง แผ่นดิน หมายเลข 4 ไป 3 กิโลเมตร. แล้วแยกขวาข้างสถานีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตไปอีก 3 กิโลเมตร ถึงบริเวณธารน้ำตกวนอุทยานสระนางมโนห์ราแห่งนี้ มีพื้นที่กว้างประมาณ 180 ไร่ สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าที่ร่มรื่นมีพรรณไม้ต่างๆอยู่มาก ลักษณะเด่นของวนอุทยานแห่งนี้ คือ ธารน้ำตกที่เกิดจากลำธารไหลจากไหล่เขาตกลงสู่แอ่งน้ำขนาดใหญ่ตลอดปี

น้ำตกเต่าทอง น้ำตกเต่าทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบ่อแสน ห่างจากตัวเมืองพังงา 19 กิโลเมตร อยู่ก่อนถึงอำเภอทับปุด 8 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่ไหลจากในถ้ำและไหลสู่ฝายเพื่อกักเก็บน้ำให้ประชาชนได้ใช้ ภายในบริเวณน้ำตกร่มรื่นสามารถเล่นน้ำได้

ชมบัวผุด บัวผุด เป็นดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก เป็นกาฝากชนิดหนึ่งอาศัยกินน้ำเลี้ยงจาก "ย่านไก่ต้ม" พบมากบริเวณเขาหลังบ้านถ้ำผึ้ง โดยมากดอกบัวผุดจะบานในช่วงเดือนพฤศจิกายน - พฤษภาคม

2.2 นักท่องเที่ยวจากอิสระ 2 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ผจญภัยป่าไม้เขียวขจี

วันแรก

07.00 น. - เดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- ถ้ำเลเขากอบ
- น้ำตกร้อน
- ป่าทุ่งเตียว

18.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากที่พักจังหวัดกระบี่
- หาดนพรัตน์ธารา
- คลองสองน้ำ
- สุสานหอย 75 ล้านปี

17.30 น. - เดินทางถึง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

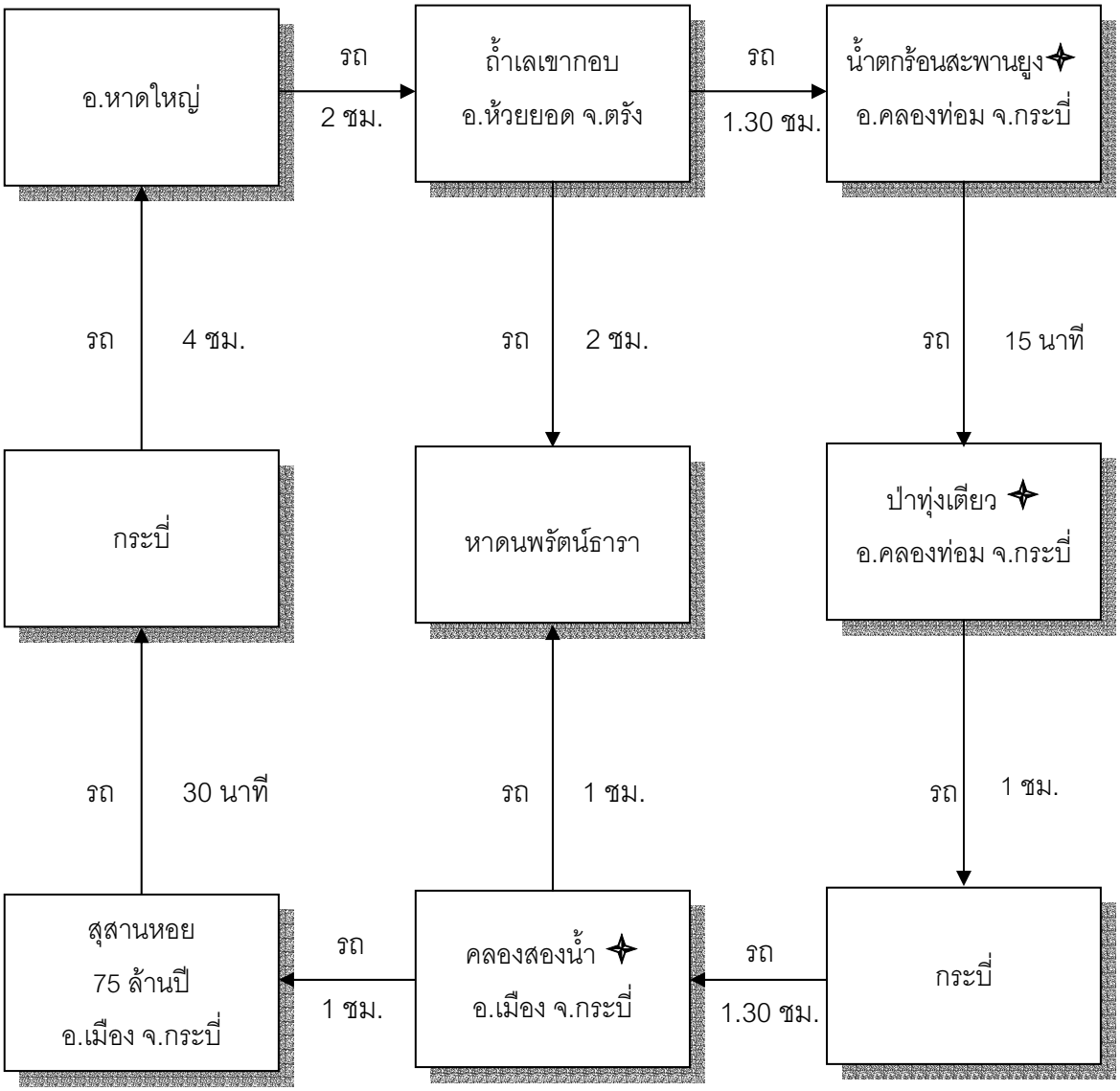

ภาพที่ 4.22 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ถ้ำเลเขากอบ เป็นหนึ่งในความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทย ตั้งอยู่ ต.เขากอบ อ.ห้วยยอด ห่างจากตัวเมืองตรัง 28 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 6 กม. ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 ม. เป็นถ้ำขนาดใหญ่ ภายใต้ภูเขาหินปูน ภายในมีถ้ำแบ่งเป็นห้อง ๆ จำนวนมาก เช่น ถ้ำรากไทร ถ้ำคนธรรพ์, ถ้ำเจ้าสาว เป็นต้น เส้นทางคดเคี้ยว วกวนระยะทางรวมประมาณ 4 กิโลเมตรพื้นที่

ของถ้ำทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ ซึ่งพื้นที่กว่าครึ่ง จะมีน้ำขังเกือบตลอดปี มีธารน้ำไหลผ่านและล้อมรอบ แต่เดิมมีโคลนตมจำนวนมาก ทำให้น้ำตื้นเขิน ต่อมาได้รับการปรับปรุงจากทางราชการ ทำการขุดลอกสายน้ำ และติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในถ้ำ ทำให้สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่าง ๆ บนเพดานและพื้นถ้ำ ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ตามธรรมชาติ มีถ้ำลอดที่จะต้องนอนราบไปกับเรือ เพื่อลอดถ้ำ เปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกรหินงอกหินย้อยเหล่านี้ยังคงมีการเติบโตไปเรื่อย ๆ จึงถือว่า ถ้ำเลเขากอบ นี้เป็นถ้ำเป็น ส่งผลให้อุณหภูมิภายในถ้ำค่อนข้างสูง ปัจจุบัน ถ้ำเล อยู่ในความดูแลของ อบต. เขากอบ การเที่ยวถ้ำ แห่งนี้ต้องลงเรือไป ค่าเรือคนละ 30 บาท หรือเหมาลำละ 200 นั่งได้ 7 คนสามารถถ่ายภาพภายในถ้ำได้ตามอัธยาศัย

น้ำตกร้อนสะพานยูง เป็นน้ำตกเล็กๆ มีความกว้างไม่น่าถึง 10 เมตร และสูงไม่น่าถึง 5 เมตร แต่มีความโดดเด่นอยู่ที่ ลำธารและสายน้ำตกที่ไหลมาจากเทือกเขานอจู้จี้นั้นมีความอุ่นถึงร้อนอยู่ตลอดเวลาในอุณหภูมิประมาณ 42 องศา

ป่าทุ่งเตี้ยว ป่าดงดิบที่ราบต่ำที่เป็นแหล่งอาศัยของนกแต้วแล้วทองดำ สัตว์ป่าสงวนใกล้สูญพันธุ์และพบที่นี่เพียงแห่งเดียว โดยมีเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติไปสิ้นสุดที่สระมรกต เป็นสระน้ำธรรมชาติสีเขียวมรกต

สระมรกต แห่งนี้ อยู่ที่จังหวัด กระบี่ อำเภอคลองท่อม สระมรกตนี้ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่าแต่จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกัน ซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตก ไหลข้าง ๆ ตลอดทาง พอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับ ตั้งอยู่ริมสระ ซึ่งเป็นพลับพลาที่เขาทำเอาไว้ รองรับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา แต่ก็ห้ามขึ้นจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกต เหตุก็เป็นเพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่าง ๆ แตกต่างกัน และ นอกจากนั้น สายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอน จึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย ที่สำคัญ ถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ แล้วถ้าเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงิน

หาดนพรัตน์ธารา เดิมมีชื่อว่า "หาดคลองแห้ง" ทั้งนี้เพราะเมื่อน้ำลง น้ำคลองที่ไหลมาจากภูเขาทางด้านเหนือจะแห้งขอดกลายเป็นหาดทรายยาวเหยียดทอดลงไปในทะเล บรรจบกับเกาะเขาปากคลอง บริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็กๆประดับด้วยทิวสนเรียงรายไปตามชายทะเลยาวเหยียด มองออกไปในพื้นน้ำ มีทิวทัศน์ของเกาะแก่งกระจัดกระจายน้อยใหญ่ เหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี มีระยะห่างจากตัวจังหวัดกระบี่ประมาณ

18 กิโลเมตร จากหาดนี้มีถนนเลียบชายฝั่งทะเลไปจนถึงอ่าวพระนางและบริเวณสุสานหอย 75 ล้านปี

คลองสองน้ำ เป็นลำธารสายสั้นๆ ประมาณ 5 กิโลเมตร กำเนิดจากแอ่งน้ำผุดบนเขาช่องพระแก้ว ไหลผ่านสระมรกตก่อนไปบรรจบกับทะเล ทำให้พื้นที่แอ่งน้ำท่าปอมเป็นป่าพรุ ที่มีลักษณะพิเศษคือ มีน้ำเค็มและน้ำจืดไหลมาบรรจบกัน มีพื้นที่ราว 300 ไร่ คลองสองน้ำนี้ใสราวกระจก มองดูเป็นสีเขียวมรกตเนื่องจากมีสารละลายหินปูนหรือแคลเซียมคาร์บอร์เนตและกำมะถันปนอยู่มาก เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ทั้งระบบนิเวศแบบป่าพรุน้ำจืด แบบพื้นที่ชุ่มน้ำ แบบป่าดิบ และแบบป่าชายเลน จึงเป็นที่อยู่อาศัยของทั้งปลาน้ำจืดและน้ำกร่อย ป่าท่าปอม คลองสองน้ำ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านหนองจิก ต.เขาคราม อ.เมือง จ.กระบี่ เป็นป่าชายเลน ที่มีน้ำเค็มท่วมถึง ผสมกับป่าพรุที่มีธารน้ำจืด เป็นธารน้ำพุที่ผุดจากใต้ดิน ไหลหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนตามเวลาน้ำขึ้นน้ำลง คลองท่าปอม จึงเป็นคลองสองน้ำ คือ น้ำจืดและน้ำเค็ม

สุสานหอย 75 ล้านปี ตั้งอยู่บริเวณชายทะเลบ้านแหลมโพธิ์ ห่างจากตัวเมืองประมาณ 17 กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับทางไปหาดนพรัตน์ธารา เมื่อถึงบ้านไสไทย จะมีป้ายบอกทางไปสุสานหอย บริเวณที่เป็นสุสานหอยแห่งนี้ เดิมเป็นหนองน้ำจืดขนาดใหญ่ มีหอยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหอยขมมีขนาดราว 2 ซม. ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงบริเวณพื้นผิวโลก น้ำทะเลไหลเข้ามาท่วมบริเวณหนองน้ำจนหมด ทำให้ธาตุหินปูนในน้ำทะเลหล่อเปลือกหอยใต้น้ำจนเป็นเนื้อเดียวกัน กลายเป็นแผ่นหินแข็งที่เรียกว่า Shelly Limestone หนาประมาณ 40 เซนติเมตร เมื่อแผ่นดินบริเวณนี้ถูกยกตัวขึ้นสูง ซากฟอสซิลเหล่านี้จึงปรากฏให้เห็นเป็นลานหินกว้างใหญ่ยื่นลงไปในทะเล จากการคำนวณหาอายุทางธรณีวิทยาพบว่าฟอสซิลนี้มีอายุราว 40 ล้านปี ซึ่งมีเพียง 3 แห่งในโลกเท่านั้น คือที่ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐซิคาโก) ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย

เส้นทางที่ 2 ทัศนาจรทิวทัศน์ธรรมชาติ

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่
- ภูเขาอกทะลุ
- หาดแสนสุขจำปา

18.00 น. - ถึงที่พัก

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากที่พัก

- หาดทรายแก้ว
- น้ำตกบริพัตร

16.30 น. ถึงที่พักอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

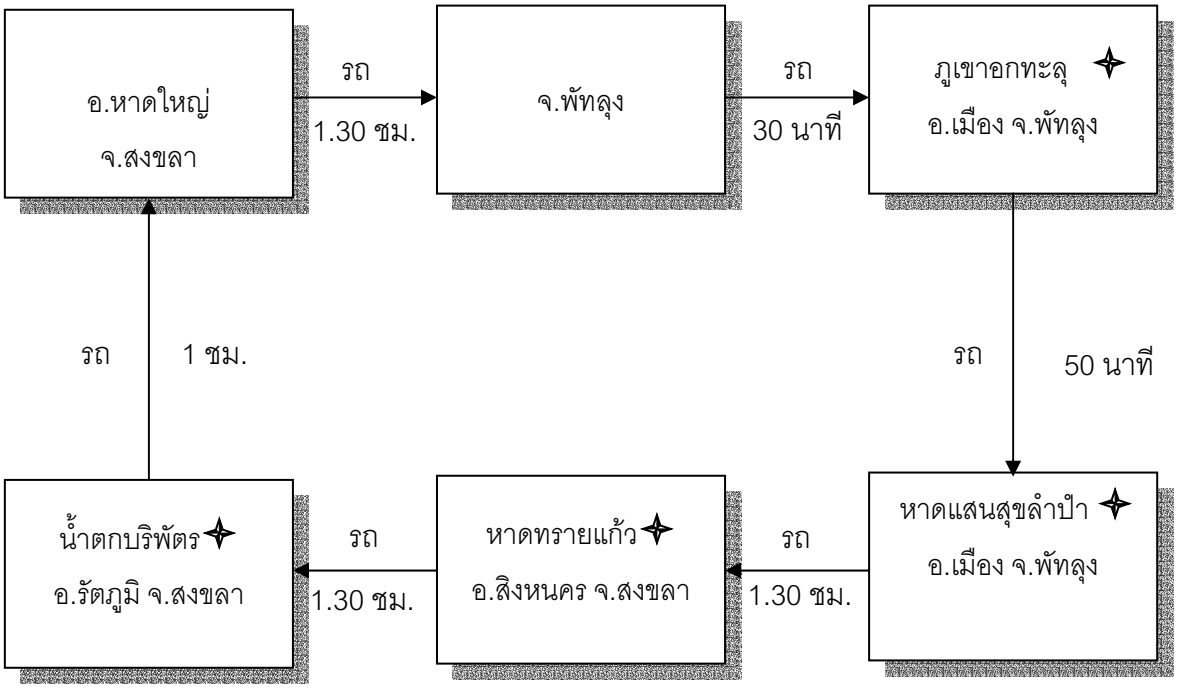

ภาพที่ 4.23 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ภูเขาอกทะลุ จากวัดคูหาสวรรค์มุ่งหน้าไปบนทางหลวงหมายเลข 4047 สู่สถานีรถไฟพัทลุงจะพบ ภูเขาอกทะลุ ตั้งตระหง่านอยู่ทางด้านตะวันออกของสถานีรถไฟ ภูเขาอกทะลุเป็นสัญลักษณ์ของพัทลุงที่มี ความสูงประมาณ 250 เมตร มีทางสำหรับขึ้นไปชมทิวทัศน์ของตัวเมืองจากยอดเขานี้ได้ ลักษณะพิเศษของ ภูเขาลูกนี้คือ มีช่องแลทะลุยอดภูเขาอยู่บริเวณเกือบตอนปลายของยอดเขา ซึ่งเป็นที่มาของชื่อภูเขาลูกนี้

หาดแสนสุขลำป่า เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลสาบสงขลา เป็นบริเวณที่ร่มรื่น อากาศเย็นสบายมองไปด้านหน้าเห็นทิวทัศน์ ของทะเลสาบสงขลา มีเกาะใหญ่ - เกาะน้อย รายเรียงสวยงามมาก ห่างจากริมฝั่งไปประมาณ 40 เมตรเศษ มีศาลาทรงไทย 1 หลัง เรียกว่า ศาลาลำป่าที่รักเดิมเคยมีผู้มาขอเช่าทำกิจการจำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่ม แต่ในระยะหลังสังเกตได้ว่าความสนใจของประชาชน เปลี่ยนแปลงจากการนั่งในห้องแคบ ๆ เป็นที่โล่งแจ้ง จึงมีผู้นำอาหาร เครื่องดื่มและปลูกร้านค้าเล็ก ๆ ภายนอกมากขึ้น โดยเฉพาะบนเกาะลำป่า มีสะพานเชื่อมรถผ่านไปมาได้ ยาวประมาณ 40 เมตร เกาะนี้มีเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่เศษ ผู้คนมาใช้บริการโดยเฉพาะในวันหยุดราชการมีมากเป็นพิเศษ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของนักทัศนาจรจากต่างถิ่น และบริเวณใกล้เคียง เป็นชายหาดสำหรับการชมวิว นั่งพักผ่อน บางบริเวณสามารถเล่นน้ำได้ ตรงปากคลองลำป่าภายในทะเลสาบตื้นเขิน จนกลายเป็นเกาะกลางน้ำขนาดใหญ่ บริเวณหาดแสนสุขลำป่า มีร้านขายอาหารเครื่องดื่มบริการมากมาย และมีร้านอาหารลำป่ารีสอร์ท ซึ่งมีที่พักประเภทบังกะโล สำหรับให้นักท่องเที่ยวเช่าพักผ่อน มีอาหารบริการ และยังมีห้องโถงขนาดใหญ่ที่สามารถจัดประชุมหรือสัมมนาได้ด้วย

หาดทรายแก้ว อยู่ห่างจากตัวเมือง ๗ กิโลเมตร ตามเส้นทางสงขลา-สทิงพระ เป็นหาดทรายยาวประมาณ ๓ กิโลเมตร มีโรงแรมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ตามเส้นทางสงขลา-สทิงพระ ยังมีหาดทรายอื่น ๆ อีก เช่น หาดสทิงพระและหาดม่วงงาม

น้ำตกบริพัตร ห่างจากอำเภอเมือง 52 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 406 ระหว่างกิโลเมตรที่ 35-36 แยกจากปากทาง 800 เมตรเป็นน้ำตกเล็ก ๆ มีน้ำตลอดปี อยู่ท่ามกลางแมกไม้เขียวขจี เหมาะกับการเล่นน้ำ สามารถเดินขึ้นไปตามบันไดหินเลียบเขาชั้นบนมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ อีก 1 แห่ง

เส้นทางที่ 3 สายน้ำลำธารอันดามัน

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- น้ำตกร้อน
- สระมรกต

18.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางพร้อมจะดำน้ำทะเลกระบี่

- เกาะพีพี
- เกาะพีพีเล
- เกาะพีพีดอน
- อ่าวมาหยา
- อ่าวพระนาง

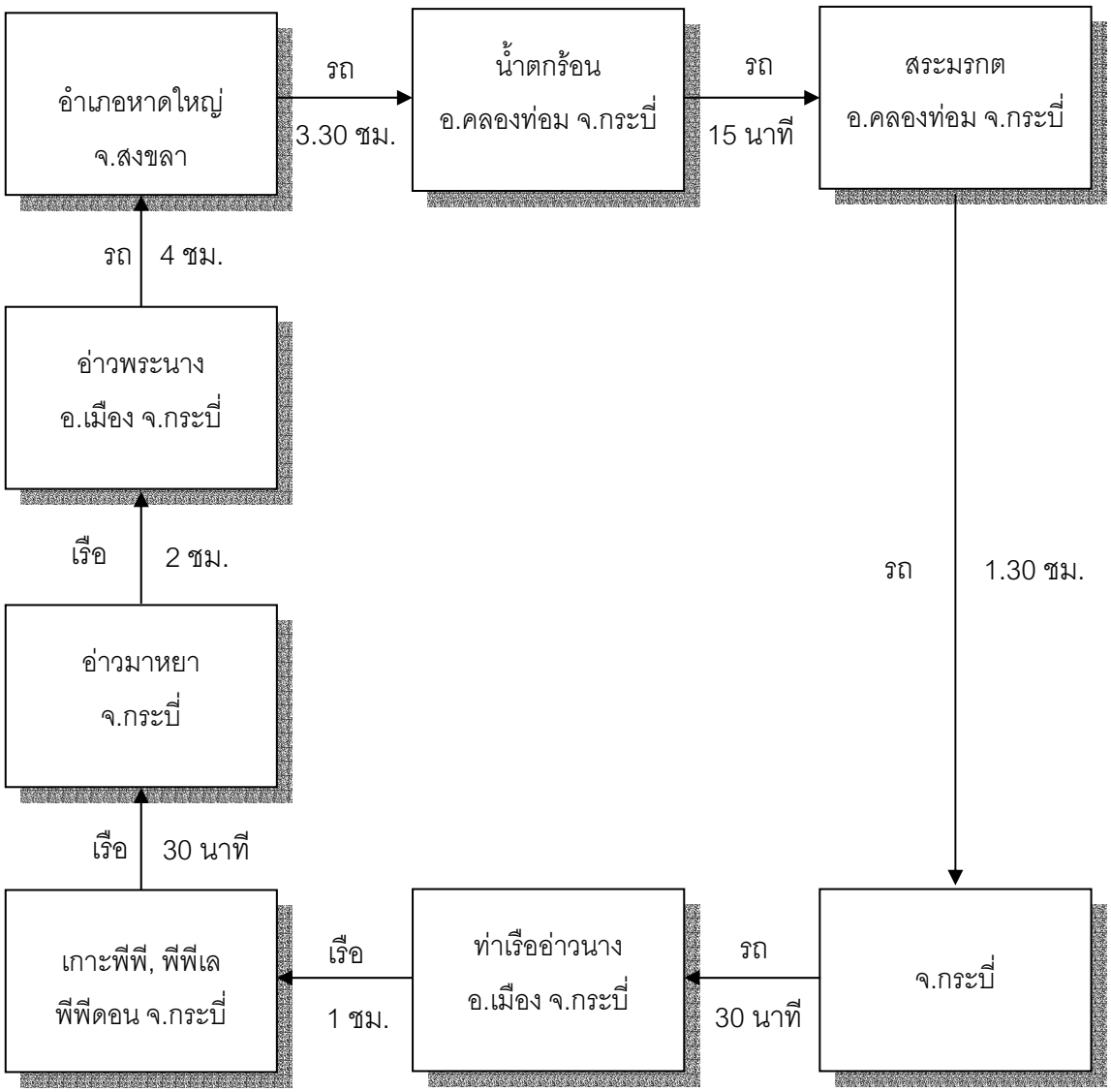

ภาพที่ 4.24 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

น้ำตกร้อน หรือน้ำตกร้อนคลองท่อม ตั้งอยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อม เกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดินลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกันตามความลาดเอียงของพื้นที่ ซึ่งบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นและคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วก็สวยแปลกตาดี ส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมจะมีลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็ก ๆ มีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่ด้านบนมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ ดูคล้ายอ่างอาบน้ำหลาย ๆ แอ่งให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ซึ่งเชื่อว่าจะดีต่อสุขภาพ

สระมรกต แห่งนี้ อยู่ที่จังหวัด กระบี่ อยู่อำเภอคลองท่อม ที่สระมรกตนี้ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่า แต่ จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกัน ซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตก ไหลข้าง ๆ ตลอดทาง พอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับ ตั้งอยู่ริมสระ ซึ่งเป็นพลับพลาที่เขาทำเอาไว้ รองรับ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา แต่ก็ห้ามขึ้นจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกต เหตุก็เป็นเพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่าง ๆ แตกต่างกัน และนอกจากนั้น สายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอน จึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย

น้ำตกธารโบกขรณี อยู่ในเขตอำเภออ่าวลึก บริเวณอุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี สภาพทั่วไปเป็นป่าไม้ร่มรื่น มีน้ำใสไหลลอดจากภูเขาลงมาสู่แอ่งธารโบกขรณี เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและศึกษาธรรมชาติไปในตัวด้วย

เกาะพีพี จากคำบอกเล่า เดิมชาวทะเลเรียกหมู่เกาะนี้ว่า ปูเลาปิอาปี คำว่า ปูเลา แปลว่า เกาะ คำว่า ปิอาปี แปลว่า ต้นไม้ทะเลชนิดหนึ่งจำพวกแสม ต่อมาเรียกว่า ต้นปีปี ภายหลังกลายเสียงเป็น พีพี หมู่เกาะพีพีประกอบด้วยเกาะ 6 เกาะ คือ เกาะพีพีดอน เกาะพีพีเล เกาะปิด๊ะนอก เกาะปิด๊ะใน เกาะยูง เกาะไม้ไผ่ อยู่ห่างจากชายฝั่งกระบี่ประมาณ 42 กิโลเมตร ลักษณะโดยทั่วไปเป็นเวิ้งอ่าวรูปครึ่งวงกลม อยู่ในวงล้อมของภูเขาหินปูนที่สูงชันจนเกือบเป็นทะเลใน หรือที่ชาวเกาะเรียกว่า ปิเละ

เกาะพีพีเล มีพื้นที่เพียง 6.6 ตารางกิโลเมตร เป็นเกาะที่เต็มไปด้วยภูเขาหินปูน มีหน้าผาสูงชัน ตั้งฉากกับพื้นผิวทะเล โดยรอบเกือบทั้งเกาะ มีพื้นน้ำลึกเฉลี่ยประมาณ 20 เมตร โดยมีบริเวณน้ำลึกที่สุด ประมาณ 34 เมตร อยู่ทาง ตอนใต้ของเกาะ เกาะแห่งนี้มีเวิ้งอ่าวสวยงาม อาทิ อ่าวปิเละ อ่าวมาหยา อ่าวโละซามะ ฯลฯ นอกจากนี้ทางทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือยังมีถ้ำไวกิ้ง ซึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2515 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช เสด็จ ประพาสถ้ำแห่งนี้ และทรงพระราชทานนามใหม่ว่า "ถ้ำพญานาค" ตามรูปร่างหิน- ก้อนหนึ่ง ที่คล้ายเศียรพญานาค อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านที่มาเก็บรังนกนางแอ่นบนเกาะแห่งนี้ ภายในถ้ำทางทิศ ตะวันออกและทิศใต้ พบภาพเขียนสีสมัยประวัติศาสตร์ เป็นรูปช้าง และรูปเรือชนิดต่าง ๆ เช่น เรือใบยุโรป, เรือใบอาหรับ, เรือสำเภา, เรือกำปั่น, เรือใบใช้กังหัน และ เรือกลไฟ เป็นต้น

เกาะพีพีดอน มีเนื้อที่ประมาณ 28 ตารางกิโลเมตร กว้าง 3.5 กิโลเมตรและมีความยาว 8 กิโลเมตรทางเหนือของเกาะคือ แหลมตง เป็นที่ตั้งของหมู่บ้านชาวเลประมาณ 15-20 ครอบครัว ส่วนใหญ่อพยพมาจากเกาะลิเป๊ะ ในอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ที่จังหวัดสตูล บริเวณแหลมตรงนี้ มีธรรมชาติใต้ทะเลสวยงามมาก เหมาะแก่การดำน้ำ เช่นเดียวกันกับ ที่บริเวณปลายแหลม หัวระเกด หาดยาวและหินแพนอกจากนี้ยังมีเวิ้งอ่าวคู่ที่มีความสวยงามติดอันดับโลก ของอ่าวต้นไทร และอ่าวโละดาลัม ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่พักจำนวนมากบริการแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป

อ่าวมาหยา เกิดขึ้นด้วยกระบวนการเดียวกันกับอ่าวปิเละ แต่ส่วนหนึ่งของหน้าผาที่โอบล้อมพังทลายกลายเป็นช่องเปิดขนาดใหญ่เชื่อมต่อกับทะเลภายนอก น้ำทะเลไหลเวียนเข้าออกได้ดี เกาะหินปูนแห่งนี้ยังตั้งอยู่ห่างชายฝั่งหลายสิบกิโลเมตร ตะกอนที่มาจากอ่าวพังงามีอิทธิพลน้อยมาก น้ำทะเลใสช่วยให้แสงส่องผ่านในระดับเหมาะสม ตัวอ่อนของปะการังที่ล่องลอยอยู่ทั่วบริเวณพากันลงเกาะบนหินที่ทับถมอยู่กลางอ่าว เมื่อยึดที่มั่นได้ แต่ละตัวสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศแบ่งตัวจากหนึ่งเป็นสอง...สองเป็นสี่ เวลาผ่านไปหลายพันปี แนวปะการังขยายขนาดปกคลุมทั่วอ่าวมาหยา ในเวลาเดียวกับที่ทะเลมีการเปลี่ยนแปลง กระบวนการของธรรมชาติยังเกิดขึ้นบนชายฝั่ง ตะกอนทรายตกทับถมรวมกันกลายเป็นหาด ผลของพืชชายทะเลที่ล่องลอยมากับน้ำบ้าง มากับสัตว์ต่างๆ บ้าง เจริญงอกงามกลายเป็นป่า ชายหาด กินพื้นที่ตอนในของอ่าวประมาณ 50 ไร่

อ่าวพระนาง หรือ อ่าวถ้ำพระนาง ไม่ใช่ อ่าวนาง เป็นอ่าวที่ชื่อคล้ายกันแต่อยู่คนละที่กัน อ่าวนางอยู่ที่ชายฝั่งรถเข้าถึง แต่ อ่าวพระนาง หรือ อ่าวถ้ำพระนางจะต้องนั่งเรือมา คนละที่กัน หากยืนจากอ่าวนางแล้วมองไปทางซ้ายจะเห็นสันเขาทอดตัวเป็นแนวยาวไปในทะเล ท้ายสุดของกำแพงภูเขานั้นมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่งชื่อว่าถ้ำพระนาง ปากทางเข้าถ้ำมีลักษณะเป็นอ่าวมีหาดทรายทอดตัวเป็นแนวยาวไปจนถึงปากถ้ำ นี่ล่ะที่เป็นที่มาของชื่อ อ่าวถ้ำพระนาง หรือมักจะเรียกกันสั้น ๆ ว่า อ่าวพระนาง

2.3 นักท่องเที่ยวจากอิสระ 3 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 สุดยอดธรรมชาติน่าค้นหา

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- น้ำตกห้วยโหมด
- น้ำตกกรุงชิง

16.30 น. - ถึงที่พักอุทยานแห่งชาติเขาหลวง

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- ภูเขาอกทะลุ
- หาดแสนสุขลำป่า

18.00 น. - ถึงที่พัก

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- อุทยานนกน้ำคูขุด

18.00 น. - ถึงที่พัก

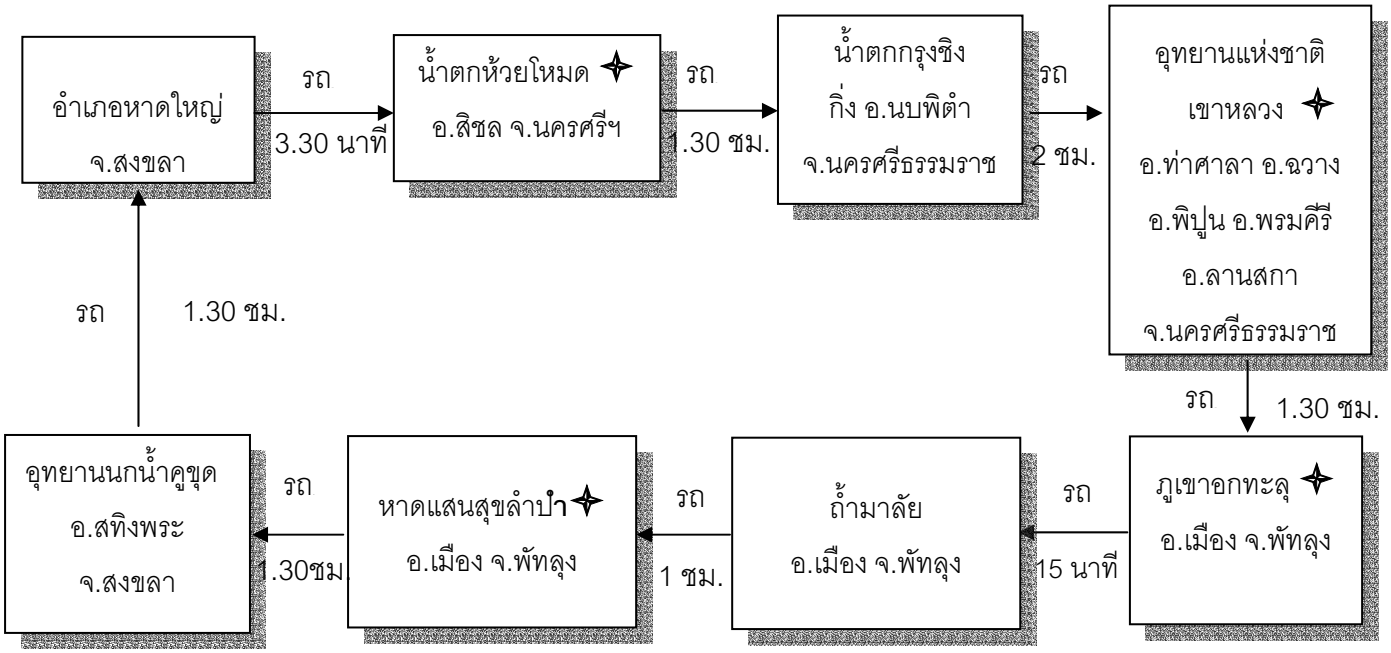

ภาพที่ 4.25 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

น้ำตกห้วยโหมด ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด เป็นน้ำตกขนาดกลาง มี 3 ชั้น อยู่บริเวณตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

น้ำตกกรุงชิง ตั้งอยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ตำบลกรุงชิง กิ่งอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำตกกรุงชิง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม เป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาว จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง ที่มาของชื่อ กรุงชิง มาจากพรรณไม้ชนิดหนึ่งในตระกูลปาล์ม ชื่อว่า "ต้นชิง" ที่มีอยู่มากมายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวงจากที่ทำการอุทยานฯ นักท่องเที่ยวจะต้องเดินเท้า เพื่อเข้าไปชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตก โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ ไป-กลับ ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง เส้นทางบางช่วงเป็นทางลาดชัน แต่ก็ไม่มากนัก สามารถเดินไปตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติได้อย่างสะดวกน้ำตกกรุงชิง ประกอบไปด้วยน้ำตก 6 ชั้น มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป อันได้แก่ หนามมัดแพหนานฝนแสนห่า หนานปลิว หนานโจร หนานต้นตอ หนานวังเรือบิน ชั้นที่มีความสวยงามมากที่สุด คือ หนานฝนแสนห่า มีลักษณะเป็นหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตร กระแสน้ำไหลผ่านทิ้งตัวลงมาสู่เบื้องล่าง ซึ่งเป็นแอ่งน้ำตรงจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถลงเล่นน้ำได้

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอท่าศาลา อำเภอฉวาง อำเภอเมือง อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรีและอำเภอลานสะกา จังหวัดนครศรีธรรมราช สภาพป่าเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสาย มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง เช่น ถ้ำ น้ำตก ยอดเขา ทิวทัศน์ต่าง ๆ และสัตว์ป่านานาชนิด อุทยานแห่งชาติเขาหลวงมีเนื้อที่ประมาณ 567 ตารางกิโลเมตร หรือ 356,250 ไร่ ได้จัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2517

ภูเขาอกทะลุ จากวัดคูหาสวรรค์มุ่งหน้าไปบนทางหลวงหมายเลข 4047 สู่สถานีรถไฟพัทลุงจะพบ ภูเขาอกทะลุ ตั้งตระหง่านอยู่ทางด้านตะวันออกของสถานีรถไฟ ภูเขาอกทะลุเป็นสัญลักษณ์ของพัทลุงที่มี ความสูงประมาณ 250 เมตร มีทางสำหรับขึ้นไปชมทิวทัศน์ของตัวเมืองจากยอดเขานี้ได้ ลักษณะพิเศษของ ภูเขาลูกนี้คือ มีช่องทะลุยอดภูเขาอยู่บริเวณเกือบตอนปลายของยอดเขา ซึ่งเป็นที่มาของชื่อภูเขาลูกนี้

หาดแสนสุขลำป่า เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลสาบสงขลา เป็นบริเวณที่ร่มรื่น อากาศเย็นสบายมองไปด้านหน้าเห็นทิวทัศน์ ของทะเลสาบสงขลา มีเกาะใหญ่ - เกาะน้อย รายเรียงสวยงามมาก ห่างจากริมฝั่งไปประมาณ 40 เมตรเศษ มีศาลาทรงไทย 1 หลัง เรียกว่า ศาลาลำป่าที่รักเดิมเคยมีผู้มาขอเช่าทำกิจการจำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่ม แต่ในระยะหลังสังเกตได้ว่าความสนใจของประชาชน เปลี่ยนแปลงจากการนั่งในห้องแคบ ๆ เป็นที่โล่งแจ้ง จึงมีผู้นำอาหาร เครื่องดื่มและปลูกร้านค้าเล็ก ๆ ภายนอกมากขึ้น โดยเฉพาะบนเกาะลำป่า มีสะพานเชื่อมรถผ่านไปมาได้ยาวประมาณ 40 เมตร ผู้คนมาใช้บริการโดยเฉพาะในวันหยุดราชการมีมากเป็นพิเศษเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของนักทัศนาจรจากต่างถิ่น และบริเวณใกล้เคียง เป็นชายหาดสำหรับการชมวิวนั่งพักผ่อน

อุทยานนกน้ำคูขุด (เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา) ตั้งอยู่ที่บ้านคูขุด หมู่ที่ 4 ตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระ เข้าไปทางแยกประมาณ 3 กิโลเมตร อยู่ทิศเหนือห่างจากสงขลา 32 กิโลเมตร ได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ทะเลสาบสงขลา เมื่อวันที่13 เมษายน 2519 มีพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ ทั้งหมด 227,916 ไร่ (365 ตารางกิโลเมตร) อุทยานนกน้ำ เป็นส่วนหนึ่ง ของทะเลสาบสงขลา มีอาหารอุดมสมบูรณ์ จากการสำรวจของกรมป่าไม้พบว่ามีนกชนิดต่าง ๆ กว่า 112 ชนิด ซึ่งนกเหล่านี้จะมาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ในช่วงเดือนธันวาคม- เมษายน ที่บริเวณที่ทำการอุทยานมีเรือทัวร์ชมรอบ ๆ บริเวณอุทยานนกน้ำ ในราคาประมาณ 150 บาท ใช้ เวลาเที่ยวชมนกประมาณ 1 ชั่วโมงพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะ คือ มีเกาะเล็กเกาะน้อยมากมาย และหญ้าทะเลขึ้นเขียวขจีเหมือนกับทุ่งหญ้ากลางทะเลซึ่งเป็นธรรมชาติ

เส้นทางที่ 2 **พรรณไม้หลากหลายพืชพันธุ์**

วันแรก

09.00 น. - พร้อมเดินทาง
- สวนสระกะพังสุรินทร์
- แหลมพรหมเทพ

18.00 น. - ถึงที่พักจังหวัดภูเก็ต

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- เขาพระแทว
- น้ำตกโตนไทร
- น้ำตกบางแป

18.00 น. - ถึงที่พัก จังหวัดกระบี่

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- น้ำตกร้อน
- สระมรกต
- ถ้ำเลเขากอบ

18.00 น. - ถึงที่พัก จังหวัดสงขลา

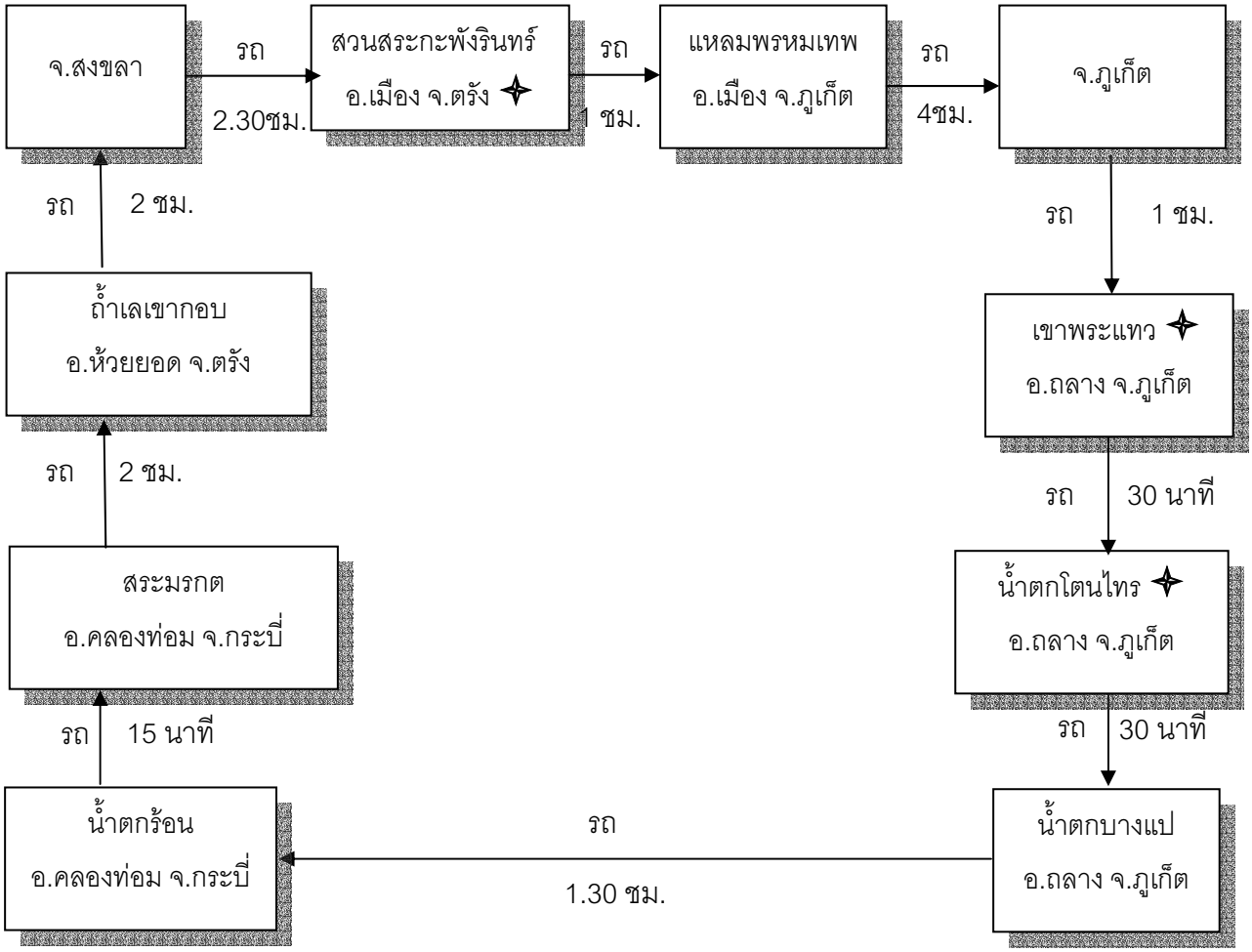

ภาพที่ 4.26 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

สวนสระกะพังสุรินทร์ เป็นสระน้ำธรรมชาติกว้างประมาณ 50 ไร่ มีปลาเลี้ยงสวยงาม ต่างสีต่างพันธุ์และมี บัวสีในบริเวณสระ มีสะพานคอนกรีตเชื่อมไปสู่ศาลากลางน้ำที่สร้างไว้อย่างสวยงามเชื่อมถึงกันทั้ง 3 ศาลา รอบ ๆ บริเวณได้รับการแต่งเป็นสวนสวยงาม มีสวนสัตว์และภัตตาคาร ร้านอาหารใต้ร่มไม้ไว้บริการแก่ ผู้เข้าไปเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานที่เหมาะแก่การพักผ่อนยามเย็น เพราะตั้งอยู่ไม่ไกลจากบริเวณ อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์เท่าใดนัก

แหลมพรหมเทพ อยู่ห่างจากหาดราไวย์ประมาณ 2 กิโลเมตรเป็นแหลมที่อยู่ตอนใต้สุดของเกาะภูเก็ต ชาวบ้านเรียกว่าแหลมเจ้า บริเวณแหลมพรหมเทพ เป็นส่วนที่สวยงามที่สุดส่วนหนึ่งของเกาะภูเก็ต เหนือแหลมพรหมเทพเป็นที่ราบสำหรับจอดรถ ซึ่งอยู่บนหน้าผาสูงริมทะเล จากหน้าผานี้จะมองเห็นแหลมพรหมเทพ ทอดยาวออกไปในทะเล สามารถที่จะเห็นเกาะหลายเกาะรวมทั้งเกาะแก้วพิสดาร ทางด้านขวามือจะเห็นแนว หาดทรายของหาดในหานชัดเจน จากบนหน้าผามีทางเดินลงเขาไปจนถึงสุดแหลมพรหมเทพได้ เป็นสถานที่ชม พระอาทิตย์ตกได้งดงามยิ่งนัก

เขาพระแทว อยู่ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตประมาณ 20 กิโลเมตร จากตัวเมืองภูเก็ตไปอำเภอถลาง เมื่อถึงสี่แยกในเขตเมืองถลางซึ่งอยู่ห่างจากตัวภูเก็ต 18 กิโลเมตร แยกไปทางซ้ายมืออีกประมาณ 2 กิโลเมตร ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานสัตว์ป่า เมื่อเดือนกรกฎาคม 2512 มีเนื้อที่ 13,925 ไร่ เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าหลายชนิดอยู่ตามธรรมชาติ และมีพรรณไม้หายากคือ “ปาล์มหลังขาว” โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ดังนี้

น้ำตกโตนไทร อยู่ห่างจากตัวเมือง 22 กิโลเมตร ไปตามถนนเทพกษัตรีย์ถึงสี่แยกอำเภอถลางแล้วเลี้ยวขวาไป 3 กิโลเมตร ก็จะถึงบริเวณน้ำตกโตนไทร เป็นน้ำตกขนาดเล็ก น้ำจะไหลแรงในช่วงฤดูฝน มีต้นไม้ใหญ่น้อยร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อน

น้ำตกบางแป ไปจากตัวเมือง ถึงอนุสาวรีย์ ท้าวเทพกษัตรีย์ ท้าวศรีสุนทรแล้วเลี้ยวขวา ไปทางตำบลป่าคลอก 7 กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีสวนรุกขชาติร่มรื่นและสถานอนุบาลชะนี ซึ่งเป็นโครงการเพื่อฟื้นฟู สภาพร่างกาย และจิตใจของชะนี ที่ถูกจับมาเลี้ยง ให้พร้อมที่จะกลับคืนสู่ป่า ต่อไป สำหรับผู้ที่ต้องการ เดินป่าสัมผัสธรรมชาติ ทางอุทยานฯ ได้จัดทำ ทางเดินเท้าไว้ 3 เส้นทาง ขอคำแนะนำได้ จากเจ้าหน้าที่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ในเขตอุทยานฯ นักท่องเที่ยว ผู้ที่ประสงค์ จะเข้าพักแรม ที่อุทยานสัตว์ป่า เขาพระแทว ต้องทำหนังสือขออนุญาต ถึงผู้อำนวยการ ส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ บางเขน กรุงเทพฯ โทร. 579-4847 หรือติดต่อโดยตรง ที่หัวหน้าอุทยานสัตว์ป่า เขาพระแทว ที่ทำการ อุทยานสัตว์ป่า เขาพระแทว ถนนเทพกษัตรีย์ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต 83100

น้ำตกร้อน หรือน้ำตกร้อนคลองท่อม ตั้งอยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อม เกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดินลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกันตามความลาดเอียงของพื้นที่ ซึ่งบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นและคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วก็สวยแปลกตาดี ส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมจะมี

ลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็ก ๆ มีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่ด้านบนมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ ดูคล้ายอ่างอาบน้ำหลาย ๆ แอ่งให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ซึ่งเชื่อว่าจะดีต่อสุขภาพ

สระมรกต ตั้งอยู่ที่จังหวัด กระบี่ อำเภอคลองท่อม สระมรกตนี้ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่า แต่จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกัน ซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตกไหลข้าง ๆ ตลอดทาง พอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับ ตั้งอยู่ริมสระซึ่งเป็นพลับพลาที่เขาทำเอาไว้ รองรับ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา แต่ก็ห้ามขึ้น เราจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกต เหตุก็เป็นเพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่าง ๆ แตกต่างกัน และ นอกจากนั้น สายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอน จึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย ที่สำคัญ ถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ แล้วถ้าเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงินเลย

ถ้ำเลเขากอบ เป็นหนึ่งในความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทย ตั้งอยู่ ต.เขากอบ อ.ห้วยยอด ห่างจากตัวเมืองตรัง 28 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 6 กม. ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 ม. เป็นถ้ำขนาดใหญ่ ภายใต้ภูเขาหินปูน ภายในมีถ้ำแบ่งเป็นห้อง ๆ จำนวนมาก เช่น ถ้ำรากไทร ถ้ำคนธรรพ์, ถ้ำเจ้าสาว เป็นต้น เส้นทางคดเคี้ยวกวน ระยะทางรวมประมาณ 4 กิโลเมตร พื้นที่ของถ้ำทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ ซึ่งพื้นที่กว่าครึ่ง จะมีน้ำขังเกือบตลอดปี มีธารน้ำไหลผ่านและล้อมรอบ แต่เดิมมีโคลนตมจำนวนมาก ทำให้น้ำตื้นเขิน ต่อมาได้รับการปรับปรุงจากทางราชการทำการขุดลอกสายน้ำ และติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในถ้ำ ทำให้สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่าง ๆ บนเพดานและพื้นถ้ำ ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ตามธรรมชาติ มีถ้ำลอด ที่จะต้องนอนราบไปกับเรือ เพื่อลอดถ้ำ เปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร หินงอกหินย้อยเหล่านี้ยังคงมีการเติบโตไปเรื่อย ๆ ส่งผลให้อุณหภูมิภายในถ้ำค่อนข้างสูง ปัจจุบันถ้ำเล อยู่ในความดูแลของ อบต. เขากอบ การเที่ยวถ้ำแห่งนี้ต้องลงเรือไปค่าเรือคนละ 30 บาท หรือเหมาลำละ 200 นั่งได้ 7 คนสามารถถ่ายภาพภายในถ้ำได้ตามอัธยาศัย

เส้นทางที่ 3 เล่าขานตำนานเมืองร้อยเกาะ

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- น้ำตกโตนลาด
- น้ำตกโตนตาดฟ้า

8.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- หมู่เกาะอ่างทอง
- เกาะสมุย
- หินตา หินยาย

18.00 น. - เข้าที่พักที่สมุย

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- แหลมสมิหลา

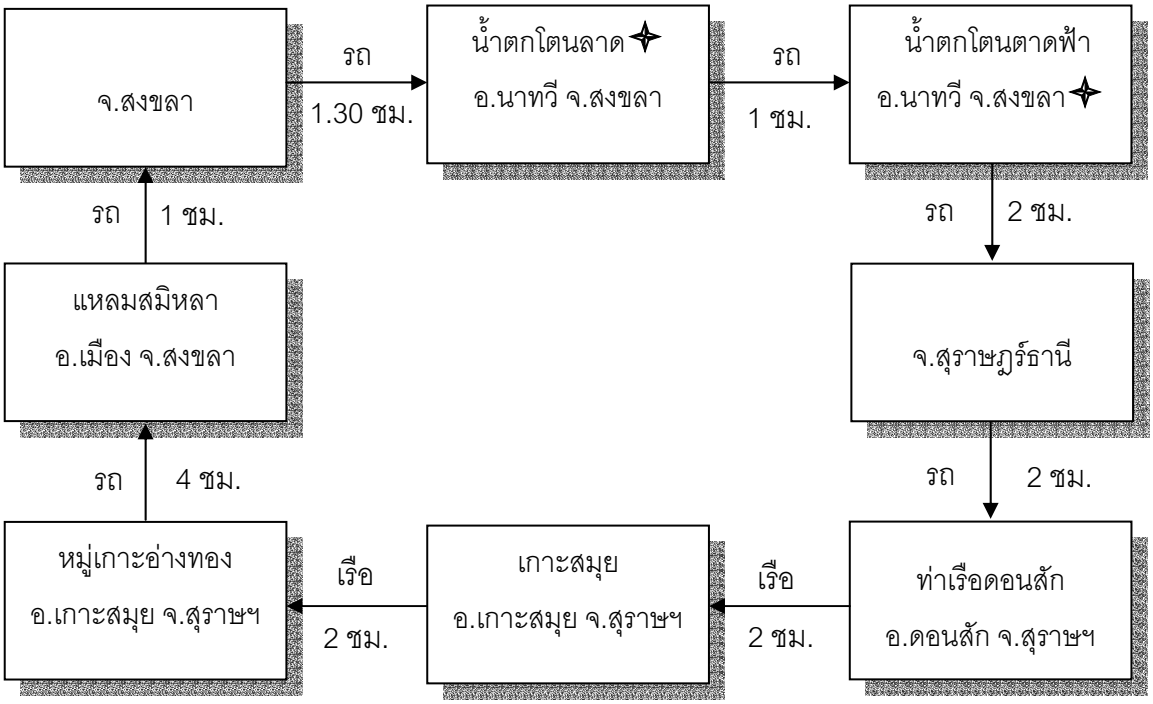

ภาพที่ 4.27 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

น้ำตกโตนลาด ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลคลองหวัง อำเภอนาหม่อม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและสำหรับจัดค่ายพักแรม

น้ำตกโตนตาดฟ้า อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง หมู่ 1 ต.คลองกวาง อำเภอนาทวี

ท่าเรือดอนสัก อยู่ที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นท่าเรือที่จะเดินทางไปเกาะสมุย เรือเฟอร์รี่ของบริษัทราชาเฟอร์รี่ ท่าเรือเกาะสมุย – ท่าเรือดอนสัก วันละ 15 เที่ยวเรือเฟอร์รี่ของบริษัทซีทรานเฟอร์รี่ ท่าเรือเกาะสมุย – ท่าเรือดอนสัก วันละ 12 เที่ยว

เกาะสมุย ตั้งอยู่ในบริเวณอ่าวไทย เป็นอำเภอหนึ่งอยู่ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 84 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 247 ตารางกิโลเมตร ความกว้าง 21 กิโลเมตร ยาว 25 กิโลเมตร ถนนโดยรอบเกาะ คือถนนสายทวีราษฎร์ภักดี ยาว 50 กิโลเมตร พื้นที่ 1 ใน 3 เป็นที่ราบ ล้อมส่วนที่เป็นภูเขาตรงกลางเกาะ ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุมเขตร้อน มี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มเดือนพฤศจิกายน-มกราคม เป็นช่วงที่มีลมมรสุม และฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ซึ่งคลื่นลมสงบ บนเกาะมีถนนลาดยางทั่วทั้งเกาะทำให้สะดวกสบายในการเดินทาง สามารถนำรถยนต์ขึ้นเรือเฟอร์รี่ไปขับขี่ที่เกาะได้สบาย นอกจากนั้นยังมีรถมอเตอร์ไซต์ รถจี๊ปไว้ให้บริการเช่ารถสองแถวและ รถมอเตอร์ไซต์รับจ้างบนเกาะก็มีรับ - ส่งยังหาดต่าง ๆ ตั้งแต่ 06.00-21.00 น. ราคาก็ไม่แพงอาหารทะเลสด ๆ ก็เป็นอีกเสน่ห์ที่ชวนให้นึกถึง

หมู่เกาะอ่างทอง เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลแห่งที่สอง ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2523 อยู่ห่างจากเกาะสมุยไปทางทิศตะวันตกประมาณ 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 63,750 ไร่ เป็นพื้นดินเพียง 50 ตารางกิโลเมตร นอกนั้นเป็นพื้นน้ำ ประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ 42 เกาะ ส่วนมากเป็นเกาะหินปูน เกาะที่สำคัญ ได้แก่ เกาะวัวตาหลับ เกาะพะลวย เกาะวัวจิ๋ว เกาะแม่เกาะ เกาะสามเส้า เกาะไผ่ลวก เกาะคา เกาะหินดับ เกาะวัวกันตัง ฯลฯ หมู่เกาะนี้เดิมเป็นเขตหวงห้ามของทหารเรือ แต่ก็ได้มีราษฎร์อพยพไปตั้งบ้านเรือน โดยประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าว จับปลา และเก็บรังนก บนเกาะมีสัมปทานรังนกนางแอ่น โดยขึ้นอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย

แหลมสมิหลา อยู่ในเขตเทศบาลเมือง ห่างจากตลาดทรัพย์สิน (ตลาดสดเทศบาล) ประมาณ 2.5 กิโลเมตร มีหาดทรายขาวสะอาด ทิวสนร่มรื่น รูปปั้นนางเงือกอันเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสงขลา และรูปปั้นหนูแมว โดยรอบบริเวณได้จัดสวนหย่อมไว้ดูร่มรื่นเหมาะเป็นที่นั่งพักผ่อนยามเย็นเมื่อมองออกไปในทะเลจะเห็น เกาะหนูเกาะแมว อันเป็นอีกสัญลักษณ์หนึ่งของ แหลมสมิหลา ที่มีเรื่องเล่าต่อกันมาว่า มีพ่อค้าชาวจีนผู้หนึ่งคุมเรือสำเภา เดินทางมาค้าขาย ระหว่างจีนกับสงขลาเป็นประจำ วันหนึ่งพ่อค้าผู้นี้ได้ซื้อหมากับแมวลงเรือไปเมืองจีนด้วย หมากับแมวอยู่บนเรือนานๆ เกิดความเบื่อหน่ายจึงปรึกษาหาวิธีการที่จะกลับบ้าน หมากับแมวได้ทราบว่าพ่อค้ามีดวงแก้ววิเศษที่ทำให้ไม่จมน้ำแมวจึงคิดอุบายโดยให้หนูไป ขโมยแก้ววิเศษของพ่อค้ามา และหนูขอหนีขึ้นฝั่งไปด้วย ทั้งสามว่ายน้ำหนีลงจากเรือโดยที่หนูอมดวงแก้วเอาไว้ในปาก ขณะนั้นหนูนึกขึ้นได้ว่าถ้าถึงฝั่ง หมากับแมวคงจะแย่งเอาดวงแก้วไปจึงคิดที่จะหนี ฝ่ายแมวซึ่งว่ายตามหลังมาก็คิดเช่นกัน จึงว่ายน้ำรีบไปหาหนู หนูตกใจว่ายไม่ทันระวังตัว ดวงแก้ววิเศษที่อมไว้จึงตกลงจมหายไปในน้ำ หนูและแมวต่างก็หมดแรงจมน้ำตายกลายเป็นเกาะหนูเกาะแมว อยู่ที่อ่าวหน้าเมือง ส่วนหมา ตะเกียกตะกายว่ายน้ำไปจนถึงฝั่งและสิ้นใจตายด้วยความเหน็ดเหนื่อยกลายเป็นหินบริเวณเขาตังกวนอยู่ริมอ่าวสงขลา ดวงแก้ววิเศษที่หล่นจากปากหนูแตกละเอียดกลายเป็นหาดทรายแก้วอยู่ทางด้านเหนือของแหลมสน

2.4 นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทัวร์ 1 วัน 3 เส้นทาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เส้นทางที่ 1 อลังการธรรมชาติใต้สุดสยามเมืองงามชายแดน

06.00 น. - เดินทางออกจากตัวเมืองจังหวัดยะลา
08.30 น. - แวะอาบน้ำแร่แช่น้ำร้อน ณ บ่อน้ำพุร้อนเบตง
10.00 น. - เยี่ยมชมอุโมงค์ปิยะมิตร
10.30 น. - ชมสวนส้มโชกุน
11.00 น. - เดินทางชมสวนไม้เมืองหนาวโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
12.00 น. - อาหารกลางวัน ณ ปากบางลองแก่ง
13.30 น. - ล่องแก่งลำธารเบตง ณ ปากบางลองแก่ง
15.00 น. - เดินทางไปหมู่บ้านจุฬาภรณ์ 6
18.00 น. - อาหารค่ำ/สัมผัสบรรยากาศยามค่ำคืนของเบตง
21.00 น. - เดินทางถึงจังหวัดยะลา

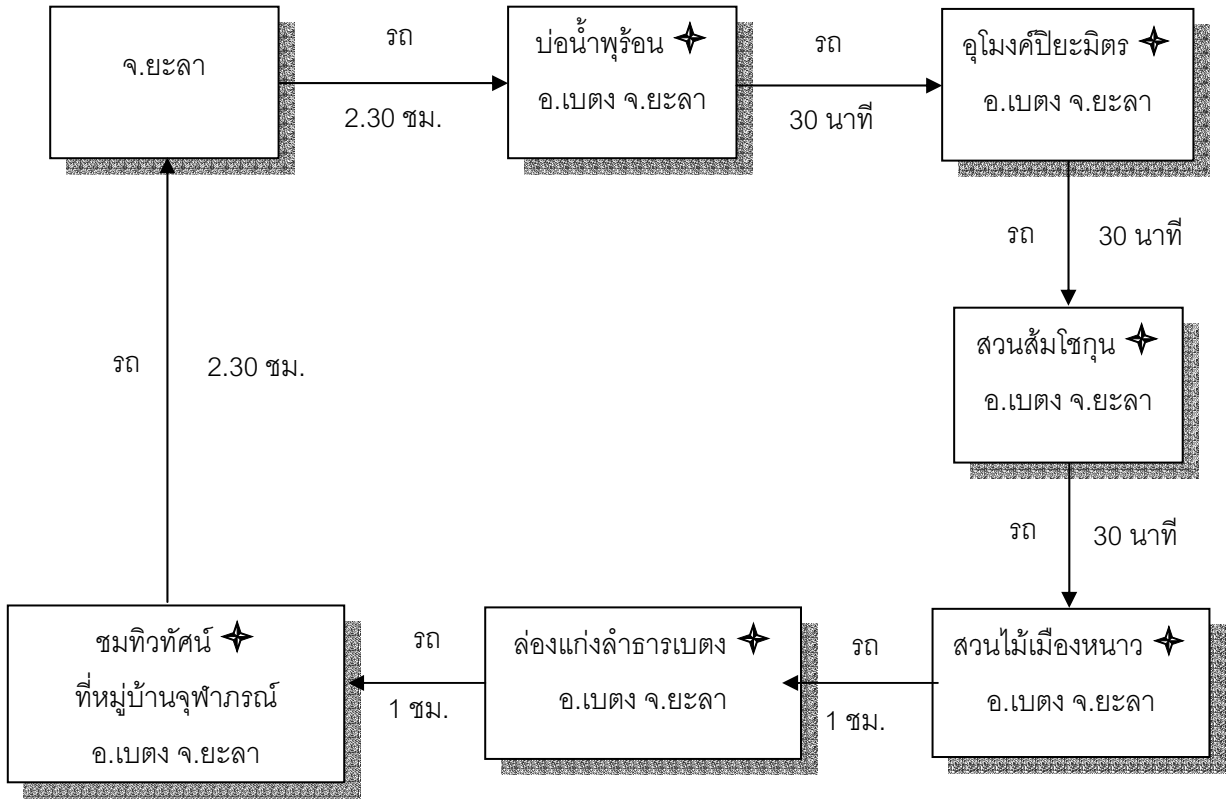

ภาพที่ 4.28 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

บ่อน้ำพุร้อน ตั้งอยู่ที่บ้านบ่อน้ำร้อนตำบลตาเนาะแมเราะ ห่างจากอำเภอเบตงไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 410 เป็นระยะทาง 5 กิโลเมตร สามารถต้มไข่สุกได้ภายใน 7 นาที นักท่องเที่ยวนิยมอาบน้ำแร่ ซึ่งเชื่อว่าสามารถรักษาโรคปวดเมื่อย และโรคผิวหนังได้ นอกจากนี้ยังมีบริการห้องอาบน้ำแร่สำหรับบริการแก่ผู้สนใจโดยคิดค่าบริการชั่วโมงละ 40 บาท

อุโมงค์ปิยะมิตร อยู่ที่บ้านปิยะมิตร 1 ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง บริเวณใกล้เคียงกันกับบ่อน้ำร้อนเบตง เป็นอุโมงค์ที่อดีตโจรคอมมิวนิสต์มลายา ได้ขุดขึ้นเพื่อใช้เป็นที่สะสมเสบียง หลบภัยทางอากาศและเก็บอาวุธยุทโธปกรณ์ เดิมเป็นอุโมงค์ดิน กว้างประมาณคน

สองคนเดินสวนทางกันได้สูงประมาณสูงกว่าศีรษะของคนที่ยืนทั่วไปประมาณ 1 ฟุต ขุดเจาะเข้าไปในเนินดินที่มีไม้ปกคลุมหนาทึบอุโมงค์มีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตร มีทางแยกเพื่อเข้าออกได้ 9 ทาง ภายในอุโมงค์บางตอนจะเป็นห้องบัญชาการ ห้องส่งวิทยุ ห้องเก็บอาวุธ

สวนส้มโชกุน จังหวัดยะลามีผลไม้ที่ขึ้นชื่อเป็นที่รู้จัก ส้มโชกุน จุดกำเนิดที่พบต้นแรก ที่อำเภอเบตง เป็นส้มที่กลายพันธุ์มาจากส้มแมนดารินคุณสมบัติที่โดดเด่น คือมีเปลืองบาง ร่อนเปลือกได้ แยกกลีบได้ กลิ่นหอม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีชานหรือกาก เมล็ดเล็กเรียวแหลม เปลือกไม่ขม ส่วนเปลือกสามารถนำมาแปรรูปเป็นแยมหรืออุสาหกรรมเปลือกส้มต้นจะสูงกว่าส้มเขียวหวานทั่วไป ใบจะใหญ่กว่าส้มเขียวหวานเล็กน้อยขอบใบจะบิดห่อสูงใหญ่กว่าส้มเขียวหวาน 1 เท่า ส้มโชกุนจึงได้มีการขยายพื้นที่จากจังหวัดยะลาไปสู่ทุกภาคของประเทศไทยโดยเฉพาะภาคเหนือได้มีการปลูกกันอย่างขวางและตั้งชื่อใหม่ว่าส้มสายน้ำผึ้ง

สวนไม้เมืองหนาว สวนไม้ดอกเมืองหนาว ดอกไม้หลากหลายชนิดที่ขายอยู่ในตลาดของเมืองเบตงบางส่วนเป็นดอกไม้จากโครงการในพระราชดำริของหมู่บ้านปิยะมิตร หมู่บ้านของผู้ที่เคยเข้าร่วมพัฒนาชาติไทยเมื่อครั้งอดีตซึ่งปัจจุบันชาวบ้านปิยะมิตรได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ และได้เข้าร่วมโครงการปลูกดอกไม้เมืองหนาวซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี เพื่อส่งเสริมรายได้อีกทางหนึ่ง ผลพลอยได้จากสวนดอกไม้แห่งนี้คือ ความสวยงามของดอกไม้ที่ปลูกเรียงรายเป็นทิวแถวเย้ายวนให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยวชมเพื่อสัมผัสกับความสวยงามเหล่านั้นทั้งยังได้สัมผัสกับสภาพภูมิอากาศที่มีอุณหภูมิต่ำกว่าพื้นที่อื่นของภาคใต้ พรรณไม้หลากหลายชนิด ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีและมีพื้นที่พักสำหรับผู้ที่ต้องการจะสัมผัสกับอากาศยามเช้า

ล่องแก่งลำธารเบตง ปากบางล่องแก่ง ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ที่รายล้อมเมืองเบตง ส่งผลให้เกิดแม่น้ำ ลำธารซึ่งนอกจากจะหล่อเลี้ยงชีวิตชาวเบตงมาเป็นเวลาช้านานแล้วยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับผู้ชื่นชอบธรรมชาติด้วย ดังเช่นที่ปากบางล่องแก่ง สถานที่ผจญภัยทางสายน้ำที่ท้าทายนักผจญภัย ปากบางล่องแก่ง เป็นสถานที่แห่งใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการผจญภัยทางลำน้ำ ซึ่งจัดว่าเป็นการล่องแก่งที่มีความยากอยู่ในระดับหนึ่งถึงสองเพราะมีทั้งจุดที่น้ำเชี่ยว และน้ำไหลเร็วแต่ในบางช่วงดูเป็นสายน้ำเรียบ ๆ แต่ล่องไปเร็วมากทำให้ตลอดทางใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงของการล่องตลอดระยะทางประมาณ โลเมตร เต็มไปด้วยความตื่นเต้น ปากบางล่องแก่ง อยู่ที่บ้านปากบางห่างจากตัวเมืองประมาณ 15 กิโลเมตรใกล้ ๆ กับหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา นอกจากล่องแก่งแล้ว ยังมีร้านอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยวนิยมบรรยากาศรับประทานเคล้าธรรมชาติอีกด้วย

หมู่บ้านจุฬาภรณ์ ความเป็นมาคือระหว่างวันที่ 18-24 พฤศจิกายน 2531 ได้เกิดฝนตกหนักติดต่อกันในภาคใต้ โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชและสุราษฎร์ธานี ปริมาณน้ำฝนมากกว่า 1,000 มิลลิเมตร ทำให้เกิดการพังทลายของดินภูเขาและน้ำท่วมอย่างฉับพลัน พัดพาตะกอนดิน ทราย หิน และต้นไม้ทับถมหมู่บ้านราษฎร สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรเป็นประวัติการณ์ ราษฎรส่วนหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่อำเภอพิปูน อำเภอฉวาง อำเภอลานสะกา อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอเวียงสระ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีสภาพไร้ที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก หน่วยงานของรัฐบาล มูลนิธิและเอกชนตลอดจนองค์กรจากต่างประเทศ ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนนับตั้งแต่เกิดภัยพิบัติ ทั้งการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี องค์ประธานสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ มีความห่วงใยต่อราษฎรที่ประสบความเดือดร้อนและทรงมีพระบัญชา กำหนดให้การช่วยเหลือ โดยทรงจัดโครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรที่ประสบอุทกภัย ให้มีที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และทำการพัฒนาให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 โดยมีมติคณะรัฐมนตรีให้หน่วยราชการต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ ให้การสนับสนุนในการดำเนินการจัดทำโครงการหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนาขึ้น ซึ่งได้ดำเนินการไปแล้วจำนวน 12 หมู่บ้าน

เส้นทางที่ 2 พื้นบ้านเมืองปากน้ำ

08.00 น. - เดินทางออกจากตัวเมืองชุมพร สู่การท่องเที่ยว

10.00 น. - ถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานีแวะแหล่งเลี้ยงหอยนางรม ปากน้ำกะแดะเป็นแหล่งใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นฟาร์มใหญ่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

12.00 น. - รับประทานอาหารที่ตัวเมืองของสุราษฎร์ที่ฟาร์มเป็นอาหารทะเลทัวร์บริการ

13.30 น. - เดินทางต่อสู่ปากแม่น้ำตาปี นั่งเรือชมปากแม่น้ำตาปีที่วนเข้าไปในคลองหรือชมวิถีชีวิตชาวบ้านพื้นบ้าน ตกกุ้งทำอวน ผ่านบางคลองหลวงซึ่งเป็นบริเวณน้ำกร่อยมีการทำนากุ้งแชบ๊วย

15.30 น. - เดินทางออกจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี

17.30 น. - ถึงจังหวัดชุมพร

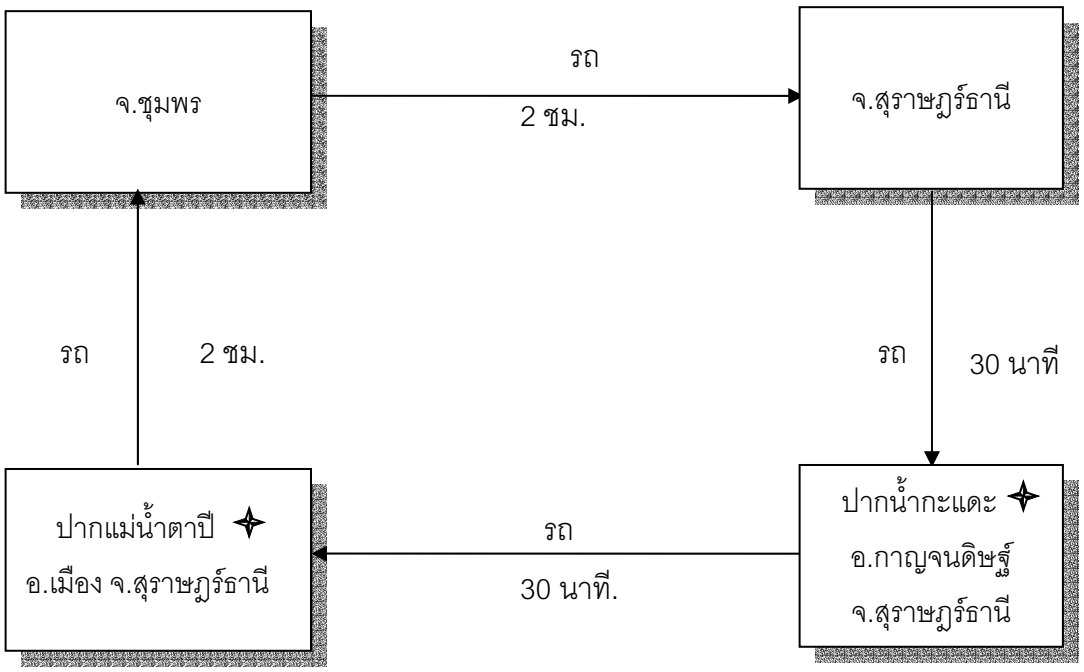

ภาพที่ 4.29 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปากน้ำกะแดะ ตั้งอยู่ที่ ต.กะแดะ อ.กาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี การเดินทางติดริมทะเลปากน้ำกะแดะ ที่จอดรถสะดวกสบาย มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด มีดนตรีในร้าน

ปากแม่น้ำตาปี ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบางกุ้ง ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานีประมาณ 7 กิโลเมตร ตามเส้นทาง สุราษฎร์ธานี-ปากน้ำ การเดินทาง จากตัวเมืองมีคิวรถตุ๊กตุ๊ก อยู่เยื้องกับห้างจุฬาสรรพสินค้า ถนนบ้านดอน ปากน้ำตาปีมีร้านจำหน่ายของทะเล ร้านอาหารทะเลอยู่หลายร้าน สามารถรับประทานพร้อมชมทิวทัศน์บรรยากาศธรรมชาติของทะเลอ่าวบ้านดอนได้ด้วย

เส้นทางที่ 3 หลากหลายตำนานพรรณไม้

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดภูเก็ต มุ่งสู่การท่องเที่ยว

09.30 น. - ถึงอุทยานสระนางมโนราห์ เป็นน้ำตกอยู่ใกล้ตัวเมือง น้ำตกมีลักษณะเป็นลำธาร ไหลผ่านพื้นที่ราบขนาดเล็กและพื้นที่ต่างระดับ ทำให้เกิดเป็นแอ่งน้ำขนาดกลางเต็มไปด้วยพรรณไม้ต่าง ๆ

12.00 น. - รับประทานอาหารที่อุทยาน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - ถึงน้ำตกสองแพรกเป็นแอ่งน้ำขนาดกลางสามารถแล่นน้ำได้ เป็นลำธารที่ไหลลงมา จากภูเขา

14.30 น. - ถึงไหล่เขาและลำน้ำ ใช้เวลาเดินอย่างน้อย 2 ชั่วโมง เดินเส้นทางจะวนเป็นวงกลม ในเส้นทางจะพบต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิง เป็นจุดชมวิว มีน้ำตกที่มีความสวยงาม ชมบัวผุด

17.00 น. - เดินทางออกจากการเดินทางธรรมชาติ

18.00 น. - ถึงจังหวัดภูเก็ต

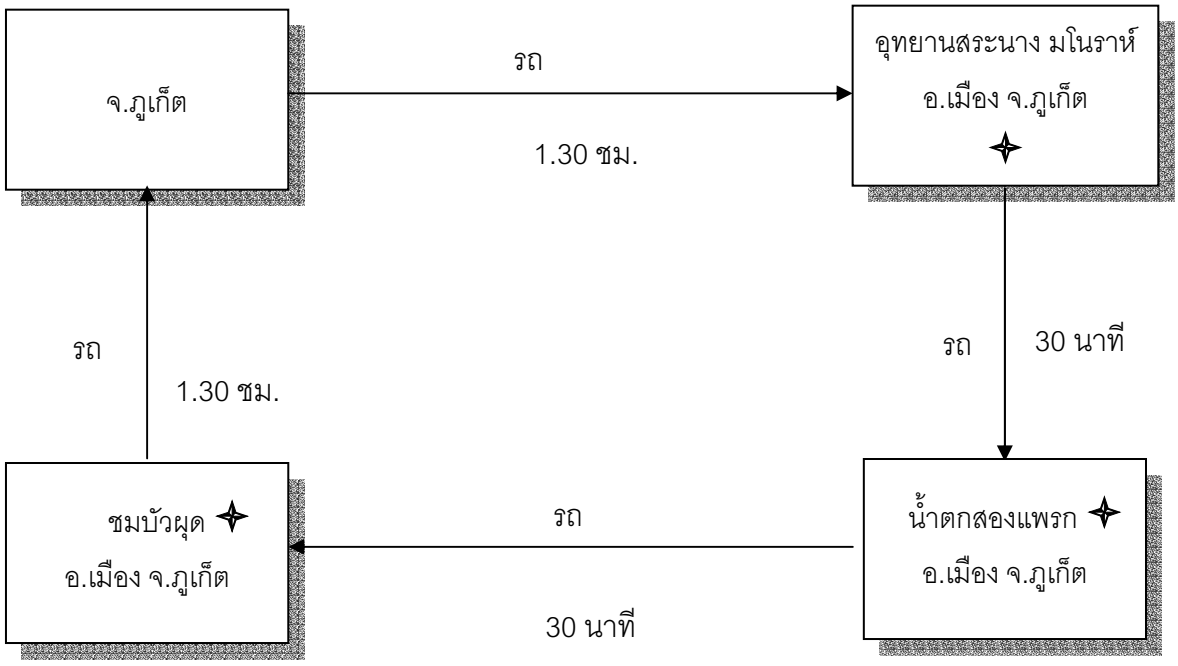

ภาพที่ 4.30 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

อุทยานสระนางมโนราห์ อยู่ในเขตตำบลนบปริง อำเภอเมือง การเดินทางไปชมธารน้ำตกสระนางมโนห์รานี้ ใช้เส้นทางพังงา-กระบี่ (ทางหลวง แผ่นดิน หมายเลข 4) ไป 3 กิโลเมตร. แล้วแยกขวาข้างสถานีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตไปอีก 3 กิโลเมตร ถึงบริเวณธารน้ำตกวนอุทยานสระนางมโนห์ราแห่งนี้ มีพื้นที่กว้างประมาณ 180 ไร่ สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าที่ร่มรื่น มีพรรณไม้ต่าง ๆ อยู่มาก ลักษณะเด่นของวนอุทยานแห่งนี้คือ ธารน้ำตกที่เกิดจาก ลำธารไหลจากไหล่เขาตกลงสู่แอ่งน้ำขนาดใหญ่ตลอดปี

น้ำตกสองแพรก เขาช้างเป็นภูเขาลูกยาวที่ทอดตัวขนานไปกับถนนเพชรเกษม มีลักษณะคล้ายช้างหมอบ โดยมีพุงช้างอยู่ตรงกลางพอดีบริเวณหน้าถ้ำมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ มีธารน้ำจืดไหลออกมาตรงปากถ้ำหลังพระพุทธรูป มีโพรงถ้ำขนาดเล็ก ยาวประมาณ 20 เมตร สามารถเดินเข้าไปได้ ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อย ซึ่งบางจุดเมื่อกระทบกับแสงไฟจะเกิดประกายวาววับคล้ายเกล็ดแก้ว เขาช้างและถ้ำพุงช้างนี้เชื่อกันว่ามีที่มาจากตำนานซึ่งปัจจุบันได้ถือเอา "ช้าง" เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดพังงา

ชมบัวผุด บัวผุด เป็นดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก เป็นกาฝากชนิดหนึ่งอาศัยกินน้ำเลี้ยงจาก "ย่านไก่ต้ม" พบมากบริเวณเขาหลังบ้านถ้ำผึ้ง โดยมากดอกบัวผุดจะบานในช่วงเดือนพฤศจิกายน-พฤษภาคม

2.5 นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทัวร์ 2 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 แสนสุขที่ริมฝั่งสองทะเล

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

10.00 น. - ถึงจังหวัดพัทลุงพร้อมที่จะเดินทางท่องเที่ยว

10.30 น. - ถึงถ้ำคูหาสวรรค์ ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์ใหญ่

12.00 น. - รับประทานอาหาร โดยคณะทัวร์มีบริการ

13.30 น. - เดินทางออกจากถ้ำคูหาสวรรค์ไปเที่ยวชมวัดวังภายในโบสถ์มีจิตรกรรมที่สวยงาม

14.30 น. - ถึงหาดแสนสุขลำปำทำกิจกรรมร่วมกัน คืนนี้กางเต็นท์นอน

วันที่สอง

08.00 น. - รับประทานอาหารเช้าพร้อมแล้วเดินทางต่อ

10.00 น. - เดินทางขึ้นเขาเพื่อไปเที่ยวน้ำตกโตนสะตอซึ่งมีป่าที่เป็นธรรมชาติอย่างแท้จริงและมีพรรณไม้ที่หาดูยาก

12.00 น. - รับประทานอาหารบนน้ำตก โดยคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - จากนั้นร่วมกันทำกิจกรรม โดยทีมงานทัวร์ชมธรรมชาติพรรณไม้

16.00 น. - เดินทางออกจากน้ำตกโตนสะตอ

16.50 น. - ถึงอำเภอหาดใหญ่

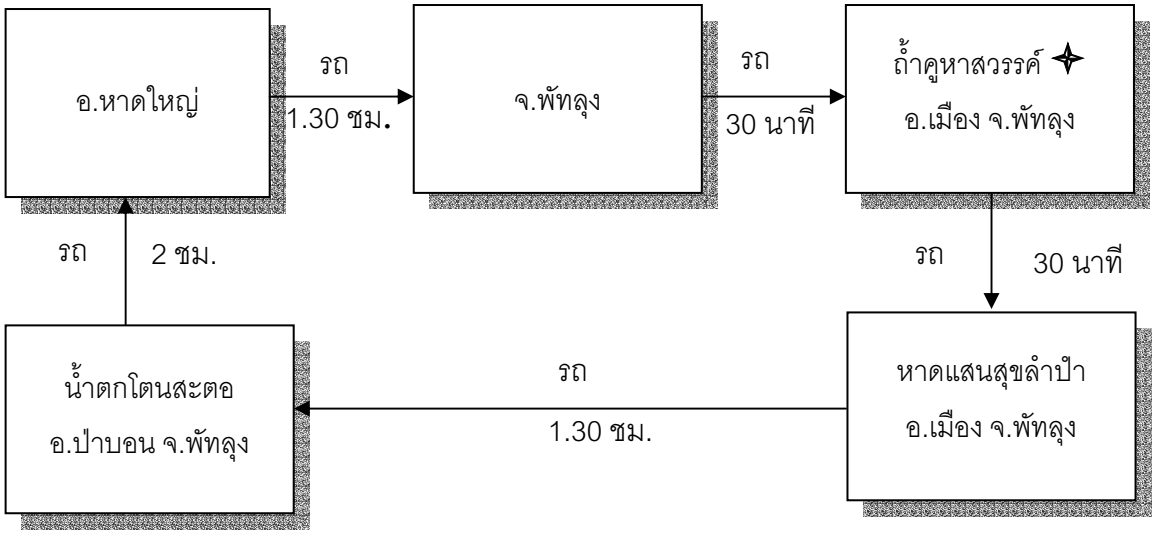

ภาพที่ 4.31 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ถ้ำคูหาสวรรค์ ภายในมีพระพุทธรูปปางไสยยาสน์องค์ใหญ่ 1 องค์ และพระพุทธรูปประทับนั่งรอบถ้ำขนาดกลาง 35 องค์ พระมหากษัตริย์หลายพระองค์เคยเสด็จประพาสที่นี่ ดังพระปรมาภิไธยย่อที่จารึกไว้ว่า "จปร" ที่หน้าถ้ำ เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2502 และพระปรมาภิไธยย่อ "ภปร" และ "สก"

หาดแสนสุขลำป่า เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลสาบสงขลา เป็นบริเวณที่ร่มรื่น อากาศเย็นสบายมองไปด้านหน้าเห็นทิวทัศน์ ของทะเลสาบสงขลา มีเกาะใหญ่ - เกาะน้อย รายเรียงสวยงามมาก ห่างจากริมฝั่งไปประมาณ 40 เมตรเศษ มีศาลาทรงไทย 1 หลัง เรียกว่า ศาลาลำป่าที่รักเดิมเคยมีผู้มาขอเช่าทำกิจการจำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่ม แต่ในระยะหลังสังเกตได้ว่าความสนใจของประชาชนเป็นอย่างจึงได้เปลี่ยนแปลงจากการนั่งในห้องแคบๆ เป็นที่โล่งแจ้ง จึงมีผู้นำอาหาและเครื่องดื่มมีการปลูกร้านค้าเล็ก ๆ ภายนอกมากขึ้น โดยเฉพาะบนเกาะลำป่า มีสะพานเชื่อมรถผ่านไปมาได้ มีความยาวประมาณ 40 เมตร เกาะนี้มีเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่เศษ ผู้คนมาใช้บริการโดยเฉพาะในวันหยุดราชการมีมากเป็นพิเศษ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของนักทัศนาจรจากต่างถิ่น และบริเวณใกล้เคียง เป็นชายหาดสำหรับการชมวิว นั่งพักผ่อน บางบริเวณสามารถเล่นน้ำได้ ตรงปากคลองลำป่าภายในทะเลสาบตื้นเขิน จนกลายเป็นเกาะกลางน้ำขนาดใหญ่ กรมป่าไม้ได้ปลูกต้นสนไว้เป็นสวนป่า ทำให้ความร่มรื่นเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี เมื่อมองออกไปทางทะเลสาบจะเห็นเกาะสี่เกาะห้า ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันออก นับเป็นจุดเดียวบนฝั่งทะเลสาบด้านตะวันตกที่เป็นจุดชมวิวที่สวยงาม บริเวณชายหาดส่วนนี้บางครั้งก็ใช้เป็นที่จัดงานเทศกาลต่างๆ เช่น งานลอยกระทง งานชักพระ ฯลฯ บริเวณหาดแสนสุขลำป่า มีร้านขายอาหารเครื่องดื่มบริการมากมาย และมีร้านอาหารลำป่ารีสอร์ท ซึ่งมีที่พักประเภทบังกะโล สำหรับให้นักท่องเที่ยวเช่าพักผ่อน มีอาหารบริการ และยังมีห้องโถงขนาดใหญ่ที่สามารถจัดประชุมหรือสัมมนาได้ด้วย

น้ำตกโตนสะตอ เป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ในเขตของหมู่ที่ 1 ตำบลหนองธงมีทัศนียภาพที่สวยงาม บริเวณน้ำตกส่วนใหญ่ยังสมบูรณ์ มีน้ำไหลตลอดปี เหมาะแก่การท่องเที่ยว

เส้นทางที่ 2 ร่มรื่นสมบูรณ์พรรณไม้นานาชนิด

วันแรก

07.00 น. - เดินทางออกจากนครศรีธรรมราช สู่การท่องเที่ยว

09.00 น. - เดินทางถึงถ้ำแก้วสุรกานต์ ชมความงดงามของธรรมชาติในถ้ำ

10.30 น. - เดินทางถึงน้ำตกท่าแพ

12.30 น. - แวะรับประทานอาหารกลางที่น้ำตก

13.30 น. - เดินทางสู่น้ำตกพรหมโลก

14.30 น. - ต่อด้วยน้ำตกอ้ายเขียว

16.00 น. - เดินทางออกจากน้ำตกอ้ายเขียว

18.00 น. - ถึงที่พัก อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากที่พักสู่การท่องเที่ยว

09.30 น. - ถึงที่หาดท่าศาลา เดินชมความงามของธรรมชาติ

10.00 น. - ต่อด้วยเที่ยวหาดสระบัว

11.30 น. - ต่อด้วยหาดปากพะยิง

12.30 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่หาดปากพะยิง

13.30 น. - เดินทางเที่ยวต่อที่อ่าวปากนคร

17.30 น. - ถึงนครศรีธรรมราช

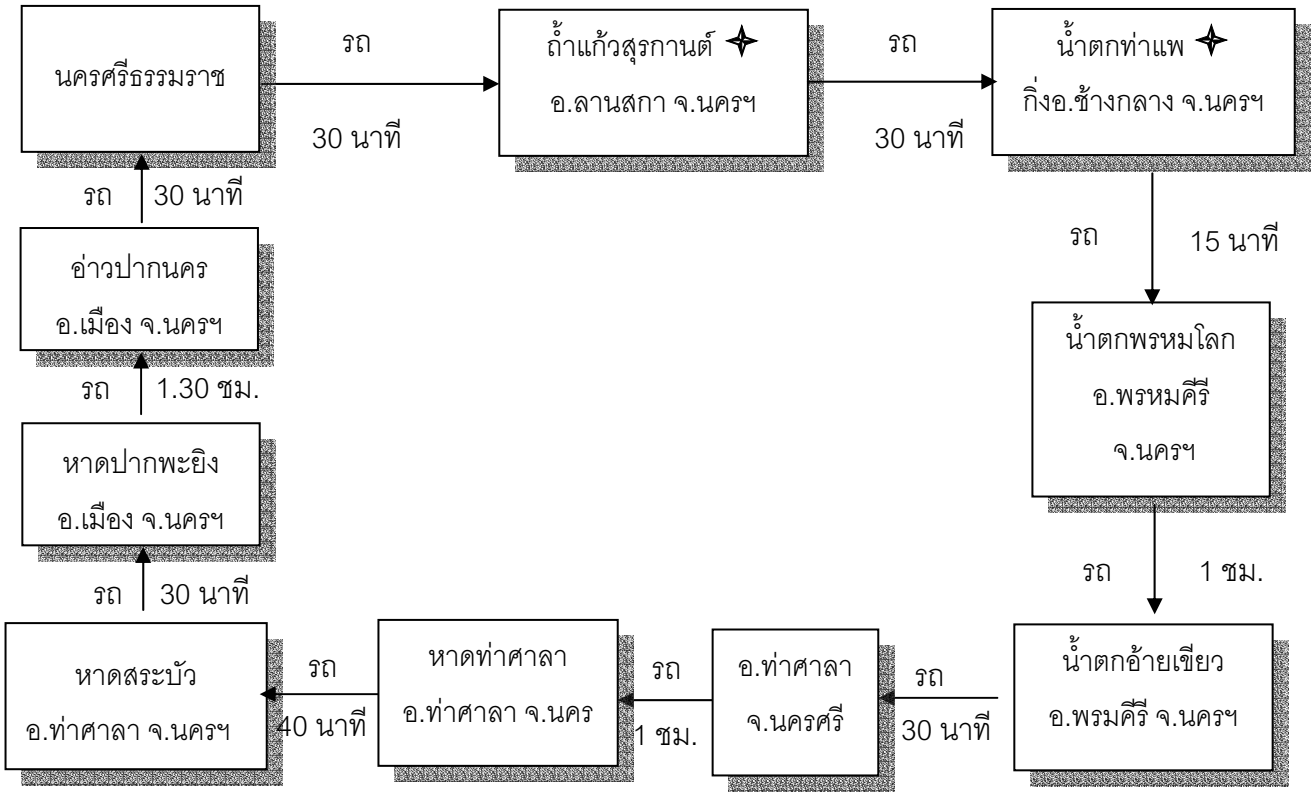

ภาพที่ 4.32 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ถ้ำแก้วสุรกานต์ อยู่ในท้องที่ตำบลเขาแก้วก่อนถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยสวยงามมาก บนผนังถ้ำเป็นรูปปั้นลักษณะต่าง ๆ และมีน้ำหยดตามเพดานถ้ำ ความลึกของถ้ำแก้วสุรกานต์แห่งนี้ ประมาณ 700 เมตร

น้ำตกท่าแพ ตั้งอยู่หมู่ที่ 14 ตำบลช้างกลาง สามารถเดินทางจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชไปตามเส้นทางสายนครศรีธรรมราช-จันดี-ฉวาง-บ้านส้อง (ทางหลวงหมายเลข 4015) ระยะทาง 36 กิโลเมตร และมีทางแยกขวามือ มีป้ายบอกทางเข้าน้ำตกท่าแพประมาณ 2 กิโลเมตร น้ำตกท่าแพมี 10 ชั้น ชั้นที่นักท่องเที่ยวสามารถเล่นน้ำได้ คือ หนานแพน้อย หนานนางควญ และหนานเตย

น้ำตกพรหมโลก ตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว หมู่ที่ 5 ตำบลพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งธรรมชาติน้ำตกที่สวยงาม ซึ่งแม้แต่ชื่อก็บ่งบอกได้ว่าเป็นสวรรค์ชั้น พรหมผู้สร้างโลก น้ำตก และขุนเขาแห่งนี้เต็มไปด้วยความรื่นรมย์ ความเป็นธรรมชาติที่สวยงามสมบูรณ์ด้วยพรรณไม้นานาชนิด มีน้ำตกที่สวยงามประมาณ 50 ชั้น แต่เป็นการเปิดให้นักท่องเที่ยวชมประมาณ 4 ชั้น หนานบ่อน้ำวน หนานวังไม้ปัก หนานหัวบัว และ หนานวังอ้ายเล จัดได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของ อ.พรหมคีรี

น้ำตกอ้ายเขียว ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติเขาหลวง น้ำตกอ้ายเขียว หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า น้ำตกในเขียว ตั้งอยู่เส้นทางเดียวกับทางไปน้ำตกพรหมโลก ในท้องที่หมู่ที่ 5 ตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี น้ำตกอ้ายเขียวมีที่มาจากทุเรียนบ้านในละแวกนั้นที่มีชื่อว่า “อ้ายเขียว” ชาวบ้านจึงให้ชื่อน้ำตกแห่งนี้ว่า “น้ำตกอ้ายเขียว” เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่มีธรรมชาติงดงาม เกิดจากคลองในเขียวซึ่งมีความยาวของลำน้ำประมาณ 35 กิโลเมตร มีชั้นน้ำตกไหลลดหลั่นกันประมาณ 100 ชั้น ไหลลงมาจากหน้าผาสูงลดระดับตามความลาดเอียงของภูเขา ทางอุทยานแห่งชาติอนุญาตให้ท่องเที่ยวได้เพียง 9 ชั้น หนานซ่องไทร หนานบังใบ หนานไม้ไผ่ หนานเสือผ่าน หนานบุปผาสวรรค์ หนานหินกอง หนานหัวช้าง หนานไทรกวาดลาน และหนานฝาแฝด

หาดท่าศาลา เงียบ สงบ มีเสน่ห์ น่าค้นหา ถ้าใส่ชีวิตของชาวประมง เก็บอวน ทอดแห ก่อกองไฟหาอาหารยามเช้า เหล่านี้ล้วนเป็นวิถีชีวิตจริง

หาดสระบัว อยู่ในเขตตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา การเดินทางไปชายหาดสระบัว สามารถไปถึงโดยทางหลวงหมายเลข 401 ห่างจากอำเภอเมือง 20 กิโลเมตร มีทางแยกขวามือเป็นทางลูกรังไปถึงชายหาด ลักษณะชายหาดเป็น แนวยาว จากเหนือลงใต้ ซึ่งประกอบด้วยหาดสวรรค์นิเวศน์ หาดจันทร์เพ็ญ หาดสันติสุข หาดปากน้ำท่าศาลา หาดสระบัว หาดบ้านหน้าทัพ หาดบ้านปากพะยิง และหาดปากน้ำปากนคร แต่ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ หาดสระบัว บริเวณหาดสระบัวน้ำทะเลค่อนข้างขุ่นและมีตะกอนโคลน ไม่เหมาะกับการเล่นน้ำทะเลมากนัก แต่ที่ได้รับความนิยมมากพอสมควรในปัจจุบันเนื่องจากอยู่ใกล้ตัวเมืองนครศรีฯ มากที่สุด

หาดปากพะยิง ห่างจากอำเภอเมือง 20 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 401 มีทางแยกขวามือเป็นทางลูกรังไปถึงชายหาดลักษณะชายหาดเป็นแนวยาวจากเหนือลงใต้ ประกอบด้วยหาดสวรรค์นิเวศน์ หาดจันทร์เพ็ญ หาดสันติสุข หาดปากน้ำท่าศาลา หาดสระบัว หาดบ้านหน้าทัพ หาดบ้านพะยิง และหาดปากน้ำปากนคร

อ่าวปากนคร เป็นปากน้ำของแม่น้ำสำคัญสายหนึ่งของเมืองนครศรีธรรมราช ที่ไหลลงสู่อ่าวนคร อันเป็นส่วนหนึ่งของทะเลจีนและมหาสมุทรแปซิฟิค ไหลจากต้นน้ำที่เกิดจากภูเขาหลวงอันเป็นสันกลางของคาบสมุทรมลายู ทางทิศตะวันตกของตัวเมืองนครศรีธรรมราชลงสู่ทะเลทางทิศตะวันออก ปากน้ำปากคอน เป็นปากน้ำปากหนึ่งของหลายปากน้ำที่ออกสู่อ่าวนคร คือ ปากน้ำปากพนัง ปากบางเป้ง ปากบางจาก ปากบางควาย ปากบางใหญ่ แล้วก็ปากน้ำปากคอน ถัดไปทางทิศเหนือก็เป็นปากน้ำปากพญาแล้วก็ปากน้ำปากพูน แสดงว่าปากน้ำปากคอนตั้งอยู่ศูนย์กลางของชมรมปากน้ำทั้งหลายที่ไหลลงสู่อ่าวนคร เป็นปากน้ำที่มีความกว้างและความลึกตามสมควร มีเรือจับปลาทั้งประเภทประมงน้ำลึกและน้ำตื้นวิ่งเข้าออกวันหนึ่ง ๆ หลายสิบลำ ที่ปากน้ำในทะเลมีร่องน้ำให้เรือเข้าออกได้ตามปกติไม่ต้องคอยน้ำขึ้น และไม่มีสันดอนเป็นเกาะอยู่ตรงปากน้ำเหมือนแม่น้ำปากพนัง เมื่อออกสู่ปากน้ำปากคอน จะเห็นว่าอ่าวนครนั้นแวดล้อมด้วยพื้นแผ่นดินสามด้าน คือทิศใต้ เป็นตำบลบางจาก อำเภอเมือง ตำบลคลองน้อย คลองกระบือ ปากพนังฝั่งตก ฝั่งออกของอำเภอปากพนัง ทิศตะวันออกเป็นแหลมยื่นไปทางทิศเหนือ คือ แหลมตะลุมพุก ทิศตะวันออกเป็นแหลมยื่นไปทางทิศเหนือ คือ แหลมตะลุมพุก อันเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอปากพนัง วัดเส้นตรงจากปากน้ำปากคอนถึงแหลมตะลุมพุกเป็นระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เป็นความกว้างของอ่าวนคร ความกว้างนี้จะเหลือน้อยลงทุกที เพราะแผ่นดินงอกออกมาหากัน ส่วนทางทิศตะวันตกของอ่าวนคร ก็เป็นพื้นที่ของตำบลท่าไร่ ตำบลปากนคร ตำบลท่าซัก และตำบลปากพูนของอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช คาดหมายตามเหตุผลแวดล้อมในอนาคตอีก 100 ปี ข้างหน้าประมาณ พ.ศ. 2616 จะเกิดมีแม่น้ำสายใหม่ขึ้นในอ่าวนครปัจจุบัน ปากน้ำอยู่

ระหว่างปลายแหลมตะลุมพุกกับปากน้ำปากพญา ส่วนปากน้ำปากคอนนี้ก็จะกลายเป็นปากน้ำทางแยกสาขาหนึ่ง ของบรรดา แม่น้ำทั้ง หลายดังกล่าวแล้วที่ไหลลงสู่อ่าวนครในปัจจุบัน

เส้นทางที่ 3 **ปรากฏการณ์แมกไม้เมืองไทย**

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากหาดใหญ่ สู่การท่องเที่ยวสู่จังหวัดกระบี่

10.30 น. - ถึงอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ และน้ำตกร้อนที่เป็นธรรมชาติอันงดงามที่หายาก

11.30 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่อุทยานน้ำตกร้อน จังหวัดกระบี่

13.00 น. - ต่อด้วยสระมรกต ที่เป็นแอ่งน้ำสีเขียวมรกต ลงเล่นน้ำได้

15.00 น. - ออกจากสระมรกตสู่ตัวเมืองจังหวัดกระบี่

16.00 น. - ถึงจังหวัดกระบี่แวะเที่ยวน้ำตกธารโบกธรณี

18.00 น. - ออกจากน้ำตกธารโบกธรณีสู่ที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางสู่การดำน้ำ โดยขึ้นเรือที่อ่าวพระนาง

09.30 น. - พร้อมที่จะเดินทางสู่เกาะไม้ไผ่

11.30 น. - ถึงเกาะไม้ไผ่พร้อมรับประทานอาหารที่นี่

13.30 น. - พร้อมเดินทางต่อสู่หมู่เกาะปอดะแล้วเดินทางกลับ

16.00 น. - ถึงฝั่งอ่าวพระนางที่ท่าเรือ พร้อมที่จะเดินทางกลับ

20.00 น. - เดินทางถึงหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

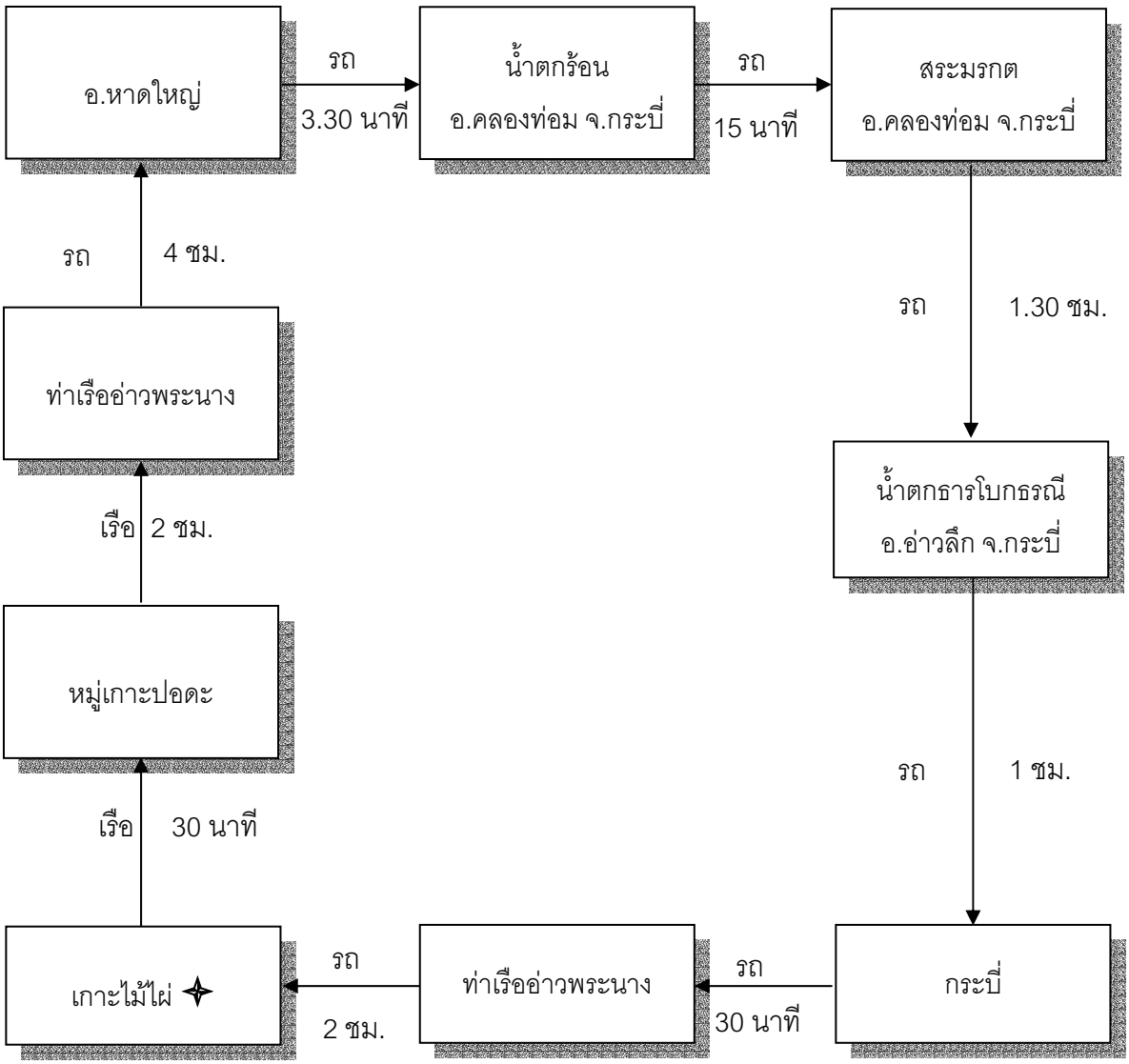

ภาพที่ 4.33 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

น้ำตกร้อน น้ำตกร้อน หรือน้ำตกร้อนคลองท่อม ตั้งอยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อม เกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดิน ลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกันตามความลาดเอียงของพื้นที่ ซึ่งบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นและคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วก็สวยแปลกตาดี ส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมจะมีลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็ก ๆ มีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่ด้านบนมีแอ่งน้ำเล็ก ๆ ดูคล้ายอ่างอาบน้ำหลาย ๆ แอ่งให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ซึ่งเชื่อว่าจะดีต่อสุขภาพ ที่ดู ๆ ไปก็ประหนึ่งสปาที่ธรรมชาติออกแบบให้อย่างมหัศจรรย์ นอกจากจะมีอ่างอาบน้ำสปาธรรมชาติแล้ว บริเวณใกล้ ๆ กับน้ำตกร้อนยังมีการสร้างพื้นที่สำหรับแช่น้ำแร่ที่ต่อท่อมาจากธารน้ำ ซึ่งคงจะเป็นการให้บริการที่ทั่วถึงกับทุก ๆ คนได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีข่าวว่าในอนาคตทาง อบต. คลองท่อมยังมีโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากน้ำตกร้อนด้วยการทำน้ำแร่ธรรมชาติบรรจุขวดขาย ปัจจุบันน้ำตกร้อนคลองท่อมเป็นแหล่งท่องเที่ยว"อันซีนไทยแลนด์ " ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวชมกันไม่ได้ขาด สำหรับน้ำตกร้อนคลองท่อมสามารถไปได้โดย จากตัวเมืองกระบี่เดินทางถึง อ.คลองท่อม เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 4038 แล้วเลี้ยวขวาไปตามถนน รพช. และตามป้ายบอกทางไปก็จะพบน้ำตกร้อน ที่สามารถไปเที่ยวชมได้ทุกวัน

สระมรกต สระมรกตแห่งนี้ อยู่ที่จังหวัด กระบี่ อำเภอคลองท่อม สระมรกตนี้ ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่า แต่จะมาบรรจบกันที่สระมรกต ซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตกไหลข้าง ๆ ตลอดทาง พอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับ ตั้งอยู่ริมสระ ซึ่งเป็นพลับพลาที่เขาทำเอาไว้ รองรับ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา แต่ก็ห้ามขึ้นเราจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกต เหตุก็เป็นเพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่าง ๆ แตกต่างกัน และ นอกจากนั้น สายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอน จึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย ที่สำคัญ ถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ แล้วถ้าเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำ ก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงิน

น้ำตกธารโบกธรณี ธารโบกขรณี ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานฯ สภาพทั่วไปเป็นธารน้ำธรรมชาติไหลลงมายังแอ่งน้ำน้อยใหญ่ซึ่งอยู่ต่างระดับกัน รายรอบด้วยป่าไม้ร่มรื่น ด้านเหนือของธารโบกขรณี มีมณฑปพระพุทธบาทจำลองที่แกะสลักจากไม้ ประดิษฐานอยู่ใกล้กับศาลาบูชาเจ้าพ่อโต๊ะยวน-โต๊ะช่อง

ท่าเรืออ่าวพระนาง เป็นที่ขึ้นของนักท่องเที่ยวทางทะเล อ่าวพระนางหรืออ่าวถ้ำพระนาง ไม่ใช่อ่าวนาว เป็นอ่าวที่มีชื่อคล้ายกันแต่อยู่คนละที่กัน หากยืนจากอ่าวนางแล้วมองไปทางซ้ายจะเห็นสันเขาทอดตัวเป็นแนวยาวไปในทะเล ท้ายสุดของกำแพงภูเขานั้นมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่งชื่อว่าถ้ำพระนาง ปากทางเข้าถ้ำมีลักษณะเป็นอ่าวที่หาดทรายทอดตัวเป็นแนวทางยาวไปจนถึงปากถ้ำ นี่ล่ะที่เป็นที่มาของชื่ออ่าวถ้ำพระนาง หรือมักจะเรียกกันสั้น ๆ ว่าอ่าวพระนาง

เกาะไม้ไผ่ อยู่ทางทิศเหนือของเกาะพีพีดอน ห่างจากเกาะพีพีดอนระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตรสามารถเหมาเรือหางยาวจากท่าเรืออ่าวต้นไทรบนเกาะพีพีดอน นักท่องเที่ยวนิยมเหมาเรือแบบครึ่งวันและเต็มวัน ไปเที่ยวเกาะพีพีเลและเกาะไผ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี มีขนาดเล็กกว่าเกาะพีพีดอนและเกาะพีพีเล แต่ที่เด่นกว่าคือเป็นอุทยานฯ ทั้งเกาะจึงไม่มีความพลุกพล่านจากผู้คนและไม่มีสิ่งก่อสร้างมากมายเหมือนเกาะพีพีดอนเกาะไผ่หรือที่เรียกกันว่าเกาะไม้ไผ่ มีธรรมชาติที่บริสุทธิ์มาก หาดทรายขาวสะอาดรอบๆ เกาะนั้นร่มรื่นด้วยทิวสน น้ำทะเลสี่สวยดุจมรกต มากมายไปด้วยแนวปะการังน้ำตื้นทั้งปะการังเขากวาง ปะการังแผ่น ปะการังสมอง ปะการังก้อน รวมทั้งเจ้าถิ่นอย่างฝูงปลาหลากสีพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว ห่างจากเกาะไผ่ไปทางทิศตะวันออก เป็นที่ตั้งของเกาะยูง สามารถเหมาเรือไปดำน้ำรอบเกาะเล็กๆได้เช่นกันสิ่งอำนวยความสะดวก : นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการที่พักคือ เต็นท์จากอุทยานฯเพื่อสัมผัสบรรยากาศค่ำคืนและวันอันสงสบสวยบนเกาะไผ่ เพลิดเพลินไปกับการเล่นน้ำทะเล ชมปะการังใต้น้ำ พายรือคายัค หรือพักผ่อนหย่อนใจก็เหมาะ

หมู่เกาะปอดะ ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี อยู่ทางทิศใต้ของอ่าวพระนาง ห่างจากชายฝั่งประมาณ 8 กิโลเมตร ทำให้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมไม่มากนัก เมื่อมองจากชายฝั่งจะเห็นทรายขาวได้แต่ไกล บริเวณรอบๆ เกาะจะมีแนวปะการังหลากหลายชนิด น้ำทะเลใสสะอาด ทำให้บริเวณนี้เป็นแหล่งดำน้ำตื้นที่น่าสนใจที่สามารถแวะมาเที่ยวชมเกือบตลอดปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกิดปรากฏการณ์ในช่วงน้ำลงบริเวณเกาะทับ เกาะหม้อ และเกาะไก่จะเชื่อมต่อกันโดยแนวทราย ทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม ดูแปลกตา เรียกว่า “ทะเลแหวก” ซึ่งขณะนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมจากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2.6 นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทัวร์ 3 วัน 3 เส้นทาง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เส้นทางที่ 1 มหัศจรรย์ไข่มุกอันดามัน

วันแรก

09.00 น. - พร้อมกันจุดนัดพบที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

11.00 น. - แวะรับประทานอาหารเที่ยงที่สวนสาธารณะสระกะพังสุรินทร์ คณะทัวร์บริการ

13.00 น. - แวะท่องเที่ยวที่ถ้ำเลเขากอบ ล่องเรือชมถ้ำน้ำมหัศจรรย์

14.00 น. - เดินทางออกจากถ้ำเลเขากอบสู่จังหวัดภูเก็ต

18.00 น. - เดินทางถึงจังหวัดภูเก็ตชมดวงอาทิตย์ตกดินที่แหลมพรหมเทพ แล้วเข้าที่พัก

วันที่สอง

08.00 น. - รับประทานอาหารเช้าแล้วเดินทางออกจากที่พักจังหวัดภูเก็ต

09.30 น. - แวะชมพรรณไม้หนึ่งเดียวในโลกคือ ปาล์มขาวที่เขาพระแทว

11.00 น. - เดินทางออกจากเขาพระแนวแวะน้ำตกโตนไทร พร้อมทานอาหารเที่ยงที่นั้น

13.00 น. - เดินทางออกจากน้ำตกโตนไทร เพื่อจะเดินทางเข้าจังหวัดกระบี่

15.00 น. - ถึงท่าเรืออ่าวนางแล้วเดินทางเข้าที่เขาขนาบน้ำ ล่องเรือดูนกในป่าโกงกาง

17.00 น. - เดินทางเข้าที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สาม

08.00 น. – รับประทานอาหารเช้าแล้วเดินทางออกจากตัวเมืองจังหวัดกระบี่

09.00 น. - เดินทางถึงอำเภอคลองท่อมแวะเที่ยวน้ำตกร้อน จังหวัดกระบี่

10.30 น. - แล้วต่อด้วยสระมรกตสระน้ำที่เป็นสีเขียวธรรมชาติแล้ว รับประทานอาหารที่นั้น

13.00 น. - หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้วเดินทางกลับ

15.00 น. - ถึงจังหวัดตรัง แวะซื้อของฝากที่ขึ้นชื่อจังหวัดตรัง

17.30 น. - เดินทางถึงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาแล้วเดินทางเข้าที่พัก

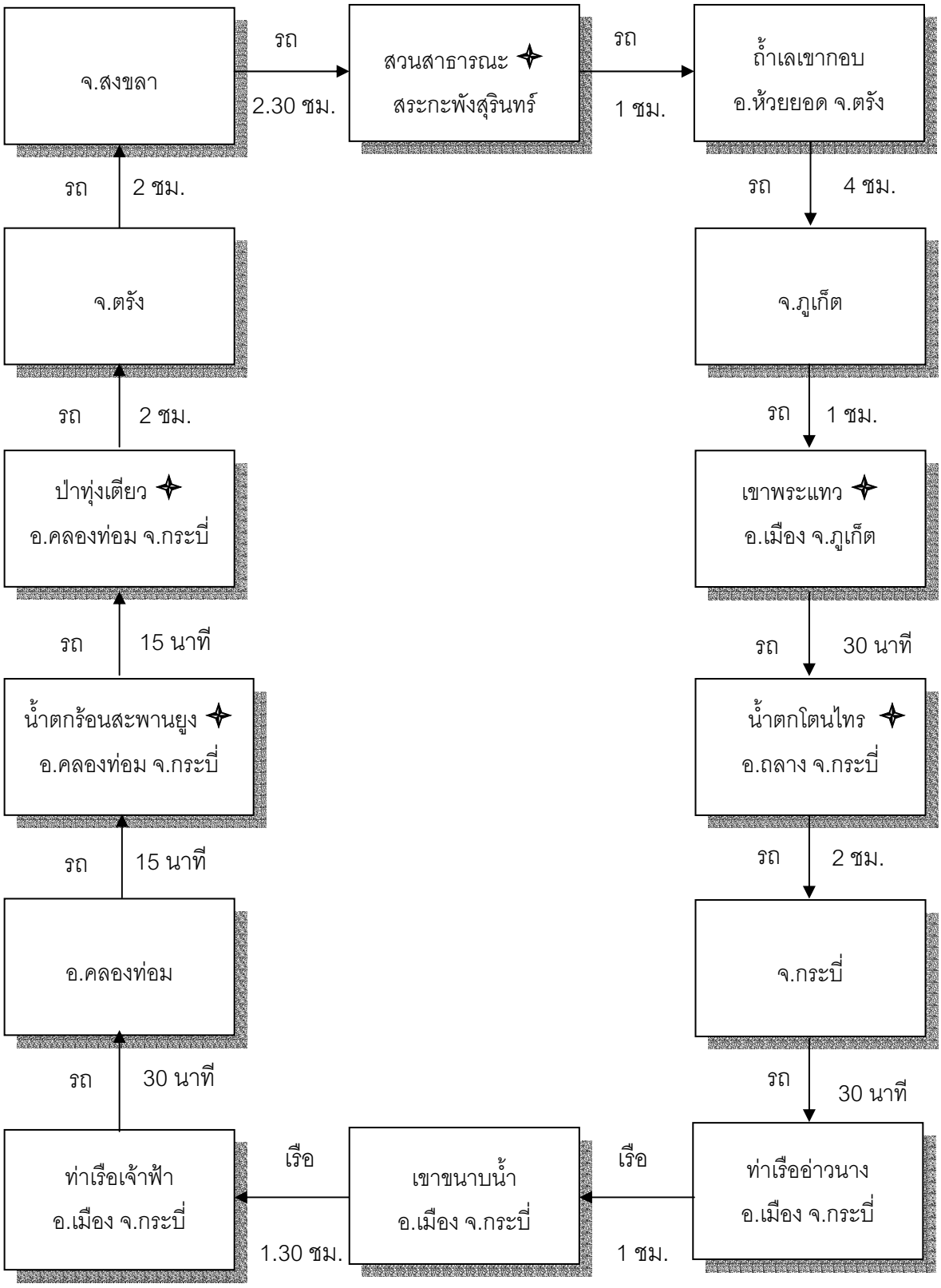

ภาพที่ 4.34 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ถ้ำเลเขากอบ ถ้ำเลเขากอบ เป็นหนึ่งในความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทย ตั้งอยู่ ต.เขากอบ อ.ห้วยยอด ห่างจากตัวเมืองตรัง 28 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 6 กม. ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 ม. เป็นถ้ำขนาดใหญ่ ภายใต้ภูเขาหินปูนภายในมีถ้ำแบ่งเป็นห้อง ๆ จำนวนมาก เช่น ถ้ำรากไทร, ถ้ำคนธรรพ์, ถ้ำเจ้าสาว เป็นต้น เส้นทางคดเคี้ยววกวน ระยะทางรวมประมาณ 4 กิโลเมตร พื้นที่ของถ้ำทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ ซึ่งพื้นที่กว่าครึ่ง จะมีน้ำขังเกือบตลอดปี มีธารน้ำไหลผ่านและล้อมรอบ แต่เดิมมีโคลนตมจำนวนมาก ทำให้น้ำตื้นเขิน ต่อมาได้รับการปรับปรุงจากทางราชการทำการขุดลอกสายน้ำ และติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในถ้ำ ทำให้สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่าง ๆ บนเพดานและพื้นถ้ำ ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ตามธรรมชาติ มีถ้ำลอด ที่จะต้องนอนราบไปกับเรือ เพื่อลอดถ้ำ เปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกรหินงอกหินย้อยเหล่านี้ยังคงมีการเติบโตไปเรื่อย ๆ จึงถือว่า ถ้ำเลเขากอบ นี้เป็นถ้ำเป็นส่งผลให้อุณหภูมิภายในถ้ำค่อนข้างสูง ปัจจุบัน ถ้ำเล อยู่ในความดูแลของ อบต. เขากอบ การเที่ยวถ้ำแห่งนี้ต้องลงเรือไป ค่าเรือคนละ 30 บาท หรือเหมาลำละ 200 นั่งได้ 7 คนสามารถถ่ายภาพภายในถ้ำได้ตามอัธยาศัย

เขาพระแทว อยู่ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตประมาณ 20 กิโลเมตร จากตัวเมืองภูเก็ตไปอำเภอถลาง เมื่อถึงสี่แยกในเขตเมืองถลางซึ่งอยู่ห่างจากตัวภูเก็ต 18 กิโลเมตร แยกไปทางซ้ายมืออีกประมาณ 2 กิโลเมตร ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานสัตว์ป่า เมื่อเดือนกรกฎาคม 2512 มีเนื้อที่ 13,925 ไร่ เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าหลายชนิดอยู่ตามธรรมชาติ และมีพรรณไม้หายากคือ “ปาล์มหลังขาว”

น้ำตกโตนไทร อยู่ห่างจากตัวเมือง 22 กิโลเมตร ไปตามถนนเทพกษัตรีย์ถึงสี่แยกอำเภอถลาง แล้วเลี้ยวขวาไป 3 กิโลเมตร ก็จะถึงบริเวณน้ำตกโตนไทร เป็นน้ำตกขนาดเล็กน้ำจะไหลแรงในช่วงฤดูฝน มีต้นไม้ใหญ่น้อยร่มรื่นเหมาะแก่การพักผ่อน

เขาขนาบน้ำ เขาขนาบน้ำ เป็นเขาสองลูกสูงประมาณ 100 เมตร ขนาบแม่น้ำกระบี่ ด้านหน้าตัวเมืองถือเป็นสัญลักษณ์ของเมืองกระบี่ สามารถไปเที่ยวชมได้โดยเช่าเรือหางยาวที่ท่าเรือเจ้าฟ้า ใช้เวลาเดินทางเพียง 15 นาทีเท่านั้น จากนั้นต้องขึ้นบันไดไปชมถ้ำซึ่งภายในมีหินงอกหินย้อย และเคยพบโครงกระดูกมนุษย์จำนวนมากมายอยู่ในบริเวณนี้ สันนิษฐานว่าอาจ จะเป็นโครงกระดูกของกลุ่มคนที่อพยพมาตั้งหลักแหล่งแต่ล้มตายลงเนื่องจากเกิดอุทกภัยอย่างฉับพลัน

น้ำตกร้อนสะพานยูง เป็นน้ำตกเล็กๆ มีความกว้างประมาณ 10 เมตร และความสูงประมาณ 5 เมตร แต่มีความโดดเด่นอยู่ที่ ลำธารและสายน้ำตกที่ไหลมาจากเทือกเขานอจู้จี้นั้น มีความอุ่นถึงร้อนอยู่ตลอดเวลาในอุณหภูมิประมาณ 42 องศา

ป่าทุ่งเตียว ตั้งอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประบางคราม ที่หมู่บ้านบางเตียว ตำบลคลองท่อมเหนือ ก่อนถึงตลาดคลองท่อมจะมีทางแยกไปหมู่บ้านบางเตียว เป็นระยะทาง 18 กิโลเมตรลักษณะเป็นป่าที่ราบต่ำ มีสิ่งที่น่าสนใจได้แก่ สระทุ่งเตียว สระน้ำพุ พรรณไม้ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ รวมทั้งนกที่หาดูได้ยาก เช่น นกแต้วแร้วท้องดำ นกกระเต็นสร้อยคำสีน้ำตาล และนกเงือกดำ เป็นต้น ก่อนถึงสำนักงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประบางคราม ประมาณ 800 เมตร เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ป่าเขา จากจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถเดินป่าตามทางเดินธรรมชาติรวมระยะทาง 2.7 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 2 แหล่งที่มาพรรณไม้ในตระกูล

วันแรก

08.00 น. - พร้อมกันที่จุดนัดพบจากหาดใหญ่สู่จังหวัดนครศรีธรรมราช

11.00 น. - แวะเที่ยวน้ำตกหน่อตงที่เป็นน้ำตกที่สวยงาม ซ่อนตัวอยู่กลางป่า มีพรรณไม้ป่าดิบชื้นปกคลุมอย่างหนาแน่น มี 7 ชั้น พร้อมรับประทานอาหารกันที่นั้น โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางเข้าอุทยานแห่งชาติเขาหลวงแล้วต่อด้วยน้ำตกกรุงชิง ที่มีความสวยงามมาก

18.00 น. - คืนนี้พักที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมรับประทานอาหารเช้า โดยคณะทัวร์บริการ

10.00 น. - ถึงจังหวัดพัทลุงเดินทางท่องเที่ยว “ถ้ำมาลัย” เป็นจุดเที่ยวธรรมชาติ

12.00 น. - รับประทานอาหาร

14.30 น. - ถึงหาดแสนสุขลำป่าทำกิจกรรมร่วมกันโดยคณะทัวร์ คืนนี้กางเต็นท์นอน

วันที่สาม

08.00 น. - รับประทานอาหารเช้าแล้วเดินทางต่อ

10.00 น. - ถึงจังหวัดสงขลา แวะเที่ยวชมหาดม่วงงามเป็นหาดทรายที่สวยงาม

12.00 น. - รับประทานอาหารที่อุทยาน โดยคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - จากนั้นร่วมกันทำกิจกรรม โดยทีมงานทัวร์

16.00 น. - เดินทางออกจากหาดทรายแล้วถึง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

16.50 น. - ถึงหาดใหญ่

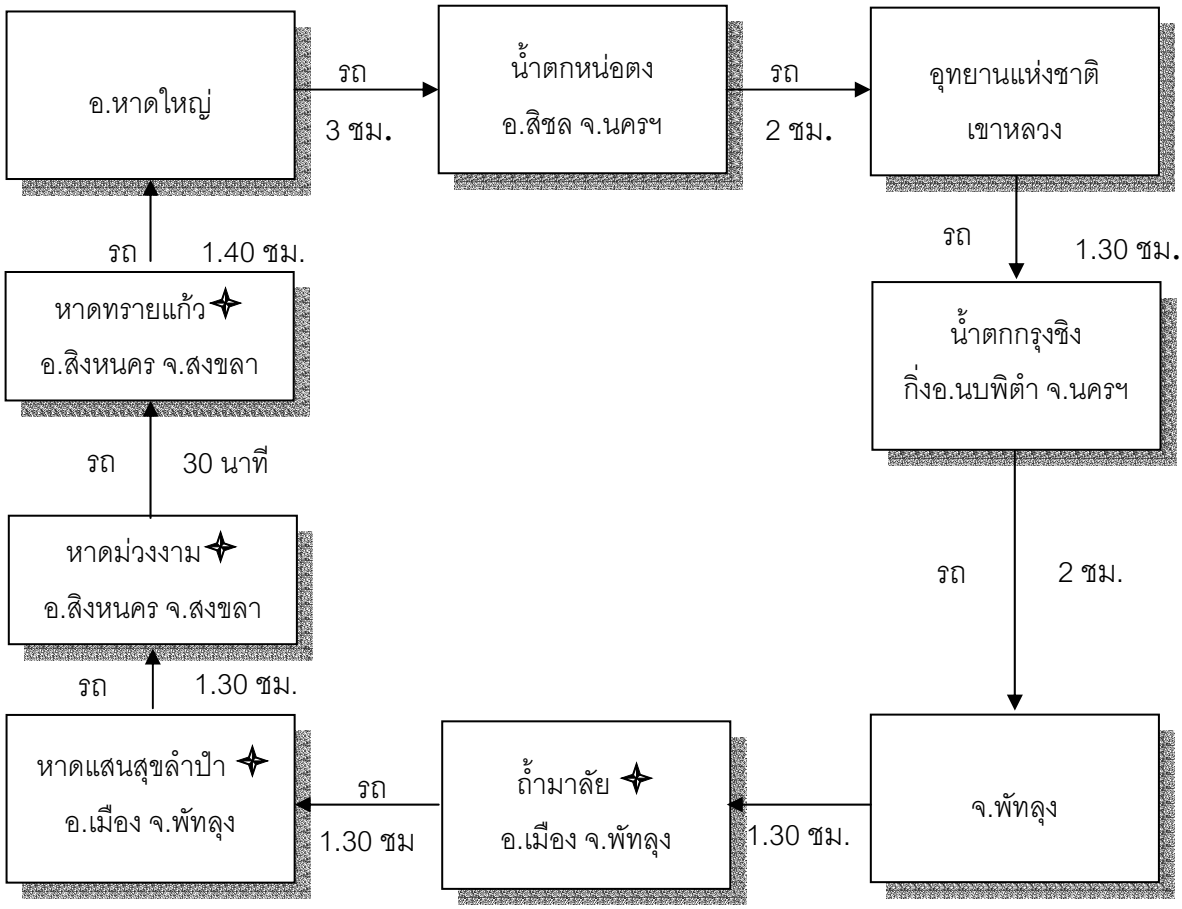

ภาพที่ 4.35 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

น้ำตกหน่อตง ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ 3 ตำบลเขาน้อย อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นน้ำตกที่สวยงามซ่อนตัวอยู่กลางป่า มีพรรณไม้ป่าดิบชื้นขึ้นปกคลุมอย่างหนาแน่น มี 7 ชั้น

น้ำตกกรุงชิง ตั้งอยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ตำบลกรุงชิง กิ่งอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำตกกรุงชิง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม เป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาว จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง ที่มาของชื่อ กรุงชิง มาจากพรรณไม้ชนิดชนิดหนึ่งในตระกูลปาล์ม ชื่อว่า "ต้นชิง" ที่มีอยู่มากมายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จากที่ทำการอุทยานฯ นักท่องเที่ยวจะต้องเดินเท้า เพื่อเข้าไปชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตก โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ (ไป-กลับ ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง) เส้นทางบางช่วงเป็นทางลาดชัน แต่ก็ไม่มากนัก สามารถเดินไปตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติได้อย่างสะดวก น้ำตกกรุงชิง ประกอบไปด้วยน้ำตก 6 ชั้น มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป อันได้แก่ หนามมัดแพ หนานฝนแสนห่า หนานปลิว หนานโจร หนานต้นตอ หนานวังเรือบิน ชั้นที่มีความสวยงามมากที่สุดคือ หนานฝนแสนห่า มีลักษณะเป็นหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตร กระแสน้ำไหลผ่านทิ้งตัวลงมาสู่เบื้องล่าง ซึ่งเป็นแอ่งน้ำตรงจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถลงเล่นน้ำได้

ถ้ำมาลัย เป็นถ้ำที่มีอยู่ในตำบลปรางหมู่ อำเภอเมือง อยู่ห่างจากสถานีรถไฟจังหวัดพัทลุงไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กม. มีทางแยกจากเส้นทางรถไฟประมาณ 100 เมตร ถ้ำนี้อยู่บนภูเขาเตี้ยเทือกเขาเดียวกับเขาอกทะลุ มีบริเวณปากถ้ำแคบมาก ทางเข้าเป็นช่องสูงประมาณ 2 เมตรกว่า ภายในถ้ำมีหินงอก หินย้อยย้อยเป็นริ้วลักษณะคล้ายม่านสีขาว พื้นถ้ำส่วนลึกสูง มีแอ่งน้ำใส ส่วนบริเวณยอดเขามีสำนักสงฆ์ และเจดีย์ตั้งอยู่

หาดแสนสุขลำป่า เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลสาบสงขลา เป็นบริเวณที่ร่มรื่น อากาศเย็นสบายมองไปด้านหน้าเห็นทิวทัศน์ ของทะเลสาบสงขลา มีเกาะใหญ่ - เกาะน้อย รายเรียงสวยงามมาก ห่างจากริมฝั่งไปประมาณ 40 เมตรเศษ มีศาลาทรงไทย 1 หลัง เรียกว่า ศาลาลำป่าที่รัก เดิมเคยมีผู้มาขอเช่าทำกิจการจำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่ม แต่ในระยะหลังสังเกตได้ว่าความสนใจของประชาชน เปลี่ยนแปลงจากการนั่งในห้องแคบ ๆ เป็นที่โล่งแจ้ง จึงมีผู้นำอาหาร

เครื่องดื่มและปลูกร้านค้าเล็ก ๆ ภายนอกมากขึ้น โดยเฉพาะบนเกาะลำปำ มีสะพานเชื่อมรถผ่านไปมาได้ ยาวประมาณ 40 เมตร เกาะนี้มีเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่เศษ ผู้คนมาใช้บริการโดยเฉพาะในวันหยุดราชการมีมากเป็นพิเศษ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของนักทัศนาจรจากต่างถิ่นและบริเวณใกล้เคียง เป็นชายหาดสำหรับการชมวิว นั่งพักผ่อน บางบริเวณสามารถเล่นน้ำได้ ตรงปากคลองลำปำภายในทะเลสาบตื้นเขิน จนกลายเป็นเกาะกลางน้ำขนาดใหญ่ กรมป่าไม้ได้ปลูกต้นสนไว้เป็นสวนป่า ทำให้ความร่มรื่นเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี เมื่อมองออกไปทางทะเลสาบจะเห็นเกาะสี่เกาะห้า ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันออก นับเป็นจุดเดียวบนฝั่งทะเลสาบด้านตะวันตกที่เป็นจุดชมวิวที่สวยงาม บริเวณชายหาดส่วนนี้บางครั้งก็ใช้เป็นที่จัดงานเทศกาล เช่น งานลอยกระทง งานชักพระ ฯลฯ บริเวณหาดแสนสุขลำปำ มีร้านขายอาหารเครื่องดื่มบริการมากมาย และมีร้านอาหารลำปำรีสอร์ท ซึ่งมีที่พักประเภทบังกะโล สำหรับให้นักท่องเที่ยวเช่าพักผ่อน มีอาหารบริการ และยังมีห้องโถงขนาดใหญ่ที่สามารถจัดประชุมหรือสัมมนาได้ด้วย

หาดม่วงงาม อยู่ด้านใต้หาดสทิงพระลงมา 16 กิโลเมตร ระยะทางห่างจากสงขลา 20 กิโลเมตร ในเขตตำบลม่วงงาม อำเภอเมือง จากถนนสายสงขลา-สทิงพระ กิโลเมตรที่ 18 จะมีทางแยกสู่ชายหาดเป็นถนนลูกรังระยะทาง 1 กิโลเมตร เป็นหาดยาวเหยียดทรายขาวสะอาดสวยงาม ยาว 3 กิโลเมตร ลักษณะเหมือนหาดสทิงพระ

หาดทรายแก้ว อยู่ห่างจากตัวเมือง ๗ กิโลเมตร ตามเส้นทางสงขลา-สทิงพระ เป็นหาดทรายยาวประมาณ 3 กิโลเมตร มีโรงแรมที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ตามเส้นทางสงขลา-สทิงพระ ยังมีหาดทรายอื่น ๆ อีก เช่น หาดสทิงพระและหาดม่วงงามครับ

เส้นทางที่ 3 **ทะเลสวยแห่งสิมิลัน**

วันแรก

13.00 น. - เดินทางถึงสนามบินจังหวัดภูเก็ต

14.30 น. - เดินทางถึงที่พักจังหวัดภูเก็ต

15.30 น. - เดินทางเข้าท่องเที่ยวหาดป่าตอง เที่ยวชมหาดป่าตอง

19.30 น. - เดินทางกลับเข้าที่พักจังหวัดภูเก็ต

วันที่สอง

06.00 น. - อรุณสวัสดิ์ยามเช้าพร้อมรับอาหารเช้าที่โรงแรม

07.30 น. - เดินทางไปที่ท่าเรือองค์การ อ.เมือง จ.พังงา

08.30 น. - เดินทางด้วยเรือ Speed Boat ท่องเที่ยวหมู่เกาะสิมิลันแล้วต่อด้วยเกาะบางู ดูความสวยงามของปะการังและปลาสวยงาม หลังจากนั้นนำท่านกลับไปยังเกาะสิมิลันเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - ไปดำน้ำต่อที่เกาะเมียงและเกาะปายูแล้วเดินทางกลับท่าเรือ

16.30 น. - เดินทางถึงท่าเรือองค์การแล้วเข้าที่พักจังหวัดภูเก็ต

วันที่สาม

07.30 น. - รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรมเดินทางสู่ท่าเรือองค์การออกเดินทางสู่อ่าวพังงาแล้วพายเรือคายัคที่เกาะห้องพนักจากนั้นนั่งเรือชมเขาตาปูและเขาพิงกันระหว่างชมเขาตาปูและเขาพิงกันนั่งเรือรับประทานอาหารกลางวันบนเรือ

16.00 น. - แล้วกลับถึงท่าเรือองค์การ

17.00 น. - ถึงสนามบินจังหวัดภูเก็ต

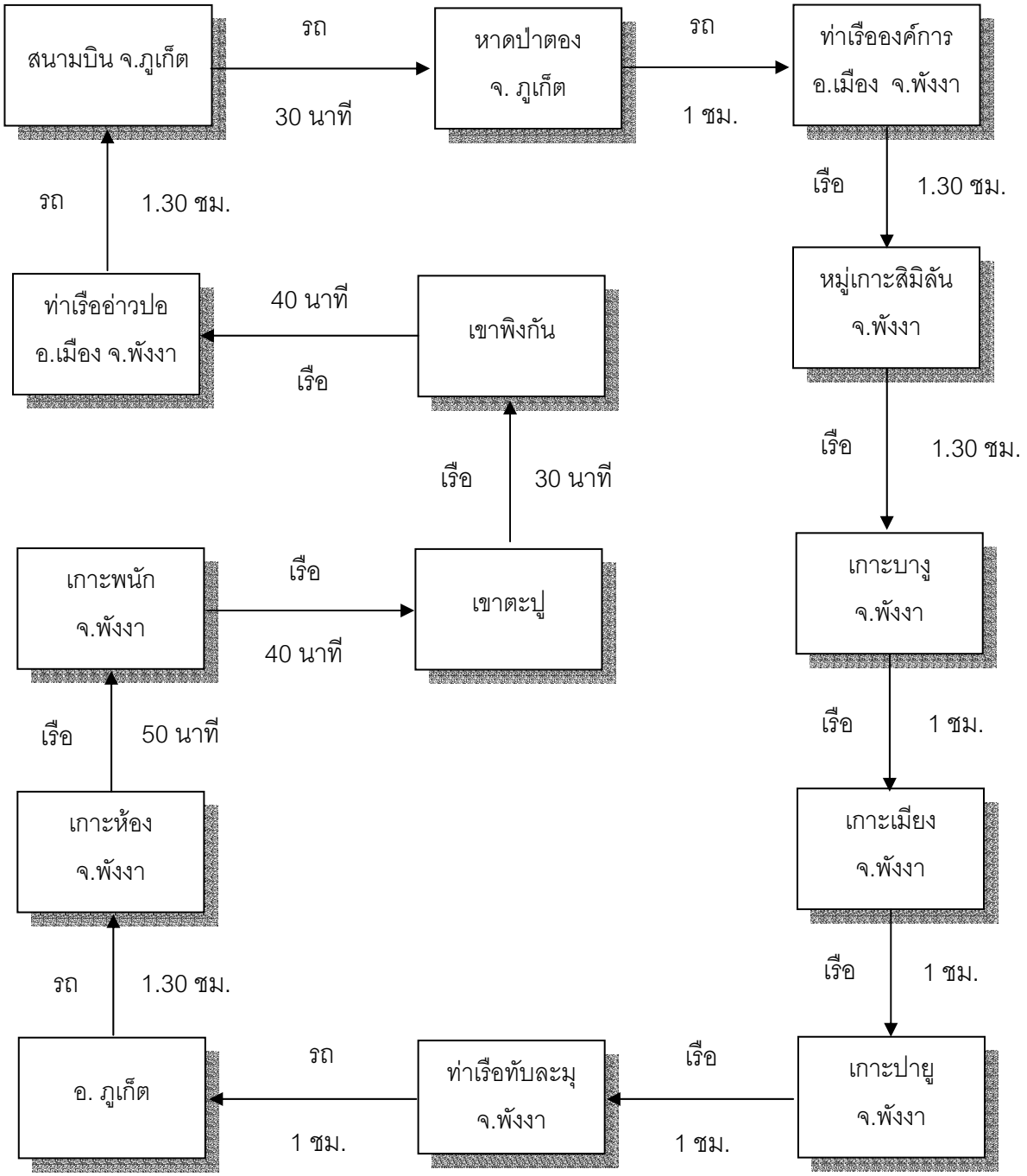

ภาพที่ 4.36 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

หาดป่าตอง อยู่ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตไป 15 กิโลเมตร นับว่าเป็นหาดที่ชื่อเสียงมากที่สุดของภูเก็ต เป็นหาดที่สิ่งอำนวยความสะดวก โรงแรม ร้านอาหาร ร้านดำน้ำ ตลอดจนกีฬาทางน้ำอื่นๆ อีกมากมาย ไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยว ด้วยชายหาดที่มีความยาวกว่า 4 กิโลเมตร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน ป่าตองจึงเป็นหาดที่มีผู้นิยมมาเยือนมากที่สุด

หมู่เกาะสิมิลัน สิมิลัน เป็น ภาษามลายู แปลว่า เก้า เป็นที่มาของการเรียกชื่อหมู่เกาะทั้งเก้าเกาะ ได้แก่ เกาะบอน เกาะบางู เกาะสิมิลัน เกาะปายู เกาะห้า เกาะเมี่ยง เกาะปาหยัน เกาะปายัง และเกาะหูยง แต่ที่เรียกกันของชาวเรือ จะเรียกนับจากใต้ไปเหนือ ตามลำดับ เกาะหนึ่ง เกาะสอง เกาะสาม เกาะสี่ เกาะห้า เกาะหก เกาะเจ็ด เกาะแปด (เกาะสิมิลัน) และเกาะเก้า หมู่เกาะสิมิลัน ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ ครอบคลุมพื้นที่เกาะและห้วงน้ำทะเลรอบเกาะที่มีปะการังสมบูรณ์ ในท้องที่ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เป็นเนื้อที่ประมาณ 128 ตร.กม. ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 123 ลงวันที่ 1 ก.ย. 2525 นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 43 ของประเทศไทย โดยรวมเกาะบอนซึ่งอยู่ตอนเหนือของเกาะบางูเข้าไปด้วย และต่อมาได้ผนวกพื้นที่เกาะตาชัย เนื้อที่ 12 ตร.กม. เข้าเป็นอุทยานแห่งชาติเข้าไปอีก รวมพื้นที่อุทยานฯทั้งสิ้น 140 ตร.กม.ลักษณะภูมิประเทศจะเป็นภูเขา มีหาดทรายและแนวปะการังที่สวยงามตามชายฝั่ง ในบริเวณนี้มีการลดตัวลงของพื้นทะเล มีการกัดเซาะพังทลาย โดยมีน้ำทะเลเป็นตัวกระทำอย่างรุนแรง ทำให้บริเวณเกาะทั้ง 9 เกาะ เกิดเป็นลักษณะภูมิประเทศที่แปลกตา มีรูปร่างต่างๆ อันเป็นผลมาจากขบวนการกัดเซาะ สำหรับหินที่พบในหมู่เกาะสิมิลัน ทั้ง 9 เกาะ เป็นหินอัคนี อายุราว 65 ล้านปี

เกาะเมียง เป็นเกาะใหญ่อันดับสอง รองจากเกาะสิมิลัน หาดทรายด้านหน้าเกาะสี่ด้านซ้ายสุด จะว่ายไปจากริมหาด หรือเดินป่าไปเล็กน้อยก็ได้สังเกตได้ง่าย เกาะสี่เป็นแหล่งว่ายน้ำที่ดีเพราะนอกจากหาดทรายที่ขาวแล้ว ยังเป็นเวิ้งอ่าวเป็นแอ่งกระทะที่ค่อนข้างชัน สีน้ำทะเลจะออกเป็นสีมรกต และเม็ดทรายก็ขาวละเอียด ด้านหัวแหลมทิศตะวันออก เราสามารถมองเห็นพระอาทิตย์ขึ้นได้อย่างสวยงาม ด้านหลังของเกาะมีเส้นทางทะลุไปยังหาดเล็ก ซึ่งเป็นแนวชายหาดด้านหลังเกาะสี่ซึ่งเป็นจุดที่น่าท่องเที่ยวอีกจุดหนึ่ง ที่นี่มีแนวปะการังน้ำตื้นที่นี่ ถือได้ว่าเกาะสี่นี่มี สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ มากที่สุด ได้แก่ ที่พักแรม ที่กางเต็นท์ได้ ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องน้ำห้องสุขา ที่ตั้งอุทยานแห่งชาติ แต่ที่นี่จะจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ดังนั้น ในฤดูท่องเที่ยว เราควรจองที่พักแต่เนิ่นๆ

เกาะปายู เกาะปายู หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เกาะหก มีลักษณะของเกาะเป็นภูเขาหินเป็นหน้าผา มีชายหาดด้านตะวันออก แนวปะการังบริเวณนี้กว้างประมาณ 150-200 เมตร ด้านตะวันตกเป็นหน้าผาสูงชัน ไม่มีแนวปะการังที่ชัดเจน แต่มีกองหินและปะการังขึ้นกระจาย มีปะการังก้อนขนาดใหญ่อยู่บ้างในความลึก 20 เมตร ด้านเหนือเป็นแหลมเล็กๆ ด้านใต้เป็นแนวหิน

ท่าเรือทับละมุ อำเภอท้ายเหมือง ระยะทาง 40 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 3-4 ชั่วโมง มีเรือขนาดใหญ่สำหรับให้เช่าไปเกาะสิมิลันช่วงที่ใกล้ที่สุด คือ ท่าเรือทับละมุ บริเวณท่าเรือทับละมุ มีที่ทำการอุทยานฯเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและสามารถจองเรือผ่านทางเจ้าหน้าที่ของอุทยานฯได้

เกาะห้อง หรือ เกาะเหลาบิเล๊ะ หมู่เกาะเหลาบิเละ (หมู่เกาะห้อง) ประกอบด้วย เกาะเล็ก เกาะน้อย จำนวน 12 เกาะ มีเกาะห้องเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด มีจุดเด่นอยู่ที่อ่าวบิเละ อ่าวห้อง อ่าวบิเละ เป็นหาดทรายขาวละเอียด แนวหาดโค้งแบ่งเป็นสองช่วง คล้ายปีกนกคั่นด้วยก้อนหินใหญ่ น้ำทะเลใสจนมองเห็นปะการังน้ำตื้น เหมาะสำหรับเล่นน้ำชมปะการังอ่าวห้อง อีกด่านหนึ่งของเกาะห้อง มีลักษณะเป็นสระธรรมชาติ ล้อมด้วยเขาหินสูงชันเกือบรอบด้าน ช่วงน้ำขึ้นสามารถนำเรือเข้าไปชมความงามของธรรมชาติด้านในได้ น้ำใสสะอาดสามารถลงเล่นน้ำได้

เกาะพนัก เป็นเกาะที่มีความสวยงาม มีถ้ำหินงอกหินย้อย และมีแอ่งน้ำตกขนาดเล็กเป็นชั้น ๆ ลดหลั่นกันอยู่ในถ้ำด้วย

เขาตะปู ลักษณะเป็นแท่งหินใหญ่มหึมาโดดเด่นปักอยู่ในทะเลบริเวณปากอ่าวพังงาใกล้ๆ กับเขาพิงกัน ซึ่งเมื่อมองจากระยะไกลแล้ว จะเห็นมีลักษณะคล้ายกับตะปูขนาดยักษ์ ถูกตอกลึกลงไปในน้ำอย่างไรก็ตามเขาตะปูเป็นภูเขาที่มีอันตรายห้ามเข้าใกล้ เนื่องจากส่วนที่จมอยู่ใต้ทะเลได้ถูกน้ำทะเลกัดเซาะเป็นเวลานานนับล้านปีจึงสึกกร่อนและมีขนาดเล็ก กว่าส่วนบน มากมายหลายเท่า จนมีความกลัวกันว่าอาจล้มลงมาในเวลาใดเวลาหนึ่ง ก็ได้ทางราชการและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้ห้ามนักท่องเที่ยวล่องเรือเข้าไปดูเขาตะปูใกล้ๆโดยเด็ดขาดเนื่องจากเกรงว่าอาจจะได้รับอันตรายดังกล่าว

เขาพิงกัน อยู่ในเขตอำเภอตะกั่วทุ่ง เหตุที่ชื่อนี้เพราะภูเขาหินแตกออกจากกัน หินที่เล็กกว่าเลื่อนลงมา ฐานจมลงไปในดิน ส่วนบนยังคงพิงกันอยู่ ด้านหลังของเขาพิงกันมีทิวทัศน์ที่สวยงาม มองออกไปในทะเลจะเห็น “เขาตะปู” อยู่กลางน้ำ มีลักษณะเหมือนตะปู คือส่วนบนใหญ่ ส่วนล่างติดอยู่กับพื้นน้ำมีขนาดเล็ก

3. เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน การจัดเส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสานนี้ได้จัดเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและกับกลุ่มจัดทัวร์ โดยจัดเส้นทางเป็นระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน

3.1 นักท่องเที่ยวจากอิสระ 1 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ผสมผสานเกาะเขียวมรกต

07.00 น. - พร้อมเดินทาง
- ท่าเรือปากเมง
- ถ้ำมรกต
- เกาะมุก
- เกาะกระดาน
- เกาะเชือก
- เกาะม้า
- น้ำตกอ่างทอง

20.00 น. - เดินทางถึงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

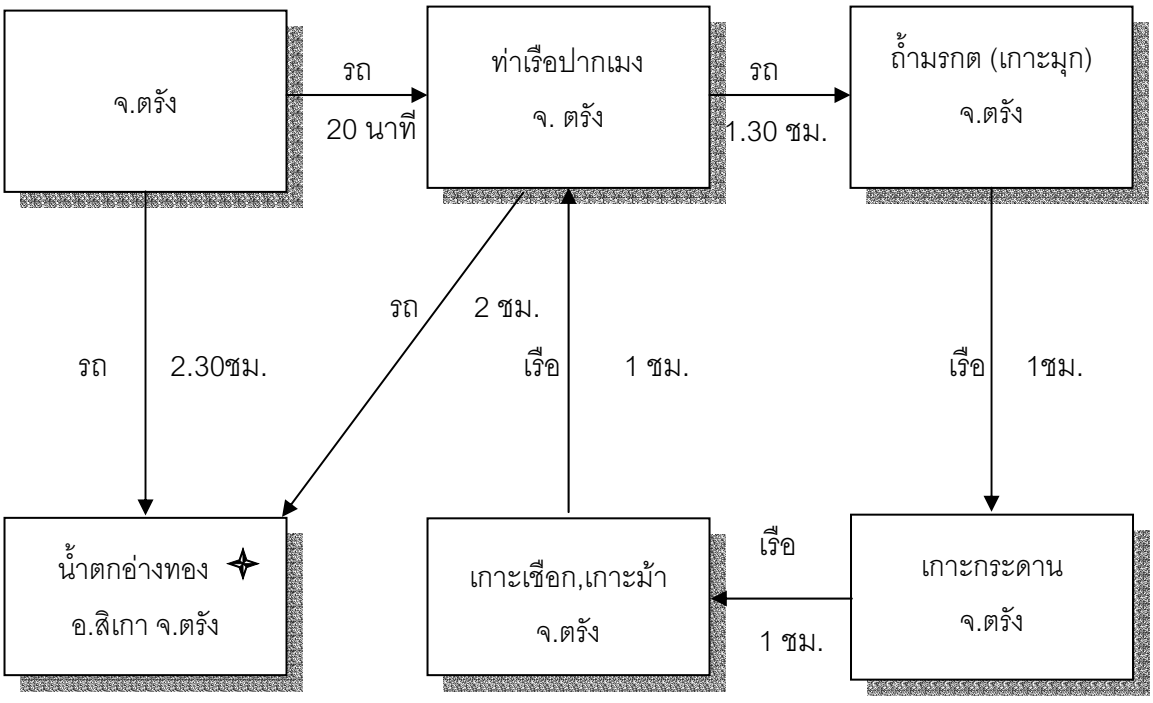

ภาพที่ 4.37 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ท่าเรือปากเมง เป็นท่าเรือหลักที่จะนำนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่างๆ คือ เกาะกระดาน เกาะมุก เกาะแหวน และเกาะเชือก โดยมีที่พักในหมู่เกาะเหล่านี้ 3 แห่งคือ เกาะกระดานเกาะมุก และเกาะไหง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาลงเรือที่นี่ระยะทางจากหาดปากเมงถึงตรัง 40 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 30 นาที เรือสามารถเทียบท่าได้ตลอดเวลา มีเรือให้เช่าโดยลักษณะการเช่าเป็นวัน

ถ้ำมรกต ถ้ำประหลาดกลางทะเล มุดลอดเข้าไปจะพบหาดทรายขาว และต้นไม้ซ้อนอยู่ใจกลางเกาะ การเข้าถึงต้องลอยคอในน้ำลอดถ้ำอันมืดมิด เข้าแถวเรียงหนึ่งตามคนนำทางจับคนข้างหน้าไว้ให้มั่นไม่งั้นอาจหลงทางได้ ใครจะเชื่อว่า เมื่อผ่านพ้นความมืดมิดยามแสงอาทิตย์ทำมุมพอเหมาะ ทั้งเกาะและเวิ้งถ้ำก็พลันกลายเป็นสีเขียวมรกตงดงาม

เกาะมุก ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหมเป็นเกาะใหญ่อีกเกาะหนึ่งในน่านน้ำตรัง หากมองจากภาพถ่ายทางอากาศจะเห็นหัวแหลมของเกาะมุกยื่นแหลมออกมากลางทะเล บริเวณหัวแหลมคือเขตชุมชนบ้านเกาะมุกมีหาดขาวละเอียด น้ำใส เหมาะที่จะเล่นน้ำได้ดี บริเวณหน้าผาด้านตะวันตกเป็นที่ซ่อนถ้ำลึกลับแสนสวย เรียกว่า ถ้ำน้ำ หรือ ถ้ำมรกต ที่มีทางเข้าเป็นโพรงเล็กๆ พอเรือลอดได้ในช่วงน้ำลง ความคดเคี้ยวและความมืดในโพรงถ้ำแคบๆ ที่มีช่วงยาว 80 เมตร คือ นาทีแห่งความระทึกใจ แต่ความตื่นตาตื่นใจจะเข้ามาแทนที่ทันทีที่ถึงปากถ้ำที่มีน้ำทะเลใสสีมรกต หาดทรายขาวสะอาด และพรรณไม้บางชนิด นอกจากนี้ทางด้านทิศเหนือ ตะวันตก และตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะ ยังมีจุดดำน้ำลึกซึ่งมีปะการังอ่อนและกัลปังหาน่าชมมาก

เกาะกระดาน ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ไปทางด้านตะวันตกของเกาะมุก อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 12 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง ก็จะถึงเกาะอีกแห่งหนึ่งที่มีลักษณะเหมือนภูเขาห้าลูกเป็นพืดเรียงตัวติดต่อกัน นั่นคือ เกาะกระดาน ร้อยละ 70 ของพื้นที่เกาะเป็นภูเขาจุดสูงสุด 100 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีแนวปะการังแข็งตลอดชายฝั่งของเกาะกระดานมีปะการังอ่อนและกัลปังหา ทางด้านทิศใต้ของเกาะ ปะการังที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปะการังเขากวาง ปะการังเขากวางก้านยาว ปะการังเห็ด ปะการังสมอง ปะการังอ่อน บริเวณที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติใช้เป็นสถานที่กางเต็นท์พักแรม

เกาะเชือก ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เป็นเกาะเล็กๆ ที่อยู่ในวงล้อมของเกาะมุกและเกาะกระดานอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 16 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะเล็ก ๆ 2 เกาะ ที่อยู่ติดกัน เกาะที่อยู่ด้านตะวันตก มีพื้นที่ประมาณ 0.08 ตารางกิโลเมตรเกาะที่อยู่ด้านตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 0.1 ตารางกิโลเมตร จุดสูงสุด สูง 60 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นเกาะที่มีสัมปทานรังนก สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีปะการังแข็ง ปะการังอ่อน ดอกไม้ทะเล กัลปังหา สลับกันอยู่ตลอดแนวชายฝั่ง ซึ่งจะมีแนวปะการังค่อนข้างสมบูรณ์มาก

เกาะม้า เกาะม้า ที่มีปะการังอ่อนให้ชมในระดับน้ำตื้นๆ และกระแสน้ำไม่แรงเหมือนอย่างที่เกาะเชือก เกาะม้าตั้งอยู่หน้าเกาะไหง ห่างประมาณ 1.5 กิโลเมตร ห่างเกาะเชือก 1.5 กิโลเมตร ห่างจากฝั่งที่ท่าเรือปากเมงประมาณ 14 กิโลเมตร เป็นเกาะเป็นหินไม่มีชายหาด ปะการังที่เกาะม้าเป็นปะการังอ่อนที่เกาะอยู่ตามพื้นและยังมีกอดอกไม้ทะเลเกาะอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ปลาการ์ตูนนีโมก็มีให้ชมปะการังอ่อนที่เกาะอยู่ตามพื้นจะอยู่เป็นกอๆหากสังเกตที่พื้นจะเห็นปะการังต้นเล็ก ๆ เกาะอยู่เยอะมาก คาดว่าอีกไม่นานบริเวณนี้จะอุดมไปด้วยปะการังอ่อนสีสวยและดงดอกไม้ทะเล การดำน้ำชมปะการังสีสวยในทะเลตรังมีค่าใช้จ่ายไม่แพงเพราะอยู่ใกล้เดินทางสะดวก ความสวยงามและความสมบูรณ์ของปะการังบริเวณน้ำตื้นอาจจะสู้ที่ร่องน้ำจาบัง ตะรุเตา ไม่ได้แต่เมื่อเปรียบกันแล้วที่นี่ใกล้และประหยัดกว่าใช้เวลาน้อยกว่าวันเดียวก็เที่ยวได้ การเดินทางมาเที่ยวเกาะม้า ทะเลตรัง ไม่มีเรือโดยสารให้บริการ การมาเที่ยวทะเลตรังจะต้องมากับเรือเช่าเหมาลำหรือมากับเรือทัวร์แบบวันเดียว นักท่องเที่ยวที่สนใจสามารถติดต่อหาซื้อแพคเก็จทัวร์ได้ที่ท่าเรือปากเมง ซึ่งมีเรือทัวร์วันเดียวให้บริการหลายเจ้า

น้ำตกอ่างทอง ตั้งอยู่ที่ตำบลไม้ฝาดริมถนนสายตรัง-สิเกาห่างจากตัวเมืองตรัง 21 กม. เป็นน้ำตกชั้นเดียวสูงประมาณ 20 เมตร ด้านล่างเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่เนื่องจากก้อนหินบริเวณน้ำตกนี้เป็นสีออกดำแกมเหลือง จึงทำให้น้ำในน้ำตกแห่งนี้ดูเหมือนเป็นสีทองจางๆอันเป็นที่มาของชื่อ “น้ำตกอ่างทอง”

เส้นทางที่ 2 ตระการตาทิวทัศน์ธรรมชาติ

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- น้ำตกร้อน
- สระมรกต
- วัดถ้ำเสือ
- ท่าเรือเจ้าฟ้า
- เขาขนาบน้ำ

18.30 - เดินทางถึงอำเภอหาดใหญ่

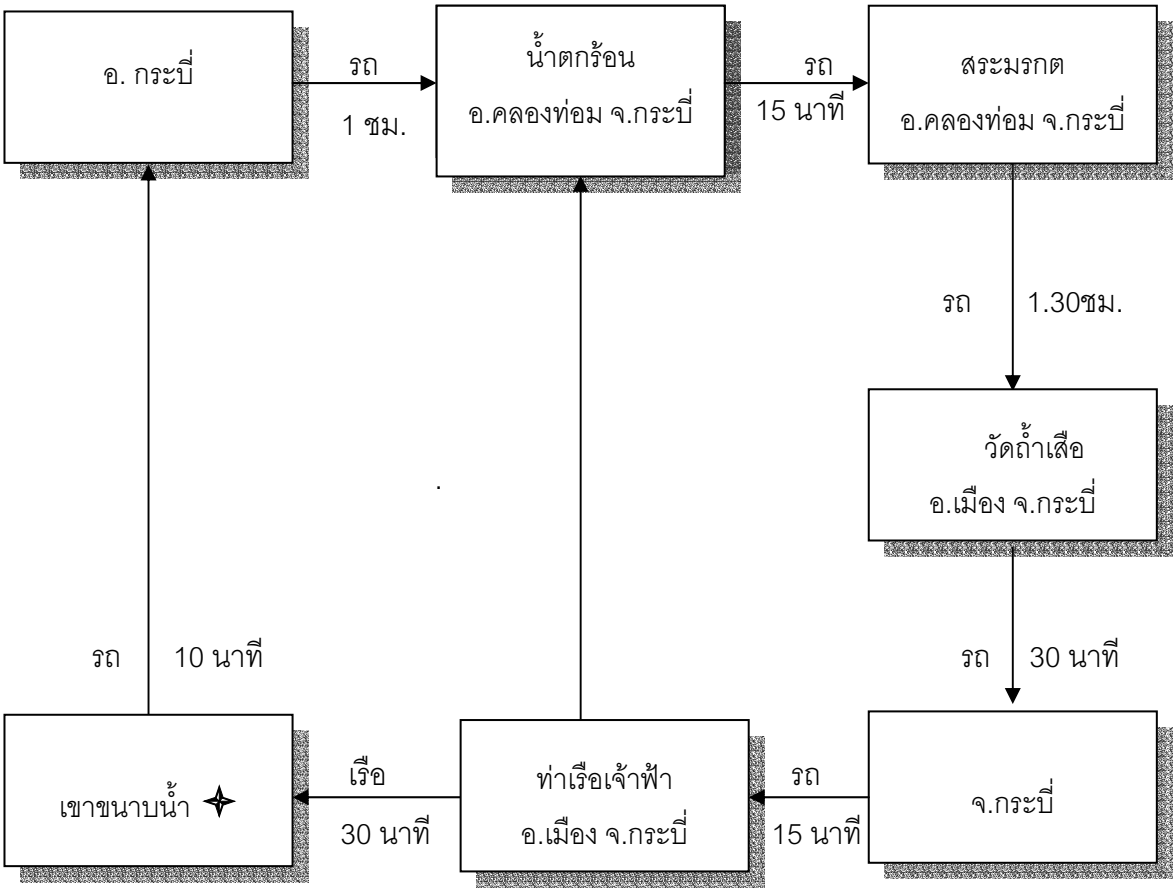

ภาพที่ 4.38 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

น้ำตกร้อน น้ำตกร้อน หรือน้ำตกร้อนคลองท่อม ตั้งอยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อม เกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดินลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกันตามความลาดเอียงของพื้นที่ ซึ่งบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นและคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วก็สวยแปลกตาดี ส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมจะมีลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็กๆ มีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่ด้านบนมีแอ่งน้ำเล็กๆ ดูคล้ายอ่างอาบน้ำหลายๆ แอ่งให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่นๆ ซึ่งเชื่อว่าจะดีต่อสุขภาพ ที่ดูๆไปก็ประหนึ่งสปาที่ธรรมชาติออกแบบให้อย่างมหัศจรรย์ นอกจากจะมีอ่างอาบน้ำสปาธรรมชาติแล้ว บริเวณใกล้ๆ กับน้ำตกร้อนยังมีการสร้างพื้นที่สำหรับแช่น้ำแร่ที่ต่อท่อมาจากธารน้ำ ซึ่งคงจะเป็นการให้บริการที่ทั่วถึงกับทุกๆ คนได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีข่าวว่าในอนาคตทาง อบต.คลองท่อมยังมีโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากน้ำตกร้อนด้วยการทำน้ำแร่ธรรมชาติบรรจุขวดขายปัจจุบันน้ำตกร้อนคลองท่อมเป็นแหล่งท่องเที่ยว "อันซีนไทยแลนด์ " ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวชมกันไม่ได้ขาด สำหรับน้ำตกร้อนคลองท่อมสามารถไปได้โดย จากตัวเมืองกระบี่เดินทาง ถึง อ.คลองท่อม เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 4038 แล้วเลี้ยวขวาไปตามถนน รพช. และตามป้ายบอกทางไปก็จะพบน้ำตกร้อน ที่สามารถไปเที่ยวชมได้ทุกวัน

สระมรกต แห่งนี้ อยู่ที่จังหวัด กระบี่ อำเภอคลองท่อม สระมรกตนี้ ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่าแต่จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกันซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้และข้างทางจะมีสายน้ำตกไหลข้างๆ ตลอดทางพอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับ ตั้งอยู่ริมสระซึ่งเป็นพลับพลาที่เขาทำเอาไว้รองรับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา แต่ก็ห้ามขึ้นจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกต เหตุก็เป็นเพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่างๆแตกต่างกันและนอกจากนั้นสายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอนจึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย ที่สำคัญถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ แล้วถ้าเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงิน

วัดถ้ำเสือ ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่มาไม่ไกลนัก ราวๆ 5-6 กิโลเมตร ชื่อวัดนั้นมีข้อสันนิษฐานว่าเนื่องจากในอดีตเคยมีเสืออาศัยอยู่ และภายในถ้ำยังปรากฏหินธรรมชาติเป็นรูปแบบของอุ้งเท้าเสือ ส่วนที่มาของวัดนี้น่าจะมาจากพระธุดงค์ที่เดินทางจาริกไปเพื่อหาสถานที่วิเวกในการปฏิบัติธรรมมาอาศัยอยู่ตามถ้ำและมีชาวบ้านที่ศรัทธาตามมากราบไหว้เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นวัดในเวลาต่อมาวัดแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดกระบี่และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งความโดดเด่นของวัดและชื่อเสียงของ"หลวงพ่อจำเนียร" เจ้าอาวาสวัดถ้ำเสือที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธามาช้านาน สภาพโดยทั่วไปของวัดถ้ำเสือมีลักษณะเป็นสวนป่าเป็นโพรงถ้ำมีเพิงผาและ แหล่งถ้ำธรรมชาติ เช่น ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำลอด ถ้ำช้างแก้ว ถ้ำลูกธนู ถ้ำพระ เป็นต้น ถ้ำบางแห่งที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณวัดยังสามารถใช้เป็นศูนย์กลางการนั่งฌานของพระภิกษุและเหล่าอุบาสก อุบาสิกาได้อีกด้วย ในขณะที่ทัศนียภาพก็รื่นรมย์แวดล้อมด้วยต้นไม้ใหญ่ อายุนับร้อยนับพันปีเนื่องจากมีเขาล้อมอยู่ทุกด้าน บริเวณนี้นอกจากเป็นสถานที่วิปัสสนาแล้ว ยังเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญถึงสองสมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ มีการขุดพบวัตถุโบราณหลายอย่าง เช่น เครื่องมือหิน เศษภาชนะดินเผา พระพิมพ์ดิบ สิ่งสำคัญใน"วัดถ้ำเสือ"นั้นที่ดูเหมือนจะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดและเป็นที่นิยมชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก็คือการที่ได้มาแวะสักการะขอพรจาก "เจ้าแม่กวนอิม" ซึ่งมีความสูงใหญ่กว่า 5 เมตร ที่ตั้งประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกเหนือจากแวะสักการะเจ้าแม่กวนอิมแล้วยังสามารถแวะกราบไหว้ “พระพุทธรูปหยกขาว" ศิลปะพม่าอายุนับร้อยปีและ "พระพุทธบาทจำลอง" ได้อีกด้วย ที่นี่มีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากนักท่องเที่ยวที่มาสามารถแวะทักทายและนำอาหารให้ฝูงลิงเหล่านี้ได้ใครที่มาเที่ยววัดถ้ำเสือแล้วยังไม่ได้ขึ้นเขาพิชิตบันได 1,277 ขั้น ถือว่ายังมาไม่ถึงวัด เมื่อขึ้นบันไดมาแล้วทุก 100 ขั้นของบันไดจะเขียนตัวเลขบอกไว้ให้นับว่าเหลืออีกกี่ขั้นจึงจะถึงบนยอดเขา สาเหตุที่ต้องตะเกียดตะกายขึ้นบันไดกว่า1,200 ขั้นนั่นก็เพื่อขึ้นไปสักการะ "พระธาตุเจดีย์ระฆังใหญ่" ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขานั่นเอง ซึ่งจากข้างบนนี้จะสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองกระบี่ได้รอบทิศทีเดียววัดถ้ำเสือ จึงเป็นอีกแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาเยือนยังจังหวัดกระบี่ไม่ควรพลาด การเดินทางก็หาไม่ยากออกจากตัวเมืองมาตามถนนเส้นทางสาย กระบี่ - ตรังประมาณ 5-6 กิโลเมตรก็ถึงแล้วหากหลงทางก็สามารถสอบถามจากชาวบ้านได้เชื่อแน่ว่ารู้จักกันทุกคน

ท่าเรือเจ้าฟ้า ขึ้นเรือที่ท่าเรือเจ้าฟ้าซึ่งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง รอบเรือขาไปมีด้วยกัน 2 รอบ คือ 10.00 น. กับ 13.30 น. ระยะทางประมาณ 50 ก.ม.ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมงเศษ มาขึ้นเรือที่ท่าเทียบเรือบ้านศาลาด่าน ค่าโดยสารประมาณท่านละ 200 บาท ส่วนขากลับมี 2 รอบเหมือนกัน คือ 08.00 น. และ 13.00 น. ค่าโดยสารอีกคนละ 20บาท เรือจะมีบริการใน

ฤดูกาลท่องเที่ยวคือตั้งแต่ช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี การไปเกาะลันตาไม่ใช่เรื่องยากอย่างที่คิดอีกต่อไป เพราะปัจจุบัน มีเรือแพขนานยนต์ นักท่องเที่ยวสามารถนำรถข้ามไปได้อย่างสะดวกสบายสามารถนำรถไปแล่นเที่ยว ตามหาดต่างๆบนเกาะ

เขาขนาบน้ำ เป็นเขาสองลูกสูงประมาณ 100 เมตร ขนาบแม่น้ำกระบี่ด้านหน้าตัวเมือง ถือเป็นสัญลักษณ์ของเมืองกระบี่ สามารถไปเที่ยวชมได้โดยเช่าเรือหางยาวที่ท่าเรือเจ้าฟ้าใช้เวลาเดินทางเพียง 15 นาทีเท่านั้น จากนั้นต้องขึ้นบันไดไปชมถ้ำซึ่งภายในมีหินงอกหินย้อย และเคยพบโครงกระดูกมนุษย์จำนวนมากมายอยู่ในบริเวณนี้ สันนิษฐานว่าอาจจะเป็นโครงกระดูกของกลุ่มคนที่อพยพมาตั้งหลักแหล่งแต่ล้มตายลงเนื่องจากเกิดอุทกภัยอย่างฉับพลัน

เส้นทางที่ 3 เสียงคลื่น เสียงลม เสียงนกร้อง

06.00 น. - พร้อมเดินทาง
- ท่าเรือดอนสัก
- ท่าเรือหน้าทอน
- เกาะสมุย
- หินตา หินยาย
- เกาะฟาน
- หมู่เกาะแตน
- หมู่เกาะอ่าง

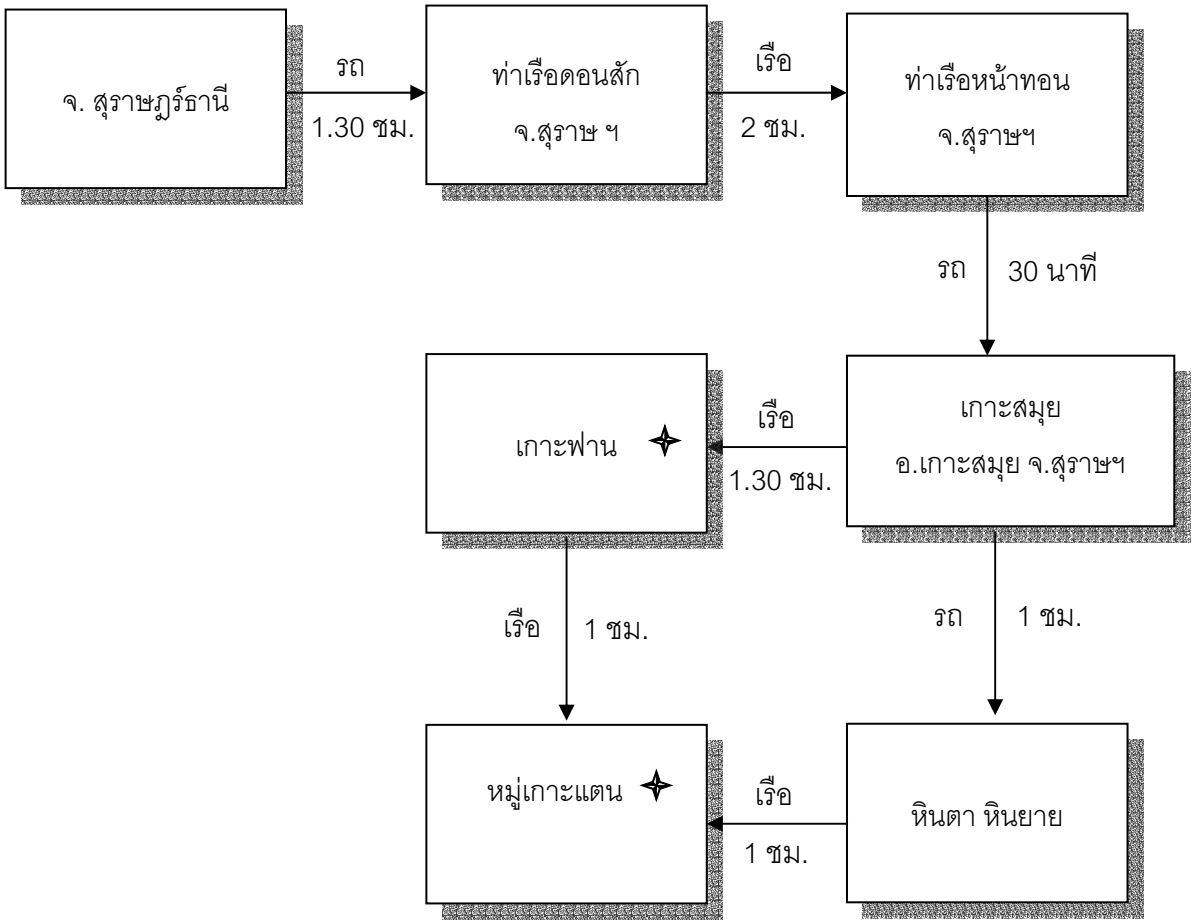

ภาพที่ 4.39 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ท่าเรือดอนสัก อยู่ที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นท่าเรือที่จะเดินทางไปเกาะสมุยเรือเฟอร์รี่ของบริษัทราชาเฟอร์รี่ ท่าเรือเกาะสมุย – ท่าเรือดอนสัก วันละ 15 เที่ยว เรือเฟอร์รี่ของบริษัทซีทรานเฟอร์รี่ ท่าเรือเกาะสมุย – ท่าเรือดอนสัก วันละ 12 เที่ยว

ท่าเรือหน้าทอน เรือด่วนจากท่าเรือท่าทองสุราษฎร์ธานี–ท่าเรือหน้าทอนวันละ 2 เที่ยว เรือนอนจากท่าเรือสุราษฎร์ธานี–ท่าเรือหน้าทอนวันละ 1 เที่ยว ออกเวลา 23.00 น.เรือนอนจากท่าเรือหน้าทอน – ท่าเรือสุราษฎร์ธานีวันละ 1 เที่ยว ออกเวลา 21.00

เกาะสมุย ตั้งอยู่ในบริเวณอ่าวไทย เป็นอำเภอหนึ่งอยู่ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 84 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 247 ตารางกิโลเมตร กว้าง 21 กิโลเมตร ยาว 25 กิโลเมตร ถนนโดยรอบเกาะ (ถนนสายทวีราษฎร์ภักดี)ยาว 50 กิโลเมตร พื้นที่ 1 ใน 3 เป็นที่ราบ ล้อมส่วนที่เป็นภูเขาตรงกลางเกาะลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน มี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มเดือนพฤศจิกายน-มกราคมเป็นช่วงที่มีลมมรสุม และฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ซึ่งคลื่นลมสงบ บนเกาะมีถนนลาดยางทั่วทั้งเกาะทำให้สะดวกสบายในการเดินทาง สามารถนำรถยนต์ขึ้นเรือเฟอร์รี่ไปขับขี่ที่เกาะได้สบาย นอกจากนั้นยังมีรถมอเตอร์ไซต์ รถจี้ปไว้ให้บริการเช่า รถสองแถวและรถมอเตอร์ไซต์รับจ้างบนเกาะก็มีรับ-ส่งยังหาดต่างๆ ตั้งแต่ 06.00-21.00 น.ราคาก็ไม่แพงอาหารทะเลสดๆ ก็เป็นอีกเสน่ห์ที่ชวนให้นึกถึง

หินตาหินยาย เป็นโขดหินรูปร่างประหลาด อยู่บริเวณอ่าวละไม ตำบลมะเร็ดมีนิทานท้องถิ่น เล่ากันต่อ ๆ มาว่า นานมาแล้ว มีตายายคู่หนึ่งชื่อตาแครง ยายเรียมเป็นชาวปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เดินทางโดยเรือใบเพื่อเดินทางไปสู่ขอลูกสาวของตาม่องล่ายจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้กับลูกชาย ครั้นเรือ- แล่นมาถึงบริเวณแหลมละไม เกิดพายุใหญ่ทำให้เรือล่ม ทั้งตาและยายเสียชีวิต คลื่นซัดขึ้นเกยหาดกลายเป็น หินที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน

เกาะฟาน เป็นที่ตั้งของวัดพระใหญ่ของเกาะสมุย

หมู่เกาะแตน เป็นหมู่เกาะที่อยู่ในพื้นที่ หาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ ซึ่งประกอบด้วยเกาะเล็ก ๆ หลายเกาะ เช่น เกาะราบ เกาะมัตสุม เกาะวังนอก เกาะวังในเป็นต้น แต่เกาะที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือเกาะแตนและเกาะมัตสุม สามารถเดินทางจากเกาะสมุยแบบไปเช้าเย็นกลับได้สะดวก เกาะแตนเป็นเกาะเล็กๆสงบร่มรื่นไปด้วยต้นมะพร้าว ป่าชายหาด และป่าชายเลนสีเขียวขจีที่ชาวบ้านร่วมใจกันอนุรักษ์ไว้เหมาะสำหรับผู้รักธรรมชาติหรือสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศราคาที่พักจัดว่าถูกมากเมื่อเทียบกับเกาะสมุย บนเกาะยังคงสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอันบริสุทธิ์บรรยากาศเงียบสงบ ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ที่พักแต่ละแห่งจะปั่นไฟใช้เอง มีเพียงถนนดินเล็กๆให้เดินเที่ยวรอบเกาะและสะพานไม้ทอดยาวไปในป่าชายเลนอันร่มครึ้ม เป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติที่จัดทำป้ายสื่อความหมายไว้อย่างน่าสนใจ นอกจากนี้ยังมีหาดทรายทั้งสองฝั่งให้เลือกเล่นน้ำ ได้แก่ อ่าวออก อยู่ทาง ด้านตะวันออก หาดไตจีนและอ่าวตกซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของเกาะที่ตั้งและการเดินทาง บ้านเกาะแตน ต.ตลิ่งงาม อ. เกาะ- สมุย อยู่ห่างจากเกาะสมุยไปทางใต้ราว 2 กม.

3.2 นักท่องเที่ยวจากอิสระ 2 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ตื่นตาตื่นใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางจากจังหวัดภูเก็ต
- หาดป่าตอง
- แหลมพรหมเทพ
- พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ (จ.ภูเก็ต)
- อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ท้าวศรีสุนทร

17.30 - ถึงที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทางจากจังหวัดกระบี่
- น้ำตกร้อน
- สระมรกต
- ถ้ำเลเขากอบ (จ. ตรัง)

17.30 น. - เดินทางถึงจุดหมายปลายทางจังหวัดภูเก็ต

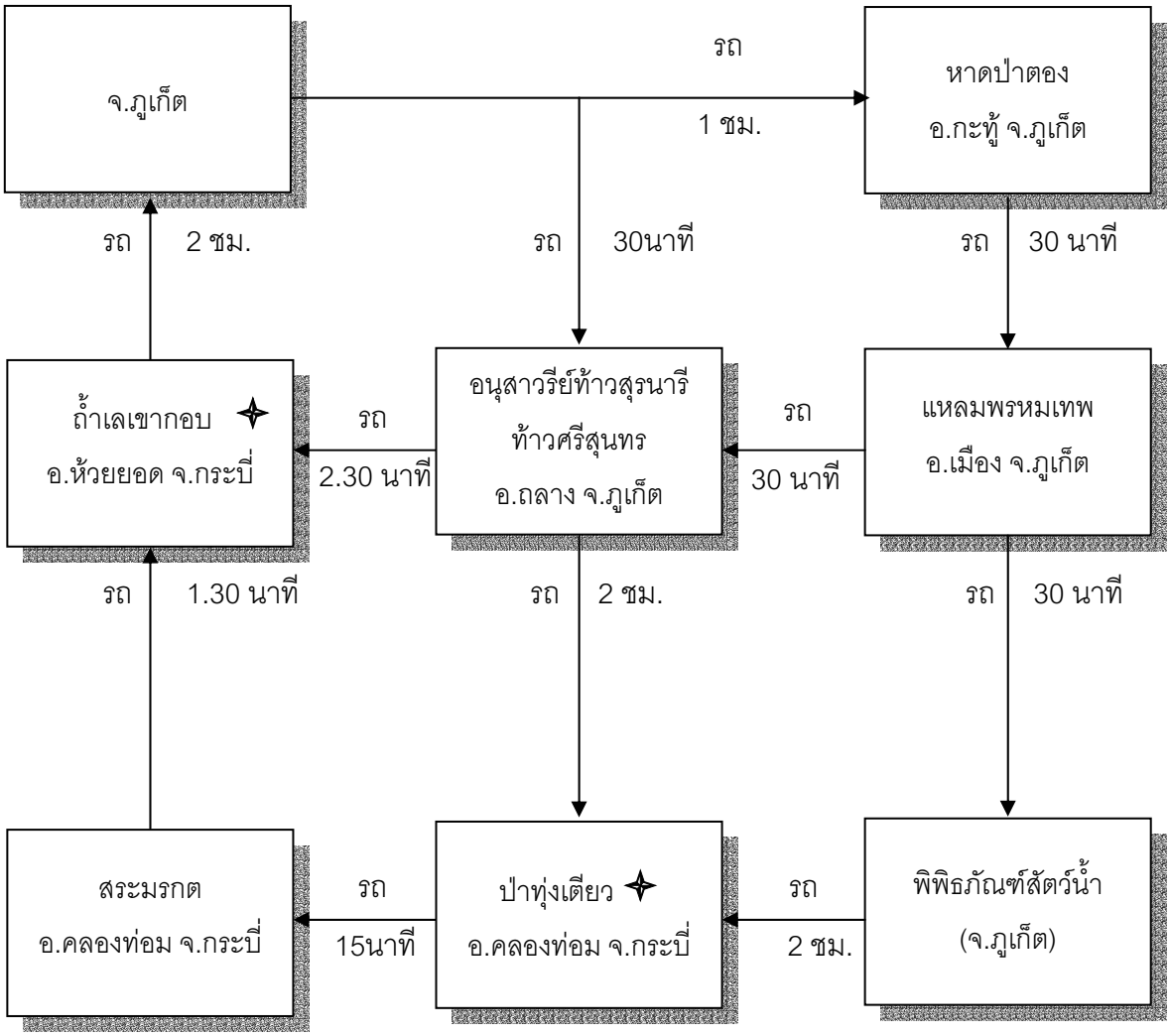

ภาพที่ 4.40 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

หาดป่าตอง อยู่ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตไป 15 กิโลเมตร นับว่าเป็นหาดที่ชื่อเสียงมากที่สุดของภูเก็ต เป็นหาดที่สิ่งอำนวยความสะดวก โรงแรม ร้านอาหาร ร้านดำน้ำ ตลอดจนกีฬาทางน้ำอื่นๆ อีกมากมาย ไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยว ด้วยชายหาดที่มีความยาวกว่า 4 กิโลเมตร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน ป่าตองจึงเป็นหาดที่มีผู้นิยมมาเยือนมากที่สุด

แหลมพรหมเทพ อยู่ห่างจากหาดราไวย์ประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นแหลมที่อยู่ตอนใต้สุดของเกาะภูเก็ต ชาวบ้านเรียกว่าแหลมเจ้า บริเวณแหลมพรหมเทพเป็นส่วนที่สวยงามที่สุดส่วนหนึ่งของเกาะภูเก็ต เหนือแหลมพรหมเทพเป็นที่ราบสำหรับจอดรถซึ่งอยู่บนหน้าผาสูงริมทะเลจากหน้าผานี้จะมองเห็นแหลมพรหมเทพ ทอดยาวออกไปในทะเลจะเห็นเกาะหลายเกาะรวมทั้งเกาะแก้วพิสดาร ทางด้านขวามือจะเห็นแนวหาดทรายของหาดในหานชัดเจนจากบนหน้าผามีทางเดินลงเขาไปจนถึงสุดแหลมพรหมเทพได้ เป็นสถานที่ชมพระอาทิตย์ตกได้งดงามยิ่งนัก

พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจังหวัดภูเก็ต ชมปลาทะเลที่หาดูได้ยาก และสัตว์น้ำอื่นๆ อาทิ เต่า กระเบน

อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ท้าวศรีสุนทร ตั้งอยู่ตรงวงเวียนสี่แยกท่าเรือระหว่างถนนเทพกระษัตรีกับถนนศรีสุนทร ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต วีรสตรีทั้งสองแต่งกายแบบไทยสมัยรัชกาลที่1นุ่งโจงกระเบนแบบตะเบ็งมาน สวมเสื้อคาดผ้าสไบเฉียงผมทรงดอกกระทุ่มมือถือดาบ ฐานอนุสาวรีย์มีแผ่นจารึกข้อความว่า "ท้าวเทพกระษัตรี (จัน) และท้าวศรีสุนทร (มุก) ได้กระทำการป้องกันรักษาเองไว้เป็นสามารถมิให้ข้าศึกซึ่งยกมาประชิด เมื่อพ.ศ.2328 ตีหักเอาพม่าแตกทัพไปเป็นวีรกรรมอันควรแก่ชาวเมืองถลาง ตลอดจนชาวไทยยกย่องสรรเสริญ" เมื่อถึงปีมะเส็งพ.ศ.2328 พระเจ้าประดุงแห่งพม่าได้ยกกองทัพมามาทั้งทัพบกและทัพเรือมี เกงหวุ่นแมงยี่เป็นแม่ทัพยกมาตีเมืองทะเลฝั่งตะวันตกตั้งแต่ตะกั่วป่าถึงถลางและหัวเมืองไทยทางใต้ตั้งแต่ชุมพรจนถึงสงขลาขณะนั้นพระยาถลางเจ้าเมืองถลางถึงแก่กรรมจึงมีแต่คุณหญิงจันและคุณหญิงมุกรักษาเมืองไว้โดยใช้กลอุบายที่ชาญฉลาด

ป่าทุ่งเตียว ตั้งอยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม ที่หมู่บ้านบางเตียว ตำบลคลองท่อมเหนือ ก่อนถึงตลาดคลองท่อมจะมีทางแยกไปหมู่บ้านบางเตียว เป็นระยะทาง 18 กิโลเมตร ลักษณะเป็นป่าที่ราบต่ำ มีสิ่งที่น่าสนใจได้แก่ สระทุ่งเตียว สระน้ำพุ พรรณไม้ต่างๆ ที่น่าสนใจรวมทั้งนกที่หาดูได้ยาก เช่น นกแต้วแร้วท้องดำ นกกระเต็นสร้อยคำสีน้ำตาล และนกเงือกดำ เป็นต้น ก่อนถึงสำนักงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประบางคราม ประมาณ 800 เมตร เป็นที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ป่าเขานอจู้จี้ จากจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถเดินป่าตามทางเดินธรรมชาติรวมระยะทาง 2.7 กิโลเมตร

สระมรกต อยู่ที่จังหวัด กระบี่ อำเภอคลองท่อม สระมรกตนี้ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้าประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่า แต่ จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกัน ซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้และข้างทางจะมีสายน้ำตกไหลข้างๆ ตลอดทางพอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับตั้งอยู่ริมสระซึ่งเป็นพลับพลาที่ทำเอาไว้รองรับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาแต่ห้ามขึ้น จะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกตเหตุก็เป็น

เพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่างๆ แตกต่างกัน และนอกจากนั้นสายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอน จึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย ที่สำคัญถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้แล้ว ถ้าเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงิน

ถ้ำเลเขากอบ เป็นหนึ่งในความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทย ตั้งอยู่ ต.เขากอบ อ.ห้วยยอด ห่างจากตัวเมืองตรัง 28 กิโลเมตรและห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตก 6 กม. ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 ม.เป็นถ้ำขนาดใหญ่ ภายใต้ภูเขาหินปูน ภายในมีถ้ำแบ่งเป็นห้องๆ จำนวนมาก เช่น ถ้ำรากไทร ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำเจ้าสาว เป็นต้น เส้นทางคดเคี้ยวกวนระยะทางรวมประมาณ 4 กิโลเมตร พื้นที่ของถ้ำทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ ซึ่งพื้นที่กว่าครึ่งจะมีน้ำขังเกือบตลอดปี มีธารน้ำไหลผ่านและล้อมรอบแต่เดิมมีโคลนตมจำนวนมาก ทำให้น้ำตื้นเขิน ต่อมาได้รับการปรับปรุงจากทางราชการทำการขุดลอกสายน้ำและติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในถ้ำ ทำให้สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่างๆ บนเพดานและพื้นถ้ำซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ตามธรรมชาติมีถ้ำลอด ที่จะต้องนอนราบไปกับเรือเพื่อลอดถ้ำเปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร หินงอกหินย้อยเหล่านี้ยังคงมีการเติบโตไปเรื่อย ๆ

เส้นทางที่ 2 หลากหลายเส้นทางธรรมชาติ

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- อ่าวท่าเลน
- คลองสองน้ำ
- หาดนพรัตน์ธารา
- หาดพระนาง
- เขาขนาบน้ำ

08.00 น. - ถึงที่พัก

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- สุสานหอย
- วัดผีหัวโตและถ้ำลอด
- น้ำตกธารโบกขรณี

- พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม
- สระมรกต
- น้ำตกร้อน

18.00 น. - ถึงจุดหมายปลายทาง

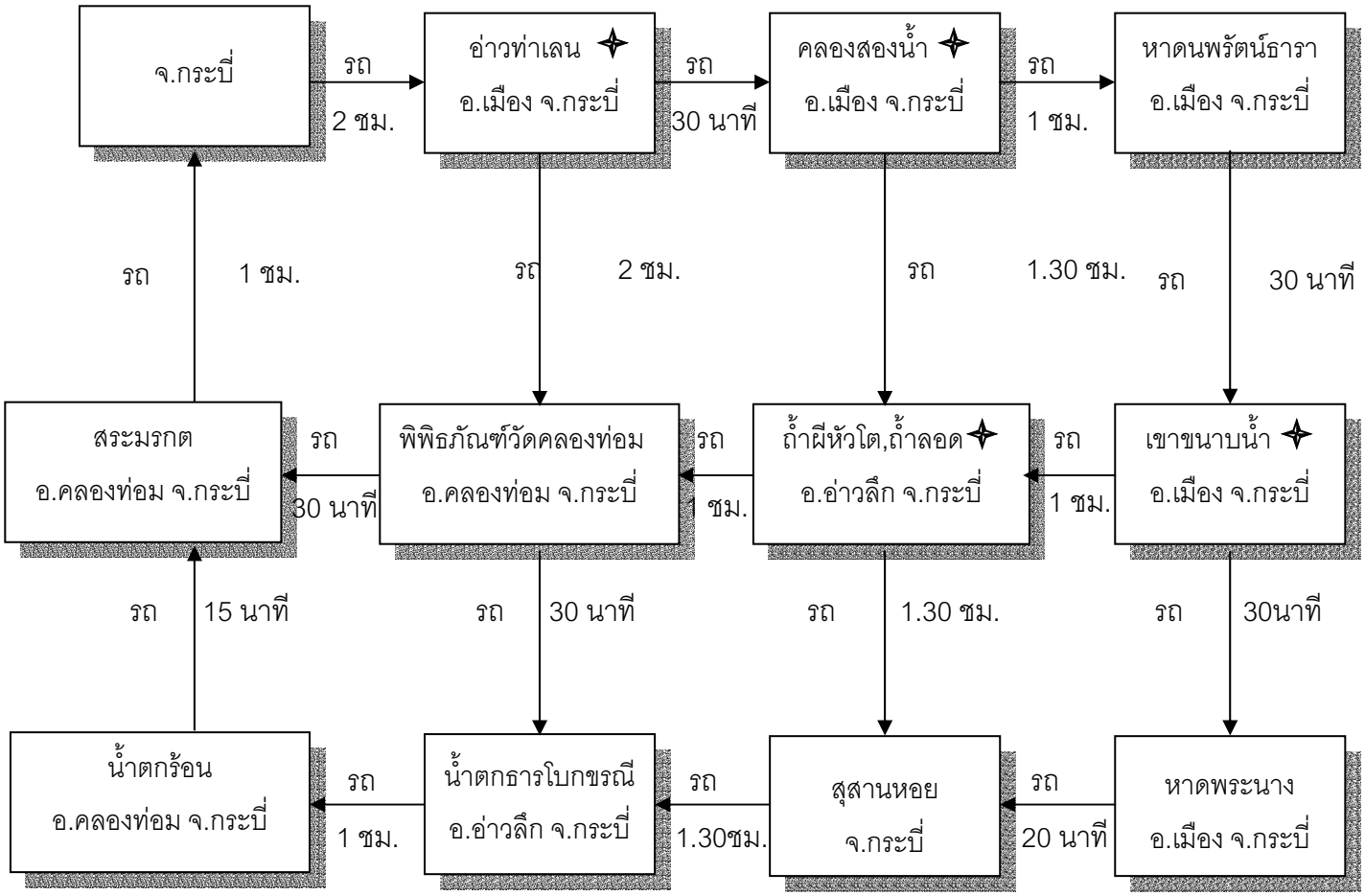

ภาพที่ 4.41 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

อ่าวนาง มีทิวทัศน์โดยรอบสวยงามด้วยภูมีทิวทัศน์โดยรอบสวยงามด้วยภูเขาหินปูนและหาดทรายที่สวยงาม ได้แก่ หาดไร่เล หาดถ้ำพระนาง หาดน้ำเมา นอกจากนี้บริเวณหน้าอ่าวมีเกาะน้อยใหญ่รูปร่างต่างกันไป อาทิ เกาะไก่ เกาะทัพ เกาะหม้อและเกาะปอดะ ซึ่งมีหาดทรายขาวสะอาด น้ำใส มีฝูงปลาการ์ตูนเป็นจำนวนมาก เหมาะสำหรับเล่นน้ำและดำผิวน้ำขาหินปูนและหาด

ทรายที่สวยงาม ได้แก่ หาดไร่เล หาดถ้ำพระนาง หาดน้ำเมา นอกจากนี้บริเวณหน้าอ่าว มีเกาะน้อยใหญ่รูปร่างต่างกันไป อาทิ เกาะไก่ เกาะทัพ เกาะหม้อละเกาะปอดะ ซึ่งมีหาดทรายขาวสะอาด น้ำใส มีฝูงปลาการ์ตูนเป็นจำนวนมาก เหมาะสำหรับเล่นน้ำและดำผิวน้ำ

คลองสองน้ำ เป็นลำธารสายสั้นๆ ประมาณ 5 กิโลเมตร กำเนิดจากแอ่งน้ำผุดบนเขาช่องพระแก้ว ไหลผ่านสระมรกตก่อนไปบรรจบกับทะเล ทำให้พื้นที่แอ่งน้ำท่าปอมเป็นป่าพรุที่มีลักษณะพิเศษคือ มีน้ำเค็มและน้ำจืดไหลมาบรรจบกัน มีพื้นที่ราว 300 ไร่ คลองสองน้ำนี้ใสราวกระจกมองดูเป็นสีเขียวมรกต เนื่องจากมีสารละลายหินปูนหรือแคลเซียมคาร์บอร์เนตและกำมะถันปนอยู่มาก เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ทั้งระบบนิเวศแบบป่าพรุน้ำจืดแบบพื้นที่ชุ่มน้ำ แบบป่าดิบ และแบบป่าชายเลน จึงเป็นที่อยู่อาศัยของทั้งปลาน้ำจืดและน้ำกร่อย ป่าท่าปอม คลองสองน้ำ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านหนองจิก ต.เขาคราม อ.เมือง จ.กระบี่ เป็นป่าชายเลนที่มีน้ำเค็มท่วมถึง ผสมกับป่าพรุที่มีธารน้ำจืด เป็นธารน้ำพุที่ผุดจากใต้ดิน ไหลหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนตามเวลาน้ำขึ้นน้ำลง คลองท่าปอม จึงเป็นคลองสองน้ำคือ น้ำจืดและน้ำเค็ม แต่เดิมชาวบ้านถือเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่ค่อยมีใครเข้าไปในพื้นที่ป่า จนมีชาวบ้านที่เก่งกล้าและมีอาคมเข้าไปบุกเบิกพื้นที่และทำไร่ทำสวน จากนั้นมีชาวบ้านเข้ามาอยู่อาศัยกันมากขึ้นแต่ด้วยความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์จึงได้ช่วยกันดูแลปกปักรักษาป่าไว้ อบต. เขาครามโดยการสนับสนุนงบประมาณจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเป็นสะพานไม้ยกระดับ 2 เมตรจากพื้นดิน ทำเป็นวงรอบพื้นที่ป่า ระยะทาง 700 เมตร และจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรากไม้คดเคี้ยว แตกแขนงแผ่กว้าง และปลาน้ำจืดปลาน้ำเค็ม ที่สลับกันมาว่ายเวียนหาอาหารเป็นที่งดงามและหาดูได้ยาก หากเดินทวนกระแสน้ำท่าปอมขึ้นไป จนถึงเขตหวงห้าม จะพบสระน้ำสีไพลินกลางป่าเขียว เรียกว่าแอ่งท่าปอม

หาดนพรัตน์ธารา อยู่ห่างจากตัวเมือง 18 กิโลเมตร ชายหาดมีความยาวเกือบ 3 กิโลเมตร เดิมชาวบ้าน เรียกว่า "หาดคลองแห้ง" ทั้งนี้เพราะเมื่อน้ำลงน้ำคลองที่ไหลมาจากภูเขาทางด้านเหนือจะแห้งขอดกลายเป็นหาดทรายยาวเหยียดทอดลงไปในทะเลบรรจบกับเกาะเขาปากคลอง ในปี 2503 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ สมัยที่ดำรงตำแหน่งนายกฯได้มาพักผ่อนและประทับใจในความงามของธรรมชาติ จึงได้ตั้งชื่อใหม่ว่า "หาดนพรัตน์ ธารา" บริเวณชายหาดมีสถานที่พักของอุทยานฯ บริการแก่นักท่องเที่ยว

เขาขนาบน้ำ เป็นเขาสองลูกสูงประมาณ 100 เมตร ขนาบแม่น้ำกระบี่ด้านหน้าตัวเมือง ถือเป็นสัญลักษณ์ของเมืองกระบี่ สามารถไปเที่ยวชมได้โดยเช่าเรือหางยาวที่ท่าเรือเจ้าฟ้า ใช้เวลาเดินทางเพียง 15 นาทีเท่านั้น จากนั้นต้องขึ้นบันไดไปชมถ้ำซึ่งภายในมีหินงอกหินย้อยและเคยพบ

โครงกระดูกมนุษย์จำนวนมากมายอยู่ในบริเวณนี้ สันนิษฐานว่าอาจจะเป็นโครงกระดูกของกลุ่มคนที่อพยพมาตั้งหลักแหล่งแต่ล้มตายลงเนื่องจากเกิดอุทกภัยอย่างฉับพลัน

หาดไร่เล หาดพระนาง บริเวณหาดไร่เลจะมีรีสอร์ทตั้งอยู่มากมาย น้ำทะเลที่นี่ใสสะอาดมาก บริเวณหาดไร่เลจะมีดุสิตรีสอร์ทรายาวดีตั้งอยู่ ทั้งหาดไร่เลและหาดพระนางเราจะพบชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวยุโรปมาท่องเที่ยวที่นี่เป็นจำนวนมาก หาดทั้งสองจะอยู่คนละด้านกัน แต่สามารถเดินลัดผ่านไปมาได้อีกด้านหนึ่งเราจะพบหาดอ่าวน้ำเมาน้ำที่นี่ไม่ใสไม่เหมาะสำหรับเล่นน้ำแต่เหมาะเป็นแหล่งรับประทานอาหารยามเย็น เพราะบรรยากาศดีมากและร้านอาหารที่หลายร้านตกแต่ได้เข้ากับ บรรยากาศดีมากๆ

ถ้ำลอด เป็นโพรงถ้ำเหนือน้ำใต้ภูเขาใหญ่ในทะเล บริเวณปากอ่าวพังงา เกิดขึ้นจากการที่ฐานของภูเขาถูกน้ำทะเลกัดเซาะต่อเนื่องกันมานับเป็นเวลาล้านๆ ปี จนทะลุไปโผล่อีกด้านหนึ่งของภูเขามีลักษณะเป็นโพรงถ้ำขนาดใหญ่ใต้ภูเขา มีหินงอกหินย้อยบนเพดานถ้ำสวยงามมาก ซึ่งบริเวณถ้ำลอดนี้เป็นทางผ่านของเรือท่องเที่ยวที่เดินทางจากเกาะปันหยีไปเขาตะปูและเขาพิงกัน โดยการเดินทางไปถ้ำลอดใช้เวลาเดินทางจากเกาะปันหยีเพียงประมาณ 15 นาทีเท่านั้น

สุสานหอย ตั้งอยู่บริเวณชายทะเลบ้านแหลมโพธิ์ ห่างจากตัวเมืองประมาณ 7 กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับทางไปหาดนพรัตน์ธารา เมื่อถึงบ้านไสไทยจะมีป้ายบอกทางไปสุสานหอย บริเวณที่เป็นสุสานหอยแห่งนี้เดิมเป็นหนองน้ำจืดขนาดใหญ่มีหอยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะหอยขมมีขนาดราว 2 ซม. ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงบริเวณพื้นผิวโลกน้ำทะเลไหลเข้ามาท่วมบริเวณหนองน้ำจนหมด ทำให้ธาตุหินปูนในน้ำทะเลหล่อเปลือกหอยใต้น้ำจนเป็นเนื้อเดียวกัน กลายเป็นแผ่นหินแข็งที่เรียกว่า Shelly Limestone หนาประมาณ 40 เซนติเมตร เมื่อแผ่นดินบริเวณนี้ถูกยกตัวขึ้นสูง ซากฟอสซิลเหล่านี้จึงปรากฏให้เห็นเป็นลานหินกว้างใหญ่ยื่นลงไปในทะเล จากการคำนวณหาอายุทางธรณีวิทยาพบว่า ฟอสซิลนี้มีอายุราว 40 ล้านปี ซึ่งมีเพียง 3 แห่งในโลกเท่านั้น คือที่ประเทศสหรัฐอเมริกา (มลรัฐชิคาโก) ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ. เพชรเกษม ต. คลองท่อมใต้ อ. คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม. ประวัติความเป็นมา ในปีพ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมายจึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ อีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุ

เหล่านี้ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือ ราวปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์

น้ำตกธารโบกขรณี ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานฯ สภาพทั่วไปเป็นธารน้ำธรรมชาติไหลลงมายังแอ่งน้ำน้อยใหญ่ซึ่งอยู่ต่างระดับกัน รายรอบด้วยป่าไม้ร่มรื่น ด้านเหนือของธารโบกขรณีมีมณฑปพระพุทธบาทจำลองที่แกะสลักจากไม้ ประดิษฐานอยู่ใกล้กับศาลาบูชาเจ้าพ่อโต๊ะยวนโต๊ะช่อง

สระมรกต อยู่ที่จังหวัด กระบี่ อยู่อำเภอคลองท่อม ที่สระมรกตนี้ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่าแต่จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกัน ซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตกไหลข้างๆ ตลอดทางพอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับ ตั้งอยู่ริมสระซึ่งเป็นพลับพลา ที่เขาทำเอาไว้รองรับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา แต่ก็ห้ามขึ้นจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกต เหตุก็เป็นเพราะแบคทีเรียและสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่างๆ แตกต่างกันและนอกจากนั้นสายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอน จึงทำให้น้ำมีความใสมากที่สำคัญถ้าเราเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ แล้วถ้าเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงิน

น้ำตกร้อน ตั้งอยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อมเกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดินลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกันตามความลาดเอียงของพื้นที่ซึ่งบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นและคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วก็สวยแปลกตาดี ส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมจะมีลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็กๆ มีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างในขณะที่ด้านบนมีแอ่งน้ำเล็กๆดูคล้ายอ่างอาบน้ำหลายๆแอ่งให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่นๆ ซึ่งเชื่อว่าจะดีต่อสุขภาพที่ดูๆไปก็ประหนึ่งสปาที่ธรรมชาติออกแบบให้อย่างมหัศจรรย์นอกจากจะมีอ่างอาบน้ำสปาธรรมชาติแล้วบริเวณใกล้ๆกับน้ำตกร้อนยังมีการสร้างพื้นที่สำหรับแช่น้ำแร่ที่ต่อท่อมาจากธารน้ำนอกจากนี้ยังมีข่าวว่าในอนาคตทาง อบต.คลองท่อมยังมีโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากน้ำตกร้อนด้วยการทำน้ำแร่ธรรมชาติบรรจุขวดขาย ปัจจุบันน้ำตกร้อนคลองท่อมเป็นแหล่งท่องเที่ยว "อันซีนไทยแลนด์" ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวชมกันไม่ได้ขาด สำหรับน้ำตกร้อนคลองท่อมสามารถไปได้โดยจากตัวเมืองกระบี่

เดินทางถึง อ.คลองท่อม เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 4038 แล้วเลี้ยวขวาไปตามถนน รพช . และตามป้ายบอกทางไปก็จะพบน้ำตกร้อน ที่สามารถไปเที่ยวชมได้ทุกวัน

เส้นทางที่ 3 **มหัศจรรย์ทุ่งหญ้ากลางทะเล**

วันแรก

07.00 น. - พร้อมเดินทาง
- เกาะแหวน
- เกาะลิบง
- เกาะเจ้าไหม

18.00 น. - ถึงที่พัก

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- ถ้ำเลเขากอบ
- อุทยานนกน้ำคูขุด
- หาดสมิหลา
- น้ำตกโตนงาช้าง

18.00 น. - ถึงจุดนัดหมาย

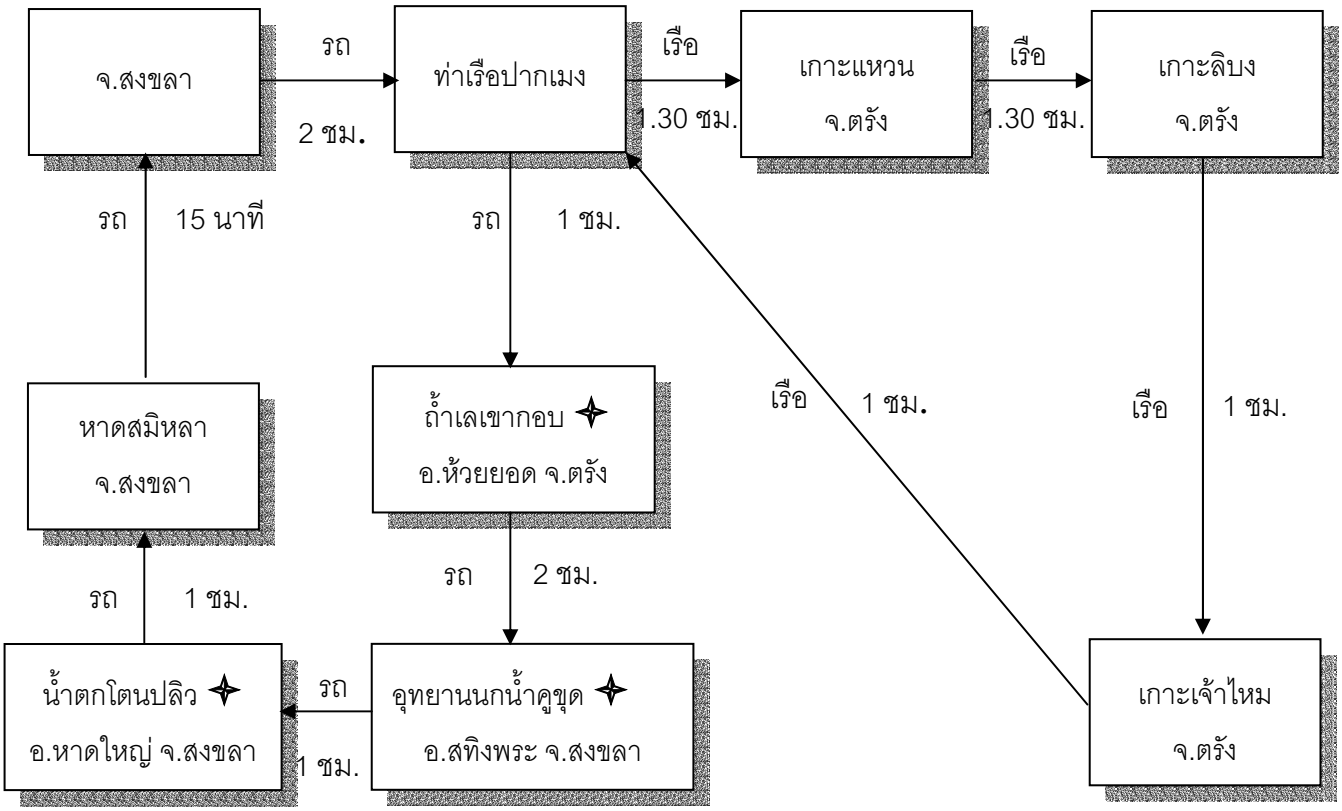

ภาพที่ 4.42 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

เกาะแหวน อยู่ในท้องที่อำเภอกันตังที่อยู่ด้านตะวันตก มีความยาวของเกาะในแนวเหนือ - ใต้ ประมาณ 0.55 กิโลเมตร ความกว้างในแนวตะวันออก-ตะวันตก ประมาณ 0.43 กิโลเมตร พื้นที่รวม 0.16 ตารางกิโลเมตร เป็นเกาะโดยไม่มีพื้นที่ราบมีจุดสูงสุด 220 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางเป็นเกาะที่มี สัมปทานรังนก สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีทั้งดงปะการังน้ำตื้นและน้ำลึก ดอกไม้ทะเล กัลปังหา สลับกันตลอดแนวชายฝั่ง มีแนวปะการังค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น ปะการังเขากวาง ปะการังแส้ทะเล ฟองน้ำแจกันดำ ฟองน้ำครก ดอกไม้ทะเล ดอกไม้ทะเลครก ปะการังช่องแผ่น ปะการังเห็ด อยู่ในระดับความลึกประมาณ 10-20 ฟุต ส่วนใหญ่จะอยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะ ด้านทิศตะวันตกระดับความลึก 60 ฟุต จะไม่มีปะการังเลย

เกาะลิบง เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในทะเลตรัง มีพื้นที่ ๒๕,๐๐๐ไร่รอบๆเกาะเต็มไปด้วยหญ้าทะเลและพะยูน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมฝูงใหญ่ของประเทศไทย เป็นแหล่งรวมของนกหลายชนิด ทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ มีให้ชมมากโดยเฉพาะฤดูหนาว เกาะลิบงได้รับประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง และมีที่ทำการฯ อยู่ที่เกาะแห่งนี้ด้วย รอบๆเกาะมีแหลมและหาดหลายแห่ง เช่น หาดตูบ แหลมจุโหย แหลมทวด แหลมโต๊ะชัย เป็นต้น บริเวณแหลมจุโหยนั้นเป็นหาดทราย เวลาน้ำลดสามารถเดินทางไปถึงเกาะตูบ ซึ่งมีนกทะเล นกชายเลนจำนวนมากที่เดินทางมาจากแถบหนาวบินมาอาศัย ซึ่งมีที่นี่แห่งเดียว เกาะนี้มีหมู่บ้านชาวประมงหลายหมู่บ้านประชาชนบนเกาะส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จากเกาะลิบงสามารถมองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงามของเกาะเจ้าไหม และแหลมเจ้าไหม การเดินทางไปเกาะลิบง สามารถลงเรือที่ท่าเรือหาดยาวบ้านเจ้าไหม

เกาะเจ้าไหม ถูกโอบล้อมด้วยทะเลด้านหนึ่ง และลำคลองอีกด้านหนึ่ง มีเขารูปกระโดงฉลาม ที่โดดเด่นเป็นสัญลักษณ์ นับจากเขากระโดงฉลามมา 5 กิโลเมตร ซึ่งเป็นชายหาดกว้างขวางเหมาะที่จะมาเข้าค่ายพักแรมแต่มีข้อควรระมัดระวังในเรื่องการเล่นน้ำเนื่องจากน้ำลึกและคลื่นจัด

ถ้ำเลเขากอบ เป็นหนึ่งในความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทย ตั้งอยู่ ต.เขากอบ อ.ห้วยยอด ห่างจากตัวเมืองตรัง 28 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 6 กม.ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 ม. เป็นถ้ำขนาดใหญ่ภายใต้ภูเขาหินปูน ภายในมีถ้ำแบ่งเป็นห้องๆ จำนวนมาก เช่น ถ้ำรากไทร ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำเจ้าสาว เป็นต้น เส้นทางคดเคี้ยววกวน ระยะทางรวมประมาณ 4 กิโลเมตร พื้นที่ของถ้ำทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ ซึ่งพื้นที่กว่าครึ่งจะมีน้ำขังเกือบตลอดปี มีธารน้ำไหลผ่านและล้อมรอบแต่เดิมมีโคลนตมจำนวนมากทำให้น้ำตื้นเขินต่อมาได้รับการปรับปรุงจากทางราชการทำการขุดลอกสายน้ำ และติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในถ้ำทำให้สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่างๆ บนเพดานและพื้นถ้ำซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ตามธรรมชาติ มีถ้ำลอด ที่จะต้องนอนราบไปกับเรือเพื่อลอดถ้ำ เปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร หินงอกหินย้อยเหล่านี้ยังคงมีการเติบโตไปเรื่อยๆ ส่งผลให้อุณหภูมิภายในถ้ำค่อนข้างสูง ปัจจุบันถ้ำอยู่ในความดูแลของ อบต. เขากอบ การเที่ยวถ้ำแห่งนี้ต้องลงเรือไป ค่าเรือคนละ 30 บาท หรือเหมาลำละ 200 นั่งได้ 7 คนสามารถถ่ายภาพภายในถ้ำได้ตามอัธยาศัย

อุทยานนกน้ำคูขุด (เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา) ตั้งอยู่ที่บ้านคูขุด หมู่ที่ 4 ตำบลคูขุดอำเภอสทิงพระ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระ เข้าไปทางแยกประมาณ 3 กิโลเมตร อยู่ทิศเหนือห่างจากสงขลา 32 กิโลเมตร ได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ทะเลสาบสงขลาเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2519 มีพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบทั้งหมด 227,916 ไร่ (365 ตารางกิโลเมตร)

ครอบคลุมพื้นที่ อำเภอเมืองสงขลา อำเภอรัตภูมิ อำเภอสทิงพระ กิ่งอำเภอกระแสสินธุและพื้นที่ส่วนหนึ่งติดต่อกับอำเภอปากพะยูนจังหวัดพัทลุง อุทยานนกน้ำเป็นส่วนหนึ่งของทะเลสาบสงขลามีอาหารอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีนกต่างๆ กว่า 112 ชนิด มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในช่วงเดือนธันวาคม-เมษายน ที่บริเวณที่ทำการอุทยานมีเรือทัวร์ชมรอบๆ บริเวณอุทยานนกน้ำในราคาประมาณ 150 บาท ใช้เวลาเที่ยวชมนกประมาณ 1 ชั่วโมง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลานี้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะ คือ มีเกาะเล็กเกาะน้อยมากมายและหญ้าทะเลขึ้นเขียวขจีเหมือนกับทุ่งหญ้ากลางทะเลซึ่งเป็นธรรมชาติที่มีทิวทัศน์งดงามมาก เกาะเหล่านี้บางเกาะอยู่ในพื้นที่ของอำเภอปากพะยูนจังหวัดพัทลุง เช่น เกาะนางคำ เกาะญวน เกาะเสือ เกาะหมาก และบางเกาะไม่มีคนอาศัยอยู่เลย แต่ทว่ามีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวกันมาก เพราะ มีบรรยากาศที่ดีเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ อย่างเช่น เกาะบรรทม เกาะคำเหียง เกาะกระ และ เกาะโคบ ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศด้านหนึ่งติดกับทะเลสาบอีกด้านเป็นภูเขาเล็กๆ เหมาะแก่การนั่งดูนกเพราะบริเวณนี้มีต้นราโพ และต้นจากมากจึงเป็นที่อยู่และที่วางไข่ของนกอีโก้งนอกจากนี้ยังมี เกาะสี่ เกาะห้า ซึ่งเป็นเกาะที่มีการทำสัมปทานเก็บรังนกนางแอ่น การเดินทางจากหาดใหญ่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 ไปทางสะพานติณสูลานนท์แล้วเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4083 ซึ่งเป็นทางตัดเลียบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกช่วงสงขลา-สทิงพระ ทางซ้ายมือ จะมีป้ายบอกทางเข้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา เป็นทางแยกเข้าไประยะทางประมาณ 3 กิโลเมตรระยะทางจากหาดใหญ่ (ถึงหลักกิโลเมตรที่ 126) อำเภอสทิงพระประมาณ 32 กิโลเมตร

น้ำตกโตนปลิว เป็นน้ำตกที่มีความสูงประมาณ 50 เมตร เป็นสายน้ำลงมายังแอ่ง เบื้องล่างด้วยบรรยากาศสงบร่มรื่นจากร่มไม้และความเย็นสบายจากสายน้ำตกเหมาะมากกับ การพักผ่อนหย่อนใจหรือปิกนิกใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4 หาดใหญ่-รัตภูมิ ซึ่งเป็นทางเดียวกันกับน้ำตกโตนงาช้างแต่เลยไปอีกประมาณ 8.4 ก.ม. จากทางแยกเข้าโตนงาช้างสังเกตศูนย์วิจัย และพัฒนาพันธุ์พืชทางขวามือเมื่อเจอแล้วก็เลยไปอีกสัก 100 เมตร จะมีแยกซ้ายมือเข้าไปสู่น้ำตกโตนปลิว เข้าไปอีกประมาณ 7 ก.ม.

หาดสมิหลา เป็นหาดทรายยาว กว้าง สะอาด ร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวท่องเที่ยวเดินลัดเลาะไปตามชายหาด ช่วงเช้าและเย็นจะมีคนมาออกกำลังกายมาก บริเวณโดยรอบมีที่นั่งและลานกว้างให้เด็กวิ่งเล่น ผู้คนก็นิยมมาพักผ่อน ส่วนมากจะเดินเล่นและถ่ายรูปกับรูปปั้นนางเงือก รูปปั้นนี้เป็นที่หมายตาของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะที่มากันเป็นครอบครัวเด็กๆจะชอบปีนป่ายโขดหินขึ้นไปใกล้นางเงือกให้มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีรูปปั้นหนูกับแมวอีกแห่งหนึ่งซึ่งได้รับความนิยมในการถ่ายรูปเป็นที่ระลึกไม่แพ้กัน

3.3 นักท่องเที่ยวจากอิสระ 3 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแห่งพรรณไม้

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- วัดพระธาตุวรมหาวิหาร
- น้ำตกสี่ขีด

18.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดนครศรีธรรมราช (กรุงชิง)

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- ชมทะเลหมอก
- น้ำตกกรุงชิง
- ล่องแก่งกรุงชิง

18.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดพัทลุง

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- สวนสาธารณะป่าเปรม
- หาดสะกอม

18.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดสงขลา

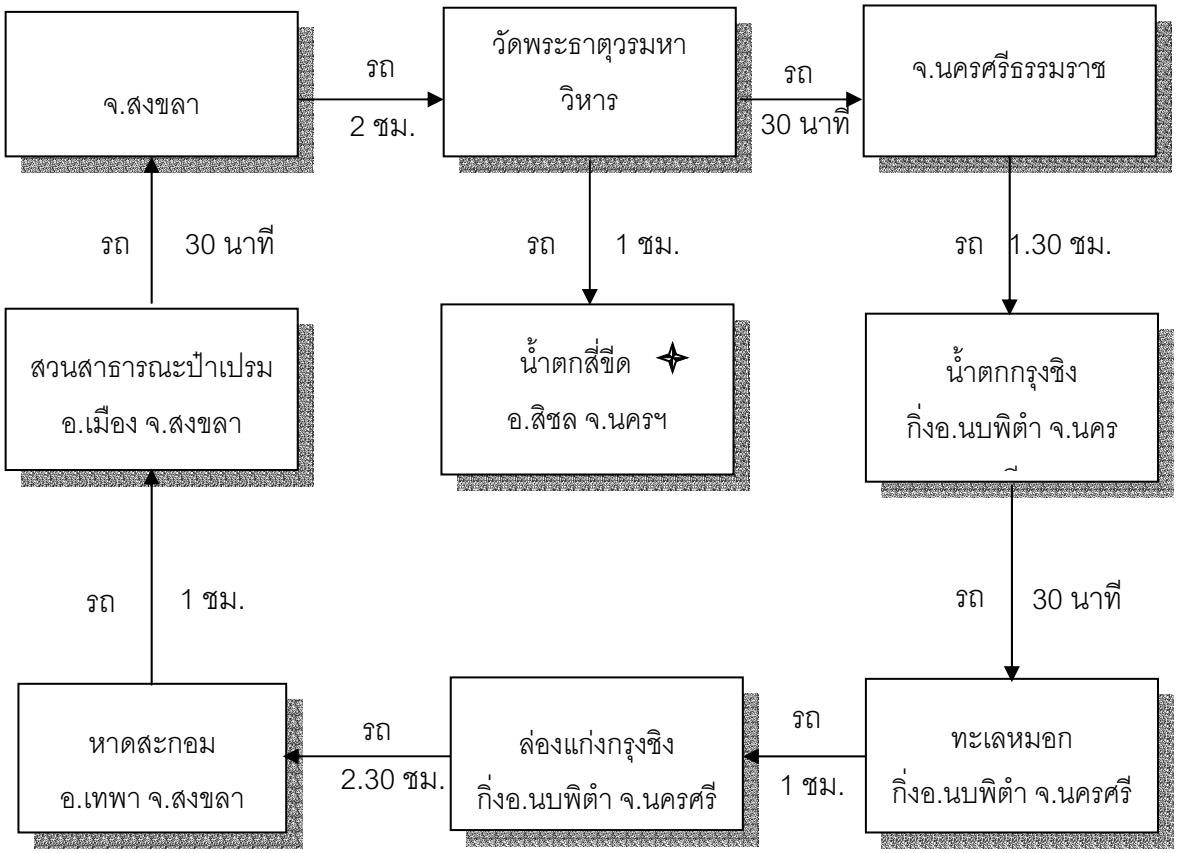

ภาพที่ 4.43 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

วัดพระธาตุวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตำบลในเมืองมีเนื้อที่ 25 ไร่ 2 งาน วัดพระมหาธาตุเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อ วัดพระบรมธาตุ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจดทะเบียนวัดพระมหาธาตุเป็นโบราณสถานนับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ ตามตำนานกล่าวว่าสร้างเมื่อปี พ.ศ.854 สร้างมามากกว่า 1,500 ปีมีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัย โดยเจ้าชายธนกุมารและพระนางเหมชาลา และบาคู (นักบวช) ชาวลังกาเป็นผู้นำเสด็จพระบรมธาตุมาประดิษฐาน ณ หาดทรายแก้วและสร้างเจดีย์องค์เล็ก ๆ เพื่อเป็นที่หมายไว้ต่อมาปี พ.ศ. 1093 พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช (พระเจ้าจันทรภาณุ) ได้ทำการสร้างเมืองนครศรีธรรมราชขึ้นพร้อมการก่อสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่เป็นทรงศาญจิ และในปี พ.ศ. 1770 พระองค์จึงได้รับเอาพระภิกษุจากลังกามาตั้งคณะสงฆ์และบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นไปตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อันเป็นแบบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันคือ เป็นทรงระฆังคว่ำรอบพระมหาธาตุ

มีเจดีย์ 158 องค์ สูงจากฐานถึงยอด 37 วา 2 ศอก ยอดสุดของปล้องไฉนหุ้มทองคำเหลืองอร่าม สูง 6 วา 1 ศอก แผ่เป็นแผ่นหนาเท่าใบลานหุ้มไว้ น้ำหนัก 800 ชั่ง (หรือ 960 กิโลกรัม) ภายในวัดพระมหาธาตุฯ วิหารที่มีความสำคัญหลายองค์ประดิษฐานอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระวิหารหลวง ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา วิหารสามจอมมีพระพุทธรูป "พระจ้าศรีธรรมโศกราช" ทรงเครื่องอย่างกษัตริย์ วิหารพระมหาภิเนษกรม (พระทรงม้า) ทางขึ้นไปบนลานประทักษิณ วิหารทับเกษตร วิหารเขียน และวิหารโพธิ์ลังกาซึ่งเป็นที่จัดและแสดงโบราณวัตถุ

น้ำตกสี่ขีด พื้นที่บริเวณน้ำตกสี่ขีด ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่ายางโพรงและป่าเขาใหญ่ ท้องที่ตำบลสี่ขีด อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ที่มีทิวทัศน์ธรรมชาติสวยงาม เช่น น้ำตกเกาะแก่ง แอ่งน้ำ โขดหิน และพรรณไม้ตระกูลต่างๆ มากมายสมควรที่จะได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนเป็นอย่างยิ่งทางจังหวัดนครศรีธรรมราชจึงได้กำหนดพื้นที่นี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอสิชล เพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าวอำเภอ สิชลจึงรณรงค์จัดทำโครงการอนุรักษ์ป่าเพื่อชุมชนบริเวณน้ำตกสี่ขีด และเสนอกรมป่าไม้พิจารณาจัดตั้งเป็นวนอุทยานต่อไป เพื่อเป็นการรักษาสภาพภูมิประเทศอันสวยงามและอนุรักษ์ต้นน้ำ ลำธาร สำหรับราษฎรได้ใช้ประโยชน์ทางเกษตรกรรมทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ป่าบริเวณใกล้เคียงน้ำตกได้ถูกราษฎรบุกรุกทำลายป่าเพื่อครอบครองที่ดินอย่างกว้างขวางซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้ และในเรื่องนี้อธิบดีกรมป่าไม้(นายชำนิ บุญโยภาส)ได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งพื้นที่บริเวณน้ำตกสี่ขีด ในป่าสงวนแห่งชาติป่ายางโพรงป่าเขาใหญ่ เป็นวนอุทยานเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2529 แต่การดำเนินงานต้องหยุดชะงักลงเพราะปัจจัยข้อกำหนด ด้านงบประมาณ จนกระทั่งปีงบประมาณ 2532 จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินการได้ และเนื่องจากพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่ายางโพรงและป่าเขาใหญ่มีอาณาเขตกว้างขวางประมาณ 60,625 ไร่มีจุดเด่นทางธรรมชาติที่สวยงามมากมายหลายแห่ง เช่น น้ำตกสี่ขีด น้ำตกสำนักเนียน ถ้ำเขาพับผ้า และถ้ำสวนปรางเป็นต้น เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญที่หล่อเลี้ยงการเกษตรกรรมของอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช และยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างชุกชุม ประกอบกับพื้นที่นี้ในสถานการณ์ปัจจุบัน ได้ถูกราษฎรบุกรุกแผ้วถางทำลายป่าเพื่อจับจองที่ดินอย่างกว้างขวางและรุนแรง กรมป่าไม้จึงได้มีคำสั่งกรมป่าไม้ที่ 584/2532 ลงวันที่ 14 เมษายน พ.ศ.2532 ให้นายสมพล ศิลปะธีรธร นักวิชาการป่าไม้ 4 กองอุทยานแห่งชาติไปปฏิบัติงานประจำทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานน้ำตกสี่ขีดและให้ดำเนินการสำรวจเพิ่มเติมพื้นที่บริเวณใกล้เคียงที่มีความเหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติต่อไป ซึ่งในการสำรวจครั้งนี้

ครอบคลุมพื้นที่ป่าใกล้เคียงในเขตท้องที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่าชัยครามและป่าวัดประดู่อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของป่าสงวนแห่งชาติป่ายางโพรงและป่าเขาใหญ่

น้ำตกกรุงชิง ตั้งอยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ตำบลกรุงชิง กิ่งอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำตกกรุงชิงเป็นน้ำตกที่มีความสวยงามเป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียงที่มาของชื่อ กรุงชิง มาจากพรรณไม้ชนิดหนึ่งในตระกูลปาล์มชื่อว่า "ต้นชิง" ที่มีอยู่มากมายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวงจากที่ทำการอุทยานฯ นักท่องเที่ยวจะต้องเดินเท้าเพื่อเข้าไปชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตกโดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ (ไป-กลับ ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง) เส้นทางบางช่วงเป็นทางลาดชัน แต่ก็ไม่มากนักสามารถเดินไปตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติได้อย่างสะดวก

ชมทะเลหมอก ที่เขาเหล็กเป็นสถานที่ชมวิวทิวทัศน์ในยามเช้าที่ดีที่สุดของภาคใต้ คลองกลาย สถานที่ล่องแก่งที่มีถึง 13 แก่งมีให้เลือกทั้งระยะทาง 3 กม.และ 8 กม. เริ่มต้นจาก “แก่งจากลอย” จนถึงแก่งสุดท้าย“แก่งย่าหนัด” (ภาษากลางย่าหนัด หมายถึง สัปปะหรด) นักท่องเที่ยวจะชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแห่งพรรณไม้

ล่องแก่งกรุงชิง อยู่หมู่ที่ 3 ตำบลกรุงชิงใกล้กับน้ำตกกรุงชิง มีเส้นทางในการล่องแก่ง 2 ระยะ คือ ปากคลองพิตำ-ลานหินดาน ระยะทาง 2.5 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ปากคลองพิตำ-บ้านทุ่งใน ระยะทาง 6 กิโลเมตรใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

สวนสาธารณะป่าเปรม ตั้งอยู่ก่อนข้ามสะพานติณสูลานนท์ทางทิศใต้ ซ้ายมือมีความร่มรื่นภายในมีสนามหญ้า แมกไม้นานาพันธุ์ และยังมีหอประชุมอีกด้วยในสวนแห่งนี้เป็นที่นิยมในการถ่ายรูปของบุคคลทั่วไป และนิสิตที่จบการศึกษา หรือในวันสำคัญต่างๆ เช่นงานรับปริญญา งานแต่งงาน เป็นต้น ของชาวสงขลาเนื่องจากมีความสวยงาม เหมาะที่จะเก็บภาพเป็นที่ระลึกอันน่าประทับใจในช่วงเย็น บริเวณแห่งนี้ก็เป็นอีกที่ที่ชาวสงขลานิยมมาออกกำลังกายวิ่งจ๊อกกิ้ง และเดินเล่นพักผ่อน

หาดสะกอม อยู่ทางใต้ของเส้นทางสงขลา-จะนะ-เทพา ห่างจากตัวเมืองสงขลาระยะทาง 53 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอจะนะ 15 กิโลเมตร มีถนนลูกรังเข้าถึงชายหาดซึ่งมีความยาวประมาณ 1 กิโลเมตร นับเป็นสถานที่เหมาะแก่การพักผ่อนแคมป์ปิ้ง และสามารถเช่าเรือประมงข้ามไปตกปลาที่เกาะขามซึ่งมีปลาชุกชุม อยู่ห่างจากฝั่งประมาณ 2 กิโลเมตร

เส้นทางที่ 2 **ศูนย์ความรู้คู่ธรรมชาติ**

วันแรก

08.00 น. - ออกเดินทางจากที่พัก แวะชมพระพุทธมงคลมหาราช ประจำนครหาดใหญ่ พระโพธิ์สัตว์กวนอิมสร้างขึ้นด้วยหินหยกขาวจากเมืองจีนและแวะวัดหาดใหญ่ใน นมัสการพระนอนที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลก

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวันในตัวเมืองหาดใหญ่

13.30 น. - เดินทางไปชอปปิ้งตามตลาดกิมหยง สันติสุขและพลาซ่า

15.00 น. - ออกเดินทางไปสู่อำเภอสุไหงโก-ลก

18.00 น. - ถึงอำเภอสุไหงโก-ลก เข้าที่พัก

19.00 น. - รับประทานอาหารค่ำ

วันที่สอง

07.00 น. - ออกจากสุไหงโกลก ดูนก ดูผีเสื้อ และศึกษาพรรณไม้ ชมทัศนียภาพของป่าฮาลา-บาลา

08.00 น. - ออกจากสุไหงโก- ลก ทำกิจกรรมดูนก ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฮาลา-บาลาแวะพักผ่อน ณ น้ำตกสิรินธรแล้วเดินทางต่อไปยังที่ทำการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

16.00 น. - ออกเดินทางสู่ตัวเมืองนราธิวาส

17.00 น. - ถึงนราธิวาส เข้าที่พัก

19.00 น. - รับประทานอาหารค่ำ

วันที่สาม

06.00 น. - เดินเที่ยวตลาดยามเช้า ตรงข้ามหน้าโรงแรมอิมพีเรียล

07.00 น. - รับประทานอาหารเช้า

10.00 น. - เดินทางไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. - ออกเดินทางไปยังฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ

13.30 น. - เดินทางไปยังฟาร์มตัวอย่าง/ชมการปศุสัตว์การเลี้ยงแพะนม การปลูกพืชเศรษฐกิจปลอดสารพิษ

16.00 น. - เยี่ยมชมตำหนักทักษิณราชนิเวศน์แวะศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

17.00 น. - เดินทางกลับ

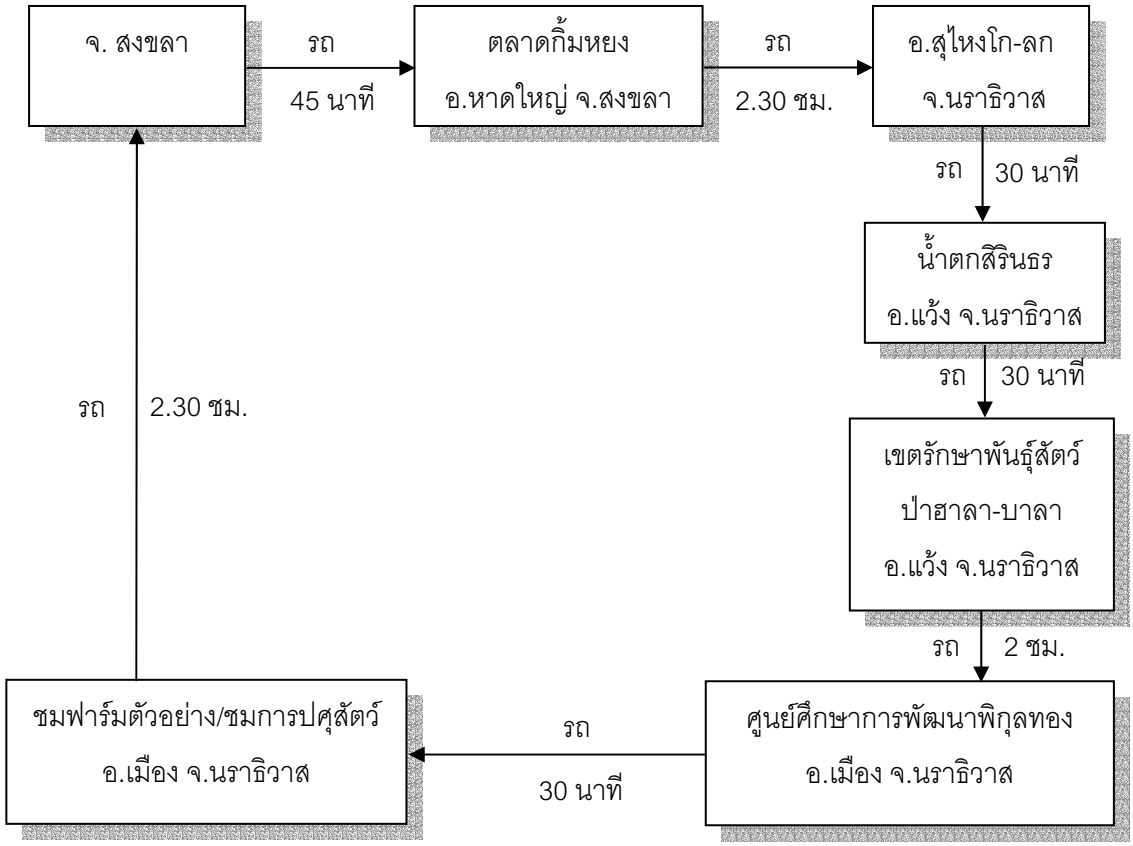

ภาพที่ 4.44 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ตลาดกิมหยง เป็นตลาดปลอดภาษีของหาดใหญ่ แบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นล่างมีสินค้าต่างๆ มากมายตั้งแต่ อาหารสด อาหารแห้ง ขนมต่างๆ น้ำหอม นาฬิกา เครื่องใช้ไฟฟ้า สำหรับชั้น 2 ส่วนมากจะเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าหนักไปทางพวก วีซีดี วีดีโอ เครื่องเสียงติดรถยนต์ เป็นต้น

น้ำตกสิรินธร เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สายน้ำไหลลดหลั่นลงไปตามลำธาร แวดล้อมด้วยป่าไม้ชุ่มชื้น

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ผืนป่าบนเทือกเขาสันการาคีรีเป็นแหล่งกระจายพันธุ์ของพืชพันธุ์และสัตว์ป่าหายากจำนวนมาก โดยมีพื้นที่ป่าบาลาอยู่ในเขต จ.นราธิวาสและมีถนนตัดผ่านเหมาะสำหรับเที่ยวดูธรรมชาติและดูนก

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ตั้งอยู่ระหว่างบ้านพิกุลทองและบ้านโคกสยา ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ห่างจากตำหนักทักษิณราชนิเวศน์เพียง 2 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 1,740 ไร่ จัดแบ่งเป็น-พื้นที่ดอน มีเนื้อที่ 202 ไร่ เป็นที่ตั้งของศูนย์อาคารสำนักงาน อาคารฝึกอบรม อาคารฝึกอาชีพโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มอาคารที่พักและบ้านพักเจ้าหน้าที่ และมีแปลงสาธิต การปลูกไม้ผล งานด้านปศุสัตว์ สวนยางสาธิต และงานป่าไม้-พื้นที่พรุเป็นแปลงทดลองศึกษาค้นคว้าวิจัยในพื้นที่ลุ่ม เนื้อที่ 308 ไร่ เป็นตัวแทนของดินที่มีปัญหาทั้งดินเปรี้ยวจัดและดินอินทรีย์ซึ่งเป็นพื้นที่พรุเก่ามีการทดลองปรับปรุงดินเพื่อปลูกข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และงานประมง-พื้นที่สวนยางเขาสำนัก เนื้อที่ 200 ไร่ เป็นพื้นที่ดอนเชิงเขามีแปลงทดลองปลูกยางพารา ไม้ผล ไม้แซมในสวนยาง พืชสวน ไม้ดอก ไม้ประดับ โดยมีอ่างเก็บน้ำเขาสำนักส่งน้ำไปยังพื้นที่สวนยาง - พื้นที่อ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน เนื้อที่ 1,030 ไร่ เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กกักเก็บน้ำฝนอยู่ทางตอนใต้ของศูนย์ฯ มีความจุ 2 ล้านลูกบาศก์เมตร พร้อมคลองส่งน้ำไปยังศูนย์ฯ และพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อใช้ในการดำเนินการทดลองศึกษาค้นคว้าวิจัย

ชมฟาร์มตัวอย่าง/ชมการปศุสัตว์ ที่ตั้งทางแยกกิโลเมตรที่ 10 ถนนนราธิวาส-ตากใบ บ้านจาเราะสโตร์ หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส พื้นที่ทั้งสิ้น 205 ไร่ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงมีความเป็นห่วงใยในชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรในจังหวัดนราธิวาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเกษตรกรผู้ยากไร้ ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในการทำการเกษตร และว่างงานจึงมีพระราชดำริกับผู้ช่วยเลขาธิการสำนักพระราชวัง ให้ประสานงานกับทางจังหวัดนราธิวาส จัดหาที่ดินประมาณ 200 ไร่ เพื่อจัดฟาร์มตัวอย่างในลักษณะเดียวกับฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ที่มีพระราชดำริให้จัดทำขึ้นที่บ้านแม่ตุงติง อำเภอสะเมิง และบ้านขุนแตะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจัดทำเพื่อฝึกอาชีพด้านการเกษตรแก่ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง และประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานอย่างดียิ่งจังหวัดนราธิวาสและศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้ประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ ขอใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์บ้านจาเราะสโตร์ หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อจัดทำที่ฝึกและสาธิตการพัฒนาการเกษตรในทุก ๆ ด้านแก่เกษตรกรต่อไป การจัดการฟาร์มตัวอย่าง ตามโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส มีหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตรเข้ามาร่วมดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ตามหน้าที่ ซึ่งกรมนั้น ๆ รับผิดชอบ เข้าปฏิบัติงานในฟาร์มตัวอย่าง ได้มอบหมายนโยบายให้หน่วยงานกรมปรับปรุงรูปแบบและพัฒนากิจกรรมตามหน้าที่ของแต่ละกรม ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้รับมอบหมายให้ปรับปรุงรูปแบบและพัฒนากิจกรรมเฉพาะด้านพืช

เส้นทางที่ 3 **สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เล่าขานมานาน**

วันแรก

08.00 น. - พร้อมเดินทางออกจากจังหวัดยะลา
- บ่อน้ำร้อนควนแดง

18.00 น. - เดินทางเข้าที่พัก

วันที่สอง

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- อ่าวพระนาง
- ถ้ำพระนาง
- คลองสองน้ำ
- หาดนพรัตน์ธารา

18.00 น. - เดินทางเข้าที่พัก

วันที่สาม

08.00 น. - พร้อมเดินทาง
- พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม
- ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด

18.00 น. - ถึงที่พัก

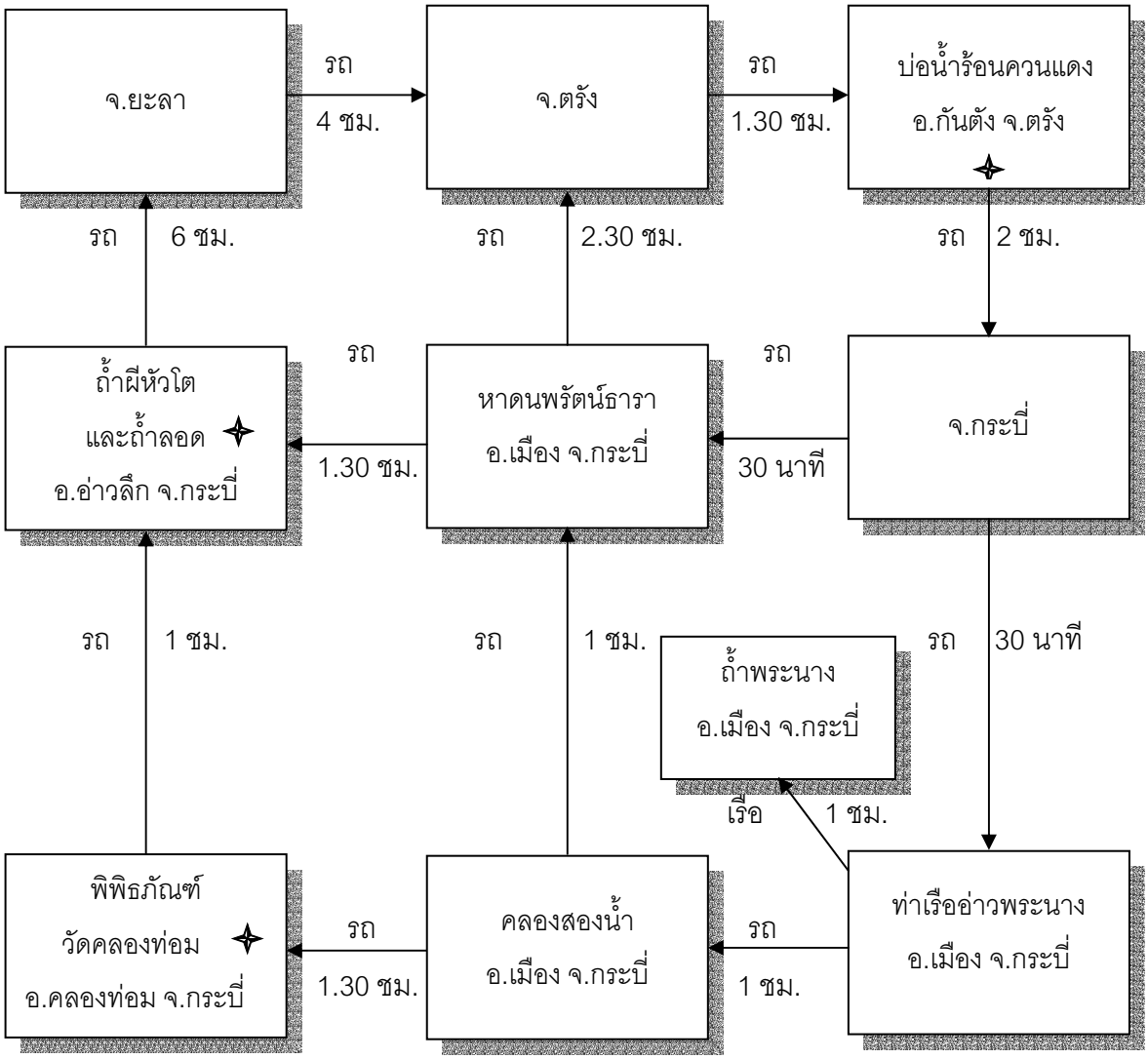

ภาพที่ 4.45 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

บ่อน้ำร้อนควนแดง หรือ วนอุทยานบ่อน้ำร้อนกันตัง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดตรัง บ่อน้ำร้อนที่นี่มี 3 บ่อ แต่ละบ่อมีอุณหภูมิของน้ำแตกต่างกันไปคือ 70 องศา 40 องศา และ 20 องศา

อ่าวพระนางหรืออ่าวถ้ำพระนาง ไม่ใช่ อ่าวนาง เป็นอ่าวที่ชื่อคล้ายกันแต่อยู่คนละที่กัน อ่าวนางอยู่ที่ชายฝั่งรถเข้าถึง แต่อ่าวพระนาง หรืออ่าวถ้ำพระนางจะต้องนั่งเรือมาคนละที่กัน หากยืนจากอ่าวนางแล้วมองไปทางซ้ายจะเห็นสันเขาทอดตัวเป็นแนวยาวไปในทะเล ท้ายสุดของกำแพงภูเขานั้นมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่งชื่อว่าถ้ำพระนาง ปากทางเข้าถ้ำมีลักษณะเป็นอ่าวมีหาดทรายทอดตัวเป็นแนวยาวไปจนถึงปากถ้ำ นี่ล่ะที่เป็นที่มาของชื่อ อ่าวถ้ำพระนาง หรือมักจะเรียกกันสั้น ๆ ว่า อ่าวพระนาง

ถ้ำพระนาง มีขนาดไม่กว้างนักผู้คนที่ไปนิยมปีนป่ายขึ้นไปเพื่อเดินทะลุไปยังจุดชมวิว เมื่ออยู่บนนั้นแล้วมองลงมาจะเห็นชายหาดของอ่าวพระนางสวยงาม จุดเด่น ชมวิว ถ่ายภาพ เล่นน้ำที่ชายหาดหน้าถ้ำ

คลองสองน้ำ เป็นลำธารสายสั้นๆ ประมาณ 5 กิโลเมตร กำเนิดจากแอ่งน้ำผุดบนเขาช่องพระแก้ว ไหลผ่านสระมรกตก่อนไปบรรจบกับทะเล ทำให้พื้นที่แอ่งน้ำท่าปอมเป็นป่าพรุ ที่มีลักษณะพิเศษคือ มีน้ำเค็มและน้ำจืดไหลมาบรรจบกัน มีพื้นที่ราว 300 ไร่ คลองสองน้ำนี้ใสราวกระจก มองดูเป็นสีเขียวมรกต เนื่องจากมีสารละลายหินปูนหรือแคลเซียม คาร์บอร์เนตและกำมะถันปนอยู่มาก เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ทั้งระบบนิเวศแบบป่าพรุน้ำจืด แบบพื้นที่ชุ่มน้ำ แบบป่าดิบ และแบบป่าชายเลน จึงเป็นที่อยู่อาศัยของทั้งปลาน้ำจืดและน้ำกร่อย ป่าท่าปอม คลองสองน้ำ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านหนองจิก ต.เขาคราม อ.เมือง จ.กระบี่ เป็นป่าชายเลนที่มีน้ำเค็มท่วมถึง ผสมกับป่าพรุที่มีธารน้ำจืด เป็นธารน้ำพุที่ผุดจากใต้ดิน ไหลหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนตามเวลาน้ำขึ้นน้ำลง คลองท่าปอม จึงเป็นคลองสองน้ำ คือ น้ำจืดและน้ำเค็ม แต่เดิมชาวบ้านถือเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่ค่อยมีใครเข้าไปในพื้นที่ป่า จนมีชาวบ้านที่เก่งกล้าและมีอาคมเข้าไปบุกเบิกพื้นที่และทำไร่ทำสวน จากนั้นมีชาวบ้านเข้ามาอยู่อาศัยกันมากขึ้น แต่ด้วยความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์จึงได้ช่วยกันดูแลปกปักรักษาป่าไว้ อบต. เขาครามโดยการสนับสนุนงบประมาณจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเป็นสะพานไม้ยกระดับ 2 เมตรจากพื้นดิน ทำเป็นวงรอบพื้นที่ป่า ระยะทาง 700 เมตร และจัดเจ้าหน้าที่ดูแล รากไม้คดเคี้ยว แตกแขนงแผ่กว้าง และปลาน้ำจืดปลาน้ำเค็ม ที่สลับกันมาว่ายเวียนหาอาหาร เป็นที่งดงามและหาดูได้ยาก หากเดินทวนกระแสน้ำท่าปอมขึ้นไป จนถึงเขตหวงห้าม จะพบสระน้ำสีไพลินกลางป่าเขียว เรียกว่าแอ่งท่าปอม หากเดินต่อไปอีก 500 เมตร จะพบแอ่งน้ำลักษณะเดียวกัน เรียกว่า สระน้ำช่องพระแก้ว สามารถเที่ยวชม คลองสองน้ำ ได้ตลอดทั้งปี ควรเที่ยวชมในเวลาที่น้ำลงน้ำจะสวยใสมาก

หาดนพรัตน์ธารา อยู่ห่างจากตัวเมือง 18 กิโลเมตร ชายหาดมีความยาวเกือบ 3 กิโลเมตร เดิมชาวบ้าน เรียกว่า "หาดคลองแห้ง" ทั้งนี้เพราะเมื่อน้ำลงน้ำคลองที่ไหลมาจากภูเขาทางด้านเหนือจะแห้งขอดกลายเป็น หาดทรายยาวเหยียดทอดลงไปในทะเลบรรจบกับเกาะเขาปากคลอง ในปี 2503 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ สมัยที่ ดำรงตำแหน่งนายกฯ ได้มาพักผ่อนและประทับใจในความงามของธรรมชาติ จึงได้ตั้งชื่อใหม่ว่า "หาดนพรัตน์ ธารา" บริเวณชายหาดมีสถานที่พักของอุทยานฯ

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ.เพชรเกษม ต.คลองท่อมใต้ อ.คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม. ประวัติในปี พ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณรวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมาย จึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์ เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ อีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุเหล่านี้ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือ ราวปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์

ถ้ำผีหัวโต หมู่ที่ 2 บ้านบ่อท่อ ตำบลอ่าวลึกใต้ อำเภออ่าวลึกถ้ำอยู่ในเขาของกลุ่มเขาถ้ำลอดใต้ เป็นภูเขาหินปูนในอ่าวพังงาในแนวเทือกเขาภูเก็ต ตัวถ้ำอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ประมาณ 10 เมตร ภูมิประเทศโดยรอบถ้ำเป็นป่าชายเลน มีลักษณะเป็นอ่าวภายใน ลักษณะของถ้ำเป็นถ้ำโปร่งมีอากาศและแสงสว่างเข้าไปในถ้ำได้หลายทิศทาง ลมพัดผ่านตลอด มีหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ มีลักษณะเป็นถ้ำที่แท้จริง ทางเข้าถ้ำหันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือมีความลาดชันประมาณ 45 องศา หน้าถ้ำกว้างพอควร ภายในแบ่งเป็น 2 คูหาใหญ่ มีทางเข้า 2 ทาง ทั้งสองคูหาเดินทะลุถึงกันได้ มีความกว้างขวางและเพดานสูง ภายในถ้ำพบเศษกระดูกมนุษย์ และกองเปลือกหอยแครง (Arcidae) จำนวนมากกองสุมอยู่บริเวณพื้นถ้ำภาพเขียนมีปรากฏในถ้ำทั้งสองคูหาตาม ฝาผนังถ้ำและเพดานเป็นจุดๆ ไปภาพเขียนกลุ่มใหญ่อยู่บนฝาผนังถ้ำด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ในคูหา 2 เขียนต่อเนื่องกันตลอดแนวยาวผนัง ลักษณะภาพเขียนสีที่ถ้ำผีหัวโตนี้แตกต่างไปจากภาพเขียนสีที่พบในที่อื่น ๆ ในประเทศไทย ภาพที่ปรากฏเป็นภาพคน ภาพสัตว์ประเภท นก ไก่ ปลา ปลาหมึก จระเข้ เม่น และกุ้ง ภาพมือและเท้า และภาพลายเส้น ซึ่งอาจเป็นภาพเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น แห หรืออวน และเรือ เป็นต้น

3.4 นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทัวร์ 1 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ปะการัง กัลปังหา มหาสมุทร

07.00 น. - เดินทางออกจากหาดใหญ่ มุ่งสู่การท่องเที่ยวทางทะเลตรัง

09.30 น. - ถึงท่าเรือปากเมงนำท่านสู่เกาะต่าง ๆ ของทะเลตรัง อันดับแรกคือ ถ้ำมรกต เกาะมุก ซึ่งเป็นโพรงเล็ก ๆ และระยะทางจากปากถ้ำ เข้าไปประมาณ 80 เมตร นักดำน้ำจะต้องใส่ชูชีพลอยคอเข้าไปแล้วนำไฟฉายเข้าไปด้วยใช้ส่องทางดูหินย้อยหรือดูปลาพอพ้นความมืดของถ้ำ ก็จะพบกับสระน้ำทะเลใสสีเขียวมรกตที่นิ่งสนิท

12.10 น. - นำท่านรับประทานอาหารที่เกาะกระดาน ซึ่งเป็นที่จดทะเบียนใต้สมุทร ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี

13.30 น. - ดำน้ำดูปะการังต่อที่เกาะกระดาน ต่อด้วยเกาะเชือก เกาะม้า

15.00 น. - เดินทางออกจากเกาะกระดานแล้วเดินทางกลับ

17.00 น. - ท่าเรือปากเมง พร้อมแวะเที่ยวต่อที่น้ำตกอ่างทองแล้วเดินทางกลับหาดใหญ่

20.00 น. - ถึงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

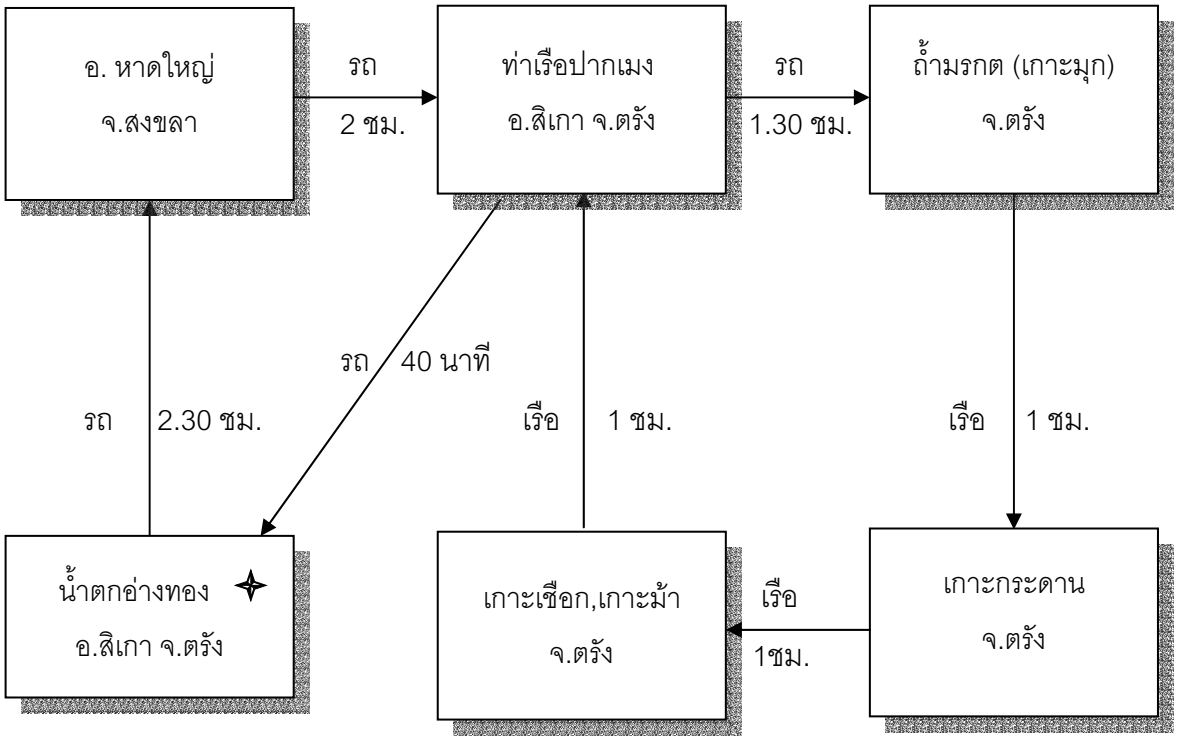

ภาพที่ 4.46 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ท่าเรือปากเมง เป็นท่าเรือหลักที่จะนำนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่างๆ คือ เกาะกระดาน เกาะมุก เกาะแหวน และเกาะเชือกโดยมีที่พักในหมู่เกาะเหล่านี้ 3 แห่งคือ เกาะกระดาน เกาะมุก และเกาะไหง ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาลงเรือที่นี่ ระยะทางจากหาดปากเมงถึงตรัง 40 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 30 นาที เรือสามารถเทียบท่าได้ตลอดเวลามีเรือให้เช่าโดยลักษณะการเช่าเป็นวัน

ถ้ำมรกต ถ้ำประหลาดกลางทะเล มุดลอดเข้าไปจะพบหาดทรายขาว และต้นไม้ซ้อนอยู่ใจกลางเกาะ การเข้าถึงต้องลอยคอในน้ำลอดถ้ำอันมืดมิด เข้าแถวเรียงหนึ่งตามคนนำทางจับคนข้างหน้าไว้ให้มั่นไม่งั้นอาจหลงทางได้ ใครจะเชื่อว่า เมื่อผ่านพ้นความมืดมิดยามแสงอาทิตย์ทำมุมพอเหมาะ ทั้งเกาะและเวิ้งถ้ำก็พลันกลายเป็นสีเขียวมรกตงดงาม

เกาะกระดาน ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ไปทางด้านตะวันตกของเกาะมุก อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 12 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 1 ชั่วโมง ก็จะถึงเกาะอีกแห่งหนึ่งที่มีลักษณะเหมือนภูเขาห้าลูกเป็นพืดเรียงตัวติดต่อกัน นั่นคือ เกาะกระดาน ร้อยละ 70 ของพื้นที่เกาะเป็นภูเขาจุดสูงสุด 100 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีแนวปะการังแข็งตลอดชายฝั่งของเกาะกระดาน มีปะการังอ่อนและกัลปังหาทางด้านทิศใต้ของเกาะ ปะการังที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปะการังเขากวาง ปะการังเขากวางก้านยาว ปะการังเห็ด ปะการังสมอง ปะการังอ่อน บริเวณที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติใช้เป็นสถานที่กางเต็นท์พักแรม

เกาะเชือก ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม เป็นเกาะเล็กๆ ที่อยู่ในวงล้อมของเกาะมุกและเกาะกระดานอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 16 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะเล็กๆ 2 เกาะ ที่อยู่ติดกัน เกาะที่อยู่ด้านตะวันตก มีพื้นที่ประมาณ 0.08 ตารางกิโลเมตรเกาะที่อยู่ด้านตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 0.1 ตารางกิโลเมตร จุดสูงสุด สูง 60 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง เป็นเกาะที่มีสัมปทานรังนก สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีปะการังแข็ง ปะการังอ่อน ดอกไม้ทะเล กัลปังหา สลับกันอยู่ตลอดแนวชายฝั่ง ซึ่งจะมีแนวปะการังค่อนข้างสมบูรณ์มาก

เกาะม้า ที่มีปะการังอ่อนให้ชมในระดับน้ำตื้นๆ และกระแสน้ำไม่แรงเหมือนอย่างที่เกาะเชือก เกาะม้าตั้งอยู่หน้าเกาะไหง ห่างประมาณ 1.5 กิโลเมตร ห่างเกาะเชือก 1.5 กิโลเมตร ห่างจากฝั่งที่ท่าเรือปากเมงประมาณ 14 กิโลเมตร เป็นเกาะเป็นหินไม่มีชายหาด ลักษณะเหมือนดังภาพ ปะการังที่เกาะม้าเป็นปะการังอ่อนที่เกาะอยู่ตามพื้น และยังมีกอดอกไม้ทะเลเกาะอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ปลาการ์ตูนนีโมก็มีให้ชม ปะการังอ่อนที่เกาะอยู่ตามพื้นจะอยู่เป็นกอ ๆ หากสังเกตที่พื้นจะเห็นปะการังต้นเล็กๆ เกาะอยู่เยอะมาก คาดว่าอีกไม่นานบริเวณนี้จะอุดมไปด้วยปะการังอ่อนสีสวยและดงดอกไม้ทะเล การดำน้ำชมปะการังสีสวยในทะเลตรังมีค่าใช้จ่ายไม่แพง เพราะอยู่ใกล้เดินทางสะดวก ความสวยงามและความสมบูรณ์ของปะการังบริเวณน้ำตื้น การเดินทางมาเที่ยวเกาะม้า ทะเลตรัง ไม่มีเรือโดยสารให้บริการ การมาเที่ยวทะเลตรังจะต้องมากับเรือเช่าเหมาลำหรือมากับเรือทัวร์แบบวันเดียว

น้ำตกอ่างทอง ตั้งอยู่ที่ตำบลไม้ฝาด ริมถนนสายตรัง-สิเกา ห่างจากตัวเมืองตรัง 21 กม. เป็นน้ำตกชั้นเดียวสูงประมาณ 20 เมตร ด้านล่างเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ เนื่องจากก้อนหินบริเวณน้ำตกนี้เป็นสีออกดำแกมเหลือง จึงทำให้น้ำในน้ำตกแห่งนี้ดูเหมือนเป็นสีทองจางๆอันเป็นที่มาของชื่อ "น้ำตกอ่างทอง”

เส้นทางที่ 2 นิทานเล่าขานตายาย

06.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี สู่การเดินทาง

07.30 น. - ถึงท่าเรือดอนสักพร้อมที่นั่งเรือเฟอร์รี่ข้ามฝั่งไปยังเกาะสมุย

09.30 น. - ถึงเกาะสมุยเดินทางเที่ยวหมู่เกาะแตน พร้อมพายเรือคายัค ชมเกาะต่าง ๆ ที่หมู่เกาะแตน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เกาะสมุย

12.00 น. - รับประทานอาหารที่หมู่เกาะแตน ทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางออกจากหมู่เกาะแตน สู่เกาะสมุย

14.30 น. - ถึงเกาะสมุย สู่การเดินทางเที่ยวหินตา หินยายของเกาะสมุย

16.00 น. - นั่งเรือเฟอร์รี่เดินทางกลับ

18.00 น. - ถึงท่าเรือดอนสักแล้วเดินทางกลับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

19.30 น. - ถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี

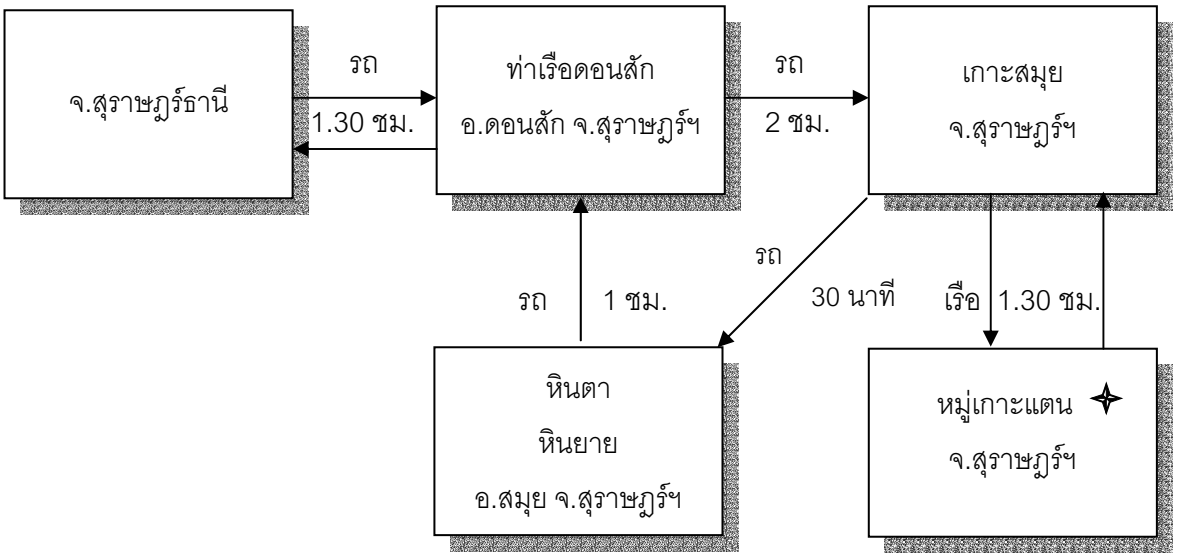

ภาพที่ 4.47 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ท่าเรือดอนสัก อยู่ที่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นท่าเรือที่จะเดินทางไปเกาะสมุย เรือเฟอร์รี่ของบริษัทราชาเฟอร์รี่ ท่าเรือเกาะสมุย – ท่าเรือดอนสัก วันละ 15 เที่ยว เรือเฟอร์รี่ของบริษัทซีทรานเฟอร์รี่ ท่าเรือเกาะสมุย – ท่าเรือดอนสัก วันละ 12 เที่ยว

เกาะสมุย ตั้งอยู่ในบริเวณอ่าวไทย เป็นอำเภอหนึ่งอยู่ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 84 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 247 ตารางกิโลเมตร กว้าง 21 กิโลเมตร ยาว 25 กิโลเมตร ถนนโดยรอบเกาะ (ถนนสายทวีราษฎร์ภักดี) ยาว 50 กิโลเมตร พื้นที่ 1 ใน 3 เป็นที่ราบ ล้อมส่วนที่เป็นภูเขาตรงกลางเกาะ ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุมเขตร้อน มี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มเดือนพฤศจิกายน-มกราคม เป็นช่วงที่มีลมมรสุม และฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ซึ่งคลื่นลมสงบ บนเกาะมีถนนลาดยางทั่วทั้งเกาะทำให้สะดวกสบายในการเดินทาง สามารถนำรถยนต์ขึ้นเรือเฟอร์รี่ไปขับขี่ที่เกาะได้สบาย นอกจากนั้นยังมีรถมอเตอร์ไซต์ รถจี๊ปไว้ให้บริการเช่า รถสองแถว และ รถมอเตอร์ไซต์รับจ้างบนเกาะก็มีรับ-ส่งยังหาดต่างๆ ตั้งแต่06.00-21.00 น.ราคาก็ไม่แพง อาหารทะเลสด ๆ ก็เป็นอีกเสน่ห์ที่ชวนให้นึกถึง

หมู่เกาะแตน เกาะแตนเป็นหมู่เกาะที่อยู่ในพื้นที่หาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ซึ่งประกอบด้วยเกาะเล็ก ๆ หลายเกาะ เช่น เกาะราบ เกาะมัตสุม เกาะวังนอก เกาะวังใน เป็นต้น แต่เกาะที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือเกาะแตนและเกาะมัตสุม สามารถเดินทางจากเกาะสมุยแบบไปเช้าเย็นกลับได้สะดวก เกาะแตนเป็นเกาะเล็กๆ สงบร่มรื่นไปด้วยต้นมะพร้าว ป่าชายหาด และป่าชายเลนสีเขียวขจีที่ชาวบ้านร่วมใจกันอนุรักษ์ไว้ เหมาะสำหรับผู้รักธรรมชาติหรือสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ราคาที่พักจัดว่าถูกมากเมื่อเทียบกับเกาะสมุย บนเกาะยังคงสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอันบริสุทธิ์ บรรยากาศเงียบสงบยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ที่พักแต่ละแห่งจะปั่นไฟใช้เอง มีเพียงถนนดินเล็กๆ ให้เดินเที่ยวรอบ เกาะ และสะพานไม้ทอดยาวไปในป่าชายเลนอันร่มครึ้ม เป็นเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติที่จัดทำป้ายสื่อความหมายไว้อย่างน่าสนใจ นอกจากนี้ยังมีหาดทรายทั้งสองฝั่งให้เลือกเล่นน้ำ ได้แก่ อ่าวออก อยู่ทางด้านตะวันออก หาดไตจีน และอ่าวตก ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของเกาะที่ตั้งและการเดินทาง บ้านเกาะแตน ต.ตลิ่งงาม อ. เกาะ - สมุย อยู่ห่างจากเกาะสมุยไปทางใต้ราว 2 กม. นักท่องเที่ยวต้องมาลงเรือที่บริเวณอ่าวท้องกรูด เรือหางยาว

หินตาหินยาย เป็นโขดหินรูปร่างประหลาด อยู่บริเวณอ่าวละไม ตำบลมะเร็ดมีนิทานท้องถิ่น เล่ากันต่อๆ มาว่านานมาแล้วมีตายายคู่หนึ่งชื่อตาแครง ยายเรียมเป็นชาวปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เดินทางโดยเรือใบเพื่อเดินทางไปสู่ขอลูกสาวของตาม่องล่าย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้กับลูกชาย ครั้นเรือ - แล่นมาถึงบริเวณแหลมละไม เกิดพายุใหญ่ทำให้เรือล่ม ทั้งตาและยายเสียชีวิต คลื่นซัดขึ้นเกยหาดกลายเป็น หินที่เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้

เส้นทางที่ 3 **เลิศล้ำโดดเด่นศิลปกรรม**

06.00 น. - พร้อมจากจุดนับพบเดินทางเที่ยวจังหวัดกระบี่

12.00 น. - ถึงจังหวัดกระบี่พร้อมรับประทานอาหารโดยทางคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เที่ยวชมวัดถ้ำเสือ ที่มีความโดดเด่นทางด้านศิลปกรรม

14.30 น. - เตรียมตัวพร้อมที่จะไปนั่งเรือชมธรรมชาติป่าชายเลนของจังหวัดกระบี่ที่ในเมือง “เขาขนาบน้ำ” ชมธรรมชาติที่หาชมยากมากและน้ำตกหินเพิง

16.30 น. - เดินทางออกจากจังหวัดกระบี่ สู่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

18.30 น. - เดินทางถึงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

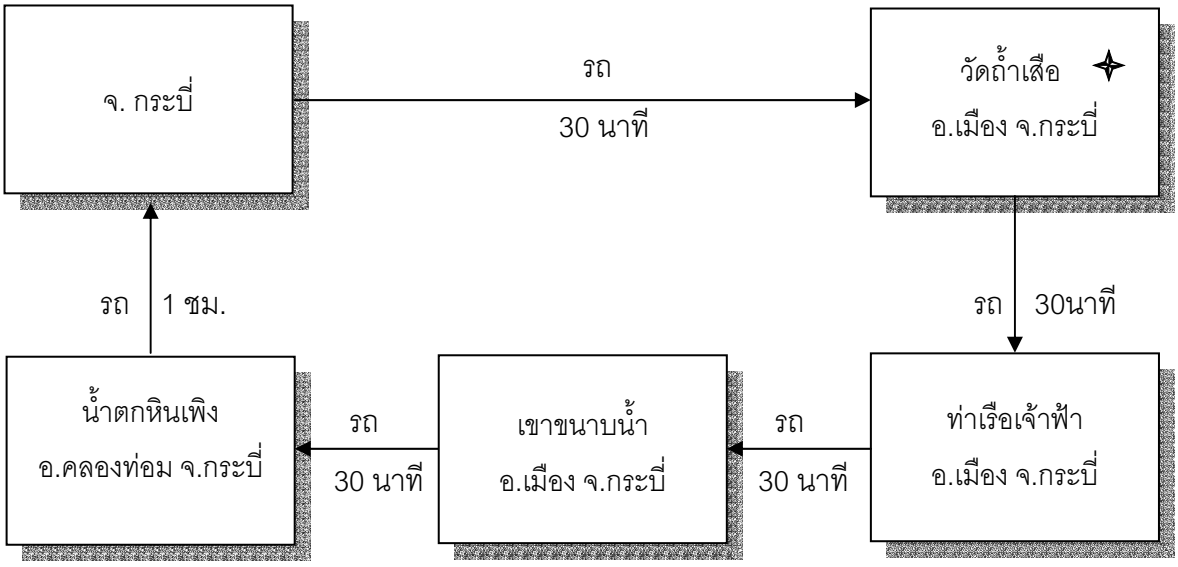

ภาพที่ 4.48 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 1 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ ระยะเวลา 1 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

วัดถ้ำเสือ ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่มาไม่ไกลนัก ราว ๆ 5-6 กิโลเมตร ชื่อวัดนั้นมีข้อสันนิษฐานว่าเนื่องจากในอดีตเคยมีเสืออาศัยอยู่ และภายในถ้ำยังปรากฏหินธรรมชาติ เป็นรูปแบบของอุ้งเท้าเสือ ส่วนที่มาของวัดนี้น่าจะมาจากพระธุดงค์ที่เดินทางจาริกไปเพื่อหาสถานที่วิเวกในการปฏิบัติธรรม มาอาศัยอยู่ตามถ้ำ และมีชาวบ้านที่ศรัทธาตามมากราบไหว้เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นวัดในเวลาต่อมา วัดแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดกระบี่และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งความโดดเด่นของวัดและชื่อเสียงของ "หลวงพ่อจำเนียร" เจ้าอาวาสวัดถ้ำเสือที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธามาช้านาน สภาพโดยทั่วไปของวัดถ้ำเสือมีลักษณะ เป็นสวนป่า เป็นโพรงถ้ำ มีเพิงผาและแหล่งถ้ำธรรมชาติ เช่น ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำลอด ถ้ำช้างแก้ว ถ้ำลูกธนู ถ้ำพระ เป็นต้น ถ้ำบางแห่งที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณวัดยังสามารถใช้เป็นศูนย์กลางการนั่งฌานของพระภิกษุและเหล่าอุบาสกอุบาสิกาได้อีกด้วย ในขณะที่ทัศนียภาพก็รื่นรมย์แวดล้อมด้วยต้นไม้ใหญ่ อายุนับร้อยนับพันปี เนื่องจากมีเขาล้อมอยู่ทุกด้าน บริเวณนี้นอกจากเป็นสถานที่วิปัสสนาแล้ว ยังเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญถึงสองสมัยคือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ มีการขุดพบวัตถุโบราณหลายอย่าง เช่น เครื่องมือหิน เศษภาชนะดินเผา พระพิมพ์ดิบ สิ่งสำคัญใน"วัดถ้ำเสือ" นั้นที่ดูเหมือนจะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดและเป็นที่นิยมชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก็คือการที่ได้มาแวะสักการะขอพรจาก "เจ้าแม่กวนอิม" ซึ่งมีความสูงใหญ่กว่า 5 เมตร ที่ตั้งประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกเหนือจากแวะสักการะเจ้าแม่กวนอิมแล้วยังสามารถแวะกราบไหว้ "พระพุทธรูปหยกขาว"ศิลปะพม่าอายุนับร้อยปีและ "พระพุทธบาทจำลอง"ได้อีกด้วย ที่นี่มีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากนักท่องเที่ยวที่มาสามารถแวะทักทายและนำอาหารให้ฝูงลิงเหล่านี้ได้ ใครที่มาเที่ยววัดถ้ำเสือแล้วยังไม่ได้ขึ้นเขาพิชิตบันได 1,277 ขั้น ถือว่ายังมาไม่ถึงวัด เมื่อขึ้นบันไดมาแล้วทุก 100 ขั้นของบันไดจะเขียนตัวเลขบอกไว้ให้เรานับว่าเหลืออีกกี่ขั้นจึงจะถึงบนยอดเขา สาเหตุที่ต้องตะเกียดตะกายขึ้นบันไดกว่า 1,200 ขั้นนั่นก็เพื่อขึ้นไปสักการะ "พระธาตุเจดีย์ระฆังใหญ่"ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขานั่นเอง ซึ่งจากข้างบนนี้จะสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองกระบี่ได้รอบทิศทีเดียว วัดถ้ำเสือจึงเป็นอีกแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาเยือนยังจังหวัดกระบี่ไม่ควรพลาด การเดินทางก็หาไม่ยากออกจากตัวเมืองมาตามถนนเส้นทางสายกระบี่ - ตรังประมาณ 5-6 กิโลเมตรก็ถึงแล้วหากหลงทางก็สามารถสอบถามจากชาวบ้านได้เชื่อแน่ว่ารู้จักกันทุกคน

ท่าเรือเจ้าฟ้า ขึ้นเรือที่ท่าเรือเจ้าฟ้าซึ่งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง รอบเรือขาไป มีด้วยกัน 2 รอบ คือ 10.00 น. กับ 13.30 น. ระยะทางประมาณ 50 ก.ม. ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมงเศษ มาขึ้นเรือที่ท่าเทียบเรือบ้านศาลาด่าน ค่าโดยสารประมาณท่านละ 200 บาท ส่วนขากลับมี 2 รอบเหมือนกัน คือ 08.00 น. และ 13.00 น. ค่าโดยสารอีกคนละ 20บาท เรือจะมีบริการในฤดูกาลท่องเที่ยวคือตั้งแต่ช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี

เขาขนาบน้ำ เป็นเขาสองลูกสูงประมาณ 100 เมตร ขนาบแม่น้ำกระบี่ด้านหน้าตัวเมืองถือเป็นสัญลักษณ์ของเมืองกระบี่ สามารถไปเที่ยวชมได้โดยเช่าเรือหางยาวที่ท่าเรือเจ้าฟ้าใช้เวลาเดินทางเพียง 15 นาทีเท่านั้น จากนั้นต้องขึ้นบันไดไปชมถ้ำซึ่งภายในมีหินงอกหินย้อย และเคยพบโครงกระดูกมนุษย์จำนวนมากมายอยู่ในบริเวณนี้ สันนิษฐานว่าอาจจะเป็นโครงกระดูกของกลุ่มคนที่อพยพมาตั้งหลักแหล่งแต่ล้มตายลงเนื่องจากเกิดอุทกภัยอย่างฉับพลัน

น้ำตกหินเพิง ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านหินเพิง ตำบลคลองพน อำเภอคลองท่อม ห่างจากที่ว่าการอำเภอคลองท่อม 25 กิโลเมตร การเดินทางไปเที่ยวชมไปตามถนนเพชรเกษม หมายเลข 4 (กระบี่-ตรัง) พอถึงคลองพนแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก 8 กิโลเมตร ก็จะถึงบริเวณชั้นล่าง อันเป็นทางที่จะขึ้นไปยังน้ำตกซึ่งทางราชการได้สร้างฝายน้ำล้นและต่อท่อประปาส่งน้ำไปใช้ในหมู่บ้าน การเที่ยวชมน้ำตกหินเพิงนักเดินทางจะต้องเดินลัดเลาะไปตามไหล่เขาประมาณ 400 เมตรก็จะถึงบริเวณอันเป็นที่ตั้งของน้ำตกหินเพิงที่มียอดหน้าผาที่สูงชัน

3.5 นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทัวร์ 2 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 ลัดเลาะสายน้ำลำธารสองเรา

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากจุดนัดพบหาดใหญ่พร้อมเดินทางท่องเที่ยว

12.00 น. - เดินทางถึงจังหวัดกระบี่ รับประทานอาหารกลางวัน โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางถึงอ่าวท่าเลนพร้อมที่จะพาท่านไปพายเรือคายัค

16.00 น. - หลังตกเย็นนั้นพาท่านเล่นน้ำที่คลองสองน้ำที่มีทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม

17.30 น. - เดินทางเข้าที่พัก จ.กระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดกระบี่ แวะเที่ยววัดถ้ำเสือที่มีความโดดเด่นทางศิลปกรรม

10.00 น. - เดินทางถึงสระมรกตและน้ำตกร้อนแล้วรับประทานอาหารที่นั้นโดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางออกจากน้ำตกร้อนพร้อมเดินทางกลับ

17.30 น. - เดินทางถึงจังหวัดสงขลา เข้าอำเภอหาดใหญ่

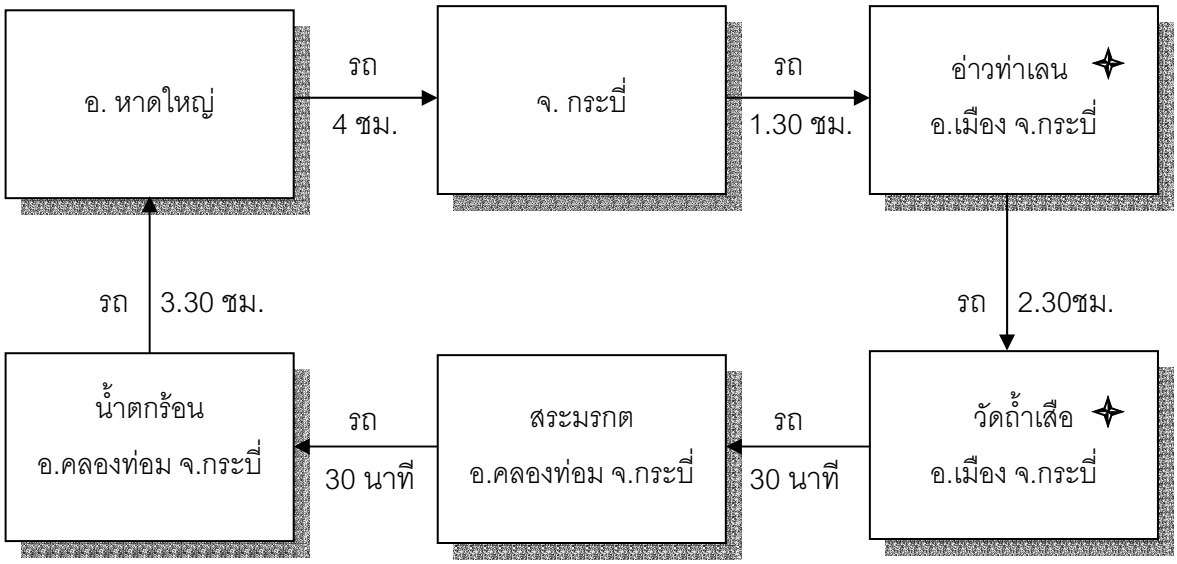

ภาพที่ 4.49 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

อ่าวท่าเลน ชมป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามระบบนิเวศน์วิทยามากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทยและเป็นที่อยู่อาศัยของเหล่าสัตว์ต่างๆตามธรรมชาติ เช่น ปลาชนิดต่างๆ นกกระเต็น ซึ่งสามารถพบเห็นได้ตลอดทาง เกาะห้อง เกาะห้องได้ชื่อว่าเป็นเกาะที่สวยงามที่สุดเกาะหนึ่งในชายฝั่งทะเลอันดามัน เมื่อมองจากทะเลจะเห็นเขาหินปูนขนาดมหึมา และน้ำทะเลใส

สวยงามราวเกาะในฝัน รวมไปถึงหาดทรายขาวละเอียดและความสวยงามของแนวปะการังที่หาดปีเละ บริเวณกึ่งกลางของเกาะเป็นทะเลสาบน้ำตื้นซึ่งเป็นที่จับปลา และเก็บรังนกของชาวบ้าน ตื่นตาตื่นใจกับความสวยงามของ เหล่าฝูงปลาและแนวปะการังตามธรรมชาติ

วัดถ้ำเสือ ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่มาไม่ไกลนัก ราว ๆ 5-6 กิโลเมตร ชื่อวัดนั้นมีข้อสันนิษฐานว่าเนื่องจากในอดีตเคยมีเสืออาศัยอยู่ และภายในถ้ำยังปรากฏหินธรรมชาติ เป็นรูปแบบของอุ้งเท้าเสือ ส่วนที่มาของวัดนี้น่าจะมาจากพระธุดงค์ที่เดินทางจาริกไปเพื่อหาสถานที่วิเวกในการปฏิบัติธรรม มาอาศัยอยู่ตามถ้ำ และมีชาวบ้านที่ศรัทธาตามมากราบไหว้เป็นจำนวนมาก จนกลายเป็นวัดในเวลาต่อมาวัดแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดกระบี่และจังหวัดใกล้เคียง ทั้งความโดดเด่นของวัดและชื่อเสียงของ "หลวงพ่อจำเนียร" เจ้าอาวาสวัดถ้ำเสือที่มีผู้เลื่อมใสศรัทธามาช้านาน สภาพโดยทั่วไปของวัดถ้ำเสือมีลักษณะ เป็นสวนป่า เป็นโพรงถ้ำ มีเพิงผาและแหล่งถ้ำธรรมชาติ เช่น ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำลอด ถ้ำช้างแก้ว ถ้ำลูกธนู ถ้ำพระ เป็นต้น ถ้ำบางแห่งที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณวัดยังสามารถใช้เป็นศูนย์กลางการนั่งฌานของพระภิกษุและเหล่าอุบาสกอุบาสิกาได้อีกด้วย ในขณะที่ทัศนียภาพก็รื่นรมย์แวดล้อมด้วยต้นไม้ใหญ่ อายุนับร้อยนับพันปี เนื่องจากมีเขาล้อมอยู่ทุกด้าน บริเวณนี้นอกจากเป็นสถานที่วิปัสสนาแล้ว ยังเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญถึงสองสมัยคือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ มีการขุดพบวัตถุโบราณหลายอย่าง เช่น เครื่องมือหิน เศษภาชนะดินเผา พระพิมพ์ดิบ สิ่งสำคัญใน"วัดถ้ำเสือ"นั้นที่ดูเหมือนจะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์มากที่สุดและเป็นที่นิยมชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก็คือการที่ได้มาแวะสักการะขอพรจาก "เจ้าแม่กวนอิม" ซึ่งมีความสูงใหญ่กว่า 5 เมตร ที่ตั้งประดิษฐานอยู่ภายในวัด นอกเหนือจากแวะสักการะเจ้าแม่กวนอิมแล้วยังสามารถแวะกราบไหว้ "พระพุทธรูปหยกขาว"ศิลปะพม่าอายุนับร้อยปีและ "พระพุทธบาทจำลอง"ได้อีกด้วยที่นี่มีฝูงลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากนักท่องเที่ยวที่มาสามารถแวะทักทายและนำอาหารให้ฝูงลิงเหล่านี้ได้ ใครที่มาเที่ยววัดถ้ำเสือแล้วยังไม่ได้ขึ้นเขาพิชิตบันได 1,277 ขั้น ถือว่ายังมาไม่ถึงวัด เมื่อขึ้นบันไดมาแล้วทุก 100 ขั้นของบันไดจะเขียนตัวเลขบอกไว้ให้เรานับว่าเหลืออีกกี่ขั้นจึงจะถึงบนยอดเขา สาเหตุที่ต้องตะเกียดตะกายขึ้นบันไดกว่า 1,200 ขั้นนั่นก็เพื่อขึ้นไปสักการะ "พระธาตุเจดีย์ระฆังใหญ่" ซึ่งตั้งอยู่บนยอดเขานั่นเอง ซึ่งจากข้างบนนี้จะสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเมืองกระบี่ได้รอบทิศทีเดียว วัดถ้ำเสือจึงเป็นอีกแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาเยือนยังจังหวัดกระบี่ไม่ควรพลาด การเดินทางก็หาไม่ยากออกจากตัวเมืองมาตามถนนเส้นทางสาย กระบี่ – ตรัง ประมาณ 5-6 กิโลเมตรก็ถึงแล้วหากหลงทางก็สามารถสอบถามจากชาวบ้านได้เชื่อแน่ว่ารู้จักกันทุกคน

สระมรกต แห่งนี้ อยู่ที่จังหวัด กระบี่ อยู่อำเภอคลองท่อม ที่สระมรกตนี้ต้องเดินเข้าไปชมจากทางเข้า ประมาณ 800 เมตร หรือจะเลือกเดินทางเดินชมธรรมชาติ ซึ่งไกลกว่า แต่ จะมาบรรจบกันที่สระมรกตที่เดียวกัน ซึ่งทางเดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตก ไหลข้าง ๆ ตลอดทาง พอเดินถึงบริเวณสระก็จะเห็นพลับพลาที่ประทับ ตั้งอยู่ริมสระ ซึ่งเป็นพลับพลาที่เขาทำเอาไว้ รองรับ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา แต่ก็ห้ามขึ้น เราจะเห็นน้ำที่นี่เป็นสีเขียวมรกต เหตุก็เป็นเพราะ แบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่าง ๆ แตกต่างกัน และ นอกจากนั้น สายน้ำแร่ใต้ดินที่มีอยู่บริเวณนี้ ยังทำให้สารแขวนลอยในน้ำตกตะกอน จึงทำให้น้ำมีความใสมากด้วย ที่สำคัญ ถ้าเราเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ แล้วถ้าเราเดินไปอีกจนถึงต้นน้ำเราก็จะเจออีกสระหนึ่งซึ่งน้ำจะใสและเป็นสีออกน้ำเงิน

น้ำตกร้อน หรือน้ำตกร้อนคลองท่อม ตั้งอยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 5 เมตร กว้างประมาณ 10 เมตร มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อม เกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดินลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกันตามความลาดเอียงของพื้นที่ซึ่งบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นและคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วก็สวยแปลกตาดี ส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมจะมีลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็ก ๆ มีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่ด้านบนมีแอ่งน้ำเล็กๆ ดูคล้ายอ่างอาบน้ำหลาย ๆแอ่งให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่นๆ ซึ่งเชื่อว่าจะดีต่อสุขภาพที่ดูๆ ไปก็ประหนึ่งสปาที่ธรรมชาติออกแบบให้อย่างมหัศจรรย์ นอกจากจะมีอ่างอาบน้ำสปาธรรมชาติแล้ว บริเวณใกล้ๆ กับน้ำตกร้อนยังมีการสร้างพื้นที่สำหรับแช่น้ำแร่ที่ต่อท่อมาจากธารน้ำ ซึ่งคงจะเป็นการให้บริการที่ทั่วถึงกับทุกๆคนได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ยังมี่ข่าวว่าในอนาคตทาง อบต.คลองท่อมยังมีโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากน้ำตกร้อนด้วยการทำน้ำแร่ธรรมชาติบรรจุขวดขาย ปัจจุบันน้ำตกร้อนคลองท่อมเป็นแหล่งท่องเที่ยว"อันซีนไทยแลนด์ " ที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเที่ยวชมกันไม่ได้ขาด สำหรับน้ำตกร้อนคลองท่อมสามารถไปได้โดย จากตัวเมืองกระบี่เดินทาง ถึง อ.คลองท่อม เลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 4038 แล้วเลี้ยวขวาไปตามถนน รพช. และตามป้ายบอกทางไปก็จะพบน้ำตกร้อนที่สามารถไปเที่ยวชมได้ทุก

เส้นทางที่ 2 รวมเป็นหนึ่งเดียว เส้นทางธรรมชาติ

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตสู่การท่องเที่ยว

09.00 น. - เดินทางเข้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง

12.00 น. - ทานอาหารกลางวันที่กระบี่แล้วเดินทางต่อจังหวัดภูเก็ต

13.00 น. - ถึงจังหวัดภูเก็ตแวะเที่ยวสวนสัตว์ภูเก็ต

17.30 น. - เที่ยววัดฉลองและเข้าที่พัก

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากจากจังหวัดภูเก็ตสู่จังหวัดกระบี่

10.00 น. - ถึงจังหวัดกระบี่แวะเที่ยวน้ำตกร้อนคลองท่อมจังหวัดกระบี่

11.00 น. - แวะเที่ยวต่อที่น้ำตกหินเพิงสวยงามมาก
พร้อมรับประทานอาหารที่นั้นทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางกลับสู่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

17.00 น. - ถึงจังหวัดสงขลา

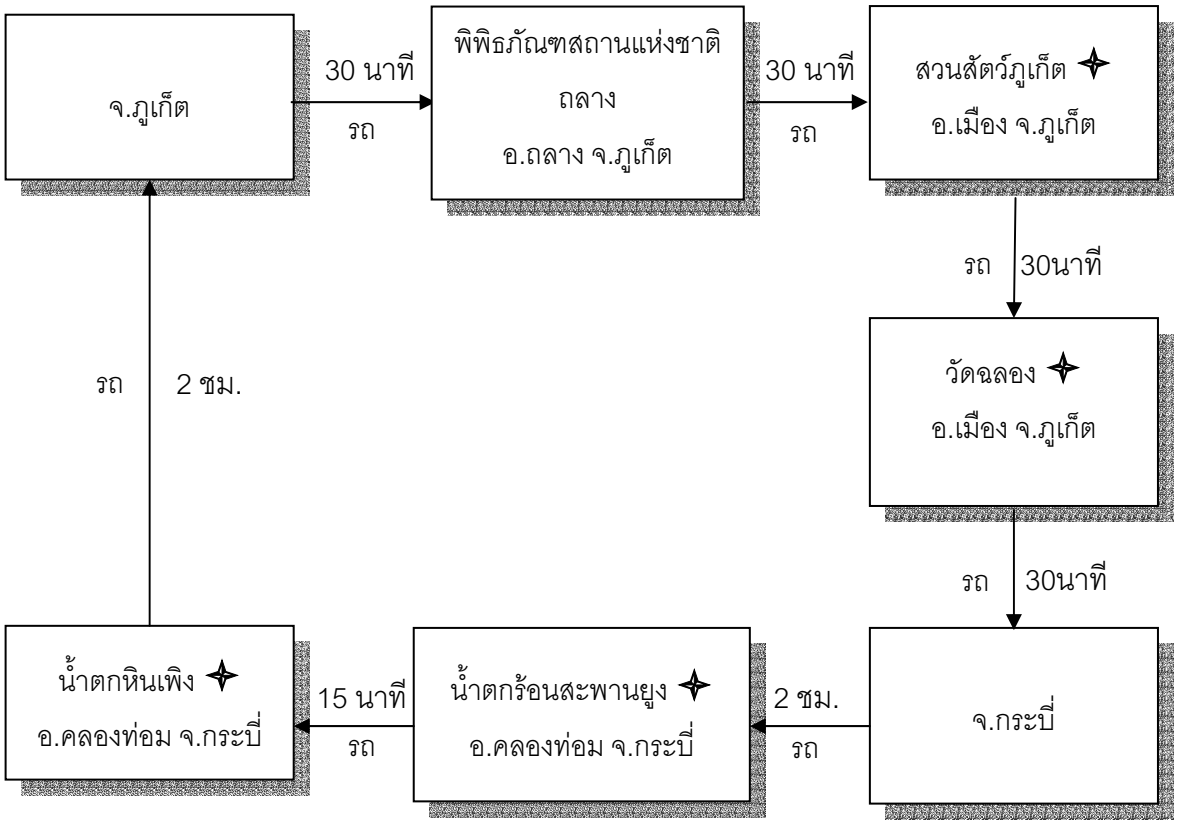

ภาพที่ 4.50 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติถลาง ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกอนุสาวรีย์ท้าวเทพกษัตรี ท้าวศรีสุนทร ห่างจากอนุสาวรีย์ไปทางถนนสายป่าคลอก ประมาณ ๒๐๐ เมตร ตัวอาคารได้รับการออกแบบให้มีรูปทรงเป็นบ้านท้องถิ่นของชาวภูเก็ต มี ๒ หลัง อาคารหลังแรกจัดแสดงเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ชายฝั่งทะเลตะวันตก สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์เมื่ออารยะธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามา ประวัติและวิธีการทำเหมืองแร่ดีบุก และสวนยางพารา ศิลปะพื้นบ้านและชาติพันธุ์วิทยาของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณคาบสมุทรมลายู สำหรับอาคารหลังที่สองจัดแสดงฉากและเรื่องราวของศึกถลาง ชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีที่น่าสนใจของชาวจีนในภูเก็ต และเรื่องราวความเป็นมาและถิ่นอาศัยของชาวเลในภูเก็ตเปิดให้เข้าชมทุกวัน ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 7.00 - 16.00 น. ค่าเข้าชมคนไทย 10 บาท ชาวต่างประเทศ 30 บาท รายละเอียดติดต่อ โทร. 076 - 311426 , 076 - 311025

สวนสัตว์ภูเก็ต อยู่ระหว่างเส้นทางจากตัวเมืองไปอ่าวฉลอง แล้วเลี้ยวซ้ายที่ซอยป่าหล่าย ถนนเจ้าฟ้า ในสวนสัตว์ มีสัตว์นานาชนิด อาทิ เสือ นกชนิดต่างๆ กวาง ม้าลาย อูฐ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการแสดงช้างและจระเข้ สวนสัตว์เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา 08.00-18.00 น.

วัดฉลอง อยู่ห่างจากตัวเมืองภูเก็ตประมาณ 8 กิโลเมตร ออกจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข 4021 ผ่านสามแยกบริเวณสนามกีฬาสุรกุล เลี้ยวซ้ายไปทางห้าแยกฉลองวัดฉลองจะอยู่ทางซ้ายมือก่อนถึงห้าแยกฉลอง ประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นวัดที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของภูเก็ต มีรูปหล่อของหลวงพ่อแช่ม และหลวงพ่อช่วง ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของชาวภูเก็ตทั่วไปด้วย

น้ำตกร้อนสะพานยูง เป็นน้ำตกเล็กๆ มีความกว้างไม่น่าถึง 10 เมตร และสูงไม่น่าถึง 5 เมตร แต่มีความโดดเด่นอยู่ที่ ลำธารและสายน้ำตกที่ไหลมาจากเทือกเขานอจู้จี้นั้นมีความอุ่นถึงร้อนอยู่ตลอดเวลาในอุณหภูมิประมาณ 42 องศา

น้ำตกหินเพิง ตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านหินเพิง ตำบลคลองพน อำเภอคลองท่อม ห่างจากที่ว่าการอำเภอคลองท่อม 25 กิโลเมตร การเดินทางไปเที่ยวชมไปตามถนนเพชรเกษม หมายเลข 4 (กระบี่-ตรัง) พอถึงคลองพนแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก 8 กิโลเมตร ก็จะถึงบริเวณชั้นล่าง อันเป็นทางที่จะขึ้นไปยังน้ำตกซึ่งทางราชการได้สร้างฝายน้ำล้นและต่อท่อประปาส่งน้ำไปใช้ในหมู่บ้านการเที่ยว

ชมน้ำตกหินเพิง นักเดินทางจะต้องเดินลัดเลาะไปตามไหล่เขาประมาณ 400 เมตร ก็จะถึงบริเวณอันเป็นที่ตั้งของน้ำตกหินเพิงที่มียอดหน้าผาที่สูงชัน

เส้นทางที่ 3 รวบรวมอนุรักษ์ ฟื้นฟูสัตว์น้ำ

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจาก อ.เมือง จ. ตรังสู่การท่องเที่ยวของทะเลตรัง

08.30 น. - ถึงท่าเรือปากเมง นำท่านสู่เกาะต่าง ๆ ของทะเลตรัง ถ้ำมรกต ซึ่งเป็นโพรงเล็ก ๆ และระยะทางจากปากถ้ำเข้าไปประมาณ 80 เมตร ดำน้ำลอยคอเข้าไปแล้วนำไฟฉายเข้าไปด้วยใช้ส่องทาง ดูหินย้อยหรือดูปลา พอพ้นความมืดของถ้ำก็จะพบกับสระน้ำทะเลใสสีเขียวมรกตที่นิ่งสนิท

12.10 น. - นำท่านรับประทานอาหารที่เกาะไหง

13.30 น. - ต่อด้วยเกาะม้า

15.00 น. - เดินทางกลับแวะที่ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคล

17.00 น. - ถึงท่าเรือปากเมง เดินทางเข้าที่พัก

วันที่สอง

08.00 น. - เดินทางออกจากที่พักสูการท่องเที่ยววันที่สอง

09.00 น. - ถึงถ้ำเลเขากอบนั่งเรือชมหินงอกหินย้อยในถ้ำชมความสวยงามของถ้ำ

11.30 น. - รับประทานอาหารที่อุทยานโดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางออกจากอุทยานเขากอบ (ถ้ำเลเขากอบ)

15.00 น. - เดินทางถึงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

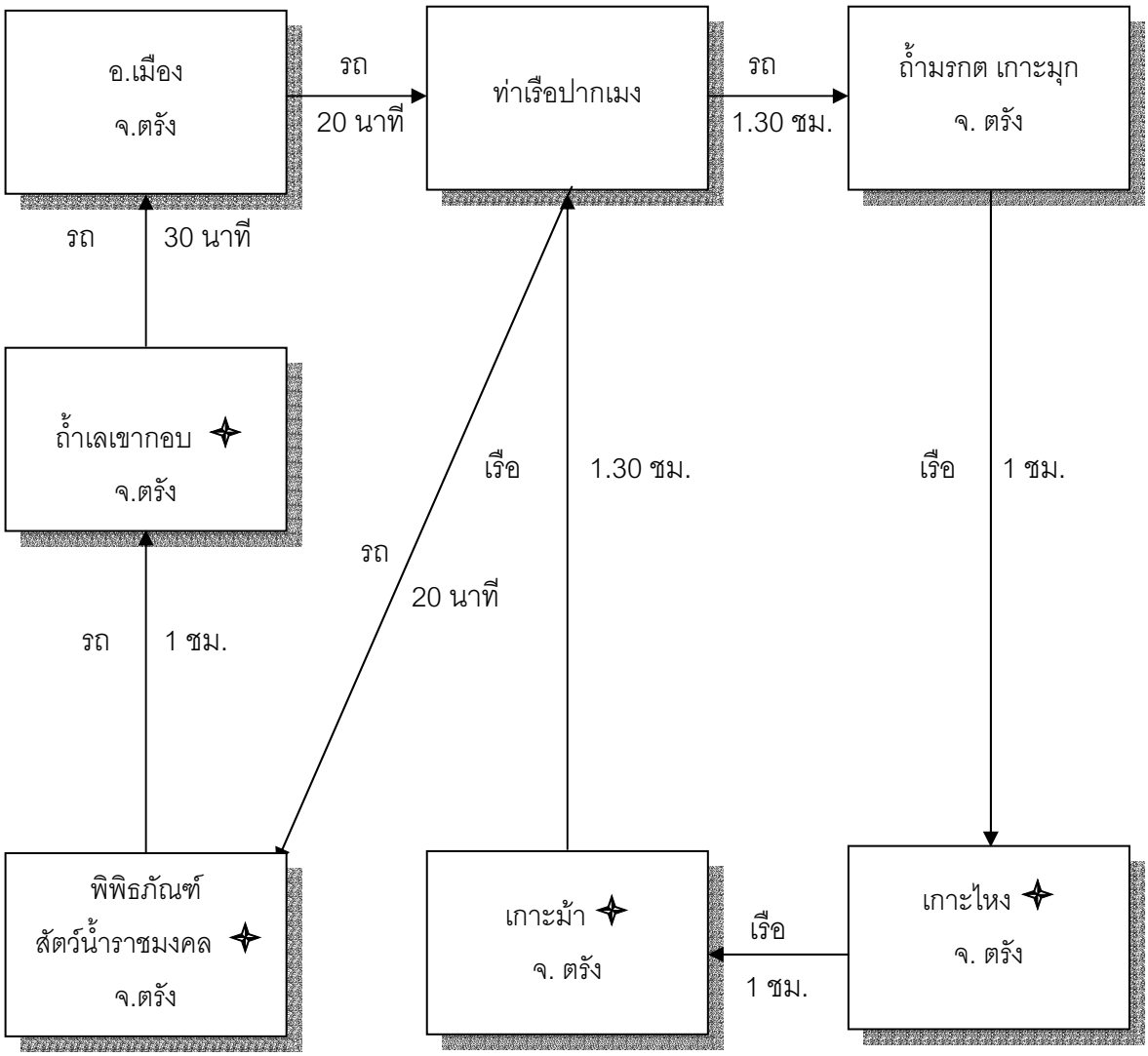

ภาพที่ 4.51 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

ท่าเรือปากเมง เป็นท่าเรือหลักที่จะนำนักท่องเที่ยวไปยังเกาะต่างๆ คือ เกาะกระดาน เกาะมุก เกาะแหวน และเกาะเชือก โดยมีที่พักในหมู่เกาะเหล่านี้ 3 แห่งคือ เกาะกระดาน เกาะมุก และเกาะไหง ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาลงเรือที่นี่ ระยะทางจากหาดปากเมงถึงตรัง 40 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 30 นาที เรือสามารถเทียบท่าได้ตลอดเวลามีเรือให้เช่าโดยลักษณะการเช่าเป็นวัน

ถ้ำมรกต ถ้ำประหลาดกลางทะเล จะเข้าออกได้เฉพาะช่วงน้ำลงเท่านั้น ปากถ้ำเป็นโพรงเล็กๆ สูงพ้นน้ำพอเรือลอดได้ การเข้าออกจะต้องลอยคอในน้ำ ลอดถ้ำอันมืดมิด ผ่านเส้นทางคดโค้ง ระยะทางประมาณ 80 เมตร เข้าแถวเรียงหนึ่งตามคนนำทาง จับคนข้างหน้าไว้ให้มั่นไม่งั้นอาจหลงทางได้ เมื่อพ้นปากถ้ำออกมาอีกด้านหนึ่งจะเป็นหาดทรายขาวสะอาดล้อมรอบด้วยหน้าผาสูงชัน ที่มีฟ้าสีครามเป็นหลังคา และผนังแต่งแต้มด้วยลายเขียวของใบไม้ โพรงที่ลอดเข้าถ้ำมรกตจะอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของตัวเกาะ ยามแสงอาทิตย์ทำมุมพอเหมาะทั้งเกาะและเวิ้งถ้ำก็พลันกลายเป็นสีเขียวมรกตงดงาม

เกาะมุก เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มของเกาะทะเลตรังในย่านนี้ ตั้งอยู่ใกล้ฝั่งเพียง 4 กิโลเมตร ความหัวจรดท้ายเกาะประมาณ 4 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวรู้จักเกาะมุกในนามของ "ถ้ำมรกต" ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว Unseen ของทะเลตรังซึ่งเป็นถ้ำอยู่ทางด้านตะวันตกของเกาะ เกาะมุกมิใช่มีเพียงถ้ำมรกตแต่ทางด้านฝั่งตะวันออกยังมีชายหาดที่สวยงามบริเวณแหลม ๆ ทางด้านทิศตะวันออกเป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนบ้านเกาะมุก ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวประมง ด้านซ้ายและขวาของหัวแหลมคือหาดหัวแหลมและ อ่าวพังงา มีหาดทรายขาวละเอียดสวยงาม บนเกาะมีรีสอร์ทเปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการไปพักผ่อนบนเกาะ บริเวณด้านหลังเกาะยังมีหาดเล็ก ๆ มี

เกาะไหง เป็นเกาะที่อยู่ในเขตอำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ แต่เป็นแหล่งท่องเที่ยวจัดอยู่ในกลุ่มของทะเลตรัง เนื่องจากการเดินทางจากจังหวัดตรังสะดวกกว่า บนเกาะมีหาดทรายขาว น้ำทะเลใส รอบเกาะอุดมด้วยปะการังที่สมบูรณ์ การเดินทางไปเกาะไหง มีเรือโดยสารออกจากท่าเรือปากเมง ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ ชั่วโมง

เกาะรอก เป็นเกาะที่เงียบสงบมุมหนึ่งของทะเลกระบี่อาจจะเป็นชื่อที่ไม่คุ้นหูนักแต่ก็เป็นเกาะที่สวยงามมีชายหาดที่ขาวละเอียดเนียนนุ่มเหมือนแป้งความขาวของทรายจะเป็นรองแต่เพียงเกาะสิมิลันน้ำใสมากปลาการ์ตูนส้มเหลืองเยอะที่สุดเท่าที่เห็นมา ความเงียบสงบบนเกาะเป็นสิ่งที่น่าประทับใจทั้งนี้เพราะยังไม่ค่อยคุ้นหูนักท่องเที่ยวชาวไทย เกาะรอกอยู่ระหว่างรอยต่อของ

ทะเลตรังและทะเลกระบี่ ห่างจากเกาะลันตาประมาณ 30 กม. ห่างจากท่าเรือปากเมง ตรัง ประมาณ 45 กม.

พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคล ตรัง (Aquarium) ตั้งอยู่บริเวณหาดราชมงคล คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตำบลไม้ฝาด พิพิธภัณฑ์ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนใน สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำจะรวบรวมพันธุ์สัตว์น้ำจำนวน 61 ตู้ เช่น ปลาการ์ตูน ปลาดาว ปลาไหลไฟฟ้า ปลาปักเป้ากล่อง ปลาสินสมุทร เป็นต้น และ บ่อแสดงกลางแจ้ง จัดแสดงทั้งสัตว์น้ำจืด สัตว์ทะเลที่พบในเขตน้ำขึ้นน้ำลงและทะเลลึกจากแหล่งต่างๆ ทั่วโลกที่พบในเขตร้อน และยังมีห้องปฏิบัติการวิจัยทรัพยากรทางน้ำเป็นสถานที่ค้นคว้าวิจัยด้านทรัพยากรทางน้ำรวมถึงอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ

ถ้ำเลเขากอบ เป็นหนึ่งในความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทย ตั้งอยู่ ต.เขากอบ อ.ห้วยยอด ห่างจากตัวเมืองตรัง 28 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันตกประมาณ 6 กม. ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 700 ม. เป็นถ้ำขนาดใหญ่ภายใต้ภูเขาหินปูน ภายในมีถ้ำแบ่งเป็นห้องๆ จำนวนมาก เช่น ถ้ำรากไทร ถ้ำคนธรรพ์ ถ้ำเจ้าสาว เป็นต้น เส้นทางคดเคี้ยวกวน ระยะทางรวมประมาณ 4 กิโลเมตร พื้นที่ของถ้ำทั้งหมดประมาณ 200 ไร่ ซึ่งพื้นที่กว่าครึ่ง จะมีน้ำขังเกือบตลอดปี มีธารน้ำไหลผ่านและล้อมรอบ แต่เดิมมีโคลนตมจำนวนมาก ทำให้น้ำตื้นเขิน ต่อมาได้รับการปรับปรุงจากทางราชการทำการขุดลอกสายน้ำและติดตั้งระบบไฟฟ้าภายในถ้ำ ทำให้สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่างๆ บนเพดานและพื้นถ้ำ ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ตามธรรมชาติ มีถ้ำลอด ที่จะต้องนอนราบไปกับเรือ เพื่อลอดถ้ำ เปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร หินงอกหินย้อยเหล่านี้ยังคงมีการเติบโตไปเรื่อยๆ จึงถือว่า ถ้ำเลเขากอบ นี้เป็นถ้ำเป็น ส่งผลให้อุณหภูมิภายในถ้ำค่อนข้างสูง

3.6 นักท่องเที่ยวจากกลุ่มทัวร์ 3 วัน 3 เส้นทาง

เส้นทางที่ 1 อุทยานล้ำค่าควรจดจำ

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจาก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

09.00 น. - เข้าชมวังฤดูร้อนสมัยราชกาลที่ 7 ที่วังไกลกังวล

10.00 น. - แวะเที่ยวตลาดหัวหินท่องเที่ยวชมตลาด

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่จังหวัดหัวหินคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เข้าอุทยานพระจอมเกล้า ณ หว้ากอ อุทยานวิทยาศาสตร์ริมทะเล

18.00 น. - เดินทางเข้าที่พัก จังหวัดชุมพร

วันที่สอง

08.00 น. - ทานอาหารเช้าพร้อมเดินทางต่อเข้านมัสการกรมหลวงชุมพร

10.00 น. - เดินทางเข้าจังหวัดสุราษฎร์ธานีแวะท่องเที่ยว

11.30 น. - ถึงเขื่อนรับประทานอาหารโดยคณะทัวร์บริการ

14.30 น. - ล่องเขื่อนรัชชประภาพร้อมทำกิจกรรมต่างๆ คืนนี้นอนบนแพ

วันที่สาม

08.00 น. - เดินทางออกจากเขื่อนรัชชประภา

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่จังหวัดชุมพร คณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินที่ต่อเข้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

17.00 น. - ถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

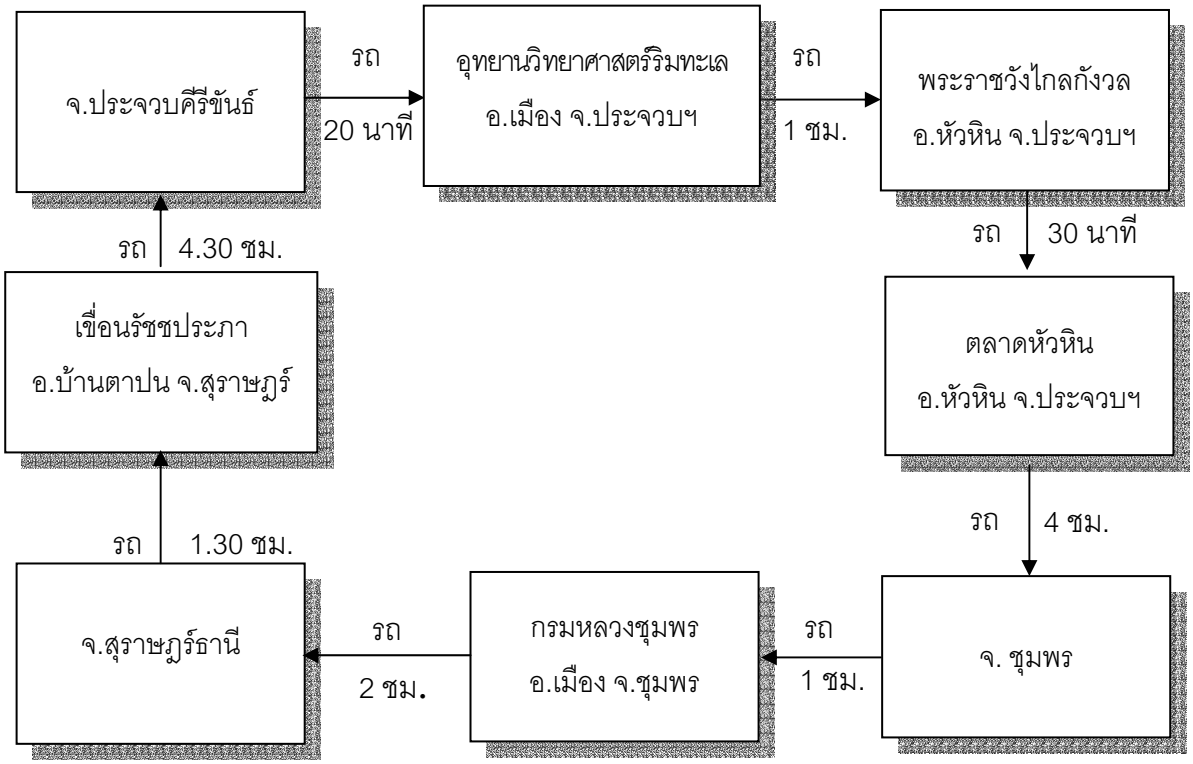

ภาพที่ 4.52 เส้นทางที่ 1 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

อุทยานวิทยาศาสตร์ริมทะเล หว้ากอเป็นสถานที่สำคัญประวัติศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไทยด้วยเป็นที่ที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ เสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวงที่ทรงคำนวณไว้อย่างแม่นยำ เป็นที่ประจักษ์แก่วงการดาราศาสตร์โลก รัฐบาลจึงได้ดำเนินการจัดตั้งให้หว้ากอเป็นศูนย์กลางการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเน้นด้วยดาราศาสตร์ธรรมชาติวิทยา และวิทยาศาสตร์ทางทะเล ภายในอุทยานวิทยาศาสตร์ฯ แห่งนี้มีการนำเทคนิคอันทันสมัยมาใช้ในการจัดแสดงได้อย่างน่าสนใจนอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์อีกหลายอย่าง เช่น การจัดค่ายวิทยาศาสตร์ กิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตั้งอยู่ที่ บ้านหว้ากอ ต.คลองวาฬ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์

พระราชวังไกลกังวล ตั้งอยู่ห่างจากหัวหินไปทางทิศเหนือประมาณ 3 กิโลเมตร บนถนนเพชรเกษม กิโลเมตรที่ 229 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นโดยใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ สำหรับใช้เป็นที่ประทับในฤดูร้อน และพระราชทานแด่สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีโดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้าอิทธิเทพสรรค์ กฤดากร ผู้อำนวยการกรมศิลปากร ในสมัยนั้นเป็นผู้ออกแบบและเป็นผู้อำนวยการก่อสร้าง เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2469 ต่อมาได้รับการซ่อมแซมและก่อสร้างเพิ่มเติมในสมัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ในบริเวณมีพระตำหนักหลายหลังมีชื่อคล้องจองกัน ได้แก่ พระตำหนักเปี่ยมสุข ปลุกเกษม เอิบเปรม เอมปรีดิ์ สร้างอยู่กลางอุทยานไม้ดอก ไม้ประดับนานาพันธุ์ โดยมีพื้นที่ด้านหนึ่งติดชายทะเล นอกจากนั้นยังมีพิพิธภัณฑ์หอย เป็นพิพิธภัณฑ์ที่ได้รวบรวมหอยทุกชนิด

ตลาดหัวหิน อยู่ที่อำเภอหัวหิน เป็นตลาดใหญ่ มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึกและโรงแรมมากมาย ทางด้านทิศตะวันออกของตัวเมืองเป็นชายหาด หาดหัวหิน เป็นสถานที่ ตากอากาศที่มีชื่อเสียงมาช้านาน มีทรายขาว เหมาะแก่การเล่นน้ำทะเล พักผ่อนยามว่าง

กรมหลวงชุมพร พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพร เขตรอุดมศักดิ์ (ต้นราชสกุล อาภากร) ทรงเป็น พระเจ้าลูกยาเธอ ในพระบาทสมเด็จ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 นับลำดับราชสกุลวงศ์เป็นพระองค์ที่ 28 มีพระนามเดิมว่า "พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์" ประสูติใน (พระบรมมหาราชวัง)เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2423 ตรงกับวันอาทิตย์ แรม 3 ค่ำ เดือนอ้าย ปีมะโรง จุลศักราช 1242 เวลา 14.57 และทรงเป็น พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์ที่ 1 ในเจ้าจอมมารดาโหมด ธิดาเจ้าพระยาสุยาสุรวงศ์ ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) พระองค์ทรงมีพระกนิษฐา

และพระอนุชาร่วมพระมารดา 2 พระองค์ คือ พระองค์เจ้าหญิงอรองค์อรรคยุพา (สิ้นพระชนม์เมื่อทรงพระเยาว์) และพระองค์เจ้าสุริยงประยุรพันธ์ วังกรมหลวงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ หรือ วังนางเลิ้ง เป็นวังที่ประทับของพลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ ตั้งอยู่ริมถนนลูกหลวงใกล้ปากคลองเปรมประชากรด้านทิศใต้ สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประทับอยู่ที่นี่จนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวต่อมา เมื่อ พ.ศ.2491วังนี้ ใช้เป็นที่ตั้งของ โรงเรียนพณิชย์การพระนคร ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพาณิชยการพระนคร

เขื่อนรัชชประภา มีชื่อเรียกดั้งเดิมว่า เขื่อนเชี่ยวหลาน เป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งที่สองของภาคใต้ อยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อก่อนสร้างแล้วเสร็จได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานนามให้ใหม่ว่า “เขื่อนรัชชประภา” มีความหมายว่า “แสงสว่างแห่งราชอาณาจักร” ทัศนียภาพโดยรอบบริเวณเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ สวยสดงดงาม และสงบร่มรื่น เหมาะแก่การไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวปีละกว่า 70,000 คน ให้เดินทางมาเยี่ยมชมเขื่อนรัชชประภา

เส้นทางที่ 2 ผจญภัยทักทายสายน้ำ

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากหาดใหญ่ เพื่อเตรียมตัวเดินทางเข้าจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.00 น. - ถึงจังหวัดนครศรีธรรมราช แวะนมัสการที่วัดพระธาตุวรมหาวิหาร

12.00 น. - รับประทานอาหารที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.30 น. - เดินทางเข้าอุทยานน้ำตกกรุงชิง พร้อมที่จะไปล่องแก่งกรุงชิง

15.00 น. - เตรียมตัวล่องแก่งกรุงชิงที่ธารน้ำตกไหลผ่าน

18.00 น. - เข้าที่พักอุทยาน

วันที่สอง

06.00 น. - ชมทะเลหมอกบนยอดเขาก่อนเตรียมตัวขึ้นถ้ำหงส์

08.00 น. - เตรียมตัวขึ้นถ้ำหงส์

12.00 น. - ก่อนกลับรับประทานอาหารที่พัก

13.00 น. - เดินทางออกจากอุทยาน

15.30 น. - นั่งเรือชมนกเป็ดน้ำที่จังหวัดพัทลุง

17.30 น. - เข้าที่พักจังหวัดพัทลุง

วันที่สาม

8.00 น. - รับประทานอาหารเช้า คณะทัวร์บริการ

09.30 น. - ออกจากจังหวัดพัทลุงพร้อมเข้าจังหวัดสงขลา

11.30 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่สวนสาธารณะป่าเปรม พร้อมทำกิจกรรมของคณะทัวร์

16.00 น. - เดินทางกลับหาดใหญ่

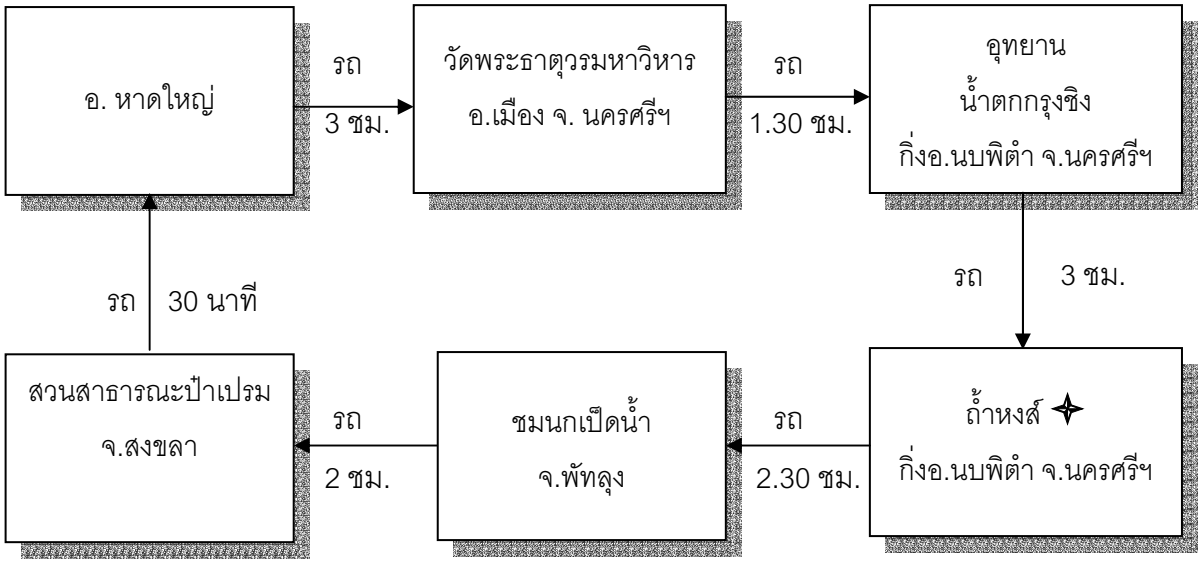

ภาพที่ 4.53 เส้นทางที่ 2 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

วัดพระธาตุวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ตำบลในเมืองมีเนื้อที่ 25 ไร่ 2 งาน วัดพระมหาธาตุเป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อ วัดพระบรมธาตุ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจดทะเบียนวัดพระมหาธาตุเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ ตามตำนานกล่าวว่า สร้างเมื่อปี พ.ศ.854 สร้างมามากกว่า 1,500 ปี มีศิลปะการ

ก่อสร้างแบบศรีวิชัย โดยเจ้าชายธนกุมารและพระนางเหมชาลาและบาคู (นักบวช) ชาวลังกา เป็นผู้นำเสด็จพระบรมธาตุมาประดิษฐาน ณ หาดทรายแก้วและสร้างเจดีย์องค์เล็ก ๆ เพื่อเป็นที่หมายไว้ ต่อมาปี พ.ศ. 1093 พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช (พระเจ้าจันทรภาณุ) ได้ทำการสร้างเมืองนครศรีธรรมราชขึ้น พร้อมการก่อสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่เป็นทรงศาญจิ และในปี พ.ศ. 1770 พระองค์จึงได้รับเอาพระภิกษุจากลังกามาตั้งคณะสงฆ์และบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นไปตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อันเป็นแบบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันคือ เป็นทรงระฆังคว่ำ รอบพระมหาธาตุมีเจดีย์ 158 องค์ สูงจากฐานถึงยอด 37 วา 2 ศอก ยอดสุดของปล้องไฉนหุ้มทองคำเหลืองอร่าม สูง 6 วา 1 ศอก แผ่เป็นแผ่นหนาเท่าใบลานหุ้มไว้ น้ำหนัก 800 ชั่ง (หรือ 960 กิโลกรัม) ภายในวัดพระมหาธาตุฯวิหารที่มีความสำคัญหลายองค์ประดิษฐานอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระวิหารหลวง ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา วิหารสามจอมมีพระพุทธรูป "พระจ้าศรีธรรมโศกราช" ทรงเครื่องอย่างกษัตริย์ วิหารพระมหาภิเนษกรม (พระทรงม้า) ทางขึ้นไปบนลานประทักษิณ วิหารทับเกษตร วิหารเขียน และวิหารโพธิ์ลังกาซึ่งเป็นที่จัดและแสดงโบราณวัตถุ

อุทยานน้ำตกกรุงชิง ตั้งอยู่ภายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวงตำบลกรุงชิง กิ่งอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำตกกรุงชิง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามเป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาว จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง ที่มาของชื่อ กรุงชิง มาจากพันธุ์ชนิดชนิดหนึ่งในตระกูลปาล์ม ชื่อว่า "ต้นชิง" ที่มีอยู่มากมายในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จากที่ทำการอุทยานฯ นักท่องเที่ยวจะต้องเดินเท้า เพื่อเข้าไปชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตก โดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ (ไป-กลับ ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง) เส้นทางบางช่วงเป็นทางลาดชัน แต่ก็ไม่มากนัก สามารถเดินไปตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติได้อย่างสะดวก

ถ้ำหงส์ ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติเขานัน เป็นถ้ำที่มีลำธารน้ำไหลผ่านภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยรูปร่างแปลกตามากมาย และมีลักษณะพิเศษคือ มีน้ำตกภายในถ้ำมากกว่า 5 ชั้น การเดินชมถ้ำจะต้องเดินลุยน้ำไปตามลำน้ำระยะทางประมาณ 300 เมตร ในฤดูฝนจะมีน้ำหลากจึงไม่เหมาะแก่การท่องเที่ยว และในถ้ำมีค้างคาวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นถ้ำที่เหมาะสำหรับการศึกษาการกำเนิดของหินได้เป็นอย่างดี ตั้งอยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ขน.6 (คลองลำแพน) การเดินทางใช้เส้นทางเดียวกับทางไปน้ำตกกรุงนาง แต่เมื่อถึงบ้านห้วยพานให้เลี้ยวเข้าทางหลวงจังหวัดหมายเลข 4188 ตรงไปประมาณ 7 กิโลเมตร จะถึงทางเข้าถ้ำหงส์

สวนสาธารณะป่าเปรม ตั้งอยู่ก่อนข้ามสะพานติณสูลานนท์ทางทิศใต้ ซ้ายมือมีความร่มรื่น ภายในมีสนามหญ้า แมกไม้นานาพันธุ์ และยังมีหอประชุมอีกด้วยในสวนแห่งนี้เป็นที่นิยมในการถ่ายรูปของบุคคลทั่วไป และนิสิตที่จบการศึกษา หรือในวันสำคัญต่างๆ เช่นงานรับปริญญา งานแต่งงาน เป็นต้น ของชาวสงขลา เนื่องจากมีความสวยงาม เหมาะที่จะเก็บภาพเป็นที่ระลึกอันน่าประทับใจในช่วงเย็น บริเวณแห่งนี้ก็เป็นอีกที่ที่ชาวสงขลานิยมมาออกกำลังกาย วิ่งจ๊อกกิ้ง และเดินเล่นพักผ่อน

เส้นทางที่ 3 **ปรากฏการณ์ธรรมชาติน่าค้นหา**

วันแรก

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดยะลา

12.00 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่จังหวัดตรัง คณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางเข้าบ่อน้ำร้อนควนแดง ที่อำเภอกันตัง แล้วเดินป่าชมธรรมชาติ

15.30 น. - เดินทางเข้าที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สอง

08.00 น. - รับประทานอาหารเช้า โดยคณะทัวร์บริการ

09.00 น. - ถึงท่าเรืออ่าวพระนาง เพื่อที่จะนั่งเรือไปปีนเขาที่ถ้ำพระนาง

12.00 น. - รับประทานอาหารที่ถ้ำพระนาง โดยคณะทัวร์บริการ

13.00 น. - เดินทางกลับก่อนเข้าที่พักแวะคลองสองน้ำและหาดนราทัศน์

17.00 น. - เข้าที่พักจังหวัดกระบี่

วันที่สาม

08.00 น. - เดินทางออกจากจังหวัดกระบี่ พร้อมแวะเที่ยวที่พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อมและถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด

12.30 น. - รับประทานอาหารกลางวันที่จังหวัดตรัง โดยคณะทัวร์บริการ

13.30 น. - เดินทางกลับยะลา

18.00 น. - ถึงจังหวัดยะลา

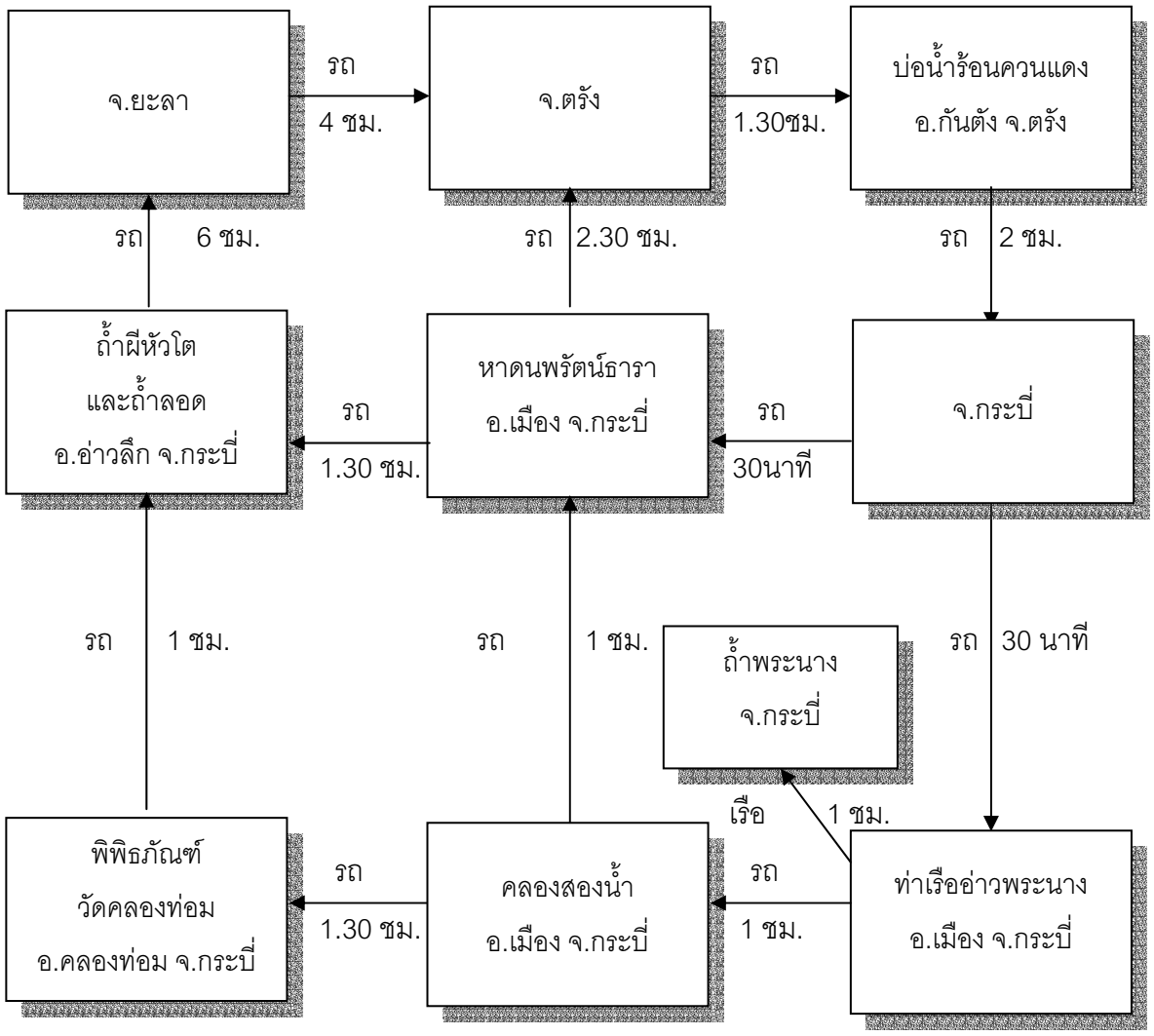

ภาพที่ 4.54 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวผสมผสานสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน

หมายเหตุ : ไม่มีข้อจำกัดของการท่องเที่ยวสามารถเที่ยวได้ทุกประเภทในกรณีรถใหญ่เข้าไม่ได้สามารถเปลี่ยนเป็นรถเล็กแทน

รายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 3 วัน ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

บ่อน้ำร้อนควนแดง หรือวนอุทยานบ่อน้ำร้อนกันตัง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติของจังหวัดตรัง บ่อน้ำร้อนที่นี่มี 3 บ่อ แต่ละบ่อมีอุณหภูมิของน้ำแตกต่างกันไปคือ 70 องศา 40 องศา และ 20 องศา

หาดนพรัตน์ธารา เดิมมีชื่อว่า "หาดคลองแห้ง" ทั้งนี้เพราะเมื่อน้ำลง น้ำคลองที่ไหลมาจากภูเขาทางด้านเหนือจะแห้งขอดกลายเป็นหาดทรายยาวเหยียดทอดลงไปในทะเล บรรจบกับเกาะเขาปากคลอง บริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็กๆประดับด้วยทิวสนเรียงรายไปตามชายทะเลยาวเหยียด มองออกไปในพื้นน้ำ มีทิวทัศน์ของเกาะแก่งกระจัดกระจายน้อยใหญ่ เหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี มีระยะห่างจากตัวจังหวัดกระบี่ประมาณ 18 กิโลเมตร จากหาดนี้มีถนนเลียบชายฝั่งทะเลไปจนถึงอ่าวพระนางและบริเวณสุสานหอย 75 ล้านปี

ถ้ำผีหัวโต หมู่ที่ 2 บ้านบ่อท่อ ตำบลอ่าวลึกใต้ อำเภออ่าวลึกถ้ำอยู่ในเขาของกลุ่มเขาถ้ำลอดใต้ เป็นภูเขาหินปูนในอ่าวพังงาในแนวเทือกเขาภูเก็ต ตัวถ้ำอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ประมาณ 10 เมตร ภูมิประเทศโดยรอบถ้ำเป็นป่าชายเลน มีลักษณะเป็นอ่าวภายในลักษณะ ของถ้ำเป็นถ้ำโปร่งมีอากาศและแสงสว่างเข้าไปในถ้ำได้หลายทิศทาง ลมพัดผ่านตลอด มีหินงอกหินย้อยภายในถ้ำมีลักษณะเป็นถ้ำที่แท้จริง ทางเข้าถ้ำหันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือมีความลาดชันประมาณ 45 องศา หน้าถ้ำกว้างพอควร ภายในแบ่งเป็น 2 คูหาใหญ่ มีทางเข้า 2 ทาง ทั้งสองคูหาเดินทะลุถึงกันได้มีความกว้างขวางและเพดานสูง ภายในถ้ำพบเศษกระดูกมนุษย์ และกองเปลือกหอยแครง (Arcidae) จำนวนมากกองสุมอยู่บริเวณพื้นถ้ำภาพเขียนมีปรากฏในถ้ำทั้งสองคูหาตามฝาผนังถ้ำและเพดานเป็นจุดๆ ไปภาพเขียนกลุ่มใหญ่อยู่บนฝาผนังถ้ำด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ในคูหา 2 เขียนต่อเนื่องกันตลอดแนวยาวผนัง ลักษณะภาพเขียนสีที่ถ้ำผีหัวโตนี้แตกต่างไปจากภาพเขียนสีที่พบในที่อื่นๆ ในประเทศไทย ภาพที่ปรากฏเป็นภาพคน ภาพสัตว์ประเภท นก ไก่ ปลา ปลาหมึก จระเข้ เม่น และกุ้ง ภาพมือและเท้า และภาพลายเส้น ซึ่งอาจเป็นภาพเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น แห หรืออวน และเรือ เป็นต้น

ถ้ำลอด เป็นโพรงถ้ำเหนือน้ำใต้ภูเขาใหญ่ในทะเล บริเวณปากอ่าวพังงา เกิดขึ้นจากการที่ฐานของภูเขาถูกน้ำทะเลกัดเซาะ ต่อเนื่องกันมานับเป็นเวลาล้านๆ ปี จนทะลุไปโผล่อีกด้านหนึ่งของภูเขา มีลักษณะเป็นโพรงถ้ำขนาดใหญ่ใต้ภูเขา มีหินงอกหินย้อยบนเพดานถ้ำสวยงามมาก ซึ่งบริเวณถ้ำลอดนี้ เป็นทางผ่านของเรือท่องเที่ยวที่เดินทางจากเกาะปันหยีไปเขาตะปูและเขาพิงกัน โดยการเดินทางไปถ้ำลอดใช้เวลาเดินทางจากเกาะปันหยีเพียงประมาณ 15 นาที เท่านั้น

ท่าเรืออ่าวพระนาง เป็นที่ขึ้นของนักท่องเที่ยวทางทะเล อ่าวพระนางหรืออ่าวถ้ำพระนาง ไม่ใช่อ่าวนาว เป็นอ่าวที่มีชื่อคล้ายกันแต่อยู่คนละที่กัน หากยืนจากอ่าวนางแล้วมองไปทางซ้ายจะเห็นสันเขาทอดตัวเป็นแนวยาวไปในทะเล ท้ายสุดของกำแพงภูเขานั้นมีถ้ำอยู่ถ้ำหนึ่งชื่อว่าถ้ำพระนาง ปากทางเข้าถ้ำมีลักษณะเป็นอ่าวที่หาดทรายทอดตัวเป็นแนวทางยาวไปจนถึง ปากถ้ำนี่ล่ะที่เป็นที่มาของชื่ออ่าวถ้ำพระนาง หรือมักจะเรียกกันสั้นๆ ว่าอ่าวพระนาง

ถ้ำพระนาง ถ้ำพระนางมีขนาดไม่กว้างนักผู้คนที่ไปนิยมปีนป่ายขึ้นไปเพื่อเดินทะลุไปยังจุดชมวิว เมื่ออยู่บนนั้นแล้วมองลงมาจะเห็นชายหาดของอ่าวพระนางสวยงาม ชมวิว ถ่ายภาพ เล่นน้ำที่ชายหาดหน้าถ้ำ

คลองสองน้ำ เป็นลำธารสายสั้นๆ ประมาณ 5 กิโลเมตร กำเนิดจากแอ่งน้ำผุดบนเขาช่องพระแก้ว ไหลผ่านสระมรกตก่อนไปบรรจบกับทะเล ทำให้พื้นที่แอ่งน้ำท่าปอมเป็นป่าพรุ ที่มีลักษณะพิเศษคือ มีน้ำเค็มและน้ำจืดไหลมาบรรจบกัน มีพื้นที่ราว 300 ไร่ คลองสองน้ำนี้ใสราวกระจกมองดูเป็นสีเขียวมรกต เนื่องจากมีสารละลายหินปูนหรือแคลเซียมคาร์บอร์เนตและกำมะถันปนอยู่มาก เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง ทั้งระบบนิเวศแบบป่าพรุน้ำจืดแบบพื้นที่ชุ่มน้ำ แบบป่าดิบ และแบบป่าชายเลน จึงเป็นที่อยู่อาศัยของทั้งปลาน้ำจืดและน้ำกร่อย ป่าท่าปอม คลองสองน้ำ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 บ้านหนองจิก ต.เขาคราม อ.เมือง จ.กระบี่ เป็นป่าชายเลนที่มีน้ำเค็มท่วมถึง ผสมกับป่าพรุที่มีธารน้ำจืด เป็นธารน้ำพุที่ผุดจากใต้ดิน ไหลหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนตามเวลาน้ำขึ้นน้ำลง คลองท่าปอม จึงเป็นคลองสองน้ำ คือ น้ำจืดและน้ำเค็ม แต่เดิมชาวบ้านถือเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ไม่ค่อยมีใครเข้าไปในพื้นที่ป่า จนมีชาวบ้านที่เก่งกล้าและมีอาคมเข้าไปบุกเบิกพื้นที่และทำไร่ทำสวน จากนั้นมีชาวบ้านเข้ามาอยู่อาศัยกันมากขึ้น แต่ด้วยความเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ จึงได้ช่วยกันดูแลปกปักรักษาป่าไว้ อบต.เขาครามโดยการสนับสนุนงบประมาณจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเป็นสะพานไม้ยกระดับ 2 เมตรจากพื้นดิน ทำเป็นวงรอบพื้นที่ป่า ระยะทาง 700 เมตร และจัดเจ้าหน้าที่ดูแล รากไม้คดเคี้ยวแตกแขนงแผ่กว้าง และปลาน้ำจืดปลาน้ำเค็ม ที่สลับกันมาว่ายเวียนหาอาหาร เป็นที่งดงามและหาดูได้ยาก หากเดินทวนกระแสน้ำท่าปอมขึ้นไป จนถึงเขตหวงห้าม จะพบสระน้ำสีไพลินกลางป่าเขียว เรียกว่าแอ่งท่าปอม หากเดินต่อไปอีก 500 เมตร จะพบแอ่งน้ำลักษณะเดียวกัน เรียกว่า สระน้ำช่องพระแก้ว สามารถเที่ยวชม คลองสองน้ำ ได้ตลอดทั้งปีควรเที่ยวชมในเวลาที่น้ำลงน้ำ จะสวยใสมาก

พิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ที่ตั้งและการเดินทาง อยู่ในวัดคลองท่อม ถ. เพชรเกษม ต. คลองท่อมใต้ อ. คลองท่อม ห่างจากที่ว่าการ อ.คลองท่อม ประมาณ 1 กม. ประวัติในปี พ.ศ. 2523 กรมศิลปากรได้ขุดค้นเนินดินที่หมู่ 2 บ้านควนลูกปัด ต. คลองท่อมใต้ พบลูกปัดโบราณ รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้อีกมากมาย จึงสันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้น่าจะเป็นแหล่งชุมชนหรือเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งในเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้กับเอเชียอาคเนย์ เพราะโบราณวัตถุบางชิ้นเป็นของจากดินแดนอันห่างไกล ทั้งจากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ อีกทั้งน่าจะเคยเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมลูกปัดที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในดินแดนแถบนี้ ต่อมาโบราณวัตถุเหล่านี้ถูกขุดขโมยเรื่อยมาจนสูญหายไปเป็นจำนวนมาก พระครูอาทรสังวรกิจ เจ้าอาวาสวัดคลองท่อม เกรงว่าสมบัติของชาติจะถูกทำลายจนไม่มีเหลือ ราวปี พ.ศ. 2525 จึงเริ่มซื้อรวบรวมลูกปัดและโบราณวัตถุจากชาวบ้านนำมาเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์

การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว สำหรับการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยวของเขตภาคใต้ผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดังกล่าว แสดงรายละเอียด ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.33 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอิสระท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ระยะเวลาท่องเที่ยว	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยว					
	เส้นทางที่ 1		เส้นทางที่ 2		เส้นทางที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม						
- ระยะเวลา 1 วัน	202	40.40	164	32.80	134	26.80
- ระยะเวลา 2 วัน	174	34.80	144	28.80	182	36.40
- ระยะเวลา 3 วัน	148	29.60	157	31.40	195	39.00

จากตารางที่ 4.33 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมเส้นทางที่ 1 วัฒนธรรมโบราณคดีสมบัติโลกมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย มีทั้งถ้ำ วัด สำนักสงฆ์ วัตถุโบราณและโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์พระพุทธรูปต่าง ๆ และที่สำคัญมีพระพุทธรูปที่มีความงดงามและยังมีพระปรมาภิไธยย่อของพระเจ้าแผ่นดินและยังได้ชมฝูงลิงจำนวนมากที่ลงมาหาอาหาร

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 ตำนานอันเล่าขาน มากที่สุด สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางในจังหวัดชายแดนภาคใต้และมีพระนอนที่วัดหาดใหญ่ใน ซึ่งเชื่อกันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศนิยมไปนมัสการ และมัสยิดกรือเซะ ซึ่งมีตำนานเล่าสืบต่อกันมาพร้อมกับตำนานเจ้าแม่ลิ้มก่อเหนี่ยว ซึ่งสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 2 แห่งมีความเก่าแก่มาก และยังได้ชมเมืองโบราณยะรัง ซึ่งเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ของประเทศไทย และได้ไปนมัสการหลวงพ่อทวดที่วัดช้างไห้ อันเป็นที่รู้จักกันดีของชาวพุทธทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีความเคารพนับถือหลวงพ่อทวด เพื่อการบนบานอธิษฐานซึ่งได้ผลตามประสงค์ความศักดิ์สิทธิ์จึงเลื่องลือไปไกล

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 อดีตอันเล่าลือ สถาปัตยากรรมมากที่สุดสาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่ได้เที่ยวชมวัดที่มีความเก่าแก่มานาน คือวัดเขียนบางแก้ว มีอายุกว่า 1,000 ปี สร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย และได้ศึกษาความสำคัญด้านศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษาเล่าเรียน และการพัฒนาจิตใจ ภายในวัดถ้ำคูหาสวรรค์ ต่อจากนั้นได้ชมความงามวิจิตรตระการตาตามธรรมชาติ มีหินงอกหินย้อย และยังเป็นสถานที่วิปัสสนาปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชนในกลุ่มของผู้แสวงหาธรรมอีกด้วย คือวัดถ้ำสุมะโน และวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ สร้างมากกว่า 1,500 ปี มีพระวิหารหลวงซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา

ตารางที่ 4.34 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ระยะเวลาท่องเที่ยว	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยว					
	เส้นทางที่ 1		เส้นทางที่ 2		เส้นทางที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม						
- ระยะเวลา 1 วัน	181	36.20	160	32.00	159	31.80
- ระยะเวลา 2 วัน	172	34.40	141	28.20	187	37.40
- ระยะเวลา 3 วัน	196	39.20	175	35.00	129	25.80

จากตารางที่ 4.34 พบว่านักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมเส้นทางที่ 1 ตำนานแผ่นดินไชยา มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่ได้ครบทุกอรรถรส ไม่ว่าจะเป็นถ้ำสิงขร ซึ่งมีปติมากรรมทางพระพุทธประวัติ ได้แก่ องค์พระพุทธรูปเป็นภาพเทพชุมชน ในบรรดาภาพเหล่านั้นมีพระพรหม เทพกุมภ์ภัณฑ์ ท้าวเวสสุวัณ(ยักษ์) และเทพรูปสัตว์ในเทพนิยาย

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 อนุสรณ์แห่งวีรกรรม มากที่สุด สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น วัดราษฎร์อุปถัมภ์เป็นวัดที่มีภูเขาล้อมรอบสมบูรณ์ด้วยต้นไม้ใหญ่ในวัดมีถาวรวัตถุทางธรรมที่สำคัญ คือ พระธาตุเจดีย์มีเทพนิมิต และได้ชมอนุสาวรีย์วีรสตรีท้าวเทพกษัตรีและท้าวศรีสุนทร และได้ชมแหล่งประวัติเมืองกลางที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะเคยเป็นค่ายสู้รบ

กับพม่าที่วัดพระนางสร้าง และได้ชมสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่วัดพระทอง หรือ วัดพระผุดเป็นพระพุทธรูปผุดขึ้นมาจากพื้นดินเพียงครึ่งองค์

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 1 ประตูสู่แหล่งศิลาจารึก มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางเชิงวัฒนธรรมที่หาชมความงามจากจิตรกรรมฝาผนังที่เล่าเรื่องราวพุทธประวัติทศชาติชาดก และพุทธประวัติของเจ้าชายสิทธัตถะ และ ชมพระนอนที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลกที่วัดหาดใหญ่ใน ได้ชมภาพเขียนสีอายุพันปีที่ถ้ำผีหัวโตและถ้ำลอด ได้ชมโบราณวัตถุ จากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ ซึ่งหาชมได้ยากจากพิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม

ตารางที่ 4.35 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอิสระท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

ระยะเวลาท่องเที่ยว	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยว					
	เส้นทางที่ 1		เส้นทางที่ 2		เส้นทางที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ						
- ระยะเวลา 1 วัน	196	39.2	165	33	139	27.8
- ระยะเวลา 2 วัน	187	37.4	108	21.60	205	41
- ระยะเวลา 3 วัน	176	35.2	198	39.6	126	25.2

จากตารางที่ 4.35 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมเส้นทางที่ 1 ศูนย์รวบรวมธรรมชาติ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่รวบรวมธรรมชาติอย่างงดงามเข้าด้วยกัน ไปชมน้ำตกร้อนที่มีควันลอยกรุ่นดูแล้วก็สวยแปลกตาดี เดินชมธรรมชาตินี้ก็จะร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ ถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ พักผ่อนบริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็ก ๆ ประดับด้วยทิวสนเรียงรายไปตามชายทะเลยาวเหยียดที่หาดนพรัตน์ธารา

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 สายน้ำ ลำธาร อันดามันมากที่สุดสาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่เที่ยว 2 วัน แต่ได้เที่ยวสถานที่ธรรมชาติหลายแห่งได้ท่องเที่ยวไปดูน้ำตกร้อน ซึ่งเกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินบางช่วงของสายน้ำก็จะมีควันลอยกรุ่นดูแล้วสวยแปลกตาดี และที่น่าตื่นตาตื่นใจกับความสวยงามของน้ำที่เป็นสีเขียวมรกตของสระมรกตและไปดำน้ำดูปะการังที่สวยงามใต้ท้องทะเลที่เกาะพีพีดอน

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 2 พรรณไม้หลากหลายพืชพันธุ์ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่จะได้พบกับความงามยามพลบค่ำตอนพระอาทิตย์ตกดินที่แหลมพรหมเทพ และชมพรรณไม้ที่หายาก คือ “ปาล์มหลังขาว” ที่เขาพระแทว พบกับความตื่นเต้นในการลอดถ้ำเลเขากอบ โดยนอนราบไปกับเรือเพื่อชมความงามของหินงอกหินย้อยเปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร

ตารางที่ 4.36 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

ระยะเวลาท่องเที่ยว	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยว					
	เส้นทางที่ 1		เส้นทางที่ 2		เส้นทางที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ						
- ระยะเวลา 1 วัน	178	35.60	165	33.00	157	31.40
- ระยะเวลา 2 วัน	141	28.20	190	38.00	169	33.80
- ระยะเวลา 3 วัน	154	30.80	161	32.20	185	37.00

จากตารางที่ 4.36 พบว่านักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมเส้นทางที่ 1 อลังการธรรมชาติใต้สุดสยามเมืองงามชายแดน มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่จะได้พบกับความมหัศจรรย์ของธรรมชาติเกิดบ่อน้ำพุร้อน และอาบน้ำแร่แช่น้ำร้อนเป็นสปาธรรมชาติที่บ่อน้ำพุร้อน อ.เบตง ชมความงดงามของดอกไม้เมืองหนาวที่อ.เบตง ความสวยงามไม่แตกต่างจากดอกไม้เมืองหนาวของภาคเหนือเลยแม้แต่นิดเดียว แวะชมและชิมรสชาติของต้นตำรับส้มโชกุน

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 2 ร่มรื่นสมบูรณ์พรรณไม้นานาชนิด มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากพบความความงดงามของหินงอกหินย้อยบนผนังถ้ำเป็นรูปปั้นลักษณะต่าง ๆ และมีน้ำหยดตามเพดานถ้ำที่ถ้ำแก้วสุรกานต์ ไปชมและเล่นน้ำตกที่สวยงามเพราะขุนเขาแห่งนี้เต็มไปด้วยความรื่นรมย์ความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ด้วยพรรณไม้นานาชนิด มีน้ำตกที่สวยงามประมาณ 50 ชั้น และที่น้ำตกพรหมโลก พบกับความงดงามของชั้นน้ำตกไหลลดหลั่นกันประมาณ 100 ชั้น ไหลลงมาจากหน้าผาสูงลดระดับตามความลาดเอียงของภูเขาที่น้ำตกอ้ายเขียว ไปพบกับความเงียบสงบ มีเสน่ห์น่าค้นหา ศึกษาชีวิตของชาวประมงเก็บอวน ทอดแห ก่อกองไฟหาอาหารยามเช้าเหล่านี้ล้วนเป็นวิถีชีวิตจริงของชาวหาดท่าศาลา

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 เป็นสุข สนุกที่อ่าวไทย มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากไปชมพรรณไม้ป่าดิบชื้นขึ้นขึ้นปกคลุมอย่างหนาแน่น มีน้ำตก 7 ชั้น ที่สวยงามซ่อนตัวอยู่กลางป่าที่น้ำตกหน่อตง เตรียมพร้อมกับการเดินป่าชมธรรมชาติความเขียวขจีของป่า เพื่อเข้าไปชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตกกรุงชิงและเป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ชมทะเลหมอกและ บรรยากาศอันร่มรื่น แวะพักผ่อนหย่อนใจการชมวิว และเล่นน้ำที่หาดแสนสุขลำป่า

ตารางที่ 4.37 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอิสระท่องเที่ยวแบบผสมผสาน

ระยะเวลาท่องเที่ยว	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยว					
	เส้นทางที่ 1		เส้นทางที่ 2		เส้นทางที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน						
- ระยะเวลา 1 วัน	149	29.80	187	37.40	164	32.80
- ระยะเวลา 2 วัน	169	33.80	151	30.20	180	36.00
- ระยะเวลา 3 วัน	184	36.80	175	35.00	141	28.20

จากตารางที่ 4.37 พบว่านักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมเส้นทางที่ 2 ตระการตาทิวทัศน์ธรรมชาติ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่นักท่องเที่ยวจะได้รับการสัมผัสถึงธรรมชาติความงามของน้ำตกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ นักท่องเที่ยวสามารถลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ซึ่งเชื่อกันว่าจะดีต่อสุขภาพ ประหนึ่งสปาธรรมชาติออกแบบให้อย่างมหัศจรรย์ที่น้ำตกร้อน แวะชมและสักการะขอพรจาก “เจ้าแม่กวนอิม” อีกทั้งสามารถแวะกราบไว้ “พระพุทธรูปหยกขาว” และ“พระพุทธบาทจำลอง”ได้อีกด้วยพร้อมนำอาหารให้ฝูงลิงที่มาอาศัยอยู่ภายในบริเวณวัดถ้ำเสือ

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 มหัศจรรย์ทุ่งหญ้ากลางทะเลมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากไปเที่ยวเกาะที่ใหญ่ที่สุดในทะเลตรัง ที่เกาะลิบงเป็นเกาะที่เต็มไปด้วยหญ้าทะเลและปลาพะยูน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมฝูงใหญ่ของประเทศไทย ยังเป็นแหล่งรวมของนกหลายชนิดทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ ซึ่งมีนกชายเลนจำนวนมากที่เดินทางมาจากแถบหนาวบินมาอาศัยซึ่งมีนกชนิดต่างๆกว่า 112 ชนิด โดยการนั่งเรือเที่ยวชมนกและจะเห็นหญ้าทะเลขึ้นเขียวขจีเหมือนกับทุ่งหญ้ากลางทะเล ซึ่งเป็นธรรมชาติ

ที่มีทิวทัศน์งดงามที่อุทยานนกน้ำคูขุด พร้อมกับบรรยากาศสงบร่มรื่นจากร่มไม้และความเย็นสบายจากสายน้ำตกเหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจที่น้ำตกโตนปลิว

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 1 ชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแห่งพรรณไม้ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่ได้พบกับปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ มีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัยที่วัดพระธาตุวรมหาวิหาร และมีพระบรมธาตุเจดีย์ตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อีกทั้งชมทิวทัศน์ธรรมชาติสวยงามพรรณไม้ตระกูลต่างๆเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญและยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างชุกชุมที่น้ำตกสีขีด พร้อมเดินทางไปกันที่ทะเลหมอกก่อนกลับแวะถ่ายรูป กับแมกไม้นานาพันธุ์ที่สวนสาธารณะป่าเปรมไว้เป็นที่ระลึกอันน่าประทับใจ

ตารางที่ 4.38 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ท่องเที่ยวแบบผสมผสาน

ระยะเวลาท่องเที่ยว	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยว					
	เส้นทางที่ 1		เส้นทางที่ 2		เส้นทางที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน						
- ระยะเวลา 1 วัน	138	27.60	185	37.00	177	35.44
- ระยะเวลา 2 วัน	152	34.00	158	31.66	190	38.00
- ระยะเวลา 3 วัน	171	34.20	144	28.80	185	37.00

จากตารางที่ 4.38 พบว่านักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมเส้นทางที่ 2 นิทานเล่าขานตา ยาย มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากไปท่องเทียวทะเลอ่าวไทยกันที่เกาะสมุย เกาะแตน เกาะมัตสุม ร่มรื่นไปด้วยต้นมะพร้าว ป่าชายหาดและป่าชายเลนสีเขียวขจี เหมาะสำหรับผู้รักธรรมชาติหรือสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอันบริสุทธิ์ อีกทั้งยังมีชายหาดที่สวยงามให้เลือกเล่นน้ำได้ ได้แก่ อ่าวออก อ่าวตก และหาดไตจีน

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 รวบรวมอนุรักษ์ฟื้นฟูสัตว์น้ำมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีความตื่นเต้นในการเดินทางลอดถ้ำมรกต เพราะจะเข้าออกได้เฉพาะช่วงน้ำลงเท่านั้น ปากถ้ำเป็นโพลงเล็ก ๆ สูงพ้นน้ำพอเรือลอดได้ การเข้าออกจะต้องลอยคอในน้ำ ลอดถ้ำอันมืดมิด

ผ่านเส้นทางคดโค้งเมื่อพ้นปากถ้ำจะเป็นหาดทรายขาวสะอาดทั้งเกาะและเวิ้งถ้ำเป็นสีเขียวมรกตงดงามตระการตา จากนั้นไปชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำซึ่งรวบรวมพันธุ์สัตว์น้ำที่หาดูยากไว้จำนวนมาก เช่น ปลาการ์ตูน ปลาปักเป้ากล่อง ปลาสินสมุทร ปลาไหลไฟฟ้า ที่พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคลตรัง และไปพบกับความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทยที่ถ่ำเลขากอบ ภายในถ้ำจะมีหินงอกหินย้อยรูปร่างต่าง ๆ บนเพดานและพื้นถ้ำ มีถ้ำลอด ที่จะต้องนอนราบไปกับเรือเพื่อลอดถ้ำ เปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วันนักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 ปรากฏการณ์ธรรมชาติน่าค้นหา มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากพบกับความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติได้สร้างขึ้นคือ บ่อน้ำร้อนควนแดง เป็นบ่อน้ำร้อนที่มี 3 บ่อ แต่ละบ่อมีอุณหภูมิของน้ำแตกต่างกันไป คือ 70 องศา 40 องศา และ 20 องศา ค้นพบกับพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่คลองสองน้ำที่มีลักษณะพิเศษ คือ มีน้ำเค็มและน้ำจืดไหลมาบรรจบกับทะเลคลองสองน้ำนี้ใสราวกระจกมองดูเป็นสีเขียวมรกต เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมีปลาน้ำจืดปลาน้ำเค็มที่สลับกันมาว่ายเวียนหาอาหารเป็นที่งดงามและหาดูได้ยาก

คำถามการวิจัยข้อ 3 การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวของภาคใต้ ควรดำเนินการในลักษณะใด สำหรับการสร้างเครือข่ายภาคีการท่องเที่ยวภาคใต้ สร้างในรูปแบบคณะกรรมการโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆของภาคใต้ให้กับนักท่องเที่ยว
2. ประสานงานด้านการท่องเที่ยวกับเครือข่ายอื่นๆ
3. ให้คำปรึกษากับนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวอิสระและกลุ่มจัดทัวร์
4. ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ติดต่อผ่านเครือข่าย

กรรมการเครือข่ายปรับเส้นทางการท่องเที่ยวประกอบด้วย

1.ทัวร์ทูเดย์ ยะลา	จ.ยะลา	ประธานเครือข่าย
2.ปรินดาทัวร์	จ.สงขลา	กรรมการ
3.แซนด์ แอนด์ ซี ทัวร์	จ.สตูล	กรรมการ
4.ทัวร์รักทะเลดอทคอม	จ.ภูเก็ต	กรรมการ
5.นายพิทักษ์ สุวรรณรัตน์ (กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว)	จ.สุราษฎร์ธานี	กรรมการ
6.อ่าวนางกรุ๊ป	จ.กระบี่	กรรมการ
7.อสุเดนท์ทัวร์ (ด่านจังโหลน)	จ.สงขลา	กรรมการ
8.เอส.ที.ปาดัง แฮปปี้ทัวร์	ประเทศมาเลเซีย	กรรมการ
9.นางนันทรัตน์ นามบุรี	นักวิจัย	กรรมการและเลขานุการ
10.นางสาวศิริณา หลักทรัพย์	ผู้ช่วยวิจัย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อุปสรรคและปัญหาสำหรับสำหรับการดำเนินงานในลักษณะเครือข่าย สำหรับอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานของเครือข่าย พบว่า การไม่มีสถานที่เป็นศูนย์รวมให้กับเครือข่าย ทำให้ขาดการวางแผนและการประสานงานระหว่างเครือข่ายเอง อีกทั้ง นักท่องเที่ยวไม่มีความมั่นใจว่าการติดต่อ คณะกรรมการนั้นเป็นธุรกิจส่วนตัวหรือผู้คอยเสนอแนะให้บริการกับนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้หรือข้ามเขตไปยังประเทศมาเลเซีย กลุ่มเครือข่ายยินดีเสนอแนะข้อมูลและประสานไปยังเครือข่ายคนอื่น ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้

สรุป

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ข้อ 3 และข้อ 4 ทำให้ 14 จังหวัดภาคใต้ มีโปรแกรมการนำเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์เพิ่มขึ้น โดยจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยวโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ จำนวนทั้งสิ้น 54 โปรแกรม และข้อมูลเหล่านี้สามารถนำเสนอไปยังแหล่งธุรกิจทัวร์ต่าง ๆ อีกทั้ง ธุรกิจโรงแรมที่มีนักท่องเที่ยวเข้าพัก เพื่อเสนอทางเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 ทำให้สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวของภาคใต้ในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อประสานงานและให้เสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางภาคใต้ และเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศมาเลเซีย

บทที่ 5
บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การปรับโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป อีกทั้งเป็นการสร้างเครือข่ายภาคีการท่องเที่ยว ตลอดจนเป็นการเก็บข้อมูลหรือสร้างข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของภาคใต้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มจัดทัวร์ อีกทั้งชุมชนตลอดจนบุคคลของรัฐ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และวิเคราะห์เชิงพรรณนา ดังนั้นสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะมีรายละเอียดดังนี้

บทสรุป

ผลการวิจัยดังกล่าวสรุปตามคำถามการวิจัยได้ดังนี้

คำถามการวิจัยข้อ 1 ปัจจุบันสถานการณ์การท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทยเป็นอย่างไร เมื่อวิเคราะห์สถานการณ์ภาคใต้ พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเปรียบเทียบกับอดีตลดลงเนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความหวาดกลัวกับภัยธรรมชาติซึ่งอาจจะเกิดขึ้น อีกทั้งปัญหาความไม่ปลอดภัยจากเหตุการณ์ความไม่สงบสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้รายได้จากการจัดทัวร์ภาคใต้ลดลงบ้าง สำหรับระดับการแข่งขันกับทัวร์อื่นๆ มีน้อยเนื่องจากทัวร์แต่ละกลุ่มมีเป้าหมายการจัดโปรแกรมแตกต่างกัน นอกจากนี้การวิเคราะห์จุดเด่นหรือจุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้พบว่ามีความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและกิจกรรมที่จัดให้นักท่องเที่ยวสำหรับจุดอ่อนนั้นพบว่าสามารถจัดท่องเที่ยวได้ตามฤดูกาลที่เหมาะสมเท่านั้น เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเกาะอีกทั้งท่องเที่ยวหาดทรายชายทะเล เมื่อฤดูฝนมีพายุทำให้ไม่สามารถจัดโปรแกรมการนำเที่ยวได้ แต่อย่างไรก็ตามภาคใต้ยังมีโอกาสที่ดีสำหรับการท่องเที่ยวกล่าวคือ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแบบธรรมชาติโดยเฉพาะหาดทราย ทะเล อีกทั้งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงอุปสรรคทางการท่องเที่ยวในปัจจุบันนี้พบว่าปัญหาภัยก่อการร้ายของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากต่อการไม่เลือกท่องเที่ยวภาคใต้ และกระทบต่อพื้นที่ใกล้เคียงโดยเฉพาะอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการท่องเที่ยวพบว่า

มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยมีการลักลอบพรรณไม้และพันธุ์พืชจากแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะพันธุ์พืชที่มีลักษณะแปลกใหม่ ยังมีการลักลอบยิงสัตว์ป่า ตลอดจนต้นไม้บางส่วนถูกทำลายและทำให้แหล่งน้ำสกปรกเนื่องจากการไม่มีจิตสำนึกของนักท่องเที่ยวนอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีผลกระทบต่อสังคมหรือชุมชนกล่าวคือบางแห่งนักท่องเที่ยวแต่งกายตามชาตินิยมแต่ไม่เหมาะสมกับประเพณีของไทยทำให้เกิดการลอกเลียนแบบที่ผิดและบางครั้งมีปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวพบว่าชุมชนร่วมกันจัดเวรยามบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดูแลความปลอดภัยการลักลอบต่างๆ และร่วมกันจัดทำป้ายบอกขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ

คำถามการวิจัยข้อ 2 โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว 14 จังหวัดภาคใต้ ของประเทศไทย ควรเป็นอย่างไร สำหรับการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปของภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและเส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน ทั้งสามกรณีดังกล่าวได้จัดเป็นเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ และนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์สรุปโปรแกรมการท่องเที่ยวได้ดังนี้

เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งแบ่งเป็นเส้นทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระประกอบ ด้วย ระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทางระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทางและระยะเวลา3 วัน 3 เส้นทาง รวม 9 เส้นทาง สำหรับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ประกอบด้วย ระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทางระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทาง และระยะเวลา 3 วัน 3 เส้นทาง รวม 9 และเมื่อรวมเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ทั้งสิ้น 18 เส้นทาง มีรายละเอียดดังนี้ เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระประกอบด้วย 9 เส้นทางประกอบด้วย

เส้นทางที่ 1 วัฒนธรรมโบราณคดีสมบัติโลกเส้นทางที่ 1 นี้ ท่องเที่ยวระยะเวลา 1 วันท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จังหวัดพังงา โดยชมวัดโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และทางโบราณคดี จุดเด่นของโปรแกรมนี้ นอกจากชมวัดแล้วได้ชม ทิวทัศน์ บริเวณวัดจะมีภูเขาและถ้ำต่าง ๆ

เส้นทางที่ 2 ตระการตาประติมากรรม เป็นโปรแกรมท่องเที่ยว 1 วันเช่นกัน โดยท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จุดเด่นของโปรแกรมนี้ คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อีกทั้งวัดพระบรมธาตุไชยาซึ่งเป็นปูชนียสถานที่สำคัญคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เส้นทางที่ 3 ย้อนรอยวัฒนธรรม เป็นโปรแกรมท่องเที่ยว 1 วันโดยท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่จังหวัดระนอง จุดเด่นของโปรแกรมนี้นอกจากชมวัดสุวรรณคีรีวิหารแล้วยังมีสิ่งที่น่าสนใจ ภายในวัดหาดส้มแป้น คือ ปลาพลวง ซึ่งอาศัยอยู่ในคลองหาดส้มแป้น ถือว่าเป็นปลาที่ศักดิ์สิทธิ์ และนักท่องเที่ยวจะประทับใจเมื่อได้มีโอกาสให้อาหารปลาอีกทั้งวัดหาดส้มแป้นยังเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อคล้ายซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนในภาคใต้เคารพบูชา

เส้นทางที่ 4 ลื่อชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นโปรแกรม 2 วัน ท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ทั้งหมด เริ่มเดินทาง จากอำเภอหาดใหญ่ ท่องเที่ยว อ่าวนาง วัดถ้ำเสือ ศาลาเทวดาน้ำร้อน จากนั้นพักค้างคืนในเมืองกระบี่ ต่อมาวันที่ 2 เดินทางไปสู่ อ.คลองท่อม จ.กระบี่ เช่นกัน ท่องเที่ยวที่พิพิธภัณฑ์คลองท่อม และเดินทางต่ออีก 15 นาที ถึงถ้ำเขาพระ อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ อีกทั้งชมถ้ำผีหัวโต ซึ่งมีปลายทางเป็นเขาหินปูนล้อมรอบด้วย บึง และป่าโกงกาง

เส้นทางที่ 5 ประวัติศาสตร์อันลือชื่อ เป็นโปรแกรม 2 วัน ท่องเที่ยวเริ่มเดินทางจากจังหวัดกระบี่ ชมโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดพังงาได้แก่ วัดราษฎร์อุปถัมภ์ อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ และเดินทางต่อไปยังจังหวัดภูเก็ต ชมอนุสาวรีย์หลัก 60 ปี ซึ่งเป็นที่ระลึกแก่กัปตันเอ็ดเวิร์ด โธมัสไมล์ ชาวออสเตรเลีย นอกจากนี้ชมพิพิธภัณฑ์ที่สถานแห่งชาติกลาง ซึ่งภายในอาคารได้จัดแสดงประวัติศาสตร์เมื่ออารยธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามา เป็นเรื่องราวของศึกกลางชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวจีนในภูเก็ต อีกทั้งเรื่องราวความเป็นมา และถิ่นอาศัยของชาวเลในภูเก็ต นอกจากนี้ชมวัดพระนางสร้าง เป็นวัดที่เก่าแก่ และเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เพราะเป็นค่ายสู้รบเป็นพม่า เมื่อ พ.ศ. 2328 อีกทั้งชมวัดพระทอง หรือวัดพระผุด เนื่องจากวัดพระทองนี้ มีพระพุทธรูป ผุดขึ้นมาจาก พื้นดินเพียงครึ่งองค์เมื่อคราวศึกพระเจ้าปะดุง ยกพลมาตีเมืองถลาง

เส้นทางที่ 6 ตำนานอันเล่าขาน เป็นโปรแกรมการท่องเที่ยว 2 วัน โดยเริ่มเดินทางออกจังหวัดสงขลา ชมวัดมัชฌิมาวาสวรวิหาร วัดหาดใหญ่ใน และมุ่งตรงไปยังจังหวัดปัตตานี เพื่อชม มัสยิดกรือเซะ และเมืองโบราณยะรัง ซึ่งเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้และเชื่อว่าเป็นที่ตั้งอาณาจักรโบราณที่มีชื่อว่า “ลังกาสุกะ”

เส้นทางที่ 7 สามจังหวัดแห่งอารยธรรมตอนใต้ เป็นโปรแกรม 3 วันโดยท่องเที่ยวชมอารยธรรมของภาคใต้ในจังหวัดสงขลา ได้แก่ วัดมัธฌิมาวาสสวรรค์วิหาร ซึ่งอยู่ในเขตตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง โดยก่อสร้างในสมัยอยุธยา ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้ายกขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี จากนั้นชมวัดหาดใหญ่ใน ซึ่งเป็นวัดที่ประดิษฐานพระนอนขนาดใหญ่ ชื่อว่า "พระพุทธหัตถมงคล" เป็นที่ชื่นชมของนักท่องเที่ยวชาวไทย และต่างชาติ จากนั้นท่องเที่ยวต่อไปยังจังหวัดกระบี่ ชมพิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม ซึ่งเป็นเมืองท่าที่สำคัญ โดยเฉพาะเส้นทางการค้าระหว่างอินเดียใต้ กับเอเชียอาคเนย์ และเดินทางไปค้างคืนที่จังหวัดตรัง เพื่อชมวัดตรังคภูมิพุทธาวาสเป็นวัดที่ประดิษฐานของ พระพุทธรูปที่อัญเชิญมาจากพม่า เป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดตรัง

เส้นทางที่ 8 พิพิธภัณฑ์ดินแดนดึกดำบรรพ์ ท่องเที่ยวชมวัดราษฎร์อุปถัมภ์ พักที่จังหวัดพังงาเดินทางต่อไปจังหวัดภูเก็ตเพื่อชม อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ เป็นอนุสรณ์สำหรับพระยารัษฎานุประดิษฐ์ ผู้พัฒนาเมืองตรังให้เจริญรุ่งเรืองจากนั้นแวะชมอนุสาวรีย์วีรสตรีเป็นอนุสาวรีย์ที่สร้างขึ้นเมื่อปี 2509

เส้นทางที่ 9 อดีตอันเล่าลือสถาปัตยกรรม เป็นโปรแกรมท่องเที่ยว 3 วันเริ่มท่องเที่ยววัดที่มีชื่อเสียง ในจังหวัดพัทลุงได้แก่ วัดเขียนบางแก้ว ซึ่งเป็นวัดโบราณมีอายุกว่า 100 ปี สร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย นอกจากนี้ยังชม วัดถ้ำสุมะโนวัดถ้ำดังกล่าว มีหินงอกหินย้อย และห้องโถงกว้างร่มเย็นสวยงามและจากนั้น แวะชมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นโบราณสถานและเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ซึ่งมีโปรแกรมระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทางระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทาง และระยะเวลา 3 วัน 3 เส้นทางรวมทั้งสิ้น 9 เส้นทางมีรายละเอียดดังนี้

เส้นทางที่ 1 ตำนานแผ่นดินไชยา โดยท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีชมวัดถ้ำแก้วเป็นถ้ำขนาดใหญ่อยู่บนเทือกเขามีหินงอกหินย้อยเป็นแก้วสีใสสวยงามอีกทั้งชมวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ซึ่งมีเกจิอาจารย์ชื่อดังแห่งภาคใต้ คือ พระครูสุวรรณประดิษฐ์การ ซึ่งมรณะภาพไปแล้วปัจจุบันบรรจุร่างของท่านอยู่ในโลงแก้วภาย

เส้นทางที่ 2 ยึดเหนี่ยวสามวัฒนธรรม จุดเด่นของเส้นทางนี้ได้ชมความหลากหลายของวัฒนธรรม โดยชมวัดคูหาภิมุข จังหวัดยะลา ชมวัดช้างให้จังหวัดปัตตานีสำหรับคนไทยผู้นับถือศาสนาพุทธ จังหวัดปัตตานี อีกทั้งศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว สำหรับวัฒนธรรมจีน ตลอดจนแวะชมมัสยิดกรือเซะ มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานีสำหรับผู้นับถือศาสนาอิสลาม

เส้นทางที่ 3 ถ้ำตะกั่วทุ่งอันล่ำลือ เป็นเส้นทางสำหรับระยะเวลา 1 วัน โดยท่องเที่ยวชมวัดในจังหวัดพังงา ประกอบด้วย วัดราษฎร์อุปถัมภ์ เป็นวัดที่สำคัญของจังหวัดพังงา เนื่องจากเป็นโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และทางโบราณคดี

เส้นทางที่ 4 จิตรกรรมอันงดงาม เป็นเส้นทางสำหรับระยะเวลา 2 วัน โดยท่องเที่ยววัฒนธรรมของภาคใต้ จังหวัดสงขลา ชมวัดมัธฌิมาวาสวรวิหารอีกทั้งพิพิธภัณฑ์ ธำมะรงค์ นอกจากนี้ ชมมัสยิดกรือเซะ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ซึ่งเป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลักของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวเป็นที่เคารพสักการะของชาวจีน

เส้นทางที่ 5 ความโดดเด่นของถ้ำ เป็นเส้นทางสำหรับระยะเวลา 2 วัน โดยท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ ทั้ง 2 วัน แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น คือ ชมวัดถ้ำเสือ เนื่องจากในอดีตวัดนี้เคยมีเสืออาศัยอยู่ สภาพทั่วไปของวัด มีลักษณะเป็นสวนป่า มีโพรงถ้ำมีแหล่งถ้ำธรรมชาติอีกทั้งใช้เป็นศูนย์กลางการนั่งสมาธิของเหล่าอุบาสก อุบาสิกา และเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญ

เส้นทางที่ 6 อนุสรณ์แห่งวีรกรรม เป็นเส้นทางท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลา 2 วัน โดยเดินทางจากกระบี่ สู่จังหวัดพังงา และจังหวัดภูเก็ต ชมอนุสาวรีย์หลัก 60 ปี อนุสาวรีย์วีรสตรี อีกทั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นอกจากนี้ ยังได้ชมวัดพระนางสร้างซึ่งเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญเพราะเคยเป็นค่ายสู้รบกับพม่า

เส้นทางที่ 7 ประตูสู่แหล่งศิลาจารึก เป็นเส้นทางท่องเที่ยว สำหรับระยะเวลา 3 วัน ท่องเที่ยวจากจังหวัดสงขลา มุ่งสู่จังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง จุดเด่นของเส้นทางนี้ คือ เข้าถ้ำผีหัวโต และถ้ำลอด ชมภาพเขียนสี อายุนับพันปี

เส้นทางที่ 8 เล่าขานตำนานวัฒนธรรม เป็นเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับระยะเวลา 3 วัน ท่องเที่ยววัฒนธรรมของจังหวัดพัทลุง และจังหวัดนครศรีธรรมราชประกอบ ด้วยวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารชมกำแพงเมืองโบราณอีกทั้งชมหอพระอิศวรเป็นที่ประดิษฐาน เทวรูปพระอิศวรเป็นองค์เทพสูงสุดของศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย

เส้นทางที่ 9 ผสมผสานตำนานประวัติศาสตร์เป็นเส้นทาง 3 วันท่องเที่ยวจากจังหวัดทั้งนมัสการพระที่วัดราษฎร์อุปถัมภ์ชมอนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์ที่จังหวัด ภูเก็ต และชมวัดถ้ำเสือที่จังหวัดกระบี่

เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ซึ่งแบ่งเป็นเส้นทางทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระ ประกอบด้วยระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทาง ระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทางและระยะเวลา 3 วัน 3 เส้นทาง รวม 9 เส้นทาง สำหรับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติของนักท่องเที่ยวกับ กลุ่มจัดทัวร์ประกอบด้วยระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทาง ระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทาง และระยะเวลา 3 วัน 3 เส้นทาง รวม 9 เส้นทางและเมื่อรวมเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ และนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ รวมทั้งสิ้น 18 เส้นทาง มีรายละเอียดเกี่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระประกอบด้วย 9 เส้นทางดังนี้

เส้นทางที่ 1 ศูนย์รวบรวมทางธรรม เส้นทางที่1 ท่องเที่ยวระยะเวลา 1 วัน ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่จังหวัดกระบี่ ได้สัมผัสถึงความเป็นธรรมชาติที่ร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ และข้างทางจะมีสายน้ำตกไหลข้าง ๆ ตลอดทาง ซึ่งบางช่วงของสายน้ำมีควันลอยกรุ่น และคราบหินปูนธรรมชาติพอกอยู่ดูแล้วสวยแปลกตาส่วนบริเวณที่ธารน้ำร้อนไหลลดระดับลงสู่คลองท่อมมีลักษณะเป็นคล้ายชั้นน้ำตกเล็กมีแอ่งน้ำอุ่นอยู่ข้างล่างให้นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน จุดเด่นของเส้นทางนี้ สามารถให้นักท่องเที่ยวได้ลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ได้

เส้นทางที่ 2 ชุ่มชื่นรื่นฤทัย เป็นโปรแกรม 1 วันโดยท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่จังหวัดชุมพร ไปชมธรรมชาติของพรรณไม้ป่า และร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ต่าง ๆ เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามมากที่น้ำตกวิภาวดีจุดเด่นของโปรแกรมนี้ น้ำตกที่นี่จะมีน้ำไหลตลอดทั้งปี

เส้นทางที่ 3 พรรณไม้พันธุ์พืชนานาพันธุ์ เป็นโปรแกรม 1 วันโดยท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่จังหวัดภูเก็ต เป็นเส้นทางที่ได้ชมความงามของบัวผุด เป็นดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก อีกทั้งเป็นกาฝากชนิดหนึ่งอาศัยกินน้ำเสียงจาก “ย่านไก่ต้ม” พบมากบริเวณเขาหลังบ้านถ้ำผึ้ง โดยมากดอกบัวผุดจะบานในช่วงเดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม

เส้นทางที่ 4 ผจญภัยป่าไม้เขียวขจี เป็นโปรแกรม 2 วัน ท่องเที่ยวในจังหวัดตรังและกระบี่ เดินทางจาก อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สู่จังหวัดตรังท่องเที่ยว ถ้ำเลเขากรอบเป็นเส้นทางที่มีความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทย เป็นถ้ำขนาดใหญ่ภายใต้ภูเขาหินปูน แบ่งเป็นห้อง ๆ สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่าง ๆ บนเพดานและพื้นถ้ำ อีกทั้งความงามที่ธรรมชาติได้สันสร้างขึ้นของสระมรกตสามารถมองเห็นน้ำเป็นสีเขียวมรกต เนื่องจากแบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำซึ่งจะทำให้น้ำมีสีต่าง ๆ แตกต่างกัน

เส้นทางที่ 5 ทัศนาจรทิวทัศน์ธรรมชาติ เป็นโปรแกรม 2 วันท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง ชมภูเขาอกทะลุ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดพัทลุงภูเขาลูกนี้มีลักษณะพิเศษคือ มีช่องและทะลุยอดภูเขาอยู่บริเวณตอนปลายของยอดเขา ซึ่งเป็นที่มาของชื่อภูเขาลูกนี้และชมที่ราบชายฝั่งทะเลสาบสงขลา เป็นบริเวณที่ร่มรื่น อากาศเย็นสบายเป็นชายหาดสำหรับการชมวิวนั่งพักผ่อน สามารถเล่นน้ำได้ที่หาดแสนสุขลำปำ

เส้นทางที่ 6 สายน้ำลำธารอันดามัน เป็นโปรแกรม 2 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ มีสปาธรรมชาติอีกทั้งน้ำตกร้อนเป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 42 องศาเซลเซียส น้ำตกร้อนคลองท่อม เกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดินที่ซึมขึ้นมาจากผิวดินลักษณะคล้ายน้ำพุร้อน และไหลไปรวมกัน มีแอ่งน้ำคล้ายอ่างอาบน้ำหลาย ๆ แอ่งให้นักท่องเที่ยวสามารถนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ซึ่งเชื่อว่าจะดีต่อสุขภาพ ต่อจากนั้นไปดำน้ำดูตัวอ่อนของปะการังที่ล่องลอยอยู่ทั่วบริเวณธรรมชาติใต้ทะเลสวยงามมาก นอกจากนี้ยังมีเว้งอ่าวคู่ที่มีความสวยงามติดอันดับโลกที่เกาะพี พี ดอน

เส้นทางที่ 7 สุดยอดธรรมชาติน่าค้นหา เป็นโปรแกรม 3 วันท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช มีน้ำตกกรุงชิง เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามและเป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาวนครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง นักท่องเที่ยวสามารถเดินไปตามเส้นทางศึกษาธรรมชาติได้อย่างสะดวกประกอบด้วยน้ำตก 6 ชั้น ชั้นที่มีความสวยงามมากที่สุด คือ หนามฝนแสนห่ามีลักษณะเป็นหน้าผาสูงประมาณ 100 เมตร กระแสไหลผ่านทิ้งตัวลงสู่เบื้องล่าง ซึ่งเป็นแอ่งน้ำตรงจุดนี้นักท่องเที่ยวสามารถลงเล่นน้ำได้ อีกทั้งยังไปได้ชมนกน้ำที่อุทยานนกน้ำมีนกชนิดต่าง ๆ กว่า 112 ชนิด ซึ่งนกเหล่านี้จะมาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในช่วงเดือน ธันวาคม – เมษายน

เส้นทางที่ 8 พรรณไม้หลากหลายพืชพันธุ์ เป็นโปรแกรม 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดตรัง จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดกระบี่ ชมพระอาทิตย์ตกดินที่งดงามยิ่งนัก สามารถมองเห็นเกาะหลายเกาะ รวมทั้งเกาะแก้วพิสดาร ที่แหลมพระพรหมเทพ และชมป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่าหลายชนิดอยู่ตามธรรมชาติ และ มีพรรณไม้หายากคือ “ปาล้มหลังขาว” ได้ที่เขาพระแทว

เส้นทางที่ 9 เล่าขานตำนาน เมืองร้อยเกาะ เป็นโปรแกรม 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา จังหวัดสุราษฎร์ธานีท่องเที่ยวหาดทรายขาวสะอาด ทิวสนร่มรื่น รูปนางเงือกอันเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดสงขลาอีกทั้งเกาะหนู เกาะแมว อันเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของแหลมสมิหลา สำหรับการท่องเที่ยวที่เกาะสมุย นักท่องเที่ยวสามารถใช้รถมอเตอร์ไซต์หรือรถจิ๊บที่มีไว้บริการให้เช่าขับรถดูความสวยงามของหาดทรายและเกาะสมุย

เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ประกอบด้วย 9 เส้นทางประกอบด้วย

เส้นทางที่ 1 อลังการธรรมชาติใต้สุดสยามเมืองงามชายแดน เป็นโปรแกรม 1 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดยะลา ไปเที่ยวที่อำเภอเบตง มีบ่อน้ำร้อนที่สามารถต้มไข่สุกได้ภายใน 7 นาที นักท่องเที่ยวนิยมมาอาบน้ำแร่ซึ่งเชื่อว่าสามารถรักษาโรคปวดเมื่อย และโรคผิวหนังได้ อีกทั้งยังมีบริการห้องอาบน้ำแร่และบริเวณใกล้เคียงกันเป็นอุโมงค์ที่อดีตโจรคอมมิวนิสต์ขุดเพื่อใช้เป็นที่หลบภัยทางอากาศ ลักษณะเป็นอุโมงค์ดินมีไม้ปกคลุมหนาทึบ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสามารถซื้อผลไม้คือส้มโชกุน ลักษณะเด่นของส้มโชกุน คือ มีเปลือกบาง กลิ่นหอมรสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีชาน หรือ กาก

เส้นทางที่ 2 พื้นบ้านเมืองปากน้ำ เป็นโปรแกรม 1 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชมทิวทัศบรรยากาศธรรมชาติของทะเลอ่าวบ้านดอน และอาหารเด่นของเส้นทางนี้คือ หอยนางรม บริเวณปากแม่น้ำตาปี ซึ่งเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงหอยนางรมที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นที่รู้กันอย่างแพร่หลายในหมู่นักบริโภคว่า สด ตัวใหญ่ รสหวาน เนื้อในขาว อีกทั้งมีคุณค่าทางอาหารสูง

เส้นทางที่ 3 หลากหลายตำนานพรรณไม้ เป็นโปรแกรม 1 วันท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ชมความงามของน้ำตกสระนางมโนราเป็นป่าที่ร่มรื่น มีพรรณไม้ต่าง ๆ มากมายลักษณะเด่นของวนอุทยานแหล่งนี้คือ ธารน้ำตกที่เกิดจากลำธารไหลจากไหล่เขาตกลงสู่แอ่งน้ำขนาดใหญ่ตลอดปี และน้ำตกสองแทรกมีลักษณะคล้ายช้างหมอบโดยมีพุงช้างอยู่ตรงกลาง บริเวณหน้าถ้ำมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ อีกทั้งมีธารน้ำจืดไหลออกมาตรงปากถ้ำหลังพระพุทธรูป ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อย บางจุดเมื่อกระทบกับแสงไฟ จะเกิดประกายวาววับคล้ายเกล็ดแก้ว ซึ่งเป็นความงามที่หาดูได้ยากมาก

เส้นทางที่ 4 แสนสุขที่ริมฝั่งสองทะเล เป็นโปรแกรม 2 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง นมัสการพระพุทธรูปปางไสยยาสน์ที่ถ้ำคูหาสวรรค์ และท่องเที่ยวน้ำตกโตนสะตอ ซึ่งเป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพสวยงามบริเวณน้ำตกส่วนใหญ่ยังมีความสมบูรณ์มีน้ำไหลตลอดปี มีพรรณไม้หายากหลายชนิด เหมาะต่อการชื่นชมธรรมชาติ

เส้นทางที่ 5 ร่มรื่นสมบูรณ์พรรณไม้นานาชนิดเป็นโปรแกรม 2 วันท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช ชมถ้ำแก้วสุรกานต์ที่มีหินงอกหินย้อยสวยงาม บนผนังถ้ำเป็นรูปชั้นลักษณะต่าง ๆและมีหยดน้ำตามเพดานถ้ำ นอกจากนี้ชมแหล่งธรรมชาติ น้ำตกพรหมโลก ความรื่นร่มและน้ำตกที่สวยงามประมาณ 50 ชั้น นอกจากนี้ได้ศึกษาวิถีชีวิตจริงของชาวประมงที่หาด ท่าศาลา

เส้นทางที่ 6 ปรากฏการณ์แมกไม้เมืองไทย เป็นโปรแกรม 2 วันท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ชมเกาะไม้ไผ่ซึ่งมีจุดเด่น คือ เป็นอุทยานที่ไม่มีความพลุกพล่านจากผู้คน และไม่มีสิ่งก่อสร้างมากมาย เป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ด้วยหาดทรายขาวและสะอาด รอบ ๆ เกาะร่มรื่นด้วยทิวสน น้ำทะเลสีสวยดุจมรกตมากมายไปด้วยแนวปะการัง

เส้นทางที่ 7 มหัศจรรย์ไข่มุกอันดามัน เป็นโปรแกรม 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดตรังภูเก็ตและกระบี่ ชมถ้ำเลเขากอบ เป็นหนึ่งในความหลากหลายอันงดงาม ทำให้สามารถล่องเรือไปตามสายน้ำชื่นชมหินงอกหินย้อยรูปร่างต่าง ๆ บนเพดานและพื้นถ้ำนอกจากนี้ชมเขาขนาบน้ำเป็นเขาสองลูก ขนาบแม่น้ำกระบี่ด้านหน้าตัวเมือง ถือเป็นสัญลักษณ์ของเมืองกระบี่อีกทั้งสามารถเดินป่าที่เขาพระแทว ซึ่งอุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่าที่หายากหลายชนิด

เส้นทางที่ 8 แหล่งที่มาพรรณไม้ในตระกูล เป็นโปรแกรม 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา ชมน้ำตกที่สวยงามซ่อนตัวอยู่กลางป่ามีพรรณไม้ป่าดิบชั้นปกคลุมอย่างหนาแน่นมประกอบด้วย 7 ชั้น สำหรับจังหวัดพัทลุงเที่ยวชมถ้ำมาลัยภายในถ้ำมีหินงอก หินย้อยเป็นริ้วลักษณะคล้ายม่านสีขาว นอกจากนี้สามารถชมความสวยงามของหาดม่วงงามซึ่งเป็นหาดที่ยาวเหยียดมีทรายขาวสะอาดสวยงามอีกหาดหนึ่งของจังหวัดสงขลา

เส้นทางที่ 9 ทะเลสวยแห่งสิมิลัน เป็นโปรแกรม 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา ชมหมู่เกาะสิมิลันดูความสวยงามของปะการังและปลาที่สวยงาม อีกทั้งท่องเที่ยวอ่าวพังงาพายเรือคายัคนั่งเรือชมเขาตาปูและเขาพิงกันอีกทั้งชมรังนกนางแอ่น

เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน ซึ่งแบ่งเป็นเส้นทางของกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระ ประกอบด้วยระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทาง ระยะเวลา 2 วัน 3 เส้นทาง และระยะเวลา 3 วัน 3 เส้นทาง รวม 9 เส้นทาง ดังนั้นเส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสานของนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ รวมทั้งสิ้น 18 เส้นทาง เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระประกอบด้วย 9 เส้นทางดังนี้

เส้นทางที่ 1 ผสมผสานเกาะเขียวมรกต เส้นทางระยะเวลา 1 วัน ท่องเที่ยวผสมผสานที่จังหวัดตรัง ชมถ้ำประหลาดกลางทะเล พบกับหาดทรายขาวซ้อนอยู่ใจกลางเกาะ สามารถลอยคอในน้ำลอดถ้ำอันมืดมิด ใครจะเชื่อว่าเมื่อผ่านพ้นความมืดมิด ยามแสงอาทิตย์ทำมุมพอเหมาะทั้งเกาะ น้ำก็พลันกลายเป็นสีเขียวมรกตงดงาม และที่น่าตื่นตาตื่นใจยังมีจุดดำน้ำลึกซึ่งมีปะการังอ่อน และกัลปังหาน่าชมมาก

เส้นทางที่ 2 ตระการตาทิวทัศน์ธรรมชาติ เป็นโปรแกรม 1 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ท่องเที่ยวสระมรกตที่มีความงามของสายน้ำที่เกิดจากแบคทีเรีย และสาหร่ายในน้ำเป็นสีเขียวมรกต อีกทั้งแวะนมัสการหลวงพ่อจำเนียร “ที่วัดถ้ำเสือ” และสิ่งสำคัญในวัดถ้ำเสือนั้นดูเหมือนจะโดดเด่นและเป็นที่นิยมชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติก็คือการที่ได้มาแวะสักการะขอพรจาก “เจ้าแม่กวนอิม” และนำอาหารให้ฝูงลิงที่มาอาศัยอยู่ในวัดได้ด้วย

เส้นทางที่ 3 เสียงคลื่น เสียงลม เสียงนกร้อง เป็นโปรแกรมระยะเวลา 1 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี เส้นทางนี้เหมาะสำหรับผู้รักธรรมชาติอย่างแท้จริง โดยท่องเที่ยวเกาะแตนจะได้พบกับความสงบร่มรื่นไปด้วยต้นมะพร้าว ป่าชาดหาด และป่าชายเลนสีเขียวขจี อีกทั้งยังคงสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอันบริสุทธิ์บรรยากาศเงียบสงบ

เส้นทางที่ 4 ตื่นตาตื่นใจปรากฏการณ์ธรรมชาติ เป็นโปรแกรม 2 วันท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ชมหาดป่าตอง นับว่าเป็นหาดที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของภูเก็ตเป็นชายหาดที่มีความยาวกว่า 4 กิโลเมตร นอกจากนี้ชมปลาทะเลที่หาดูได้ยากและสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจังหวัดภูเก็ต อีกทั้งสักการะวีระสตรีท้าวสุรนารี ท้าวศรีสุนทร

เส้นทางที่ 5 หลากหลายเส้นทางธรรมชาติ เป็นโปรแกรม 2 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ชื่นชมทิวทัศน์สวยงามหาดทรายขาวสะอาด น้ำใส มีฝูงปลาการ์ตูนจำนวนมาก เล่นน้ำ และดำน้ำที่อ่าวนาง อีกทั้งชมพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์คลองสองน้ำมีน้ำจืดและน้ำเค็มไหลมารวมกัน และสามารถผจญภัยกับการลอดถ้ำของภูเขามีลักษณะเป็นโพรงมีถ้ำขนาดใหญ่ใต้ภูเขาสามารถชมสุสานหอย ซึ่งเป็นฟอสซิล มีอายุประมาณ 40 ล้านปี ซึ่งมีเพียง 3 แห่งในโลกเท่านั้น

เส้นทางที่ 6 มหัศจรรย์ทุ่งหญ้ากลางทะเล เป็นโปรแกรม 2 วันท่องเที่ยวจังหวัดตรังและจังหวัดกระบี่ ชมปะการังหายากได้ที่เกาะแหวนมีทั้งดงปะการังน้ำตื้น และน้ำลึก ดอกไม้ทะเล กัลปังหา สลับกันตลอดแนวชายฝั่งมีแนวปะการังค่อนข้างสมบูรณ์ นอกจากนี้สามารถชมหญ้าทะเล และพะยูน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมฝูงใหญ่ของประเทศไทย อีกทั้งยังมีนกหลายชนิดทั้งนกประจำถิ่น และนกอพยพ มีให้ชมโดยเฉพาะในฤดูหนาว

เส้นทางที่ 7 ชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแห่งพรรณไม้ เป็นโปรแกรม 3 วันท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา สามารถชมประติมากรรมที่มีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัยซึ่งเป็นปูชนียะสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ที่วัดพระธาตุวรมหาวิหารนอกจากนี้ชมน้ำตกสี่ขีด ที่มีทิวทัศน์ธรรมชาติสวยงาม และมีพรรณไม้ตระกูลต่าง ๆ นักท่องเที่ยวสามรถพบบรรยากาศยามเช้าที่ดีที่สุดของภาคใต้ที่ทะเลหมอก นอกจากนี้ชมความร่มรื่นแมกไม้นานาพันธุ์ที่สวนสาธารณะป่าเปรมจังหวัดสงขลา

เส้นทางที่ 8 ศูนย์ความรู้สู่ธรรมชาติเป็นโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา และจังหวัดนราธิวาส เป็นเส้นทางที่ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อสินค้าราคาถูกมีคุณภาพ ทั้งเครื่องใช้ไฟฟ้า อาหารสด อาหารแห้ง อีกทั้งผลไม้ที่ตลาดกิมหยง นอกจากนี้สามารถชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง เป็นศูนย์ทดลองและสาธิตการปลูกผลไม้ งานด้านปศุสัตว์ ชมฟาร์มตัวอย่างชมการปศุสัตว์ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการเกษตร

เส้นทางที่ 9 ทะเลสวยที่สิมิลันเป็นโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา ท่องเที่ยวชายหาดป่าตองที่จังหวัดภูเก็ต เยี่ยมชมความสวยงามของหมู่เกาะสิมิลัน ซึ่งมีหาดทรายและแนวปะการังที่สวยงาม นักท่องเที่ยวสามารถดำน้ำเพื่อดูความสวยงามของแนวปะการังน้ำตื้นตามชายฝั่ง

เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสานกับกลุ่มทัวร์ประกอบด้วย 9 เส้นทางประกอบด้วย

เส้นทางที่ 1 ปะการัง กัลปังหา มหาสมุทร เป็นโปรแกรมระยะเวลา 1 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดตรัง เดินทางไปทะเลที่เกาะกระดาน พื้นที่เกาะเป็นป่าดงดิบชื้นมีแนวปะการังแข็งตลอดชายฝั่งและปะการังอ่อน อีกทั้งกัลปังหา ดำน้ำชมปะการังสีสวยที่เกาะเชือกเกาะม้า จุดเด่น คือทะเลตรังมีค่าใช้จ่ายไม่สูงนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก

เส้นทางที่ 2 นิทานเล่าขานตายาย เป็นโปรแกรมระยะเวลา 1 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ฟังตำนานเล่าขานตายาย แล้วไปชมเรื่องจริงที่หินตาหินยายลักษณะโขดหินรูปร่างประหลาดอยู่บริเวณอ่าวละไม เล่ากันว่า มีตายายคู่หนึ่ง เดินทางโดยเรือใบเพื่อเดินทางไปสู่ขอลูกสาว ครั้นเรือแล่นมาถึงบริเวณแหลมละไม เกิดพายุใหญ่ทำให้เรือล่มตายายเสียชีวิต คลื่นซัดเกยหาด กลายเป็น หินตาหินยายในปัจจุบันนี้

เส้นทางที่ 3 เลิศล้ำโดดเด่นศิลปกรรม เป็นโปรแกรมระยะเวลา 1 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ นักท่องเที่ยวจะได้ตื่นเต้นกับการเดินทางจะต้องลัดเลาะไปตามไหล่เขาประมาณ 400 เมตร ก็จะพบกับบริเวณอันเป็นที่ตั้งของน้ำตกหินเพิงที่มีหน้าผาสูงชัน

เส้นทางที่ 4 ลัดเลาะสายน้ำลำธารสองเรา เป็นโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ชมป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ตามระบบนิเวศน์วิทยามากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย และเป็นที่อยู่อาศัยของเหล่าสัตว์ต่าง ๆ ตามธรรมชาติที่อ่าวท่าเลน และท่องเที่ยวชมเกาะที่สวยงามที่สุดเกาะหนึ่งในชายฝั่งทะเลอันดามัน คือ เกาะห้อง

เส้นทางที่ 5 รวมเป็นหนึ่งเดียว เส้นทางธรรมชาติ เป็นโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ชมวัดฉลอง ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของภูเก็ตมีรูปหล่อของหลวงพ่อแช่มและหลวงพ่อช่วง เป็นที่เคารพสักการะของชาวภูเก็ต จากนั้นสามารถชมสัตว์ที่สวนสัตว์ภูเก็ตมีสัตว์นานาชนิด อาทิเช่น เสือ นกชนิดต่าง ๆ กวาง ม้าลาย อูฐ และ ยังมีการแสดงช้างและจระเข้ สวนสัตว์เปิดให้เข้าชมได้ทุกวัน

เส้นทางที่ 6 รวบรวมอนุรักษ์ ฟื้นฟูสัตว์น้ำ เป็นโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ไปเที่ยวที่เกาะไหง บนเกาะมีหาดทรายขาว น้ำทะเลใสรอบเกาะอุดมด้วยปะการังที่สมบูรณ์ ต่อด้วยเกาะที่สวยงามมีชายหาดที่ขาวสะอาดเนียนนุ่มเหมือนแป้งที่เกาะรอก และยังได้ชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำซึ่งรวบรวมพันธุ์สัตว์น้ำจำนวน 61 ตู้ เช่น ปลาไหลไฟฟ้า ปลาปักเป้า ปลาสินสมุทร ซึ่งหาชมได้ยาก

เส้นทางที่ 7 อุทยานล้ำค่าควรจดจำ เป็นโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน ท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดชุมพรเป็นเส้นทางที่ได้ศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีทั้งดาราศาสตร์ ธรรมชาติวิทยา และวิทยาศาสตร์ทางทะเล อีกทั้งแวะกราบสักการะบูชากรมหลวงชุมพร แล้วไปชมทัศนียภาพโดยรอบบริเวณเขื่อนและอ่างเก็บน้ำสวยสดงดงาม และสงบร่มรื่นเหมาะแก่การไปเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ

เส้นทางที่ 8 ผจญภัยกับทักทายสายน้ำเป็นโปรแกรม3วันท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา ชมความสวยงามของแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาวนครศรีธรรมราช นักท่องเที่ยวจะต้องเดินเท้า เพื่อเข้าไปชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตก อีกทั้งชมถ้ำหงส์เป็นถ้ำที่มีลำธารไหลผ่าน ในถ้ำมีหินงอกหินย้อยรูปร่างแปลกตามากมาย นอกจากนี้ภายในถ้ำมีน้ำตกมากกว่า 5 ชั้น เป็นถ้ำที่เหมาะสำหรับการศึกษาการกำเนิดของหินได้เป็นอย่างดี

เส้นทางที่ 9 ปรากฏการณ์ธรรมชาติน่าค้นหา เป็นโปรแกรม 3 วัน ท่องเที่ยว จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ พบกับความมหัศจรรย์ของธรรมชาติที่หาดนพรัตน์ธารา เมื่อน้ำลงจะแห้งขอดกลายเป็นหาดทรายยาวเหยียดยื่นเข้าไปในทะเล หาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยแล้ว ๆ อีกทั้งประดับด้วยทิวสน มองออกไปในพื้นน้ำ มีทิวทัศน์ของเกาะแก่งกระจัดกระจาย เหมาะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจได้เป็นอย่างดี

คำถามการวิจัยข้อ 3 การสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศ ควรดำเนินการในลักษณะใด การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวครั้งนี้ สามารถจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวภาคใต้โดยจัดตั้งในรูปคณะกรรมการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแหล่งใหม่ ๆ ของภาคใต้ให้กับนักท่องเที่ยว ประสานงานด้านการท่องเที่ยวกับเครือข่ายอื่นๆตลอดจนให้คำปรึกษากับนักท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวอิสระและกลุ่มจัดทัวร์ อีกทั้งให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ติดต่อผ่านเครือข่าย ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว มีสมาชิกทั้งสิ้น 10 คน และกรรมการทั้ง 10 คน ดังกล่าวได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการท่องเที่ยวภาคใต้ ที่มีผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตสามจังหวัดชายแดนใต้ ทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง ดังนั้นคณะกรรมการเครือข่ายพิจารณาเห็นว่า ควรเร่งทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ให้มากที่สุดและพยายามประชาสัมพันธ์ จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ และปรับสภาพแหล่งท่องเที่ยวเดิม ให้มีกิจกรรมแปลกใหม่ และเป็นสิ่งดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยว

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยว อภิปรายผลได้ดังนี้ สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการแข่งขันทางการตลาดเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางภาคใต้มีลักษณะเด่น คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และหลายจังหวัดมักจะส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน กล่าวคือ มีบริเวณที่นั่งพักมีร้านจำหน่ายอาหาร ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ แต่สิ่งที่ขาดไป และมักไม่ให้ความสำคัญ ได้แก่การดูแล รักษาความสะอาดเพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว เกิดการเที่ยวซ้ำฝ่ายดูแลแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งชุมชนควรจัดระบบบริหารจัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภาคใต้ควรมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ หลายช่องทาง นักท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง บางครั้งยังไม่ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวใกล้บ้านมีอะไรบ้างที่น่าสนใจ และควรอนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์อะไร

แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยการตลาดที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ได้แก่ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ มีกิจกรรมเสริมให้เหมาะสมกับลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มชมรมของท้องถิ่นควรเรียนรู้ การใช้ทักษะภาษาให้ถูกต้อง และควรมีความรู้ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี สำหรับธุรกิจจัดทัวร์ควรหนุนเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งการจัดโปรแกรมนำเที่ยวควรแทรกแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ บ้างเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ประเด็นปัญหาที่พบจากสภาพแวดล้อมภายนอกแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ ปัญหาฤดูกาลของการท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นทะเล ดังนั้นฤดูกาลที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวพึงระมัดระวังสำหรับปัญหาของสภาพแวดล้อมภายในได้แก่การไม่รวมกลุ่มของชุมชนในนางพื้นที่ ทำให้การพัฒนาไม่เกิดความยั่งยืนชุมชนเคยชินกับการหนุนเสริมจากหน่วยงานราชการไม่เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองส่งผลให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยที่ได้รับในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนโยบายการปฏิบัติงานจากผลการวิจัยดังที่กล่าวมาแล้วทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดการท่องเที่ยวของเขตภาคใต้ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจึงมีข้อเสนอสำหรับนโยบายการปฏิบัติงานดังนี้

1.1 กลุ่มชุมชนทุกพื้นที่ควรมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมงานกับองค์กรของรัฐและเอกชน เพื่อทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สู่ชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาจิตสำนึกของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ตระหนักถึงแนวทางการพัฒนาที่ถูกต้อง

1.2 ภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มบริษัทนำเที่ยวซึ่งมีบทบาทในการแนะนำนักท่องเที่ยว ควรเสริมแนะและสอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความสำนึกถึงความสำคัญและการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.3 กลยุทธการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับจังหวัดควรให้ความสำคัญเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในเขตที่รับผิดชอบ

1.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควรนำมิติเรื่องวัฒนธรรมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวควรกำหนดบุคลากรเป็นผู้อธิบายให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวเพื่อรับความถึงวัฒนธรรมต่างๆ และประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป เมื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้และปรับเส้นทางการท่องเที่ยวแล้วการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรจะศึกษาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยการประเมินและทดลองใช้โปรแกรมการท่องเที่ยวโดยกลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อประเมินความเหมะสมของโปรแกรมดังกล่าว

บรรณานุกรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2546). **สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี** [On – Line]. Available Access HTTP://www.tat.or.th/thai

----------. (2547). **การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย**. กรุงเทพ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

----------. (2548). **โครงสร้างการบริการองค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รายงานประจำปีการปฏิบัติงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

----------. (2549). **เอกสารประกอบการประชุมเพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ**. 20-21 เมษายน 2549 ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า (อัดสำเนา)

กรนพิชย์ สุมา. (2544). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2549). บทบาทรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย. **ธุรกิจไทยในอนาคตกับการพัฒนาสังคมไทย**. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธวัชชัย ปทุมล่องทอง. (2544). **เกร็ดน่ารู้ประเทศไทยภาคใต้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพ : น้ำฝน

เนตรชนก นันที. (2544). **การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน**. เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นพรัตน์ มุณีรัตน์. (2541). การสื่อสารในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง อ.ลานสกา จ.นครศรีธรรมราช กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิศา ธัชกุล. (2548). ระบบตลาดการท่องเที่ยว **การวางแผนและการจัดการรายการเที่ยว** โปรแกรมวิชาธุรกิจการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

----------. (2548). **เอกสารคำสอนรายวิชาการวางแผนและการจัดรายการนำเที่ยว**. ภูเก็ต : โปรแกรมวิชาธุรกิจการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บุญหลิบ พานิชชาติ. (2544). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** : ในเอกสารการสอนชุดวิชา การท่องเที่ยวโลกและมาตรฐานการท่องเที่ยว หน่วยที่ 15 เรื่อง 15.1.3 ทิศทาง การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยเพื่อไปสู่มาตรฐานสากล หน้า 399 - 400 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ศรีสุภา สหชัยศรี. (2544). **การบริหารการตลาดในยุคเศรษฐกิจใหม่**. กรุงเทพมหานคร : เลิฟ แอนด์ ลิฟ

http://www.culturetour.html

http://www.hakhonsithammarat.go.th/project1. php

http://www.hakhonsithammarat.go.th/project1. php

http://www.mots.go.th

http://www.nakhonsithammarat.go.th/his.php

http://www.nakhonsithammarat.go.th/prapanee.php

http://www.nakhonsithammarat.go.th/religious.php

http://www.nakhonsithammarat.go.th/tra.php

http://www.nakhonsithammarat.m_society.go.th

http://www.pattani.go.th/culpn/newpage17.htm

http://www.patani.go.th/data/yuttasad/yut1.doc

http://www.pattani.go.th/prapeni/prapeni.htm

http://www.pattani.go.th/tuarid/tuarid madsayidklang.htm

http://www.reru.ac.th/thamung/tourist.htm

http://www.sunsite.au.ac.th/Tourism In Thailand/South

http://www. tat.or.th/tahi

http://www.tat.or.th//thai region.php

http://www.thai-tour.com/thai-tour/Sounth/Pattani/data/place/city.htm

http://www.watphrathat.org/history.php

http://cdswtu.com/index.php?option=conten&task=view&id=154&Item...

ภาคผนวก ก. บทความวิจัย

การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้

Tour Repackaging for Thailand The Case Study of 14 Provinces of the South of Thailand

นันทรัตน์ นามบุรี (nantharat namburi)*

บทคัดย่อ

สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ ปริมาณนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลงด้วยปัจจัยภัยธรรมชาติ ภัยจากการก่อการร้ายในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งโปรแกรมการนำเที่ยวมักเป็นโปรแกรมที่ซ้ำเหมือนๆเดิมทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกน้อยจึงได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้อีกทั้งเพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปตลอดจนสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์จำนวน 350 คน นักท่องเที่ยวอิสระจำนวน 350 คน นอกจากนี้สอบถามชุมชนจำนวน 140 คน และบุคคลในองค์กรของรัฐจำนวน 70 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภาคใต้ จากนั้นนำผลวิจัยที่ได้จากการสอบถามดังกล่าวเป็นข้อมูลประกอบการปรับโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการปรับโปรแกรมสำเร็จรูป เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการระดมความเห็นแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวจำนวน 4 คน กลุ่มธุรกิจจัดทัวร์ 5 คน บุคลากรด้านการท่องเที่ยว 3 คน และชุมชนจำนวน 3 คน

ผลการศึกษาปรากฏว่าแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้นักท่องเที่ยวประทับใจท่องเที่ยวธรรมชาติ ประเภททะเล และเกาะ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.95 สำหรับจุดอ่อนนั้นพบว่าไม่สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล คิดเป็นร้อยละ 38.21 ทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้มีนักท่องเที่ยวลดลง อีกทั้งสืบเนื่องจากภัยการก่อการร้ายของภาคใต้ตอนล่าง ทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศลดลง สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมท่องเที่ยว พบว่าทั้งนักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ ส่วนใหญ่ชอบโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน โดยมีเป้าหมายเพื่อพักผ่อนและชื่นชมธรรมชาติ อีกทั้งชอบบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดและนักท่องเที่ยวคิดว่า แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยวแต่ละครั้งได้แก่ ความสวยงามของธรรมชาติ เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการท่องเที่ยว พบว่ากระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่น การลักลอบพันธุ์พืชพรรณไม้ที่แปลกใหม่ ต้นไม้บางส่วนถูกทำลาย สำหรับผลกระทบต่อชุมชนและสังคม ได้แก่

การแต่งกายไม่เหมาะสมต่อประเพณีของไทยทำให้เยาวชนรุ่นใหม่แต่งกายลอกเลียนแบบ สำหรับการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงธรรมชาติและแบบผสมผสานโดยจัดโปรแกรมให้นักท่องเที่ยวอิสระ และนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ระยะเวลาในจัดโปรแกรม 1 วัน 2 วันและ 3 วัน การจัดโปรแกรมดังกล่าวจัดได้ทั้งหมด 54 เส้นทาง เมื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางทั้งหมด ปรากฏว่าเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจต่อเส้นทางสำหรับระยะเวลา 1 วัน 2 วันและ 3 วัน มากที่สุดตามลำดับได้แก่เส้นทางโบราณคดีสมบัติโลก เส้นทางตำนานอันเล่าขาน และเส้นทางอดีตอันเล่าลือสถาปัตยากรรม สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พบว่าพึงพอใจต่อเส้นทางเชิงวัฒนธรรมกับเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน มากที่สุดตามลำดับได้แก่ ตำนานแผ่นดินไชยา อนุสรณ์แห่งวีรกรรมและประตูสู่แหล่งศิลาจารึก เมื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติพบว่านักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจเส้นทางดังกล่าวกับระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วันมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ เส้นทางศูนย์รวมธรรมชาติ เส้นทางสายน้ำลำธารอันล่ำลือ และเส้นทางพรรณไม้หลากหลายพืชพันธุ์ สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มทัวร์ พบว่าพึงพอใจต่อเส้นทางเชิงธรรมชาติ สำหรับระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วัน ตามลำดับได้แก่ เส้นทางอลังการธรรมชาติใต้สุดสยามเมืองงามชายแดน เส้นทางร่มรื่นสมบูรณ์พรรณไม้นานาชนิดและเส้นทางเป็นสุขสนุกที่อ่าวไทย นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางผสมผสานพบว่า นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจต่อเส้นทางดังกล่าวสำ หรับระยะเวลา 1 วัน 2 วัน และ 3 วันมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ เส้นทางตระการตาทิวทัศน์ธรรมชาติ เส้นทางมหัศจรรย์ทุ่งหญ้ากลางทะเล และเส้นทางชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแหล่งพันธุ์ไม้ ดังนั้นเส้นทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของภาคใต้สามารถเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวท่องเที่ยวภาคใต้มาก

คำสำคัญ : โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป พฤติกรรมนักท่องเที่ยว

---

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทรัตน์ นามบุรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Tour Repackaging for Thailand The Case Study of 14 Provinces of the South of Thailand

nantharat namburi*

Abstract

Tourists were tending to fall in the South because of natural disaster and terrorism. Besides, tour programs were the same that made the tourists had no more choice. Thus, the purposes of this research were to study tourism situations in the South for developing tour program and creating tour network. The samples used for the research were 1) 350 tourists from the tour group, 2) 350 independent tourists, 3) 140 persons in community and 4) 70 government officials. The data analyzed by SPSS for Windows and used the findings and the opinions of 4 tourists, 5 tour agents, 3 tour officials and 3 persons from community for improving the tour program.

The findings indicated that the Southern tourist attractions where the tourists appreciated most were natural attractions such as sea and islands (36.95%). The weakness was they could not tour for every season (38.21%) and because of natural disaster and terrorism that caused number of tourists was reduced. About tour program it was found that both independent tourist and tour group favored 3 days tour program best. Their purpose was to relax and see the nature and their loved the atmosphere of tourist attractions best. Their motivation was the beauty of the nature. The findings also revealed that some plants were stolen and damaged. The effect to the community was the youngsters got a bad model of dress from the tourists. For the tour rout of cultural and natural tour it was found that the tourists liked 1 – 3 days tour program best. Thus, the tour routs that were appropriate for the south could be the choice for the tourists as their motivation to travel to the south.

Keywords : Tour packaging, Tourists Behavior.

---

* Asst. Prof. nantharat namburi Faculty of Management Science Yala Rajabhat University

บทนำ

สถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้ในปัจจุบันประสบปัญหาอย่างเห็นได้ชัด อย่างเช่นภัยธรรมชาติที่เกิดจากสึนามิ ตั้งแต่ปี 2547 ทำให้หลายจังหวัดตั้งแต่ภูเก็ต กระบี่ พังงา ได้รับ ผลกระทบนั่นคือ ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลงอย่างเห็นได้ชัด ดังภาพที่ 1 ภาพที่ 2 และภาพที่ 3

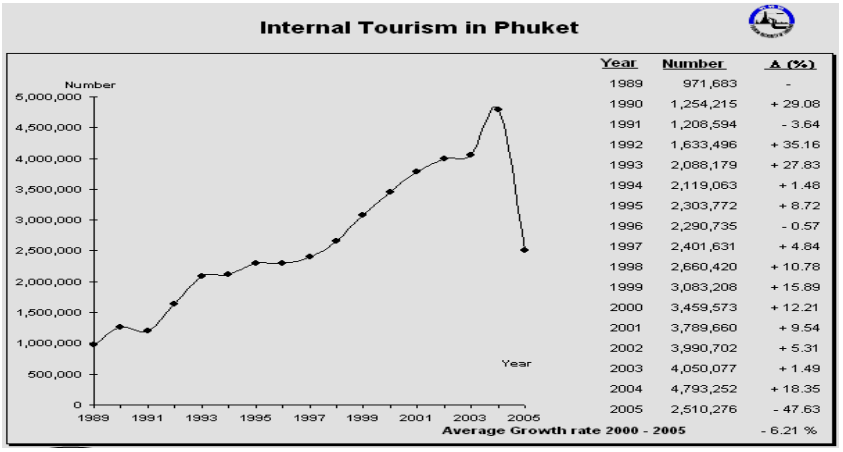

ภาพที่ 1 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

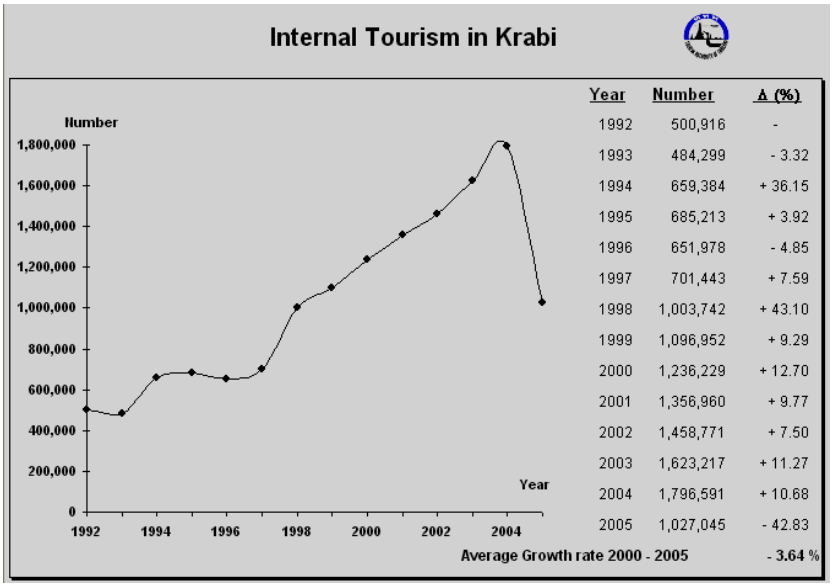

ภาพที่ 2 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดกระบี่

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

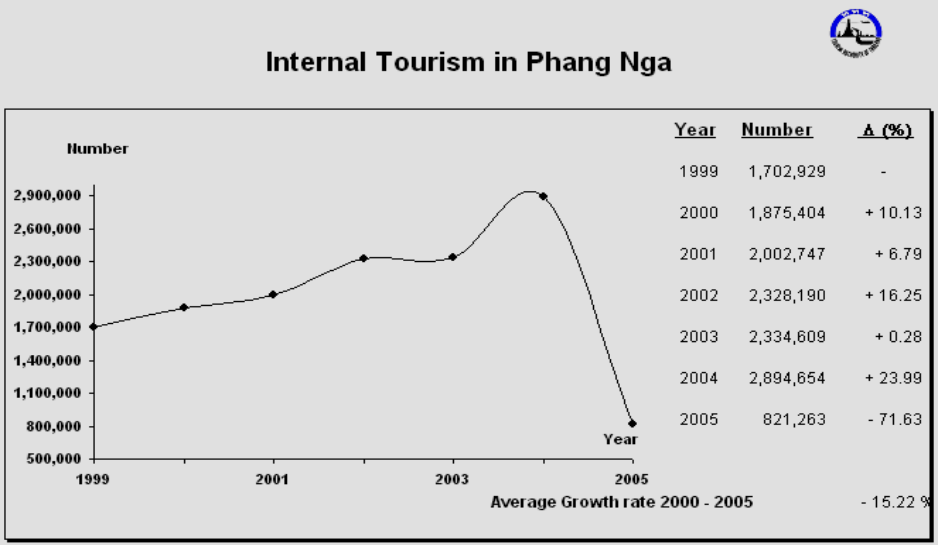

ภาพที่ 3 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดพังงา

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

ในขณะเดียวกันจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี หลายจังหวัดก็ได้รับผลกระทบต่อเนื่อง จึงทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวเริ่มลดลง ดังภาพที่ 4

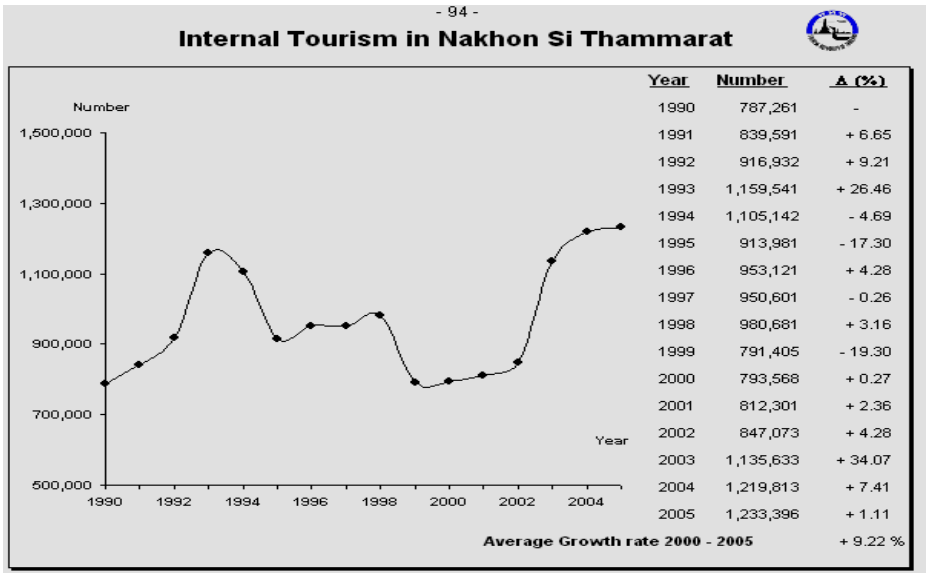

ภาพที่ 4 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

นอกจากนี้ในเขตภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ก่อการร้าย ทำให้นักท่องเที่ยวลดลงจนแทบจะไม่มีนักท่องเที่ยว ดังภาพที่ 5 ภาพที่ 6 และ ภาพที่ 7

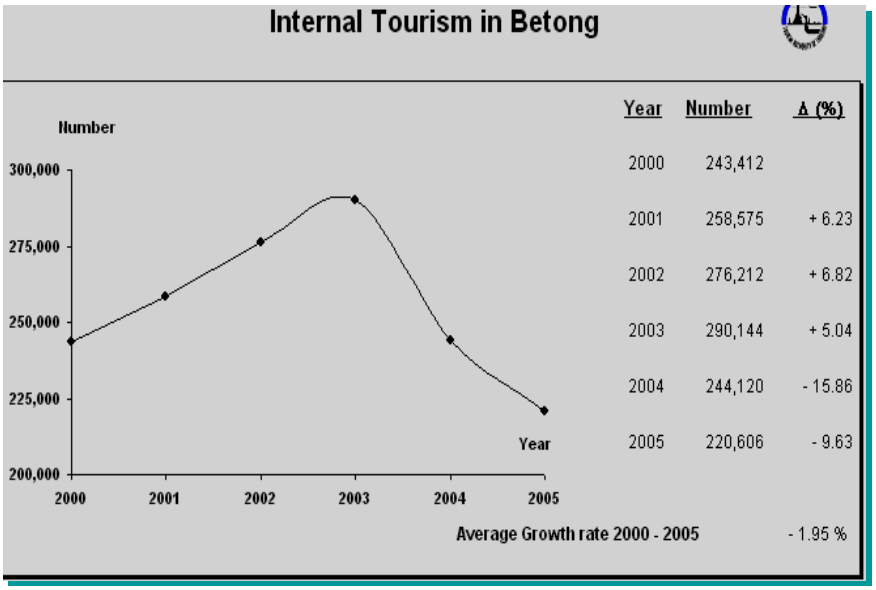

ภาพที่ 5 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

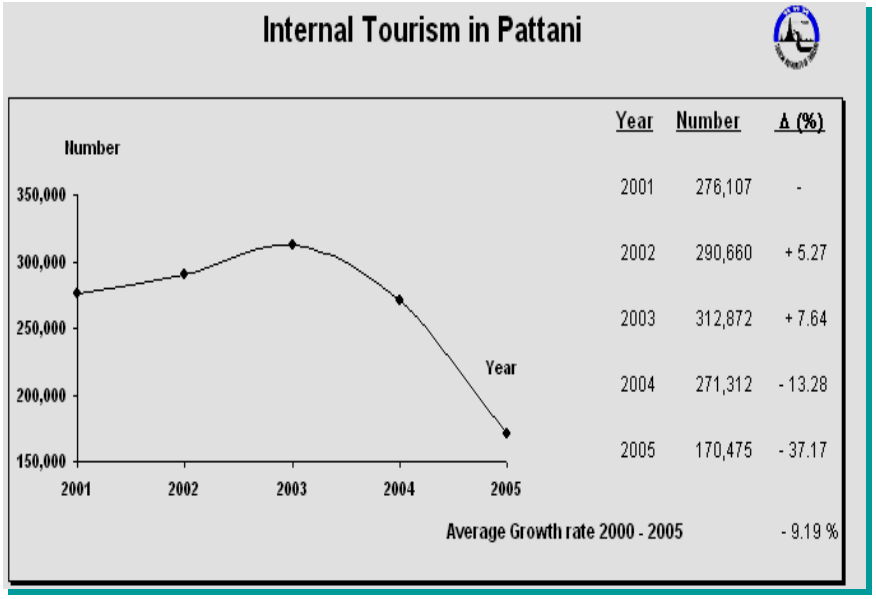

ภาพที่ 6 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดปัตตานี

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

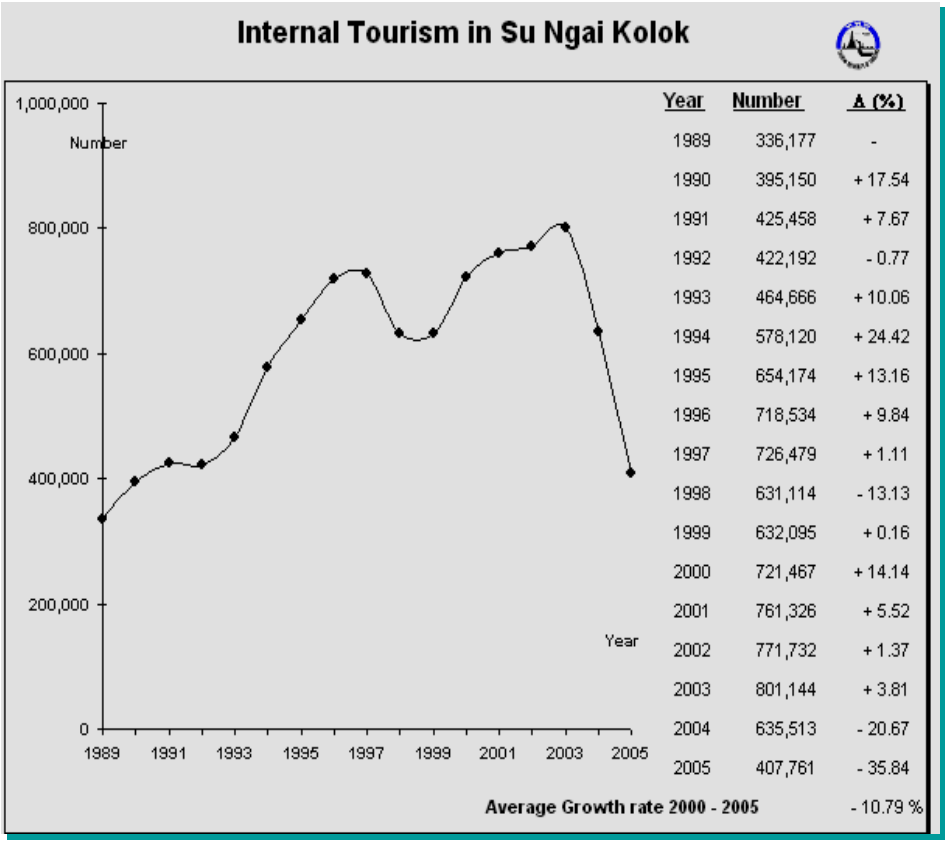

ภาพที่ 7 ปริมาณนักท่องเที่ยวของภาคใต้ จังหวัดนราธิวาส

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2548

ปัญหาการลดลงของนักท่องเที่ยวในเขตภาคใต้นั้น ส่งผลให้รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวลดลงเช่นกัน ดังนั้น การแก้ปัญหาโดยการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ให้สอดคล้องและเข้ากับสถานการณ์ของภาคใต้ในปัจจุบัน จะทำให้เกิดแรงจูงใจสำหรับนักท่องเที่ยวได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปให้เป็นทางเลือกใหม่ในการตอบสนองความต้องการด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันใน 14 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย อีกทั้ง เพื่อสร้างเครือข่ายภาคีระหว่างนักวิจัยท่องเที่ยวไทยกับภาคธุรกิจท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน ฉะนั้นหากได้มีการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ น่าจะทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกเพิ่มขึ้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจและพัฒนา โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 สำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวตามพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ นักท่องเที่ยวอิสระและนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ โดยสอบถามประเภทละ 350 คน และสอบถามชุมชนในเขตท่องเที่ยว จำนวน 140 คน อีกทั้งบุคคลในองค์กรของรัฐ จำนวน 70 คน ตลอดจน กลุ่มธุรกิจจัดทัวร์ จำนวน 20 คน ขั้นตอนที่ 2 เป็นการพัฒนาหรือปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ โดยปรับตามพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในขั้นตอนที่ 1

แบบสอบถามชุดที่ 1 เกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ โดยการสอบถามนักท่องเที่ยว ทั้ง 2 ประเภท แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว สำหรับแบบสอบถามชุดที่ 2 เกี่ยวกับสถานการณ์นักท่องเที่ยวภาคใต้ โดยสอบถามชุมชนและบุคคลในองค์กรของรัฐ และแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับสอบถามกลุ่มธุรกิจจัดทัวร์ นอกจากนี้ แบบสอบถามชุดที่ 4 สำหรับสอบถามนักท่องเที่ยวในเขต 14 จังหวัดภาคใต้ เพื่อคัดเลือกโปรแกรมที่ชอบมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม นำมาตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อโปรแกรมท่องเที่ยวใหม่

ผลการวิจัย

จากการสำรวจนักท่องเที่ยวประเภทอิสระ ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.30 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.70 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.90 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 81.70 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 86.30 ส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มโสด คิดเป็นร้อยละ 76.30 ความถี่ในการท่องเที่ยวภาคใต้อยู่ในระหว่าง 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.40 รูปแบบของการท่องเที่ยวชอบการท่องเที่ยวแบบอิสระ คิดเป็นร้อยละ 64.30 เมื่อสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของการท่องเที่ยว พบว่าชอบท่องเที่ยวประเภทเชิงธรรมชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.60 และความรู้ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 78.90 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว โดยการบอกต่อจากบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 41.10 ความประทับใจของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตภาคใต้นั้น ส่วนใหญ่ประทับใจแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 36.20 เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายการท่องเที่ยว พบว่า

ส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและชื่นชมธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 41.60 และประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวอิสระ คาดว่าจะได้รับจากการท่องเที่ยว คือ บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 27.60 นอกจากนี้ แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยว คือ ความสวยงามของธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 32.40 และบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว ได้แก่ บุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 47.70 นอกจากนี้ ระดับของค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวต่อครั้ง โดยส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากที่สุด ได้แก่ เรื่องของความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 31.40 เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวอิสระเกี่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวครั้งต่อไป ส่วนใหญ่ของท่องเที่ยวอิสระ คิดเป็นร้อยละ 71.70

สำหรับผลการสำรวจนักท่องเที่ยวประเภทท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.60 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.90 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 72.90 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 63.70 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.40 ส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มโสด คิดเป็นร้อยละ 70.90 ความถี่ในการท่องเที่ยวภาคใต้อยู่ในระหว่าง 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.90 รูปแบบของการท่องเที่ยวชอบการท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ คิดเป็นร้อยละ 40.60 เมื่อสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของการท่องเที่ยว พบว่าชอบท่องเที่ยวประเภทเชิงธรรมชาติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.30 และความรู้ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 64.30 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว โดยการบอกต่อจากบุคคลอื่น คิดเป็นร้อยละ 46.30 ความประทับใจของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติในเขตภาคใต้นั้น ส่วนใหญ่ประทับใจแหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 26.40 เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายการท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและชื่นชมธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 38.60 และประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวอิสระ คาดว่าจะได้รับจากการท่องเที่ยว คือ บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 22.20 นอกจากนี้ แรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยว คือ ความสวยงามของธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 29.70 และบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว ได้แก่ บุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 38 นอกจากนี้ ระดับของค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวต่อครั้ง โดยส่วนใหญ่คิดว่าอยู่ในระดับต่ำกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.30 สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากที่สุด ได้แก่ เรื่องของความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 22.30 เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวอิสระเกี่ยวกับรูปแบบของการท่องเที่ยวครั้งต่อไป ส่วนใหญ่ของท่องเที่ยวอิสระ คิดเป็นร้อยละ 76.60

ผลการสอบถามกลุ่มจัดทัวร์เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวภาคใต้ ปรากฏว่าลักษณะของโปรแกรมการท่องเที่ยวที่จำหน่ายได้มากที่สุด ได้แก่ การท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 70.59 รองลงมาได้แก่ การท่องเที่ยวประเภทผสมผสาน คิดเป็นร้อยละ 17.65 และประเภทการท่องเที่ยวที่จำหน่ายได้น้อยที่สุด ได้แก่ การท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 11.76 สำหรับระยะเวลาในการจัดนำเที่ยวจัดโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาคือ ระยะเวลามากกว่า 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และระยะเวลาที่จัดน้อยที่สุด คือ ระยะเวลา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 11.36 นอกจากนี้ เมื่อสอบถามถึงปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในการจัดโปรแกรมนำเที่ยว พบว่าสิ่งที่ควรคำนึงถึงมากที่สุด ได้แก่ สิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 29.78 รองลงมาได้แก่ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 23.40 และสิ่งอำนวยความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 21.28

สำหรับผลการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้ โดยสอบถามชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐ ผลปรากฏว่า จุดแข็งหรือจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ได้แก่ ความประทับใจแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย ทะเลและเกาะ คิดเป็นร้อยละ 36.95 เมื่อวิเคราะห์จุดอ่อน พบว่าแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ โดยสามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล คิดเป็นร้อยละ 38.21 แต่อย่างไรก็ตาม โอกาสของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ได้แก่ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวท้าทายและสร้างความตื่นเต้นให้กับนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 35.89 เมื่อวิเคราะห์ถึงอุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ ได้แก่ อุปสรรคจากปัญหากับภัยธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 34.23 และรองลงมา ได้แก่ อุปสรรคจากปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ต่อการก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ คิดเป็นร้อยละ 33.34

ผลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 สามารถนำไปปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปสำหรับนักท่องเที่ยวอิสระและสำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ โปรแกรมดังกล่าว จัดท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทการท่องเที่ยว กล่าวคือ ประเภทท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และท่องเที่ยวผสมผสาน ทั้งสามประเภทจัดโปรแกรมสำหรับระยะเวลา 1 วัน 3 เส้นทาง 2 วัน 3 เส้นทาง และ 3 วัน 3 เส้นทาง เมื่อนำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่พัฒนาดังกล่าวสอบถามนักท่องเที่ยว เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละเส้นทาง โดยขั้นตอนนี้สอบถามนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ จำนวน 500 ราย ผลการประเมินความพึงพอใจ ดังกล่าวปรากฏว่า

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมวัฒนธรรมโบราณคดีสมบัติโลกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.40 สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย มีทั้งถ้ำ วัด สำนักสงฆ์ วัตถุโบราณและโบราณสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์พระพุทธรูปต่าง ๆ และที่สำคัญมีพระพุทธรูปที่มีความงดงามและยังมีพระปรมาภิไธยย่อของพระเจ้าแผ่นดินและยังได้ชมฝูงลิงจำนวนมากที่ลงมารับอาหารจากนักท่องเที่ยว

สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรมตำนานอันเล่าขานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.40 สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้เงื่อนไขที่สถานการณ์ปลอดภัย และมีพระนอนที่วัดหาดใหญ่ในซึ่งเชื่อกันว่าใหญ่เป็นอันดับสามของโลก นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศนิยมไปนมัสการนอกจากนี้ มัสยิดกรือเซะ ซึ่งมีตำนานเล่าสืบต่อกันมาพร้อมกับตำนานเจ้าแม่ลิ้มก่อเหนี่ยว สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 2 แห่งนี้มีความเก่าแก่มาก อีกทั้งได้ชมเมืองโบราณยะรัง อันเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ของประเทศไทย นอกจากนี้ได้ไปนมัสการหลวงพ่อทวดที่วัดช้างไห้ อันเป็นที่รู้จักกันดีของชาวพุทธทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ความเคารพนับถือหลวงพ่อทวด เพื่อการบนบานอธิษฐานซึ่งได้ผลตามประสงค์ ความศักดิ์สิทธิ์จึง เลื่องลือไปไกล สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยว พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรมเส้นทางที่ 3 อดีตอันเล่าลือสถาปัตยกรรมมากที่สุดสาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่ได้เที่ยวชมวัด ที่มีความเก่าแก่มานาน คือวัดเขียนบางแก้ว มีอายุกว่า 1,000 ปี สร้างขึ้นในสมัยศรีวิชัย และได้ศึกษาความสำคัญด้านศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษาเล่าเรียน และการพัฒนาจิตใจ ภายในวัดถ้ำคูหาสวรรค์ ต่อจากนั้นได้ชมความงามวิจิตรตระการตาตามธรรมชาติมีหินงอกหินย้อย และยังเป็นสถานที่วิปัสสนาปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชนในกลุ่มของผู้แสวงหาธรรมอีกด้วย คือวัดถ้ำสุมะโน และวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ สร้างมากว่า 1,500 ปี มีพระวิหารหลวง ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา

สำหรับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ ปรากฏว่านักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมตำนานแผ่นดินไชยามากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่ได้ครบทุกอรรถรส ไม่ว่าจะเป็นถ้ำสิงขร ซึ่งมีปติมากรรมทางพระพุทธประวัติ ได้แก่ องค์พระพุทธรูปเป็นภาพเทพชุมชน ในบรรดาภาพเหล่านั้นมีพระพรหมเทพกุมภ์ภัณฑ์ ท้าวเวสสุวัณ(ยักษ์) และเทพรูปสัตว์ในเทพนิยาย สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรม อนุสรณ์แห่งวีรกรรม มากที่สุด สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น วัดราษฎร์อุปถัมภ์เป็นวัดที่มีภูเขาล้อมรอบสมบูรณ์ด้วยต้นไม้ใหญ่ในวัดมีถาววรวัตถุทางธรรมที่สำคัญ คือ พระธาตุเจดีย์มีเทพนิมิต และได้ชมอนุสาวรีย์วีรสตรีท้าวเทพกษัตรี และท้าวศรีสุนทร และได้ชมแหล่งประวัติเมืองกลางที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะเคยเป็นค่ายสู้รบกับพม่าที่วัดพระนางสร้าง และได้ชมสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่วัดพระทอง หรือ วัดพระผุดเป็นพระพุทธรูปผุดขึ้นมาจากพื้นดินเพียงครึ่งองค์ นอกจากนี้ โปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับโปรแกรมประตูสู่แหล่งศิลาจารึก มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางเชิงวัฒนธรรมที่หาชมความงามจากจิตรกรรมฝาผนังที่เล่าเรื่องราวพุทธประวัติทศชาติชาดก และพุทธประวัติของเจ้าชายสิทธัตถะ และ ชมพระนอนที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลกที่วัดหาดใหญ่ใน ได้ชมภาพเขียนสีอายุพันปีที่ถ้าผีหัวโตและถ้ำลอด ได้ชมโบราณวัตถุ จากอินเดีย โรมัน เปอร์เซีย และอาหรับ ซึ่งหาชมได้ยากจากพิพิธภัณฑ์วัดคลองท่อม

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ผลปรากฏว่า นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมศูนย์รวบรวมธรรมชาติ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่รวบรวมธรรมชาติอย่างงดงามเข้าด้วยกัน ได้ชมน้ำตกร้อนที่มีควันลอยกรุ่นดูแล้ว มีความแปลกตา ชมธรรมชาติร่มรื่นไปด้วยแมกไม้ ถ้าเดินขึ้นไปทางตอนเหนือก็จะเห็นสายน้ำที่ไหลลงมารวมกันจนกลายเป็นสระมรกตแห่งนี้ พักผ่อนบริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็ก ๆ ประดับด้วยทิวสนเรียงรายไปตามชายทะเลยาวเหยียดที่หาดนพรัตน์ธารา สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรม สายน้ำลำธารอันดามัน มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่มีธรรมชาติหลากหลายได้ท่องเที่ยวดูน้ำตกร้อน ซึ่งเกิดจากแหล่งแร่น้ำร้อนใต้ดิน และที่น่าตื่นตาตื่นใจกับความสวยงามของน้ำสีเขียวมรกตของสระมรกต นอกจากนี้ ไปดำน้ำดูปะการังที่สวยงามใต้ท้องทะเลที่เกาะพีพีดอน นอกจากนี้ โปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรมพรรณไม้หลากหลายพืชพันธุ์ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็น

เส้นทางที่ได้พบกับความงามยามพลบค่ำตอนพระอาทิตย์ตกดินที่แหลมพรหมเทพ และชมพรรณไม้ที่หายาก คือ “ปาล์มหลังขาว” ที่เขาพระแทว พบกับความตื่นเต้นในการลอดถ้ำเลเขากอบ โดยนอนราบไปกับเรือเพื่อชมความงามของหินงอกหินย้อยเปรียบเสมือนได้ลอดท้องมังกร

สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์มีความพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมอลังการธรรมชาติใต้สุดสยามเมืองงามชายแดน มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่จะได้พบกับความมหัศจรรย์ของธรรมชาติ ซึ่งเกิดบ่อน้ำพุร้อน และอาบน้ำแร่แช่น้ำร้อนเป็นสปาธรรมชาติที่บ่อน้ำพุร้อน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ชมความงดงามของดอกไม้เมืองหนาว อีกทั้งชิมรสชาติของต้นตำรับส้มโชกุน การเลือกเส้นทางนี้ภายใต้เงื่อนไขที่สถานการณ์ภายใต้สงบสุขเหมือนเช่นอดีตที่ผ่านมา สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรมร่มรื่นสมบูรณ์พรรณไม้นานาชนิด มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากพบกับความงดงามของหินงอกหินย้อยบนผนังถ้ำเป็นรูปปั้นลักษณะต่าง ๆ และมีน้ำหยดตามเพดานถ้ำที่ถ้ำแก้วสุรกานต์ ได้ชมและเล่นน้ำตกที่สวยงาม ประกอบด้วย พรรณไม้นานาชนิด และน้ำตกที่สวยงามประมาณ 50 ชั้น อีกทั้งน้ำตกพรหมโลกพบกับความงดงามของชั้นน้ำตกไหลลดหลั่นกันประมาณ 100 ชั้น ไหลลงมาจากหน้าผาสูงลดระดับตามความลาดเอียงของภูเขาที่น้ำตกอ้ายเขียว อันเงียบสงบ มีเสน่ห์น่าค้นหา สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติกับโปรแกรมเป็นสุข สนุกที่อ่าวไทย มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากได้ชมพรรณไม้ป่าดิบชื้น อีกทั้ง น้ำตก 7 ชั้น ที่สวยงามซ่อนตัวอยู่กลางป่า เตรียมพร้อมกับการเดินป่าชมธรรมชาติความเขียวขจี และได้ชมความยิ่งใหญ่ของน้ำตกกรุงชิง ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำสายสำคัญที่หล่อเลี้ยงชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ชมทะเลหมอกและบรรยากาศอันร่มรื่น แวะพักผ่อนหย่อนใจกับการชมวิว อีกทั้งเล่นน้ำที่หาดแสนสุขลำปำ

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอิสระที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวอิสระที่มีความพึงพอใจท่องเที่ยวผสมผสานประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมตระการตาทิวทัศน์ธรรมชาติมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางที่นักท่องเที่ยวจะได้รับการสัมผัสถึงธรรมชาติความงามของน้ำตกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ นักท่องเที่ยวสามารถลงไปนอนแช่น้ำแร่อุ่น ๆ ซึ่งเชื่อกันว่าจะดีต่อสุขภาพ ประหนึ่งเหมือนสปาธรรมชาติ นอกจากนี้ แวะชมและสักการะขอพรจาก “เจ้าแม่กวนอิม” อีกทั้งสามารถแวะกราบไหว้ “พระพุทธรูปหยกขาว” และ “พระพุทธบาทจำลอง” ได้อีกด้วยพร้อมนำอาหารให้ฝูงลิงที่มาอาศัยอยู่ภายในบริเวณวัดถ้ำเสือ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวแบบผสมผสานกับโปรแกรมมหัศจรรย์ทุ่งหญ้ากลางทะเล มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากชมเกาะขนาดใหญ่ที่สุดในทะเลตรัง

อีกทั้งเกาะลิบงเป็นเกาะที่เต็มไปด้วยหญ้าทะเลและปลาพะยูน สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมฝูงใหญ่ของประเทศไทย และเป็นแหล่งรวมของนกหลายชนิดทั้งนกประจำถิ่นและนกอพยพ สามารถชมได้โดยการนั่งเรือและมองเห็นหญ้าทะเลขึ้นเขียวขจีเหมือนกับทุ่งหญ้ากลางทะเล ซึ่งเป็นอีกธรรมชาติหนึ่ง นอกจากนี้ มีทิวทัศน์งดงามที่อุทยานนกน้ำคูขุดพร้อมกับบรรยากาศสงบร่มรื่นจากร่มไม้และความเย็นสบายจากสายน้ำตกเหมาะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวอิสระพึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรมชื่นฉ่ำสายน้ำตำนานแห่งพรรณไม้ มากที่สุด สาเหตุเนื่องจาก เป็นเส้นทางที่ได้พบกับ ปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ มีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัยที่วัดพระธาตุวรมหาวิหาร และมีพระบรมธาตุเจดีย์ตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อีกทั้งชมทิวทัศน์ธรรมชาติสวยงามพรรณไม้ตระกูลต่าง ๆ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งอีกแหล่งหนึ่ง สำหรับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์ที่มีความพึงพอใจแบบผสมผสาน ผลปรากฏว่า นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์มีความพึงพอใจท่องเที่ยวประเภทระยะเวลา 1 วัน กับโปรแกรมนิทานเล่าขานตายาย มากที่สุด สาเหตุเนื่องจากได้ท่องเที่ยวทะเลอ่าวไทยกันที่เกาะสมุย เกาะแตน ร่มรื่นไปด้วยต้นมะพร้าว ป่าชายหาดและป่าชายเลนสีเขียวขจี เหมาะสำหรับผู้รักธรรมชาติหรือสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติอันบริสุทธิ์ อีกทั้งยังมีชายหาดที่สวยงามให้เลือกเล่นน้ำได้ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 2 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์พึงพอใจท่องเที่ยวกับโปรแกรมรวบรวมอนุรักษ์ฟื้นฟูสัตว์น้ำมากที่สุด สาเหตุเนื่องจากเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีความตื่นเต้นในการเดินทางลอดถ้ำมรกต สามารถเข้าออกได้เฉพาะช่วงน้ำลงเท่านั้น ปากถ้ำเป็นโพลงเล็ก ๆ สูงพ้นน้ำโดยเรือสามารถลอดได้ การเข้าออกจะต้องลอยคอในน้ำ ลอดถ้ำอันมืดมิดผ่านเส้นทางคดโค้งเมื่อพ้นปากถ้ำจะเป็นหาดทรายขาวสะอาดทั้งเกาะและภายในถ้ำมองเห็นเป็นสีเขียวมรกตงดงามตระการตา จากนั้นได้ชมสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำซึ่งรวบรวมพันธุ์สัตว์น้ำที่หาดูยากไว้จำนวนมาก ที่พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคลตรัง และไปพบกับความหลากหลายอันงดงามอัศจรรย์ของธรณีสัณฐานบนผืนดินไทยที่ถ้ำเลเขากอบ มีถ้ำลอด ที่ต้องนอนราบไปกับเรือเพื่อลอดถ้ำ สำหรับโปรแกรมระยะเวลา 3 วัน นักท่องเที่ยวกับกลุ่มทัวร์พึงพอใจที่จะท่องเที่ยวกับโปรแกรม ปรากฏการณ์ธรรมชาติน่าค้นหามากที่สุด สาเหตุเนื่องจากพบกับความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติได้สร้างขึ้นคือ บ่อน้ำร้อนควนแดง เป็นบ่อน้ำร้อนที่มี 3 บ่อ แต่ละบ่อมีอุณหภูมิของน้ำแตกต่างกันไป คือ 70 องศา 40 องศา และ 20 องศา ค้นพบกับพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่คลองสองน้ำมีลักษณะพิเศษ คือ มีน้ำเค็มและน้ำจืดไหลมาบรรจบกับทะเลคลองสองน้ำ อีกทั้งน้ำใสราวกระจก มองดูเป็นสีเขียวมรกต เป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมีปลาน้ำจืดปลาน้ำเค็มที่สลับกันมาว่ายเวียนหาอาหารเป็นที่งดงามและหาดูได้ยาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป เพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยว อภิปรายผลได้ดังนี้ สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการแข่งขันทางการตลาดเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทางภาคใต้มีลักษณะเด่น คือ แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล และหลายจังหวัดมักจะส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน กล่าวคือ มีบริเวณที่นั่งพักมีร้านจำหน่ายอาหาร ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ แต่สิ่งที่ขาดไป และมักไม่ให้ความสำคัญ ได้แก่การดูแล รักษาความสะอาดเพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว เกิดการเที่ยวซ้ำฝ่ายดูแลแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งชุมชนควรจัดระบบบริหารจัดการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภาคใต้ควรมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ หลายช่องทาง นักท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง บางครั้งยังไม่ทราบว่าแหล่งท่องเที่ยวใกล้บ้านมีอะไรบ้างที่น่าสนใจ และควรอนุรักษ์ไว้เพื่อประโยชน์อะไร

แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยการตลาดที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ได้แก่ การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ มีกิจกรรมเสริมให้เหมาะสมกับลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มชมรมของท้องถิ่นควรเรียนรู้ การใช้ทักษะภาษาให้ถูกต้อง และควรมีความรู้ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างดี สำหรับธุรกิจจัดทัวร์ควรหนุนเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งการจัดโปรแกรมนำเที่ยวควรแทรกแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ บ้างเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ประเด็นปัญหาที่พบจากสภาพแวดล้อมภายนอกแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ ปัญหาฤดูกาลของการท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นทะเล ดังนั้นฤดูกาลที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวพึงระมัดระวังสำหรับปัญหาของสภาพแวดล้อมภายในได้แก่การไม่รวมกลุ่มของชุมชนในบางพื้นที่ ทำให้การพัฒนาไม่เกิดความยั่งยืนชุมชนเคยชินกับการหนุนเสริมจากหน่วยงานราชการไม่เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองส่งผลให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่องและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2546). **สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี** [On – Line]. Available Access HTTP://www.tat.or.th/thai

----------. (2547). **การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย**. กรุงเทพ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

----------. (2548). **โครงสร้างการบริการองค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รายงานประจำปีการปฏิบัติงานของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

----------. (2549). **เอกสารประกอบการประชุมเพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งชาติ**. 20-21 เมษายน 2549 ณ โรงแรมเชียงใหม่พลาซ่า (อัดสำเนา)

กรนพิชย์ สุมา. (2544). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์** : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. (2549). บทบาทรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย. **ธุรกิจไทยในอนาคตกับการพัฒนาสังคมไทย**. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธวัชชัย ปทุมล่องทอง. (2544). **เกร็ดน่ารู้ประเทศไทยภาคใต้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพ : น้ำฝน

เนตรชนก นันที. (2544). **การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน**. เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นพรัตน์ มุณีรัตน์. (2541). **การสื่อสารในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง อ.ลานสภา จ.นครศรีธรรมราช**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิศา ธัชกุล. (2548). ระบบตลาดการท่องเที่ยว **การวางแผนและการจัดการรายการเที่ยว** โปรแกรมวิชาธุรกิจการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

----------. (2548). **เอกสารคำสอนรายวิชาการวางแผนและการจัดรายการนำเที่ยว**. ภูเก็ต : โปรแกรมวิชาธุรกิจการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บุญหลิบ พานิชชาติ. (2544). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** : ในเอกสารการสอนชุดวิชา การท่องเที่ยวโลกและมาตรฐานการท่องเที่ยว หน่วยที่ 15 เรื่อง 15.1.3 ทิศทาง การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยเพื่อไปสู่มาตรฐานสากล หน้า 399 - 400 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ศรีสุภา สหชัยศรี. (2544). **การบริหารการตลาดในยุคเศรษฐกิจใหม่**. กรุงเทพมหานคร : เลิฟ แอนด์ ลิฟ

http://www.culturetour.html

http://www.mots.go.th

http://www. tat.or.th/tahi

http://www.tat.or.th//thai region.php

ภาคผนวก ข. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์

การนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์นั้น ผู้วิจัยได้จัดทำแผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. ธุรกิจจัดทัวร์ 40 ชุด
2. กลุ่มสถานศึกษา 400 ชุด
3. กลุ่มธุรกิจโรงแรม, ร้านอาหาร 250 ชุด
4. กลุ่มจำหน่ายผลิตภัณฑ์บริเวณแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ 300 ชุด
5. เสนอผลการวิจัยให้กับมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาการท่องเที่ยว เพื่อทดสอบโปรแกรมการท่องเที่ยว 30 ชุด

ภาคผนวก ค. ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้
และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ กิจกรรมที่ดำเนินการและผลที่ได้รับ

วัตถุประสงค์	**กิจกรรม ที่วางแผนไว้**	**กิจกรรม ที่ดำเนินการ**	**ผลที่ได้**
1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปของภาคใต้	- สำรวจข้อมูลจากนักท่องเที่ยว - สำรวจข้อมูลจากชุมชน - สำรวจข้อมูลจากกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว	- สำรวจข้อมูลจากนักท่องเที่ยว - สำรวจข้อมูลจากชุมชน - สำรวจข้อมูลจากกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยว	- ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปของภาคใต้ 54 โปรแกรม
2. เพื่อสร้างเครือข่ายภาคีการท่องเที่ยว	- จัดประชุมเพื่อดำเนินการ	- จัดประชุมเพื่อดำเนินการ	- เครือข่ายภาคีการท่องเที่ยวภาคใต้
3. เพื่อพัฒนาข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	- ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1	- ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1	- ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมท่องเที่ยวสำเร็จรูปของภาคใต้ 54 โปรแกรม - ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ - เครือข่ายภาคีการท่องเที่ยวภาคใต้
4. เพื่อสร้างธนาคารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	- ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1	- ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1	- ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ - เครือข่ายภาคีการท่องเที่ยวภาคใต้

ภาคผนวก ง. ตัวอย่างแบบสอบถาม/ แบบสัมภาษณ์

❑ นักท่องเที่ยวอิสระ ❑ นักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์
รหัสแบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม
ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว

งานวิจัยเรื่อง "การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้"

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทรัตน์ นามบุรีและคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ผู้สนับสนุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้" สอบถามเพื่อต้องการให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ

2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (แบ่งตามลักษณะของประชากร)

1. ที่อยู่ปัจจุบันของท่าน

❑ กรุงเทพมหานคร ❑ ภาคกลาง ❑ ภาคตะวันตก
❑ ภาคตะวันออก ❑ ภาคเหนือ ❑ ภาคใต้
❑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. อายุ

❑ 15-20 ปี ❑ 21-30 ปี
❑ 31-40 ปี ❑ 41- 50 ปี ❑ 51 ปีขึ้นไป

3. เพศ

❑ หญิง ❑ ชาย

4. การศึกษาขั้นสูงสุด

❑ ต่ำกว่าปริญญาตรี ❑ ปริญญาตรี ❑ สูงกว่าปริญญาตรี

5. ศาสนา

❑ พุทธ ❑ คริสต์

❑ อิสลาม ❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

6. อาชีพ

❑ นักศึกษา ❑ พนักงานเอกชน ❑ ราชการ / รัฐวิสาหกิจ

❑ เกษียณอายุ ❑ นักธุรกิจ ❑ นักวิชาการ / นักวิชาชีพเฉพาะด้าน

❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ระดับรายได้

❑ ต่ำกว่า 10,000 บาท ❑ 10,001 – 20,000 บาท ❑ 20,001 – 30,000 บาท

❑ 30,000 บาทขึ้นไป

8. วัฏจักรชีวิตครอบครัว

❑ วัยหนุ่มสาว โสด ❑ คู่สมรสใหม่ ไม่มีบุตร

❑ ครอบครัวที่มีบุตรแล้ว บุตรคนเล็กอายุต่ำกว่า 6 ขวบ

❑ ครอบครัวที่มีบุตรแล้ว บุตรคนเล็กอายุมากกว่า 6 ขวบ

❑ ครอบครัวที่มีบุตรโตแล้ว แต่ยังศึกษาและอาศัยอยู่กับบิดามารดา

❑ ครอบครัวที่มีบุตรแยกครอบครัวออกไปแล้ว และยังทำงานอยู่

❑ ครอบครัวที่มีบุตรแยกครอบครัวออกไปแล้ว และเกษียณอายุหรือผู้สูงอายุ

❑ อยู่คนเดียว (อีกคนหนึ่งตายหรือหย่าขาด) และยังทำงานอยู่

❑ อยู่คนเดียว (อีกคนหนึ่งตายหรือหย่าขาด) และเกษียณอายุ หรือผู้สูงอายุ

<u>ตอนที่ 2</u> พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ (14 จังหวัดประกอบด้วย ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง พัทลุง สตูล ตรัง สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส)

1. จำนวนครั้งของการท่องเที่ยวในเขตภาคใต้

❑ 1 – 2 ครั้ง ❑ 3 – 4 ครั้ง

❑ 5 – 6 ครั้ง ❑ มากกว่า 6 ครั้ง

2. ท่านชอบท่องเที่ยวในรูปแบบใด

❑ ท่องเที่ยวอิสระ (เดินทางเองโดยไม่ผ่านบริษัทจัดทัวร์) เนื่องจาก.....

❑ ท่องเที่ยวกับบริษัทจัดทัวร์ เนื่องจาก.....

3. ท่านชอบการท่องเที่ยวลักษณะใดมากที่สุด

❑ เชิงธรรมชาติ (ทะเล หาดทราย เกาะ ภูเขา น้ำตก อุทยานแห่งชาติ ธรรมชาติต่าง ๆ)

❑ เชิงวัฒนธรรม (โบราณสถาน - วัตถุ โบราณคดี อนุสาวรีย์ เมืองเก่า พิพิธภัณฑ์ ประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ)

❑ แบบผสมผสาน (การท่องเที่ยวที่มีหลากหลายรูปแบบ)

4. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ระดับใด

❑ น้อย ❑ ปานกลาง ❑ มาก

5. ท่านทราบว่ามีโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการของท่านจากแหล่งใด

❑ ทางอินเตอร์เน็ต ❑ ตัวแทนจำหน่าย ❑ กลุ่มบริษัทจัดทัวร์

❑ การบอกต่อจากบุคคลอื่น ❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

6. ท่านคิดว่าระยะเวลาในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมที่สุดสำหรับท่าน

❑ 1 วัน (ไป - กลับ) ❑ 2 วัน

❑ 3 วัน ❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....วัน)

7. แหล่งท่องเที่ยว**เชิงธรรมชาติ**ของภาคใต้ที่ท่านเคยท่องเที่ยวนั้น ท่านคิดว่าจังหวัดที่ท่าน**ประทับใจมากที่สุด** (เลือกได้ 3 จังหวัด)

❑ ชุมพร เนื่องจาก.....

❑ สุราษฎร์ธานี เนื่องจาก.....

❑ นครศรีธรรมราช เนื่องจาก.....

❑ ภูเก็ต เนื่องจาก.....

❑ พังงา เนื่องจาก.....

❑ กระบี่ เนื่องจาก.....

❑ ระนอง เนื่องจาก.....

❑ พัทลุง เนื่องจาก.....

❑ สตูล เนื่องจาก.....

❑ ตรัง เนื่องจาก.....

❑ สงขลา เนื่องจาก.....

❑ ยะลา เนื่องจาก.....

❑ ปัตตานี เนื่องจาก.....

❑ นราธิวาส เนื่องจาก.....

8. แหล่งท่องเที่ยว**เชิงธรรมชาติ**ของภาคใต้ที่ท่านเคยท่องเที่ยวนั้น ท่านคิดว่าจังหวัดใดที่ท่าน**ประทับใจน้อยที่สุด** (เลือกได้ 3 จังหวัด)

- ❑ ชุมพร เนื่องจาก.....
- ❑ สุราษฎร์ธานี เนื่องจาก.....
- ❑ นครศรีธรรมราช เนื่องจาก.....
- ❑ ภูเก็ต เนื่องจาก.....
- ❑ พังงา เนื่องจาก.....
- ❑ กระบี่ เนื่องจาก.....
- ❑ ระนอง เนื่องจาก.....
- ❑ พัทลุง เนื่องจาก.....
- ❑ สตูล เนื่องจาก.....
- ❑ ตรัง เนื่องจาก.....
- ❑ สงขลา เนื่องจาก.....
- ❑ ยะลา เนื่องจาก.....
- ❑ ปัตตานี เนื่องจาก.....
- ❑ นราธิวาส เนื่องจาก.....

9. แหล่งท่องเที่ยว**เชิงวัฒนธรรม**ของภาคใต้ที่ท่านเคยท่องเที่ยวนั้น ท่านคิดว่าจังหวัดใดที่ท่าน**ประทับใจมากที่สุด** (เลือกได้ 3 จังหวัด)

- ❑ ชุมพร เนื่องจาก.....
- ❑ สุราษฎร์ธานี เนื่องจาก.....
- ❑ นครศรีธรรมราช เนื่องจาก.....
- ❑ ภูเก็ต เนื่องจาก.....
- ❑ พังงา เนื่องจาก.....
- ❑ กระบี่ เนื่องจาก.....
- ❑ ระนอง เนื่องจาก.....
- ❑ พัทลุง เนื่องจาก.....
- ❑ สตูล เนื่องจาก.....
- ❑ ตรัง เนื่องจาก.....

❑ สงขลา เนื่องจาก.....

❑ ยะลา เนื่องจาก.....

❑ ปัตตานี เนื่องจาก.....

❑ นราธิวาส เนื่องจาก.....

10. แหล่งท่องเที่ยว**เชิงวัฒนธรรม**ของภาคใต้ที่ท่านเคยท่องเที่ยวนั้น ท่านคิดว่าจังหวัดใดที่ท่าน **ประทับใจน้อยที่สุด** (เลือกได้ 3 จังหวัด)

❑ ชุมพร เนื่องจาก.....

❑ สุราษฎร์ธานี เนื่องจาก.....

❑ นครศรีธรรมราช เนื่องจาก.....

❑ ภูเก็ต เนื่องจาก.....

❑ พังงา เนื่องจาก.....

❑ กระบี่ เนื่องจาก.....

❑ ระนอง เนื่องจาก.....

❑ พัทลุง เนื่องจาก.....

❑ สตูล เนื่องจาก.....

❑ ตรัง เนื่องจาก.....

❑ สงขลา เนื่องจาก.....

❑ ยะลา เนื่องจาก.....

❑ ปัตตานี เนื่องจาก.....

❑ นราธิวาส เนื่องจาก.....

11. การท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ท่านมีเป้าหมายเพื่ออะไร (เลือกได้ 3 ข้อ)

❑ พักผ่อน / ชื่นชมสิ่งธรรมชาติ / สิ่งแปลกใหม่ ❑ จัดประชุม / สัมมนา

❑ ศึกษาหาความรู้ ❑ เยี่ยมเพื่อน / ญาติ

❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. ประโยชน์ที่ท่านคาดว่าจะได้รับจากแหล่งท่องเที่ยวของภาคใต้ (เลือกได้ 3 ข้อ)

❑ คุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป ❑ ได้รับความรู้ต่าง ๆ จากแหล่งท่องเที่ยว

❑ ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

❑ ความเป็นมิตรไมตรีจากคนในท้องถิ่น

❑ บรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว

❑ สภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

13. ท่านคิดว่าสิ่งที่เป็นแรงจูงใจสำหรับการท่องเที่ยวมากที่สุด (เลือกได้ 3 ข้อ)

- ❑ วัฒนธรรมที่น่าสนใจ
- ❑ ความสวยงามของธรรมชาติ
- ❑ อาหารที่หลากหลายและถูกหลักอนามัย
- ❑ คุณภาพของโรงแรมและรีสอร์ทที่มีคุณภาพสูง
- ❑ ผู้คนมีจิตใจให้บริการที่ดี
- ❑ บรรยากาศดี
- ❑ ความคุ้มค่าของเงิน
- ❑ ความปลอดภัย
- ❑ กิจกรรมที่มีความตื่นเต้นและท้าทาย
- ❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

14. บุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยวตามแหล่งต่าง ๆ

❑ บุคคลในครอบครัว ❑ เพื่อน ❑ บุคคลในองค์กรทำงาน
❑ ญาติพี่น้อง ❑ คนรัก

15. การท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ท่านสามารถรองรับค่าใช้จ่ายสำหรับการท่องเที่ยวได้ระดับใด

❑ ต่ำกว่า 3,000 บาท ❑ 3,001 – 6,000 บาท ❑ 6,001 – 10,000 บาท
❑ 10,001 – 20,000 บาท ❑ มากกว่า 20,000 บาท

16. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจท่องเที่ยวมากที่สุดสำหรับท่าน (เลือกได้ 3 ข้อ)

❑ ต้นทุนค่าใช้จ่ายสำหรับท่องเที่ยว ❑ ความปลอดภัย
❑ ช่วงเวลาที่เหมาะสม ❑ ระยะทาง
❑ ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ❑ อาหาร / ที่พัก
❑ สมาชิกร่วมเดินทาง ❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

17. การตัดสินใจท่องเที่ยวครั้งต่อไป ท่านคิดว่าควรเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระหรือท่องเที่ยวกับกลุ่มบริษัทจัดทัวร์

❑ ท่องเที่ยวอิสระ เนื่องจาก.....
❑ ท่องเที่ยวกับบริษัทจัดทัวร์ เนื่องจาก.....

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัย

ชื่อบริษัทจัดทัวร์ .....
ที่ตั้ง (ระบุจังหวัด).....
รหัสแบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

ชุดที่ 2 สำหรับกลุ่มบริษัทจัดทัวร์

งานวิจัยเรื่อง "การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้"

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทรัตน์ นามบุรีและคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้สนับสนุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้" สอบถามเพื่อต้องการให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ

2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมทัวร์

ตอนที่ 2 สถานการณ์การท่องเที่ยวภาคใต้และแนวโน้มการพัฒนา

ตอนที่ 3 สำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จักสำหรับการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว

ชื่อบริษัทจัดทัวร์ .....
ที่ตั้ง (ระบุจังหวัด).....
รหัสแบบสอบถาม.....

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมทัวร์

1. บริษัทนำเที่ยวของท่านให้บริการนักท่องเที่ยว

❑ คนไทย ❑ ต่างประเทศ ❑ ทั้ง 2 ประเภท

2. ท่านจัดโปรแกรมท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดใด (ตอบได้หลายจังหวัด)

❑ ชุมพร ❑ สุราษฎร์ธานี ❑ นครศรีธรรมราช
❑ ภูเก็ต ❑ พังงา ❑ กระบี่
❑ ระนอง ❑ พัทลุง ❑ สตูล
❑ ตรัง ❑ สงขลา ❑ ยะลา
❑ ปัตตานี ❑ นราธิวาส

3. ลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวที่จัดโปรแกรมแล้วสามารถจำหน่ายได้ดี

❑ เชิงธรรมชาติ (หาดทราย ทะเล เกาะ ถ้ำ น้ำตก)
❑ เชิงวัฒนธรรม (โบราณสถาน – วัตถุ โบราณคดี อนุสาวรีย์ เมืองเก่า พิพิธภัณฑ์ ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ)
❑ ท่องเที่ยวแบบผสมผสาน

4. ระยะเวลาการจัดนำเที่ยวส่วนใหญ่ท่านจัดระยะเวลากี่วัน

❑ 1 วัน ❑ 2 วัน ❑ 3 วัน ❑ มากกว่า 3 วัน

5. ปัจจัยที่ท่านคำนึงถึงมากที่สุด เมื่อจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว

❑ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ❑ สิ่งที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว
❑ สิ่งอำนวยความสะดวก (อาหาร ที่พัก อื่น ๆ)
❑ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. ปัญหาการนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวตามโปรแกรมที่จัดไว้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

<u>ตอนที่ 2</u> สถานการณ์การท่องเที่ยวของภาคใต้

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวในเขตภาคใต้ ปัจจุบันเป็นอย่างไร

- ปริมาณของนักท่องเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต

❑ เพิ่มขึ้น เนื่องจาก.....

❑ ลดลง เนื่องจาก.....

- รายได้ของบริษัทจัดทัวร์ (เฉพาะที่ได้จากการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวในเขตภาคใต้)

❑ เพิ่มขึ้น

❑ ลดลง

- ปัญหาการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวในเขตภาคใต้

❑ ฤดูกาล ❑ ภัยธรรมชาติ ❑ ความปลอดภัย

- ระดับการแข่งขันกับทัวร์อื่น ๆ

❑ มาก ❑ ปานกลาง ❑ น้อย

- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2. จุดแข็งหรือจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้

.....

.....

.....

3. จุดอ่อนหรือจุดด้อยของแหล่งท่องเที่ยวในเขตภาคใต้

.....

.....

.....

4. แหล่งท่องเที่ยวของเขตภาคใต้ มีโอกาสที่ดีอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. แหล่งท่องเที่ยวของเขตภาคใต้ มีอุปสรรคหรือปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ 3</u> แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นสิ่งดึงดูดใจ เพื่อจัดทำเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปหรือเส้นทางท่องเที่ยว

กรุณาระบุแหล่งท่องเที่ยวที่บริษัทของท่านนิยมจัดโปรแกรมให้กับนักท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวคนไทย ตามแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยว และจัดลำดับความสำคัญและตามหมายเลข (สามารถตอบได้มากกว่า 7 แหล่ง / กิจกรรม)

ความสามารถในการรองรับ หมายถึง พื้นที่สามารถรองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ดีหรือไม่ พอเพียงต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวระดับใด

ความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่ หมายถึง การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายหรือยาก

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง / มีความสำคัญ / เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวคนไทย

ลำดับที่	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ / ผจญภัย	จังหวัดที่ตั้ง	ฤดูกาลการท่องเที่ยว (เดือน)	ความสามารถในการรองรับ / บริการ		ความสามารถในการเข้าถึง	
				มาก	น้อย	ง่าย	ยาก
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ							
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

ลำดับที่	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิต ชุมชน กิจกรรม และเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ	จังหวัดที่ตั้ง	ฤดูกาลการท่องเที่ยว	ความสามารถในการรองรับ / บริการ		ความสามารถในการเข้าถึง	
				มาก	น้อย	มาก	น้อย
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

2. แหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือเพิ่งค้นพบ และมีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวคนไทยในอนาคตได้

ลำดับที่	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ / ผจญภัย	จังหวัดที่ตั้ง	ฤดูกาลการท่องเที่ยว	ความสามารถในการรองรับ / บริการ		ความสามารถในการเข้าถึง	
				มาก	น้อย	มาก	น้อย
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ							
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

ลำดับที่	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิต ชุมชน กิจกรรม และเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ	จังหวัดที่ตั้ง	ฤดูกาลการท่องเที่ยว	ความสามารถในการรองรับ / บริการ		ความสามารถในการเข้าถึง	
				มาก	น้อย	มาก	น้อย
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

ในการตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัย

จังหวัด.....
รหัสแบบสอบถาม.....

แบบสอบถาม

ชุดที่ 3 สำหรับชุมชนและบุคคลในหน่วยงานของรัฐ

งานวิจัยเรื่อง "การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้"

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทรัตน์ นามบุรีและคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ผู้สนับสนุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง "การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้" สอบถามเพื่อต้องการให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ

2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (SWOT) ทางการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จักสำหรับการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

ตอนที่ 4 สถานการณ์การท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยว

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ให้ข้อมูล

❑ ชุมชน

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

❑ บุคคลในหน่วยงานของรัฐ

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

2. ท่านมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของท่านอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ 2</u> ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (SWOT) ทางการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

<u>คำชี้แจง</u> โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านต่อจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรค (SWOT) ของการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
A ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นจุดเด่นทำให้คนมาท่องเที่ยว ในจังหวัดของท่าน : 1. ความประทับใจแหล่งท่องเที่ยว - ประเภทธรรมชาติ เช่น ทะเล เกาะ น้ำตก - ประเภทแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ - ประเภทวัฒนธรรม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิตชุมชน กิจกรรม			
2. สามารถท่องเที่ยวหรือทำกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น ตีกอล์ฟ จัดประชุมสัมมนา เดินป่า ล่องแก่ง ว่ายน้ำ ดำน้ำ ดูธรรมชาติ พายเรือ			
3. แหล่งท่องเที่ยว / กิจกรรม / เหตุการณ์ที่มีชื่อเสียง (Popular events) สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาลหรือตลอดปี			
4. แหล่งท่องเที่ยวมีมาตรฐานและมีศักยภาพทางการท่องเที่ยว เช่น สะอาด ปลอดภัย ได้รับรางวัลทางด้านการท่องเที่ยว Tourism Award, มาตรฐานที่พักโฮมสเตย์, ลูกโลกสีเขียว เป็นต้น			
5. การคมนาคมสามารถเดินทางได้สะดวก			
6. มีประเภทของที่พักหลากหลายและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้			
7. มีบริษัทนำเที่ยวที่สามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจำนวนมาก			
8. การใช้สื่อ โฆษณาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว / กิจกรรมที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว			
9. ค่าใช้จ่ายไม่สูง			
10. มีสินค้าหรือของที่ระลึกจำหน่ายจำนวนมาก			
11. อื่น ๆ (กรุณาระบุ).....			

กรุณาจัดลำดับจากคำตอบข้างต้นที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว

อันดับที่ 1 คือ หมายเลข .....

อันดับที่ 2 คือ หมายเลข.....

อันดับที่ 3 คือ หมายเลข.....

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
B ท่านคิดว่าสิ่งใดที่ทำให้คนไม่อยากเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน : 1. แหล่งท่องเที่ยว / กิจกรรมมีน้อยและไม่หลากหลาย			
2. แหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีผู้คนมาก แออัด ไม่สามารถรองรับได้เพียงพอ โดยเฉพาะช่วงเทศกาล			
3. แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม สกปรก			
4. สามารถท่องเที่ยวได้เฉพาะบางฤดูกาล			
5. ใช้เวลาในการเดินทางมาก			
6. การตั้งราคาสินค้าสูงเกินความเป็นจริง			
7. การไม่มีแหล่งให้ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เพียงพอ			
8. ขาดการโฆษณาและประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง			
9. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ เช่น ป้ายบอกทาง ห้องน้ำ			
10. ชุมชนในท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องไม่เป็นมิตรไมตรี			
11. อื่น ๆ (กรุณาระบุ).....			

กรุณาจัดลำดับจากคำตอบข้างต้นที่ท่านคิดว่าเป็นสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

อันดับที่ 1 คือ หมายเลข.....

อันดับที่ 2 คือ หมายเลข.....

อันดับที่ 3 คืน หมายเลข.....

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
C **ท่านคิดว่าสิ่งใดที่จะมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน** :			
1. การมีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในหน่วยงานของท่าน			
2. นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ			
3. การมีองค์กร ภาคี ชมรมหรือสมาคมทางด้านการท่องเที่ยว			
4. การได้รับงบประมาณด้านท่องเที่ยว			
5. การมีส่วนร่วมของประชาคม / ชุมชนด้านการท่องเที่ยว			
6. การมีสถานที่หรือทรัพยากรที่พร้อมจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว			
7. มีหลายพื้นที่ถูกใช้เป็นแหล่งศึกษา วิจัยด้านการท่องเที่ยว ด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ชุมชน และกิจกรรม			
8. การเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวทางอินเตอร์เน็ต			
9. การร่วมกันกำหนดราคาสินค้าและมาตรฐานผลิตภัณฑ์			
10. การจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่อยู่เสมอ			
11. การส่งเสริมการขายจากบริษัทจัดทัวร์			
12. การมีที่พัก โรงแรม รีสอร์ท สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว			
13. อื่น ๆ (กรุณาระบุ).....			

กรุณาจัดลำดับจากคำตอบข้างต้นที่ท่านคิดว่าเป็นโอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

อันดับที่ 1 คือ หมายเลข.....

อันดับที่ 2 คือ หมายเลข.....

อันดับที่ 3 คืน หมายเลข.....

คำถาม	ใช่	ไม่ใช่	หมายเหตุ
D **ท่านคิดว่าสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน** : 1. การไม่มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด			
2. จังหวัดและหน่วยงานรัฐบาลไม่ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว			
3. ชุมชนขาดความรัก สามัคคี และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว			
4. บุคลากรด้านการท่องเที่ยวไม่มีหรือมีไม่เพียงพอ			
5. ความรู้ ความสามารถของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไม่มี / มีน้อย			
6. ปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม			
7. ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด แหล่งเสื่อมโทรม			
8. งบประมาณไม่เพียงพอ สำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
9. การไม่มีมาตรฐานการท่องเที่ยวที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน			
10. ขาดการประสานงานระหว่างรัฐ เอกชน และชุมชน			
11. อื่น ๆ (กรุณาระบุ).....			

กรุณาจัดลำดับจากคำตอบข้างต้นที่ท่านคิดว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดของท่าน

อันดับที่ 1 คือ หมายเลข.....

อันดับที่ 2 คือ หมายเลข.....

อันดับที่ 3 คือ หมายเลข.....

<u>ตอนที่ 3</u> แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มในการพัฒนาให้เป็นที่รู้จัก สำหรับการปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

กรุณาระบุแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของท่านที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวคนไทย ตามแต่ละประเภทของแหล่งท่องเที่ยว กรุณาจัดลำดับความสำคัญของลำดับหมายเลข และประเมินความสามารถในการรองรับและการเข้าถึง ซึ่งมีความหมายดังนี้

ความสามารถในการรองรับ หมายถึง พื้นที่สามารถรองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ดีหรือไม่ พอเพียงต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวระดับใด

ความสามารถในการเข้าถึงพื้นที่ หมายถึง การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายหรือยาก

ลำดับที่	ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว / แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	อำเภอที่ตั้ง	ฤดูกาลการท่องเที่ยว	ความสามารถในการรองรับ / บริการ		ความสามารถในการเข้าถึง	
				มาก	น้อย	ง่าย	ยาก
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ							
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

ลำดับที่	แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล วิถีชีวิต ชุมชน กิจกรรม เหตุการณ์สำคัญ	อำเภอที่ตั้ง	ฤดูกาลการท่องเที่ยว	ความสามารถในการรองรับ / บริการ		ความสามารถในการเข้าถึง	
				มาก	น้อย	ง่าย	ยาก
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							

<u>ตอนที่ 4</u> สถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันในจังหวัดของท่าน

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบัน เป็นอย่างไร

- ปริมาณนักท่องเที่ยว

❑ เพิ่มขึ้น เนื่องจาก .....

❑ ลดลง เนื่องจาก .....

- รายได้จากการท่องเที่ยว

❑ เพิ่มขึ้น เนื่องจาก .....

❑ ลดลง เนื่องจาก .....

- ลักษณะทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว

❑ พัฒนามากขึ้น ❑ พัฒนาน้อยมาก ❑ ไม่มีการพัฒนาเลย

- การท่องเที่ยวโดยบริษัทจัดทัวร์

❑ เพิ่มมากขึ้น ❑ มีบ้างเล็กน้อย ❑ ไม่มีเลย

2. การท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายของนักท่องเที่ยว จะเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของท่านหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. จากข้อ 2 ท่านมีวิธีการป้องกันและดูแลแหล่งท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง เมื่อพบว่านักท่องเที่ยวมีการทำลายสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

4. การที่นักท่องเที่ยวเข้ามามาก ๆ จะเกิดผลกระทบต่อสังคมหรือกับชุมชนในจังหวัดของท่านหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. จากข้อ 4 ถ้าการท่องเที่ยวทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมของท่าน ท่านคิดว่าควรมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ 5</u> ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือ

ในการตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัย

แบบสอบถาม ชุดที่ 4
สำหรับนักท่องเที่ยว

แบบประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
ที่มีต่อเส้นทางการท่องเที่ยวภาคใต้

ประกอบการวิจัยเรื่อง การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย กรณีศึกษา 14 จังหวัดภาคใต้

คำชี้แจง : การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวของภาคใต้ ได้จัดเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยว ในการนี้ให้สมมุติว่าท่านเป็นนักท่องเที่ยวอิสระและเป็นนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์ โดยพิจารณาเลือกเส้นทางที่ท่านพึงพอใจมากที่สุด กรณีละ 1 เส้นทาง พร้อมกับระบุเหตุผลที่พึงพอใจ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องเส้นทางที่พึงพอใจมากที่สุดในแบบฟอร์มดังนี้

ประเภทเส้นทางการท่องเที่ยว	พึงพอใจมากที่สุด					เหตุผลที่พึงพอใจ
	เส้นทางที่ 1	เส้นทางที่ 2	เส้นทางที่ 3	เส้นทางที่ 4	เส้นทางที่ 5	
สำหรับนักท่องเที่ยวอิสระ						
ก. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม						
ระยะเวลา 1 วัน						
ระยะเวลา 2 วัน						
ระยะเวลา 3 วัน						
ข. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ						
ระยะเวลา 1 วัน						
ระยะเวลา 2 วัน						
ระยะเวลา 3 วัน						
ค. เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน						
ระยะเวลา 1 วัน						
ระยะเวลา 2 วัน						
ระยะเวลา 3 วัน						

ประเภทเส้นทางการท่องเที่ยว	พึงพอใจมากที่สุด					เหตุผลที่พึงพอใจ
	เส้นทางที่ 1	เส้นทางที่ 2	เส้นทางที่ 3	เส้นทางที่ 4	เส้นทางที่ 5	
สำหรับนักท่องเที่ยวกับกลุ่มจัดทัวร์						
ก. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม						
ระยะเวลา 1 วัน						
ระยะเวลา 2 วัน						
ระยะเวลา 3 วัน						
ข. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ						
ระยะเวลา 1 วัน						
ระยะเวลา 2 วัน						
ระยะเวลา 3 วัน						
ค. เส้นทางการท่องเที่ยวผสมผสาน						
ระยะเวลา 1 วัน						
ระยะเวลา 2 วัน						
ระยะเวลา 3 วัน						

ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับโปรแกรมใหม่

ขอขอบคุณ
สำหรับความร่วมมือในการพิจารณาเลือก
เส้นทางการท่องเที่ยวภาคใต้

.....
จากคณะผู้วิจัย

ภาคผนวก จ. รูปภาพกิจกรรม

ภาพประกอบแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้

กรมหลวงชุมพร

เกาะกระดาน

เกาะเจ้าไหม

เกาะเชือก

เกาะพีพี

เกาะฟาน

เกาะม้า

เกาะมุก

เกาะไม้ไผ่

เกาะรอก

เกาะลิบง

เกาะแหวน

เขตรักษาพันธุ์สัตว์-บาลา

เขาช้าง

เขาพระแทว

คลองสองน้ำ

เกาะสมุย

เกาะไหง

เขาขนาบน้ำ

เขาท่าเพชร

เขื่อนรัชชประภา

ชมบัวผุด

ตลาดหัวหิน

ถ้ำพุงช้าง

ถ้ำคูหาสวรรค์

ถ้ำมาลัย

ถ้ำเลเขากรอบ

ถ้ำใหญ่เขาประสงค์

ถ้ำแก้วโกมล

ถ้ำเขาพระ

ถ้ำผีหัวโต หรือ ถ้ำลอด

ถ้ำลูกเสือ

ถ้ำหงส์

ทะเลหมอก

ท่าเรือเจ้าฟ้า

ท่าเรือปากเมง

ท่าเรือหน้าทอน

นกเป็ดน้ำ

น้ำตกเต่าทอง

น้ำตกโตนปลิว

ท่าเรือดอนสัก

ท่าเรือราชาเฟอร์รี่

ท่าเรืออ่าวนาง

น้ำตกกรุงชิง

น้ำตกโตนไทร

น้ำตกโตนลาด

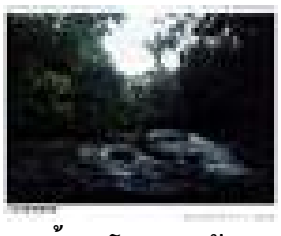

น้ำตกโตนลาดฟ้า

น้ำตกโตนสะตอ

น้ำตกท่าแพ

น้ำตกธารโบกขรณี

น้ำตกบริพัตร

น้ำตกบางแป

น้ำตกพรหมโลก

น้ำตกร้อน

น้ำตกร้อนสะพานยูง

น้ำตกวิภาวดี

น้ำตกสองแพรก

น้ำตกสิรินธร

น้ำตกสี่ขีด

น้ำตกหน่อตง

น้ำตกหินเพิง

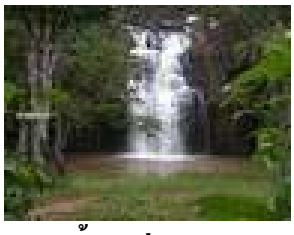

น้ำตกอ่างทอง

น้ำตกอ้ายเขียว

แนวกำแพงเมืองโบราณ

บ่อน้ำพุร้อน

บ่อน้ำร้อนควนแดง

ปากแม่น้ำตาปี

พระราชวังไกลกังวล

พิพิธภัณฑ์ไชยา

พิพิธภัณฑ์แห่งชาติถลาง

มัสยิดกรือเซะ

เมืองโบราณยะรัง

ป่าทุ่งเตียว

พิพิธภัณฑ์คลองท่อม

พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ

ภูเขาอกทะลุ

มัสยิดกลางปัตตานี

วัดราษฎร์อุปถัมภ์

ล่องแก่งกรุงชิง

วัดแก้วไชยา

วัดเขาขุนพนม

วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์

วัดเขียนบางแก้ว

วัดคูหาภิมุข

วัดคูหาสวรรค์

วัดเจดีย์งาม

วัดฉลอง

วัดช้างไห้

วัดตรังคภูมิ

วัดถ้ำสุมะโน

วัดถ้ำเสือ

วัดนารายณิการาม

วัดพระทอง

วัดพระธาตุวรมหาวิหาร

วัดพระนางสร้าง

วัดพระบรมธาตุไชยา

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

วัดมัชฌิมาวาสวรหารสงขลา

วัดราษฎร์อุปถัมภ์

วัดเวียงอ.ไชยา

วัดสิงขร

วัดสุวรรณคูหา

วัดหลงไชยา

วัดหาดส้มแป้น

วัดหาดใหญ่

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง

สระกะพังสุรินทร์

สระมโนราห์

สระมรกต

สวนโมกข

สวนไม้เมืองหนาว

สวนส้มโชกุน

สวนสัตว์ภูเก็ต

สวนสาธารณะป่าเปรม

สัตว์น้ำราชมงคล

สำนักสงฆ์ถ้ำตาปาน

สุสานเจ้าเมืองระนอง

สุสานหอย

หมู่เกาะอ่างทอง

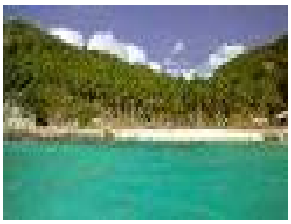

หมู่เกาะแตน

หมู่เกาะนางยวน

หมู่เกาะปอดะ

หอพระอิศวร

หาดทรายแก้ว

หาดนพรัตนธารา

หาดในเพลา

หาดป่าตอง

หาดม่วงงาม

หาดสระบัว

หาดสะกอม

หาดแสนสุขลำป่า

หินตาหินยาย

แหลมพรหมเทพ

แหลมสมิหลา

อ.คลองท่อม

อ.ท่าศาลา

อนุสาวรีย์ท้าวศรีสุนทร

อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี

อนุสาวรีย์วีรสตรี

อนุสาวรีย์หลัก60ปี

อนุสาวรีย์พระยารัษฎานุประดิษฐ์

อ่าวท่าเลน

อาคารนิทรรศซากดึกดำบรรพ์

อ่าวนาง

อ่าวพระนาง

อ่าวมาหยา

อุทยานนกน้ำคูขุด

อุทยานสระนางมโนราห์

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง1

อุโมงปิยะมิตร

ภาคผนวก ฉ. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวภาคใต้

รายชื่อร้านอาหาร

1.รายชื่อร้านอาหารจังหวัดชุมพร

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
ชุมพร	1	ภัตตาคารฉั่วคุ้ยกี่ ถ.ศาลาแดง	โทร. 0-7751-1033
	2	ภัตตาคารตั้งซุ่นกี่ ถ.ท่าตะเภา ใกล้ บ.ข.ส. ชุมพร	โทร. 0-7751-1120
	3	สวนอาหารรินทร์ ถ.กรมหลวงชุมพร ใกล้สถานีรถไฟ	โทร. 0-7751-1531
	4	ร้านอาหารลุย หาดภราดรภาพ ปากน้ำชุมพร	โทร. 0-7752-1135
	5	สวนอาหารบ้านกาแฟ ถ.เพชรเกษม (กม.8) ต.ทุ่งคา	โทร. 0-7750-5134
	6	ปาปาซีฟู้ด ถ.กรมหลวงชุมพร ใกล้ศูนย์การค้าโอเชี่ยน	โทร. 0-7751-1296
	7	ร้านขาหมูนกน้อย ต.ละแม อ.ละแม	โทร. 0-7755-9023
	8	เกาเหลาหัวปลาผู้ใหญ่น้อย ต.ละแม อ.ละแม	โทร. 0-7758-7087
	9	ตูมตาม2 ถ.ปากน้ำหลังสวน อ.หลังสวน	โทร. 0-7755-1530
	10	แก่งเพกาปาร์ค ถ.เพชรเกษม ต.ทรัพย์อนันต์ อ.ท่าแซะ	โทร. 0-7752-0037
	11	วิวซีฟู้ด หาดทุ่งวัวแล่น อ.ปะทิว	โทร. 0-7756-0214
	12	ห้องอาหารมัลลิกา โรงแรมมิกซ์โฮเต็ล ถ.ปากน้ำชุมพร อ.เมือง	โทร. 0-7750-2291
	13	ร้านศิริวรรณ ต.นาโพธิ์ อ.สวี	โทร. 0-7753-1010
	14	ร้านพี่ติ๋น ต.พะโต๊ะ อ.พะโต๊ะ	โทร. 0-7753-9100

2. รายชื่อร้านอาหารจังหวัดระนอง

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
ระนอง	1	คุณแอ๊ดหัวปลาหม้อไฟ ไทย ซีฟู้ด อาหารตามสั่ง อาหารแนะนำ หัวปลาหม้อไฟ เนื้อปูผัดผงกะหรี่ กุ้งอบเกลือหอยหวาน แกงส้มปลาคู่คาก ปลาคู่คากทอดขมิ้นที่อยู่ : 366/68 ซอยประปา ถนนท่าเมือง ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 08 6948 9841
	2	ท่าเรือ ที่อยู่ : ริมแม่น้ำกระบุรี ถ.สุดสาคร อำเภอกระบุรี จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7789 1060, 0 7789 1035
	3	ซาละเปาทับหลี ที่อยู่ : ถ.เพชรเกษม กม.ที่ 54 อำเภอกระบุรี จ.ระนอง	
	4	อัมพวา ที่อยู่ : ถ.เพชรเกษม กม.ที่ 54 อำเภอกระบุรี จ.ระนอง อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7781 2192
	5	อั่งอ๋อง ที่อยู่ : ถ.เรืองราษฎร์ อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7781 2186
	6	สมบูรณ์โภชนา ที่อยู่ : 49/3 ถ.เรืองราษฎร์ อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7783 3300, 0 7782 2722
	7	ศรีแพร ที่อยู่ : 311 ถ.เรืองราษฎร์ ต.เขานิเวศน์ อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7783 3141
	8	มัณฑเลย์ซีฟู้ด เพิ่มพูน ที่อยู่ : ถ.เพชรเกษม อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : . 0 7782 1400
	9	ปากน้ำซีฟู้ด ที่อยู่ : ถ.ปากน้ำ อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7781 2497
	10	ท่าเรือ ที่อยู่ : ริมแม่น้ำกระบุรี อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : . 0 7789 1060
	11	ช้อนทอง ที่อยู่ : ถ.เรืองราษฎร์ อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7783 4150-1
	12	เจ แอนด์ ที ที่อยู่ : ถ.เรืองราษฎร์ อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7783 4150-1
	13	อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : . 0 7783 2483
	14	คุณนันท์ ที่อยู่ : ถ.เพชรเกษม อำเภอเมือง จ.ระนอง	โทรศัพท์ : 0 7782 1910

3. รายชื่อร้านอาหารในจังหวัด สุราษฎร์ธานี

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อร้านอาหาร	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	1	โสเจงคิทเช่น บริการอาหารไทย อาหารทะเล ที่อยู่ : 155/9 หมู่ 2 หาดเฉวง ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 081 892 2841
	2	ดร้อป อินน์ ที่อยู่ : หาดเฉวงอาหารทะเล, ไทย อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7723 0361-2
	3	ชวนชิม ซีฟู้ด อาหารทะเล ที่อยู่ : ใกล้สมุยลากูนรีสอร์ท อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7723 0886
	4	เบเวอรี่ ฮิลล์ อาหารทะเล,ไทย ที่อยู่ : อ่าวท้องตะเคียน อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : . 0 7742 2232
	5	บางปอ ซีฟู้ด อาหารทะเล ที่อยู่ : อ่าวบางปอ อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7742 0010
	6	บิ๊กจิ๋ว ซีฟู้ด อาหารทะเล ที่อยู่ : อ่าวมะขาม อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7742 0350
	7	ครัวเสวย อาหารไทย ที่อยู่ : ตลาดหน้าทอน อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : .0 7742 0380
	8	ชาวเกาะ อาหารทะเล ที่อยู่ : ตลาดหน้าทอน . อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7742 1039
	9	เกาะแก้ว อาหารทะเล ที่อยู่ : ตลาดหน้าทอน . อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7742 1061
	10	ซินฮั้วล้ง ที่อยู่ : 60–62 ถ.นาสารนอก ต.นาสารอาหารไทย อำเภอบ้านนาสาร จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7734 1104
	11	เคียงเล ที่อยู่ : 124 หมู่ 7 ต.กะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : . 0 7725 5243
	12	หาดตาปี ที่อยู่ : 115/5 หมู่ 3 ปากน้ำตาปี อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7728 5109
	13	วังทอง อาหารไทย จีนที่อยู่ : 20 ถ.ตลาดใหม่ อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7728 3774

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อร้านอาหาร	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	14	ลัคกี้ อาหารใต้ ที่อยู่ : 452/84-85 ถ.ตลาดใหม่ อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7727 3267, 0 7727 3471
	15	เพชรตาปี สุกี้ ที่อยู่ : 184/1 ถ.ตลาดใหม่ อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7727 2570
	16	ตาปี ซีฟู้ด อาหารทะเล ที่อยู่ : 30 หมู่ 3 ถ.ปากน้ำตาปี อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : . 0 7728 2115
	17	ตะเกียง อาหารไทย ที่อยู่ : 38/15 ถ.สุราษฎร์ธานี-พุนพิน อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7728 3932-3
	18	ซุ่นเฮียง อาหารทะเล ที่อยู่ : 21 ถ.ชนเกษม อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7728 1367, 0 7727 2180
	19	กำปั่น อาหารไทย ที่อยู่ : 2/1 ถ.ภักดีอนุสรณ์ อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ : 0 7727 2700

4. รายชื่อร้านอาหารจังหวัดพังงา

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
พังงา	1	ยิ้ม ยิ้ม เปิดบริการ 11.00-21.00 น.หยุดทุกวันจันทร์ ที่อยู่ : 11/17 หมู่ 3 ต.บางม่วง (ห่างจากเลอเมอริเดียน 5 กม.) อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7659 3058
	2	หาดทรายซีฟู้ด (ยำไข่แมงดา, ยำซีฟู้ด) ที่อยู่ : 123/5 หมู่ 9 อำเภอท้ายเหมือง จ.พังงา	โทรศัพท์ : . 0 7657 1769
	3	มันโภชนา ที่อยู่ : 24/27 ถ. เพชรเกษม ต. ลำแก่น อำเภอท้ายเหมือง จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7644 3097
	4	พี่สาว (ยำไข่แมงดา, ยำกุ้งเสียบ) ที่อยู่ : 123/7 ถ. ชายทะเลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7657 1836
	5	โกกอบ (กระเพาะปลาผัดแห้ง, หัวปลาผัดหม้อไฟ) ที่อยู่ : 58 หมู่ 7 ต. ท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7643 2107
	6	ฮกกี่เหลาซีฟู้ด (อาหารตามสั่ง, จีน, อาหารทะเล) ที่อยู่ : 6/29 ต. บางนายสี (อยู่ริมน้ำ) อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 1914
	7	ฮกกี่เหลา (อาหารตามสั่ง, จีน, อาหารทะเล) ที่อยู่ : 19 ถ. เสนาราษฎร์ อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 1938
	8	เอชโซ (อาหารตามสั่ง, ข้าวราดแกง) ที่อยู่ : 44 ถ. เสนาราษฎร์ อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 1417
	9	สวัสดิการเขาหลัก (ปลาราดพริก, น้ำพริกกุ้งเสียบ) ที่อยู่ : ในอุทยานแห่งชาติเขาหลัก-ลำรู่ หมู่ 7 ต. คึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 0243
	10	ภู่กัน (ยำภู่กัน, แหนมซี่โครงหมู) ที่อยู่ : 8/13–14 ถ. วงศ์พานิช ต. บางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 2191-2
	11	ภูเขาหลัก ที่อยู่ : 19/7 หมู่ 7 ต. คึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
	12	พุทธชาต (อาหารไทย) ที่อยู่ : 25 ถ. เพชรเกษม อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 1240
	13	พุทธรักษา ที่อยู่ : หมู่ 2 ถ. เพชรเกษม ต. บางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 1576
	14	ใบตอง ที่อยู่ : ในโรงแรมเขาหลัก รีสอร์ท ต. คึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 0199
	15	นางทอง เบย์ รีสอร์ท 2 (อาหารทะเล) ที่อยู่ : 13/8 หมู่ 7 ต. เขาหลัก อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 0078–79
	16	นางทอง เบย์ รีสอร์ท 1 (อาหารทะเล) ที่อยู่ : 13/5 หมู่ 7 ต.เขาหลัก อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 0088–89
	17	โง้ว เม่ง เฮง (อาหารตามสั่ง, พิซซ่า) ที่อยู่ : (อาหารเมืองตราด) 7/22–23 หมู่ 2 ตลาด บขส. ต.บางนายสี อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7642 2240, 0 7644 1030
	18	ครัวบางสัก (อาหารทะเล) ที่อยู่ : หาดบางสัก (ริมทะเล) ถ. เพชรเกษม อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	
	19	เขาหลักซีวิว (อาหารตามสั่ง) ที่อยู่ : 26/4 หมู่ 7 ถ. เพชรเกษม ต. คึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 1891 0672
	20	อีสานริมทาง ที่อยู่ : 81/1 หมู่ 3 ถ. เพชรเกษม ต. โคกกลอย อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7643 4141
	21	หัวพานถาก (ยำกุ้งเสียบ, แกงส้มปลา) ที่อยู่ : 6/1 หมู่ 12 ถ. เพชรเกษม ต.โคกกลอย อำเภอตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7658 1361
	22	ปูดำ (อาหารตามสั่ง, อาหารพื้นบ้าน, ทะเล) ที่อยู่ : ถ. เพชรเกษม ต. โคกกลอย อำเภอตะกั่วทุ่ง จ.พังงา	โทรศัพท์ : 0 7658 1366

5. รายชื่อร้านอาหารจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
นครศรีธรรมราช	1	ชารีฟ เปิด 8.00-14.00 น.(อาหารอิสลาม) ที่อยู่ : 38/1 ถ.ทุ่งสง-สุราษฎร์ อำเภอทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7542 0442
	2	ขนมจีนเส้นสด ที่อยู่ : สาขา 1 84 ถ.ศรีธรรมราช (ถนนหลังวัดพระมหาธาตุ ตรงข้ามโรงเรียนพระธาตุมูลนิธิ อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช เปิด 9.00-13.00 น.	โทรศัพท์ : 0 7534 5327
	3	โกปี๊ มิวเซียม เปิด 17.00–01.00 น. ที่อยู่ : ถ.เทวราช . อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7534 7423
	4	ครัวอันดามัน เปิด 10.00 - 21.00 น. ที่อยู่ : ถ.พัฒนาคูขวาง อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7531 7548
	5	ครัวละหาน เปิด 10.00 - 21.30 น. ที่อยู่ : ซ.หัวหลาง อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7532 0449
	6	ครัวนคร ขนมจีนแม่วร ที่อยู่ : ศาลาประดู่หก อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7531 6228
	7	ขนมจีนพี่นี เปิด 09.00–15.00 น. ที่อยู่ : (ศรีเทวีเดิม) ถ.สะพานยาว อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	
	8	ละคร เปิด 10.00–21.30 น(อาหารตามสั่ง) ที่อยู่ : ถ.บวรบาซาร์ .. อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7534 5910
	9	ดังอา ภัตตาคาร เปิด 10.00-22.00 น. (อาหารตามสั่ง) ที่อยู่ : ถ.ราชดำเนิน อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7535 6057, 0 7534 4996
	10	ชาวเรือ เปิด 09.00-21.30 น. (อาหารตามสั่ง) ที่อยู่ : ถ.ศรีธรรมราช อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7534 6222
	11	จันทร์นคร สุกี้ เปิด 10.00-22.00 น. (อาหารจีน, สุกี้) ที่อยู่ : ถ.พัฒนาการคูขวาง อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7532 1962
	12	ครัวคุณป้า เปิด 15.00-22.30 น. (อาหารอีสาน, อาหารทะเล, อาหารตามสั่ง) ที่อยู่ : ถ.สะพานยาว อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	โทรศัพท์ : 0 7531 6285-6

6. รายชื่อร้านอาหารจังหวัดกระบี่

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	โทรศัพท์
กระบี่	1	อำเภอเมืองน้องโจ๊ก 47 ถ.คงคา ใบเตย ถ.คงคา	โทร. 07561-1509
	2	เรือนไม้ ถ.อุตรกิจ	0 7563 1797
	3	เรือนแพ 256/1 ถ.อุตรกิจ	0 7561 1956
	4	ฮกกี่เหลา 91/1 ถ.เหมทานนท์ (ขนมจีบ ซาลาเปา) เปิดเวลา 06.00–13.00 น.	โทร. 0 1978 7899
	5	ชวนชิม ซีฟู้ด 55/5 ต.อ่าวนาง อาหารทะเล	โทร. 0 7563 7355

7.รายชื่อร้านอาหารจังหวัดภูเก็ต

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
ภูเก็ต	1	นายยาวหลักฐาน (เปิดตั้งแต่เวลา 10.30-22.00 น.) ที่อยู่ : ถ.เจ้าฟ้า (ตะวันออก) ซ.ป่าหล่าย ต.ฉลอง (อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7628 2282
	2	บ้านหาดราไวย ที่อยู่ : 57/5 หมู่ 6 ถนนวิเศษ ต.ราไวย์ อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7638 3838. 0 7628 8171
	3	เซียงเซียน ที่อยู่ : 39 ถ.นิมิต 2 ต.ตลาดใหญ่	โทรศัพท์ : 0 7621 5928,
	4	อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	0 7621 1491
	5	อ่าวป่าหล่าย ซีฟู้ด ที่อยู่ : ซ.ป่าหล่าย อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7638 1907
	6	อ่าวฉลอง ซีฟู้ด ที่อยู่ : อ่าวฉลอง อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	
	7	แหลมทอง ซีฟู้ด ที่อยู่ : แหลมทอง อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 1958 7582
	8	ศาลาลอย ที่อยู่ : หาดราไวย์ อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7638 1297
	9	วังกุ้ง ที่อยู่ : เกาะสิเหร่ อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	
	10	เลียบครัวสะป้า ที่อยู่ : บ้านสะป้า ถ.เทพกษัตรี อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7623 8196
	11	ยามเย็น ที่อยู่ : แหลมพันวา อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7639 1103
	12	แม่คล่อง ซีฟู้ด ที่อยู่ : หาดราไวย์ อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7638 1299
	13	มะขามทอง ที่อยู่ : ถ.เจ้าฟ้า อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : . 0 7626 3358
	14	พรานทะเล ที่อยู่ : ซ.ป่าหล่าย อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต	โทรศัพท์ : 0 7638 3243

8.รายชื่อร้านอาหารจังหวัดตรัง

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
ตรัง	1	ร้านอาหาร จังหวัดตรัง เจ๊หงวน ที่อยู่ : 431/7-8 หมู่บ้านสวนรื่นรมย์ ถนนเพชรเกษม อำเภอห้วยยอด จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 0 7523 3308
	2	ทางเลือก อาหารเพื่อสุขภาพ ข้าวยำสมุนไพร มังสวิรัติ ที่อยู่ : 71/1 ถนนเพลินพิทักษ์ (ใกล้สามแยกวัดกุฎ) อำเภอเมือง จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 0 7521 4185
	3	ร้านจีนดำ ที่อยู่ : 71/1 ถนนเพลินพิทักษ์ (ใกล้สามแยกวัดกุฎ) อำเภอเมือง จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 0 7521 4185
	4	อำเภอห้วยยอด จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 0 7527 1238
	5	โกเกี๊ย ที่อยู่ : ถ.สถลสถานพิทักษ์ อำเภอกันตัง จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 0 7525 1393
	6	ริมน้ำ ที่อยู่ : ถ.รัษฎา อำเภอกันตัง จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 0 7525 1327
	7	สุวรรณี อาหารทะเล ที่อยู่ : หาดปากเมง อำเภอสิเกา จ.ตรัง	
	8	ยกยอ ที่อยู่ : หาดปากเมง อาหารทะเล อำเภอสิเกา จ.ตรัง	
	9	ครูกิจ ที่อยู่ : หาดปากเมง อาหารทะเล อำเภอสิเกา จ.ตรัง	
	10	เลตรัง ที่อยู่ : บริเวณท่าเรือปากเมง ต.ปากเมง อำเภอสิเกา จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 075274-0279, 0 -1904 -8185
	11	วังมังกร ฟิชชิ่ง ปาร์ค ที่อยู่ : 50/9 ถ.เวียนกระพัง อำเภอเมือง จ.ตรัง	โทรศัพท์ : 0 7521 2006

9. รายชื่อร้านอาหารจังหวัดพัทลุง

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
พัทลุง	1	ทะเลทอง ที่อยู่ : 89 ม.1 ต.จองถนน อำเภอเขาชัยสน จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 1478 6269, 0 1679 3233
	2	ครัวบัวหลวง ที่อยู่ : ทะเลน้อยรีสอร์ท 309 ต.พนางตุง อ.ควนขนุน อำเภอควนขนุน จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 1189 6193
	3	ทิวทัศน์ ที่อยู่ : 201 ม.1 ต.จองถนน อำเภอเขาชัยสน จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 9876 1822, 0 1898 4238
	4	คู่หู ที่อยู่ : 9/10 ถ.ประชาบำรุง ต.คูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 7461 1938
	5	อิมหยก อาหารไทย ที่อยู่ : 393 ถ.ราเมศวร์ อำเภอเมือง จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 7461 3393
	6	สวนอาหารสวนไผ่ อาหารไทย ที่อยู่ : ถ.เอเชีย อำเภอเมือง จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 7461 2930
	7	ลำปำซีฟู้ด ที่อยู่ : ลำปำรีสอร์ท ถ.อภัยบริรักษ์ อำเภอเมือง จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 7461 1486
	8	ควนมะพร้าว ที่อยู่ : 5 หมู่ 9 ต.ควนมะพร้าว อำเภอเมือง จ.พัทลุง	โทรศัพท์ : 0 7461 2895

10.รายชื่อร้านอาหารจังหวัดสงขลา

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
สงขลา	1.	บัวแก้วซีฟู้ด 20 ถ.ราชดำเนิน อ.เมือง จ.สงขลา	โทร 0 7431 4816
	2.	ลัดดา 1 ถ.วิเชียรชม อ.เมือง จ.สงขลา	โทร 07431 3111
	3.	กระท่อมเดือนเพ็ญ ถ.ธรรมนูญวิถี อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	โทร 0 7423 3160
	4.	ไพลิน สเต้กเฮาส์ 18/3-4 ถ.ศรีภูวนารถ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	โทร 0 7423 8562, 0 7423 3222
	5.	หงส์หยก ภัตตาคาร 31/33-35 ถ.ชีวานุสรณ์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	โทร 0 7424 51245
	6.	ไหหว้าเทียน 17, 19 , 21, 23, 25, 27 ถ.ฉัยยากุลอุทิศ ซ.4 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา	โทร 0 7424 5124 5

11.รายชื่อร้านอาหารในจังหวัด สตูล

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อร้านอาหาร	โทรศัพท์
	1	ครัวระเบียงผา เปิดบริการ 10.00-22.00 น. ที่อยู่ : ละงู ภูผา รีสอร์ท 389 หมู่ 3 ต.กำแพง อำเภอละงู จ.สตูล	โทรศัพท์ : 0 7478 1277, 0 1957 1864
	2	เรือนไม้ ที่อยู่ : 128/6 ซ.17 ถ.สตูลธานี อำเภอเมือง จ.สตูล	โทรศัพท์ : 0 7471 1199
	3	นกน้ำ ที่อยู่ : 41 หมู่ที่ 3 ถ.ฉลุง-ละงู ต.ควนโพธิ์ อำเภอเมือง จ.สตูล	โทรศัพท์ : . 01-957-4096
	4	น้องเบียร์ การกำธร ต.คลองขุด อำเภอเมือง จ.สตูล	โทรศัพท์ : 0 7472 2490
	5	น้องณี ที่อยู่ : 65 ถ.เรืองฤทธิ์จรูญ อำเภอเมือง จ.สตูล	โทร. 0 7471 2277
	6	น้ำทิพย์ ที่อยู่ : 93 ถ.สมันตประดิษฐ์ ซ.2 อำเภอเมือง จ.สตูล	โทรศัพท์ : . 0 7471 1242
	7	มุกดา ที่อยู่ : 154 ถ.คูหาประเวศน์ อำเภอเมือง จ.สตูล	โทรศัพท์ : 0 7471 2390
	8	ไทม์ ที่อยู่ : 43/1-2 ถ.สตูลธานี อำเภอเมือง จ.สตูล	โทรศัพท์ : . 0 7471 2286

12.รายชื่อร้านอาหารจังหวัดปัตตานี

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ปัตตานี	1	ลอนดอน ที่อยู่ : ถ.ยะรัง อำเภอเมือง จ.ปัตตานี	โทรศัพท์ : 0 7334 9697, 0 7334 9681
	2	ริเวอร์ ที่อยู่ : ถ.โรงอ่าง อำเภอเมือง จ.ปัตตานี	โทรศัพท์ : 0 7333 1308
	3	ฟันนี่ โบ๊ท ที่อยู่ : 300/101 ออมทอง ถ.หนองจิก อำเภอเมือง จ.ปัตตานี	โทรศัพท์ : 0 1896 5578
	4	ปัตตานีสปอร์ตคลับ ที่อยู่ : 299 ถ.หนองจิก อำเภอเมือง จ.ปัตตานี	โทรศัพท์ : 0 7333 6090-6
	5	โกเส่ง ที่อยู่ : 37–39 ถ.โรงเหล้า สาย ข อำเภอเมือง จ.ปัตตานี	โทรศัพท์ : 0 7333 1109

13.รายชื่อร้านอาหารจังหวัดยะลา

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
ยะลา	1	เกสร ที่อยู่ : 252/5 ถ.พิพิธภักดี อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7321 1781
	2	ร้านเอ๊ปีกไก่ ที่อยู่ : 178 ถ.รวมมิตร อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7322 3224
	3	เฟิร์นมุสลิม ที่อยู่ : ถ.จันทโรทัย อาหารอิสลาม อำเภอเบตง จ.ยะลา	
	4	ใบหยก ที่อยู่ : 227 ถ.สุขยางค์ อำเภอเบตง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7323 0763
	5	บัวหลวง ที่อยู่ : 398 ถ.สุขยางค์ . อำเภอเบตง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7323 0046
	6	นิวซีฮี้ ที่อยู่ : 180-2 ถ.สุขยางค์ อำเภอเบตง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : . 0 7323 1344
	7	ใต้ซีฮี้ ที่อยู่ : 1 ถ.เทศจินดา อำเภอเบตง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7323 0459
	8	ต้าเหยิน ที่อยู่ : 253 ถ.สุขยางค์ อำเภอเบตง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7323 0461
	9	กำปั่น ที่อยู่ : 99/2 หมู่ 1 ถ.เพชรเกษม ใกล้วัดหน้าถ้ำ อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7325 3282-3
	10	ไลลา ที่อยู่ : 252/6 ถ.พิพิธภักดี อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7321 2434
	11	แมนดาริน	
	12	ที่อยู่ : 7 ถ.จงรักษ์ ต.สะเตง อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7321 4690
	13	ครัวบ้านคุณพ่อ ที่อยู่ : 82 ถ.มหาภาส อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7324 4813
	14	ธาราซีฟู้ด ที่อยู่ : 35-39 ถ.พิพิธภักดี อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : . 0 7321 2356
	15	ฟองเบียร์ ที่อยู่ : 70 ถ.โป้ห้วยอุทิศ อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7321 4179, 0 7324 4144
	16	ยะลาแคนตั้น ที่อยู่ : 46-48 ถ.คชเสนีย์ อำเภอเมือง จ.ยะลา	โทรศัพท์ : 0 7324 4611, 0 7321 2576

14. รายชื่อร้านอาหารจังหวัดนราธิวาส

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถาน	โทรศัพท์
นราธิวาส	1	ร่มไทร สาขา 1 เปิด 11.00–05.00 น. (อาหารไทย) ที่อยู่ : 33/19 ถ.ทรายทอง 2 อำเภอเมือง จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7361 3814
	2	รอมลี เปิด 10.00–22.30 น. (อาหารอิสลาม) ที่อยู่ : 73 ซ.ภูธร ถ.เจริญเขต อำเภอเมือง จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7361 2868
	3	รสสยาม เปิด 10.00–21.00 น. (อาหารไทย-จีน) ที่อยู่ : 2-4 ถ.ชื่นมรรคา อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7361 1360
	4	มรกตคาเฟ่เปิด 19.00–02.00 น. (อาหารตามสั่ง) ที่อยู่ 97 ถ.ประชาวิวัฒน์ ซ.3 อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส	
	5	บะกุดเต๋ เปิด 8.00–13.00 น. (อาหารจีน) ที่อยู่ 46/2 ซ. 3 ถ.ประชาวิวัฒน์ ใกล้โรงแรมแกรนด์การ์เด้น อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7361 1036
	6	บักมุ้ย เปิด 11.00–21.00 น.อาหารไทย-จีน ที่อยู่ : 21/12 ซ.ภูธร ถ.เจริญเขต อ.สุไหงโกลก จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 73611129, 0 7361 2030
	7	เงาจันทร์ เปิด 11.00–24.00 น. (อาหารไทย) ที่อยู่ : 263 ถ.ประชาวิวัฒน์ อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7361 3785
	8	นัดพบยูงทอง เปิด 11.00–20.00 น. (อาหารไทย) ที่อยู่ : 162 ถ.นราธิวาส-ตากใบ อำเภอตากใบ จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7358 1141
	9	ริมน้ำ เปิด 10.00–22.00 น. (อาหารไทย) ที่อยู่ : 45/6 ถ.นราธิวาส-ตากใบ อำเภอเมือง จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7351 1559
	10	มังกรทอง เปิด 11.00–22.30 น. (อาหารไทย) ที่อยู่ : 433 ถ.ภูผาภักดี อำเภอเมือง จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7351 1835
	11	บางนรา เปิด 10.30–21.00 น. (อาหารไทย) ที่อยู่ : 61/7 ถ.นราธิวาส-ตากใบ อำเภอเมือง จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7351 3108
	12	โจโจ้ เบเกอรี่ ที่อยู่ : 1/27 ถ.จาตุรงค์รัศมี อำเภอเมือง จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 7351 2180
	13	ข้าวหน้าเป็ด(คุณบุญเลิศ) เปิด 07.00–15.00 น.ที่อยู่ 430/1 ถ.ภูผาภักดี อำเภอเมือง จ.นราธิวาส	โทรศัพท์ : 0 73513443, 0 7352 2385

รายชื่อสถานที่พัก

1. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดชุมพร

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่	โทรศัพท์
ชุมพร	1	โรงแรมมิกซ์โฮเทล 108/8 ถ.ชุมพร-ปากน้ำ หมู่ 1 ต.บางหมาก อ.เมือง	โทร. 0-7750-2931-3
	2	โรงแรมจันทร์สมชุมพร 188/138 ถ.ศาลาแดง ต.ท่าตะเภา อ.เมือง	โทร. 0-7750-2502-10
	3	โรงแรมมรกตชุมพร 102-112 ถ.ทวีสินค้า ต.ท่าตะเภา อ.เมือง	โทร. 0-7750-3628-30
	4.	โรงแรมสุวินวงศ์ ชุมพร 125/30 ถ.ศาลาแดง ต.ท่าตะเภา อ.เมือง	โทร. 0-7751-1203, 0-7751-1397, 0-7751-1809
	5.	ภราดรอินน์ 180/12 ซ.ภราดร ถ. ศาลาแดง อ.เมือง	โทร. 0-7751-1400, 0-7750-1615
	6.	โรงแรมศรีชุมพร 127/22-24 ถ. ศาลาแดง อ.เมือง	โทร. 0-7751-1902, 0-7757-0536-8
	7.	โรงแรมชุมพรพาเลซ 328/15 ถ. ประชาอุทิศ ต. ท่าตะเภา อ.เมือง	โทร. 0-7757-1715-22
	8.	โรงแรมท่าตะเภา 66/1 ถ.ท่าตะเภา อ.เมือง	โทร. 0-7751-1479, 0-7751-1478, 0-7751-1953
	9.	ตะวันฉายรีสอร์ท 68/2 หมู่ 5 ต. นาชะอัง อ.เมือง	โทร. 0-1229-5530, 0-1866-9336
	10	ชุมพรแกรนด์พาเลซ 219 หมู่ 1 ถ. ชุมพร-ระนอง ต. วังไผ่ อ.เมือง	โทร. 0-7757-4800-4
	11.	เอ็ม ที รีสอร์ท 13 หมู่ 3 บ้านทุ่งมะขามน้อย อ.เมือง	โทร. 0-7755-8152, 0-7755-8153
	12.	บ้านสวนเทพประทาน 112/3 ถ. ชุมพร-ปากน้ำ หมู่ 1 ต. ท่ายาง อ.เมือง	โทร. 0-7752-1275
	13.	โรงแรมบ้านพักสวนแสงจันทร์ 16/4 ถ.ชุมพร-ปากน้ำ กม.9 ต.ท่ายาง อ.เมือง	โทร. 0-7752-1343

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่	โทรศัพท์
ชุมพร	14.	โรงแรมท่ายาง 2/2 หมู่ 10 ต.ท่ายาง อ.เมือง	โทร. 0-7755-3052, 0-7755-3054
	15.	โรงแรมศรีใต้ฟ้า 73-75 ถ.ศาลาแดง อ.เมือง	โทร. 0-7751-1063
	16.	โรงแรมสุริยา 125/24-25 ถ.ศาลาแดง อ.เมือง	โทร. 0-7751-1144
	17.	โรงแรมหาดทรายรีสอร์ท 99/6-7 หาดทรายรี อ.เมือง	โทร. 0-1970-3033, 0-7755-8028
	18.	บางคอยเกสท์เฮ้าส์ 112/2 หมู่ 1 ต.ท่ายาง อ.เมือง	โทร. 0-7758-0198
	19.	โรงแรมวังไผ่ 122 ถ.ชุมพร-ระนอง ต.ปากไผ่ อ.เมือง	โทร. 0-7750-1010
	20.	บ้านพักวังทอง 50 ถ.ชุมพร-ระนอง อ.เมือง	โทร. 0-7751-1896, 0-1537-9397
	21.	สวีทเกสท์เฮ้าส์ 21/2 หมู่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง	โทร. 0-7752-1324
	22.	ชุมพรคาบาน่า รีสอร์ท 69 หมู่ 2 หาดทุ่งวัวแล่น ต.สะพลี อ.ปะทิว	โทร. 0-7756-0245-7
	23.	คลีนเวฟรีสอร์ท 54 หมู่ 8 ต.สะพลี อ.ปะทิว	โทร. 0-7756-1119
	24.	วิวรีสอร์ท 13/3 หมู่ 8 ต.สะพลี อ.ปะทิว	โทร. 0-7756-0214
	25.	สวี การ์เด้นท์ อินน์ 156 หมู่ 7 ต.นาโพธิ์ อ.สวี	โทร. 0-7735-1220
	26.	รุ่งอรุณรีสอร์ท 262/6 ถ.เลียบทะเล ปากน้ำตะโก ต.ทุ่งตะโก อ.ทุ่งตะโก	โทร. 0-7757-9161
	27.	ชุมพรซันนี่บีช 393 หมู่ 1 ต.ปากตะโก อ.ทุ่งตะโก	โทร. 0-7757-9148
	28.	99 เบย์รีสอร์ท 9 หมู่ 4 ต.ปากน้ำ อ.หลังสวน	โทร. 0-7755-1133
	29.	เก้าแสนรีสอร์ท 57 หมู่ 1 ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน	โทร. 0-7755-1119
	30.	โรงแรมเจน 26/5 ถ.เขาเงิน อ.หลังสวน	โทร. 0-7754-1040
	31.	โรงแรมธวัช 135 ถ.เขาเงิน อ.หลังสวน	โทร. 0-7758-2543, 0-7754-1046, 0-7754-1569

2. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดระนอง

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ระนอง	1	มิสเตอร์เก๊าท์บังกาโล ที่อยู่ : 47 หมู่ 1 ตำบลเกาะพยาม อำเภอเมือง จ.ระนอง	
	2	พยาม ค็อทเทจ รีสอร์ท ที่อยู่ : 69/1 ต.เกาะพยาม อ่าวควาย อ.เมือง อำเภอเมือง จ.ระนอง website : http://www.payamcottage.com จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 700 - 2,000 บาท	โทร : 0 7787 0200, 08 5222 1847 แฟกซ์ : 0 7787 0200
	3	บ้านเชิงเขารีสอร์ท ที่อยู่ : 26/25 ม.1 ถนนเพชรเกษม ต.บางริ้น อำเภอเมือง จ.ระนอง website : http://www.baanchuengkao.com จำนวนที่พัก 22 ห้อง, ราคา 690 - 790 บาท	โทร : 0 7783 5900
	4	พฐูรีสอร์ท ที่อยู่ : 29/5 ถนนเพชรเกษม ตำบลบางริ้น อำเภอเมือง จ.ระนอง Email : pathuresort@hotmail.com website : http://www.pathuresortranong.com จำนวนที่พัก 16 ห้อง, ราคา 690 - 1,500 บาท	โทร : 0 7782 3749, 0 1894 7343
	5	บ้านสวนสามแหลม รีสอร์ท ที่อยู่ : 170 หมู่ 5 ต.ปากน้ำ อำเภอ จ.ระนอง Email : Info@Samlaemresort.com website : www.Samlaemresort.com จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 1,200 - 2,500 บาท	โทร. 0 7782 5700, 0 7781 1960
	6	ธารศิลา รีสอร์ท ที่อยู่ : 129/2 ซ.ธารา ถ.เพชรเกษม ต.บางริ้น อำเภอ จ.ระนอง Email : thansilaresort@hotmail.com website : http://www.thai.net/thansilaresort จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 250 - 600 บาท	โทร. 0 7782 3405, 0 6519 9356 กรุงเทพฯ โทร. 0 2628 7144
	7	แคท ชู บังกะโล ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 100 - 150 บาท	โทร. 0 1229 6667

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ระนอง	8	ช้างทอง บังกะโล ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 100 - 150 บาท	โทร. 0 1891 9838
	9	พาราไดซ์ บังกะโล ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 9 ห้อง, ราคา 100 - 150 บาท	โทร. 0 1891 9838
	10	แลตะวัน ที่อยู่ :อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 5 ห้อง, ราคา 150 - 150 บาท	
	11	ฟูนมูน ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 6 ห้อง, ราคา 100 - 200 บาท	โทร. 0 7783 5386
	12	เกาะช้าง รีสอร์ท ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง Email : Sound-of-sea@lycos.com จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 100 - 200 บาท	
	13	ซันเซ็ท บังกะโล ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 9 ห้อง, ราคา 100 - 200 บาท	
	14	คอนแทค ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 100 - 250 บาท	โทร. 0 7783 3137
	15	อีแตน บังกะโล และอีแคน ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 7 ห้อง, ราคา 200-250 บาท	
	16	นกเงือก บังกะโล ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 5 ห้อง, ราคา 100 - 150 บาท	โทร. 0 1858 3303
	17	ตาแดงแบ ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 6 ห้อง, ราคา 80 - 150 บาท	
	18	ผึ้งทอง ที่อยู่ : อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 100 - 150 บาท	โทร. 0 1970 7556
	19	ฮอนบิล ฮัท ที่อยู่ : เกาะพยาม อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 7 ห้อง, ราคา 150 - 150 บาท	โทร. 0 7782 5543
	20	อ่าวใหญ่ บังกะโล ที่อยู่ : เกาะพยาม อำเภอ จ.ระนอง จำนวนที่พัก 7 ห้อง, ราคา150-150 บาท	โทร. 0 7782 1753

3. รายชื่อสถานที่พักแรมในจังหวัด สุราษฎร์ธานี

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	1	ศาลา สมุย รีสอร์ทแอนด์สปา ที่อยู่ : 10/9 หมู่ 5 บ้านปลายแหลม ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : info@salasamui.com website : http://www.salasamui.com จำนวนที่พัก 69 ห้อง,	โทร : 0 7724 5888 แฟกซ์ : 0 7724 5889
	2	สมุย เซ้นส์ รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดละไม เกาะสมุย 224/61 หมู่ 3 ตำบลมะเร็ด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : rsvn@samuisense.com website : http://www.samuisense.com จำนวนที่พัก 44 ห้อง, ราคา 4,000 - 21,400 บาท	โทร : 0 7742 4441, 0 7742 4055 แฟกซ์ : 0 7742 4137
	3	ครอส 2 รีสอร์ทส์ (สมุย) ที่อยู่ : 442 หมู่ 1 บ้านหัวถนน ตำบลมะเร็ต อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : info@x2resorts.com website : http://www.x2resorts.com จำนวนที่พัก 29 ห้อง,	โทร : 0 2696 8239 แฟกซ์ : 0 2696 8202
	4	พะงันวิลล่า บีช บังกะโล ที่อยู่ : 223 ม.1 อ่าวบางฉลุ เกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี website : http://www.phanganvilla.com จำนวนที่พัก 23 ห้อง, ราคา 180 - 600 บาท	โทร : 0 7737 7083, 0 7737 7408, 08 1682 9727
	5	สัญธิญา (Santhiya) ที่อยู่ : 22/7 หมู่ 5 บ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	โทร : 0 7723 8333, 08 1908 5005, 0 2889 3500
	6	Email : info@santhiya.com website : http://www.santhiya.com จำนวนที่พัก 74 ห้อง, ราคา 8,500 - 39,000 บาท	แฟกซ์ : 0 7723 8909
	7	คามาลายา (Kamalaya) ที่อยู่ : 102/9 หมู่ 3 ถนนแหลมเสร็จ ต.หน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี website : http://www.kamalaya.com จำนวนที่พัก 60 ห้อง, ราคา 5,650 - 14,300 บาท	โทร : 077 429 800 แฟกซ์ : 077 429 899

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	8	อควา เกสท์เฮาส์ (Akwa Guesthouse) ที่อยู่ : 28/12 หมู่ 3 ต.บ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 5 ห้อง, ราคา 1,950 - 2,950 บาท	โทร : 084-660-0551, 087 894 6821 แฟกซ์ : 077-231- 985
	9	นภาใส แพนซี สมุย รีสอร์ท แอนด์ สปา ที่อยู่ : 65/10 บ้านใต้ หาดแม่น้ำ อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานีwebsite : http://www.pansea.com	โทร : 0 7742 9200
	10	ซีซอร์ 2 ที่อยู่ : 44/10 หมู่ 1 หาดแม่น้ำ อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 15 ห้อง, ราคา 250 บาท	โทร : 0 7742 5142
	11	ซีซอร์ ที่อยู่ : 44/9 หมู่ 1 หาดแม่น้ำ อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 17 ห้อง, ราคา 150 - 500 บาท	โทร : 0 7742 5280
	12	ชังกรีล่า บังกะโล ที่อยู่ : 1/2 หมู่ 4 ตำบลแม่น้ำ หาดแม่น้ำ อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 41 ห้อง, ราคา 250 - 400 บาท	โทร : 0 7742 5189, 0 7724 7152
	13	แชมปารา ที่อยู่ : 23/2 หมู่ 4 หาดบางรัก อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 14 ห้อง, ราคา 300 - 500 บาท	โทร : 0 7742 5330
	14	เนเชอรัล วิงก์ สปา แอนด์ รีสอร์ท (Natural Wing Spa and Resort) ที่อยู่ : 11/5 หมู่ 6 ต.แม่น้ำ หาดบางปอ อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี website : http://www.naturalwing.com จำนวนที่พัก 27 ห้อง, ราคา 2,200 - 2,800 บาท	โทร : 0 7742 0871-2 แฟกซ์ : 0 7744 7241
	15	บีช เฮ้าส์ สมุย ที่อยู่ : 16/1 หมู่ 4 หาดพระใหญ่ อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทร : 0 7724 5124
	16	จำนวนที่พัก 33 ห้อง, ราคา 1,200 บาท	
	17	สมุย อมันดา รีสอร์ท แอนด์ สปา ที่อยู่ : อ่าวบางมะขาม 57/6-7 หมู่ 5 ต.อ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	โทร : 077 421 721-7 แฟกซ์ : 077 426 185

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	18	สมุยท้องสนรีสอร์ท ที่อยู่ : 81 หมู่ 5 อ่าวท้องสน อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานีจำนวนที่พัก 16 ห้อง, ราคา 100 - 500 บาท	โทร : 0 7737 7776-7
	19	แกรนด์ซี รีสอร์ท ที่อยู่ : อ่าวในวก เกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี Email : info@grandsearesort.com website : http://www.grandsearesort.com	
	20	วฤนดาการ์เด้น รีสอร์ท ที่อยู่ : เกาะสมุย 82/3 หมู่ 3 หาดละไม อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : varinda_resort@hotmail.com website : http://www.varindasamui.com จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 900 - 2,200 บาท	โทร : 0 7742 4284 แฟกซ์ : 0 7723 2296
	21	วีเซนธาน รีสอร์ท ที่อยู่ : 227 หมู่ 3 ตำบลตลิ่งงาม อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานีEmail : wisnthal@samart.co.th website : http://www.wiesenthal-resort-samui.com จำนวนที่พัก 19 ห้อง, ราคา 800 - 5,000 บาท	โทร : 0 7723 5165, 0 7723 4397 แฟกซ์ : 0 7741 5480
	22	ดีไลท์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 140 หาดริ้น อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี Email : info@delightresort.com website : http://www.delightresort.com จำนวนที่พัก 40 ห้อง, ราคา 1,190 - 3,490 บาท	โทร : 0 7737 5527-9 แฟกซ์ : 0 7737 5528
	23	สลัด บีช รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดสลัด อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานีEmail : info@phangan-saladbeachresort.com website : http://www.phangan-saladbeachresort.com จำนวนที่พัก 48 ห้อง, ราคา 900 - 2,100 บาท	โทร : 0 7734 9149, 0 7734 9274-5, 0 7737 7015 แฟกซ์ : 0 7723 8242, 0 7734 9275
	24	ร้อยเกาะ ที่อยู่ : 19/6 ถนนเลี่ยงเมือง (ตรงข้ามเทสโก้ โลตัส) อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 110 ห้อง, ราคา 700 - 1,200 บาท	โทร : 0 7720 1150-8 แฟกซ์ : 0 7720 1159

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	25	ปริ๊นเซส ปาร์ค ที่อยู่ : 19/19 ถนนเลี่ยงเมือง ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จ.สุราษฎร์ธานี website : http://www.princessparkhotel.com จำนวนที่พัก 70 ห้อง, ราคา 450 บาท	โทร : 0 7740 5989-93 แฟกซ์ : 0 7740 5993
	26	วิน โฮเต็ล ที่อยู่ : 366 ถนนชลวิถี หาดหน้าทอน ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 33 ห้อง, ราคา 480 บาท	โทร : 0 7742 1500-1 แฟกซ์ : 0 7742 1454
	27	ชายทะเล พาเลซ ที่อยู่ : 152 หมู่ 3 หาดหน้าทอน ต.อ่างทอง อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 24 ห้อง, ราคา 350 - 1,100 บาท	โทร : 0 7742 1079, 0 7742 2037 แฟกซ์ : 0 7742 1080
	28	ทรายรีฮัทไดฟ์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 14/45 หาดทรายรี ต.เกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 500 - 1,500 บาท	โทร : 0 1536 8315, 0 7745 6000 แฟกซ์ : 0 7745 6399
	29	สรีกันตังรีสอร์ท ที่อยู่ : หาดสีกันตัง เกาะพะงัน 129/3 หมู่ 6 บ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี Email : sarikantang@yahoo.com website : http:www.sarikantang.com จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 500 - 4,000 บาท	โทร : 0 7737 5055-6
	30	บ่อผุดรีสอร์ท แอนด์ สปา ที่อยู่ : หาดบ่อผุด 12/12 ม.1 อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : info@bophutresort.com website : http://www.bophutresort.com จำนวนที่พัก 61 ห้อง, ราคา 10,600 - 21,200 บาท	โทร : 0 7724 5777 แฟกซ์ : 0 7742 5776
	31	เมืองสมุย สปา รีสอร์ท ที่พักในโครงการ Unseen Paradise ที่อยู่ : 13/1 หมู่2 ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : rsvn@muangsamui.com website : http://www.muangsamui.com จำนวนที่พัก 53 ห้อง, ราคา 12,000 - 25,000 บาท	โทร : 0 7742 9700-9 แฟกซ์ : 0 7741 3225

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	32	บัญดารา รีสอร์ท แอนด์ สปา ที่พักในโครงการ Unseen Paradiseที่อยู่ : 178/2 หมู่1 ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : info@bandararesort.com website : http://www.bandararesort.com	โทร : 0 7724 5795 แฟกซ์ : 0 7742 7340
	33	จำนวนที่พัก 151 ห้อง, ราคา 5,500 - 12,000 บาท บุรี รสา รีสอร์ท ที่อยู่ : 11/2 หมู่2 หาดเฉวง ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : info@burirasa.com website :	โทร : 0 7723 0222 แฟกซ์ : 0 7723 1838
	34	http://www.burirasa.com แบล็ก ทิป ไดวิ่ง แอนด์ วอเตอร์ สปอร์ต ที่พักในโครงการ Little Paradiseที่อยู่ : 40/5 หมู่ 3 ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี Email : blacktipdiving@yahoo.com website :	โทร : 0 7745 6488 แฟกซ์ : 0 7745 6489
	35	http://www.blacktipdiving.com จำนวนที่พัก 21 ห้อง, ราคา 900 - 2,400 บาท	โทร : 0 7743 0339 แฟกซ์ : 0 7743 0336
	36	บ้านสวนศิรา-ศรัย ที่พักในโครงการ Little Paradise ที่อยู่ : 123/43 หมู่ 1 ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 600 - 1,500 บาท	โทร : 0 1829 9045, 0 7743 0515 แฟกซ์ : 0 7743 0516
	37	เดอะ ซันเดย์ แซงทูเอรี รีสอร์ท แอนด์ สปา ที่พักในโครงการ Little Paradise ที่อยู่ : 165/4 หมู่ 1 ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 1,800 - 2,400 บาท	โทร : 0 7742 8100, 02982 2022 แฟกซ์ : 07742 8133
	38	สมุย เพนินซูล่า สปา แอนด์ รีสอร์ท ที่พักในโครงการ Unseen Paradiseที่อยู่ : เกาะสมุย 24/73 หมู่ 5 ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี Email : sales_spsr@thequalitynet.com website : http://www.samuipeninsula.com จำนวนที่พัก 136 ห้อง, ราคา 11,000 - 57,000 บาท	

4. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดพังงา

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
พังงา	1	บ้านกระชังโฮมสเตย์ ที่อยู่ : หมู่บ้านปากเตรียม ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จ.พังงา Email : info@baankrachang.com website : http://www.baankrachang.com จำนวนที่พัก 6 ห้อง,	โทร : 08 7277 1160
	2	อีลิกเซียร์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 99 หมู่ 3 ตำบลพรุใน อำเภอเกาะยาวจ.พังงา Email info@elixirresort.com http://www.elixirresort.com จำนวนที่พัก 44 ห้อง, ราคา 6,000 - 25,000 บาท	โทร : 08 7808 3838, 08 7809 3838
	3	ศรีพังงารีสอร์ท ที่อยู่ : 63/70 ถนนเพชรเกษม ตำบลบางวัน อำเภอคุระบุรี จ.พังงา Email : sriphangnga@yahoo.com website : http://www.sriphangngaresort.com จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 500 - 800 บาท	โทร : 0 7648 0840, 08 1606 6856, 08 9728 7799 แฟกซ์ : 0 7678 0840
	4	อลีนตา รีสอร์ท แอนด์ สปา (Aleenta Resort and Spa) ที่อยู่ : 33 หมู่ 5 ตำบลโคกกลอย อำเภอตะกั่ว	โทร : 0 2508 5333, 0 7658 0333
	5	ทุ่ง จ.พังงา website : http://www.aleenta.com จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 17,000 - 40,000 บาท	แฟกซ์ : 0 25192184, 0 7658 0350
	6	คุระเรือนไทย รีสอร์ท ที่อยู่ : 220 หมู่ 3 ตำบลแม่นางขาว อำเภอคุระบุรี จ.พังงา Email : rachunsun1@hotmail.com website : http://www.kurareanthai.com จำนวนที่พัก 9 ห้อง, ราคา 500 - 700 บาท	โทร : 0 7649 1262, 08 4052 8475 , 08 6689 1871
	7	แฮปปี้ลากูนบังกาโล ที่อยู่ : ตะกั่วป่า 13/34 หมู่7 ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จ.พังงา Email : happylagoon2004@yahoo.com จำนวนที่พัก 22 ห้อง, ราคา 600 - 1,000 บาท	โทร : 0 7642 3409 แฟกซ์ : 0 7642 0094, 0 7642 3409

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
พังงา	8	บุญปิยะ รีสอร์ท ที่อยู่ : คุระบุรี 175/1 หมู่1 ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จ.พังงา จำนวนที่พัก 12 ห้อง, ราคา 650 บาท	โทร : 0 7649 1969, 0 1752 5457 แฟกซ์ : 0 7649 1969
	9	รัญญาตาวีรีสอร์ท ที่อยู่ : หาดปิหลาย 32 หมู่7 ตำบลโคกกลอย อำเภอตะกั่วทุ่ง จ.พังงา Email : sales@ranyatavi.com website : http://www.ranyatavi.com จำนวนที่พัก 53 ห้อง, ราคา 5,700 - 23,000 บาท	โทร : 0 7658 2299, 0 7658 0800 แฟกซ์ : 0 7658 2298-9, 0 7658 0888
	10	บ่อแสนวิลล่าแอนด์สปา ที่อยู่ : บ่อแสน 19/3 หมู่ 1 ตำบลบ่อแสน อำเภอทับปุด จ.พังงา Email : nkt@borsaenvilla.com จำนวนที่พัก 79 ห้อง, ราคา 18,400 - 50,400 บาท	โทร : 0 7641 8888, 0 7623 8555 แฟกซ์ : 0 7659 6501, 0 7641 8899, 0 7623 8199
	11	ศูนย์บริการข้อมูลและจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยชุมชน ที่อยู่ : 292/2 หมู่8 ตำบลคุระ อำเภอคุระบุรี จ.พังงา จำนวนที่พัก 5 ห้อง, ราคา 400 บาท	โทร : 0 7649 1210

5. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
นครศรีธรรมราช	1	หนำไพรวัลย์ บริการนำเที่ยวน้ำตกกรุงชิงแบบแพคเกจอำเภอกิ่งนบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช ราคา 400 - 3,000 บาท	โทร : 0 7534 4243, 08 1968 6113
	2	สวนฝากฟ้า บริการนำเที่ยวแบบแพคเกจ ชมป่าเขาหลวงที่อยู่ : ตำบลกรุงชิง เป็นสวนริมน้ำเปิดให้นำเต็นท์เข้าไปพักได้ อำเภอกิ่งนบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช website : http://www.krungshing.com	โทร : 0 7552 1465
	3	ปันตะวัน อีโค ลอร์จ แพคเกจ 2 วัน 1 คืน ราคา 800 บาท/คนที่อยู่ : หมู่ 6 บ้านปากลง ตำบลกรุงชิง อำเภอกิ่งนบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช Email : pantawan_eco-lodge@hotmail.com จำนวนที่พัก 4 ห้อง, ราคา 800 - 800 บาท	โทร : 0 7552 1929
	4	หาดทรายแก้วรีสอร์ท ที่อยู่ : 103/1 หมู่ 1 ตำบลท่าขึ้น อำเภอท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 300 - 700 บาท	โทร : 0 7534 9477, 08 1719 2691
	5	เรือนวลัย ที่อยู่ : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 222 ตำบลไทรบุรี อำเภอท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช website : http://www.wu.ac.th จำนวนที่พัก 32 ห้อง, ราคา 600 - 600 บาท	โทร : 0 7538 4145
	6	ซันไรท์ ที่อยู่ : 333/2 หมู่ 9 ถนนบ้านด่านภาษี ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 4 ห้อง, ราคา 550 - 550 บาท	โทร : 0 7540 5885, 08 7887 3045
	7	คุ้มสวัสดิ์ ที่อยู่ : 207/61 หมู่ 3 ถนนหน้ามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 60 ห้อง, ราคา 450 - 600 บาท	โทร : 0 7533 0666, 0 7544 5022

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
นครศรีธรรมราช	8	ท่าแพ รีสอร์ท ที่อยู่ : ถนนนครศรีธรรมราช-จันดี ตำบลช้างกลาง อำเภอกิ่งช้างกลาง จ. นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 16 ห้อง, ราคา 300 - 500 บาท	โทร : 0 7547 0322, 08 7887 3045
	9	อนาวิลล่า ตังเกรีสอร์ท ที่อยู่ : 81/2 ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จ.นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 1,200 - 2,000 บาท	โทร : 0 7552 9253
	10	จี บี รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดในเพลา 30/1 หมู่ 8 อำเภอขนอม จ.นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 550 - 800 บาท	โทร : 0 7533 5678
	11	รชาวดี ที่อยู่ : 292 ถนนรถไฟ อำเภอสิชล จ. นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 28 ห้อง, ราคา 200 - 380 บาท	โทร : 0 7535 4490-1
	12	เขาพลายดำ รีสอร์ท ที่อยู่ : 120 หมู่ 8 ตำบลทุ่งใส อำเภอสิชล จ.นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 23 ห้อง, ราคา 800 - 800 บาท	โทร : 0 7541 6118
	13	ริมเขื่อน เรือนแพ รีสอร์ท ที่อยู่ : 1/1 หมู่ 5 ถนนปากพนัง-เชียรใหญ่ ตำบลหูร่อง อำเภอเมือง จ. นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 11 ห้อง, ราคา 400 - 500 บาท	โทร : 0 7551 7766
	14	บ้านชายคลอง ที่อยู่ : 301 ถนนพาณิชย์สัมพันธ์ ตำบลปากพนังฝั่งตะวันออก อำเภอปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 600 - 600 บาท	โทร : 0 7531 9391-2
	15	ปันตะวัน อีโค ลอร์จ แพคเกจ 2 วัน 1 คืน ราคา 800 บาท/คนที่อยู่ : หมู่ 6 บ้านปากลง ตำบลกรุงชิง อำเภอกิ่งนบพิตำ จ.นครศรีธรรมราช Email : pantawan_eco-lodge@hotmail.com จำนวนที่พัก 4 ห้อง, ราคา 800 - 800 บาท	โทร : 0 7552 1929

6.รายชื่อสถานที่พักจังหวัดกระบี่

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
กระบี่	1	เกาะไหงพาราไดซ์ ที่อยู่ : เกาะไหง อำเภอเกาะลันตา จ.กระบี่ จำนวนที่พัก 18 ห้อง, ราคา 400 - 800 บาท	โทร : 0 7521 6420, 0 7521 1260
	2	เกาะไหง รีสอร์ท ที่อยู่ : เกาะไหง อำเภอเกาะลันตา จ.กระบี่ จำนวนที่พัก 80 ห้อง, ราคา 800 - 3,000 บาท	โทร : 0 7559 0035
	3	ณ เมืองกระบี่ (@KRABI PURA) ที่อยู่ : 256 ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จ.กระบี่ Email : atkrabipura@yahoo.co.th website : http://atkrabipura.multiply.com จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 600 - 1,200 บาท	โทร : 0 7563 0365, 0 7563 0367 แฟกซ์ : 0 7563 0367
	4	อันดามณี บูทีค รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดนพรัตน์ธารา 175 นพรัตน์ธารา ซอย 10 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จ.กระบี่ Email:andamanee@andamanee.com website : http://www.andamanee.com จำนวนที่พัก 50 ห้อง, ราคา 2,800 - 9,500 บาท	โทร : 0 7566 1221-4 แฟกซ์ : 0 7561 1413
	5	โซฟิเทล โภคีธรา รีสอร์ท แอนด์ สปา ที่อยู่ : หาดคลองม่วง 200 หมู่3 ตำบลหนองทะเล อำเภอเมือง จ.กระบี่ Email : RSVN@SofitelPhokeethrakrabi.com website : http://www.Sofitel.com/asia จำนวนที่พัก 276 ห้อง, ราคา 4,750 - 11,900 บาท	โทร : 0 7562 7800 แฟกซ์ : 0 7562 7898, 0 7562 7899
	6	มูนไลท์ เบย์ รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดคลองโตบ 69 หมู่ 8 บ้านคลองโตบ ตำบลเกาะลันตาใหญ่ อำเภอเกาะลันตา จ.กระบี่ website : http://www.mlb-resort.com จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 1,000 - 7,900 บาท	โทร : 0 7568 4401, 0 7561 8097 แฟกซ์ : 0 7568 4284

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
กระบี่	7	ลันตาอิลมาเร่ บีช รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดคลองนิน 52 หมู่6 อำเภอเกาะลันตา จ.กระบี่ website : http://www.lanta-ilmare.com จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 1,000 - 3,000 บาท	โทร : 08 1608 0423, 08 1540 7257 แฟกซ์ : 0 7422 3591
	8	ลันตา แคชชัวรินา บีช รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดพระแอะ 288 หมู่3 เกาะลันตา อำเภอเกาะลันตา จ.กระบี่ website : http://www.lantacasuarina.com จำนวนที่พัก 51 ห้อง, ราคา 3,500 - 6,500 บาท	โทร : 0 7568 4685-8 แฟกซ์ : 0 7568 4689
	9	ฮอลิเดย์ วิลล่า รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดคลองดาว 220 หมู่3 ตำบลศาลาด่าน อำเภอเกาะลันตา จ.กระบี่ website : http://www.holidayvillalanta.com จำนวนที่พัก 42 ห้อง, ราคา 2,500 - 5,000 บาท	โทร : 0 7568 4370-2 แฟกซ์ : 0 7568 4375
	10	เชอราตัน กระบี่ บีช รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดคลองม่วง 155 หมู่2 ตำบลหนองทะเล อำเภอเมือง จ.กระบี่ website : http://www.sheraton.com/krabi จำนวนที่พัก 246 ห้อง, ราคา 9,500 - 28,000 บาท	โทร : 0 7562 8000 แฟกซ์ : 0 7562 8028
	11	อ่าวนาง เบย์ รีสอร์ท แอนด์ สปา ที่อยู่ : หาดอ่าวนาง 31/3 หมู่2 ซอยคลองแห้ง ถนนอ่าวนาง อำเภอเมือง จ.กระบี่ website : http://www.anyavee.com จำนวนที่พัก 69 ห้อง, ราคา 3,500 - 3,500 บาท	โทร : 0 7569 5051-4 แฟกซ์ : 0 7569 5050
	12	กระบี่ ลา พลาญ่า รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดอ่าวนาง 143 หมู่3 อำเภอเมือง จ.กระบี่ website : http://www.krabilaplaya.com จำนวนที่พัก 79 ห้อง, ราคา 2,700 - 6,700 บาท	โทร : 0 7563 7015-20 แฟกซ์ : 0 7569 5497

7. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดภูเก็ต

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ภูเก็ต	1	ป่าตองบีช ลอด์จ ที่อยู่ : 207/21-25,207/29-31 ถนนราษฎร์อุทิศ อำเภอกะทู้ จ.ภูเก็ต Email : patongbeach@patongbeachlodge.com website : http://www.patongbeachlodge.com จำนวนที่พัก 64 ห้อง, ราคา 1,300 - 1,300 บาท	โทร : 0 7629 4095-97
	2	อินเตอร์ เฮาส์ ที่อยู่ : 5 ถนนปฏัก อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต http://www.phuketinterhouse.com จำนวนที่พัก 12 ห้อง, ราคา 750 - 1,500 บาท	โทร : 0 7628 4189, 08 1893 3429 แฟกซ์ : 0 76 28 4171
	3	แอท พันตา ที่อยู่ : 310/51 ถนนบ้านดอน-เชิงทะเล อำเภอถลาง จ.ภูเก็ต Email : relax@atpanta.com website : http://www.atpanta.com จำนวนที่พัก 78 ห้อง, ราคา 3,500 - 14,400 บาท	โทร : 0 7627 5002-14 แฟกซ์ : 0 7627 5016
	4	เอกกมลแมนชั่น ที่อยู่ : 47 พังงา ซอย 2 อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต Email : ekkamon_d@yahoo.co.th จำนวนที่พัก 36 ห้อง, ราคา 500 - 500 บาท	โทร : 076 230074
	5	กะรน ลิฟวิ่ง รูม ที่อยู่ : หาดกะรน 481 ตำบลกะรน อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต Email : info@karonlivingroom.com http://www.karonlivingroom.com จำนวนที่พัก 33 ห้อง, ราคา 800 - 2,200 บาท	โทร : 0 7628 6618-9 แฟกซ์ : 0 7628 6433
	6	ป่าตองพารากอน ที่อยู่ : 280 ถนนพระบารมี หาดป่าตอง อำเภอกะทู้ จ.ภูเก็ต Email : sales@patongparagon.com website : http://www.patongparagon.com จำนวนที่พัก 114 ห้อง, ราคา 8,000 - 40,000 บาท	โทร : 0 7629 0555 แฟกซ์ : 0 7629 0530

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ภูเก็ต	7	ในยางการ์เด้นบังกาโล ที่อยู่ : หาดในยาง 21 ม.6 ต.ไม้ขาว อำเภอถลาง จ.ภูเก็ต Email : jo2_66@chaiyo.com, worldrent@car.com จำนวนที่พัก 8 ห้อง ราคา 800 - 800 บาท	โทร : 0 7620 5359 แฟกซ์ : 0 7620 5220
	8	ศรีพันวา ที่อยู่ : แหลมพันวา 88 ม.8 ถ.ศักดิเดช ต.วิชิต อำเภอเมือง จ.ภูเก็ต Email : lifestyle@sripanwa.com website : http://www.sripanwa.com จำนวนที่พัก 11 ห้อง,	โทร : 0 7637 1000-3, 0 2308 2020 แฟกซ์ : 0 7637 1004, 0 2308 2204
	9	ภูเก็ตเกรซแลนด์ รีสอร์ทแอนด์สปา ที่อยู่ : หาดป่าตอง 190 ถ.ทวีวงค์ ต.ป่าตอง อำเภอกะทู้ จ.ภูเก็ต Email : sales@phuketgraceland.com, saleshkt@phuketgraceland.com, info@phuketgraceland.com, rsvn@phuketgracel website : http://www.phuketgraceland.com จำนวนที่พัก 460 ห้อง, ราคา 4,000 - 21,000 บาท	โทร : 0 7637 0500, 370555 แฟกซ์ : 0 7637 0599, 370550
	10	ละไมโฮเทล ที่อยู่ : หาดป่าตอง 209/1-4 ถ.ราษฎร์อุทิศ 200ปี ต.ป่าตอง อำเภอกะทู้ จ.ภูเก็ต Email : lamai_inn@hotmail.com website : http://www.phuketdir.com/lamaiinn จำนวนที่พัก 32 ห้อง	โทร : 0 7634 5664-5 แฟกซ์ : 0 7634 5611
	11	ละไมอินน์ ที่อยู่ : หาดป่าตอง 209/19-21 ถ.ราษฎร์อุทิศ 200ปี ต.ป่าตอง อำเภอกะทู้ จ.ภูเก็ต Email : lamai_inn@hotmail.com website : http://www.phuketdir.com/lamaiinn จำนวนที่พัก 24 ห้อง, ราคา 1,000 - 1,800 บาท	โทร : 0 7629 4378-80 แฟกซ์ : 0 7629 4380
	12	สายรุ้งเรสซิเด้นท์ (ป่าตอง หน้าไซม่อน) ที่อยู่ : หาดป่าตอง 17 ถ.เพชรกูด ต.ป่าตอง อำเภอกะทู้ จ.ภูเก็ตEmail : info@patongapartment.com website : http://www.patong-apartment.com	โทร : 0 7629 2449, 294287 แฟกซ์ : 0 7629 4286

8. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดตรัง

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ตรัง	1	ที่พักบนเกาะไหง ต้นปอ รีสอร์ท ที่อยู่ : 178/1 หมู่ 12 ตำบลหาดสำราญ อำเภอกิ่งหาดสำราญ จ.ตรัง จำนวนที่พัก 4 ห้อง, ราคา 300 - 450 บาท	โทร : 0 7520 8208, 08 9728 3135
	2	มดตะนอย รีสอร์ท ที่อยู่ : 113/2 หมู่ 2 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 15 ห้อง, ราคา 400 - 1,700 บาท	โทร : 0 7525 2992, 08 1272 6308
	3	โกเก้า รีสอร์ท (ท่าเรือเจ้าไหม) ที่อยู่ : 54/1 หมู่ 6 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 15 ห้อง ราคา 800 - 800 บาท	โทร : 0 7520 3033
	4	หาดยาว เนเจอร์ รีสอร์ท ที่อยู่ : หาดยาว อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 300 - 800 บาท	โทร : 0 7520 7934, 08 1894 6936
	5	สินชัย เจ้าไหม รีสอร์ท (หาดเจ้าไหม) ที่อยู่ : 63/1 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 6 ห้อง ราคา 300 - 600 บาท	โทร : 08 1396 4838
	6	ทรายทองรีสอร์ท แอนด์ คอฟฟี่เฮาส์ ที่อยู่ : 203 หมู่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จ.ตรัง จำนวนที่พัก 18 ห้อง ราคา 400 - 790 บาท	โทร : 0 7527 4194-5, 08 9724 8348
	7	ปาล์ม การ์เด้นท์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 214 หมู่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จ.ตรัง จำนวนที่พัก 10 ห้อง ราคา 550 –600 บาท	โทร : 0 7527 4218, 08 1676 0044
	8	ตรัง อันดามัน โฮเต็ล แอนด์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 218 หมู่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จ.ตรัง จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 700 - 800 บาท	โทร : 0 7520 7934, 08 1894 6936
	9	แมกไม้ รีสอร์ท ที่อยู่ : 189 หมู่ 4 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จ.ตรัง จำนวนที่พัก 24 ห้อง, ราคา 350 - 750 บาท	โทร : 0 7527 4234, 08 9725 4369

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ตรัง	10	หาดฝรั่ง บังกาโล ที่อยู่ : 108 หมู่ 2 ตำเกาะลิบง อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 11 ห้อง, ราคา 150 - 400 บาท	โทร : 08 7884 4785
	11	แฟมิลี่ รีสอร์ท ที่อยู่ : 123 ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 300 - 400 บาท	โทร : 08 9868 1799, 08 1747 9117
	12	สวัสดี รีสอร์ท ที่อยู่ : 68 ถนนรัษฎา อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 14 ห้อง, ราคา 300 - 800 บาท	โทร : 0 7520 7963-5,08 6267 0054
	13	เกาะมุก รับเบอร์ทรี รีสอร์ท ที่อยู่ : 185 หมู่ 2 อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 13 ห้อง, ราคา 400 - 500 บาท	โทร : 0 7520 3284
	14	เกาะมุก การ์เด้นท์ ที่อยู่ : 164 หมู่ 4 อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 13 ห้อง, ราคา 300 - 500 บาท	โทร : 0 7521 1372,08 1748 3894
	15	เกาะมุกสิวาลัย ที่อยู่ : 211/1 หมู่ 2 อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 3,000 - 7,000 บาท	โทร : 0 7520 7952,08 9723 3355
	16	เกาะมุก ชาลี บีช รีสอร์ท ที่อยู่ : 164 หมู่ 2 อำเภอกันตัง จ.ตรัง จำนวนที่พัก 80 ห้อง, ราคา 700 - 2,400 บาท	โทร : 0 7520 3281-2 แฟกซ์ : 0 7520 0072
	17	ตรัง ไอส์แลนด์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 110 หมู่ 41 ตำบลตะเสะ อำเภอกิ่งหาดสำราญ จ.ตรัง จำนวนที่พัก 9 ห้อง ราคา 900 - 2,500 บาท	โทร : 08 1978 8100
	18	เกาะสุกร อันดามัน บีช รีสอร์ท ที่อยู่ : 176 หมู่ 1 อำเภอปะเหลียน จ.ตรัง จำนวนที่พัก 20 ห้อง ราคา 800 - 1,500 บาท	โทร : 0 7521 8990, 0 7521 0602,0 7521 2073 แฟกซ์ : 0 7521 8990
	19	เดอะ สมอลล์ ซี ที่อยู่ : 31/1 หมู่ 3 ตำบลเกาะสุกร อ.ปะเหลียน จ.ตรัง จำนวนที่พัก 5 ห้อง ราคา 350 - 350 บาท	โทร : 08 9727 7767, 08 1535 8283
	20	อมารีตรังบีชรีสอร์ท ที่อยู่ : 198-199 หมู่ 5 ถนนหาดปากแมง-ฉางหลาง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จ.ตรัง Email : trangbeach@amari.com website : http://www.amari.com จำนวนที่พัก 138 ห้อง ราคา 9,300 - 20,000 บาท	โทร : 0 7520 5888 แฟกซ์ : 0 7520 5899

9. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดพัทลุง

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
พัทลุง	1	ทะเลน้อยรีสอร์ท มีบริการห้องประชุมสัมนา ขนาด 150 ที่นั่ง ที่อยู่ : 309 ม. 3 ต.พนางตุง อ.ควนขนุน อำเภอควนขนุน จ.พัทลุง Email : thalenoiresort@hotmail.com website : http://www.thalenoiresort.com/ จำนวนที่พัก 15 ห้อง, ราคา 400 - 1,000 บาท	โทร : 08 1189 6193 แฟกซ์ : 0 7468 5056
	2	เขาซันรีสอร์ท เกาะหมาก เลขที่ 1 หมู่ที่ 7 ต.เกาะหมาก อ.ปากพะยูน (แพ็คเก็จ 2 วัน 1 คืน รวมที่พัก อาหาร และนำเที่ยวเกาะสี่เกาะห้า เกาะกระ) จำนวน 25 ห้อง (พัดลม) ราคา 950 บาทจำนวนที่พัก จำนวน 25 ห้อง (พัดลม) ห้อง, ราคา 950 บาท	โทร. 0 9812 1276, 0 1599 7778, 0 9483 0388
	3	หอฟ้า ที่อยู่ : 28-30 ถ. คูหาสวรรค์ อำเภอ จ.พัทลุง จำนวนที่พัก 94 ห้อง,ราคา160 - 280 บาท	โทร : 0 7461 1920-2
	4	ลำปำ รีสอร์ท ที่อยู่ : 88 หมู่ 6 ถ. อภัยบริรักษ์ ต. ลำปำ อำเภอ จ.พัทลุง จำนวนที่พัก 76 ห้อง, ราคา 300 - 1,600 บาท	โทร : 0 7461 1486 แฟกซ์ : 0 7461 2013
	5	บ้านนางนวล ที่อยู่ : 53 หมู่ 9 ต. ควนมะพร้าว อำเภอ จ.พัทลุง Email : nualkaew@yahoo.com จำนวนที่พัก 25 ห้อง, ราคา 150 - 300 บาท	โทร : 0 7461 2924
	6	ไทย โฮเต็ล ที่อยู่ : 14-14/1-5 ถ. ดิสรา-สาครินทร์ อำเภอ จ.พัทลุง จำนวนที่พัก 50 ห้อง, ราคา 180 - 450 บาท	โทร : 0 7461 1636 , 0 7461 1797-8
	7	ดีน่า อินทร์ ที่อยู่ : ถ. ชัยบุรี สามแยกช่องโก อำเภอ จ.พัทลุง จำนวนที่พัก 24 ห้อง, ราคา 300 - 450 บาท	โทร : 0 7461 1209
	8	แกรนด์ แมนชั่น ที่อยู่ : 64/12 ถ. ประชาบำรุง ต. คูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จ.พัทลุง จำนวนที่พัก 76 ห้อง, ราคา 400 - 500 บาท	โทร : 0 7461 5705-7

10. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดสงขลา

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
สงขลา	1	สุขสมบูรณ์ 1 ที่อยู่ : 40 ถ. เพชรคีรี อำเภอ จ. สงขลา จำนวนที่พัก 28 ห้อง,ราคา 180 - 300 บาท	โทร : 0 7431 1049 , 0 7444 0821-2
	2	สงขลา ที่อยู่ : 68/70 ถ. วิเชียรชม อำเภอเมือง จ. สงขลาจำนวนที่พัก 17 ห้อง, ราคา 140 - 280 บาท	โทร : 0 7431 3505
	3	สงขลา พาเลซ ที่อยู่ : 160 ถนนกาญจนวนิช ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จ.สงขลา จำนวนที่พัก 40 ห้อง, ราคา 450 - 500 บาท	โทร : 0 7444 3013 , 0 7444 3025 แฟกซ์ : 0 7444 2030
	4	บี พี สมิหลา บีช แอนด์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 8 ถนนราชดำเนิน ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จ.สงขลา จำนวนที่พัก 208 ห้อง, ราคา 1,250 - 20,000 บาท	โทร : 0 7444 0222 แฟกซ์ : 0 7444 0442
	5	วันดีมี รีสอร์ท ที่อยู่ : หมู่ 1 ต. เกาะแต้ว อำเภอ จ. สงขลา จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 700 - 900 บาท	โทร : 0 1969 7053
	6	เวียงสวรรค์ ที่อยู่ : 156 ถนนไทรบุรี ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จ.สงขลา จำนวนที่พัก 61 ห้อง ราคา 100 - 150 บาท	โทร : 0 7431 2092
	7	วีว่า ที่อยู่ : 547/2 ถนนนครนอก ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จ.สงขลา จำนวนที่พัก 80 ห้อง ราคา 590 - 1,400 บาท	โทร : 0 7432 1033-6 แฟกซ์ : 0 74437403
	8	นารายณ์ ที่อยู่ : 14 ถนนชายเขา ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จ.สงขลาจำนวนที่พัก 13 ห้อง ราคา 150 - 250 บาท	โทร : 0 7431 1078
	9	ท้อป คลับ ที่อยู่ : 425/5 ถ. กาญจนวนิช อำเภอ จ. สงขลา จำนวนที่พัก 48 ห้อง,ราคา 160 - 300 บาท	โทร : 0 7444 7431-3

11. รายชื่อสถานที่พักแรมในจังหวัดสตูล

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สตูล	1	พังกาเบย์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 19/6 ถ. สตูลธานี อำเภอ จ. สตูล จำนวนที่พัก 50 ห้อง, ราคา 200 - 700 บาท	โทร : โทร. 0 7472 8007-9
	2	บุโหลน รีสอร์ท ที่อยู่ : 6 หมู่ 3 เกาะบุโหลน ต.ปากน้ำ อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 25 ห้อง ราคา 200 - 600 บาท	โทร :. 0 1990 7901 0 1897 9084
	3	มารีน่า ที่อยู่ : 134 ถนนละงู - ปากบารา ต.ปากน้ำ อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 16 ห้อง ราคา 150 - 280 บาท	โทร : 0 7478 1431
	4	ทรายแก้ว รีสอร์ท อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 8 ห้อง, ราคา 250 - 350 บาท	โทร : 0 7478 1233
	5	กระโจมทราย ที่อยู่ : 122 หมู่ 2 ถนนละงู-ปากบารา (ซอยข้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)\r\nตำบลปากน้ำ อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 180 - 180 บาท	โทร : 0 7478 3371 0 ,7478 3393 0 4967 3238
	6	เกาะกลาง การ์เด้นท์ วิว เกสท์เฮ้าส์ ที่อยู่ : 784 ถนนละงู-ปากบารา ตำบลปากน้ำ อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 10 ห้อง, ราคา 250 - 250 บาท	โทร : 0 7478 3273 0 1388 0024
	7	อุทยานแห่งชาติตะรุเตา ที่อยู่ : อ่าวพันเตมะละกา (ที่ทำการ) บนเกาะตะรุเตา มีบังกะโล ราคาหลังละ 1,000 บาท พักได้ 8 คน ราคาหลังละ 750 บาท พักได้ 6 คน และเรือนแถว 3 หลัง ๆ ละ 10 ห้อง พักได้ห้องละ 4 คน ราคาห้องละ 320 บาท	
	8	อ่าวสน (ห่างจากอ่าวพันเตมะละกา 8 กิโลเมตร) บนเกาะตะรุเตา มีบริการเต็นท์ให้เช่าคืนละ 100 บาท พักได้เต็นท์ละ 2 คน ในกรณีที่นักท่องเที่ยวนำเต็นท์ไปเองต้องเสียค่าเช่าพื้นที่เต็นท์ละ 10 บาท	

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สตูล	10	หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ แหลมสน เกาะอาดัง มีเรือนแถว 2 หลังๆ ละ 10 ห้อง พักได้ห้องละ 4 คน ราคาห้องละ 280 บาทติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ส่วนอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ บางเขน กรุงเทพฯ หรือหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ปากบารา อ.ละงู จ.สตูล 91110 (อุทยานแห่งชาติตะรุเตา) \r\n อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 0 ห้อง, ราคา 0 - 0 บาท	โทร. 579-5734, 579-7223 โทร. 0 7472 9022 , 0 7478 1285
	11	เหรียญทอง ที่อยู่ : 4-6 ถ. สมานประดิษฐ์ อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 140-180 บาท	โทร : 0 7471 1036
	12	สินเกียรติธานี ที่อยู่ : 50 ถ. บุรีวานิช อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 50 ห้อง, ราคา 615-615 บาท	
	13	สตูลธานี ที่อยู่ : 90 ถ. สตูลธานี อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 53 ห้อง, ราคา 210 - 470 บาท	โทร : 0 7472 1056-8 แฟกซ์ : 0 7472 1059
	14	รอยัล เกสท์เฮ้าส์ ที่อยู่ : 447/7 ถ. ยนตรการกำธร ต. คลองขุด อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 16 ห้อง, ราคา 390 - 390 บาท	โทร : 0 7471 1010 , 0 7471 2309
	15	วังใหม่ พีนาเคิล ที่อยู่ : 43 ถ. สตูลธานี อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 108 ห้อง, ราคา 1,300 - 1,300 บาท	โทร : 0 7471 1611 , 0 7471 1607-8 , 0 7473 2246-7
	16	บังกะโล มายเฮ้าส์ ที่อยู่ : 111 ถ. ยนตรการกำธร ต.กำธร อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 16 ห้อง, ราคา 300 - 400 บาท	โทร : 0 7472 1700-01
	17	บับเบิ้ล เกสท์เฮ้าส์ ที่อยู่ : 50 ถ. ยาตราสวัสดิ์ อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 25 ห้อง, ราคา 350 - 350 บาท	โทร : 0 7472 2187
	18	บีบี การ์เด้นส์ อินน์ ที่อยู่ : 326 หมู่ 7 ถ. ยนตรการกำธร อำเภอ จ.สตูล จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 300 - 350 บาท	โทร : 0 7473 0808-9

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่พัก	โทรศัพท์
สตูล	19	ละงู ภูผา รีสอร์ท ที่อยู่ : 389 หมู่ 3 ต.กำแพง อำเภอละงู จ. สตูล Email : info@phupha.com website : http://www.phupha.com/ จำนวนที่พัก 12 ห้อง, ราคา 350 - 900 บาท	โทร : 0 7478 1277, 0 1957 1864
	20	บุโหลน วิว พอย์ท รีสอร์ท จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 300 - 1,200 บาท	
	21	ฮอลิเดย์ อินน์ จำนวนที่พัก 6 ห้อง, ราคา 120 - 160 บาท	
	22	ลากูน่า รีสอร์ท จำนวนที่พัก 15 ห้อง, ราคา 180 - 490 บาท	
	23	พรอารีย์ จำนวนที่พัก 21ห้อง,ราคา150- 60 บาท	
	24	เบสท์เฮ้าส์ จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 490 - 650 บาท	
	25	บารา รีสอร์ท จำนวนที่พัก 9 ห้อง, ราคา 480 - 480 บาท	
	26	แกรนด์ วิลล่า จำนวนที่พัก 14 ห้อง, ราคา 280 - 400 บาท	
	27	พร รีสอร์ท จำนวนที่พัก 15 ห้อง, ราคา 200 - 400 บาท	
	28	พัทยา 2 รีสอร์ท จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 200 - 600 บาท	
	29	อันดามัน รีสอร์ท จำนวนที่พัก 50 ห้อง, ราคา 300 - 400 บาท	
	30	ดายา รีสอร์ท จำนวนที่พัก 42 ห้อง, ราคา 200 - 350 บาท	
	31	ชาวเล รีสอร์ท จำนวนที่พัก 40 ห้อง, ราคา 100 - 500 บาท	
	32	หลีเป๊ะ รีสอร์ท จำนวนที่พัก 70 ห้อง, ราคา 300 - 1,200 บาท	
	33	แพนแซน รีสอร์ท จำนวนที่พัก 50 ห้อง, ราคา 1,000 - 1,500 บาท	

12. รายชื่อสถานที่พัก จังหวัดปัตตานี

จังหวัด	ลำดับที่	ชื่อสถานที่	โทรศัพท์
ปัตตานี	1	เซาท์เทิร์นวิว ที่อยู่ : ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จ.ปัตตานี จำนวนที่พัก 90 ห้อง,ราคา 600 - 1,500บาท	โทร : 0 7331 9248 - 54 แฟกซ์ : 0 7331 9255
	2	เมืองสายรีสอร์ท อำเภอ จ.ปัตตานี จำนวนที่พัก 7 ห้อง, ราคา 250 - 400 บาท	โทร : โทร. 0 7341 1318
	3	ศานติสุข ที่อยู่ : 29 ถนนพิพิธ อำเภอเมือง จ.ปัตตานี จำนวนที่พัก 38 ห้อง, ราคา 200 - 400 บาท	โทร : 0 7334 9122 , 0 7334 8773
	4	มาย การ์เด้น ที่อยู่ : 8/28 ถนนเจริญประดิษฐ์ (สี่แยกหอนาฬิกา) อำเภอเมือง จ.ปัตตานี จำนวนที่พัก 135 ห้อง, ราคา 300 - 800 บาท	โทร : 0 7333 1055
	5	พาเลซ ที่อยู่ : 10–12 ถนนพิพิธ อำเภอเมือง จ.ปัตตานี Email : palacepattani@yahoo.co.th จำนวนที่พัก 60 ห้อง, ราคา 180 - 500 บาท	โทร : 0 7334 9171 , 0 7334 9711
	6	ไทยสุวรรณ ที่อยู่ : 103 หมู่ 8 ถ.นาเกลือ อำเภอ จ.ปัตตานี จำนวนที่พัก 40 ห้อง, ราคา 200 - 400 บาท	โทร : 0 7333 1584
	7	ซี เอส ปัตตานี ที่อยู่ : 299 หมู่ 4 ถนนหนองจิก ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จ.ปัตตานี Email : cspatani@cscoms.com website : http://www.cspattani.com จำนวนที่พัก 120 ห้อง, ราคา 1,100 - 5,500 บาท	โทร : 0 7333 5093-4, 0 7333 6090-6 แฟกซ์ : 0 7333 1620

13. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดยะลา

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
ยะลา	1	แสงฟ้า ที่อยู่ : 193/57 ถ.รัตนเสถียร อำเภอ จ.ยะลา จำนวนที่พัก 45 ห้อง, ราคา 110-200 บาท	โทร. 0 7323 1195
	2	ศรีเบตง ที่อยู่ : 2-4 ถ.ธรรมวิถี อำเภอเบตง จ.ยะลา จำนวนที่พัก 111 ห้อง, ราคา 500 - 1,200 บาท	โทร. 0 7323 0188
	3	ศรีเจริญ ที่อยู่ : 29 ถ.จิรจินดา อำเภอเบตง จ.ยะลา จำนวนที่พัก 40 ห้อง, ราคา 220 - 420 บาท	โทร. 0 7323 0537
	4	ริเวอร์อินน์รีสอร์ท ที่อยู่ : 111/113 ซ.12 ถ.ประชาธิปัตย์ อำเภอ จ.ยะลา จำนวนที่พัก 21 ห้อง, ราคา 600 - 700 บาท	โทร. 0 7323 4175-6
	5	เมโทร ที่อยู่ : 8/2 ถ.จันทโรทัย ซ.1 อำเภอ จ.ยะลา จำนวนที่พัก 19 ห้อง, ราคา 250 - 350 บาท	โทร. 0 7323 0741
	6	มายเฮ้าส์โฮเต็ล ที่อยู่ : 27 ถ.รัตนกิจ อำเภอ จ.ยะลา จำนวนที่พัก 63 ห้อง, ราคา300-500 บาท	โทร. 0 7323 0525-6
	7	ฟ้าอันรุ่ง ที่อยู่ : 113/1-2 ถ.จันทโรทัย อำเภอเบตง จ.ยะลาจำนวนที่พัก 38 ห้อง, ราคา 120 - 220 บาท	โทร. 0 7323 1403
	8	ฮอลิเดย์ ฮิลล์ ที่อยู่ : 50-58 ถ.ภักดีดำรงค์ อำเภอ จ.ยะลา จำนวนที่พัก 71 ห้อง, ราคา500 - 600 บาท	โทร. 0 7323 1180
	9	เพนท์เฮ้าส์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 68/1 ถ.รัตนเสถียร อำเภอเบตง จ.ยะลา จำนวนที่พัก 36 ห้อง, ราคา 580 - 720 บาท	โทร. 0 7323 1501, 0 7324 5938
	10	เบตงเมอร์ลิน ที่อยู่ : 33 ถ.ฉายาชวลิต อำเภอเบตง จ.ยะลา จำนวนที่พัก190ห้อง,ราคา 875-3,600บาท	โทร. 0 7323 0222-40 โทรสาร. 0 7323 1357
	11	เบตงซิตี้พลาซ่า ที่อยู่ : 1 ถ.ธรรมวิถี อำเภอเบตง จ.ยะลา จำนวนที่พัก 130 ห้อง ราคา 300-800 บาท	โทร. 0 7323 0441-3
	12	เบตงโฮเต็ล ที่อยู่ : 13/6 ถ.สฤษดิ์เดช อำเภอ จ.ยะลาจำนวนที่พัก 37 ห้อง, ราคา 120 - 250 บาท	โทร. 0 7323 1231
	13	ไนท์ รีสอร์ท ที่อยู่ : 398/50 ถ.สุขยางค์ อำเภอ จ. ยะลาจำนวนที่พัก 44 ห้อง, ราคา 800 - 2,500 บาท	โทร. 0 7324 5620-4

14. รายชื่อสถานที่พักจังหวัดนราธิวาส

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
นราธิวาส	1	คำอิน ที่อยู่ : 48 ถนน สุรวงศ์ อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 19 ห้อง, ราคา 200 - 250 บาท	โทร : 0 7361 1187
	2	กรุงทองเฮ้าส์ ที่อยู่ : 143 ถนน วิถีอุทก อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 23 ห้อง, ราคา 200 - 300 บาท	โทร : 0 7361 1511
	3	แกรนด์การ์เด้น ที่อยู่ : 66 ซอย3 ถนน ประชาวิวัฒน์ อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 118 ห้อง, ราคา 530 - 1,785 บาท	โทร : 0 7361 3600-5 , 0 7361 3501-4
	4	เกนติ้ง ที่อยู่ : 250 ถนนเอเซีย 18 อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 231 ห้อง, ราคา 450 - 1,350 บาท	โทร : 0 7361 3231–40
	5	อ่าวมะนาวรีสอร์ท ที่อยู่ : 171/2 ตำบลกะลองเหนือ อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 28 ห้อง, ราคา 250 - 400 บาท	โทร : 0 7351 3640
	6 7	เร็กซ์ ที่อยู่ : 6/1-2 ถนนจำรูญนรา อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 38 ห้อง, ราคา 200 - 400 บาท	โทร : 0 7351 1134 , 0 7351 1190
	8	รอยัลปริ๊นเซส นราธิวาส ที่อยู่ : 228 ถนนพิชิตบำรุง ตำบลนางนาค อำเภอเมือง จ.นราธิวาส Email : ppn@dusit.com จำนวนที่พัก 117 ห้อง, ราคา 1,883 - 21,186 บาท	โทร : 0 7351 5041–50
	9	เยาวราช ที่อยู่ : 131 ถนน พิชิตบำรุง อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 40 ห้อง, ราคา 160 - 360 บาท	โทร : 0 7351 1148
	10	แปซิฟิก ที่อยู่ : 41/1-2 ถนนวรคาคามพิพิธ อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 30 ห้อง, ราคา 350 - 450 บาท	โทร : 0 7351 1076, 0 7351 1259

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่พัก	โทรศัพท์
นราธิวาส	11	ปาหนัน รีสอร์ท ที่อยู่ : ถนน นราธิวาส-ตากใบ อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 40 ห้อง, ราคา 300 - 500 บาท	โทร : 0 7351 4749
	12	บ้านบุหรง ริเวอร์ไซด์ ที่อยู่ : 399 ถนน ภูผาภักดี อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 3 ห้อง, ราคา 300 - 400 บาท	โทร : 0 7351 1027
	13	ทิพวรรณ ที่อยู่ : 36/16 ถนน โสภาพิสัย อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 26 ห้อง, ราคา 200 - 440 บาท	โทร : 0 7351 1872
	14	ตันหยง ที่อยู่ : 16/1 ถนนโสภาพิสัย อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 84 ห้อง, ราคา 695 - 1,185 บาท	โทร : 0 7351 1831 , 0 7351 1477-9 แฟกซ์ : 0 7351 1834
	15	เจ้าพระยารีสอร์ท ที่อยู่ : 54 ถนนสุริยประดิษฐ์ อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 16 ห้อง, ราคา 280 - 400 บาท	โทร : 0 73513467-8 , 0 7351 1726
	16	คาเธ่ย์ ที่อยู่ : 275 ถนนภูผาภักดี อำเภอเมือง จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 15 ห้อง, ราคา 130 - 200 บาท	โทร : 0 7351 1014
	17	ตากใบลากูน รีสอร์ท ที่อยู่ : 311/2 หมู่ 7 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 14 ห้อง, ราคา 500 - 600 บาท	โทร : 0 7357 1478
	18	ตาบาพลาซ่า ที่อยู่ : 7/20 ถนนตากใบ-ตาบา ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 50 ห้อง, ราคา 350 - 450 บาท	โทร : 0 7358 1233-4
	19	เอเซีย ที่อยู่ : 18 ถนนเจริญเขต 611901 อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 20 ห้อง, ราคา 200 - 300 บาท	โทร : 0 7361 1901
	20	อิมเพรส ที่อยู่ : 28–30 ถนน เจริญเขต ซอย 3 อำเภอสุไหงโกลก จ.นราธิวาส จำนวนที่พัก 29 ห้อง, ราคา 200 - 280 บาท	โทร : 0 7361 2647-8

จุดบริการ การอำนวยความสะดวก

1. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดชุมพร

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
ชุมพร	1	สำนักงานจังหวัดชุมพร	โทร 077 – 511551
	2	ประชาสัมพันธ์จังหวัดชุมพร	โทร 077 – 511981
	3	สถานีขนส่งจังหวัดชุมพร	โทร 077 – 576803
	4	กองกำกับการตำรวจภูธร	โทร 077 – 501039
	5	โรงพยาบาลจังหวัดชุมพร	โทร 077 – 503672
	6	เทศบาลเมืองชุมพร	โทร 077 – 511024
	7	สถานีรถไฟชุมพร	โทร 077 – 511103

2. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดระนอง

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
ระนอง	1	ศาลากลางจังหวัดระนอง	โทร 0-7781 - 1123, 07781 – 1276โทร
	2	ตรวจตนเข้าเมือง	0-7782 -1216 , 07781 – 1331
	3	ไปรษณีน์โทรเลข	โทร 0-7781 – 1971 , 07781-1185
	4	เทศบาลเมือง	โทร 0-7781 – 1422 , 07781 – 1167
	5	สถานีตำรวจ	โทร 0-7781 – 1173
	6	สถานขนส่ง	โทร 0-7781 – 1548
	7	โรงพยาบาลจังหวัดระนอง	โทร 0-7781 – 1574 – 5
	8	สำนักงานเกษตรจังหวัด	โทร 0-7781- 1091, 07781 – 2918
	9	ตำรวจท่องเที่ยว	โทร 1155
	10	ตำรวจทางหลวง	โทร 1193

3. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
สุราษฎร์ธานี	1	ประชาสัมพันธ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี	โทร 0-7728 – 3970
	2	ที่ว่าการอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี	โทร 07727 – 2155
	3	ตำรวจท่องเที่ยว	โทร 07742 – 1281
	4	สถานีตำรวจภูธร	โทร 07742 – 1095 ,191
	5	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	โทร 07727 – 2231
	6	โรงพยาบาลสมุย	โทร 07742 – 1230 , 07742 – 1399
	7	โรงพยาบาลเฉวง	โทร 07742 – 2272
	8	ไปรษณีโทรเลข	โทร 07727 – 2013
	9	ตรวจคนเข้าเมือง	โทร 07727 – 3217

4. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดพังงา

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
พังงา	1	บริษัทการบินไทย จำกัด (สำนักงานภูเก็ต)	โทร 076 – 211195
	2	ประชาสัมพันธ์จังหวัด	โทร 076 – 411388
	3	โรงพยาบาลตะกั่วป่า	โทร 076 – 421770
	4	โรงพยาบาลพังงา	โทร 076 – 412023
	5	สถานีเดินรถประจำทาง	โทร 076 – 412014
	6	สนามตำรวจภูธร	โทร 076 – 412073, 076 - 412075

5. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
นครศรีธรรมราช	1	สำนักงานจังหวัด	โทร 075 – 356553, 075 – 356531
	2	ประชาสัมพันธ์จังหวัด	โทร 075 –341204
	3	สถานีตำรวจภูธร	โทร 075 –356500
	4	ตรวจคนเข้าเมือง	โทร 075 – 324092
	5	ตำรวจน้ำขนอม	โทร 075 –528043
	6	ตำรวจน้ำปากพนัง	โทร 075 – 517330
	7	โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช	โทร 075 – 340250
	8	สถานีอุตุนิยมวิทยา	โทร 075 – 348107

6. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดกระบี่

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่	โทรศัพท์
กระบี่	1	สำนักงานจังหวัด	โทร 0-7561 – 1381
	2	ประชาสัมพันธ์จังหวัด	โทร 0-7561 – 2611
	3	สถานีตำรวจภูธร	โทร 0-7561 – 1222
	4	ที่ทำการไปรษณีย์ – โทรเลข	โทร 0-7561 – 1050
	5	สถานีขนส่งจังหวัด	โทร 0-7561 – 1804
	6	ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง	โทร 0-7561 –1097
	7	กรมศุลกากร	โทร 0-7561 –1350
	8	โรงพยาบาลกระบี่	โทร 0-7561 –1227, 1669

7. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดภูเก็ต

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
ภูเก็ต	1	สำนักงานจังหวัดภูเก็ต	โทร 076-211366
	2	สนามบินภูเก็ต	โทร 076- 327307
	3	ตำรวจท่องเที่ยว	โทร 1155, 076 – 254693, 076-225361
	4	ตรวจคนเข้าเมือง	โทร 076-212108
	5	การบินไทย (ภูเก็ต)	โทร 076-211195, 076-212946
			โทร 076-212499, 076 – 216755
	6	บางกอกแอร์เวย์	โทร 076-225033 – 5
	7	โรงพยาบาลกรุงเทพ – ภูเกต	โทร 076-254421 – 9
	8	โรงพยาบาลวชิระ	โทร 076- 217294 – 8
	9	โรงพยาบาลภูเก็ตแอดเวนเทิสท์	โทร 076- 212386
	10	โรงพยาบาลภูเก็ตรวมแพทย์	โทร 076- 211578, 076-217965
	11	โรงพยาบาลสิริโรจน์	โทร 076-249400, 076-210935

8. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดตรัง

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
ตรัง	1	สำนักงานจังหวัดตรัง	โทร 075 - 218516 , 075 – 218960
	2	สถานีตำรวจ	โทร 075 -218079, 075 – 211311
	3	โรงพยาบาลตรัง	โทร 075 -212241 – 3 , 075 – 218018
	4	สถานีรถไฟ	โทร 075 – 218012
	5	แผนกจองตั๋ว	โทร 075 – 213082
	6	สถานีขนส่ง	โทร 075 – 215718
	7	ไปรษณีย์โทรเลข	โทร 075 – 218521, 075 – 218361 , 075 - 218021
	8	บริษัทการบินไทยจำกัด	โทร 075 – 218066, 075 219923
	9	สนามบิน	โทร 075 – 210804
	10	ท่าอากาศยานตรัง	โทร 075 -218224, 075 – 211150
	11	หอการค้าจังหวัดตรัง	โทร 075 – 210238, 075 – 225353
	12	ประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง	โทร 075 – 202232
	13	ตรวจคนเข้าเมืองตรัง	โทร 075 – 251030
	14	ตำรวจน้ำตรัง	โทร 075 – 251130
	15	สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว	โทร 075 – 215580
	16	สำนักทะเบียนธุรกิจ	โทร 075 - 234230

9. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดพัทลุง

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
พัทลุง	1	สำนักงานจังหวัดพัทลุง	โทร 074 – 613409
	2	สนามตำรวจภูธรจังหวัด	โทร 074 – 611804
	3	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	โทร 074 – 611440
	4	ประชาสัมพันธ์จังหวัด	โทร 074 – 614070
	5	เทศบาลเมือง	โทร 074 – 613007
	6	โรงพยาบาลพัทลุง	โทร 074 – 613008
	7	โรงพยาบาลปิยะรักษ์	โทร 074 – 6277148
	8	บ.ข.ส. พัทลุง	โทร 074 – 312070
	9	สถานรถไฟพัทลุง	โทร 074 – 613106

10. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดสงขลา

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
ตรัง	1	สำนักงานจังหวัด	โทร 074313206, 074312016
	2	สถานีตำรวจภูธร อ.เมืองสงขลา	โทร 074311011
	3	ตำรวจทางหลวง	โทร 074211222
	4	ประชาสัมพันธ์จังหวัด	โทร 074312851, 074321105
	5	โรงพยาบาลหาดใหญ่	โทร 0742308004
	6	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์	โทร 0742120709
	7	ตำรวจท่องเที่ยว อ.หาดใหญ่	โทร 074246733, 1155

11. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดสตูล

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
สตูล	1	ศาลากลางจังหวัดสตูล	โทร 0-7471 – 1055
	2	สถานีตำรวจภูธร	โทร 0- 7471 – 1025
	3	สถานีตำรวจน้ำ	โทร 0- 7471 – 1043
	4	โรงพยาบาลจังหวัดสตูล	โทร 0- 7471 - 1028

12. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดปัตตานี

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
ปัตตานี	1	ที่วาการอำเภอเมืองปัตตานี	โทร 073-349015
	2	เทศบาลเมืองปัตตานี	โทร 073-334333, 073 – 337141
	3	บริษัทขนส่ง จำกัด	โทร 073-348816
	4	บริษัทการบินไทย จำกัด(มหาชน)	โทร 073- 335938
	5	ประชาสัมพันธ์จังหวัดปัตตานี	โทร 073-348435, 073313909
	6	ตรวจคนเข้าเมืองท่าเรือปัตตานี	โทร 073- 349320, 073349480
	7	โรงพยาบาลปัตตานี	โทร 073- 331 859 – 63
	8	สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานี	โทร 073-349018 , 073348602
	9	สำนักงานจังหวัดปัตตานี	โทร 073- 349002, 073331154
	10	ตำรวจท่องเที่ยว	โทร 1155
	11	ตำรวจทางหลวง	โทร 1193

13. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดยะลา

จังหวัด	ลำดับ	ชื่อสถานที่อำนวยความสะดวก	โทรศัพท์
ยะลา	1	สำนักงานจังหวัดยะลา	โทร 073-212542
	2	สถานีตำรวจภูธรจังหวัดยะลา	โทร 073-212634, 073-212636, 191
	3	ชุมสายโทรศัทพ์ยะลา	โทร 073-212234
	4	โรงพยาบาลยะลา	โทร 073-244711 – 8
	5	โรงพยาบาลสิโรส	โทร 073-221114 – 5
	6	สถานีรถไฟยะลา	โทร 073-212737, 073-214207
	7	สถานีขนส่ง บ.ข.ส. ยะลา	โทร 073-213300
	8	ศูนย์บริการท่องเที่ยวเบตง	โทร 073-232039
	9	ด่านตรวจคนเข้าเมืองเบตง	โทร 073-231292, 073 – 230026
	10	ด่านศุลกากรเบตง	โทร 073-231194

14. จุดบริการ การอำนวยความสะดวกจังหวัดนราธิวาส

จังหวัด	ลำดับที่	สถานที่	โทรศัพท์
นราธิวาส	1	ประชาสัมพันธ์จังหวัด	โทร 0-7352-2390, 0-7351-1895
	2	สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนราธิวาส	โทร 0-7351-1177, 0-7351 - 1414
	3	โรงพยาบาลชุมพร	โทร 0-7351-1060, 0-7351 - 1382
	4	สถานีขนส่งจังหวัด	โทร 0-7351 1845
	5	สถานีรถไฟสุไหงโก-ลก	โทร 0-7361 – 1162
	6	ศาลากลางจังหวัด	โทร 0-7351 – 1895

ภาคผนวก ช. ประวัติผู้วิจัยและคณะ

ประวัติคณะผู้วิจัย

1. ชื่อ (ภาษาไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทรัตน์ นามบุรี (หัวหน้าโครงการ)

(ภาษาอังกฤษ) Asst.Prof. Nantharat Namburi

2. หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน 3-9002-00153-62-1

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 สาขาวิชาการเงินและบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

4. หน่วยงานที่ติดต่อได้

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โทร. 073-222329, 212443 ต่อ 303 โทรสาร 073-222329

5. ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2532

ปริญญาโท ธุรกิจอุตสาหกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2542

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิเดิม)

สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ – การตลาด

7. ประสบการณ์งานวิจัย

7.1 หัวหน้าโครงการวิจัยและงานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว จำนวน 9 โครงการ ประกอบด้วย

1. งานวิจัยเรื่อง การประเมินผลทางการเงินของธุรกิจอุตสาหกรรมยางพารา (2542)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของธุรกิจอุตสาหกรรมยางพาราในเขตภาคใต้ (2544)

3. งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการตลาดและการสร้างระบบบัญชีสำหรับธุรกิจชุมชน (2545) กรณีศึกษา การผลิตกาแฟ อ.เบตง จ.ยะลา

4. งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์อัตราส่วนของการเงินทางธุรกิจอุตสาหกรรมยางพาราในเขต 5 จังหวัด (2545)

5. งานวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืนในท้องถิ่น (2546)

6. งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และกลยุทธ์การจัดจำหน่ายสำหรับธุรกิจชุมชน กรณีศึกษา การแปรรูปทุเรียน จ.ปัตตานี (2547)

7. งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการส่งออก กรณีศึกษา การผลิตกะปิเยาะห์ จังหวัดยะลา (2547)

8. ชุดโครงการวิจัย เรื่อง การวิจัยและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว (2548)

9. โครงการวิจัย การปรับโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปเพื่อตอบสนองความต้องการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทยใน 14 จังหวัดภาคใต้ (2549)

7.2 งานวิจัยที่กำลังทำ

การเปรียบเทียบระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

แหล่งทุน : สำนักงานการอุดมศึกษา

งานสำเร็จแล้ว : 70%

.....ผู้วิจัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทรัตน์ นามบุรี)

1. ผู้วิจัย

นายศิริชัย นามบุรี เกิดเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2509

2. สถานที่เกิด

ต. วังตะเคียน อ. หนองมะโมง จังหวัดชัยนาท เป็นบุตรคนที่ 2 ของนายสุบิน นามบุรี และ นางพายับ นามบุรี

3. สถานภาพ

สมรสกับนางนันทรัตน์ นามบุรี มีบุตร 2 คน ชื่อ เด็กหญิงธันย์ชนก นามบุรี และ เด็กหญิงชิดชนก นามบุรี

4. ปัจจุบัน

อยู่บ้านเลขที่ 133/76 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

5. การศึกษา

ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ (เกียรตินิยม อันดับ 2) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2530 ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2537

ปริญญาโท ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี-สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ปีการศึกษา 2543

6. การทำงาน

พ. ศ. 2532 อาจารย์ 1 ระดับ 3 ประจำฝ่ายธุรการ โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

พ. ศ. 2537 อาจารย์ 1 ระดับ 5 แผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา จังหวัดสงขลา

พ. ศ. 2539 อาจารย์ 2 ระดับ 5 โปรแกรมวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ. ศ. 2543 – ปัจจุบัน อาจารย์ ระดับ 7 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดยะลา

7. ประวัติงานวิจัย

7.1 การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บ (2546)

7.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์การเกษตรเพื่อการส่งออก กรณีศึกษา การแปรรูปผลผลิตจากทุเรียน (2547)

.....ผู้วิจัย

(อาจารย์ศิริชัย นามบุรี)